

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזָּהָר

הַמְזַתְרָגִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְנַקֵּד

מִהַתְנַתָּא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

זָהָר קֹדֶשׁ

רוּת

תְּרַגּוּם קַל וְנֶחְמַד לְמַעַן יְרוּיַח הַלֹּמֵד בּוֹ

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזָּהָר הָעוֹלָמוֹ"
בְּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמוֹשׁ תּוֹכֵב" א
אֱלוֹל תִּשׁ"ע לֶפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

ספר הזוהר הקדוש חב"ל ישראל ב'ה דינמי עם לשון הקודש – ממוקד מופסק ומחולק לקטעים מסודר על הפרשיות

מִדְרַשׁ רוֹת

וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁשָּׁמַע הַשֹּׁפְטִים (רות א). רַבּוֹתֵינוּ פּוֹתְרִים
הַמְקַרָּא שְׂפָתוֹב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד פּוֹכְבֵי בְקָר
וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מִי הֵם פּוֹכְבֵי הַבְּקָר? אוֹתָם
הַמַּלְאָכִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁשׁוֹלְטִים בַּיּוֹם. מִי הֵם בְּנֵי
אֱלֹהִים? אוֹתָם הַמַּלְאָכִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁשׁוֹלְטִים
בַּלַּיְלָה.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל מַה שֶׁשָּׁפָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכַבּוֹדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה
מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבּוֹדִי בָּרָאתִיו יִצְרַתִּיו אֵף
עֲשִׂיתִיו. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אָדָם בְּעוֹלָם, וְנָתַן
בּוֹ אֶת שְׁמוֹ יְהו"ה. ה' - נֶפֶשׁ. ו' - רוּחַ. ה' - נִקְרָאת
נִשְׁמָה. י' - נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. וְקָרָאָם י"ה - אָב וְאִם.
ו"ה - בֵּן וּבַת.

הַדְּגֻמָּא שֶׁבָּרָא רוּחַ וְנֶפֶשׁ שָׁל קְדוּשָׁה, כִּדְ בָּרָא
רוּחַ וְנֶפֶשׁ מִצַּד הַשְּׂמַאל. וּבְדְגֻמָּא שָׁל
אוֹתוֹ תִּיּוֹן עַל שְׁמָרְיוֹ, כִּדְ הוּא הָרוּחַ וְהַנֶּפֶשׁ
הַשְּׂכֵלִית עַל רוּחַ וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית. וְלָמָּה נִקְרָאת

בְּהַמִּית? עַל שֶׁהִיא מַצֵּד הַשָּׁמַיִל שֶׁל סַמָּא"ל
 וְנִחַשׁ, שֶׁהֵם זָכָר וְנִקְבָּה. וְעַל כֵּן אָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ
 בְּחֻכְמָתוֹ, (קהלת ג) מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנִי הָאָדָם הָעֹלָה
 הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה
 לְאָרֶץ.

וְלִצַּד הַטְּמֵאָה לֹא נָתַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 שְׁמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי
 וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן וְתִהְיֶה לִּפְסִילִים. אֲנִי -
 רָמַז כָּמוֹ וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם אַף אֲנִי. ה' - רָמַז לְמִדַּת
 הַרְחָמִים. לְאַחַר לֹא אֶתֵּן - רָמַז לְאֵל אַחַר, שֶׁנֶּאֱמַר
 לֹא תִשָּׁתַחֲוּהוּ לְאֵל אַחַר, שֶׁהוּא בְּצַד הַטְּמֵאָה.

פָּתַח רַבִּי וְאָמַר, בְּסוּד שֶׁל יְהוָה. י' נִקְרָא בְּדִנְמָא,
 זֶה אֱלִימֶלֶךְ. ה' נִקְרָא בְּדִנְמָא, זֶה נַעֲמִי.
 וְלָמָּה נִקְרְאתָ שְׁמָה נַעֲמִי? שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי נָעָם ה'
 אֶלְהִינוּ עֲלִינוּ וְגו'. ו"ה דִּנְמָא, זֶה רוּחַ וְכַעֲלָה.

רוּחַ הַפְּכָה שְׁמָה לְתוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית טו) וְתוֹר
 וְגוֹזֵל. (שיר ב) יוֹנְתִי בְּחֻגֵי הַסֶּלַע בְּסֶתֶר

הַמְדַרְגָּה הַרְאִינִי אֶת מְרֵאִיךָ הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ
כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמְרֵאִיךָ נְאוּתָה.

פְּתַח וְאָמַר, וַיְמַה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדִינִי כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ?
זֶה הַמַּעֲשֵׂה שִׁיעֲשֵׂה הָאָדָם. אִם הֵם מַעֲשִׂים
טוֹבִים - יִשְׁכַּן עֲלֵיו הוֹיָה, וְאִם לֹא - יִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ,
שֶׁנֶּאמַר (משלי יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלָת
בְּיָדֶיהָ תִּהְרָסֶנּוּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים - זֶה הַנְּשָׂמָה וְהַנְּפֶשׁ.
וְאוֹלָת - זֶה נֶפֶשׁ הַשְּׂמָאֵלִית שֶׁנִּקְרְאָת עָרְפָּה.

פְּתַח וְאָמַר, מַה זֶה שֶׁאָמַר (שיר ב) הַרְאִינִי אֶת
מְרֵאִיךָ? כִּשְׁנַעֲשֵׂה אָדָם מִטְּפָה בְּשִׁלֵּית
אָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁמֵתְגַדֵּל (אחר ארבעים יום שֶׁנִּבְרָא) - מִכְּבִּים כּוֹ
הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַט מְעַט רוּחַ וְנֶפֶשׁ, וְיָר בְּתֵן
עַל רֵאשׁוֹ בְּלִילָה, שֶׁנֶּאמַר (איוב כט) בְּהִלּוֹ נִרוּ עָלַי
רֵאשִׁי. וְעָמוּד אֹר בַּיּוֹם, שֶׁנֶּאמַר (שמות יד) וַיִּסַּע
עָמוּד הָעָנָן וְגו', (שם יג) וְלִילָה בְּעָמוּד אֵשׁ כּוֹ' לְלָכֶת
יוֹמָם וְלִילָה. וְנֶאמַר (משלי ו) כִּי יָר מִצְּוֶה וְתוֹרָה אֹר.

וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ
אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, וְאוֹמְרִים לוֹ: רְאֵה,

שְׁזוּהִי דְרָךְ עֲבֻלָתוֹן, שְׁנִקְרֵאת לִילָה. וּבְמָקוֹם הַזֶּה
 יִבְנִימוּ כָּל נֶפֶשׁ שֶׁל הָאִישׁ, שְׁנֵאמַר (איוב ג) קָטַן
 וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעָבַד חֶפְשִׁי מֵאֲדוֹנָיו.

וּמֵרְאִים לוֹ בְּעֵמוּד שֶׁל אֵשׁ, שֶׁהוּא עַל רֵאשׁוֹ,
 כְּמֵה דְבִים וְנִמְרִים וְאֲרִיֹּת וּמְלֵאכֵי
 חֲבֻלָה שְׁיִוְשְׁבִים שָׁם. וְשָׁם הַכֶּלֶב. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד
 (תהלים כב) הֲצִילָה מִחֶרֶב נֶפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יִחִידָתִי.
 וְהַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא חֶשֶׁךְ, וּמְלֵאכֵי הַחֲבֻלָה קוֹרְאִים
 אוֹתָם לִילוֹת. וְעַל זֶה אָמַר מִפֶּתַח בְּלִילוֹת. לִילוֹת
 מִמֶּשׁ נִקְרְאוּ.

וְאוֹמְרִים לוֹ: אִם תִּזְכֶּה לְמִצְוֹת, כָּל מִצְוָה
 וּמִצְוָה יַעֲשֶׂה לְךָ מִמְּנַח מִלְּאָךְ טוֹב.
 וּבְזִמְן שְׁתִּכְנַם לְמָקוֹם הַזֶּה וְתִזְכֶּה לְמִצְוֹת, יֹאמְרוּ:
 סֵלֹו סֵלֹו פִּנּוּ דְרָךְ הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדְּרָךְ פְּלוֹנֵי זֶה,
 וְלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ (מְלֵאכֵי חֲבֻלָה).

וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בִּיּוֹם, יֹאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בַּתּוֹרָה, כָּל
 אוֹת וְאוֹת תִּתְּיָה מִלְּאָךְ, שְׁיַעֲזָרְךָ בְּמָקוֹם
 הַזֶּה. וְהַתּוֹרָה שְׁנִקְרֵאת דְרָךְ, תִּלְךָ בְּדְרָךְ הַזֶּה, שְׁלֹא

יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ. וְעַל כֵּן אָמַר לְנַחֲוֹתָם הַדְּרָךְ. וְאַחַר
זֶה יֵרְאוּ לוֹ בְּנֵי הָעֵדֶן, וְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק שְׂיֵישׁ לְצַדִּיק
בְּפָנַי עֲצָמוֹ. וּמִשְׂפִּיעִים אוֹתוֹ שְׂיִקְיָם כָּל הַתּוֹרָה.

וְאַחַר כֵּן יֹאמְרוּ לוֹ, (בראשית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם
לֵךְ לְךָ וְגו', (שם) וַאֲעִשֶׂךָ לְגַוֵּי גְדוֹל וְגו'.
וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם - זֶה הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא אֵב לְרוּחַ
וְדָם לְגוֹף. לֵךְ לְךָ מֵאַרְצֶךָ - זֶה בְּנֵי הָעֵדֶן. וּמִמּוֹלַדְתְּךָ
- זֶה בְּטֶזֶן הָאֵם, שֶׁל בָּשָׂר וְדָם. וּמִבֵּית - זֶה הַשְּׂכִינָה.
אָבִיךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׂאִין (דף צב ע"ב) אָבִיו
אֵלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין אִמּוֹ אֵלֶּה בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. אֵל הָאָרֶץ - זֶה הָעוֹלָם הַשְּׂפָל. וְנוֹתְנִים לוֹ
שִׁבְעַת בְּרָכוֹת כְּמוֹ שְׂאִמְרָנוּ לְעִיל, מִוַּאֲעִשֶׂךָ וְגו', עַד
כָּל מִשְׁפָּחוֹת הַיְּהוּדִים וְגו'.

אִם הָאָדָם יוֹכֵה, וַיְהִי צַדִּיק, וּמִכִּיר אֶת שֵׁם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - מָה אוֹמְרִים לוֹ
בְּשִׂמְסֵתֶלֶק מִן הָעוֹלָם? (תהלים צא) לֹא תִירָא מִפֶּחַד
לַיְלָה וְגו', (שם) עַל כִּפִּים יִשְׂאוּנְךָ פֶּן תִּגַּף בְּאַבְנֵי. מִן
הָאָבֶן שֶׁל דְּרֹךְ עַקְלָתוֹן. רַגְלֶךָ כו', עַד כִּי יֵדַע שָׁמַי.

וְאִם אָדָם לֹא יִזְכֶּה לְתוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים -
 בְּשִׂיםתְּלַק מִן הָעוֹלָם, יִכְנַס לְדֶרֶךְ הַחֲשׂוֹכָה
 שְׂאֵמְרֵנוּ, וּמִזְדַּעְזְעִים כָּל מִי שִׁישְׁנֵנוּ בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם,
 וַיֹּאמְרוּ: הַזֹּאת נַעֲמִי, שְׁהִלְכָה בְּדֶרֶךְ הַזֶּה מְלֵאָה כָּל
 טוֹב, מְלֵאָה מִתּוֹרָה?! עֲמוּד הָעֵנָן שְׁהֵאִיר לָהּ
 בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְלָכֶת בַּיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְהֵאִיר לָהּ
 לְלָכֶת בַּמָּקוֹם הַזֶּה בַּלַּיְלָה, וְעַם בַּעֲלָהּ, נִשְׁמָה
 לְנִשְׁמָה!?

הִיא מְשִׁיבָה וְאוֹמְרָת, (רות א) אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי,
 קְרָאן לִי מְרָה, כִּי הִמַּר שִׁדִּי לִי מְאֹד. שְׁהִנְעִיל
 אוֹתִי בְּגוֹף רַע. אֲנִי מְלֵאָה הִלְכָתִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה,
 וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי ה'.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִיא אוֹמְרָת, שְׂכָנָה בְּנָתִי וְגו',
 שְׂנַאֲמַר וְתֹאמַר נַעֲמִי לְכַלְתִּיהָ שְׂכָנָה
 בְּנָתִי. מְשִׁיבָה רות הַנֶּפֶשׁ הַקְּדוּשָׁה וְאוֹמְרָת, אֵל
 תִּפְנְעִי בִי לְעִזְבֶּךָ לְשׁוֹב מֵאֲחֵרֶיךָ כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִּי
 אֵלֶיךָ וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלָּין וְכו'.

אֲבָל עֲרֶפֶה, הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא צַד הַשְּׂמֵאל, הוֹלֶכֶת
 לַגּוֹף וּמִתְאַבְּקֶת עָלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (איוב יד) אִךְ
 בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִבָּא וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תֵּאָבֵל. וְכֵן זְמַן
 שֶׁמִּתְאַבֵּל עָלָיו, אֹמֵר הַגּוֹף לַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית:
 בְּשִׁבִיל הָאֵכִילָה וְהַשְׂתִּיָּה שֶׁנִּתְּתָ לִי, הַנִּשְׁמָה בְּצַעַר
 גָּדוֹל, וּבְלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת. מַלְּמָה שֶׁנִּתְּתָ לִי.
 וּנְבַקֵּעַ הַגּוֹף.

אֵמַר רַבִּי, בְּתוֹב (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל
 וְגו'. מַהוּ דָּל? אִישׁ נִסְתָּר. וַיֹּאמֶר מַה תִּתֵּן
 לִי, וְכִי יוֹתֵר רָשָׁע אֲנִי מִכָּל הָאָדָם שֶׁבָּעוֹלָם?
 וַיַּעֲשֶׂה מְרִיבָה עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁרִי מִי
 שֶׁמִּשְׁכִּיל לוֹ, שֶׁבְּתוֹב (ישעיה כו) אִו יַחֲזֹק בְּמַעְוֵי יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

שֶׁאֵמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, מַה שֶׁאֵמַר אִו יַחֲזֹק בְּמַעְוֵי
 וְגו', וְכִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא בַּעַל
 הַשְּׁלוֹם, עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, צָרִיךְ לְמִי שֶׁיַּעֲשֶׂה
 לוֹ שְׁלוֹם? וְהֲלֹא הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ!

אֵלֶּא הָעֲנִי, בְּשָׁעָה שְׂרֹאָה אֶת עֲצָמוֹ בְּדַחַק, הוּא
 עוֹשֶׂה מְרִיבָה כְּלִפֵּי מַעֲלָה. וְהַמְחִזִּיק בְּיָדוֹ
 שֶׁל עֲנִי וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ צְדָקָה, כְּבִיכּוֹל עִם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה שְׁלוֹם, לְפִי שְׁנוּרָם לְעֲנִי שְׁמִבְקֵשׁ
 מִחִילָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל שְׂהַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלִפֵּי
 מַעֲלָה, וְאִז עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנֵנו. מִי גָרַם
 לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם? זֶה הַנּוֹתֵן צְדָקָה לְעֲנִי, וְהַמְחִזִּיק
 בְּיָדוֹ, שְׂכָתוֹב אִו יַחֲזִיק בְּמַעְוֵי וְגו', וְזֶהוּ הַדָּל.
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהוּ אוֹמֵר? אֵינן דְּנִים אֶת
 הָאָדָם לְפִי צַעֲרוֹ.

וְכֵן גַּם בְּאִיּוֹב. שְׂאֵמַר רַבִּי תַנְחוּם, אָמַר אִיּוֹב
 לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (אִיּוֹב כ"ג) מִי יִתֵּן יַדְעִתִּי
 וְאִמְצֵאֵהוּ כִּי אֶעְרָכָה לְפָנָיו מִשְׁפָּט. עַד שְׂהַטִּיחַ
 אִיּוֹב דְּבָרִים כְּלִפֵּי מַעֲלָה.

וַיֹּתֵר לֹא? וְהֵלֵא כָפַר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בְּתַחֲתֵית
 הַמַּתִּיבִים, וְהַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלִפֵּי מַעֲלָה, וְסָקַל
 אִיִּקוֹנִין שֶׁל מְלֻךְ!?

אָלֵא, אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה אָמַר
הַמְּקַטְרֵג לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵיזֹב שְׂאֵמְרָתָּ
עָלָיו אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר וַיֵּרָא אֱלֹהִים וְסַר מֵרַע, הֲרִי
כְּפַר בְּתַחֲתֵית הַמֵּתִים, וְהַטִּיחַ דְּבָרִים, וְסָקַל אִיקוֹנִין
שָׁל מְלֹךְ! אָמַר הַקַּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵיזֹב לֹא בִדְעַת
יְדִבֵּר!

בְּשִׁעָה שְׁנַתּוֹכַח אֵיזֹב עִם הַקַּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַה
הוּא אוֹמֵר? (שם י) הַטּוֹב לָךְ כִּי תַעֲשֶׂק כִּי
תִמְאֵם יִגִּיעַ כְּפִיךָ וְגו'. וְכִי הוּא טוֹב זֶה הָעֲשֶׂק
שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי?! אָבִי וְאִמִּי עָשׂוּ לִּי אֶת הַגּוֹף, וְאֶת־הָ
נַעֲשִׂית שְׂתַף עִמָּהֶם, וְנִתְּתָּ כִּי נִשְׁמָה, וְאֶמְרָתָּ
לְמַקְטְרֵג רַק אֶת נַפְשׁוֹ שְׁמַר. מַה שְּׁלָךְ - שְׂמְרָתָּ,
מַה שְּׁל אָבִי וְאִמִּי - אֶמְרָתָּ הֵנוּ בְּיָדְךָ. וְכִי הוּא
טוֹב זֶה הָעֲשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי, כִּי תִמְאֵם יִגִּיעַ כְּפִיךָ,
שֶׁתִּנְפֹּשׁ מְאוּסָה מֵצַד יִסּוּרֵי הַגּוֹף?! וְעַל עֲצַת
רְשָׁעִים הוֹפְעֵת, סָקַל אִיקוֹנִין שָׁל מְלֹךְ?!

וְהַמְּקַטְרֵג קַטְרֵג עַל כָּל זֶה לְפָנַי תְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. אָמַר לוֹ הַקַּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

אִיּוֹב לֹא בִדְעַת יְדַבֵּר, וְאִינּוּ נִתְפָּס עַל צַעְרוֹ. וְכִיּוֹן
 נִשְׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתְּוַכַּח עִמּוֹ, חָזַר בּוֹ
 וְאָמַר, (שם ט) אַחַת דְּבִרְתִּי וְלֹא אֶעְנֶה וּשְׂתִים וְלֹא
 אוֹסִיף. סַנַּר פִּיּוֹ לְפָנַי חֲדָיִן.

רַבִּי פָּדַת אָמַר, לֹא כָתוּב כִּי לֹא דְבִרְתָם נְכוּנָה
 בְּעַבְדֵי אִיּוֹב, אֶלָּא (שם מב) כִּי לֹא דְבִרְתָם אֵלַי
 נְכוּנָה. אֵלַי לֹא דְבִרְתָם נְכוּנָה. הוּא עֶמֶד וְהַצְדִּיק
 אֶת חֲדָיִן, וּבִקֵּשׁ עַל עֲצָמוֹ עַל מַה שֶּׁאָמַר, וְהֵם לֹא
 בִקְשׁוּ עַל עֲצָמָם, עַל מַה שֶּׁהִטְעוּהוּ בְּמַעֲנֵה לְשׁוֹנָם.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׁמִסְכְּנִין בְּשֵׁם רַבִּי יוֹדָא אָמַר, כָּל
 הַחֹזֵד בְּכַשְׂרִים רָאוּי לְלָקוֹת בְּצַרְעַת,
 שְׁכַתוּב (במדבר יב) אֲשֶׁר נֹאֲלָנוּ וְאֲשֶׁר חָטְאָנוּ. וְכַתוּב
 (שם) אֵל נָא תְהִי כִפְתָּה. חֲבָרְיוֹ שָׁל אִיּוֹב חֲשָׁדוּהוּ
 בְּמַה שֶּׁלֹּא הָיָה בּוֹ, וְלֹא בִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ מְחִילָה, וְלֹא
 בִקְשׁוּ עַל נַפְשָׁם, עַד שֶׁבִקֵּשׁ אִיּוֹב עֲלֵיהֶם רַחֲמִים.
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹדִיעַ לָהֶם, שֶׁחָטְאוּ בְּמַה
 שֶׁחֲשָׁדוּהוּ. וּלְפִיכָף, וְעַבְדֵי אִיּוֹב יִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִסְמָא, מַה שְּׂאֵמַר (איוב מב) כִּי
 אִם פָּנָיו אֲשָׂא לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת עִמָּכֶם נְבִלָה.
 מַה זֶה נְבִלָה? זוֹ צַרְעָתָ, שְׂפָתוֹב (במדבר יב) וְאֵבִיָּה
 יִרְק יִרְק בְּפָנֶיהָ. וְתַרְגָּם רַבִּי יוֹסִי, וְאֵבִיָּה מְנַבֵּל
 יִנְבֵּל בְּאַפֵּיהָ.

בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁנִּגְלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶל אִיּוֹב,
 מַה פָּתוּב? (איוב לח) וַיַּעַן ה' אֶת אִיּוֹב מִן
 הַסְּעָרָה וַיֹּאמֶר. רַבִּי יוֹסִי בַר חֲלִפְתָּא אָמַר, הַיְשִׁיב
 לוֹ עַל מַה שְּׂאֵמַר (שם ט) אֲשֶׁר בְּשִׁעְרָה יִשׁוּפְנִי. אָמַר
 אִיּוֹב: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂמָא רוּחַ סְעָרָה עָבְרָה
 לְפָנַיָּהּ, וְנִתְחַלַּף לָךְ שְׁמִי אִיּוֹב בְּאִיּוֹב? זֶהוּ שְׂפָתוֹב
 (שם יג) וַתִּחְשְׁבֵנִי לְאִיּוֹב לָךְ. לְפִיכֹךְ הֵיטִיבוּ מִן
 הַסְּעָרָה.

רַבּוֹתֵינוּ אוֹמְרִים, סְעָרָה שֶׁל שָׁטָן, שֶׁהִסְעִיר גּוֹפוֹ
 שֶׁל אִיּוֹב. וּמַנִּין לָנוּ שֶׁנִּקְרָאת סְעָרָה?
 שְׂפָתוֹב (תהלים קמח) רוּחַ סְעָרָה עוֹשֶׂה דְבָרוֹ. שְׂאִין לוֹ
 רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְבָר, אֶלָּא בְּמֵאמְרוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

רַבִּי בּוֹן אֹמֵר, כָּתוּב בְּשִׁ"ן, שְׁכַתוּב אֲשֶׁר
בְּשַׁעְרָה יִשׁוּפְנִי. וְכַתוּב בְּסֻמָּךְ, שְׁכַתוּב מִן
הַסַּעְרָה. כָּתוּב כָּאֵן אֲשֶׁר בְּשַׁעְרָה, וְכַתוּב שָׁם (ויקרא
י"י) לַשְּׁעִירִים אֲשֶׁר הֵם זָנִים אַחֲרֵיהֶם.

וְזֶה שְׁכַתוּב בְּשַׁעְרָה. רַבִּי רְחוּמַאי אָמַר, פַּעַם
אַחַת זָכַר, וּפַעַם אַחַת נִקְבָּה. פַּעַם אַחַת זָכַר
- שְׁכַתוּב (שם טז) וְנִשְׂאָה הַשְּׁעִיר עָלָיו. וְכַתוּב (בראשית
כז) הֵן עָשׂוּ אָחִי אִישׁ שְׁעִיר. פַּעַם אַחַת נִקְבָּה -
שְׁכַתוּב (שם לג) (דף צג ע"א) וַיֵּשֶׁב בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂוּ לְדַרְכּוֹ
שַׁעֲרָה, וְכַתוּב בְּסֻמָּךְ, שְׁכַתוּב מִן הַסַּעְרָה. מָה
הַטַּעַם? שְׁמִסְעִיר גּוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם.

וְחֲרֵי כָּתוּב (מלכים ב' ב) וַיַּעַל אֵלֵיהֶוּ בַּסַּעְרָה הַשָּׁמַיִם.
רַבִּי נַחֲמָיָה וְרַבִּי יְהוּדָה אֹמְרִים, בְּשַׁהֲעֵלָה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלֵיהֶוּ לְרַקִּיעַ, עֶמֶד מִלְּאָךְ
הַמָּוֶת בְּנִגְדּוֹ.

אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: עַל מְנַת בֵּן בְּרַאתִי
שָׁמַיִם, שִׁיעֵלָה אֵלֵיהֶוּ לְשָׁם. אָמַר לוֹ מִלְּאָךְ
הַמָּוֶת: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֲבָשׁוּ יְהִיָּה פְתַחוֹן פֶּה

לְבָרִיּוֹת. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵינִי זֶה בְּשֵׁאֵר
 בְּרִיּוֹת, וַיְכּוֹל הוּא לְהַעֲבִיר אוֹתָךְ מִן הָעוֹלָם, וְאֵינְךָ
 יוֹדֵעַ כֵּחוֹ. אָמַר לוֹ: רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תֵּן לִי רְשׁוֹת
 וְאִירָד אֵלָיו. אָמַר לוֹ יְרֵד. מִיָּד יְרֵד. כִּיּוֹן שְׂרָאָה
 אוֹתוֹ אֵלָיֶהוּ, הִכְרִיחוּ תַחַת רַגְלָיו, וּבִקֵּשׁ לְהַעֲבִירוֹ
 מִן הָעוֹלָם, וְלֹא נָתַן לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְשׁוֹת.
 מִיָּד כָּפַף אוֹתוֹ תַחְתָּיו, וְעָלָה לַשָּׁמַיִם, שְׂפָתוֹב
 וַיַּעַל אֵלָיֶהוּ בַּסְּעָרָה הַשָּׁמַיִם.

כִּיּוֹן שְׂנַגְלָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאִיּוֹב, בְּאוֹתָהּ
 סְעָרָה נִגְלָה אֵלָיו, שְׂפָתוֹב מִן הַסְּעָרָה. הַנּוֹ"ן
 בְּפוּפָה, וְלֹא פְּשׁוּטָה. כָּפַף אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּנַחֲשׁ הוֹלֵךְ עַל גְּחוּז, וְדַבֵּר עִמּוֹ. מָה אָמַר
 לְאִיּוֹב? (אִיּוֹב לח) אֵיפֹה תִּיַּת בְּיַסְדֵי אֶרֶץ. מִיָּד שָׁתַק,
 וְלֹא יָכַל לַעֲמֹד בְּתוֹכָתוֹ. לְהוֹרוֹת שְׂמַעֲשִׂיו שֶׁל
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֵמֶת.

רַבִּי אֶלְכָּסֶנְדֵּרִי פֶתַח וְאָמַר, (שם) בְּרֵן יַחַד בּוֹכְבֵי
 בְּקָר, בּוֹכְבִים שְׂבַמָּרוֹם שׁוֹלְטִים בְּלִילָה, חוּץ
 מֵאוֹתָם שְׂשׁוֹלְטִים בְּבָקָר. וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים

וּמִיַּחְדִּים שָׁמוּ שֵׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זְהוּ שְׂכָתוּב
בְּרֵן יַחַד בּוֹכְבֵי בְקָר, וְלֹא בּוֹכְבֵי לַיְלָה, אַף עַל פִּי
שְׂמִמְשַׁלְתֶּם בְּרַנֵּעַ.

וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים (שם), לָמָּה וַיִּרְיֵעוּ? אָמַר רַבִּי
אֶלְכֶם נִדְרֵי, בְּשַׁעַת שְׁעוֹלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר,
אוֹתָם בְּנֵי אֱלֹהִים מְרִיעִים בְּתַרוּעָה, וְכָל אוֹתָם
הַמְּלֹאכִים וְהַבּוֹכְבִים הַמְּמַנִּים בַּלַּיְלָה מֵעֲבִירִים
אוֹתָם מִמְּקוֹמָם, וְשׁוֹלְטִים מִמְּלֹאכִים אֲחֵרִים
בְּמִקוֹמָם לְהִיּוֹתָם מְמַנִּים בַּיּוֹם.

רַבִּי חֲסֵדָאֵי אוֹמַר, בּוֹכֵב אֶחָד יֵשׁ בְּפָרוֹם,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹצִיאֵו מִמְּקוֹמוֹ, וַיִּלּוֹן
שָׁמוּ. וְהוּא מְמַנֶּה לְהַכְּנִים וְלְהוֹצִיא שְׂאָר
הַבּוֹכְבִים, וּמְשַׁמֵּשׁ כָּל הַלַּיְלָה. בִּיּוֹן שְׂאוֹתָם בּוֹכְבֵי
בְקָר שׁוֹלְטִים, נִגְנְזוּ וְנִבְלָע בְּמִקוֹמוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׂמוּאֵל, כְּתוּב (שם ט) הַמְּרַגְזֵי אֶרֶץ
מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּן. בְּשַׁחַתְקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְגִּיז כָּל הָעוֹלָם, וְלַרְגֵּשׁ

וְלַהֲרַעִישׁ אֶת עַמּוּדָיו, לֹא מְרַעִישׁ אוֹתוֹ אֵלָּא
בְּמִקּוּמוֹ. מִי הוּא מִקּוּמוֹ? זוֹ הַנִּקְדָּה שֶׁל צִיּוֹן.

רַבִּי רְחוּמַאי אוֹמֵר, מְצִיּוֹן הִשְׁתַּת הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב
(תהלים ג) מְזֻמּוֹר לְאַסָּף אֵל אֱלֹהִים ה' הַדָּבָר
וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזֻרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאֵו. וְכַתּוּב אַחֲרָיו,
מְצִיּוֹן מִכְּלָל יִפִּי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַלְאִי, כְּשֶׁנִּקְרָא הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא
אֶת הָעוֹלָם, הַכְּנִים אֹר פְּאוֹר, וְהַלְפִישׁ זֶה
בְּזֶה, וְנִקְרָא שָׁמַיִם, שְׁפָתוֹב (שם קד) עֹטָה אֹר
כְּשֶׁלְּמָה נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

וְהָאֹר תִּזְה נִקְרָא אֹר לְבוּשׁוֹ. הָאֹר הָרֵאשׁוֹן
שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ בּוֹ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא. וְאוֹתוֹ
הָאֹר הַתְּפִשֵׁט בְּהוֹד וְהִדָּר, וְנִקְרָא הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב
הוֹד וְהִדָּר לְבִשְׁתָּ כו' נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, כְּשֶׁנִּטְלַל הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אֶת
הַשָּׁלֵג וְזָרַק לְתוֹךְ הַמַּיִם, מִתַּחַת כִּפְסָא כְּבוֹדוֹ,

נָטַל בְּשַׁעוֹר שְׁעָלוֹ, שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ
מִים.

רַבִּי יוֹדְאֵי אָמַר, בְּשַׁעוֹר שְׁלִישׁ זָרַת נָטַל, וְזָרַק
לְתוֹךְ הַמַּיִם, שְׁכָתוֹב (שם) וְכָל בְּשָׁלֵשׁ עֶפֶר
הָאָרֶץ. וְכָתוֹב (איוב לו) כִּי לִשְׁלֹג יֹאמַר הוּא אָרֶץ.

וּמִתַּחַת הַמַּיִם נִקְפָּא מְקוֹם אֶחָד בְּתַחֲלָה,
בְּאִמְצַע הַתְּהוֹם, וְנִעְשִׂית מִשָּׁם אֶבֶן
אֶחָת מִשְׁקַעַת בְּאִמְצַע תְּהוֹם, וְעֲלָתָה לְמַעְלָה
וְנִרְאִית בְּצִיּוֹן, וְהִיא נִקְדַּת הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, הָעֵגֹל וְהַכְּדוֹר אֵינן (מִמְתַּקִּים) מוֹקְמִים
(תַּנְּלִיגַל וְחֻלְקִיו לֹא מִסְתַּוְבָּכִים) אֲלֵא מִתּוֹךְ נִקְדַּח אֶחָת
בְּאִמְצַע, וְאוֹתָהּ הַנִּקְדָּח הִיא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וּמִשָּׁם נִתְפַּשְׁטָה הָאָרֶץ לְכָל רוּחוֹתֶיהָ. רַבִּי חֻזְקִיָּה
אָמַר, כְּעֵין בְּרִיתוֹ שֶׁל אָדָם.

בְּשַׁעָה שֶׁנִּקְפָּאָה הָאָרֶץ מִתַּחַת הַמַּיִם, מַה כָּתוֹב?
(בְּרֵאשִׁית א) יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל
מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאָה תִּיבְשָׁתָה. כִּיּוֹן שָׂרְאוּ הַמַּיִם

יבֹשֶׁתָּהּ, הָיוּ עוֹלָיִם וְנִגְבְּהִים לְכַסּוֹתָהּ כְּבָרָא שׁוֹנָה,
 עַד שֶׁנֶּעַר בָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנָסוּ, שְׂכַתוֹב
 (תהלים קד) מִן גַּעְרָתָךְ יְנוּסוּן.

וְאַתָּה עַל פִּי שֶׁהָיוּ נָסִים, לֹא הָיוּ מִשְׁתַּכְּבִּים. מָה
 הַטַּעַם? מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ מְכַסִּים עֲלֶיךָ בַּתְּחִלָּה,
 וְעַכְשָׁיו נָסִים מִפְּנֵיהֶ. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
 נִטַּל כְּמִין צָרוּר שֶׁל חֶרֶשׁ, וְחִקַּק בוֹ שְׁמוֹ שֶׁל
 שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שִׁמּוֹת וְהִשְׁלִיךְ לְתוֹךְ הַמַּיִם, וְעָמְדוּ
 מִיָּד וְנִשְׁתַּכְּבוּ.

וּבְאִיזָה מְקוֹם עָמְדוּ? בְּצִיּוֹן, שְׂכַתוֹב (שם ג) מְצִיּוֹן
 מְכַלְל יְפִי, זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וּכְשֶׁהֶאָרַץ מִתְמוֹטְטָת, אֵינָה מִתְמוֹטְטָת אֶלָּא
 מִמְּקוֹם זֶה, שֶׁהוּא מְקוֹם הָעוֹלָם.

רַבִּי פֶּדֶת אוֹמֵר, הַנִּשְׁבָּע בְּאֶמֶת בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, צָרוּר זֶה שֶׁחֲתוּם בוֹ שְׁמוֹ, מִסְתַּלֵּק
 לְמַעַלָּה בְּחֻדוֹת, וּמִתְקַיֵּם בוֹ, וְהָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.
 וְהַנִּשְׁבָּע לְשֶׁקֶר, אוֹתוֹ צָרוּר עוֹלָה וּמִסְתַּלֵּק, וְרוֹאֵה
 שֶׁהוּא שׂוֹא, וְאִזּוֹ הָעוֹלָם מִתְמוֹטְט, וְרוֹצֵה לְחַזֵּר

לְתַהוּ וּבַהוּ, שְׂאִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֱלֹא עַל שְׂמוֹ
הַחֲתוּם בְּאַמֶּת. וְעַל זֶה כָּתוּב (שמות ב) לֹא תִשָּׂא אֶת
שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא.

רַבִּי חֲזַקְיָה אֹמֵר, מְקוֹם כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא
נִקְרָא אַחַת, אֲשֶׁר עָלֶיהָ עוֹמֵד הַכֹּל. וְהַכְּבוֹד
אֵינוֹ בְּרוּךְ אֱלֹא מִמְּקוֹמוֹ, שְׂכָתוֹב (יחזקאל ג) בְּרוּךְ
כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

מַה זֶה וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּן (איוב ט) רַבִּי פְּרַחְיָא
אֹמֵר, אֵלּוּ הָעַמּוּדִים הַתּוֹמְכִים הַיְסוּד,
וְקִיּוּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם עֲלֵיהֶם. וְכַמָּה הֵם? ז', שְׂכָתוֹב
(משלי ט) חֲצֵבֶה עַמּוּדֶיהָ שְׂבָעָה. הַיְסוּד שֶׁל אוֹתָם
הַתּוֹמְכִים צְדִיק אֶחָד, שְׂכָתוֹב (שם י) וְצְדִיק יְסוּד
עוֹלָם. עַמּוּד לֹא כָתוּב, אֱלֹא יְסוּד, הַיְסוּד שֶׁהַכֹּל
עוֹמְדִים עָלָיו.

בְּנֶגֶד זֶה שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם, וְשְׂבָעָה כּוֹכָבִים
רְצִים וְחֲזוּרִים הֵם. שְׂבַע אֲרָצוֹת. שְׂבָעָה
יָמִים. שְׂבָעָה תְּהוֹמוֹת. וְכֹלָם תְּלוּיִים בְּמֵאֵמֶר
הַהוּא, שֶׁנֶּאֱמַר הַבּוֹנֵה בַשָּׁמַיִם מַעֲלוֹתָיו. הֵם שְׂבַע

סְפִירוֹת, מַעְלוֹת גְּדוּלוֹת, עַמּוּדִים חֲקוּקִים בְּשֵׁמוֹ
הַגְּדוֹל, וְכֻלָּם תְּלוּיִים בְּמֵאמַר אֶחָד, וְהֵם שָׁמַיִם
הָעֲלִיּוֹנִים.

וְשִׁבְעַ אַרְצוֹת קְדוֹשׁוֹת שְׁמוֹדוֹנִים עִמָּהֶם, וְאִין
בָּהֶם פְּרוּד, שְׁנֵאמַר וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בִקְר
יוֹם אֶחָד. יוֹם שְׁנַי. יוֹם שְׁלִישִׁי. יוֹם רְבִיעִי. יוֹם
חֲמִישִׁי. יוֹם הַשְּׁשִׁי. עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי. (שמות ב) כִּי
שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה'.

וּכְנֻגָדָם שִׁבְעָה עַמּוּדִים חֲקוּקִים, שֶׁהֵם תְּלוּיִים
בְּשָׁמַיִם. וְהֵם שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים, שֶׁהֵם
תְּלוּיִים בְּמִדַּת יַעֲקֹב הַנִּקְרָא שָׁמַיִם, שְׁנֵאמַר
(דף צג ע"ב) (מלכים א-ח) וְאֵתָה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבָתָךְ,
וְכַתוּב (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגו'.

רַבִּי רְחוּמַאי אוֹמַר, הַשְּׁבְעָה הָעֲלִיּוֹנִים הֵם שְׁמוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. (עמוס ט) וַאֲגִדְתּוּ - מַה
זֶה אֲגִדְתּוֹ? הֵם שִׁבְעַ מַעְלוֹת לְמִטָּה מִהֶם,
שְׁעוּמָדִים עַל הָעוֹלָם וּמְנַהֲיָנִים אוֹתוֹ. עַל אֶרֶץ -
זוֹ אֶרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה. יְסָדָה - זוֹ אֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה

הַנְקָרָאת בִּינָה, וְהִיא תְלוּיָה בְּחֻכְמָה. וּמָה הוּא?
תֵּבֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה י) מִכִּין תֵּבֵל בְּחֻכְמָתוֹ.

הַקּוֹרָא לְמֵי הַיָּם (עמוס ט), יָם אֶחָד, וְהֵם שְׂבָעָה.
רַבִּי פְרוּסְפָדַי אָמַר, הֲלֵא יָם אֶחָד
בְּעוֹלָם הוּא? אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, יָמִים כְּתוּבִים,
שְׂבָתוּב וּלְמִקּוֹת הַיָּמִים קָרָא יָמִים.

וּבְכֹלם נִכְנָסִים לַיָּם הַגָּדוֹל, וְהֵם שְׂבָעָה, וּבְכֹלם
נִכְנָסִים בּוֹ, זֶה לְמִטָּה מְוֵה, עַד הַתְּהוֹם,
עַד שֶׁתִּמְצָא יָם הַגָּדוֹל שְׂבָעָה זֶה עַל זֶה, וּבְכֹלם
תְלוּיִים בְּמֵאֱמַר אֶחָד.

אָמַר רַבִּי שְׁמַלְאִי, אֵימְתִי הָעוֹלָם מִתְמוּטֵט?
בְּשָׁעָה שֶׁהַקְדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא מִבֵּיט וְרוֹאֶה
בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יד) ה' מִשְׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי
אָדָם וְגו'.

רַבִּי נְהוֹרָאי וְרַבִּי יִצְחָק קָמוּ בְּאוֹר, בְּשָׁהֲאִיר
הַיּוֹם, לְלָבֶת בְּדֶרֶךְ. בְּטָרָם שִׁינְעָאוּ, תְּרִים
עֵינָיו רַבִּי נְהוֹרָאי, רָאֶה שְׂכּוּכְבֵי הַפֶּקֶר מְרַתְתִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: תִּרְאֶה אוֹתָם הַכּוֹכָבִים
שֶׁמֵרְתִתִּים בְּיִרְאֵת אֲדוֹנָם, כָּעֵת מִגִּיעַ זְמַנָּם לֵאמֹר.

מִשׁוּם שֶׁאוֹתָם בְּנֵי אֱלֹהִים עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם.
וּבְשָׁמַיִם יָמִים שָׂאָר הַצְּבָאוֹת שֶׁמִּשְׁבָּחִים
בְּלִילָה, אוֹתָם בְּנֵי אֱלֹהִים תּוֹקְעִים תְּרוּעָה,
וּמִתְכַּנְּסִים כָּל הַמַּחֲנוֹת שֶׁשׁוֹלְטִים בְּלִילָה
לְמָקוֹמָם.

וְאִזּוֹ אוֹתָם הַכּוֹכָבִים שֶׁשׁוֹלְטִים בַּיּוֹם, בַּבֶּקֶר,
מֵרְתִתִּים וַיִּרְאִים וּמַעֲלִים שִׁירָה. וְכָעֵת מִגִּיעַ
זְמַנָּם לְשִׁבַח אֶת רַבּוֹנָם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה שֶׁשׁוֹמְעִים
אוֹתָהּ הַתְּרוּעָה, שֶׁכָּתוּב (אִיוב ל"ח) בָּרֶן יַחַד כּוֹכְבֵי
בֶּקֶר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

תְּקַדִּימוּ וְהִלְכוּ, וְהָיָה מֵאִיר הַיּוֹם. כְּשִׁיִּצְאָה הַשֶּׁמֶשׁ
וְהִתְנַלְּחָה לְעוֹלָם, אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק
לְרַבִּי נְהוֹרָאִי: תִּמְהַנֵּי כְּשֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי בַשֶּׁמֶשׁ.
שֶׁכְּשִׁיִּצְאָה, יִצְאָה אִדָּם, וְאַחֵר כֶּף חוֹר לְלָבֵן. לְמָה?

וַיֵּרָא נֹזְכְרֵי בְדָבָר שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶן שְׁלֹמֹה
אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן יְהוּדָא: כְּשִׁיּוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ,
יּוֹצֵא בְּתַקְוָה, כְּגֹבֵר תַּקְוָה, וּבֹקֵעַ שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה
מִשְׁקוּפִים שֶׁל חַלּוּנֵי רְקִיעַ.

וְאֵין בְּכָל אוֹתָם כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמְּזוּלוֹת שֶׁנִּקְרָא
גְבוּר, פָּרַט לַשֶּׁמֶשׁ. אֵיזוֹ גְבוּרָה עוֹשֶׂהָ? אֵלֶּה
כְּשֶׁמִּסְתַּיִם הַיּוֹם וְנִכְנָם הַלַּיְלָה, מִסְתַּתְמִים כָּל
אוֹתָם הַחַלּוּנוֹת וְהַמִּשְׁקוּפִים שֶׁל הָרְקִיעַ. כְּשֶׁעָה
שָׁבָא הַיּוֹם וְהַשֶּׁמֶשׁ יּוֹצֵא, מִתְעַפֵּר וְנִחְקַק בְּאוֹתֵיזוֹת
שֶׁל סוּד הַשָּׁמַיִם הַקְּדוּשׁ, וּבְתַקְוָה וּבְכַח שְׁלוֹ הוּא
כּוֹנֵם אֶת כָּל אוֹתָם הָרְקִיעִים, וּבֹקֵעַ אֶת כָּל
אוֹתָם הַחַלּוּנוֹת, וְנִשְׂרָפִים בְּשִׁלְהֻבוֹתָיו, וּפּוֹתֵחַ
אוֹתָם וַיּוֹצֵא הַחֹצֵה.

וּמַנִּין לָנוּ שֶׁנִּקְרָא גְבוּר? שְׂכָתוֹב (תהלים יט) יַשְׁיֵשׁ
כְּגְבוּר לְרוּץ אֶרֶץ. וְכָתוֹב (שופטים ה) כְּצֵאת
הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ. כְּגְבוּר שֶׁנִּכְנָם לְמַלְחָמָה וְנוֹצֵחַ,
הוּא אָדָם. כְּשֶׁנִּצְחָה, חוֹזֵר לְגוֹנוֹ תְּרַאשׁוֹן. כִּדְ

השמש, בשיוצא, נדלקים בו שלהבותיו, והוא
אדם מרב גבורתו, ואחר כך חוזר לגנון הראשון.

הלכו. בשתגיעו לשדה אחר, אמר רבי יצחק,
יאמר מר מאותם הדברים המעלים
שבקריאת שמע. פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל
ה' אלהינו ה' אחד. הפסוק הזה נזח בשעה שאמרו
בני יעקב לאביהם, או משה לישראל, אבל עכשו,
כל העולם אומרים שמע ישראל. לאיזה ישראל
אומרים?

אלא, הנה שנינו, יעקב אבינו לא מת, והקדוש
ברוך הוא חתם אותו בתוך כסא כבודו
להיות תמיד עד על בניו, שמיחדים שמו של
הקדוש ברוך הוא כראוי בכל יום פעמים. וכשהם
מיחדים את שמו של הקדוש ברוך הוא, אומרים
שמע ישראל, תהיה מעיד עלינו, שאנו מיחדים
את שמו של הקדוש ברוך הוא כראוי.

באותה השעה נוטלים את יעקב בארבעה
בגדים, פרושים לארבעת צדדי העולם,

וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וּמְבַרְךְ אוֹתוֹ
 בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת. פּוֹתַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמֵר:
 אֲשֶׁרֵי הָאֵב שֶׁהוֹלִיד אֶת הַיָּדַע הַזֶּה בְּאֶרֶץ! אֲשֶׁרֵי
 הַבָּנִים שֶׁמַּעֲטִירִים אֶת אֲבֵיהֶם כֹּה! בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה
 כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ אַתָּה
 כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וַיַּעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּשִׁלְשָׁה עֶשְׂרֵי נִהְרוֹת אֲפָרָסִמוֹן
 זָה, וְעוֹמֵד תָּמִיד בְּקִרְיָה מְקַפֶּת חוֹמָה עַל
 בָּנָיו לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא נוֹתֵן לְדִין הַקָּשָׁה
 לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם, וְכֹל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵין יְכוּלִים
 לְהַשְׁמִידֵם. זֶהוּ שְׂפָתָיו (ישעיה מד) אֵל תִּירָא עַבְדֵי
 יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָאי וְאָמַר, בְּדִגְמָא שְׁיֵשׁ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי
 שְׂבָטִים לְמַטָּה, שְׁחַם בְּנֵי יַעֲקֹב, כֹּה יֵשׁ
 יַעֲקֹב הָעֲלִיּוֹן בְּשָׁמַיִם, וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׂבָטִים עֲלִיוֹנִים.
 וּבְדִגְמָא שְׁמִינְחָדִים שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, כֹּה מִינְחָדִים הַמְּלֹאכִים הַקְּדוֹשִׁים
 לְמַעְלָה, וְהַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה.

פָּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְאָמַר, (שם כט) לָכֵן כַּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יבֹוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחְוָרוּ. וְכִי יַעֲקֹב פָּדָה אֶת אַבְרָהָם? וַיַּעֲקֹב מָרַם נִבְרָא בְּעוֹלָם!

אֵלֶּיךָ בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַת שְׁחִיּוֹ מִפִּילִים אֶת אַבְרָהָם בְּאוֹר פְּשָׁדִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּנִים אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְאָמַר: הַצִּילוּ אֶת אַבְרָהָם מִתּוֹךְ הַשְּׂרֵפָה שְׁלוֹ, שֶׁהוּא אֱהוֹבִי.

אָמְרוּ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי יֵצֵא מִמֶּנּוּ יִשְׁמַעֵאל! אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי יֵצֵא מִמֶּנּוּ יִצְחָק! אָמְרוּ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי יֵצֵא מִמֶּנּוּ עֶשָׂו! אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי יֵצֵא מִמֶּנּוּ יַעֲקֹב! אָמְרוּ: הֲרִי וַדַּאי שְׂפֹזְכוֹת יַעֲקֹב יִנְצֵל. וְעַל זֶה אָמַר, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, שְׂפֹזְכוֹתוֹ יִנְצֵל אַבְרָהָם.

אָמַר רַבִּי, בְּשַׁעַת שְׂכַפְתּוֹ אֶת חֲנֻנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעוֹרְיָה שִׁפְיִילוּ אוֹתָם לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאִישׁ הַיּוֹקְדֵת, חֲנֻנִיָּה אָמַר (תהלים קיח) ה' לִי לֹא אֵירָא מֵה

יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. מִיִּשְׂאֵל אָמַר (ידמיה ל) וְאֵתָה אֵל
 תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אֵתָּךְ אֲנִי
 נָאִם ה'. עֲזָרְיָה אָמַר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לֵה'
 אֲנִי - זֶה חֲנֻנִיָּה, שְׁאֵמַר ה' לִי לֹא אִירָא.
 וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב - זֶה מִיִּשְׂאֵל, שְׁאֵמַר וְאֵתָה
 אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב. וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִבְנֶה - זֶה
 עֲזָרְיָה, שְׁאֵמַר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכו'. לֹא עָתָה יִבּוֹשׁ
 יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִתְחַדְּרוּ.

וְלָמָּה לֹא הָיָה דְנִיָּאֵל עִמָּהֶם? אֵלָּא דְנִיָּאֵל אָמַר,
 אֲנִי נִקְרָא בְּלְטִישְׂאֵצֵר, בְּשֵׁם הָאֱלִיל שְׁלוֹ,
 שְׁנַאֲמַר (דניאל ד) בְּלְטִישְׂאֵצֵר בְּשֵׁם אֱלֹהֵי כּוּ', וְכַתּוּב
 (שם ב) אִזּוּ הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר (דף צד ע"א) נָפַל עַל פָּנָיו
 וְהִשְׁתַּחֲוָה לְדְנִיָּאֵל. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר,
 פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. הַלֵּךְ וְלֹא תִּהְיֶה
 עִמָּהֶם.

מָה רָאוּ חֲנֻנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעֲזָרְיָה שֶׁנִּפְלוּ לָאֵשׁ? אֵלָּא
 אָמְרוּ, הַצְּפִירָדִיעִים הִפִּילוּ אֶת גּוֹפֵם בְּאֵשׁ כִּדְרֵי

לְהִרְעֵ לְמִצְרַיִם, בְּמֵאמְרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא -
אֲנַחְנוּ עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רְבוּנֵינוּ.

הָלָכוּ וְהִתְעַסְקוּ בַתּוֹרָה. בֵּינֵתִים יָרַד הַשָּׁמֶשׁ.
אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, נֶעֱכַר מִתְּדַרְךָ וְנִגְעָלָה
לְךָ, וְנִתְעַסַּק בַתּוֹרָה, וְלֹא נִישָׁן.

בְּעוֹרָם יוֹשְׁבִים וּמִתְעַסְקִים בַתּוֹרָה זֶה עִם זֶה,
שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁתִּיהָ אוֹמֵר: קוֹמוּ
עֲלִיזִים. הַתְּחַתּוּנִים הִישָׁנִים, שִׁשְׁנָה בְּנִחְרִיָּהֶם,
הִתְעוֹרְרוּ! הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְגִּיז
אֶת הָעוֹלָם, וְאוֹתָם הָעַמּוּדִים הַקְּנִימִים, שֶׁהָעוֹלָם
סְמוּךְ עֲלֵיהֶם, מְרַתְתִים. קוֹל בְּכִיָּה שֶׁל עֶפְרַיִם
אֵילִים, שְׂבוּכָה עַל אֲרִיָּה אֶחָד, שֶׁרְשׁוּם תָּמִיד
בְּכִסָּא הַקְּדוֹשׁ.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי לְרַבִּי יִצְחָק, שָׁמַעְתָּ דְּבַר? אָמַר
לוֹ, שָׁמַעְתִּי, וְעַל זֶה אָמַרְתִּי, שָׁמַעְתִּי וְתַרְגִּיז
בְּטַנְי. אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, וַדַּאי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוֹצֵה לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם שְׁלוֹ, וּמָרָם שִׁיעֲשֶׂה תְדִין,
הִנֵּה קוֹל מִתְעוֹרָר, וּמְכַרִּיז תָּמִיד בְּעוֹלָם. וַדַּאי

הַרְמִים שֶׁל הַרְמִים עֲבָשׁוּ יִסְתַּלְקוּ בְּעוֹלָם. וְהַכֹּל
בְּרוּר לָנוּ, פָּרַט לָזֶה שְׂאֵמֶר קוֹל בְּכִיָּה שֶׁל עֶפְרַיִם
אֵילִים שְׂבוּכָה עַל אֲרִיָּה אַחֵר, לֹא יִדְעָתִי מַה הוּא.

אָמַר רַבִּי נְחֻמָּה, לֹא יִדְעוּ בְּזֶה לְפִי שְׁעָה. לְיָמִים
מוֹעֲטִים הִתְנַלָּה בְּעוֹלָם. וּמַהִי הַבְּכִיָּה? זוֹ
הַבְּכִיָּה שֶׁל רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע בֶּהֱן גְּדוּלָה,
שְׂבֻכָה עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.
שְׂאוֹתָהּ הַבְּכִיָּה לֹא עָבְרָה מִכַּסָּא שֶׁל הַמֶּלֶךְ, עַד
שִׁיעָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְמוֹת בְּשָׂאֵר הָעַמִּים.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, בֵּא וּרְאֵה, בְּשָׁעָה שֶׁהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא דִּן אֶת הָעוֹלָם, אֶת מִי דִּן
תְּחִלָּה? אֶת גְּדוּלֵי הַדּוֹר דִּן תְּחִלָּה, וְאַחֵר כֶּף דִּן
אֶת הָעוֹלָם. מִנֵּיִן לָנוּ? מִכָּאן, שְׂכַתוֹב וַיְהִי בְיָמֵי
שְׂפַט הַשְּׂפָטִים. שְׂפַט הַשְּׂפָטִים תְּחִלָּה, וְאַחֵר כֶּף
וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אָמַר, מִכָּאן
(מלכים-א ח) לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עֲבָדוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.
מִשְׁפַּט עֲבָדוֹ תְּחִלָּה, וְאַחֵר כֶּף מִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה (רות א). רַבִּי יְהוּדָה
 וּרְבִנְיָן שְׂאוֹמְרִים, בְּזִמְנֵי שְׁחֵדִין כָּא לְעִיר,
 יִסְלַק אָדָם עֲצָמוֹ מֵאוֹתָהּ עִיר, שְׂפִינֵן שְׁנֵתָן רְשׁוֹת
 לְמִלְאָךְ הַמּוֹת, אֵינּוּ חוֹשְׁשׁ לְכָל אָדָם, וְאִישׁ שְׂפַנֵּעַ
 בּוֹ, יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְחַזִּיקוֹ.

כִּיּוֹן שְׂרָאָה אֱלִימֶלֶךְ שְׁחֵדִין כָּא לְעוֹלָם, מִיַּד בְּרַח
 לְהַסְתַּלֵּק מִן חֲדִין, וְעַם כָּל זֶה לֹא נִצּוֹל
 מִמֶּנּוּ. חֲכָמִים שֶׁל קִיסְרִין אוֹמְרִים, אֱלִימֶלֶךְ גְּדוֹל
 חֲדוֹר חָהּ, וְחָהּ נָכַר לְמַעְלָה, וְכָל מִי שֶׁהוּא נָכַר
 לְמַעְלָה, הוּא נִתְפָּס תַּחֲלָה.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, מַה כְּתוּב בְּשׁוֹנְמִית? (מלכים ב-ד)
 וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יוֹשֶׁבֶת. מִכָּאן
 שְׂצָרִיךְ לְהַכְנִים רֵאשׁוֹ לְתוֹךְ רַבִּים, וְלֹא יְהֵא נִרְשָׁם
 לְבַד.

מַה כְּתוּב בְּתַחֲלָה? וַיֵּלֶךְ אִישׁ סֶתֶם, רָצָה
 לְהַחֲבִיא וּלְהַסְתִּיר עֲצָמוֹ שְׁלֹא יִכִּירוּ בּוֹ. מִי
 הוֹכִירוֹ? מִדַּת חֲדִין. וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ,
 אָדָם נָכַר וְנִרְשָׁם הוּא, אֵינּוּ רָאוּי לְהַחֲבִיא

וְלִהְיֶתָּה. וְהָיִן זֶה אֱלִימֶלֶךְ, פְּרָנָם הָעָם?! וְהָיִן
זֶה אֱלִימֶלֶךְ שְׁהִיָּה סוּתָם עֵינָיו מִמַּעֲשֵׂי הָעָם!?

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה הָיָה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא דִּן אֶת הָעוֹלָם, וּבֵית הַדִּין
שְׁלֹמֶעֱלָה עוֹמֵד, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה מְסַתִּירוֹ
וְאוֹמֵר, וַיֵּלֶךְ אִישׁ, סָתָם. עֲמָדָה מֵדַת הַדִּין
וְהַזְכִּירוֹ, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ. מִיָּד נִגְזַר עָלָיו הַדִּין
וְעַל בָּנָיו, בְּדַבְּתֵיב וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֱלִימֶלֶךְ, מִי הוּא שְׁלֹא הָיָה יוֹדֵעַ
מִי זֶה אֱלִימֶלֶךְ הַזֶּה? אֵלָּא כִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׁתַּדּוּר
מִבָּיִם בְּגִדּוּלִים, אָמַר, וַדַּאי אֵלֶךְ מִכַּאן, וְלֹא אֶהְיָה
נִתְפָּס בְּתוֹכָם. וְאֱלִימֶלֶךְ גְּדוֹל הַדּוּר הָיָה, וְהָיָה
יְכַלֵּת בְּיָדוֹ לְמַחֲזוֹת, וְלֹא מַחָה. וְהֵלֶךְ מִשָּׁם וּבָרַח,
וּלְפִיכֶךְ גִּזְרָה שְׁמוֹ וְנִעְנַשׁ.

וַיְהִי בִימֵי שְׁפֹט הַשִּׁפְטִים (רות א). רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר,
כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בִימֵי, לְשׁוֹן צֶעַר הוּא.
אֱלִימֶלֶךְ הוּא הָיָה בְּרַגְמַת מֶלֶךְ. כִּיּוֹן שֶׁהַכִּיר
בְּדַבָּר, הַשְּׁמִיט עֲצָמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל, וְהֵלֶךְ לְגוֹר כִּיּוֹן

הַאֲמוֹת, שֶׁסָּבַר שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִדוֹן בֵּינֵיהֶם. עֲמֵדָה
מִדַּת הַדִּין וְהַזְכִּירוּ, וְנִתְפַּשׁ.

וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁשָּׁטַח הַשִּׁפְטִים. רַבִּי חֶלְקִיָּה בַר אֱלִיעֶזֶר
פָּתַח בַּפְּסוּק שֶׁכָּתוּב (ירמיה לא) מִרְחוֹק ה'
נִרְאָה לִי וְגו'. כִּשְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִם
הַנְּבִיאִים, אֵינּוּ נִגְלָה אֲלֵיהֶם אֲלָא מִרְחוֹק. וְעַל כֵּן
רוֹאִים דְּמוֹת דְּבָרִים, כְּאָדָם הָעוֹמֵד מִמְּרָחֵק, חוּץ
מִמְּשָׁה.

שֶׁאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא, כָּל הַנְּבִיאִים
כֵּלָם לֹא נִתְנַבְּאוּ אֲלָא מִתּוֹךְ אִסְפְּקִלְרִיָּה
שֶׁאֵינָהּ מְאִירָה - מִשָּׁה מִתּוֹךְ אִסְפְּקִלְרִיָּה הַמְּאִירָה.
שֶׁאֵר הַנְּבִיאִים מִרְחוֹק - וּמִשָּׁה מִקְרוֹב, שֶׁאָמַר
(במדבר יב) לֹא כֵן עֲבָדִי מִשָּׁה כָּכָל בֵּיתִי נֹאמְן הוּא.
נֹאמְן בְּבֵית הַמֶּלֶךְ, קְרוֹב הוּא לַמֶּלֶךְ.

וְאִם תֹּאמַר, כִּיּוֹן שֶׁכָּל הַנְּבִיאִים נִתְנַבְּאוּ מִרְחוֹק,
אֵינּוּ אֶהְבְּתוּ שָׁל מְקוֹם עֲלֵיהֶם - פְּתוּב (ירמיה
לא) מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי וְאֶהְבְּת עוֹלָם אֶהְבְּתִיךָ עַל
כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֶסֶד.

אָמַר רַבִּי תַּנְיָנָא, יֵשׁ רְחוּק וְנִתְקַרַּב, וְקָרוֹב
 וְנִתְרַחַק. יֵשׁ רְחוּק וְנִתְקַרַּב, שְׂפָתוֹב (משלי
 לא) מְפָרַחַק תִּבְיָא לְחֻמָּה. קָרוֹב וְנִתְרַחַק, שְׂפָתוֹב
 מִרְחוּק ה' נִרְאָה לִי. זֶה קָרוֹב לְנִבְיָאִים, וְזֶה רְחוּק
 לְמַלְכוּת. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הַפּוֹד - קָרוֹב
 לְמַלְכוּת, וְרְחוּק לְנִבְיָאִים. שְׂרוּאִים הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁל
 מַעֲלָה בְּמִין גּוֹף.

רַבִּי חֶלְקִיָּה אָמַר, בְּשְׂרוּאִים הַנִּבְיָאִים בְּצַחְצוּחַ,
 בִּידוּעַ שְׁהַעוֹלָם נִדוּן לְמִיטַב. וּבְשְׂרוּאִים
 בְּחִשְׁבָּה, נִדוּן לְפִרְעָנִיּוֹת. וְאֲזִי פֶתַח הַפֶּסֶק וַיְהִי
 בִימֵי שְׁפַט הַשְּׂפָטִים וְגו'.

וַיְהִי בִימֵי רַבִּי בּוֹן כָּל יָמָיו הָיָה בְּקִיסְרִין. יוֹם
 אֶחָד רָאָה אֶת הָעַם שֹׁפְרוֹרְחִים, שָׁהִיו הָעַנְיִים
 הוֹלְכִים, וְאִין מִשְׁנִיחִים עֲלֵיהֶם. אָמַר, וַדַּאי הַדִּין
 רַאֲזִי לְכַאֲן. קָם וְחִלְף לֹו.

יוֹם אֶחָד חָלְשָׁה דַעְתּוֹ. פָּגַע בְּכַפֵּר סִיכְנִין בְּרַמּוֹן,
 וְנִרְדַּם. שָׁמַע קוֹל אֶחָד שֶׁל תַּנָּא אֶחָד שְׁעוֹסֵם
 בְּרִנַּת הַתּוֹרָה שְׂאוֹמֵר, (דברים כג) כִּי יִקְרָא קוֹ צִפּוֹר

לְפָנֶיךָ וְכוּ'. קִן - זוֹ תְּשׁוּבָה. בְּדָרְךָ - זוֹ רַחֵל,
שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאֹרֶן נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאֹרֶן
עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. וְצְדִיקִים, שְׁנֵי בָנִים, יוֹסֵף וּבְנֵי־מִין.
וְהִיא נִקְרְאת לְבָנָה, הוֹלֶכֶת כָּל הַלַּיְלָה, וּמֵאִיר
לָהֶם עַד נִכּוֹן הַיּוֹם, שֶׁהוּא יַעֲקֹב.

בְּכָל עֵץ - כָּל זֶה צְדִיק חֵי הָעוֹלָמִים. עֵץ זוֹ
שְׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים
בָּהּ. עַל הָאָרֶץ - זוֹ אֶרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה. אֶפְרָתִים - זֶה
שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים שְׁלֹמֶעֱלָה. אוֹ בִּיצִים - זֶה
יִשְׂרָאֵל שְׁלֹמֶטָה, שֶׁהֵם כְּמִלְבוּשׁ שְׁלֹנוֹף. וְהָאֵם
רַבְּצַת עַל הָאֶפְרָתִים וְכוּ', שְׁלַח תִּשְׁלַח (דף צד ע"ב) אֶת
הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם.

וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ. הֲרַכִּין רַבִּי בּוֹן אֲזִנּוֹ, וְשָׁמַע
אֶת הַקּוֹל שֶׁאֹמֵר: חֲבַל עַל זֶה, לֹא אָמַר
וְלֹא כְּלוּם. מִי שָׁחַם, מִשְׁאִיר הָאֵם וּבְנֵיהָ וְהוֹלֵךְ לוֹ.
וּמָה שֶׁהָאֵם מְגַרֶשֶׁת מִן הַקּוֹן, מָה הִיא אוֹמְרַת? אוֹי
שֶׁתְּחַרְבֵתִי אֶת בֵּיתִי וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַיְכָלִי וְהַגְּלִיתִי

בְּנֵי לְבֵין הָאֲמוֹת. וְעַל זֶה יִרְחַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁהָרִי הִרְחֵמָן אִין נִמְצָא אֵלָּא בְּאִין.

וְעַל זֶה שְׂכִינָה צוֹעֶקֶת עַל בְּנֵיהָ. הִנֵּה כָּתוּב שֶׁלַח
תִּשְׁלַח, שְׁנֵי שְׁלוּחִים, שְׁתֵּם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית
שְׁנִי. שֶׁלַח תִּשְׁלַח - אֲפֹלוּ ק' פְּעָמִים, שְׂאֵם חוּזְרֵת
עַל גּוּזְלֵיהָ תוֹךְ אֶהְבֵּת בְּנֵיהָ, שֶׁלַח אֲפֹלוּ כַּמָּה
פְּעָמִים, עַד שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ וְסוֹתֵר אֶת הַקֶּן שְׁלָהּ, וַיִּטַּל
הַבָּנִים הַנִּסְפָּרִים בַּקֶּן, לְחַטִּילָם לַגַּג, הָרִי הִרְחֵמָן
אִין נִמְצָא אֵלָּא בְּהָ. וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים - שְׁיִאֲרִיךְ רִגְזוֹ
מִן יְשֻׁעַת יָמִים, שֶׁנִּקְרְאוּ בָּנִים. ה' ה' אֵל רַחוּם
וְחַנּוּן אֲרַךְ אַפָּיִם וְגו'.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא אָמַר
רַבִּי שְׁמוּאֵל, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, בָּרָא אוֹתוֹ בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים, וְהֵם חֲכָמָה
וְתַבּוּנָה וְדַעַת, שְׂכַתוּב (משלי ג) ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֲרֶץ
כּוֹיֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ.

וְכָל הַקְּשָׁרִים בְּאָדָם. וְקָשֶׁר הַתְּבוּנָה שֶׁפָּקַע מֵהֶם,
 הַתְּפִשֵׁט בְּשָׂאֵר הַבְּרִיּוֹת, וּבְכֻלָּם יֵשׁ הַשְּׂכֵל
 לְפִי דְרָכּוֹ.

הָעוֹף הֵיחָה, בְּשִׁפּוּרָהּ מִגּוֹזְלוֹי וְנִשְׁלַח מֵעַל בְּנֵי,
 מִצְפִּצֵף וְהוֹלֵךְ, וְלֹא יוֹדֵעַ לְאִיזָה מְקוֹם
 הוֹלֵךְ, נוֹדֵד לְאֵבֶד אֶת עֲצָמוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁכְּתוּב בּוֹ (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֵפֶלֶו
 עַל יַתּוֹשׁ קָטָן בְּעוֹלָם, רַחֲמָיו עַל הַכֹּל. אוֹתוֹ
 הַמְּמַנֶּה עַל הָעוֹף מִתְּעוֹרֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּעוֹרֵר עַל בְּנֵי. אִזּוּ קוֹל
 יוֹצֵא לְפָנָיו וְאוֹמֵר: בְּצַפּוֹר נִוְדְדַת מִן
 קִנְיָה בֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ. אִזּוּ הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים
 עַל כָּל אוֹתָם הַהוֹלְכִים וְנִוְדְדִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם,
 וּמֵאַתֵּר לְאַתֵּר אַחֵר. שְׁבוּרֵי לֵב, שְׁבוּרֵי כַח.
 וּמְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְחָם עֲלֵיהֶם,
 וְעוֹזֵב אֶת חֲטָאֵי הַנִּוְדְדִים מִמְּקוֹמָם, וְחָם עֲלֵיהֶם
 וְעַל כָּל הָעוֹלָם.

וְעַל כֵּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי הַצִּפּוֹר
 בַּחוּץ. וְהִיא מְעוֹרֶרֶת רַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָם.
 מִי גָרַם לָחוּם עַל הָעוֹלָם וּלְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם רַחֲמִים?
 אוֹתוֹ הָאָדָם שֶׁשׁוֹלַח אוֹתָהּ הַצִּפּוֹר לְצַעֲרָהּ בְּשָׁנֵי
 גּוֹנִים, כִּי מִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְמַלֵּא
 רַחֲמִים עַל כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי הַצֶּעֶר, וְעַל כָּל אוֹתָם
 שֶׁנּוֹדְדִים מִמְּקוֹמָם. וּמִשּׁוּם כֵּן, שִׁכְרוּ שָׁל הָאָדָם
 תְּהֵא, מַה כָּתוּב בּוֹ? (דברים כב) לְמַעַן יִיטַב לָךְ
 וְהִיאֲרַכְתָּ יָמִים.

קָם רַבִּי בּוֹן עַל רַגְלָיו, וְשָׁמַח וְאָמַר: בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן
 שֶׁשָּׁמַעְתִּי אֶת הַקּוֹל תְּהֵא, וְאֵלְמִלָּא לֹא בָאתִי
 לְעוֹלָם אֵלָּא לְשָׁמַע אֶת זֶה - הִי לִי!

תָּוֵר אוֹתוֹ הַקּוֹל כְּמוֹ מִקְדָּם, פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קד)
 מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כִּלְמִם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ וְגו'.
 כָּל הָעוֹלָם לֹא בָאִים אֵלָּא בְּחַכְמָה, וְהָאָדָם
 הַתְּמַלֵּא בְּכָל. שָׁאֵר הַבְּרִיּוֹת, בְּצִיּוֹר (בתוספת) שָׁל
 תְּכַמָּה שֶׁנִּשְׁאַרָה בְּאָדָם.

וְאֵף עַל גַּב שְׂכָל הַכְּרִיּוֹת כָּהֵן, לֹא הִיְתָה בְּרִיָּה
 קִלְחָה לְרֹדֵף אַחֲרַי מִעֲשֵׂה הָאָדָם כְּמוֹ הָעוֹף.
 אָדָם בּוֹנֵה בְּנֵי לְדִיּוֹרוֹ, וְהָעוֹף בּוֹנֵה בְּנֵי לְדִיּוֹרוֹ.
 אָדָם מִבִּיא מִזּוֹן לְבָנוֹ, הָעוֹף מִבִּיא מִזּוֹן לְבָנָיו.
 אָדָם מְרַפֵּא אֶת הַמַּחְלוֹת בְּעֵשֶׂב, וְהָעוֹף מְרַפֵּא אֶת
 הַמַּחְלוֹת בְּעֵשֶׂב. אָדָם אֵמֵן וְעוֹשֶׂה אֲנִיּוֹת בְּיָם,
 וְהָעוֹף נוֹטֵל גּוֹזְלָיו וּמִתְקִינֵם עַל חוֹף הַיָּם.

אָדָם מְשַׁבֵּחַ וּמְרוֹמֵם אֶת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וְהָעוֹף
 מְצַפְצֵף וּמְשַׁבֵּחַ אֶת רַבּוֹנוֹ, שֶׁהוּא הָאֱלֹהִים
 הָעֲלִיּוֹן. וּמִשּׁוֹם כָּהֵן, לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ. לֹא כָּתוּב
 אֵיטֵיב לָךְ, אֶלָּא יֵיטֵב לָךְ. אוֹתוֹ הַשְּׁלוּחַ שֶׁל הַצֶּפֶר
 שֶׁמְשַׁלַּח, שֶׁמְעוֹרֵר עַל הָעוֹלָם לְהֵיטֵיב לָךְ.

רַבִּי בּוֹן קָם וְהִלֵּךְ אֵלָיו, וּמָצָא שֶׁהוּא רַבִּי יֵנָאי
 הַזֵּקֵן, מִן הַחֲבָרִים. נִכְנָס אֶצְלוֹ וַיִּנָּשְׁקוּ בְּרֹאשׁוֹ.
 אָמַר, כְּמוֹ שֶׁנַּחֲמַת אֶת לְבָי, כָּהֵן יִנְחַם הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אוֹתָךְ. יֵשְׁבוּ יַחַד.

פָּתַח אוֹתוֹ הַזֵּקֵן וְאָמַר, (רות א) וַיְהִי בִימֵי שְׁפֹט
 הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ. בְּזִמְנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ

ברוך הוא הן את העולם, את מי הוא הן תהלה?
את אותם שהם דנים את העולם. הם דנים את
העולם, מי הן אותם? הקדוש ברוך הוא. מפני
קלקול הדין רעב בא לעולם.

בכל זמן אינו בא, אלא בעון ראשי העם. כמו
זה שאמר רבי יודאי, מה נשכתוב (משלי יג) רב
אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט - כשייש
ספוק אכל בעולם, ניר ראשים, הם זורעים
ואוכלים לשבע. וכשאינן אכל בעולם, יש נספה
בלא משפט, יש מי שעומד בשלוחה, ונספה מן
העולם. על איזה עון? על עון שמקלקלים את
הדין ואת המשפט ומעוותים אותו.

ואם תאמר, אם הגדולים חוטאים בלא משפט,
שלא עשו משפט בעולם, הקדוש ברוך הוא
בא לחרג העניים בשבילם? אלא העניים הם כליו
של הקדוש ברוך הוא, והם קרובים אליו.
וכשחרעב בא לעולם, הם צועקים אליו, והקדוש
ברוך הוא שומע להם, ומענין על העולם, ודן את

אוֹתָם שְׁגָרְמוּ הַצַּעַר הַזֶּה עַל הָעֲנִיִּים, וְנִסְפִים מִן
הָעוֹלָם קָדָם זְמַנִּים, שְׂפָתוֹב (שמות כב) אִם צָעַק יִצְעַק
אֵלַי וְגו' וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אָנִי. וְאוֹמֵר, (שם) וְחָרָה
אִפִּי וְחָרַגְתִּי אֶתְכֶם בְּחָרֵב וְגו'.

בְּיַד־אֵי בְּאוֹתוֹ זְמַן, יֵשׁ נִסְפָּה וּמִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם
קָדָם זְמַנוֹ, בְּלֹא מִשְׁפָּט - עַל שְׂלֵא הוֹצִיאוֹ
הַמִּשְׁפָּט לְאוֹרָה, וְעַל שְׁעוֹתוֹ וְקִלְקָלוֹ הַמִּשְׁפָּט.
שָׁאֵמַר רַבִּי יוֹסֵי, כָּל דִּינֵן שְׂאִינוֹ מִחֲמִיר אֶת הַדִּין,
אִין מִחֲמִירִין דִּינוֹ מִלְּמַעְלָה, וּמִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם
קָדָם זְמַנוֹ. זְהוֹ שְׂפָתוֹב (משלי יג) יֵשׁ נִסְפָּה בְּלֹא
מִשְׁפָּט.

יֵשׁ מִי שְׂדָן אֶת הַדִּין לְאַמְתּוֹ, וּמְקַבֵּל שְׂכָר עָלָיו
מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְיֵשׁ מִי שְׂדָן דִּין אֶמֶת
לְאַמְתּוֹ וְנִתְפָּשׁ, כְּגוֹן דִּינֵן שְׂמִדְקָדֵק וְקָדוֹקִים
לְזוֹבוֹת לְרָשָׁע. שְׂלְמִדְנוֹ, בֵּית דִּין מִכִּין וְעוֹנְשִׁין
שְׂלֵא מִן חֲתוּרָה, כִּדִּי לְעֲשׂוֹת סִיג לְתוּרָה, אוֹ מִפְּנֵי
שְׂתוּמֵן גּוֹרֵם, וְחֲדִינֵן מְסַלֵּק עֲצָמוֹ מִן הַדִּין
וּמִלְּהַעֲנִישׁוֹ, וּמִדְקָדֵק בְּעֵנֵן הַדִּין לְמַצֵּא פֶתַח

לְזָכוֹת אֹתוֹ מִן הַדִּין מִמֶּשׁ, וְהוּא דִין אֱמֶת. אִפְלוּ
 בָּהּ, בְּשֵׁהקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דִן אֶת הָעוֹלָם, אֹתוֹ
 הַדִּין נִתְפָּם עָלָיו, וּמִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם קִדְם זְמָנוּ.
 וְאִם לֹא, עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (אִיוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא
 נִכְד בְּעָמוֹ. בְּשֵׁעֲצָמוֹ אִינוֹ נִתְפָּם - נִתְפָּם זְרָעוֹ.

יֵישׁ מִי שְׂאִינוֹ ^(דף צה ע"א) דִן אֶת הַדִּין לְאֱמֶתוֹ, וּמִקְבֵּל
 עָלָיו שָׂכָר. כְּגוֹן אֲבֵא, שְׂרָאָה אַחַד מִחֲבִיב
 לְאִשֶׁת אִישׁ וּמִנְשָׁקָה, הוֹצִיא אֹתָם לְמַלְקוֹת,
 וְהִרְגָם. לֹא שָׁהֵם בְּנֵי הַרִינָה, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת סִיג
 לַתּוֹרָה, שְׂלֹא יֹאמְרוּ, הַדִּין הוֹצִיאָם מִדִּין תּוֹרָה,
 שְׂלֹא מִחֲבִיבִים הָרָג, אֶלָּא וַעֲשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה. וְהַדִּין
 שְׂלֹא עוֹשֶׂה סִיג לַתּוֹרָה, אִין לוֹ סִיג בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 שְׂל נִין וְנִכְד וְיִהְיֶה עֲצוּר וְעוֹב. וּבְעוֹלָם הַבָּא
 מְעַבְרִים מִמֶּנּוּ אֹתָם מַעֲשִׂים טוֹבִים, שָׁהֵם סִיג
 לְאָדָם לְעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ זֶה שְׂאָמַר רַבִּי נוּרִי, עֲשׂוּ
 סִיג לַתּוֹרָה כִּדִּי שְׂתֹאֲרִיכוּ יָמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ - בְּכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ, צְדִיק גָּדוֹל
 בְּדוֹרוֹ הוּא, שְׂיוֹכֵל לַעֲמֹד עַל עַצְמוֹ וְעַל
 אֲחֵרִים. כְּעֵינֵינוּ זֶה לְגַנְאֵי - אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ
 שָׂדֵה, רָשָׁע בְּרָשָׁעוֹ הוֹרֵג, וּמִקְפֵּחַ בְּיַד אָדָם וְלֹא
 פּוֹחֵד.

אֱלִימֶלֶךְ גָּדוֹל בְּדוֹרוֹ רָאוּי לַעֲמֹד עַל עַצְמוֹ וְעַל
 אֲחֵרִים. כִּיּוֹן שָׂרְאָה הָרָעָב, מִיַּד בְּרַח.
 לְפִיכָךְ נִעְנְשׁ. מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה - מִמָּקוֹם סְנֵה־דְרִין
 גָּדוֹלָה, מִהַנְּבִיעָה שֶׁל הַתּוֹרָה שָׁשֵׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שְׁמוּאֵל-ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִיָּם מִבּוֹר בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר
 בַּשָּׂעַר.

וְזֶה עֵקֶר רִגְלָיו מִנְּבִיעַת הַתּוֹרָה שֶׁל בֵּית לָחֶם
 יְהוּדָה, לְגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב, וּמִשׁוֹם כָּךְ נִעְנְשׁוֹ.
 וְאַתָּה רַבִּי, גְּלִיתָ עַצְמְךָ בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹכְעִים הַחֲבָרִים
 מֵעֵינֹת שֶׁל תּוֹרָה כָּאֵן? אָמַר, בְּרוּךְ תִּרְחֹמֵן
 שֶׁשָּׁלַחְנִי לְכָאן לְשִׁמְעַת אֶת דְּבָרֶיךָ.

רַבִּי בּוֹן תְּיָה הוֹלֵךְ יוֹם אַחֵר בְּדָרְךָ. פָּנַשׁ בּוֹ תִּינּוֹק
 אַחֵר. אָמַר לוֹ: רַבִּי, הִתְרַצָּה שְׂאֵלְךָ עִמָּךְ

בְּדַרְךָ, וְאַשְׁמֵשׁ לְפָנַי בְּדַרְךָ הַזֶּה? אָמַר לוֹ: לֵךְ.
הֲלֵךְ אַחֲרָיו.

עַד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ, פָּגְשׁוּ בּוֹ רַבֵּי חֲזִיָּא וְרַבֵּי אַבְא
וְרַבֵּי יוּדָא וְרַבֵּי יוֹסִי. אָמְרוּ לוֹ: אַתָּה לְבַדָּךְ,
וְאֵין מִי שְׂמִיעֵן אַחֲרֶיךָ? אָמַר לָהֶם: תִּינוּק אַחַד
כָּאֵן שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרַי. אָמַר רַבֵּי חֲזִיָּא: כִּדְאֵי הָיִיתָ
שֶׁתִּתְחַיֵּב בְּנַפְשֶׁךָ, שְׂאִין עִמָּךְ עִם מִי שֶׁתִּדְבַר
בְּדַבְרֵי תוֹרָה. יֵשְׁבוּ בְּשָׂדֵה תַּחַת אֵילָן אַחַד.

פְּתַח רַבֵּי חֲזִיָּא וְאַמַר, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר
נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. הַהוֹלֵךְ בְּדַרְךָ
צְרִיךְ לְהִיזוֹת עִמּוֹ מִי שֶׁיִּדְבַר בְּדַבְרֵי תוֹרָה. וְכֵן
יִרְכֹּן שֶׁל צְדִיקִים, הוֹלֵךְ וְאוֹר, הוֹלֵךְ וְעִמּוֹ דְבַרֵּי
תוֹרָה, שֶׁכֶּתוּב (שם ו) וְתוֹרָה אוֹר. עַד נִכּוֹ"ן הַיּוֹם,
עַד שֶׁתִּשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ הַשְּׂכִינָה וְלֹא תִזְוֶה מִמֶּנּוּ.
שֶׁשְׂנִינוּ, בְּכֹל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ דְבַרֵּי תוֹרָה, שְׂכִינָה שָׁם,
שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ט) בְּכֹל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי
וְכו'.

פָּתַח רַבִּי יְהוֹדָה וְאָמַר, (משלי ג) רַפְאוֹת תִּהְיֶה לְשַׁרְדָּךְ
 וְגו'. הַתּוֹרָה הִיא רַפּוּאָה לְאָדָם, לְגוֹף
 וְלַעֲצָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. שָׁאָמַר רַבִּי
 נְחֻמִּיָּה אָמַר רַבִּי נְהוֹרַאי, הַרַפּוּאָה לְאָדָם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה בְּכָל יוֹם - מִי שֶׁקוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל
 תְּקוּנָה.

וְאָמַר רַבִּי נְהוֹרַאי, בְּקְרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ מְאֵתִים
 אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה תְּבוּת, כְּמִנּוּן מְאֵתִים
 אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה אֵיבָרִים שֶׁל אָדָם. וְהַקּוֹרָא
 קְרִיאַת שְׁמַע בְּתְקוּנָה, כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר נוֹטֵל תְּבִיחָה
 אַחַת לְעֲצָמוֹ, וּמְתַרְפֵּא בּוֹ. וְזֶה רַפְאוֹת תִּהְיֶה לְשַׁרְדָּךְ
 וְשִׁקּוּי לְעֲצָמוֹתֶיךָ.

בֵּינְתָיִם הִגִּיעַ אוֹתוֹ הַתִּינּוֹק עֵיף מִהִדְרָךְ, וַיֵּשֶׁב
 לְפָנָיהֶם. שָׁמַע אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ, קָם
 עַל רִגְלָיו וְאָמַר: וְהֲלֹא בְּקְרִיאַת שְׁמַע אֵין שָׁם אֵלָא
 מְאֵתִים אַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ תְּבוּת? אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּיא:
 יֵשֶׁב בְּפָנָי. יֵשֶׁב. אָמַר: הִשְׁמַעְתָּ בְּפָנָי בְּזֶה דְּבָר?

אמר לו: כִּי שָׁמַעְתִּי מֵאֲבָא, שֶׁבְּקִרְיַת שְׁמַע יֵשׁ
 מֵאֲתִים אֲרַבְעִים וְשָׁמוֹנֶה תְּבוֹת חָסֵר שְׁלֹשׁ
 לְמִנֵּן אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם. מַה תִּקְנָתוֹ? תִּקְנֵנוּ
 שֶׁהַשְּׁלִיחַ צְבוּר חוּזֵר עַל שְׁלֹשׁ הַתְּבוֹת הַלָּלוּ,
 וּמֵהֵן? ה' אֱלֹהִים אִמְתָּ. כִּדִּי לְהַשְׁלִים מֵאֲתִים
 אֲרַבְעִים וְשָׁמוֹנֶה תְּבוֹת עַל הַקָּהָל, וְכִדִּי שְׁלֹשׁ
 יַבְסִיק לְאִמְתָּ, לֹא פָחוֹת מִשְׁלֹשׁ, וְלֹא יוֹתֵר מִשְׁלֹשׁ.

בִּינְתֵימָם בָּא רַבִּי יוֹדָא בְּנֵו שֶׁל רַבִּי פְּנִיחָס, וַיֵּשֶׁב
 אֶצְלָם, וְאָמַר לָהֶם: בְּמַה עִסְקַתֶּם? אָמְרוּ
 לוֹ: בְּדַבְרֵי קִרְיַת שְׁמַע, וְכִי אָמַר הַתִּינוֹק הַזֶּה.
 אָמַר: וְדַאי שְׂכָרָה הוּא, וְכִי אָמַר רַבִּי יוֹתָנָן בֶּן נֹוֹרִי
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן הוֹרְמִסְקִית מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי
 עֲקִיבָא, תְּסִידִים תְּרַאשׁוּנִים תִּקְנֵנוּ קִרְיַת שְׁמַע
 כְּנֶגֶד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת, וְכְנֶגֶד מִנֵּן אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם.
 וְחֵרִי חָסְרוּ מֵהֵן שְׁלֹשׁ? תִּקְנֵנוּ שְׁיִהְיֶה שְׁלִיחַ צְבוּר
 חוּזֵר וּמִשְׁלִים אוֹתָן. וּמֵהֵן? ה' אֱלֹהֵיכֶם אִמְתָּ.

בַּתְּפִלָּה תִּקְנֵנוּ שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת רֵאשׁוֹנוֹת וְשְׁלֹשׁ
 בְּרָכוֹת אַחֲרוֹנוֹת. בְּקִרְיַת שְׁמַע -

שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה, ה' אֱלֹהֵינוּ ה', וְשְׁלֹשָׁה
שְׁמוֹת בְּאַחֲרוֹנָה - ה' אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. וְכָל הַקּוֹרֵא
קְרִיאַת שְׁמֵע כְּמוֹ זֶה, בְּיָדוּעַ שְׂאֵינּוּ גְזוּק בְּאוֹתוֹ
יוֹם.

וְכָל הָאוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמֵע שְׁלֵא עִם הַצְּבוֹר, אֵינּוּ
מִשְׁלִים אֵיבָרִיו, מִפְּנֵי שְׁחֵסֵר הַשְּׁלֵשׁ תְּבוֹת
שְׁשְׁלִיחַ צְבוֹר חוּזֵר. מַה תִּקְנָתוֹ? יִבּוֹן בְּחִמּוֹשׁ
עֲשֶׂרָה וָי"ם שָׁל אֱמֶת וַיִּצִיב.

וְעַם כָּל זֶה הָיָה קוֹרֵא עָלָיו אֲבֵא, (קַח לַת א) מְעֵנִית
לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְגו'. אוֹתָן שְׁלֵשׁ תְּבוֹת
שְׁבְּקְרִיאַת שְׁמֵע שְׁשְׁלִיחַ צְבוֹר חוּזֵר אוֹתָן, לֹא
יוּכַל לְהַפְּנוֹת אוֹתָם לְתִשְׁלוּם מְאֵתִים אֲרַבְּעִים
וְשְׁמוֹנָה כְּשֶׁאֵר הַצְּבוֹר. אָמַר לְאוֹתוֹ הַתִּינּוֹק, פְּסֵם
פְּסוּקָה! פָּתַח וְאָמַר, (שֵׁם ט) עִיר קַטְנָה וְאֲנָשִׁים כָּה
מְעַט.

רַבִּי בּוֹן הַטְּעִין יוֹם אֶחָד אַחֲרֵי רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן
יוֹחָאי בְּעֵלִית סְלַע אֶחָד, בְּרוּם הָהָר. רָאוּ
צְבוֹר אַחַת נוֹדְדָת מְגוּזָלֶיהָ, וְאַחֲרֵים בָּאִים, וּמָרְטוּ

את כנפיה, ועליה אמר את הפסוק הזה, (משלי כג)
 בצפור נודדת מן קנה בן איש נודד במקומו.

בעוד שהיו הולכים, ראו נחש אחד שהורג אדם
 והולך לו, וראו אריה שטורף און ואוכל.
 אמר רבי שמעון, מה תועלת לו לנחש הזה
 שטורף לחנם?

פתח ואמר, (איוב ט) אשר בשערה ישופני והרבה
 פצעי חנם. אשר בשערה - זה השטן,
 שדרכו בנחש, טורף והורג לחנם ולא מועיל לו.
 ישופני - כתוב כאן ישופני, וכתוב שם הוא
 ישופך ראש. ומשום שבשערה ישופני, הרבה
 פצעי חנם. שדרכו להזיק חנם, וטורף טורף לחנם.

ואם תאמר שעושה בלי רשות - והנה כתוב רוח
 סערה עשה דברו? וכתוב (קהלת י) אם ישך
 הנחש בלוא לחש. (דף צה ע"ב) נחש אינו נושך עד
 שלוחשים לו מלמעלה. שאמר רבי שמעון, יש
 שלוחשים לו מלמעלה, ולא נודע אליו אותו

הַנְּחָשׁ, וְהוֹרֵג אֶת מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. אֲשֶׁר־י מִי שְׂלֹא
נֹדַע אֵלָיו וְלֹא נִרְשָׁם לְפָנָיו.

מַה כְּתוּב בְּאֵלִימֶלֶךְ? (רות א) וְשֵׁם הָאִישׁ אֵלִימֶלֶךְ.
בֵּינָן שְׁנֵי־רָשָׁם אֲצִלוּ, הַסְּטִין בְּדִין עָלָיו, עַד
שֶׁהֲרַג אֹתוֹ, שְׁכַתּוּב וַיָּמָת אֵלִימֶלֶךְ. בֵּינָן שֶׁהִתְחִיל
בוֹ, הִתְחִיל בְּבָנָיו, וְהַכֹּל בְּעֵנֶשׁ שֶׁל חֲדָיִן, שְׂאִין
עֵנֶשׁ בְּעֵנֶשׁ שֶׁל חֲדָיִן. שְׂלֹא יֹאמֵר חֲדָיִן שֶׁהוּא נֶעְנֶשׁ
לְבָדוֹ, אֲלֹא הוּא וּבָנָיו וְכֹל בֵּיתוֹ יִתְּפָסוּ בְּחֻטְא
חֲדָיִן.

חֲדָיִן יֵשׁ לוֹ לְרִדְף וְלְדַעַת אַחֲרֵי מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעִיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִתְּפָס בְּחֻטְאֵיהֶם. שְׂלֹא יֹאמֵר
חֲדָיִן, אֲנִי כְּרִי לְדוֹן דִּין בֵּין אִישׁ לְחֵבְרוֹ, וְלֹא יוֹתֵר.
אֲלֹא כָּל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעִיר תְּלוּיִים עַל צוּאָרוֹ. וְאִם
אוֹמְרִים עֵינָיו מִמַּעֲשֵׂי הָעִיר, הוּא נִתְּפָס בְּחֻטְאֵיהֶם.

אֵלִימֶלֶךְ יָכוֹל הָיָה לַעֲמֹד וּלְהִגֵּן עַל הַדּוֹר, וְצַדִּיק
הָיָה. בְּשָׁעָה שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הִתְעוֹרֵר בְּדִין עַל הָעוֹלָם, הוּא מַשְׁגִּיחַ בְּרֹאשֵׁי
הָעָם, וְרָצָה לְכַסּוֹת עַל אֵלִימֶלֶךְ. בְּרֹאשׁוֹנָה מַה

בְּתוֹב? אִישׁ סֹתָם, וְלֹא כְּתוֹב מִי הוּא. מִיֵּד קָם
הַמְּקַטְרֵג וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ, שֶׁהוּא נִרְשָׁם
וְנוֹדַע הוּא וְכָל בֵּיתוֹ.

מִכָּאֵן לְמִדְנֵה, שְׂאִין דִּין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שְׂלֵא נִרְשָׁם
וְנוֹדַע אֶצְלוֹ לְמַעְלָה. וּבְשַׁעָה שְׂמַתְעוֹרֵר
הַדִּין עַל הָעוֹלָם, הוּא נִדוֹן בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׂכַתוֹב
שְׂפַט הַשְּׂפָטִים.

וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחְלוֹן וּבְלִיֹּן. רַבִּי פְּרָת וְרַבִּי
פְּרָחִיא אָמְרוּ, מַחְלוֹן - שְׂמַחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְאַחַר זְמַן, עַל שֶׁהָיָה מוֹזְחָה בְּיָדוֹ שֶׁל
אָבִיו, וּמִשְׁתַּדֵּל בּוֹ עַל הַמְּשַׁפָּטִים. בְּלִיֹּן - עַל
שֶׁנִּכְלָה מִן הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא אָמַר, כְּשֵׁם שֶׁהָיוּ הֵם - בְּדָ
הָיוּ נִשְׁוֹתֵיהֶם. עֲרָפָה - עַל שְׂמָה נְדוּנִית,
קִשְׁת עֲרָף, שְׂלֵא רְצַתָּה שְׂיִהְיָה לָּהּ חֶלֶק עִם
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי פָּנוּ אֵלַי עֲרָף וְלֹא פָּנִים.
רַבֵּנן אֹמְרִים, לְפִי שֶׁתְּחַזְיָרָה עֲרָף לְחַמּוֹתָה.

רות - על שם תור, שהיא כִּשְׂרָה על המזבח. כִּד
 רות כִּשְׂרָה לְבַא בְּקָהֶל, שְׁעָלֶיהָ נִתְקַיְמָה
 הַלְכָה: עֲמוּנִי וְלֹא עֲמוּנִית, מוֹאֲבִי וְלֹא מוֹאֲבִית.
 רות - שִׁיָּצֵא מִמֶּנָּה בֵּן שְׂרָוָה לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת.

רות אִשְׁתֵּי מַחְלוּן, בָּאתָה בְּקָהֶל. מַחְלוּן, שְׁמַחֲל
 לוֹ הַקַּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת שְׁמוֹ נִזְכָּר.
 עֲרָפָה אִשְׁתֵּי כְלִיּוֹן, לֹא בָאתָה בְּקָהֶל, שְׁכַלָּה אֹתָם
 הַקַּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּלִיּוֹן לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעַל הַתְּקוּן הַזֶּה, נִעְמִי - נִשְׁמָה. אֱלִימֶלֶךְ - נִשְׁמָה
 לְנִשְׁמָה. מַחְלוּן - רוּחַ הַשְּׂכָלִית. רות - נֶפֶשׁ
 הַשְּׂכָלִית. כְּלִיּוֹן - רוּחַ הַבְּהִמִית. וְעַל זֶה אָמַר
 שְׁלֵמָה, (קהלת ג) וְכִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא
 לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהִמָּה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ.
 רוּחַ הָאָדָם - זֶה מַחְלוּן. רוּחַ הַבְּהִמָּה - זֶה כְּלִיּוֹן,
 שֶׁהוּא מֵצֵד הַשְּׂמַאֲל. נֶפֶשׁ הַבְּהִמִית - זוֹ עֲרָפָה,
 שֶׁהִיא מִקְשֵׁת עֲרָפָה, וְהִיא מֵצֵד הַשְּׂמַאֲל. וְעַל בֵּן
 כְּלִיּוֹן לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

וַיִּקְחוּ לָם נָשִׁים מֵאֲבִיּוֹת. אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, בְּנוֹת
 עֲגִלוֹן מְלֶךְ מוֹאָב הָיוּ. וּמִפְּנֵי מָה זָכָה עֲגִלוֹן
 לָכֶּךָ? אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, כְּשָׁפָא אַחֻוד וְאָמַר (שופטים
 ט) דְּבַר אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיָּקָם מֵעַל הַכֶּסֶּא, אָמַר לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתָּה קָמַתְּ מִכֶּסֶּאֶךָ בְּשִׁבְלִי
 כְּבוֹדִי - תִּיִּף, מִמֶּךָ יֵצֵא מִי שְׂיֵשֵׁב עַל כֶּסֶּאִי,
 שְׂנֵאמַר (דברי הימים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא ה'.

רַבִּי בּוֹן אָמַר, אֵלְמָלֵא הָיִיתִי שָׁם, כְּשֶׁהִתְקַיְּמָה
 הַהִלְכָה מוֹאָבִי וְלֹא מוֹאָבִית - הָיִיתִי חוֹלֵק
 עֲלָיו וְאוֹמֵר, מוֹאָבִית וְלֹא מוֹאָבִי. וּמָה מִי שְׂפָתוֹב
 בָּהֶם (במדבר כח) וַיַּחַל הָעַם לְזַנוֹת אֵל בְּנוֹת מוֹאָב
 וַתִּקְרָאנָה לָעַם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן, וְכִתּוּב (שם לא) הִן
 הִנָּה הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבַּר בְּלָעַם וַתְּהִי הַמִּנְפֶּה
 בַּעֲדַת ה'. הֵם גָּרְמוּ לְכָל זֶה, וְהַגְּבָרִים אֲסוּרִים וְהֵן
 מִתְּרוֹת!?

וּמִיָּד אָמַר, תּוֹרַתִּי בִּי! וּמָה מִשָּׁה וְאַלְעֹזֵר קִבְּלוּ
 אוֹתָן, שְׂפָתוֹב (שם) אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכָּב
 וְכָר הִחִיו לָכֶם. מָה הַטַּעַם? שְׂפָה־כֶרֶח עֲמְדוּ בְּנוֹת

מוֹאֵב בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה. שְׁאֹמֵר רַבִּי חֲלָקִיָּה אָמַר
 רַבִּי אִסְיָא בֶּן גּוּרְיוֹן, הָאֲנָשִׁים בָּאִים וּמְבִיאִים אוֹתָן
 בְּעַל כְּרִחַן, וְהֵיא שְׁלֵא קִבְּלָה - הוֹרְגִים אוֹתָהּ.
 עַד שֶׁנִּמְצְאוּ מוֹאֲבִיּוֹת כֹּלֵן שָׁם בְּהַכְרֵת. וְעַל כֵּן
 וַדַּאי הָאֲנָשִׁים אֲסוּרִים, וְהַנְּשִׁים מְתָרוֹת. וְעוֹד,
 כְּתוּב בַּתּוֹרָה שְׁנֵי טַעָמִים - עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא
 קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלְחָם וּבַמִּים, וְאֲשֶׁר שָׁכַר עֲלֶיךָ אֶת
 בָּלְעָם, שְׁעַקֵּר חֲדָבָר גְּבָרִים הָיוּ.

אָמַר רַבִּי חֲסִידָאִי, וַחֲרִי שְׁנִינוּ, שֶׁנִּחַל שְׁמַיִם מִגִּידֵל
 הַנְּאוּף שֶׁל נָשִׁים הוּא, וְאַתָּה אָמַרְתָּ שֶׁבְּעַל
 כְּרִחַן הָיוּ שָׁם?! וְאָמַר רַבִּי אוֹשְׁעִיָּא, מַה שְׁכַתּוֹב
 (יואל ה) וּמַעֲיֵן מִבֵּית ה' יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת גִּחַל
 הַשְּׁמַיִם, שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן עֲתִיד תִּקְדּוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא
 לְרַפְּאֵת אֶת כָּל הָעוֹלָם, וּמִפְּנֵי שֶׁנִּחַל שְׁמַיִם מִרְכָּבָה
 נְאוּף, יֵצֵא מַעֲיֵן מִבֵּית ה' לְרַפְּאֵת אוֹתוֹ הַנִּחַל. אִם
 כֵּן, חֲרִי לָךְ כִּי בַשְּׁבִיל הַנְּאוּף הֵן בְּאוֹת מַעֲצָמוֹן.

אָמַר רַבִּי מְנַסְיָא, חַס וְשָׁלוֹם! גְּלוּי וַיְדוּעַ,
 שֶׁבְּמִקּוֹם שֶׁבְּעֲלִיָּהוּן וְאֲבִיָּהוּן שָׁם, שְׁאִינֵן

בָּאוֹת מֵעֲצָמָן בְּפִרְהֶסְיָה, אֵלֶּא יֵהֵם הַפְּקִירוֹ אוֹתָן
בְּעַל בְּרָחֵן בַּעֲצַת בְּלָעָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קַסְמָא, תָּמִיד אֲנִי אִם מְנַלָּה זֹו
לֹא בָּאָה אֵלֶּא כִּדִּי לְיַחֵם יִרְעֵה דְּוֹד שְׁפָא
מִרוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה - לֹא יִסְפֵּר יוֹתֵר, וְלָמָּה לִּי כָּל
זֶה? לְכַתֵּב תִּיחֵם מִבְּעוֹ, כְּשֶׁנֶּשְׂאָה אֶת רוֹת, וַיֹּאמֶר
אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פְּרָרָן, עַד וַיֵּשֶׁי הוֹלִיד אֶת דְּוֹד. אֵלֶּא
הַכֹּל הַצְּטִרָּה בְּשִׁבִיל הַצְּדָקָת הַזֹּו, שְׁפָאָה לְהַתְנַיֵּר
וְלַחֲסוֹת תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, וְלְהוֹדִיעַ עֲנוּתָנוּתָהּ
וְצַנִּיעוֹת שְׁפָה וְצַדִּיקוּתָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר, לְהוֹדִיעַ יִרְעֵה דְּוֹד,
שֶׁהוּא (תהלים יב) כֶּסֶף צָרוּף בְּעֵלִיל לְאָרְצָן.
שְׁהֵרִי פְּרָרָן וְעוֹבֵד כֶּסֶף צָרוּף הוּא, כֶּכֶסֶף הָיָה
שֶׁנֶּצְרָה פֶּעַם וּשְׁתֵּימָּה.

וְאִם תֵּאמַר, מִפְּנֵי מָה בָּאוּ מִן הָאֲמִתּוֹת בְּעֵנִין
זֶה? אֵלֶּא כֶּסֶף מְזֻקָּק מִתּוֹךְ סַגִּים שְׁפָה. וַיִּרְעֵה
דְּוֹד צָרוּף מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, שְׁכַתוֹב (דברים ו)
וְאֶהְבֶּתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל לְבָבְךָ וְגו', בְּשֵׁנֵי

יִצְרִיךָ, בַּיַּצֵּר הַטּוֹב וּבַיַּצֵּר הָרָע. הַכֹּל צְרִיךְ כְּאַחֵר.
וְיָרַע דָּוִד צְרִיךְ כֵּן. (דף צו ע"א)

פְּתַח רַבִּי וְאָמַר, כֵּן אָדָם הִרְאֵשׁוֹן - נִשְׁמָה
לְנִשְׁמָה. חַוָּה - נִשְׁמָה. בָּנוּ וְהַכֹּל - הַכֹּל
מִמִּין אַחֵר עִם אָדָם וְחַוָּה, וְנִקְרָא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. בָּנוּ
רוּחַ שֶׁל טְמֵאָה שֶׁל הַשְּׂמָאל, נִקְרָא כְּלָאִים. וְהָיָה
עַרְבוּבָיָה שְׁלֵא צְרִיךְ. הַצֵּד הָאֲחֵר, שְׁלֵא מִהַמִּין שֶׁל
אָדָם וְחַוָּה. וְעַל זֶה, לֹא תִחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמַר יַחְדָּו.
וְעַל זֶה אֵל תַּכְנִים בְּרִית הַקֹּדֶשׁ בְּרֵשׁוֹת אַחֲרָת, לֹא
יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי.

וְאָדָם הוּא רְגֻמָא שֶׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחֲרַיִם - זֶה
חֲמֹר וְאַתּוֹן, זָכָר וְנִקְבָּה. וְעַל זֶה, מִי
שֶׁמְכַנֵּים בְּרִית קֹדֶשׁ בְּרֵשׁוֹת אַחֲרָת, כְּתוּב בּוּ (הוֹשַׁע
ה) בַּח' בְּנָדוּ כִּי פָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְאִין קִנְיָה לְקֹדֶשׁ
כְּרוּךְ הוּא פָּרַט לָזֶה שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ.

כְּרֵא הַקֹּדֶשׁ כְּרוּךְ הוּא בְּאָדָם י"ה ו"ה, שֶׁהוּא
שְׁמוֹ הַקֹּדֶשׁ, נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וְזֶה נִקְרָאת
אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִים הָאֲזוּרוֹת בְּתַשְׁעָה אֲזוּרוֹת, וְהֵם

מִשְׁתַּלְשָׁלִים מִן י', וְהוּא אִזְר אֶחָד בְּלִי פִרְוֹד. וְעַל
זֶה גִּוַף הָאָדָם נִקְרָא הַלְבוּשׁ שֶׁל אָדָם.

ה' נִקְרָאת נְשָׁמָה, וְהַזְדוּג עִם י', וּמִתְפַּשְׁטָה לְכַמָּה
אִזְרוֹת, וְהוּא אֶחָד. י"ה בְּלִי פִרְוֹד. וְעַל זֶה,
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים
בָּרָא אֹתוֹ, זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם כּו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם
אָדָם.

ו' נִקְרָאת רוּחַ, וְנִקְרָא בֶּן י"ה. ה' נִקְרָאת נְפֶשׁ,
וְנִקְרָאת בַּת. וְעַל זֶה, אָב וְאִם בֶּן וּבַת. וְסוּד
הַדָּבָר יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, נִקְרָא אָדָם. וּמִתְפַּשְׁטָה
אִזְרוֹ לַחֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אִזְרוֹת, וְזֶהוּ חֲשֵׁבוֹן אָדָם
מ"ה.

וְהַיָּשִׁים יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם כּו'.
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יָצַר הַגּוּף,
נִשְׁפָּטוֹב (בראשית ב) וַיִּיצַר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר
מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשָׁמַת חַיִּים.

מַה יֵּשׁ בֵּין אָדָם לְאָדָם, הֲרֵי יְהו"ה נִקְרָא אָדָם,
וְהַגּוֹף נִקְרָא אָדָם, מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֵּא,
בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא (שם א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ, הוּא יְהו"ה. וּבְמָקוֹם שֶׁלֹּא נִקְרָא בְּצַלְמוֹ,
הוּא גּוֹף.

וְאַחַר שֶׁאָמַר וַיִּבְרָא ה' אֱלֹהִים, שֶׁיִּבְרָא אֶת הָאָדָם,
עָשָׂאוֹ, שְׁכַתוֹב (שם ג) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם
וְלֹאֲשֵׁתוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבְּשֵׁם. כְּרֵאשׁוֹנָה כְּתַנּוֹת
אוֹר, כְּרֵגְמָא שֶׁל מַעְלָה, וְאַחַר שֶׁחֲמָאוּ - כְּתַנּוֹת
עוֹר.

וְעַל זֶה אָמַר, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי
כְּרֵאשׁוֹתֵי וַיִּצְרְתֵּי אֵף עֲשִׂיתֵי. כְּרֵאשׁוֹתֵי - זֶה
יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. וַיִּצְרְתֵּי - זֶה כְּתַנּוֹת אוֹר. א"ף
עֲשִׂיתֵי - זֶה כְּתַנּוֹת עוֹר, מִשּׁוּם שֶׁהָאֵף סַבֵּב זֶה.

וְלָמִי יִקְרָא רָע? זֶה יִבְרָא הָרַע, וְזֶה הַנְּחָשׁ, שֶׁעָשָׂה
וּסְבֵב שֶׁנִּגְזַר עַל אָדָם וְחוּהַ מוֹת, וְעַל כֹּל
אִישׁ.

וּבְדַגְמָא שִׁישׁ שִׁים שָׁל קִדְשׁ, כִּךְ יֵשׁ שִׁים שָׁל
 טַמְאָה, שְׁחֹא טַמְא. וְעַל זֶה, לֹא יִהְיֶה
 לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי. וְכָל הַפּוֹנִים אַחֲרֵי
 מַאיִבְרִיו מְלַמְּטָה, כְּאֵלוֹ פּוֹנִים מְלַמְּעָה.

וְעַל זֶה חִרַב כָּא לְעוֹלָם, וְרָעַב וּמָוֶת כָּאִים לְעוֹלָם,
 וְעַל זֶה (שְׁמוֹת כב) וְהָיוּ נְשִׁיכֶם אֱלֻמְנוֹת וְגו', לְמִי
 שְׁמִכְנִים בְּרִית הַקִּדְשׁ לְרִשׁוֹת אַחֲרָת. וְעַל זֶה (ויקרא
 יט) שְׁעִטְנֹו לֹא יַעֲלֶה עֲלֶיךָ. (דברים כב) לֹא תִחַרֵּשׁ כְּשׁוֹר
 וּבְחִמֵּר יִחַדּוּ. וְעַל זֶה אָמַר, (שם כז) אֲרוּר שֹׁכֵב עִם
 כָּל בְּהֵמָה. מִי הִיא הַבְּהֵמָה? זוֹ פּוֹתִית, גּוֹף שְׁחִיא
 מִצַּד הַבְּהֵמָה הָאֲחֲרָת שְׁלַמְעָה, טַמְאָה.

וְעַל זֶה אָמַר, (שם ל) רֵאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת
 הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הַרָע. אֶת
 הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב - זֶה יְהו"ה. וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת
 הַרָע - זֶה שְׁמוֹ שָׁל סַמְא"ל, נְשָׁמָה לְנִשְׁמָה מִצַּד
 הַשְּׁמַאל, וְנִשְׁמָה וְרוּחַ וְנִפְשׁ מִצַּד הַשְּׁמַאל, שְׁחִיא
 בַּגּוֹף, שְׁאָדָם שְׁחֹא מִשְׁאָר עַמִּים שְׁלֹא נִקְרְאִים
 אָדָם. וְמָה אָמַר? וּבְחִרְתָּ בְּחַיִּים.

וְעַל זֶה יֵשׁ יְשׁוּדִים יְהוּדִים, וְלֹא בָּא הַפְּסוּק שְׁאָמַר
 לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים, אֲלֵא לְיִשְׁמָעֵאל
 וּלְעֵשׂוֹ. וְאֱלֹהִים אֲחֵרִים מִיִּשְׁמָעֵאל וּמֵעֵשׂוֹ מֵאִיזָה
 מְקוֹם יֵצְאוּ? מִן הַשְּׂמָרִים שֶׁל הַיְּהוּדִים תִּיְהוּדִים,
 וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה יד) כִּי מִשְׂרָשׁ נָחַשׁ יֵצֵא צִפְעָה.
 וְעַל כֵּן, אִם אָמַר לְךָ יֵצֵר הָרַע חֲטָא וְשָׂכַב עִם
 בְּהֵמָה - אַל תִּאֱמֵן בּוֹ.

וְעַל זֶה יֵשׁ יְשׁוּדִים יְהוּדִים וְיִשְׁמָעֵאֲלִים וְנוֹצְרִים,
 וְהַגְּדוּלָּה לְבָנֵי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמָעֵאֲלִים. וּמֵאִיזָה
 מְקוֹם הִיא? מִן הַגּוֹפּוֹת שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם אֲחִים עִמָּנוּ
 מִן הַגּוֹפּוֹת, וְלֹא מִנְשָׂמָה, וְלֹא מִן רוּחַ, וְלֹא מִנְפֶּשׁ,
 וְלֹא מִנְשָׂמָה לְנִשְׂמָה.

וְאֲנִי פוֹתַח לְךָ פֶּתַח גְּדוּלָּה. כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם
 מִשְׁתַּחֲוִים לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֱלֹהִים שֶׁל
 בְּנֵי עֵשׂוֹ, הוּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָּהֶם. מִנֵּיִן לָנוּ? רָמַז שְׁאָמַר
 הַכָּתוּב, וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם בְּחִלּוֹם הַלִּילָה.
 אֱלֹהִים שְׁלוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ. (כמדבר כב) וַיָּבֹא - עַד בֵּיתוֹ,

וַיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלֶעָם מִן הַחֲלוֹן שָׁלוֹ. (נ"א החלום) וְזֶה לְמָה? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַגּוֹף, שֶׁהוּא עֶקֶר שְׁלָהֶם.

וְעַל זֶה, כָּל גּוֹי שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיִּפְרֹד מִעֲבוּדָה וְזָרָה וּמִעֲבָרָה, יִכְנִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ רוּחַ קְדוֹשָׁה וְנִפְשׁ קְדוֹשָׁה. וְעַל זֶה יֵשׁ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲלָא חֵלֶק בְּפָנַי עֲצֻמוֹ וְעוֹלָם בְּפָנַי עֲצֻמוֹ.

וְכָל זֶה לְמָה? בְּשִׁבִיל הַשְּׁמָרִים שֶׁיֵּשׁ בְּגוּפוֹ, שֶׁהֵם מִן הַטְּמֵאָה. וְהַרוּחַ הַקְּדוֹשָׁה, וְנִפְשׁ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיָּשְׁבוּ עַל הַשְּׁמָרִים, בְּחֻזְקָה גְּדוֹלָה יָבִיאוּ אוֹתָהּ לְזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדָּר בְּאַשְׁפָּה. וּמִשְׁיֵמוֹת, נִאֲבָדִים הַשְּׁמָרִים שָׁלוֹ.

וְעַל זֶה אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַכּוֹתֵי - בְּחֵייו טְמֵא, וּבְמוֹתוֹ טָהוֹר. לְמָה? בְּשִׁבִיל שֶׁתֵּאבֹד נִשְׁמָתוֹ, וְהַגּוֹף יָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר בְּשִׁתְּיָהּ. הִיחֻדֵי - בְּחֵייו טָהוֹר, וּבְמוֹתוֹ טְמֵא, בְּשִׁבִיל שֶׁנִּשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאָר נִפְשׁ הַבְּהֵמִית בְּגוֹף. וְעַל זֶה, זֶה נִקְרָא טְמֵא בְּמוֹתוֹ, וְהַכּוֹתֵי טָהוֹר.

לְמָה הַדְּבָר הַזֶּה? לְשָׁנֵי אֵילָנוֹת, אֶחָד קָדוֹשׁ
 וְאֶחָד טָמֵא. מִי הוּא הַקָּדוֹשׁ, וּמִי הוּא
 הַטָּמֵא? מִי שְׁעוֹשֶׂה פְּרִי הוּא הַקָּדוֹשׁ, וּמִי שְׂאִין
 עוֹשֶׂה פְּרִי הוּא הַטָּמֵא. וְזֶהוּ שְׂיַעֲשֶׂה צֶל לַעֲבוֹדָה
 זָרָה. וְעַם כָּל זֶה הֵם נְטוּעִים בְּאֶרֶץ, וְלָעֵץ אֶחָד יֵשׁ
 מִיָּם, וְלָעֵץ הָאֲחֵר אֵין (ש) מִיָּם. וְעַם כָּל זֶה, עֵץ
 אֶחָד יַעֲשֶׂה פְּרִי, וְעֵץ אֶחָד לֹא יַעֲשֶׂה פְּרִי.

בְּדִגְמָא הִזּוּ הֵם יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הָאֲמוֹת. שְׁנֵי
 אֵילָנוֹת, שְׁתֵּם נְטוּעִים בְּאֶרֶץ. רוּחַ שָׁל
 קִדְשָׁה, וְרוּחַ שָׁל טָמְאָה. וְזֶהוּ הָאֵילָנוֹת, וְהֵם בְּאֶרֶץ
 אַחַת, שְׁתֵּן מִן הַגּוֹף, אֲחִינוּ עִמָּנוּ. (דף צו ע"ב) וְלֶאֱחָד יֵשׁ
 מִיָּם וְעוֹשֶׂה פְּרִי, זֶה הִיא הַתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה שָׁל
 יִשְׂרָאֵל שְׁנִמְשָׁלָה לְמִיָּם, שְׁנִאָמַר (ישעיה נה) הוּי כָּל
 צִמָּא לְכוּ לְמִיָּם, וְאֵין מִיָּם אֶלָּא תּוֹרָה.

וְעַל הַגּוֹף שָׁל יִשְׂרָאֵל אָמַר, וְעֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר
 זָרְעוּ בוֹ עַל הָאֶרֶץ וְגו'. וְיִזְרַע מִן הָעֵדֶן, וְיִזְרַע
 גּוֹף קָדוֹשׁ שְׁלִמְעָלָה, וְנִתְּנִית נִשְׁמָתוֹ מֵאֹר
 הַשְּׁכִינָה.

וְאִם תֹּאמַר, אָמַרְתָּ, שְׂאִין פְּרִי בְּאֵילָן הַטְּמֵאָה,
 לָמָּה הַפְּסוּק אָמַר עֵץ פְּרִי עֲשֵׂה פְּרִי לְמִינּוּ?
 אֵין בְּפְרֵי הָעֵץ שְׂיַעֲשֶׂה צֵל לְעַבּוּדָה זָרָה שְׂיֵאמְרוּ
 עָלָיו שְׂיַעֲשֶׂה פְּרִי, שְׂלֹא אוֹכְלִים מִמֶּנּוּ, וַיִּדְּפְנוּ
 הָרוּחַ. וְעַל זֶה אָמַר, לֹא בֵּן הָרְשָׁעִים בִּי אִם כַּמֵּץ
 וְגו'.

וַיֵּשׁ לְאֵילָן הַזֶּה שֶׁל הַטְּמֵאָה מִיָּם, וְלֹא יַעֲשֶׂה פְּרִי,
 אֲלָא כְּמוֹ שְׂאֵמְרֵנוּ, כַּמֵּץ אֲשֶׁר תִּדְּפְנוּ רוּחַ.
 זו הַתּוֹרָה שְׁלָחֶם, שְׂפֶתוֹב (תהלים א) לֹא בֵּן הָרְשָׁעִים
 בִּי אִם כַּמֵּץ כּו'. מַה שְׂאִין בֵּן בְּיִשְׂרָאֵל, מַה כְּתוּב?
 וְהִיא כְּעֵץ שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם.

רַבִּי אוֹשְׁעִיָא אָמַר, בָּא וּרְאֵה, מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרָע, וְרָע דָּוָד כְּמוֹ זֶה, עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע.
 טוֹב - מִצַּד הָאֲבוֹת, וְרָע - מִצַּד הָאִמְהוֹת, שְׁהִיוּ
 מִן הָאִמּוֹת. וְעַם כָּל זֶה, לֹא מִתְחַצֵּיפּוֹת שְׁלָחֶם זֶה
 הָיָה. בִּיּוֹן שְׂשֻׁמֶע רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר יוֹסִי אֶת זֶה, בָּא
 וּנְשָׁקוּ בְּרֵאשׁוּ.

אמר רבי חסדיאי, רות מצניעות שבהם היתה, ונכנסה תחת פני השכינה, ויצא ממנה דוד. והמלכים התחייבו להיות מורע דוד, כדי שיהיו רחמנים ואכזרים. רחמנים מצד האב, ואכזרים מצד האם. וזה וזה צריך להיות באחד. ולפיכך זרע דוד נוקם ונוטר בנחש לאמות, ורחמן לישראלים.

אמר רבי הלפתא, בשושנה בין החוחים נותנת ריח טוב - כך רות מורע האמות נתנה ריח טוב לפני הקדוש ברוך הוא. בשושנה שהעלתה ריח טוב - כך רות ממעשיה הטובים נכנסה תחת פני השכינה.

שאל רבי פדת את בנו של רבי יוסי איש סוכו, רות, ביון שנתגיירה, מפני מה לא קראה בשם אחר? אמר לו, כך שמעתי, ששם אחר תהיה לה, וכשנשאת למחלון, קראו שמה רות, ומשם עלתה בשם זה. שחרי בשנשאת למחלון נתגיירה, ולא לאחר זמן.

אָמַר לוֹ, וַהֲרִי פָתוּב אַחַר כָּךְ, (רות א) בַּאֲשֶׁר תִּלְיִנִי
אֵלַיִן וְאֶל־הַיָּד אֱלֹהֵי וְכוּ'. הַרְבֵּה הַתְּרֵאוֹת
עָשְׂתָה נְעָמִי, כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ, וְכֵן קִבְּלָה עָלֶיהָ. וְאִם
נִתְנַיְרָה קִדָּם, לָמָּה לָּהּ פָּעַת כָּל זֶה?

אָמַר לוֹ, חַם וְחֲלִילָה שֶׁנִּשְׁאַה מַחְלוּן וְהִיא גוֹיָה,
אֵלָּא כִּשְׁנֵשְׂאָה נִתְנַיְרָה, וּבְחֻזְקַת אִימַת
בַּעֲלָהּ עֲמָדָה הִיא וְעָרְפָה בְּעֵינֵי זֶה. כִּיּוֹן שְׁמַתוֹ
בַּעֲלֵיהֶן, עָרְפָה חֲזָרָה לְסוּרְחָנָה, וְרוֹת עֲמָדָה
בְּטַעְמָה, שְׁכַתוּב, הִנֵּה שָׁבָה יְבָמְתֶךָ אֶל עַמָּה וְאֶל
אֱלֹהֵיהָ, וְרוֹת דְּבִקָּה בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה בַּתְּחִלָּה.
כִּיּוֹן שְׁמַת בַּעֲלָהּ, בְּרִצּוֹנָה דְּבִקָּה בַּתּוֹרָה.

אָמַר לוֹ, שְׁמַעְתָּ מַה שְּׁמָה בַּתְּחִלָּה? אָמַר לוֹ,
(פְּלוּגִית) גִּילִית שְׁמָה. כִּשְׁנֵשְׂאָה מַחְלוּן, קָרָא
לְשְׁמָה רוֹת. עָרְפָה, הַרְפָּה שְׁמָה, וְחֲזָרָה לְסוּרְחוֹנָה,
וְלְשְׁמָה, וְלַעֲמָה, וְלֹאֱלֹהֵיהָ, שְׁכַתוּב (שם) הִנֵּה שָׁבָה
יְבָמְתֶךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֵיהָ. אֶל עַמָּה - לְהַקְרִיא
בְּשֵׁם תְּרֵאוֹתָיו. וְאֶל אֱלֹהֵיהָ - לְעַבְדַּ עֲבוּדָה וְרָה.

רַבִּי רְחוּמַאי וְרַבִּי קִיסְמִי בְּזֶן גְּרִים הָיוּ מְצוּיִים יַחַד
 בְּאוּנוּ מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת. יוֹם אֶחָד הָיוּ יוֹשְׁבִים,
 וְרַבִּי רְחוּמַאי הָיָה יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ, וְהָעַם יוֹשֵׁב לְפָנָיו.
 פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה כד) עַל בֶּן בְּאָרִים כִּפְרוּ ה'. מַה
 זֶה בְּאָרִים? אֵלֹה אֲוָרִים וְתַמִּים.

דָּבָר אַחֵר, בְּאָרִים - בְּשֵׁתֵי אִשׁוֹת, שָׂהֵם בְּצִיּוֹן
 וּבִירוּשָׁלַיִם, שְׁפָתוֹב (שם לא) נֶאֱמַר ה' אֲשֶׁר אוֹר
 לוֹ בְּצִיּוֹן וְתִנּוֹר לוֹ בִירוּשָׁלַם. וְאִין בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים
 בָּהֶם.

בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם לְבַד עוֹלָה עַל הַעֲתִדָּה? אֵלֵּא,
 כְּמוֹ שְׁצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם זֶה עִם זֶה, כִּי גַם
 אֵלֹה זֶה עִם זֶה, וְהֵם בְּעִין זָכָר וּנְקֵבָה. וְהוּא אִישׁ
 שָׁל זָכָר חָלוּשׁ, וְשָׁל נְקֵבָה חֲזָק. זֶה אֵצֶל צִיּוֹן, וְזֶה
 אֵצֶל יְרוּשָׁלַיִם.

וְאִין לָךְ אָדָם בְּעוֹלָם שְׂאִין לוֹ שְׁתֵי אִשׁוֹת אֵלֹה,
 וְהֵם נִקְרָאִים יֵצֵר הָרַע וְיֵצֵר הַטּוֹב. וְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִתְּנָם לְבְנֵי אָדָם כִּדִּי לְנִסּוֹתָם בָּהֶם,

והכתוב אומר, על כן בארים כבודו ה', כהם האדם
מכבוד לקונו.

שער אחד יש תחת ציון, והוא תחת הארץ
אלפים אמות על אלפים אמות, והתחלת
האיש הוא רק וחלוש. והשער ההוא נקראת
צפונית, ומשם הולך ומתפשט עד ירושלים, מקום
הר הבית, עד מקום שעומד כל זכר להראות את
פני הארון ה' צבאות.

מה הטעם? מפני ששם תחת הר הבית, שעומד
לפני העזרה, מתחתיו שער שלש מאות
וששים וחמשה אמות כפלים האיש. אבל למעלה,
האיש אינו בויער כתנור חזק. ולמטה, האיש דגמת
הערלה החופפת על הבית, והיא למטה.

ועל כן, כל זכר שיש לו ברית נרשם, עומד עליו
לפני הארון ה'. ומפני כן, על כן בארי"ם
כבודו ה'. באור של ציון, ואור של ירושלים.

שֶׁעַר הַתְּנוּר הַחֹזֵק נִקְרָא עָרְל, וּבְשֵׁהזְכָרִים
 עוֹמְדִים עָלָיו, נִשְׁקָע אוֹתוֹ הָאֵשׁ עַד תְּהוּם
 רְבָה, וְהוּא אֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנָם.

וַיֵּשׁ לוֹ שְׁבָעָה שְׁמוֹת לַיֵּצֵר הָרָע, וְאֵלוֹ הֵם: רָע,
 טָמֵא, שָׁטָן, שׁוֹנֵא, אֶכָן מִכְשׁוֹל, עָרְל, צְפוּנִי.
 וְשְׁבָעָה שְׁמוֹת לַגִּיהֶנָם, וְאֵלוֹ הֵם: בּוֹר, שַׁחַת,
 דּוּמָה, טֵיט הַיּוֹן, שְׂאוֹל, צִלְמוֹת, אֶרֶץ תַּחְתִּית.
 שְׁבָעָה פְתָחִים יֵשׁ לַגִּיהֶנָם, כְּנֶגֶד שְׁבָעָה שְׁמוֹת שְׂיֵשׁ
 לוֹ. שְׁבַע מְדוּרוֹת הֵן זוֹ עַל זוֹ, וּבְכָל מְדוּרוֹת
 מְזַמְנִים לְרָשָׁעִים לְדוֹן שָׁם. גּוֹפֵם פְּלָה בַּקֶּבֶר,
 וְנִשְׁמָתָם נִשְׁרָפָת, וְהָאֵשׁ אוֹכֵלָתָם.

מְדוּר הָרֵאשׁוֹן - בּוֹר, וְהוּא מְדוּר הָעֲלִיוֹן, וְשָׁם
 כְּפָה כְּתוּבָה שֶׁל מְלֹאכֵי חֲבָלָה, כְּעֵין הַבּוֹר
 אֲשֶׁר אֵין בּוֹ מַיִם, אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ.
 כְּדֵי הַמְדוּר הַזֶּה נִקְרָא בּוֹר, בּוֹ כְּפָה כְּתוּבָה שֶׁל
 מְלֹאכֵי חֲבָלָה, כְּעֵין נְחָשִׁים הַשְּׂרָפִים, אֲשֶׁר אֵין
 לָהֶם לַחֵשׁ.

וַיִּשְׁלַח מִמֶּנִּים שׁוֹלְטִים בְּגֵיהֶנָם מִתַּחַת יְדֵי
 דוֹמָה. וְהֵם: מִשְׁחִית, אֶף, חֲמָה. וְכָל
 הָאֲחֵרִים מִמֶּנִּים תַּחְתָּם. וְכָל אוֹתָם הַמִּמֶּנִּים רָצִים
 וְשָׁבִים, וְדָנִים בָּם נַפְשׁוֹתָם שֶׁל רְשָׁעִים.

וְכָל אוֹתָם כְּתוּת ^(דף צו ע"א) שֶׁל מְלֹאכֵי חֲבָלָה, בְּלָם
 מְרַעֲיָשִׁים גֵּיהֶנָם, וְנִשְׁמָע קוֹלָם בְּרָקִיעַ. וְקוֹל
 הָרְשָׁעִים בְּגֵיהֶנָם צוֹנְחִים וְאוֹמְרִים: וַיִּי וַיִּי וַאֲיִן
 מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

וְעַל כֵּן אֵלֹהֵי הַשְּׁלֵשָׁה מִמֶּנִּים, עִם שְׂאֵר כְּתוּת שֶׁל
 מְלֹאכֵי חֲבָלָה, שְׁמַרְעֵי־שִׁים גֵּיהֶנָם, אָמַר
 עֲלֵיהֶם הַכְּתוּב ^(ישעיה סו) קוֹל שְׂאוֹן יַמְעִיר קוֹל מִהִיכַל
 קוֹל ה' מִשָּׁלֵם גְּמוּל לְאֵיכָיו.

בְּנִגְדַר שְׁלֵשָׁה מִשְׁחִיתִים הִלְלוּ, שְׁשׁוֹלְטִים כָּל יְמֵי
 הַשָּׁבוּעַ. מִזְמַן תְּפִלַּת עַרְבִית, כָּל הַלַּיְלָה,
 דָּנִים לְאוֹתָם אֲשֶׁר ^(שם כט) הָיָה בְּמַחְשָׁד מַעֲשֵׂיהֶם
 וְגו', וּמְתַרְתְּרִים תְּרַחֲוּרִים עַל מִשְׁכְּבוֹתָם. וְעֲלֵיהֶם
 אָמַר הַכְּתוּב ^(שם) וְהָיָה בְּמַחְשָׁד מַעֲשֵׂיהֶם וְגו'. ^{(מיכה}
 ב) הוֹי חֲשָׁבִי אָוֶן וּפְעֲלֵי רָע עַל מִשְׁכְּבוֹתָם וְגו'.

וכיון שְׁהִתְחִילוּ, גּוֹמְרִים בַּיּוֹם עַל כָּלָם. אֲבָל
הִתְחַלְתָּ הַדִּין בְּרָשָׁעִים בְּגִיהַנָּם מִשְׁתַּחֲשָׁד הַלַּיְלָה.
וְעַל זֶה נִקְרְאִים לַיְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ג) מִפְּחַד
בַּלַּיְלוֹת. וְאָמַר רַבִּי אֶלְכָּם נִדְרָאִי, מִפְּחַדָּהּ שֶׁל
גִּיהַנָּם.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנוּ בְּתַפְלֵת עֲרֻבֵית כָּל יְמֵי הַשְּׁבוּעָה,
וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עֲוֹן. עַל כֵּי מֵאוֹתָהּ
שָׁעָה שְׁתַּחֲשָׁד, דָּנִים אֶת הָרָשָׁעִים בְּגִיהַנָּם עַל יְדֵי
הַמְּשַׁחֲתִים, שֶׁהֵם מְשַׁחֲתֵי אָף וְחִמָּה. וְכָל־
נִכְלָלִים בָּזֶה שֶׁל וְהוּא רַחוּם. מְשַׁחֲתֵי, זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(תהלים עח) וְלֹא יִשְׁחִית. אָף, שְׁכַתוֹב וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב
אָפוֹ. חִמָּה, שְׁכַתוֹב וְלֹא יַעִיר כָּל חֲמָתוֹ.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנוּ לֹא־וְהוּא רַחוּם בַּיּוֹם הַחַל וְלֹא
בְּשַׁבָּת. שְׁכִינֹן שְׁנִכְנָם שַׁבָּת, מִסְתַּלַּק
הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְהָרָשָׁעִים בְּגִיהַנָּם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה,
וּמֵלֶכְבִּי תִפְלָה אֵינָם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם מִשְׁעָה שְׁקַדְשׁ
הַיּוֹם.

וְעַל כֵּן אֵין אֹמְרִים בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת וְהוּא רַחוּם, שְׁלֹא יתְעוֹרְרוּ מִלְּאֲכִי חֲבָלָה. וּלְפִיכָךְ הוּא אָסוּר מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמַּיָּן עַל הָרָשָׁעִים בְּשַׁבָּת, לְהוֹרוֹת שְׂכָר נִסְתַּלֵּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְכָכֵר אֵין רְשׁוּת לְמַחְבְּלִים לְחַבֵּל.

לְשׁוֹמֵר שֶׁהָיָה מִלְּקָה אֶת הָרָשָׁעִים. כָּא הַמֶּלֶךְ לְהַגִּן עֲלֵיהֶם, וְשָׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו. כִּיֹּן שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, מִי שְׂמַפְחִידֵם בַּמְּלָכוֹת, הֲאֵין זֶה קְלוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ? כָּךְ הַמֶּלֶךְ הוּא הַשַּׁבָּת, נוֹטֵל אֶת רְשָׁעֵי הַגֵּיהֶנֶם לְפָנָיו, וּמַיָּן עֲלֵיהֶם, וְכֹל הַשׁוֹמְרִים מְעַבְרִים מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ. מִי שְׁנוֹטֵל רְצוּעָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וּמַפְחִיד אוֹתָם, הֲאֵין הוּא קְלוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ? וְהוּא הַדִּין שְׂאֵין לוֹמֵר שׁוֹמֵר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

בַּמְדוּר הַזֶּה דְּנִים לְאוֹתָם שְׁקוֹטָפִים מִלּוּחַ עָלֵי שֵׁיחַ, הַמְּפַסְיָקִים דְּכָרִים שְׁנִתְּנוּ בַּלּוּחֹת עָלֵי שֵׁיחָה בְּטִלָּה, וְאוֹתָם שְׂאֵינָם נוֹתְנִים כְּבוֹד בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים. וְאֵין דְּנִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְמַבְּוּחַ תַּלְמִיד חָכָם, כִּי דְנִים אוֹתוֹ בְּטֵיט הַיָּוֵן.

וּבַמָּדוּר הָרֵאשׁוֹן מוֹרִידִים וְדָנִים הַמְבִיָּה תִלְמִיד
 חָכָם בְּלִבּוֹ, אַף עַל פִּי שְׂכַבְדוֹם לְפָנַי
 אַחֲרֵיכֶם. וְהַמְקַלֵּל חֲדָשׁ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם. וְהַעוֹבֵר
 אַחֲרָי בֵּית הַכְּנֶסֶת בְּשַׁעַה שְׁהַצְפּוֹר מִתְפַּלְלִים.
 וְהַמְסַפֵּר שְׁבַח תְּכֵרוֹ בְּפָנַי מִי שֶׁשׁוֹנְאִים אוֹתוֹ
 לְרַעָה. (וְעַל אֵיבָק לְשׁוֹן הַרְעֵ) וְכָל אֵלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם גְּדוֹנִים
 בַּמָּדוּר הָרֵאשׁוֹן.

הַמָּדוּר הַשֵּׁנִי הוּא נִקְרָא שְׁחַת, וְהוּא אֵשׁ יִרְקָה.
 וְאִין שָׁם כִּי אִם חֲשָׁה, וְאִין שָׁם רַחֲמִים
 כָּלָל. וְשָׁם דָּנִים כָּל הַמְסַפְּרִים אַחַת מִשְׁתָּם שֶׁל
 תִּלְמִידֵי תְּכָמִים. וְהַמְלַבִּין פָּנַי תְּכֵרוֹ בְּרַבִּים, וְאֵפְלוֹ
 בְּהִלְכָה שְׁלֵא לְלַמַּד מִמֶּנּוּ. וְהַמְתַּנְּאָה שְׁלֵא לְשֵׁם
 שְׁמִים. וְהַמְתַּכְּבֵּד בְּקִלּוֹן שֶׁל תְּכֵרוֹ. וְהַיּוֹדֵעַ בְּתְּכֵרוֹ
 שְׁיִכְשֵׁל בְּדַבָּרִים אוֹ בְּהִלְכָה אַחַת, וְהֵם בְּעִיר אַחַת,
 וְאִינוּ מוֹדִיעֵו קַדָּם שְׁיִכְשֵׁל, וְיִשְׁמַח הוּא אוֹ אַחֲרֵיכֶם.
 וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּית הַכְּנֶסֶת בְּעִירוֹ וְאִינוּ נִכְנָם בָּהּ
 לְהַתְפַּלֵּל. וּמִי שֶׁאִינוּ נוֹחַ לְתְּכֵרוֹ בְּהִלְכָה. וְהַאֹכֵל
 מִסְּעוּדָה שְׁאִינָה מִסְּפֻקָת לְבַעֲלֶיהָ. וְהַמְגַבִּיהַ יָרוֹ עַל
 תְּכֵרוֹ, אַף עַל פִּי שְׁלֵא הִכָּהוּ. וּמִי שֶׁמְקַלֵּל בְּשִׁחוּק

לְחַבְרוּ בְּעֵינַי שְׂיִגִיעַ לוֹ בַּשָּׂת. כָּל אֱלוֹ נְדוּנִים שָׁם
בְּמִדּוֹר זֶה, וְכָל פִּיּוּצֵא בָהֶם.

הַמִּדּוֹר הַשְּׁלִישִׁי הוּא נִקְרָא דוּמָה, וְשָׁם נְדוּנִים
כָּל אוֹתָם גַּםִּי הָרוּחַ הַמִּתְנַגְּאִים כְּלָבָם
בְּהִלְכָה לְפָנֵי הָעַם שְׁלֵא לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְהַמִּסְפָּרִים
לְשׁוֹן תְּרַע. וְהַמִּנִּים לְבוֹ בְּהוֹרָאָה. וְהָדָן אֶת תְּחִבְרוּ
לְכַף חוּבָה. וְהַמְלִוָה לְחַבְרוּ בְּרַבִּית. וְהַמְנִלָּה פָּנִים
בְּתוֹרָה שְׁלֵא בְּהִלְכָה. וּמִי שְׂאִינוֹ עוֹנָה אָמֵן אַחַר
הַמְבָרָךְ. וּמִי שְׂעוֹשָׂה תְּפִלָּתוֹ פְּסָקוֹת פְּסָקוֹת, כְּגוֹן
הַמִּסְפָּר בְּתִפְלָתוֹ וְחוּזָר וְאוֹמֵר דְּבָר אַחֵר, וְחוּזָר
וּמְפָסִיק, וְהוּא נִקְרָא פְּסָקִי פְּסָקִי. וְהַמִּתְלוֹצֵץ עַל
תְּחִבְרוּ וְעַל תְּזִקוֹן שְׂשֻׁבַח תְּלִמּוּדוֹ. וְהוֹרָאָה דְּבָר
עָרוּהָ בְּחַבְרוּ וְאִינוֹ מוֹדִיעוֹ בִּינוֹ לְבִינוֹ. כָּל אֵלָה
נְדוּנִים שָׁם, וְכָל פִּיּוּצֵא בָהֶם.

הַמִּדּוֹר הַרְבִּיעִי נִקְרָא מִיטַ תְּזִקוֹ, וְשָׁם נְדוּנִים כָּל
אוֹתָם גַּםִּי הָרוּחַ, וְכָל אוֹתָם הָעוֹנִים עֲזוֹת
לְעֵנִים וּמְדַבָּאִים. וְהוֹרָאָה לְעֵנִי בְּדַחַק וְאִינוֹ
מְלוֹחָה, עַד שְׂמִבְקָשׁ מִמֶּנּוּ הַנְּאָתוֹ. וְכָל אוֹתָם

היודעים עדות לעני ואינם מודיעים. והעושים שכר שכיר. והמוציא דרע לבטלה. והכא על גויה ונדה. והממשכן לעני ואינו מחזיר לו משכונותיו כשאינו לו דבר אחר. והמטה משפט. והלוקח שחר. כלם נדונים במדור הזה.

המדור החמישי נקרא שאול, ושם נדונים המינים, והמוסרים, והאפיקורסים, והכופרים בתורה, והכופרים בתחית המתים. על אלה נאמר (איוב ז) כלה ענן וילך בן יורד שאול לא יעלה. ועל שאר החוטאים כתוב (שמואל ב ב) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

המדור הששי נקרא צלמות, ושם נדונים כל אותם ששכבו עם אמותם ונדה ועם גויה. המדור השביעי נקרא ארץ תחתית. היורד לשם שוב אינו עולה, ועליהם נאמר (מלאכי ג) ועפותם רשעים וגו'.

וכל אלו המדרות, איש אוכלה דולקת לילה ויום לנפשותם של רשעים. יש מי שנקרא רשע

וְגִדּוֹן בְּגִיחָנָם שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ. וַיֵּשׁ רָשָׁע גָּמוּר
 שְׂאִין לוֹ הִרְחֹר הַתְּשׁוּבָה, אִין לוֹ תִקְנָה, וְגִדּוֹן
 לְעוֹלָם בְּגִיחָנָם. תְּכַמִּים אוֹמְרִים, ^(דף צו ע"ב) רָשָׁע גִּדּוֹן
 בְּגִיחָנָם שְׁשָׁה חֳדָשִׁים. רָשָׁע גָּמוּר - שְׁנַיִם עָשָׂר
 חֳדָשׁ. וּדְבָרִים אֵלּוּ בְּשִׁהֲרָהּרוּ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
 וּמִתּוֹ. אֲבָל אִם לֹא הִרְחֹרוּ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלֹא
 עָשׂוּ תְּשׁוּבָה, עֲלֵיהֶם תִּפְסֹק אָמַר ^(ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ
 וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי וְגו'.

וְאָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, בְּשִׁגְרֵשׁ הַקְּדוֹשׁ פְּרוּף הוּא
 אֵת אָדָם הִרְאֵשׁוֹן מִזֵּן עֲדָן, נִתְּוֵרָא מִפְּדוֹר
 זֶה הַנִּקְרָא אֶרֶץ תַּחְתִּית, מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר, וְעַל
 זֶה נֵאמַר ^(איוב י) אֶרֶץ עֲפָתָה כְּמוֹ אֶפֶל צִלְמוֹת וְלֹא
 סְדָרִים וַתִּפֹּעַ כְּמוֹ אֶפֶל.

מָה עָשָׂה? עָשָׂה תְּשׁוּבָה וְנִכְנַם בְּמִי גִיחֹן עַד
 צוֹאָרוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ פְּרוּף הוּא חָם עֲלָיו וְסִלְקוּ
 לְמָקוֹם הַנִּקְרָא אֲדָמָה, שְׁהִיא אַחַת מִשְׁבָּעָה
 אֲרָצוֹת, וְשָׁם הוֹלִיד אֵת קִיִּן וְהִבֵּל.

בְּשֶׁהָרַג קִוַּן אֶת הַכֶּלֶל, גָּזַר עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהִיּוֹת נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ. מַה כָּתוּב? (בראשית
 ה) הֵן גִּרְשָׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְגו',
 וְהִיּוֹתִי נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קִבְּלוּ
 בְּתַשׁוּבָה, וּסְלְקוּ לְאַרְקָא.

בְּשֶׁנִּזְלַד שֵׁת, סְלְקוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן לְמַעַלָּה מִכָּל הָאֲרָצוֹת, לְתַבְל.
 בְּמָקוֹם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחֶכְרוֹן. וְשָׁם חָצַב לוֹ קֶבֶר,
 וַעֲשֵׂה מַעֲרָה לְפָנִים מִמַּעֲרָה סְמוּךְ לְגַן עֵדֶן, וְשָׁם
 הִיָּתָה קְבוּרָתוֹ, וְקְבוּרַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 וְהֵאמְרוּת.

רַבִּי קִיסְמָא אָמַר, מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה סְמוּךְ לְפֶתַח
 גַּן עֵדֶן. בְּשַׁעַר שְׂמֵתָה חוּהַ בָּא אָדָם לְקַבְּרָה
 שָׁם, וְשָׁם הִרְיַח מִרְיַחוֹת גַּן עֵדֶן, בְּאוֹתוֹ הִרְיַח
 שְׁהִיָּה שָׁם. רָצָה לְחַצֵּב יוֹתֵר, יִצְאָה פֶּתַח קוֹל
 וְאָמְרָה: וַיִּינֶן. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עָמַד, וְלֹא חָצַב יוֹתֵר,
 וְשָׁם נִקְבְּרָה. מִי נִתְעַפֵּק בּוֹ? שֵׁת בְּנוֹ, שֶׁהוּא הִיָּה
 בְּדַמּוֹתוֹ וּבְצִלְמוֹ.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, הַקְדוּשׁ פָּרוּךְ הוּא נִתְעַסֵּק בּוֹ
 בְּשֵׁנוֹצֵר, וְנִתְעַסֵּק בּוֹ בְּשִׁמְתָא. וְלֹא הָיָה מִי
 שְׂיֻדַּע בּוֹ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אֲבִינוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם
 וְנִכְנַס לְשָׁם, וְרָאָה אוֹתוֹ, וְהִרִיחַ רִיחַ בְּשָׂמִים שֶׁל
 בֵּן עֵדֶן, וְשָׁמַע קוֹל מִלְּאֲכִי הַשָּׁרֵת אוֹמְרִים: אָדָם
 תְּרַאשׁוֹן קְבוּר שָׁם, וְאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב מוֹכְנִים
 יָהִיו לְמָקוֹם הַזֶּה. רָאָה הַיָּר הַזֶּה הוֹלֵךְ - וַיֵּצֵא. מִיַּד
 הִיָּתָה תַּאֲוֹתוֹ עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה.

אָמַר רַב הוֹנָא, קִדְּם שֶׁבָּא אַבְרָהָם, רַבִּים הָיוּ
 מִבְּקָשִׁים לְקַבֵּר שָׁם, וּמִלְּאֲכִי הַשָּׁרֵת הָיוּ
 שׁוֹמְרִים הַמָּקוֹם, וְרוֹאִים אֵשׁ הוֹלֶקֶת שָׁם, וְלֹא
 יָכְלוּ לְכַנֵּס. עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם וְנִכְנַס, וְקָנָה אֶת
 הַמָּקוֹם.

רַבִּי נְחֻמִּיָּה פָּתַח, (בראשית ט) וַיִּטַּע ה' אֵלֶּהִים בֵּין
 בְּעֵדֶן מִקְדָּם וְגו'. בְּשֶׁפָּרָא הַקְדוּשׁ פָּרוּךְ הוּא
 אֶת אָדָם תְּרַאשׁוֹן, מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּרֵאוֹ, וַיַּעֲפֹר
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נָטַל וּבָרָא אוֹתוֹ. בֵּינָן שֶׁפָּרָא אוֹתוֹ
 וַעֲמַד עַל רִגְלָיו, בָּאוּ כָּל הַתְּבָרִיּוֹת לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ.

מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נָטְלוּ מִשָּׁם, וְהִכְנִיסוּ
 לְבֵן עֵדֹן, וְעָשָׂה לוֹ עֵשֶׂר חֲפֹת, כְּדִגְמַת עֵשֶׂר
 חֲפֹת שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְצַדִּיקִים
 בְּבֵן עֵדֹן לְעֵתִיד לָבֵא. וּמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת הָיוּ יוֹרְדִים
 וְעוֹלִים וְעוֹשִׂים שְׂמֻחָה לְפָנָיו, וְנָתַן לוֹ חֲכָמָה
 עֲלֵיוֹנָה.

וּכְשִׁירָד סִמָּא"ל מִשָּׁמַי מְרוֹם, רָאָה מִעֲלָתוֹ שָׁל
 אָדָם, וּמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מְשַׁמְשִׁים לְפָנָיו
 בְּחֻפָּתוֹ, וַיֵּרַע בְּעֵינָיו. מָה עָשָׂה? נָטַל נְחֹשׁ כְּמִין
 נָמַל וָרֶכֶב עָלָיו, וַיֵּרַד וּפָתַח אוֹתוֹ, עַד שֶׁעָבַר
 מֵאֲמַר יוֹצְרוֹ.

וּמַהוּ שֶׁעָבַר? רַבִּי אֶלְכָסֵּנְדֵּרִי אָמַר, רוּחַ זְנוּנִים
 נִכְנָם בְּתוֹכּוֹ. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, רוּחַ
 הַטְּמָאָה הִיָּתָה בּוֹ, וְעָבַר מֵאֲמַר יוֹצְרוֹ. כִּינּוֹן שֶׁעָבַר,
 נִגְלָה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּגְרָשׁוּ מִבֵּן עֵדֹן, וַיִּגְזַר
 עָלָיו עֵשֶׂר גְּזֵרוֹת, וְעַל חֲוָה עֵשֶׂר גְּזֵרוֹת, וְעַל הַנְּחֹשׁ
 עֵשֶׂר, וְעַל הָאֲדָמָה תִּשְׁעַ גְּזֵרוֹת. נִמְצְאוּ אַרְבָּעִים

חָסַר אַחַת, כְּנָגַד אַרְבָּעִים מְלָקוּיֹת שְׁנֵיתַיִב הָרָשָׁע
בְּבֵית דִּין.

לְסוֹף עָשָׂה תְּשׁוּבָה, וְקָבְלוּ תְּקַדּוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. שָׁאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה,
מִהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים לט) שְׁמָעָה תִּפְלָה ה' וְשׁוּעָתִי
הֵאֱזִינָה אֶל דְּמַעְתִּי אֵל תִּתְחַרֵּשׁ כִּי גַר אָנֹכִי עִמָּךְ?
דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה. שָׁאֵמַר רַבִּי בּוֹן בַּר חַמָּא,
אָמַר דָּוִד, תְּקַדּוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא הוּא קְרוֹב לְכָל אוֹתָם
שְׁקוֹרָאִים לוֹ.

פְּתַח וְאָמַר תִּפְסוּק תִּזְתָּה, (שם קמח) קְרוֹב ה' לְכָל
קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת. שְׁתַּרְי כָּל
אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים בְּאֵמֶת לְקַדּוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא, תְּקַדּוּשׁ
כְּרוֹךְ הוּא מְקַרֵּב אוֹתָם וּמְקַבֵּל אוֹתָם, וְתְּקַדּוּשׁ
כְּרוֹךְ הוּא מְבַקֵּשׁ אֵת הַלֵּב.

וְרִצּוֹנּוֹ שֶׁל אָדָם חָשׁוּב לְפָנָיו מִכָּל תְּקַרְבָּנוֹת
וְהַעוֹלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהָאָדָם
שֶׁם רִצּוֹנוֹ בְּתְּשׁוּבָה, אֵינִי שֶׁעַר בְּכָל אוֹתָם הֲרַקִּיעִים
שֶׁלֹּא פוֹתַח אֵלָיו. קְרַבְּנוֹ שֶׁל אָדָם תְּלוּי בְּלֵב

וְרָצוֹן, שְׂכָתוֹב וְהַתְּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ. וְהַתְּוֹדָה
עָלֶיו. וְהַכֹּל תִּלְוֵי בְּלֵב.

רַבִּי נְחוֹנְיָא בֶּן הַקָּנָה אָמַר לְחַכְמַיִם: בְּנֵי, חַיִּיכֶם,
אִין קָרוֹב לְפָנֵי הַמָּקוֹם בְּלֵבוֹ שֶׁל אָדָם, וְנוֹחַ
לְפָנָיו מִכָּל הַקְּרִבָּנוֹת וְהַעֲזוּלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית, וַיֵּשִׁים לְבוֹ וְרָצוֹנוֹ, הוּא
מִקְרִיב קָרְבָּן שָׁלֵם, שְׁנוּחַ לוֹ לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁמִּקְרִיב לְפָנָיו חֲלָבוֹ וְדָמוֹ וְגוֹפוֹ, וּמִקְרִיב
לְפָנָיו הָאֵשׁ וְהַרִיחַ שֶׁל פִּיּוֹ. וְהַלֵּב וְהַרְצוֹן נִקְרָאִים
מְזֻבַּח בַּפֶּה.

הַקָּרְבָּן נֶחְלָק לְכַמָּה צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים.
הַתַּעֲנִית שֶׁל אָדָם נֶחְלָקֶת לְכַמָּה צְדָדִים,
לְכַמָּה חֲלָקִים. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נוֹטֵל מִהַכֹּל
אֶלָּא הַלֵּב וְהַרְצוֹן.

וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיִם הֵם בְּנוֹף: מַחַ, וְלֵב, וְכִבְדַּ. הַמַּח
אוֹכֵל מִהַכֹּל וְנוֹתֵן לְלֵב. הַלֵּב אוֹכֵל
מִהַכֹּל וְנוֹתֵן לְכִבְדַּ. הַכִּבְדַּ נוֹתֵן לְכֹל, שְׁנַאֲמַר (קחלת

א) כָּל תְּנַחֲלִים הַלְכִים אֶת הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מְלֵא.
וְהוּא בְּדַגְמַת יָם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּלָן.

אֵין לָךְ בְּכָל הָעוֹלָם שְׁעוּמְדִים לְפָנָיו, אֵלֶּא
תְּשׁוּבָה וְתַפְלָה שֶׁל אָדָם. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
שְׁלֹשָׁה מֵינֵי תְּשׁוּבָה כָּאֵן בְּפֶסוּק תְּהֵא: תַּפְלָה,
שְׁוֹעָה, דְּמַעָה. וְכֻלָּם כְּתוּבִים בְּפֶסוּק תְּהֵא, (תַּחֲלִים לט)
שְׁמַעָה תַּפְלָתִי ה' וְשְׁוֹעָתִי הֵאזִינָה אֵל דְּמַעָתִי אֵל
תַּחֲרֵשׁ.

כָּל הַשְּׁלֹשָׁה חֲשׁוּבִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמְכֻלָּם אֵין חֲשׁוּבָה מֵהֶם, רַק הַדְּמַעָה. שְׁחֲרֵי
בְּדַמְעוֹת הוֹלֵךְ הַלֵּב וְרִצּוֹן כָּל הַגּוֹף. שְׁלֹשָׁה עֲשָׂר
שְׁעָרִים נִכְנָסִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

תַּפְלָה - שְׁכָתוּב בּוֹ שְׁמִיעָה, שְׁכָתוּב שְׁמַעָה
תַּפְלָה ה'. שְׁוֹעָה - שְׁכָתוּב וְשְׁוֹעָתִי
הֵאזִינָה. דְּמַעָה - לֹא כִּאֲלָה, אֵלֶּא (דף צח ע"א) יוֹתֵר
מִחֶבֶל, שְׁכָתוּב אֵל דְּמַעָתִי אֵל תַּחֲרֵשׁ.

מַה בֵּין זֶה לָזֶה? הַרְבֵּנִים שֶׁל קִיסְרֵי, וְרַבֵּי אֶלְעָזָר
 בֶּר יוֹסֵף אָמַר, תִּפְלָה - לְפַעֲמִים שְׂאֵדָם
 מִתְפַּלֵּל תִּפְלָתוֹ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ, אֲבָל
 לֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּקִשָּׁתוֹ, וְשׁוֹתֵק מִמֶּנּוּ וְלֹא
 מִשְׁנִיחַ בּוֹ, שְׁהֲרֵי אֵין כְּתוּב אֲלֵא שְׁמִיעָה.

הַשְׁוֵעָה הִיא יוֹתֵר מִתְפַּלָּה, שְׂצוּנַח בְּרִצּוֹן הַלֵּב
 לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ. וּמִשׁוּם שֶׁשָּׂם רִצּוֹנוֹ יוֹתֵר,
 כְּתוּב בּוֹ הֵאֱזִינָה, כְּמִי שֶׁמְרַכֵּין אָזְנוֹ אֶל אוֹתוֹ
 הַדְּבֹר, וְעַם כָּל זֶה שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
 רִצּוֹנוֹ. אֲבָל דְּמַעָה הִיא בִּלְבַב וּבְרִצּוֹן שֶׁל כָּל הַגּוֹף,
 וּמִשׁוּם כִּךָ כְּתוּב בּוֹ אֵל דְּמַעְתִּי אֵל תִּחְרַשׁ.

וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים, לֹא כָּל הַדְּמָעוֹת נִכְנָסוֹת לְפָנֵי
 הַמֶּלֶךְ. דְּמָעוֹת שֶׁל רִגּוֹ, וְדְמָעוֹת שֶׁל
 מוֹסֵר דִּין לְחֻבְרוֹ, לֹא נִכְנָסִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. אֲלֵא
 דְמָעוֹת שֶׁל תִּפְלָה וְשֶׁל תְּשׁוּבָה, וְשֶׁמִּבְּקָשִׁים
 בְּקִשָּׁה מִתּוֹךְ צָרְתָם, כֵּלָם בּוֹקְעִים רְקִיעִים,
 וּפּוֹתְחִים שְׁעָרִים, וְנִכְנָסִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

וְשִׁשְׁנֵינוּ, בַּיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כָּל הַשְּׁעָרִים
נִנְעָלוּ, וְשְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ. מַה
כָּתוּב בְּחֻקֵּיהֶן? (ישעיה לח) שָׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ
רְאִיתִי אֶת דְּמָעֹתֶיךָ. רְאִיָּה מִמָּשׁ מִתּוֹךְ דְּמַעוֹת.

וְלָעֵתִיד לָבֵא מַה כָּתוּב? (שם כה) וּמָחָה אֲדַנִּי יְהוָה
דְּמָעָה מֵעַל כָּל פָּנִים. יֵשׁ דְּמַעוֹת לְטוֹב,
וְיֵשׁ דְּמַעוֹת לְרָע. לְטוֹב - שָׁל יֵצֵר הַטּוֹב. שָׁל רָע
- שָׁל יֵצֵר הָרָע. עַל הַדְּמַעוֹת הַלָּלוּ שָׁל צָרָה
וְדְמַעוֹת שָׁל תְּפִלָּה כָּתוּב, (ירמיה לא) כִּכְבִּי יָבֹאוּ
וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם.

רַבִּי כְרוּם פְּדָאֵי חֲלָה. נִכְנְסוּ אֵלָיו רַבִּי יוֹסִי בֶן
קֶסֶמָא וְחֻכְמִים. אוֹתוֹ הַיּוֹם, יוֹם הַשְּׁכֵפֶת הָיָה.
רְאוּ אוֹתוֹ שֶׁהָיָה בּוֹכָה, וְאַחַר כֵּךְ צָחַק. בִּינְתִים
נִרְדָּם. אָמְרוּ, יוֹם הַשְּׁכֵפֶת הוּא, וְאִסּוּר לְטַלְטְלוֹ,
וְטַרְחָה אַחֲרַת לֹא צָרִיךְ. הַשְּׁאִירוּהוּ.

קָם רַבִּי יוֹחָנָן וְדַרְשׁ, (רות א) וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ
נְעָמִי וְתִשְׁאֵר הוּא וְשְׁנֵי בָנָיָהּ. מִת אֱלִימֶלֶךְ -

נִשְׂאָרוּ בְּנֵיהָ לְהַתְנַחֵם בָּהֶם, שְׂנֵשְׂאָרוּ שְׁנֵי בָּנָיו
לְהַשְׁלִים אֶת מְקוֹם אֱלִימֶלֶךְ, שְׁתִּיחַ נִשְׂמָח לְנִשְׂמָח.

אַחַר כֵּן מַה פְּתוּב? וַיְמֹתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מִחֲלוֹן
וּבְלִיּוֹן, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרוּחַ הַטְּמֵאָה. עֲכָשׁוּ
הוּא שָׂכַר עַל שָׂכַר. הַנִּשְׂמָח לְנִשְׂמָח שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
שֶׁהוּא י', וְהַרוּחַ הַשְּׂכֵלִית שֶׁהִיא וַ"ו, לֹא יְמֹתוּ,
אַלֵּא אָדָם יוֹרֵד מִגְּדֻלָּתוֹ נִקְרָא מֵת.

אַף כֵּן, בְּשִׁמַּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הִנְחָמָה בְּחֻכְמֵי
שְׂנֵשְׂאָרוּ, וְהֵם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחִבְרִי. מֵתוּ
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחִבְרִי - נִשְׂאָר רַבִּי פְּרוּסְפְּרָאִי.
וּכְעַת חִבְרֵנוּ רַבִּי פְּרוּסְפְּרָאִי שְׁמַת עֲכָשׁוּ, הוּא
שָׂכַר עַל שָׂכַר.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, רַבִּי חֶלְקִיָּה שְׁתִּיחַ אֶצְלוֹ, רָאָה
אוֹתוֹ שְׁחֹזְרוֹת הַדְּמָעוֹת עַל פָּנָיו, וַצִּחֹק
בְּפִיו. קָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן וְלַחֲבָרִים, וְרָאוּ אוֹתוֹ עִם
דְּמָעוֹת עַל פָּנָיו, וַצִּחֹק בְּפִיו. אָמְרוּ שְׂוֵדֵי אִי לֹא
מֵת.

יָשְׁבוּ, וְלֹא עָזְבוּ אָדָם לְקָרֵב אֵלָיו. בְּעָרֵב פָּתַח
 עֵינָיו, בִּקְשׁ מִים לְשִׁתּוֹת. קָרְבוּ אֵלָיו רַבִּי
 יוֹחָנָן וַחֲכָמִים. אָמַר לָהֶם: רַבּוֹתֵי, לָכוּ לְשָׁלוֹם.
 לְמַחֵר שׁוּבוּ אֵלַי וְאֹמַר לָכֶם מַה שְּׂרָאִיתִי, וְצִוּוּ
 אוֹתִי לְהוֹדִיעַ לַחֲבָרִים.

שְׁעַכְשׁוּ הַצְּטָרְכָתִי לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים שְׂרָאִיתִי,
 וּבְלִילָה הַזֶּה שְׁהִיִּיתִי שָׁם, עוֹלָם אַחֵר
 רְאִיתִי, וְלֹא יָדַעְתִּי מַה הוּא. אָמְרוּ לְבָנֵי בֵּיתִי שְׁלֹא
 יִקְרְבוּ אֵלַי, וְלֹא יִתְּיָה אָדָם פֶּאֵן. כֻּלָּם הִלְכוּ. וְרַבִּי
 יוֹחָנָן נִשְׁאַר שָׁם, וְלֹא קָרַב אֵלָיו כָּל אוֹתוֹ לִילָה.

בְּשִׁתְּיָהּ מֵאִיר הַיּוֹם, רָאוּ אוֹתוֹ שְׁהִיָּה מְדַבֵּר
 וּבּוֹכָה. וְלֹא יָדְעוּ דָבָר. קָם וַיֵּשֶׁב, וְקָרָא
 לְרַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ: מָה רְאִיתָ? אָמַר: מֵעוֹלָם
 אַחֵר בָּאתִי, וְנִכְנַסְתִּי לְשָׁם, וְלֹא נָתַנוּ לִי רְשׁוֹת
 לְנִלּוֹת דָּבָר, אֶלָּא לֶף וְלַחֲבָרָה. וְאָמַר לָהֶם מַה
 שְּׂרָאִיתִי.

אָמַר לוֹ לְרַבִּי יוֹחָנָן: הִתְקַן דְּבַרְיָה, וְלֶף לְכֶם אֶף
 שִׁתְּקַנּוּ לָהּ, שְׁתֵּרֵי שָׁנִים עֲשָׂר מִהַחֲבָרִים

יבאו בשבילה, ואני ראיתי מה שלא נתנו לי רשות
לגלות.

וראיתי מאותם החברים שהתקיים תלמודם
בידם. וראיתי את אותו המקום של
מלך המשיח שם. ושמעתי פרוז מכריו בכל יום:
אשריהם החברים שמשתדלים בתורה, ואותם
שמוזכרים בה את האחרים, ואותם המעבירים על
מדותיהם.

ראיתם, פשהייתי בוכה וצוחק, הרשות נתנה
למלאך המות להביא אותי, וראיתי
השכינה אצלי, ולא נתנו לו. ועל כן בכיתי
ממלאך המות, וצחקתי פשראיתי השכינה שלא
נותנת לו.

וראיתי עד שנוטלים אותי לבית הדין ששם,
וראיתי כמה צבאות ומחנות, שם כלם
מתעסקים בדיני העולם, ובראשיהם סנדלפון
בעל הפנים, שקושר קשרים לאדונו, ופרכת אחת

פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם שָׁתַחַת יָדוֹ, וְלֹא
נִתְּנָה רְשׁוּת לְקַרֵּב לְרֵאוֹתָיו.

וְרֵאִיתִי בֵּית דִּין, וְכַמָּה שָׂרִים מְמַנִּים לְפָנֵיהֶם,
מֵהֶם סִינְגוּרִים עַל פְּנֵי הָעוֹלָם, וּמֵהֶם
קְטִיגוּרִים. נִטְלוּ וְקָרְבוּ אוֹתִי אֲלֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שָׁם
רַבִּים מִן הַחֲבֵרִים.

אָמְרוּ לוֹ לְמַלְאָךְ הַמָּוֶת: מַה זֶה מְפַנֵּי הָעוֹלָם
אֲצִלְדָּךְ? אָמַר לָהֶם: שְׂלֵא נוֹתְנִים לִי
לְהַמִּית אוֹתוֹ, וְקָרְבְּתִיו לְדִין. (אָמַר לָהֶם, דּוּגְנוּ דִינִי! וְהַנִּיחוּ אוֹתִי

לְשֹׁבֵת וְקָרְבוּ אוֹתִי לְדִין לְפָנֵי שְׁלֵשָׁה סִנְהֶדְרִין שְׂדוּנְנוּ דִינִי, וְשִׁמְעֵתִי).

שְׂקִמּוֹ שְׁלֵשָׁה עֲדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֵשׁ פְּעָמִים מְצָאֵנוּ
כֹּפֵר, מְצָאֵנוּ כֹּפֵר, וְהַעֲדוּ עָלַי שְׁהַעֲבַרְתִּי
תְּמִיד עַל מְדוּתִי. הִתְעַפְּקוּ בְּדִינִי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,
שְׂרֵאִיתֶם שְׂיִשְׁנֵתִי, וְעָשׂוּ חֶשְׁבּוֹן שָׁל יָמִים וְשָׁנִים
שָׁלִי, וְנִמְצָאוּ תְּמִיד שְׁלָמִים.

וְעַל שֶׁהֵעֲבַרְתִּי תָמִיד עַל מִדּוֹתַי, עָזְבוּ אֶת הַדִּין,
וְלֹא יָבִילוּ לְדוֹן בְּזוּהַ, עַד שֶׁהֵעֵלוּ אֶת דִּינִי
לְמָקוֹם אַחֵר, וְלֹא יִדְעֵתִי לְאִיזָה מְקוֹם.

וּבֵא מִן הַדִּין לְעֹזֵר אוֹתִי, וְלָתֵת לִי זְמַן לְהַשְׁלִים
תְּלִמּוּדֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁעַדִּין לֹא נִמְרַתִּי
אוֹתוֹ, וְלֹא עָזַב אוֹתִי מִלְּאֵךְ הַמּוֹת, עַד שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ
בְּמָקוֹמִי אֶת רַבֵּי פְרוֹסְפֵדָאִי הַזֶּקֶן שֶׁל מִקְדָּם, וְאִז
עָזַב אוֹתִי.

בְּיִשְׂרָאֵילָתֶם הִדְמַעוֹת בְּפָנַי וּצְחֹק בְּפִתִּי, אוֹתָם
הִדְמַעוֹת - שֶׁבְּכִיתִי מִפִּחְדוֹ שֶׁל
מִלְּאֵךְ הַמּוֹת, וּצְחֹקִתִי - מִשִּׂמְחַת הַשְּׂכִינָה, וְעַל
שֶׁחָבּוּ לִי עַד זְמַן אַחֵר בְּדִי לְהוֹדִיעַ לִי מַה שֶׁנִּלְיִתִּי
לָכֶם. וְלֹא יִשְׁנַתִּי עַל יַד מִלְּאֵךְ הַמּוֹת, אֶלָּא
הַשְּׂאִירוּ עִמִּי אֶת רַבֵּי אוֹשְׁעִיָא, וְעִמּוֹ הוֹלִיךְ אֲנִי
לְשָׁם.

תְּמַהוּ הַחֲבָרִים, וְקָרְאוּ עֲלָיו, (תְּהִלִּים פד) עֲבָרֵי בְּעַמְּק
הַבְּכָא מִעֵין יִשִּׁיתוּהוּ גַם בְּרָכוֹת יַעֲטָה
מוֹרָה. עֲבָרֵי בְּעַמְּק הַבְּכָא - זֶה רַבֵּי פְרוֹסְפֵדָאִי,

שְׁעֵבֶר עַל זֶה שֶׁל מְלֶאךְ הַמּוֹת, שֶׁהוּא עִמָּק הַכָּבֵא, שֶׁהוּא גָרַם ^(דף צח ע"ב) בְּכִיָּה לְכָל הָעוֹלָם. מֵעַיִן יִשִּׁיתוּהוּ - שֶׁהַנִּיחוּתוֹ לְגַמֵּר אֶת תְּלִמּוּדוֹ, וְלִהְיוֹת מְעַיִן בַּתּוֹרָה. לְפִיכֵן, גַּם בְּרָכוֹת יַעֲשֶׂה מוֹרָה. אִם הַתּוֹרָה גּוֹרֶמֶת לוֹ חַיִּים, כָּל שֹׁכֵן מִי שְׁגוֹרֵם אוֹתָהּ גָרְסָה וְלוֹמַד אוֹתָהּ.

קָרָא עָלָיו רַבִּי יוֹחָנָן, (תהלים קיב) זָרַח בַּחֲשֵׁךְ אוֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן זָרְחוּם וְצַדִּיק. זָרַח בַּחֲשֵׁךְ, מֵהוּ חֲשֵׁךְ? זֶהוּ מְלֶאךְ הַמּוֹת, שֶׁמִּחֲשֵׁךְ אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְחֲשֵׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. אוֹר לְיִשְׂרָאֵל שֶׁמֵאִיר הַקְדוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא לְצַדִּיק תְּוֵה, רַבִּי כְרוֹסְפֵדַאי, אֶת אוֹר הַתּוֹרָה. וּמִי עוֹשֶׂה אֶת זֶה? הַקְדוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא, שֶׁנִּקְרָא חֲנוּן זָרְחוּם וְצַדִּיק.

וַתֵּאמֶר נַעֲמִי [לְשִׁתִּי] כִּלְתִּיהָ וְגו' (רות א), כִּי שָׁמְעָה בְשִׂדָה מוֹאָב כִּי פָקַד ה' אֶת עַמּוֹ לְתֵת לָהֶם לֶחֶם לָחֶם. אָמַר רַבִּי כְרוֹסְפֵדַאי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא וּרְאֵה, מִי שֶׁמַּעֲלִים עֵינָיו מֵעֲנִיִּים בְּשִׁנֵּי בְצֻרָתוֹ, הֵם יֵרְאוּ בְנִחְמוֹת הָעוֹלָם וְלֹא יָמוּתוּ, עַד שֶׁיִּפְקְדוּ

לְטוֹבָה, וְהוּא לֹא יוֹכֵחַ לְרֵאוֹתָהּ. אֱלִימֶלֶךְ עָשִׂיר
 הָיָה. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הָרָעָב, הָעֲלִים עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה,
 וּבָרַח לְשָׂדֵה מוֹאָב.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, וְכִי לֹא דִרְבָּן שָׁל צְדִיקִים לְבָרַח
 מִפְּנֵי הָרָעָב, וְחָרִי גְדוֹלִים מֵאֱלִימֶלֶךְ,
 אֲבָרְתָם וַיִּצְחָק, עָשִׂירִים מִמֶּנּוּ, וְהִלֵּךְ זֶה לְמִצְרַיִם
 מִפְּנֵי הָרָעָב, וְזֶה לְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים?

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא גֵרָם לָהֶם לְצְדִיקִים הַלָּלוּ לְצֵאת מִתּוֹךְ
 הָרָשָׁעִים וּלְהוֹדִיעַ טְבָעָם בְּעוֹלָם, וּלְפִיכֹךְ הֵבִיא
 הָרָעָב.

אָבֵל אֱלִימֶלֶךְ, בְּמָקוֹם שָׁל צְדִיקִים הָיָה יוֹשֵׁב,
 בְּמָקוֹם שָׁל תּוֹרָה, וּבְעֵשֶׂר רַב. וּכְשָׂפָא
 הָרָעָב, הָעֲנִיִּים הָיוּ פְּאִים אֵלָיו, וְהָעֲלִים עֵינָו מֵהֶם,
 וּבָרַח. וְעוֹד, שָׂרָאָה הַדִּין חָל עַל הָעוֹלָם, וּבָרַח
 וְהִלֵּךְ בֵּין הָאֲמוֹת.

רַבִּי חֲסֵדָאֵי פָּתַח, (קהלת ט) עִיר קַטְנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ
מְעַט. עִיר קַטְנָה, כִּי אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִשְׁמוֹ
שֶׁל רַבִּי יִצְחָק, עִיר קַטְנָה - זֶה גּוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם.
וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט - אֵלּוּ הָאֵיבָרִים. וּבֵּא אֵלֶיהָ מִלֶּךְ
גָּדוֹל - זֶה יֵצֵר הָרַע, שֶׁהוּא מִלֶּךְ זָקֵן וְכֹסִיל, וְכֵּן
אָדָם נִם כֵּן מִשְׁעַפְּרִים פִּתְחֵיו, וְהוּא מִלֶּךְ עֲלֵיהֶם.
וּמֵצֵא בָּהּ אִישׁ מִסֵּבֵן חָכָם - זֶה יֵצֵר טוֹב, שֶׁהוּא
מִסֵּבֵן, וְאֵין מֵאֲזִין לוֹ. חָכָם, שֶׁהוּא מַחֲפִים לְמֵאֲזִין
לוֹ, לְהַנְצִיל מֵעֲנֻשָׁה שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

וּמִלֵּט הוּא אֵת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ - זוֹ נִשְׁמָתוֹ שֶׁל
אָדָם, שֶׁלֹּא תִחַטָּא לְפָנָיו בּוֹרְאָה. וְאָדָם לֹא
זָכַר אֵת הָאִישׁ הַמִּסֵּבֵן הַהוּא. אֵין זוֹכֵר אוֹתוֹ,
וַיֵּשׁוּב הָאָדָם לְחַטָּא בְּאוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע.

אָמַר רַבִּי בּוֹז, אוֹתוֹ הִתְיַנּוֹק שֶׁתִּיהָ יוֹשֵׁב אֶצְלָנוּ,
מָה אָמַר בְּפִסּוּק תְּוֹה? אֵלֶּא כִּי פָּתַח: עִיר
קַטְנָה - זוֹ בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרְאת עִיר הַקֹּדֶשׁ,
קִרְיַת קְדוֹשָׁה אֵל תִּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ

אָחוֹת לָנוּ קַטְנָה, שְׁנֵאמַר (בראשית כט) וְיָשָׁם
הַקַּטְנָה רַחֵל. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט - אֵלּוּ הָאִבוֹת.

בָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן - יִרְדֶּה עִמּוֹ שְׂכִינָה וְשָׂרְתָה
בְּתוֹכוֹ. חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְנִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ.
בָּא נִתְּ, וְהוֹרִידָה לְאָרֶץ. חָטָאוּ דוֹר הַמַּבּוּל,
וְנִסְתַּלְקָה מִן הָעוֹלָם. בָּא אַבְרָהָם וְהוֹרִידָה. בָּאוּ
אֲנָשֵׁי סְדוּם, וְנִסְתַּלְקָה. לְפִיכֹךְ וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט
לְהַתְקִיִם עִמָּה בְּעוֹלָם. וְזִמְן מוֹעֵט חָיו, וְלֹא נִתְקַיְמוּ
בָּהּ הַרְבֵּה.

וּבָא אֵלֶיךָ מְלֹךְ גָּדוֹל וְסַבַּב אֶתְּהָ - זֶה פְּלוֹנִי.
וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מִסִּבְּנֵי חָכָם - זֶה יַעֲקֹב.
שְׂכַמְסַכְנֹת הָיָה בְּזִמְן שְׁחָטָאוּ בְּנָיו בְּיוֹסֵף, וְנִמְנַע
הַשְּׂפַע מִמֶּנּוּ, וְנִפְרְדָה הַגְּבִירָה מִמֶּנּוּ. וּמַלֵּט הוּא
אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ - זֶה מֹשֶׁה. מֵהוּ וְסַבַּב אֶתְּהָ?
שְׂמֵתֵעִסֵק פְּלוֹנִי שְׂיַחְטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנִלוֹת, בְּשִׁבִיל
לְהַתְעַבֵּב הַגְּבִירָה בְּנִלוֹת, שְׂכַתוֹב (תהלים צא) עִמּוֹ
אֲנֹכִי וְגו'.

דְּבָר אַחַר, (קהלת ט) עִיר קַטְנָה - זו צִיּוֹן. וְאֲנָשִׁים
 בָּהּ מְעַט - אֵלּוּ יֵשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. וְכֹא
 אֵלֶיהָ מְלֶךְ גָּדוֹל וְסַבֵּב אֶתָּה - זֶה פְּלוֹנִי. וּמִצָּא בָּהּ
 אִישׁ מְסֻכֵּן - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שְׁנֹאמֵר בּוֹ (זכריה ט)
 עֲנִי וְרַכֵּב עַל חֲמוֹר, וְנֹאמֵר (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אָבֵד.
 כָּל זְמַן שְׁלֹא יָבֹא עָלָיו הַשִּׁפְעַ. וְעָלָיו נֹאמֵר (שם יט)
 וְנָהָר יִחַרֵּב וְיִבֶּשׁ.

חֲמוֹר - זֶה סַמָּא"ל. חָכָם - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.
 וְעָלָיו נֹאמֵר וּמְלִט הוּא אֶת הָעִיר
 בְּחֻכְמָתוֹ. שְׂיִתְיָהּ גּוֹאֵל מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, וְזוֹהִי
 הַנְּאֻלָּה מְלִמְעָלָה.

דְּבָר אַחַר, (קהלת ט) עִיר קַטְנָה - זו תְּבַת נַח.
 וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט - אֵלּוּ נַח וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו.
 וְכֹא אֵלֶיהָ מְלֶךְ גָּדוֹל - זֶה יֵצֵר הָרַע, שְׁסַפֵּב לָהּ.
 וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם - זֶה נַח. וּמְלִט הוּא
 אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ - זֶה אֲבָרְהָם, שְׁבַעֲבוֹר אֲבָרְהָם
 שְׁעֵתִיד לָבֹא, מְלִט אֶת הַתְּבָה בְּחֻכְמָתוֹ, וּמְלִטוֹ נַח
 וּבָנָיו.

דָּבָר אַחַר, עִיר קַטְנָה - זוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא בְּזִמְנֵי
 הַזֶּה קַטְנָה וְחֲרָבָה. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט -
 מְעַטִּים הֵם הַיְהוּדִים שְׂיֵשׁ בָּהּ. וּבָא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ
 גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ - זֶה מֶלֶךְ מִבְּנֵי עֲשׂוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר
 עָלְיוּ בְּדִנְיָאֵל, (דניאל ב) שׁוֹקֵנוּ מִבְּרָזָל. שֶׁמְרֹעֵעַ כָּל
 אֱלוֹהִים, תַּעֲשֶׂם דֶּק וְתִרְוֹעַ. שֶׁהַמְּלָכִים וְגו' תַּעֲשֶׂם דֶּק
 וְתִבְיָא סוּף לְכָל אֱלוֹהִים הַמְּלָכִיּוֹת. וּבְזִמְנֵי שֶׁהוּא סָבַב
 בִּירוּשָׁלַיִם, מָצָא בָּהּ אִישׁ מִסִּבְּנֵי חָכָם - זֶה מֹשֶׁה
 רַאשׁוֹן, וּמֵלֵט הוּא אֵת הָעִיר בְּחֲכָמָתוֹ - זֶה מֹשֶׁה
 אַחֲרוֹן.

דָּבָר אַחַר, עִיר קַטְנָה - זוּ הַתּוֹרָה. וְאֲנָשִׁים בָּהּ
 מְעַט. וְלָמָּה הִיא קַטְנָה? וְהִרִי כְּתוּב (אִיוב יא)
 אֲרָבָה מֵאֲרֶץ מִדְּבָר וְגו'? אֵלֵּא מִשׁוּם שֶׁאֲנָשִׁים בָּהּ
 מְעַט הֵם.

וּבָא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב כּו' - זֶה סָם הַמּוֹת,
 שֶׁסָּבַב אוֹתָהּ. וּמָצָא בָּהּ אִישׁ מִסִּבְּנֵי - זֶה
 דָּוִד. חָכָם - זֶה שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם,
 שֶׁתִּקְוֶה לָּהּ גֵּר, וְהֵאִיר לָּהּ בְּאוֹר, בְּמִשְׁלֵיו וּסְפָרָיו.

וּמַלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ, מִיַּד הָאֲפִיקוֹרְסִים
וְהַמִּינִים, שֶׁהוּא תִקַּן אֲזַנִּים לַתּוֹרָה.

שְׁשָׁנֵינוּ, בְּמָרָם שָׁבָא שְׁלֵמָה, הִיָּתָה הַתּוֹרָה
בְּקַלְחַת שְׁאִין לָהּ אֲזַנִּים, וּמִי שֶׁקָּרַב
אֵלֶיהָ נִשְׂרָף. כִּיּוֹן שָׁבָא שְׁלֵמָה וְעָשָׂה לָהּ אֲזַנִּים,
וְנִצְלוּ בְּנֵי הָעוֹלָם בְּעֲצָתוֹ, נָתַן בְּאוֹתָהּ הָעִיר
בְּכִיכּוֹל הַצָּלָה. וּבְמָה? בְּחֻכְמָתוֹ.

וְכָל זֶה מִשּׁוֹם הַתְּקוּן שֶׁהַתְּקִינָה, וְהַשְׁתַּדְּלוּת
שֶׁהַשְׁתִּדֵּל אַחֲרֶיהָ אוֹתוֹ הַמְּסִכֵּן, שֶׁהוּא דוֹד,
שְׁאִין אִישׁ שֶׁהַשְׁתִּדֵּל אַחֲרֶיהָ כְּמוֹ דוֹד הַמְּלַךְ.

וְשָׁנֵינוּ, רְאוּי הָיָה דוֹד הַמְּלַךְ לְהַתְּקִים בְּעוֹלָם
מֵאָה שָׁנִים. שְׂאֵלְמֵילָא הוּא הַתְּקִים מֵאָה
שָׁנִים, הוּא הָיָה מְתִקֵּן אֶת הַמְּאֹר תְּקוּן חֹזֵק שְׁלֵל
יָסוּר לְעוֹלָמִים, וְלֹא הָיָה נִחְרָב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. אֲבָל
כְּמָה נִרְמֵו אוֹתָן הַשָּׁנִים שְׁלֵל הַתְּקִימוֹ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסִכֵּן הַהוּא, זֶה אָדָם
הַרְאֵשׁוֹן, שֶׁנָּתַן לוֹ מִשְׁנוֹתָיו רַק שְׁבָעִים

שְׁנַיִם. וְאָדָם לֹא זָכַר אֹתוֹ בְּשַׁעַה שָׁבָא ס"מ ^(דף צט ע"א) וְרוֹכֵב עַל גָּמֶל, וְסָבַב אֹתוֹ שְׁחָטָא, לֹא זָכַר אֶת דָּוִד, שְׁבַעֲנֵי יְהִיָּה עַל הָעֶזְרָא תְּוָה. שְׁחָנְחַשׁ סָבַב לְתְּוָה, וְסָמָא"ל לְאָדָם הָרֵאשִׁוֹן.

וְסָמָא"ל לֹא הָיָה לוֹ כַּח שְׁיַהֲפֹךְ אֶת הָאָדָם, עַד שָׁבָא הַנְּחָשׁ וְהִפִּיךְ אֶת לֵב תְּוָה, וְתְּוָה הִפְכָּה אֶת לְבוֹ שָׁל הָאָדָם, וְחָטְאוּ שְׁנֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר, (בראשית ג) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הוּא נָתַתָּה לִי מִן הָעֶזְרָא וְאֵכֹל. וְלִסְמָא"ל לֹא הִיָּתָה הָרֵשׁוֹת שְׁיַהֲפֹךְ אֶת לֵב הָאָדָם, עַד שְׁבָאָה תְּוָה, וְנִרְמָה לוֹ שְׁאֵכֹל מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן הָאִשָּׁה נִעְנְשָׁה. ((תְּרָא הוּא דְאִמְרִינָהּ בְּכָל מְקוֹם שְׁגָלוֹ שְׁכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְכָבֵד שְׁכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְאִדּוּם שְׁכִינָה עִמָּהֶם וְלֹא אֶחָת מִן הַמְדוּת))

בְּשִׁאָדָם הָרֵאשִׁוֹן נָתַן לוֹ מִשְׁנוֹתָיו אֹתָן שְׁבַעֲנֵים שָׁנָה, לֹא זָכַר מִמֶּנּוּ בְּרֵאשִׁוֹנָה, שְׁאֵלְמָלֵא גִזְכָּר מִמֶּנּוּ, מֵאַחַ שָׁנָה יִשְׁאִיר לוֹ מִשְׁנוֹתָיו, כְּמוֹ שְׁרֵאוּיִים לוֹ, כִּדִּי לְהַתְחִיב בְּעוֹלָם,

ויתקן את תקון המאור. אלא לא נזכר ממנו, רק
שבעים שנה, ולא יותר.

שלשים שנה היו, שהיה הולך מהם במדבר,
ומהם פצאן. ובאותו הזמן - וחכמת
המסכן בזויה, ודבריו אינם נשמעים מלפני שאול
המלך. זה שלא נשארו בו אלא ארבעים חסר
אחת, שהרי שנה אחת היתה בורח מלפני בנו
אבשלום. ומשום כך ירד תקון הנר, עד שהיה
כפשע בינו ובין המות.

וכל זה, מפני שאדם לא נזכר ממנו בראשונה
להוסיף לו אותם שלשים שנים למטה,
להשלים לו למאה. ונפגמו שלשים שנים למטה,
מאותם שבעים השנים שהיתה חכמתו בזויה
ודבריו אינם נשמעים.

וזהו, ששלמה המלך כל כך משבח את עצמו,
והוא קורא על עצמו חכם. אלא משום כך
הוא אמר בראשונה, (קהלת ט) ונדולה היא אלי. דבר
זה גדול שאני בא לשבח את עצמי, אלא הואיל

וַיֵּין אַחַר שֵׁי־אִמֶּר לוֹ. בָּאוּ הַחֲבֵרִים וּנְשָׁקוּהוּ,
וְקָרְאוּ עָלָיו (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם
בְּבֵינֵךְ.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שָׁלַשׁ שָׁנִים הָיָה
רָעַב בְּיָמָיו. מָה הַטַּעַם? בְּדִי לְהוֹדִיעַ לוֹ
שֶׁעַל הַדִּין תִּלְוִי הַדָּבָר. וְהוּא שָׁפָתוֹב (שמואל-ב כא) וַיְהִי
רָעַב בְּיָמֵי דָוִד שָׁלַשׁ שָׁנִים וַיִּבְקַשׁ וְגו'. עַד שֶׁנִּשְׁלַם
הַדִּין. כִּיזוֹן שֶׁנִּשְׁלַם, מִיָּד (שם) וַיַּעֲתֵר אֱלֹהִים לְאַרְצָן
וְכו'.

שֶׁנִּשְׁנָה רַבִּי חֲיִיא, כָּל הָעוֹלָם אֵין שׁוֹתִים אֶלְאִ
מִתְמַצִּיתָהּ שָׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁנִּפְקַד
הָעוֹלָם, הִיא נִפְקַדַת בְּתַחֲלָה, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא נִמְצְאָה
מִי שֶׁיַּצִּיל אוֹתָהּ וַיִּגַּן עָלֶיהָ.

בְּתַחֲלִילָה אֱלִימֶלֶךְ הָיָה צַדִּיק, וַיִּכַּל לְהִגֵּן עַל
הַדִּירִים שֶׁל הָעוֹלָם, וּבָרַח לוֹ בֵּין שָׂאֵר
הָאֲמוֹת, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ נִעְנְשׁ. הוּא מֵת, וּמֵתוּ בְּנָיו עַל
וְנִשְׂאוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת מֵאֲמוֹת אַחֲרוֹת, וְנִעְנְשׁוּ.

רַבִּי נְחֵמְיָה פָּתַח, (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת
 בָּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים
 מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים - עו"א
 וְעוֹא"ל, שְׁנֵי מַלְאָכִים הָיוּ, שְׁקִמְרָנוּ לְרַבּוֹנָם,
 וְהַפִּילָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמָּקוֹם קְדוֹשׁ שֶׁל
 מַעְלָה. וּבְשִׁירְדוֹ, הִתְנַלְּמוּ בַּאֲוִיר, וְנִעְשׂוּ כְּבְנֵי
 אָנוּשׁ.

וַאֲיֵין לָךְ בְּכָל אוֹתָם הַמַּלְאָכִים שִׁינְרָמוּ לְהַתְעַרֵּב
 בַּתּוֹךְ בְּנֵי אָנוּשׁ כְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ אִישִׁים,
 וְכְאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּיּוֹן שֶׁהַפִּילָם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִתְנַלְּמוּ מִכָּל אוֹתָם יְסוּדוֹת
 שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּמִתְלַבְּשִׁים בָּהֶם.

שָׂאָר הַמַּלְאָכִים, כְּשִׁירְדוֹ, וְהֵם עֲתִידִים לָשׁוּב
 לְמְקוֹמוֹתֵיהֶם, הִתְנַלְּמוּ בַּאֲוִיר (הַעוֹלָם, וְנוֹטְלִים
 צוֹרֵת אֲנָשִׁים עִמָּהֶם, וְלֹא יוֹתֵר. וּמִשׁוּם כֵּךְ נִרְאִים לָפִי שְׁעָה, וְלֹא יוֹתֵר. פֶּעַם בְּיוֹם,
 אוֹ פֶּעַמִּים, אוֹ כָּל יוֹם פֶּעַם אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם, וְאַחַר כֵּךְ פּוֹרְחִים בַּאֲוִיר)
 וּמִתְפַּשְׁטִים מִמֶּנּוּ, וְחוֹזְרִים לְמְקוֹמָם.

רַבִּי קִיסְמָא בַר רַבִּי יִנְאִי פָתַח, (תהלים קד) עֲשֵׂה
 מִלְּאֲכָיו רוּחוֹת מְשַׁרְתָּיו אֵשׁ לֵהט. יֵשׁ
 מִלְּאֲכָיִם שָׁהֵם יָרוּחַ, וְיֵשׁ מִלְּאֲכָיִם שָׁהֵם מֵאֵשׁ, זֶה
 נוֹתֵן מְשַׁלּוֹ לְחִבְרוֹ, מְשׁוּם שְׂיֵשׁ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. וְעַל
 זֶה, אוֹתָם שְׂיִוְרְדִים, מְשַׁנֵּי הַיְסוּדוֹת הָאֵלֶּה יוֹרְדִים.
 בְּשְׂיִוְרְדִים, מִתְּלַבְּשִׁים יוֹתֵר בְּאֵיִר הָעוֹלָם הַזֶּה,
 וּמִתְּגַלְּמִים.

אוֹתָם שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִתְּלַבְּשִׁים
 בַּיְסוּדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יְכוּלִים לְפַרֵחַ
 וּלְשׁוּב לְמְקוֹמָם, וּמִתְעַכְּבִים כָּאֵן. כִּיּוֹן שֶׁמִּתְעַכְּבִים
 כָּאֵן שְׁבַעַה יָמִים זֶה אַחַר זֶה, לֹא חוֹזְרִים לְשָׁם.

וְעַל זֶה וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם וְגו'.
 מַה זֶה כִּי מַלְבַּת הִנָּה? שְׁתָּיָה מֵאֵיִר הַיָּפִי
 שְׁלָחַן כְּמוֹ אוֹר עֲלִיוֹן.

כִּיּוֹן שֶׁהוֹלִידוּ בָּנִים, לָקַח אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא
 וְהַבָּנִים אוֹתָם בְּהָרֵי הַחֲשָׁד, שֶׁנִּקְרְאוּם תְּרֵי
 קָדָם, וְקָשָׁר אוֹתָם בְּשִׁלְשָׁלֹאֹת שָׁל בְּרוֹל. וְאוֹתָן

הַשְּׁלֵשְׁלָאוֹת מִשְׁקָעוֹת עַד לְתוֹךְ הַתְּהוֹם הַגְּדוֹלָה,
וְשָׁם מְלַמְּדִים בְּשָׂפִים לְבָנֵי הָאָדָם.

בְּלָעָם נָטַל מִשָּׁם אֶת בְּשָׂפָיו, וְלָמַד מֵהֶם, בְּאוֹתָם
הַתְּרִים. וְהוּא שְׂכָתוֹב (במדבר כג) מִן אָרֶם יִנְחֵנוּ
בְּלֶק מֶלֶךְ מוֹאָב מִתְּרֵי קָדָם. וּמִשָּׁם הִתְעַטְרוּ כָּל
יִזְרְעֵי הַבְּשָׂפִים שְׂבָעוֹלָם.

וּמִתּוֹךְ שָׁהִיו מְקַטְרְגִים עַל רַבּוֹנָם בְּרֵאשׁוֹנָה וְעַד
הַיּוֹם הַזֶּה, הֵם מְקַטְרְגִים לְרַבּוֹנָם בְּמָה?
בְּאוֹתָם הַבְּשָׂפִים, שְׂמִכְחֵישִׁים פְּמִלְיָא שֶׁל מַעְלָה.
וְאֵלְמִלְיָא אוֹתָן הַשְּׁלֵשְׁלָאוֹת הַמְּשַׁקְעוֹת בְּתוֹךְ
הַתְּהוֹם הַגְּדוֹלָה וְאַחֲזוּזִים בָּהֶם בַּתְּפִיסָה רַבָּה, הָיוּ
מִחְרִיבִים אֶת הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לְסַבֵּל.

וְשָׁם, בְּאוֹתָם הָרִי הַחֲשָׁד, יוֹנְקִים מִצַּד הַצָּפוֹן,
שְׁהָרִי מֵאוֹתוֹ הַצַּד כָּל אוֹתָם הַמִּינִים
מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי נְחֻמֵּיה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִעְמָה הָיְתָה
בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְכָל הָעוֹלָם טוֹעִים אַחֲרֶיהָ. רַבִּי

שְׁמַעוֹן אֹמֵר, אִמָּא שְׁל שְׂדִים הִיְתָה. כִּיּוֹן שְׂרָאוֹ
אוֹתָהּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, מָטְעוּ אַחֲרֶיהָ.

לְאַחַר כֵּן רָאוּ בְּנוֹת הָאָדָם הוֹלְכוֹת עֲרֻמוֹת, וּבָאוּ
לָהֶן, וַיִּלְדוּ מֵהֶם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית ו) וְגַם
אַחֲרֵי כֵן כַּאֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים וְגו'! אֲנִישֵׁי שָׁם,
מַה זֶה אֲנִישֵׁי שָׁם וְגו'? אֵלֹו הַנְּפִילִים שְׁלָמְדוּ
בְּעוֹלָם שָׁם בְּכָל דָּבָר וְדָבָר, לְהַשְׁלִים אֶת
בְּשִׁפְיָהֶם. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אָמְרוּ, אֲנִישֵׁי שָׁם
מִמָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.
אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. (דף צט ע"ב)

רַבִּי עֲזַרְיָה שָׁאֵל אֶת רַבִּי יוֹסִי אִישׁ כְּפַר אֲזִנּוֹ, מַה
הַטַּעַם הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים, וְלֹא
בְּגְבוּרִים, שְׂפָתוֹב (שמות כב) מְכַשְׁפָּה לֹא תַחֲיֶה, וְלֹא
כְּתוּב מְכַשֵּׁף?

אָמַר לוֹ, כְּתוּב (תהלים צא) לֹא תֵאֱנֶה אֵלֶיךָ רָעָה. לֹא
כְּתוּב רָע, אֶלֶּא רָעָה. זֶהוּ צַד הַנְּקָבָה וְדֹאֵי.
וְנִגַּע לֹא יִקְרַב לְאַהֲלֶךָ - זֶהוּ הַזְּכָר. וּמִן הַנְּקָבָה כָּל
סוּגֵי הַכְּשָׁפִים, וְכָל הָעֶסְקִים הַרְעִים בָּאִים לְעוֹלָם.

וְהוּא שְׁכַתוֹב (קהלת ז) וּמוֹצֵא אֲנִי מֵר מְמוֹת אֶת
הָאִשָּׁה וְגו'.

וְמָה זֶה אֲסוּרִים יְדִיָּהּ? רַבִּי יֵנְאִי וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעִיא.
אֶחָד אֹמֵר, כָּל הַנוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה, אִו מְקַבֵּל
מִמֶּנָּה מִיָּדָה לְיָדוֹ, לֹא יִנָּקָה מִדִּינָהּ שָׁל גִּיהֶנֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר יָד לְיָד לֹא יִנָּקָה רָע. וְהוּא שְׁכַתוֹב אֲסוּרִים
יְדִיָּהּ, וְדַאי.

וְאֶחָד אֹמֵר, מִן הַנִּקְבָּה בָּאוֹת כָּל מִינֵי נַחֲשׁ
וּכְשׁוּף וְכָל הַרְהוּרִים רָעִים. וְאֶלְמָלֵא
שֶׁאֲסוּרִים יְדִיָּהּ, שְׁלֹא נוֹתְנִים לָהּ מִן הַשְּׂמִים, הִיוּ
הוֹרְגִים וּמְמִיתִים כָּל הָעוֹלָם בְּכָל עֵת וּזְמַן.

וְאִין מִתְנַבְּרַת הַנִּקְבָּה אֶלָּא בְּכַח שָׁל תּוֹכֵר, שֶׁהִיא
שׁוֹרָה בְּעַמֻּקִּים שָׁלוֹ, שֶׁהִיא יוֹדַעַת לְהַשְׁבִּיעַ
אֶת הָאָדָם לְהַשְׁלִים אֶת רְצוֹנָהּ. (שֶׁהִיא יוֹדַעַת כָּבֵל מִינֵי כִישׁוּף
וְהָאָדָם צָרוּף לְהַשְׁלִים רְצוֹנָהּ) וּבְמָה? בְּשֵׁם, וּבְדַבָּרִים עַמֻּקִּים,
בְּשֵׁם שָׁל טְמָאָה. וְעַל כֵּן הַמַּעֲשִׂים תְּלוּיִים בָּהּ,
וְהַדַּבָּרִים בְּזָכֵר. וְשִׁנִּיתָם מִתְעוֹרְרִים מִתְנַקְבָּה.

וּמַשׁוּם כֶּךָ מִיַּי הַכְּשָׁפִים נִמְצָאִים בְּנִקְבָה, וְלֹא
בְּזִכָּר.

שְׁנֵינוּ, הָעוֹבֵר בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים, אִם נְדוּת הֵן -
נִכְפָּה. וְלֹא תוֹז מְנוּפּוֹ אִם לֹא יַעֲשֶׂה לּוֹ
דָּבָר, סִפְנֵת דָּם אִו הֲרִיגָה מְזַמְנֵת לּוֹ. וְאִם אֵינֶן
נְדוּת - עֵינֵי הָרַע שׁוֹלֵט בּוֹ בְּנוּפּוֹ אִו בְּמִמוֹנוֹ.

כִּמּוֹ זֶה שָׁל רַבִּי נַחום בְּרַבִּי שְׁמֵלָא, פֶּעַם אַחַת הָיָה
בְּבֶרֶךְ שָׁל קְסָרִין. עָבַר בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים. הִסְתַּכְּלוּ
בוֹ, וְהִסְתַּכֵּן מִיָּד בְּנוּפּוֹ וּבְמִמוֹנוֹ. מָה הִטְעָם? מַשׁוּם
שְׂאוֹתָהּ רוּחַ רָעָה שָׂרְתָה עָלֶיהֶן, וַיְכוּלָה לְתַזִּיק.

מַה תִּקְנָתוֹ? יֹאמֵר כֶּךָ: לְכִי לְכִי, דְּלִי דְּלִי, תְּסִירִי
אֶת קְשִׁירַת תְּקַשֶּׁר, לֹא וְלֹא לִי. וְאַחַר כֶּךָ
יִתְחִיל בְּאֵל וַיִּסֵּים בְּאֵל. יִתְחִיל בְּאֵל, שְׂפָתוֹב (במדבר
נג) אֵל מוֹצִיאֵו מִמְצָרִים. וַיִּסֵּים בְּאֵל, (שם) כִּי לֹא
נַחֵשׁ בְּיַעֲקֹב וְגו', עַד מַה פָּעַל אֵל. וַיִּלְדָּ לּוֹ, וְלֹא
יִשְׁגִּיחַ אַחֲרָיו.

רַב הוּנָא הָיָה עוֹלָה מִכְּבֵּל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה
 עוֹלָה לְשָׁם. נִקְלַע לְכַפֵּר אַחַד, רָאָה אוֹתָהּ
 אִשָּׁה שֶׁהִיְתָה הוֹלֶכֶת אַחֲרָיו. וְרָקָה מִיָּם עַל
 בְּתֻפָּיו, וְנִטְלָה עִפָּר מִרַגְלָיו. הִתְחַוֵּיר רֹאשׁוֹ וְאָמַר
 לָהּ: עֲשִׂי וְקַחִי אַחֲרַי, שְׁחַרְי אֵינִן כְּלוּם אֶצְלִי, אֲבָל
 אֲנִי גוֹזֵר עָלֶיךָ בְּלִבּוֹל בְּדַעְתָּךְ.

אַחַר כֵּן אָמַר: לֹא בְשִׁבְלִי, אֲלֵא בְשִׁבְלִי שְׁלֵא
 תִּהְרַגְנִי בְּנִי אָדָם אַחֲרָיִם. וְכֵן הָיָה.
 הַתְּפִלָּה דַּעְתָּהּ, וְלֹא יִדְעָה דָבָר, וּמִתָּה. וְעַל זֶה
 כָּתוּב (תהלים צ"א) לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִנְעֵ לֹא יִקְרַב
 בְּאַהֲלֶיךָ.

שָׁנָה רַבִּי חֲזִיָּא, (קהלת ו') טוֹב לְפָנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט
 מִמָּוְנָה. מִמֵּי? מֵאוֹתָהּ הָאִשָּׁה שֶׁכָּתוּב בָּהּ,
 אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים וְחַרְמִים וְכוּ'. וְחוּמָא יִלְכֵד בָּהּ
 - אוֹתוֹ שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר יֵצֵר הָרַע.

בֵּא וְרֵא, בְּזִמְן שֶׁהָרַעַב בָּעִיר, לֹא יִרְאֶה אָדָם אֶת
 עֲצָמוֹ, וְלֹא יִלְךְ יְחִידִי בָּעִיר, מִפְּנֵי שֶׁמְלֹאךְ
 הַמָּוֶת נִמְצָא שָׁם, וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְחַבְּל. וְעַל כֵּן

בְּתוֹב (בראשית מב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרֹאוּ.
 כִּי־יֵצֵא בּוֹ, בְּזִמְנֵי שְׂדֵכֶר בְּעִיר, יִסָּגֵר אָדָם עַצְמוֹ וְלֹא
 יִתְּרָאֵה בַשּׁוּק. שְׂכִיזֹן שְׁנַתָּן רְשׁוֹת לְמַחְבֵּל - מִי
 שְׂפוּגֵעַ בּוֹ נִזְוָק, וְהוּא מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ.

בֵּא וּרְאֵה, עֲשׂוֹר שָׁנִים הָיְתָה נֶעְמִי בְשִׁדְּהַ מוֹאָב,
 לְסוּף - כִּי שָׁמְעָה בְשִׁדְּהַ מוֹאָב כּוֹ'. מִפְּנֵי מָה
 נֶעְנְשׂוּ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן? מִפְּנֵי שְׁנַשְׂאוֹ נָשִׁים
 מוֹאָבִיּוֹת.

אֵיזֵן לָךְ בְּעוֹלָם נָשִׁים מִתְעַסְקוֹת בְּנַחֲשׁ וּבְכִשׁוּף
 כְּמוֹ מוֹאָבִיּוֹת. מִמָּה? שְׂכָתוֹב (במדבר כה) וַיֹּאכֵל
 הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְאֱלֹהֵיהֶן. כִּי־זֶן שְׁחִיזוּ אוֹכְלִים דְּבָר
 בְּכִשְׂפֵיהֶם, מִיָּד הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִים לְגִלּוּלֵיהֶם. (שם)
 וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, כְּמוֹ
 הַצְּמִידִים הַתְּכֵשִׁיטִים, כָּךְ הָיוּ מִתְחַכְּרִים לְבַעַל
 פְּעוֹר.

בְּכִשְׂפֵיהֶן שָׁל הַנָּשִׁים, מִנֵּיזֵן לָנוּ? שְׂכָתוֹב (שם לא)
 הֵן הִנָּח הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבַּר בְּלָעָם.
 בְּעַצַּת בְּלָעָם לֹא נֶאֱמַר, אֱלֹא בְּדַבַּר בְּלָעָם. לְמַד

אוֹתָם דְּבָרִים בְּפֹה, שְׁהָרִי לַעֲשׂוֹת בְּשָׂפִים וְקָסָמִים
 לֹא הָיוּ כְּמוֹתָם בְּעוֹלָם, אֲבָל הַדְּבָרִים שֶׁל הַפֹּה
 לְהַשְׁלִים בְּשִׁפְיָהֶם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים. וְעַל זֶה בְּדָבָר
 בְּלָעַם עָשׂוּ, וְהַשְׁלִים בְּשִׁפְיָהֶם, וַיִּכַּל לָהֶם. רַבִּי
 יוֹחָנָן אָמַר, בְּשִׁרְהָ הִיָּתָה רוּת.

וַתֹּאמֶר נָעָמִי לְשִׁתִּי כַּלְתִּיהָ לְכַנָּה שְׂכֵנָה אִשָּׁה
 לְבֵית אִמָּה יַעֲשֵׂה ה' (רות א), יַעֲשֵׂה כְּתוּב.
 אָמְרָה לָהֶם: אִם תִּזְכּוּ לְכַנֵּם תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה
 - יַעֲשֵׂה, וְאִם לֹא - יַעֲשֵׂה, חָסֵר ה'.

כִּי מַר לִי מְאֹד מִכֶּם, עָלֵיכֶם צָרִיד לֹא לְהִיזוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-ב א) צָר לִי עָלֶיךָ. מַה זֶה מִכֶּם?
 אָמַר רַבִּי קְרוּנִיָּא אָמַר רַב כְּהֵנָּא, צָרָה בְּלִבִּי מִכֶּם,
 שֶׁאֵתָּן גְּרָמְתָּן לְבָנֵי שְׂיָמוֹתוֹ, וְכִמִּי שֶׁמְתַרְעֵם עַל
 אַחֵר.

וַתֵּשֶׁק עֲרָפָה לְחֻמוֹתָהּ. עֲרָפָה - הָרַפָּה שְׂמָה.
 לָמָּה נִקְרָא שְׂמָה עֲרָפָה? עַל שֶׁחֲזוּרָה
 עָרַף לְחֻמוֹתָהּ, וְחֲזוּרָה לְמִקוּמָהּ לְשִׁדָּה מוֹאָב.

וְנָתַתְּ, וְלֹא קִבְלוּתָהּ, וְהִלְכָה לְאָרְצָא פְּלִשְׁתִּים. וְהִכְלִי
 דְּשִׁים בָּהּ כְּהַרְיָפוֹת, שְׂהַפְקִירָה עֲצָמָה לְזָנוֹת.

וַיִּלְדָּה מִזְנוֹת שִׁשָּׁה בָּנִים, וּבְכֹלם נִפְלוּ בְיַד דָּוִד
 וַאֲנָשָׁיו, שְׁהָיָה בֵּן בְּנֵה שָׁל רֹת, שְׁנֵאמַר
 (שם כ"א) וַיֵּשְׁבִי בְּנֵב אֲשֶׁר בִּילִידֵי הָרְפָתָה. וְכִי מִי נָתַן
 אוֹתָם בְּנֵב? וְהֵלֵא נֵב סְמוּכָה לִירוּשָׁלַיִם הִיא,
 בְּאָרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בְּאָרְצָא פְּלִשְׁתִּים?

אֵלֵא כִּךְ אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מִלְּמַד שְׁכָא עַל עַסְקֵי
 נֵב, מִפְּנֵי שְׁגָרָם עֲנִין נֵב עִיר הַכְּהֻנִים,
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים אֲפֵלוּ
 בְּחוּט הַשְּׁעָרָה. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: דָּוִד,
 גְּרַמְתָּ כָּל כִּךְ בְּנֵב עִיר הַכְּהֻנִים, חֲיִיךָ, אוֹ תְּדִין
 יְחוּל עַל עֲצָמָה, אוֹ עַל זְרָעָה, וְלֹא יִשְׁאָר אֵלֵא
 אַחַד.

שְׁנֵה רַבִּי חֲיִיא, בְּתוּב (שמואל א' כ"ב) וַיִּמְלֹט בֵּן אַחַד
 לְאַחִימֶלֶךְ וְגו'. שְׁלֵא נִשְׁאָר לְאַחִימֶלֶךְ מִכָּל
 בֵּית אָבִיו וּזְלָתִי אֲבִיתָר לְבִדּוֹ, וְעַל עֲזוֹן זֶה מֵת

שָׂאוּל וּבְנָיו, וּכְמָה אֲלָפִים וּרְכָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, וּנְגִידוֹ
עַל דָּוִד לְמוֹת.

כִּי־וַיִּזְכַּר דָּוִד לְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, רְאֵתָה אֹתוֹ הָרְפָה.
אָמְרָה לְבָנָה: זֶה שֶׁתֵּרַג אַחֲיָהּ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה
הַגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהַנָּקָם מִדָּוִד עַל ^(דף ק ע"א) עֶסְקֵי
נָב, וְזָמַן אֶת יֹשְׁבֵי לְהַרְגוֹ. מִיָּד - וַיִּשְׁבִּי בְּנָב, שָׂבֵא
עַל עֶסְקֵי נָב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כִּךָּ אָמַר דָּוִד: רְבוֹנוֹ
שָׁל עוֹלָם, וְרַעִי יִהְיֶה נָכוֹן לְפָנֶיהָ, וְהִרְיֵנִי מִקַּבֵּל
עָלַי אֶת הַדִּין.

מָה עָשָׂה? נָטְלוּ יֹשְׁבֵי, וְהִגְרִים אֶת עַצְמוֹ עָלָיו
וְעַל הַמַּטָּה. אָמַר לוֹ: אֵינְךָ כְּבוֹדִי. נָטְלוּ וּזְרְקוּ
בְּאֹוִיר, וְשָׁם תִּסְיַף שִׁיתָרַג בּוֹ דָּוִד. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
(שְׂמוּאֵל-ב' כ"א) וְהוּא חָנוּד חָרַב חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת
אֶת דָּוִד. מִיָּד הַזְּכוּר אֲבִישִׁי שָׁם הַמְּפָרֵשׁ, וְעָמַד
בְּאֹוִיר, וְסוֹסוֹ מִיָּד נִשְׁמַט, וְהִלֵּךְ לִירוּשָׁלַיִם.

הִלֵּךְ אֲבִישִׁי וּבֵא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכֵּב עַל
סוֹסוֹ שָׁל מִלְּךָ בְּשַׁעַת הַדְּחָק? וְהַתִּירוּהוּ.
מִצָּאוֹ לְדָוִד עוֹמֵד בְּאֹוִיר. אָמַר לוֹ, חֲזֹר מִתְּפִלָּתְךָ.

אָמַר לוֹ, (תהלים קמ"ז) מָה אָשִׁיב לַה' כָּל תִּגְמוּלוֹהִי עָלַי. שָׁכַף מְקַבְּלֵנִי מִבֵּית דִּינּוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַרְמָתִי, שָׁאֲפְלוּ חֶרֶב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְנֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. מִיַּד חֲזַר מִתְּפִלָּתוֹ, וְקִבַּל חֲדִין עַל זְרַעוֹ, שְׁפָתוֹב (שמואל-ב כ"א) וַיַּעֲזֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֶּן צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַגּוֹ'.

מַה פְּתוּב? (שמואל-א י"א) וַעֲתִלְיָה אִם אֲחֻזְיָהוּ רָאֲתָה כִּי יָמַת בְּנָהּ וַתִּקָּם, (דברי הימים-ב כ"ב) וַתֹּאבֵד אֶת כָּל זְרַע הַמַּמְלָכָה. פְּתוּב וַתֹּאבֵד, וְכַתוּב וַתִּדְבֵר אֶת כָּל זְרַע כּוֹ'. מַהוּ וַתִּדְבֵר? אָמְרָה, שְׁעַתִּידִין זְרַעוֹ שֶׁל דָּוִד לְאָבֵד מִן הָעוֹלָם.

וַתִּקַּח יְהוֹשֻׁבֵעַ בַּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם כּוֹ', אֶת יוֹאָשׁ כּוֹ'. מְלִמֵד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן מִדָּה בְּנֶגֶד מִדָּה. וְעַל כָּל זֶה, אַף עַל פִּי שֶׁנִּגְזְרָה גְזֵרָה זוֹ וְנִתְּנָן רְשׁוּת לְמִדַּת הַדִּין, עַל זֶה פְּתוּב (ישעיה' י) עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לְעַמֵּד. עַדִּין מִדַּת הַדִּין בְּנֵב עוֹמְדָת וְתוֹבַעַת דִּין מְלִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְמָה בְּצַדִּיקִים

מִדְּקָדֵק הַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא כָּךְ - בְּרָשָׁעִים עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה.

וְתֹאמַר הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתֶּךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ
(רות א). אָמַר רַבִּי נַחֻם אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
מִזֵּה שָׁאֵמַר שָׁבָה, מְלַמֵּד שְׁנִיּוֹרֵת הָיְתָה בְּתַחֲלָה.
וְכַתוּב וְאֶל אֱלֹהֶיהָ, שְׁתֵּרֵי אֱלוֹהֵי אֶחָד הָיָה לָּהּ עִם
נַעֲמִי, וְעַכְשָׁיו חֲזָרָה לְסִרְחוּנָהּ הֲרֵאשׁוֹן, וְטַעַתָּה
אַחֲרַי עֲבוּדָה זָרָה שָׁלָה.

וְרוֹת דְּבִקָּה בָּהּ (שם), כִּמּוֹ שְׁקִבְלָה עָלֶיהָ בְּחַיֵּי
בַּעֲלָהּ, דְּבִקָּה בְּאַמוּנָתָהּ. בֵּא וְרֵאָה שְׁבָחָהּ
שָׁל רות, שָׁאֵף עַל פִּי שְׂאִימַת בַּעֲלָהּ לֹא הָיְתָה
עָלֶיהָ, דְּבִקָּה בְּאַמוּנָתָהּ. וְעַל כֵּן זֶה, נַעֲמִי חֲדָשָׁה
לָּהּ כְּמַתְחֵלָה, וְהַתְּרָתָה בָּהּ הַתְּרָאוֹת, וְכֵן קִבְּלָתָן
עָלֶיהָ.

רַבִּי בְּרוּקַא אָמַר, כְּתוּב (בראשית כא) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם
בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח לָחֶם וַחֲמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל הָגֵר שָׂם
עַל שִׁבְמָה וְאֵת הַיֶּלֶד. כִּיּוֹן שְׁכַתוּב אֶל הָגֵר, מֵהוּ
שָׂם עַל שִׁבְמָה? אֵלָּא מְלַמֵּד, שְׁהַזְהִירָה עַל עַל

הַאֲמוּנָה, וְלַעֲמֹד בְּמַה שְּׁהִיְתָה רְגִילָה בַּתְּחִלָּה עִמּוֹ.
 כָּתוּב כְּאֵן שָׁם עַל שְׂכָמָהּ, וְכָתוּב שָׁם (שְׁמוֹת טו) שָׁם
 שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. מַה לְּמַטָּה עַל שְׂכִינָה - אַף
 כְּאֵן עַל שְׂכִינָה.

מַה עָשְׂתָה? בֵּינֵן שְׂרָאָתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִתַּחַת
 רִשׁוֹתָיו שֶׁל אַבְרָהָם, חֲזָרָה לְקַלְקוּלָּהּ. מַה
 כָּתוּב? וַתִּלְךְ וַתִּתְ"ע, אַחֲרֵי עֲבוֹדַת גְּלוּלִים וְגִלּוּלֵי
 בַּיִת אָבִיהָ. וְכָתוּב הֶכָּל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעֵי"ם.

רַבִּי חִידָקָא וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדַרְדְּרָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי חִידָקָא, הֲרֵי
 שְׁנֵינֵנוּ, נְכָרֵי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא כְּמוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל. מַה
 הַטַּעַם שָׁקַל אוֹתוֹ לְכַהֵן גָּדוֹל, וַחֲרֵי כָּתוּב (תְּהִלִּים עח)
 וַיִּקָּם עֲדוֹת בְּיַעֲקֹב וַתּוֹרָה שָׁם בְּיִשְׂרָאֵל. הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נָתַן אוֹתָהּ לְיִשְׂרָאֵל, לְקַבֵּל עָלֶיהָ שְׂכָר
 לְעוֹלָם הַבָּא. וּמִי שֶׁלֹּא קִבְּלוּהָ, לֹא מְקַבְּלִים עָלֶיהֶם
 שְׂכָר בְּעוֹלָם הַבָּא.

שְׂכָרָךְ אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, יִשְׂרָאֵל שְׁעֵמְדוּ עַל חַר
 סִינֵי, מְקַבְּלִים עָלֶיהָ שְׂכָר. נְכָרִים שֶׁלֹּא

עָמְדוּ עַל הַר סִינַי, אִין מְקַבְּלִים עָלֶיָּה שְׂכָר. וְאַתָּה
אָמַרְתָּ, נְכָרִי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הִרִי הוּא כְּמוֹ כֹּהֵן
גָּדוֹל!?

אָמַר לוֹ, כְּמוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל עִם הָאָרֶץ שְׂנִינּוּ וְדָאִי.
שְׂאֵמַר רַבִּי יוֹסִי בַר יוֹדָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
מַה שְּׁפָתוֹב (משלי ג) יִקְרָה הִיא מְפַנְנִים וְכָל חֲפָצֶיךָ
לֹא יִשּׁוּן בָּהּ - אֲפֹלוּ מִמּוֹר תִּלְמִיד חָכָם עֲדִיף
מִכֹּהֵן גָּדוֹל עִם הָאָרֶץ הַמְּשַׁמֵּשׁ לְפָנָי וּלְפָנִים.
וְהוֹאִיל וְאִינוּ קוֹרְא בַּתּוֹרָה, אִין עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה,
וְאִינוּ מְקַבְּל עָלֶיָּה שְׂכָר, וְעָלִיו כְּתוּב (שם יט) גַּם
כֹּהֵן דַּעַת נִפְשׁ לֹא טוֹב. כֹּהֵן גָּדוֹל שְׂאִינוּ יוֹדַע
עֵקֶר שְׁלַ עֲבוּדָה, אִין עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה.

וְאָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִנֵּין שְׁכִיחֵן גָּדוֹל צָרִיךְ לְהִיּוֹת
תִּלְמִיד חָכָם? שְׁפָתוֹב (מלאכי ג) כִּי שְׁפָתַי
כֹּהֵן יִשְׁמְרוּ דַּעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. וְאִם הוּא
עִם הָאָרֶץ, אִין מְקַבְּל עָלֶיָּה שְׂכָר. כִּד גּוֹי הָעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה - הוֹאִיל וְהוּא גּוֹי, אִין עֵסְקוּ בַּתּוֹרָה עֵסְקוּ,
וְאִינוּ מְקַבְּל שְׂכָר.

פְּתַח וְאָמַר, (ויקרא ו) צוּ אֶת אֶהְרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר.
אֶהְרֹן וּבָנָיו מִצֵּיִים, וְשָׂאֵר כֹּהֲנִים אֵינֶם
מִצֵּיִים.

אֵלֶּיךָ, כָּל כֹּהֵן שְׂאִינֹו יוֹדֵעַ עֵקֶר הָעֲבוּדָה כְּאֶהְרֹן
וּבָנָיו, אֵינֹו מִצֵּיִים. וְאִם עוֹבֵד, אֵינֹו עֲבוּדָתוֹ
עֲבוּדָה. שְׂהָרֵי כֹּהֵן מְכֹוֹן, כִּיֹּוֹן שְׂאִינֹו יוֹדֵעַ עֵקֶר
הָעֲבוּדָה כְּאֶהְרֹן וּבָנָיו?

וְכִּי אָמַר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֹּהֲנִים לְוִיִּם
וַיִּשְׂרְאֵלִים מְעַבְבִּים אֶת הַקָּרְבָּן. עֵקֶר הַקָּרְבָּן
הַכֹּהֵן, שְׂצָרִיד לְכֹוֹן אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְלִסְדֵּר
הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְלִיַּחַד הַכֹּל בְּיַחַד שָׁלֵם,
וְלִשְׁמַח עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּוֹנִים כְּרָצוֹן וּבְכַוְנָה שָׁלוֹ.

וְכִּי אָמַר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַהֹו שְׂכַתֹּוֹב
(שם א) אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ לְהָ? אֵלֶּיךָ, לְעֵמֶת
שְׁלֵשׁ דְּרָגוֹת אֵלוֹ - אִשָּׁה. כְּנֶגֶד זֶה הַלְוִיִּם הַמְּמַנִּים
עַל הַשִּׁיר וְלַהֲרַמֵּת הַקּוֹל, וְהוּא מִצַּד שֵׁל אִשָּׁה,
וּמְכַוְנִים כְּנֶעֶם הַנְּגוּן וְהַחֲדוּה וְהַשִּׁיר.

וּמֵתוּךְ כָּהֵן, כָּל פַּעַם שֶׁהָיָה עוֹלָה עַל הַדּוֹכֵן בְּעוֹד
 שֶׁהוּא גָּבֵר, וְשִׁלְּהֶכֶת הָאִישׁ חֲזָקָה בּוֹ
 לְהָרִים קוֹל בְּנִעְיָמוֹת הַנְּגִנוֹן, הוּא כָּשֵׁר לְעִבּוּדָה.
 בֵּינָן שֶׁנֶּחֱלְשָׁה שִׁלְּהֶכֶת בַּחֲרוּתוֹ, וְנִחְלִי הָאִישׁ
 דּוֹעָבִים בְּתוֹכוֹ, הִנֵּה נִחְלָשׁ כַּחוֹ, וְהַקּוֹל מֵתַחִיל
 לְהִשְׁבֵּר. אִזּוּ כְּתוּב (במדבר ח) וּמִכֵּן חֲמֹשִׁים שָׁנָה יָשׁוּב
 מִצָּבָא הָעִבְדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד. וּפָסוּל לְעִבּוּדָה.
 מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, (שם) וְיִשְׂרַת אֶת אָחִיו וְגו', וְעִבְדָּה לֹא
 יַעֲבֹד.

מִשְׁמֵרוֹת הַרְקִיעַ, אִף כָּהֵן גַּם, שֶׁמִּכֵּיּוֹן שְׂפָאִים
 לְנִינָן לְפָנֵי רַבּוֹנָם, נִקְרָאִים אִישִׁים. וְכֹהֵן
 שֶׁמִּעֲתִי מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי (דף ק ע"ב) שֶׁמִּעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי,
 שֶׁאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הַדְּרָגוֹת הַלָּלוּ, יֵשׁ מִהֶן
 שֶׁמִּמְנוֹת עַל הַשְּׁעָרִים בַּחוּץ, וּמִהֶן עַל הַשְּׁעָרִים
 הַפְּנִימִיִּים שֶׁלְּפָנִים.

אוֹתָם הַפְּנִימִיִּים אוֹמְרִים שִׁירָה, וְעוֹלִים וְנִכְנְסִים
 בַּשִּׁירָה הַזֶּה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת, עַד חֲמֹשִׁים, כְּנֶגֶד
 חֲמֹשִׁים הַשְּׁעָרִים שֶׁל הַיּוֹבֵל. בֵּינָן שֶׁעוֹלִים לְשָׁם,

נוטלת אותם רוח של אש לזהטת ושוברת פחם.
 כיון שגשבר פחם, דוחים אותם, ויורדים מאותן
 הדרגות.

ועומדים בחוץ הממנים על השערים בחוץ, ואלו
 נוטלים חלקם מעשן האש של הקרבן,
 חוץ מאותם שנוטלים בפנים. וככל יום ויום
 מתחדשים הממנים על השירה, וזהו אשה.

תריח בנגד ישראל, שמתפללים תפלה, שחשובה
 לפני הקדוש ברוך הוא כמו ריח בשמים
 של גן עדן. נוחה, שהוא נחת רוח לגבוה. בנגד
 זה הכהן, שהוא מכון בונה, כמו שתרצון של
 השם הקדוש, ומיחד יחוד באותיות רשומות, וכל
 הדרגות מאורות ולוהטות, ונוצצות בניצוץ עליון
 מתוך העמק העליון הטמיר.

ועל כן צריך הכהן להיות חכם (ולתקשט) בתכמה,
 ונאה בהשכל, ויפה באור התורה, וזריו,
 ופקח יותר מכל בני העולם. ואם הוא עם הארץ,

אין עבודתו עבודה, ועליו כתוב (תהלים ה) לא
יתיצבו הוללים לנגד עיניך.

בא וראה, הנהמה של הכותי, אף על גב
שהתגיר, קשה לפרש ממנו הנהמה עד
שלשה דורות, כל שכן בעוד שהוא כותי. הכשרה
שבהם רות, ולא מצאנו בה שום דפי כלל. וזהו
הנפש השכלית. ערפה, שהיא הנפש הפהמית,
מיד חזרה לסרחונה ולקלקולה. בא רבי חידקא
ונשקו. אמר, ודאי מעטים הם שעוברת זחמתם
מהם.

רבי נחמיה אומר, כתוב (מלכים א ב) וישם פסא לאם
המלך. זו רות המואבית, שזכתה וראתה
למלך שלמה על פסאו.

בשם שלמה היה שלם, כך השלים ימיה
ושנותיה. והו שכתוב (רות ב) ותהי
משברתך שלמה. כתוב שלמה, וקוראים שלימה.
מלמד שראתה את המלך שלמה על פסאו,
וראתה שכרה בעולם הזה ובעולם הבא.

וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וּשְׁתִּי כַלְתִּיהָ
 עָמָה כּו'. וַתֹּאמֶר נְעָמִי לְשְׁתִּי כַלְתִּיהָ
 לְכַנָּה שְׁכֵנָה כּו'. וַתֹּאמְרָנָה לָּהּ כִּי אַתָּךְ נָשׁוּב
 לְעַמֶּךָ. וַתֹּאמֶר נְעָמִי שְׁכֵנָה בְּנַתִּי כּו'. וַתֹּאמֶר הִנֵּה
 שָׁכָה יְבַמְתָּךְ אֶל עָמָה כּו'. עָרְפָּה שָׁכָה אֶל עָמָה
 וְאֶל אֵלֶיהָ. וַתֹּאמֶר רות אֶל תִּפְנְעִי כִּי לְעִזְבֶּךָ
 לָשׁוּב מֵאֶחְרָיִךְ. כָּךְ בּוֹדְקִים לָגַד בַּשְּׂבִיל שְׁוִיתְקַנִּים
 תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה בְּרוּת, בְּלִבָּב שָׁלֵם.

רַבִּי אֶלְכָּסֶּנְדֵּרִי פֶתַח, (מלכים-ב' ו') וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי
 בְּנֵי הַנְּבִיאִים צָעָקָה אֶל אֱלֹהֵי שָׁע וְגו'. שָׁם
 שְׁנֵינּוּ, זוֹ אִשָּׁת עוֹבְדֵיהוּ, וּמִמְנָה הָיָה עַל בֵּית
 אַחֲאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וּבִשְׁעָה שְׁחֵלֶךְ עוֹבְדֵיהוּ אֶצֶל
 אֱלֹהֵיהוּ, הַבִּיר בּוֹ אֱלֹהֵי שָׁע.

וְאִם תֹּאמֶר, אֱלֹהֵי שָׁע לֹא שָׁמַשׁ לְפָנָיו עֲדִין - כְּכֹר
 הָיָה מְשַׁמֵּשׁ, וְאִין מְקַדָּם וּמֵאַחֵר. וְעַל כֵּן
 כְּתוּב, וְאַתָּה יָדַעְתָּ כִּי עֲבָדְךָ הָיָה יָרָא אֶת ה',
 שְׁוֹדָאֵי הַבִּיר בּוֹ אֱלֹהֵי שָׁע מֵאוֹתָהּ שְׁעָה.

צַעֲקָה אֶל אֱלֹהֵי־שָׁע. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שָׁמַת עוֹבְדֵיהוּ,
 מִת אַחֲאָב. וּמִלֶּךְ יְהוֹרָם בָּא לְקַחַת אֶת
 שְׁנֵי יְלָדָיו. מָה עָשְׂתָה? הֲלָכָה גּוֹעָה וְצוֹעֲקַת
 וּבּוֹכָה לְבֵית הַקְּבֵרוֹת. עֲמָדָה עַל קְבָרוֹ וְצַעֲקָה:
 יֵרֵא אֱלֹהִים, כֶּךָ וְכֶךָ עוֹשִׂים לִיתוּמִיךָ!

אָמְרוּ לְעוֹבְדֵיהוּ: הֲרֵי אֲשַׁתְּךָ עוֹמְדַת וְצוֹעֲקַת עַל
 קְבָרְךָ. מָה עָשָׂה? הֲלֶךְ לוֹ אֵצֶל חֲזַקְיָהוּ,
 אָמַר לוֹ: דַּי בְּעוֹלָם הַזֶּה. הֲלֶךְ לוֹ אֵצֶל הָאֲבוֹת,
 אָמַר: כֶּךָ וְכֶךָ יֵשׁ לִי. אָמְרוּ לוֹ: כֶּכָּר שָׁמַעְנוּ
 צַעֲקוֹתֶיךָ, לָךְ אֵצֶל אֱלֹהֵי־שָׁע הַנְּבִיא.

בִּינְתַיִם חֲזָרָה גּוֹעָה וְצוֹעֲקַת עַל קְבָרוֹ. אָמַר לָהּ:
 אֵי עֲנִיָּה, לְכִי אֵצֶל אֱלֹהֵי־שָׁע, וְהוּא יִתֵּן לָךְ
 עֲצָה. מִיַּד הֲלָכָה אֵצֶל אֱלֹהֵי־שָׁע.

אָמַר רַבִּי, בֵּא וְרֵאָה הַיָּאָד מִסְּפָרִים הַמַּתִּים
 בְּקְבֵרוֹתָם זֶה עִם זֶה, וְהֵלֵא נַפְשׁוֹתָם
 בְּמָקוֹם אַחֵר עוֹמְדַת. (תהלים כח) סוּד ה' לִירְאָיו וְכו'.
 נוֹדֵמֵן לוֹ רַבִּי בּוֹן. אָמַר: אִם יִשְׁנָה קִשְׂיָה - כֶּךָ
 עוֹמְדַת, וְכַעַת דְּבוּר בְּשָׁנִים וְשִׁתִּיקָה כְּלִי כְּלוּם.

פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה ב') נַפְשֵׁי אֹיֹתֶיךָ בְּלִילָה אַף רוּחֵי
בְּקֶרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ. נַפְשֵׁי אֹיֹתֶיךָ, שְׁנֵי קְשָׁרִים
טוֹבִים נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָדָם לְשִׁמְשׁ בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְהֵם נֶפֶשׁ וְרוּחַ. הַנֶּפֶשׁ - לְקִיוּם הַגּוּף,
בְּמַצּוֹת שִׁיתְעוֹרְרוּ מִמֶּנּוּ, וְהָרוּחַ - לְעוֹרֵר אוֹתוֹ
בַּתּוֹרָה וּלְהַנְהִיגוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם זָכוּ, הַנֶּפֶשׁ
בְּמַצּוֹת, וְהָרוּחַ לְהַתְקִיִם בַּתּוֹרָה, אִזּוּ מוֹרִידִים עָלָיו
גְּדֵלוֹת יִתְרָה מְלֻמְעָלָה, כְּפִי דְרָכָיו.

וּבְשָׁנִים הֶלְלוּ הוֹלֵךְ הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְשִׁמְשׁ
בָּהֶם, שְׁאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לֹא מִתְקַיֶּמֶת בְּגוּף,
אֲלָא בַּהֲתְעוֹרְרוֹת שֶׁל הָרוּחַ שִׁשׁוֹרָה עָלָיו.

כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לְשִׁמְשׁ וְלַעֲבֹד אֶת רַבּוֹנוֹ בְּשָׁנֵי
יָלוּ, מִתְעוֹרְרֵת עָלָיו מְלֻמְעָלָה
הַתְעוֹרְרוֹת קְדָשָׁה, וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם, וּמְקִיפָה
אוֹתוֹ מִכָּל הַצָּדִדִים. וּמִתְעוֹרְרֵת בּוֹ בְּחֻכְמָה
עֲלִיוֹנָה, לְזָכוֹת וּלְהִיּוֹת בְּהִיבֵל הַמְּלָךְ.

וְאוֹתָהּ הַהֲתְעוֹרְרוֹת שִׁשׁוֹרָה עָלָיו הֵיא מִמָּקוֹם
עֲלִיוֹן. וְמָה שְׂמָה? נְשָׂמָה. וּמִמָּנָה

תְּתַעֲוֶרֶר לְאָדָם תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְהוּא כַח
עֲלִיּוֹן, כַּח הַתְּשׁוּבָה, הָאֵם לְרוּחַ, וְהָרוּחַ בֶּן לָהּ.

וְעַל הַנְּשָׂמָה יֵשׁ לָהּ אוֹהֵב עֲלִיּוֹן. וּמָה שְׂמוֹ?
נְשָׂמָה לְנְשָׂמָה. וְהוּא נִקְרָא אָב לְרוּחַ. מִמֶּנּוּ
תְּתַעֲוֶרֶר לְאָדָם יִרְאֶה וְאֶהְבֶּה, תּוֹרָה וּמִצְוָה. וְהֵם
מֵאָב וְאֵם בֶּן וּבַת. יו"ד אָב. ה"א אֵם. וַא"ו בֶּן.
ה"א בַּת. וְזֶה יְהו"ה מְלֵא.

בְּרִגְמָא שִׁישׁ רוּחַ וְנִפְשׁ שֶׁל הַיָּמִין, שֶׁל יֵצֵר הַטּוֹב,
כֶּף יֵשׁ רוּחַ וְנִפְשׁ שֶׁל הַשְּׂמַאל, שֶׁל יֵצֵר
הָרָע. וְעַל זֶה אָמַר, (דברים ל) רִאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע. (דף קא ע"א)
אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב - שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְאֶת הַמָּוֶת
וְאֶת הָרָע - שֶׁל הַשְּׂמַאל, שֶׁל יֵצֵר הָרָע. וְעַל זֶה
רְמוּז, וּמַעֲזֵן הַדַּעַת טוֹב וְרָע, מִן הַטּוֹב אֵכֵל, וּמִן
הָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.

וְעַל הַה"א הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא הַנְּשָׂמָה הָאֵם, וְעַל
ה"א הַתְּתוּנָה שֶׁהִיא הַבַּת, נִקְרָא הַפְּסוּק
הַזֶּה (משלי יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה. וְאוֹלָת

בְּיָדֶיהָ תִּהְרָסְנוּ - זוֹ הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁל יִצְרָח הָרַע.
 בְּיָדֶיהָ תִּהְרָסְנוּ - הַגּוֹף שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּנְשַׁמָּה לְהַעִיר
 לְשִׁמּוֹשׁ שְׁלֵמָה.

בְּשִׂאֲרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יֵשֵׁן בְּמִטָּתוֹ, רוּחוֹ מְשׁוֹטְטָת
 וְהוֹלֶכֶת, וְרִצּוֹנוֹ לְעֵלוֹת בְּכָל לַיְלָה.
 וְכַמָּה מְמַנִּים מְגַנְיִים עוֹמְדִים בְּכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ.

שָׁאֵמַר רַבִּי נְחוֹנְיָא, סָח לִי בֵּן גַּאִים, בְּשַׁעֲלִיתִי
 לְרְקִיעַ, בְּרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן מְצֵאתִי מְלֹאכִים
 שְׂרָפִים, בָּלָם כְּמֵרְאָה הַלְפִידִים, וְגַלְגְּלֵי אֵשׁ
 סוֹבְבִים אוֹתָם, וְגִבּוֹתָם כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְשִׁנֵּיהֶם
 וְעֵינֵיהֶם שְׂבִיבִים שֶׁל אֵשׁ, הַכְּסוֹת שְׁלָהֶם אֵשׁ
 לוֹהֶטָת, וְעֲלֵיהֶם מְמַנָּה אֶחָד, הַדּוּמִיעַם שָׁמוּ.

בְּשִׂרְאוֹ אוֹתִי שָׁם, אָמְרוּ: מִי נָתַן יְלוּד אִשָּׁה
 בִּינֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה? פְּחַדְתִּי מִמֶּנּוּ,
 וְהוֹבְרַתִּי אוֹתֵינוּ הַשָּׁם, בְּשִׂרְאִיתִי שְׂמִבְקָשִׁים
 לְשָׂרֵף אוֹתִי בְּהַבֵּל פִּיהֶם, וְעָמְדוּ בָלָם. אָמַר לִי

אותו הַשָּׂר הַגָּדוֹל הַמְּמַנֶּה עֲלֵיהֶם: מִי אַתָּה?
אָמַרְתִּי לוֹ שְׁמִי.

אָמַר לִי: אִי יָדִיד, כָּל פְּאִי עוֹלָם עוֹבְרִים עַל יָדִי
בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, בְּשָׁעָה שְׁבָאִים לְשֹׁכֵב עַל
מִטּוֹתֵיהֶם, וּמִפְּקִידִים רוּחַם בְּיַד אֲדוֹן עוֹלָם. מִיָּד
פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלִים לְפָנָיו.

וְכָל הַרוּחֹת לְפָנָי, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוּת לְהַכְנִים
אֶלָּא אוֹתָם הַכֹּתוּבִים לְפָנָי. חוּץ מֵאוֹתָם
שָׁעֲשׂוּ מַצּוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד־יֵן אָנוּ מְבַקְּשִׁים
וּמְחַפְּשִׁים אַחֲרֵיהֶם.

נִשְׂאֵתִי עֵינַי, רָאִיתִי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה
הַיְכָלוֹת, כְּמִנֵּן יְמוֹת הַחֲמָה. וְכֹלָם לְצַד
מוֹרָחַ, וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים כָּל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה
מְמַנִּים וּמְשַׁרְתִּים עֲלֵיהֶם, וְכֹלָם דְּמוֹת אַחַת לָהֶם,
וְקוֹרְאִים לָהֶם מְשַׁרְתֵי מוֹרָחַ. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

חוּץ מִמָּה שְׁרָאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד שְׁעַר גְּבוּהַ עַד מְאֹד
מִכָּל הַשְּׁעָרִים. שְׂאֵלְתִי עַל הַשְּׁעַר הַהוּא.

אָמַר לִי: אֵי יָדִידָהּ, בְּשַׁעַר הַזֶּה עוֹזְבֵּרִים כָּל בְּעָלֵי
צִעֲרָה, וְכָל בְּעָלֵי דְמָעָה, מִצִּעֲרַת אִמּוֹת הָעוֹלָם. וְכָל
אוֹתָם בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה, כְּלָם נִכְנָסִים בְּשַׁעַר זֶה.

לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשַּׁעַר נִגְלָה לְפָנַי שַׁעַר גְּדוֹל,
וְעִשְׂרָה שַׁעֲרִים סְבִיבָיו. שְׂאֵלְתִי עָלָיו.
אָמַר לִי, הַשַּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רֵשׁוֹת עָלָיו, וְלֹא נִפְתַּח
אֲלֵא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת וַיָּמִים מְזוּבִים. כְּאוֹתוֹ
זְמַן, כְּשֶׁנִּכְנַס שִׁבְתָּהּ, אוֹ רֵאשׁ חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל
מִתְּפוּצִין כָּכָל אוֹתָם רְקִיעִים, וְאוֹמַר, (ישעיה כו)
פִּתְחוּ שַׁעֲרֵים וַיָּבֹא גּוֹי צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמֻנִים.

מִפְּנֵי שְׁכָל הַרוּחוֹת שֶׁבְּנֵן עֵדֶן שְׁבֹאֲרִין, כָּל יָמֵי
הַשְּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם, וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ.
וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ שַׁעַל גְּבִי בֵּן עֵדֶן
שְׁבֹאֲרִין, שְׁבֹאֲרֵם שַׁעֲרִים נִפְתַּחוֹת ד' חֲלוֹנוֹת,
רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, הוּא
הַמֵּיחָד בְּגִבּוֹי מְרוּמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחוֹת
מִתְּלַבְּשׁוֹת בְּלְבוּשׁ יָקָר בְּאוֹתוֹ בֵּן עֵדֶן, בְּדַמּוֹת

אותו עולם שָׁהוּ עוֹמְדוֹת בְּמַלְבוּשׁ בְּשָׂר מְטַפָּה
סְרוּחָה.

וּבְשָׁעָה שֶׁהַחַלּוֹנוֹת נִפְתָּחִים, בְּלָם פּוֹשְׁטִים
מַלְבוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעְלָה בְּאוֹתָם
חַלּוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמָקוֹם הַזֶּה. וְשָׂשָׂה בַעֲלֵי כְנָפִים,
וּכְמָה מְמַנִּים עִמָּהֶם, פּוֹתְחִים הַשַּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֱלוֹ
הָעֲשָׂרָה שְׁעָרִים, הָרוּחוֹת נִכְנָסוֹת לְשָׁם בְּחֻדוֹה
וְעוֹלוֹת לְמַעְלָה. וְכֵן כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדָרְדֵי זֶה,
בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

בְּשָׁעָה שֶׁאֱלוֹ הָרוּחוֹת עוֹלוֹת, רוּחוֹת אַחֲרוֹת
יּוֹרְדוֹת, שְׁנֵתוֹסְפוּ בֵּין הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם. אֱלוֹ עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יּוֹרְדוֹת. בְּאוֹתוֹ מָקוֹם
שֶׁיָּרְדוּ אֱלוֹ מַשָּׁם, שָׁם חוֹנוֹת הָאֲחֵרוֹת, וְאִין
הַמָּקוֹם נִשְׁאָר פָּנוּי.

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים וַיְהִי נָעַם
ה' אֱלֹהֵינוּ כו', אוֹתָם הָרוּחוֹת שֶׁיָּרְדוּ
לָהֶם בְּשַׁבָּת, עוֹלוֹת. אֱלוֹ עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יּוֹרְדוֹת.

אֵלֹהֵי עוֹלֹת בְּמִקְוֵי, וְאֵלֹהֵי יוֹרְדוֹת לְמִקְוֵי. וְכֵן
תָּמִיד בְּעֵינֵי זֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְכָּס־נְדָרִי, בְּשָׁעָה שֶׁנִּפְטַר הָאָדָם מִן
הָעוֹלָם, הַנְּשָׁמָה וְהַנְּפֶשׁ הוֹלְכוֹת יַחַד,
שֶׁנֶּאֱמַר (רות א) וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית
לָחֶם.

וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהֱמוּ כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן
וַתֹּאמְרֶנָּה הַזֹּאת נְעָמִי. שֶׁהִלְכָה מִן הַמְּקוֹם
הַזֶּה מְלֵאָה מְכֹל טוֹב, מְלֵאָה מִן הַתּוֹרָה, עֲמוּד
הָעֵינַי בְּרֵאשֵׁי בַיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה, וְגַר מֵאִיר
לְפָנֶיהָ. וַיִּרְאוּ לָהּ גֵּן הָעֵדֶן, מְקוֹם שְׂכָרִם הַטּוֹב שֶׁל
הַצְּדִיקִים. וַיִּרְאוּ לָהּ גֵּיהֶנֶם, מְקוֹם פְּרַעְנוֹתָם שֶׁל
הָרָשָׁעִים, שֶׁנִּדְוָנִים בּוֹ עַל חַטָּאֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהִלּוֹ
נִרוּ עַל רֵאשֵׁי.

בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה אוֹמְרַת הַנְּשָׁמָה, אֵל תִּקְרְאֵנִי לִי
נְעָמִי, קְרֵאֵן לִי מָרָא וְגו', אֲנִי מְלֵאָה
הַלְכָתִי, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְתֶּם, וְכַעַת רִיקָם הֵשִׁיבֵנִי ה'.
בְּשָׂהִיטִי בַּמְּקוֹם הַזֶּה, הִיטֵי מְלֵאָה מִתּוֹרָה,

מִלֵּאָה מְכַל טוֹב, וְכַעַת רִיקָם הֵשִׁיבֵנִי ה', לְעוֹלָם
הַזֶּה.

לָמָּה תִקְרָאנָה לִי נַעֲמִי וְה' עָנָה בִי וַשְׂדֵי הָרַע לִי
(רות א.) אֲשַׁנְכֶנּוּ בִי יִצָר הָרַע, רוּחַ הַבְּהֵמִית
וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת, אֲשַׁעְלֶיָּהּ נֹאמֵר (משלי יד) חֲכָמוֹת
נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָה וְאוֹלָת בְּיָדֶיהָ תִהְרָסֶנּוּ. חֲכָמוֹת
נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָה - זוֹ הַנְּשָׁמָה וְהַנְּפֶשׁ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ.
וְאוֹלָת בְּיָדֶיהָ תִהְרָסֶנּוּ - זוֹ נִפְשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת,
אֲשֶׁת־הָרֶם בְּנִין הַגּוֹף בְּאוֹלָתָהּ. וְזוֹהִי אֲשֶׁנְּשָׂאֲרַת בַּגּוֹף,
אֲשֶׁנֹּאמֵר (איוב יד) אֵךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו
תִּיאָכֵל, אֲשֶׁת־תִּתְּפוּ בִיחַד.

מִשָּׁל לָמָּה הַדָּבָר דּוֹמָה? לְמַלְךְ שֶׁמָּנָה בְּגֵן שָׁלוֹ
שְׁנֵי שׂוֹמְרִים, הָאֶחָד פִּסְתָּ, וְהָאֶחָד סוּמָא.
אָמַר לָהֶם: הַשְּׁמְרוּ שְׁלֵא תֹאכְלוּ מִפְּרֵי הַגֵּן הַזֶּה,
אֲשֶׁנִּי מִכִּיר כָּל פְּרֵי שֵׁשׁ בּוֹ.

מָה עָשׂוּ? הַפִּסְתָּ אָמַר לְסוּמָא: הֲרִי רְצוֹנִנּוּ
שֶׁנֹּאכֵל מִפְּרֵי הָאֵילָנוֹת הַלָּלוּ. אָמַר הַסוּמָא:

אֲנִי לֹא רוֹאָה. וְהַפִּסַּח אָמַר: וַהֲרִי אֲנִי יָכוֹל
לְלַכֵּת. מָה עָשׂוּ? רָכַב הַפִּסַּח עַל הַסּוּמָא וְאָכְלוּ.

וּבֵא הַמֶּלֶךְ, וּרְאָה שְׂאֲכָלוּ מִפְּרֵי הָאֵילָן. אָמַר
לָהֶם: מִי אָכַל מִפְּרֵי הָאֵילָן? הַסּוּמָא אָמַר:
אֲנִי לֹא רוֹאָה. אָמַר הַפִּסַּח: הֲרִי אֲנִי יָכוֹל לְלַכֵּת.
מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ? (דף קא ע"ב) אָמַר: כְּמוֹ שְׂעֵשִׂיתֶם
וְאָכַלְתֶּם מִפְּרֵי הָאֵילָן - כִּי יַעֲשֶׂה לָכֶם. מָה עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ? אָמַר לְעַבְדָּיו: הֲרָכִיבוּ הַפִּסַּח עַל הַסּוּמָא,
וְתָנוּ לָהֶם שְׂשִׁים מִכּוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה.

כִּי הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מִן יֵצֵר הָרַע, עִם הַגּוֹף.
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לָהֶם חֲבוּר אַחֵר,
הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית עִם הַגּוֹף, וּמַעֲנִישָׁן יַחַד. וְכֵן אִם
הָיָה צָדִיק, מִחֲבָרָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַבְּלִים
שָׂכָר טוֹב יַחַד.

רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָיוּ עוֹלִים לָרְגֵל. הָיָה
עִמָּהֶם אוֹתוֹ הַסּוּחֵר, שְׁהָיָה מִחֲמַר אַחֲרֵיהֶם.
אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, הֲאִם שָׂמַעְתָּ דָּבָר

בְּאוֹתוֹ הַפְּסוּק שְׂכָתוֹב אֶל גִּנַּת אֶגְנוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת
בְּאֵי הַנְּחָל? דְּבָרֵי הַתּוֹרָה נִמְשָׁלִים לְאֶגְנוֹז, הֵיאֵד?

אָמַר לוֹ, מָה הָאֶגְנוֹז יֵשׁ לוֹ קְלָפָה בַּחוּץ וּמַחַ
בְּפָנִים, אַף דְּבָרֵי תּוֹרָה יֵשׁ בָּהּ מַעֲשֵׂה,
מִדְּרָשׁ, וְהַגְּדָה, וְסוּדָה, הַכֹּל זֶה לְפָנִים מְיוֹת.

אָמַר לוֹ, כִּי שָׁמַעְתִּי אֶת זֶה. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהַמֶּלֶךְ
שָׁלְמָה גָּלָה שִׁיר הַשִּׁירִים, וְהִמַּת אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
הַקְּדָמוֹנִי שֶׁהִטִּיל בְּאָדָם וַחֲוָה נִפְסְקָה מִן הָעוֹלָם,
מִשּׁוֹם שֶׁשִּׁיָּצְאוּ תוֹלְדוֹת לְעוֹלָם מֵאָדָם וַחֲוָה,
מֵאוֹתָהּ הַיְיָהֳמָה יָצְאוּ.

וְכִי שָׁמַעְתִּי מִרְבוֹתַי, וְהֵם שָׁמְעוּ עַד פִּי שֶׁל
אֵלֶיָּהוּ, שֶׁאָמַר כִּי, מַה שְׂכָתוֹב (בראשית ד)
וְהָאָדָם יָדַע אֶת חוּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן
וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה'! וְהָאָדָם - זֶה אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, כְּשֶׁבָא נְחָשׁ עַל חוּה, הִטִּיל בָּהּ וְהִמַּת,
וְקַיִן מֵאוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁל אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ יָצָא. מַה נְּחָשׁ
דְּרָבּוֹ לְהַרְגַּ וּלְהַמִּית, כִּי גַם קַיִן, מִיָּד נַעֲשֵׂה הוֹרֵג.

כמו שנאמר, (ישעיה יד) משרש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף. כי משרש נחש - זה נחש הקדמוני. יצא צפע - זה קין, שיצא משרשו ומעקרו. ופריו שרף מעופף - שנעשה הורג בשרף הנה, שאין למכתו לחש. מעופף כפול, שכבר נעשה הנחש במינו כפול.

ואם תאמר מאותה הנהמה יצא, והפסוק אמר והאדם ידע את חוה אשתו ונתהר ונתלד את קין - וראי מאדם הנה, ולא מאותה הנהמה? אלא אותו הנחש הטיל והמה (דף קב ע"א) בחוה, ואותה הנהמה שנשאבה בה, היתה מבשכשכת במעיה, ולא הנה לו גוף להכליל בו ולהוציא אותה הרוח לעולם.

כיון שבא אדם הראשון עליה, התערבה אותה הנהמה באותו הורע, ועשה גוף לאותה רוח רעה, והנהמה שהיתה במעיה נכללה בו. ויצא לעולם בדרמות גדולה מכל שאר בני האדם של העולם שהיו אחריו.

וְעוֹד, שְׂאוֹתוֹ הִזְרַע שְׁהַטִּיל בָּהּ אָדָם לַעֲשׂוֹת גּוֹף,
מֵאוֹתוֹ הִצַּד הָרַע הָיָה, וְהִתְנַבְּרָה אוֹתָהּ
רוּחַ רָעָה, וְהִתְנַלְמָה בּוֹ, וַיֵּצֵא לָעוֹלָם. כִּיּוֹן
שָׂרְאֵתָה אוֹתוֹ חָוָה, אָמְרָה קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה', עִם
ה'.

וּכְשֶׁהֵבִיא קָרְבָּנוֹ, מֵאוֹתוֹ הִצַּד הָרַע הֵבִיא אוֹתוֹ,
שְׂכַתוֹב וַיְהִי מִקֵּץ יָמֵי"ם, שֶׁהוּא הִצַּד
הָרַע, וְלֹא מִצַּד הַקְּרִשָּׁה, שֶׁהוּא מִקֵּץ יָמֵי"ן.

אֵשֶׁת בָּסֵם הָעוֹלָם בְּצַדִּיקִים וַחֲסִידִים שֶׁיֵּצְאוּ אַחַר
כֶּךָ מִמֶּנּוּ. אֵשֶׁת זֶה הָיָה סִיּוּם שֶׁל אֱלֹפָ"א
בֵּיתָא, וּמִמֶּנּוּ חֲזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְיִשְׂרָאֵל - ש"ת.

כִּיּוֹן שֶׁהִסְתַּיְמוּ אוֹתָם צַדִּיקִים וַחֲסִידִים עַד נָח,
וְהָיוּ אוֹתָם בְּנֵי תַמְבּוּל, שֶׁכֻּלָּם נִמְחוּ. כִּיּוֹן
שֶׁכֻּלָּם נִמְחוּ, וַיֵּצֵא נָח וּבָנָיו מִהַתְּבָה, אִזּוֹ פְּתוּב (שם)
(ט) וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ. אִזּוֹ הִתְחִילוּ הָאוֹתִיּוֹת
בְּאֱלֹפָא בֵּיתָא לְמַפְרַע - תש"ר. וְאִזּוֹ פְּתוּב, וּמֵאֵלֶּה
נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ, וְהָלַךְ כָּל הָעוֹלָם בְּזוּהַמַּת אוֹתוֹ
הַנְּחָשׁ.

וַיֵּאָהֵב עַל גַּב שְׂאֵבְרָהֶם תִּקַּן מִה שֶׁעָשָׂה אָדָם, וְכֵן
 יַעֲקֹב וַיִּצְחָק וְהִצְדִּיקִים, עִם כָּל זֶה זְהֵמַת
 הַנְּחָשׁ לֹא פָסְקָה, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל חַר סִינִי,
 וְחִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְדַרְדְּרֵי יִשְׂרָאֵל, וּמֵהֶם לְמִפְרָע, אַחַת
 מִכָּאֵן וְאַחַת מִכָּאֵן. וּבְשִׁפְרָחוֹ, חִזְרוּ בְּגוֹף אַחֵר.
 חִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּגוֹן אַחֵר.

וְכֵן הֵלֶךְ הָעוֹלָם בְּסוּדוֹת שֶׁל אֵלֶּפָא בֵּיתָא, עַד
 שָׁבָא שְׁלֵמָה. בֵּינֵן שָׁבָא שְׁלֵמָה, נִמְצְאוּ
 הָאוֹתִיּוֹת עוֹמְדוֹת עַל קִיּוּמָן. וְאִזּוֹ כְּתוּב (מלכים א' ה')
 וַתֵּרֶב חֲכֵמַת שְׁלֵמָה, וְעָמְדָה הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְאִזּוֹ
 חֲתַנְּלָה שִׁיר הַשִּׁירִים לְעוֹלָם.

וְאִזּוֹ אָמַר, (שיר ו') אֵל גִּנַּת אֲנֹנִי יִרְדְּתִי. מָה אֲנֹנִי,
 הַמַּחֲ לֹא נִמְצְאָ אֵלָּא לְבִסוּף, כִּי הָעוֹלָם הָיָה
 כִּי, עַד שֶׁהִתְקִימוּ הַקְּלָפוֹת, וְעָמַד הָעוֹלָם בְּמַח
 וְהַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹתָהּ.

אָמַר אוֹתוֹ הַסּוּחֵר, בְּמָה אָמַרְתֶּם וְתִכְבְּאוּ אֶת
 הַפְּסוּק תְּזַהֵ שְׁכַתוֹב, (רות א') וְהַלְּבָנָה שְׁתִּיחֶם
 עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וְתִחֶם

כָּל הָעִיר עָלֶיהָ"ן. עַד כָּאֵן שְׁתִּימִים. וְתֹאמַרְנָה הֲזֹאת
נִיעָמִי, אַחַת וְלֹא יוֹתֵר. אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, אֲשַׁרְיָהֶם
יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵפְלוּ הַרְיָקָנִים שְׂכַכְּם מְלֵאִים תּוֹרָה
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

יָרְדוּ שְׁנֵיהֶם, אָמְרוּ לוֹ, הִנְשַׁמְעֵ לְךָ דְבַר בְּפֶסֶק
הַזֶּה? אָמַר, כֹּךְ שְׂמַעְתִּי - בְּזִמְנֵי שְׂרָצָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הַלּוֹחֹת
הָיוּ כְּתוּבִים פָּנִים וְאַחֹר, שְׂנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל"ב) מִזֶּה
וּמִזֶּה הֵם כְּתוּבִים.

וְהַלּוֹחַ אַחֵד פָּנִים וְאַחֹר, וְהַלּוֹחַ אַחֶרֶת יָמִין
וּשְׂמֹאל, שְׂנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל"ב) וְהַלּוֹחַ מַעֲשֵׂה
אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת
עַל הַלּוֹחַת. שְׁנַיִם. עַל מָה אָמַר פְּעָמִים וְהַמְּכַתֵּב
מְכַתֵּב?

שְׂקָדִים שְׂעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל הָעֵגֶל, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְתֵת שְׁתֵּי תּוֹרוֹת, שְׂכַכְּתֵב וְשַׁבְּעַל
כֶּה הָאֵלוֹ, עַל יְדֵי מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל - וְהַלּוֹחַת מַעֲשֵׂה

אֱלֹהִים הִמָּה וְגו'. וְהַלּוּחֹת הָיוּ בְּדִגְמָא ו"ה לּוּחֹת.
ו"ה מִכְּתָב, מִכְּתָב שְׁכַתּוּב זָהוּ ו"ה.

לוּחֹת י"ה. מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה - זוּ הַבִּינָה
הָעֲלִיּוֹנָה. ו"ה הֵם שְׁתֵּי זְרוּעוֹת. ו"ה
מִכְּתָב - הֵם יַעֲקֹב וְרַחֵל, שְׁנֵי בָּרָאוּ שְׁמֵשׁ וַיִּרְחַ, וְנִקְרְאוּ שְׁנֵי שָׂדִים, וְנִקְרְאוּ אֶחָד. וְעַל זֶה אָמַר, ו"ה
מִכְּתָב מִכְּתָב אֱלֹהִים הוּא. חֲרוֹת עַל הַלְּחָת, אֵל
תִּקְרִי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת, חֲרוֹת מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת,
וּמִשְׁעֵבֹד מַלְכֵיּוֹת, וְכֹל הַחֲלָאִים הָרַעִים שֶׁל
הָעוֹלָם.

וְכִיּוֹן שְׁעָשׂוּ אֶת הָעֲגֹל, פָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת מִשְׁנֵי
הַצָּדָדִים פָּנִים וַיָּמִין. וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ הַדָּרֶךְ
הַיָּשָׁר שְׁתַּבִּין. אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי, וּמַחְלוֹן וְרוֹת -
בְּדִגְמָא הָיוּ שְׁנֵי הַלּוּחֹת. אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי לּוּחַ אֶחָד,
יָמִין וּשְׂמָאל. וּמַחְלוֹן וְרוֹת, פָּנִים וְאַחֲזֹר, לּוּחַ אֶחָד.
וְכִיּוֹן שְׁעָשׂוּ אֶת הָעֲגֹל, הִסְתַּלַּק אֱלִימֶלֶךְ וּמַחְלוֹן.
נִשְׂאָרוֹ רוֹת וְנַעֲמִי, שְׁתֵּי נִקְבוֹת.

וְהִלְכוּ שְׂתִיחֵן, עַד כִּי שָׁמְעוּ כִּי פָקַד ה' אֶת עַמּוֹ
 לְתֵת לָהֶם לָחֶ"ם. שָׁנַתָּן פַּעַם אַחֲרַת
 תּוֹרָה, לוֹחֹת שְׁנִיּוֹת.

וְתִלְכְּנָה שְׂתִיחֵם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וְגו', וְתִהְיֶה
 כָּל הָעִיר עֲלִיחֵן. כָּל - זֶה צְדִיק. הָעִיר
 - זֶה צִיּוֹן, עִיר דָּוִד. וְתִאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי,
 שֶׁבָשָׁעָה שָׁנַתְנָה תּוֹרָה עַל הַר סִינַי, כְּתוּב (שְׁמוֹת כ)
 וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְּפִידִם.

אִז צִוְּחָה הַתּוֹרָה, וְאָמְרָה, אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי,
 אֲנִי מְלֵאָה הַלְּבָבִי, מִכָּל שִׂמְחָה וּמִכָּל הַטּוֹבוֹת
 וְכָל הַחֲרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, אֲפִלוּ מִשְׁעֶבֶד מַלְכֵיזֵית.
 אִז אָמְרָה, לָמָּה תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי.

וְזָחַו הַסּוֹד שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי מִשָּׁה,
 (שְׁמוֹת לז) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרָי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ.
 בְּשָׂרְצִיתִי לְתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, יָמִין וּשְׂמָאל פָּנִים
 וְאַחֲזוֹר - הֵם לֹא רָצוּ, וְעָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל. וְכֵאֵן בְּשָׁהֶם
 רוֹצִים - אֲנִי לֹא אֶרְצָה.

אָמַר, כִּי שָׁמַעְתִּי, בְּזִמְנֵי שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל (דף קב ע"ב) תּוֹרָה
 שֶׁבְּכֹתֵב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְהִלֵּךְ הוּא לְשֹׂאֵר
 הָעַמִּים, וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלָם. עַד שֶׁהוֹרִיד אוֹתָם
 לְיִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי.

אָמְרוּ מִלְּאֲבֵי הַשָּׂרֵת: לְמִי רוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְתֵת שְׁתֵּי תּוֹרוֹת הַלָּלוּ? אָמַר:
 לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם גּוֹרְלֵי וְחִלְקֵי, שֶׁכֶּתוּב (דברים לב) כִּי
 חִלַּק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ, הֲרֵי שְׁנַיִם. וְאֲנִי
 נוֹתֵן לָהֶם שְׁתֵּי תּוֹרוֹת. וְעוֹד, שְׁעוּלִים בְּעַרְבוֹן
 עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים. וּבְשִׁבְלָם יִתְעוֹרְרוּ שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת
 הַלָּלוּ, שֶׁכֶּתוּב מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדֹּת עוֹ.

וּמִכַּאֲן יוֹצֵא? מִשָּׁם יוֹצֵא, שֶׁכֶּתוּב (ישעיה כח) אֵת
 מִי יוֹרֵה דַעָה וְאֵת מִי יִבִּין שְׁמוּעָה גְמוּלֵי
 מִחֻלָּב עֵתִיקֵי מִשְׁדָּדִים. אֵת מִי יוֹרֵה דַעָה - זוֹ תּוֹרָה
 שֶׁבְּכֹתֵב. וְאֵת מִי יִבִּין שְׁמוּעָה - זוֹ תּוֹרָה שֶׁבְּעַל
 פֶּה. גְמוּלֵי מִחֻלָּב עֵתִיקֵי מִשְׁדָּדִים - שֶׁבְּגִלְלָם יִרְדֶּה
 תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי.

וְהוּוּ שְׁפָתוֹב (רות א) וְהִלְכְנָה שְׁתִּיחֶם עַד בּוֹאָנָה בֵּית
 לָחֶם. לָאֵן הָלְכוּ? לְשָׂאֵר הָעַמִּים, עַד שְׁעָמְדוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי. בִּיּוֹן שְׁיָרְדוּ תוֹרָה שְׁבַכְתָּב
 וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, מִיָּד וְתֵחֶם כָּל הָעִיר עֲלִיחֶן
 וְתֵאמְרָנָה הִזְאת נְעָמִי. הַיְדַעֲוֹעַ כָּל הָעוֹלָם, וְאָמְרוּ,
 זֹו הִיא הַתּוֹרָה הַמְּדָה גְנוּזָה? מִיָּד - וְכָל הָעַם רֵאִים
 אֶת הַקּוֹלֵת וְאֶת הַלְּפִידִם. אָז אָמְרָה, הִזְאת נְעָמִי,
 זֹו הִיא נְעִימוֹת הַתּוֹרָה.

וְלֹא יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל הָעַנְשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד שְׁבָאוּ
 לְמָרָה, שְׁפָתוֹב (שמות טו) וַיָּבֵאוּ מָרָתָה. וְכַתּוּב,
 שָׁם שָׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ. אָז אָמְרָה
 הַתּוֹרָה, קָרְאֵן לִי מָרָא.

וְהִרְכִּיבוּ שְׁלֹשׁ פְּרָסוֹת, וְהוּא עוֹסֵק עִמָּהֶם
 בְּפִסּוּדוֹת הַלָּלוּ. קָרְאוּ עֲלָיו, כְּפִלַּח
 תְּרַמּוֹן בְּרָתָהּ. אֲפִלוּ תְּרִיקָנִים שְׁבִיִּשְׂרָאֵל מְלֵאִים
 תּוֹרָה וּמִצְוֹת כְּרַמּוֹן.

אָמַר לוֹ, אָז הָיוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִים בַּתּוֹרָה,
 הַתְּעַטְרוּ בְּשִׁמוֹת חֻקוֹת עֲלִיוֹנִים. בִּיּוֹן

שָׁעֲשׂוּ אֶת הָעֶגְלָה וְסָרְחוּ, וְהָיָה מִבֵּיא מִשָּׁה אֶת
 הַתּוֹרָה, בְּתוֹכָהּ עַל לִוְחֹת שֵׁל אַבְנִים עֲלִיּוֹנִים,
 מִלְּאִים מִכָּל טוֹבוֹת, חֲרוֹת מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת,
 וּמִשְׁעֶבֶד מִלְּבֵיּוֹת, וּמִכָּל הַמַּחְלוֹת הַרְעוֹת שֵׁל
 הָעוֹלָם.

כִּיּוֹן שָׂרְאָה מִשָּׁה אֶת הָעֶגְלָה, פָּרְחוּ הָאֹתִיּוֹת,
 וּבָלָם עָלוּ לְמַעְלָה. אִזְ צוּחָה הַתּוֹרָה
 וְאָמְרָה, אֲנִי מִלְּאָה הַלְּבָתִי, מִכַּמָּה טוֹבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל, וְעָבְשׁוּ חוֹרְתֵי רִיקָם לְחֶנֶם, שְׁלֹא מוֹעִילָה
 לָהֶם. אִזְ צוּחוּ הָעֲלִיּוֹנִים, וְאָמְרוּ, (חוֹשֵׁעַ ז') אִוִי לָהֶם
 כִּי נִדְדוּ מִמֶּנִּי. אִוִי לָהֶם שְׁלֹא עָמְדוּ בְּאִמוּנָה שֵׁל
 רַבּוֹנִים.

רַבִּי אֶלְכָם נְדָרְאִי לְטַעְמוֹ. שְׂאֵמֵר רַבִּי אֶלְכָם נְדָרְאִי,
 הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף הֵם שְׂתַפִּים יַחַד, וְהוֹלְכִים מוֹה
 הָעוֹלָם בְּיַחַד. עַד בּוֹאֵנָה בֵּית לָחֶם. וְלָמָּה נִקְרְאָת
 כֵּן? אֶלָּא בֵּית הַדִּין וְקִטְרוֹנָה שֵׁל הַדִּין וְקִרְבַּיִשׁ
 שָׁם. אִזְ כָּתוּב וַתַּהֲרִם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. כָּל שְׂאֵר
 הַמַּתִּים מִרְעִישִׁים עֲלֵיהֶם, לְקוֹל הַקִּרְבַּיִשׁ שֵׁל הַדִּין.

וְשִׁשְׁנֵינוּ, אֹתוֹ מִלֶּאךָ הַמְּמַנֶּה עַל בֵּית הַקְּבָרוֹת,
 נִכְנָם לְקַבֵּר בְּשָׁעָה שְׁנִקְבָּר, עוֹמֵד עָלָיו
 וּמְבִיט וְאוֹמֵר: אֹי לוֹ לְפָלוֹנִי זֶה! אֹי לְעֵינַיִם
 שְׁנֵהֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה בַּעֲבָרָה! אֹי לָהֶם לַיָּדַיִם
 וְלָרַגְלַיִם שֶׁחָלְכוּ בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף: אָנִי אֵינִי רוֹאֶה, הַנֶּפֶשׁ הִיא הַמְּנַהֶיג
 שְׁלִי. אוֹמֶרֶת הַנֶּפֶשׁ: אָנִי אֵינִי יוֹדַעַת לֵילָךְ.
 וְהֵם הַשְּׁנַיִם דְּגִמְתָּ הָעוֹר וְהַפֶּסֶחַ. מָה עָשָׂה? מִכְּנִים
 הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף, וְדָן אוֹתָם שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחֵר
 זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדְוָן מִפִּינוּ וּמִדְּרִיוּ וּמִרְגָּלָיו.

לְאַחַר מִכָּאֵן הַגּוֹף נִבְקַע, וְרָמָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה
 עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ מְתַאֲבֶלֶת עָלָיו. שְׂכַתוֹב (א"י ב)
 אֵךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאָבֵל.
 וְאוֹמֶרֶת, אָנִי מִלֶּאךָ הַלֵּכְתִּי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְדִיקָם
 הַשִּׁיבְנֵי ה' לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁתְּלַמּוּדוֹ מִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ בְּזִמְנֵי שֶׁתוֹלָךְ
 אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ. שְׂאֵפְלוֹ בְּקַבֵּר
 שְׂפַתוֹתַי"ו רוח־שׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם. אֵל תִּקְרֵי

שׁוֹשְׁנִים, אֵלֶּא שׁוֹשְׁנִים. מִפְּנֵי שְׁתּוֹרְתָם מְנַגַּח
עֲלֵיהֶם. וְהוּ שְׁכַתּוֹב (משלי ו) בְּשֶׁכֶבֶךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ.

כְּמוֹ זֶה שֶׁל רַבִּי חֲסֵדָא, בְּשֶׁנְּפִטַר לְעוֹלָמוֹ, הָלַךְ
רַבִּי יוֹסִי בְּנֵו וְלָן שָׁם עַל קְבָרוֹ בְּלִילָה. שָׁמַע
מִתּוֹךְ קְבָרוֹ שְׁמַחַה שֶׁל בְּתוּת בְּתוּת, שְׁמַתְּכֻנְסִים
וְאוֹמְרִים: גִּילָךְ לְשִׁמְחַת הַהַלּוּלָה שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁל
רַבִּי חֲסֵדָא. וְאַפְלוּ מִלְּאֲכִי הַשָּׂרַת מִתְּכֻנְסִים לְשִׁמְחַ
עֲמוֹ.

שָׁמַע שְׁחִיו אוֹמְרִים, מַה לְּחַיִּים בְּשִׁמְחַתְנוּ כָּאֵן?
יַעֲסֻקוּ בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַהוּא! אָמַר לוֹ, בְּנֵי,
לֵךְ מִכָּאֵן וְקַיִם תִּלְמוּדֶךָ, שְׂאֲשָׁרִי הוּא מִי שְׂבֵא
לְכָאֵן וְתִלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ. שְׁחִרִי אֶפְלוּ מִלְּאֲכִי הַשָּׂרַת
לֹא יְכוּלִים לְקַרֵּב אֵלָיו. לֵךְ וְאָמַר לְרַבִּי חֲנִי, שְׁיִגְמַר
תִּלְמוּדוֹ, שְׁפִיוֹם פְּלוּנִי יָבֵא לְכָאֵן.

בֵּינְתָיִם שְׁחִיָה מְדַבֵּר עֲמוֹ, הָעֵלוּהוּ אֵת רַבִּי
חֲסֵדָא לְיִשְׁיבָה הָעֲלִיזָנָה. וְקָם רַבִּי יוֹסִי
בְּנֵו, וְהִלָּךְ, וְהִרְאָה לְחֻבְרִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָאִי, אֲלֶמְלֵא רַבִּי יוֹסִי אֶתָּה,
 רָאוּי הָיִיתָ לְהַעֲנִישׁ שָׁם. אָמַר לוֹ, בְּשָׂבִיל
 צַעֲרוֹ שֶׁל אַבָּא הִלְכְּתִי וְשָׂמַעְתִּי כָּל זֶה. קָרָא רַבִּי
 יוֹנָתָן עַל רַבִּי חֲסֵדָא, (משלי ג) וְשָׂכַכְתָּ וְעָרְבָה שְׁנֵתָךְ.
 וְהַפְּסוּק הָאֲחֵר הַזֶּה, (קהלת ה) מְתוּקָה שְׁנַת הָעֶבֶד
 אִם מַעֵט וְאִם תְּרִיבָה יֹאכֵל.

דָּבָר אַחֵר, הַנֶּפֶשׁ נִמְשָׁלָה לְשָׂכִינָה, וְהַגּוֹף
 לְיִשְׂרָאֵל. אִם יִשְׂרָאֵל חָטְאוּ וְנָלוּ, לָמָּה
 הַנֶּלָה הַשְּׂכִינָה לְשָׁם עִמָּהֶם, שֶׁהִיא לֹא חָטְאָה?
 אֵלֶּא עַל שֶׁהִיְתָה מְבַקֶּשֶׁת עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וּמִשְׁפַּעַת לָהֶם עֲשָׂר וּכְבוֹד מְאֹד, וְנִתְּנָה לָהֶם כָּל
 מַה שְּׂיִרְצוּ, וְהֵם חָטְאוּ. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דברים לב)
 וַיִּשְׁמַן יִשְׂרוּן וַיִּבְעַט שָׂמֵנָה עֲבִית כְּשִׁית וַיִּמְאֵשׁ
 אֵלֶּוּהָ עָשָׂהוּ וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל זֶה נִלְתָּה
 עִמָּהֶם.

מָה רָמָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף - כִּי בְּשָׂעָה
 שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם רָעִים, אֲמוֹת הָעוֹלָם, כִּינִי עָשׂוּ
 וַיִּשְׁמַעֲאֵל, שֶׁנִּקְרָאִים רָמָה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים

עליהם, והגוף נבקע ויִהָרְגוּ אֶת יִשְׂרָאֵל. ועל זה, (איוב יד) אִךְ בְּשָׂרוֹ עָלְיוֹ יִבָּא וְנִפְשׁוֹ עָלְיוֹ תֵּאָכֵל. מהו בְּשָׂרוֹ עָלְיוֹ יִבָּא וְנִפְשׁוֹ עָלְיוֹ תֵּאָכֵל? בְּשָׂרוֹ יִבָּא עֲלֵיהֶם, וְנִפְשׁוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל תֵּאָכֵל. ואז היא מַשְׁתַּקְקֶת לְנִשְׁמָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁנִּקְרְאת נַעֲמִי.

וְלְנַעֲמִי מוֹדַע לְאִשָּׁה אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בַּעַז וְגו' (רות ב). רַבִּי רַחוּמַאי פָּתַח, (תהלים קיב) גִּבּוֹר בְּאַרְצָן יִתְּיָה וְרַעֲוֹ. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁמֵתְבַרֵךְ בְּכַנִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּרִי שֶׁלֹּא יֵלֵךְ יַחֲדֵי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

בַּיָּא וּרְאֵה, בְּהִנָּמָא שְׂיִישׁ בְּאָדָם יְהו"ה מְלֵא, וּמִתְפָּרֵשׁ הָאֹר שֶׁלֹּו לְמ"ה, כָּאֵן יֵשׁ בְּגוֹף הַשֵּׁם מְלֵא יְהו"ה, וּמִתְפָּרֵשׁ לְעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, וְעַם מִנְצַפ"ךְ הֵם עֲשָׂרִים וְשִׁבְעֵי.

וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ דְּרֵךְ יִשְׂרָאֵל. כִּמּוֹ שֶׁהוּא הִגִּמַת אָדָם, שֶׁהוּא מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, וְהוּא אֹר גְּדוֹל, כִּךְ יֵשׁ בְּגוֹף אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת - אֵשׁ וְעָפָר רוּחַ וּמַיִם, וְהֵם אַרְבַּעַת כַּחוֹת. וְאֵלּוּ הֵם: רוּחַ הַבְּהֵמִית, וְנִפְשׁוֹ

הַבְּהֵמִית, וְהַנְּשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה לְנִשְׁמָה. וְהֵם מֵצַד
הַשָּׂמַאל.

וְהֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ זֶה: הַשֶּׁכֶל
מִהַנְּשָׁמָה לְנִשְׁמָה. וְתֵאוֹת הַשֶּׁכֶל נִמְשָׁכַת
מִן הַנְּשָׁמָה. וּמִן רוּחַ הַבְּהֵמִית יָבֵא הַמִּשְׁאָא וּמִתֵּן
עִם הַגּוֹיִם. וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית לְהִנְהִיג הָאֵיבָרִים,
שְׂיִלְכוּ לְאֹכִילָה וּשְׂתִיָּה וְתֵאוֹת הַמִּשְׁגָּל, וְזוֹהִי
הַנְּפֶשׁ הַבְּהֵמִית (מִן הַרוּם אַרְבַּע רִחוּת, קֵר וְחֵם מִן וְחֶרֶף).

וְחַמְשָׁה מְקוֹמוֹת שְׁעֵשָׂרִים וּשְׁתֵּים אֹתִיּוֹת
נִזְכָּרוֹת בָּהֶם, וְהֵם: אַחַח"ע מְגֻרֹן,
בּוּמ"ף מִשְׁפָּתִים, גִּיב"ק מַחִידָה, דַּטְלֵנ"ת מְלָשׁוֹן,
זַסְצֵר"ש מִשְׁנָנִים. וְאֵלוֹ חֲמִשָּׁת הַמְּקוֹמוֹת נִכְלָלִים
בְּאַרְבָּעָה כַּחוֹת, שְׁהֵם מְנַהֲיָנִים הָאֵיבָרִים, וּבָהֶם
נִבְרָא כָּל הַגּוֹף. וְעֲלִיָּהֶם הָאֲרַבַּע אֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת,
שְׁנִקְרָאוּ אָדָם, וְעֲלִיָּהֶם אָמַר הַכֶּתוּב, (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וּמִן הַיּוֹד מִתְעוֹרְרַת יִרְאָה לְאֲדוּנֵי הָאֲדוּנִים,
שְׂיִתְיָה הָאָדָם יִרְאֵ מִפְּנֵו. וּמִן הַח' מִתְעוֹרְרַת

תְּשׁוּבָה לְאִישׁ. וּמִן הו' מִתְעוֹרְרֵת לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן
הה' מִתְעוֹרְרִים מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמַצּוֹת, וְלֹא יִחַטָּא.
וְהוּ הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצִלְמוֹ. כְּמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כִּי הוּא זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שְׁמוֹת: יְהו"ה. יְהו"ת. יְהו"ה.
יְהו"ה. וְדַע שֶׁהָאֲרֵבַע אוֹתֵיזוֹת הִנְמִת אַרְבָּעָה
יְסוּדוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ גוֹת, וּמִתְפַּשְׁטִים לְמֵאֲתָיִם
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. וְעַל אֵלּוֹ הָאֲרֵבַעָה יֵשׁ
אַרְבַּע אוֹתֵיזוֹת הַנּוֹכְרִים לְמַעֲלָה, וְהֵם מִתְעַלִּים עַל
הָאֲרֵבַעָה גוֹפִים שֶׁהוֹפְרִנוּ, וְנִקְרְאִים נִקְדוֹת. כִּי
בַּהֲבֵרַת י' אֵי, וּבַהֲבֵרַת ה' אֵה. וּבַהֲבֵרַת ו' אֵו.
וּבַהֲבֵרַת ה' אֵה.

וַיֵּשׁ עַל הַנִּקְדוֹת מְעַמִּים, שֶׁהֵם מְנַהֲיָיִם לְאֲרֵבַע
אוֹתֵיזוֹת, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי הַמְרַכְבָּה, שֶׁהֵם
מוֹצֵא הַיְסוּדוֹת הַשְּׁפָלִים, וְהֵם נִקְרְאִים נִקְדוֹת.
וְעַלֵּיהֶם שְׁלֵשָׁה מְעַמִּים, וְהֵם זֶרְקָא תְּלִשָׁא
שְׁלִשְׁלָת. וְזֶהוּ שֵׁם הַנִּסְתָּר הַטָּהוֹר וְהַקְדוֹשׁ, שֶׁהוּא
שֵׁם הוֹי"ה.

וְכֵן בְּאָדָם, מִן הָא' לְבִדָּה הִתְפַּשְׁטוּ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
 שֶׁל שֵׁם: אִי, אָה, אֹ, אָה. וּמִן הָאָלֶף הִתְפַּשְׁט
 ה"א הַנְּעֵלָם, כִּי הוּא מוֹצִיא מֵה שְׂקִיבֵל. וְגַם שְׁתֵּי
 הַבְּרוּתָיו אִי אוֹ - הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל וְהַשֵּׁנִי מוֹלִיד.
 וְהַיּוֹ"ד הַנְּעֵלָם שֶׁל אִי מוֹרָה כִּי מִמֶּנּוּ מִתְפַּשֵּׁט
 הַכֹּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל, וְהַשֵּׁנִי מוֹלִיד.
 וְהַיּוֹ"ד הַנְּעֵלָם שְׁמוֹרָה כִּי מִמֶּנּוּ מִתְפַּשֵּׁט הַכֹּל.

וְעַל כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן וְרָקֵא, כְּשֵׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי
 הוּא מוֹרָה שְׂאִינ לֹ סוּף. וְהַשֵּׁנִי תִלְשָׂא,
 מְלָה מְרַכֶּכֶת: ת"ל ש"א. כִּי הִיא נוֹשֵׂאת הַת"ל.
 וְהַשְּׁלִישִׁי שְׁלִשְׁלֶת, כְּשֵׁמָה כֵּן הִיא, הַמְשַׁפְּעֵת לִתֵּל
 שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם (וְעַל זֶה כֵּן הַמַּחֲבֵר בְּאֶמְרוֹ).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שִׁמּוֹת, בְּדִגְמָא הַזֶּה: יוֹסִי יוֹסִי
 יוֹסִי יוֹסִי. יֵשׁ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ גּוּף,
 וּמִתְפַּשְׁטִים לְמֵאתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים.
 וְיֵשׁ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ נְקֻדּוֹת, וְהֵם מִתְעַלִּים
 עַל הַגּוּף. וְיֵשׁ עַל הַנְּקֻדּוֹת טַעָמִים, שֶׁהֵם מְנַהֲיָגִים

אֶת הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם נִסְתָּר וְקָדוֹשׁ,
וְהַנִּקְדוּת גּוֹף לְטַעַמִּים, וְהָאוֹתִיּוֹת גּוֹף לְנִקְדוּת.

רַבִּי רְחוּמַאי פְּתַח, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יִהְיֶה
זֶרְעוֹ. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שִׁיזְכָּח לְהַתְּכַרֵּךְ בְּבָנִים
בְּעוֹלָם תְּהֵא. וְאִם לֹא, הוּא הוֹלֵךְ מִיַּד לְיָד. וְכַתוּב
(משלי יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רָע. מַה זֶה יָד לְיָד? (תהלים
כה) סוֹד ה' לִירְאָיו.

רַבִּי נַחֲמָן אוֹמֵר, וְלִנְעָמִי (דף קג ע"א) מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ
גְּבוּר חֵיל מְמַשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וְשִׁמוֹ בְּעוֹז.
וְכַתוּב (רות ב) קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִנְּאֻלָּנוּ הוּא. וְרַבִּי
רְחוּמַאי אָמַר, (אם) כָּךְ, מַה זֶה לֹא יִנְקָה רָע?

אָמַר לוֹ, לְשׁוֹמֵר שְׁתֵּיהֶם מִלְּקָה אֶת הָרָשָׁעִים, עַד
שְׁנוֹתֵנִים לוֹ עָרַב. וְאִם נוֹתֵן, לֹא נוֹתֵנִים
לְשׁוֹמֵר לְהַלְקוֹת. אָמַר לוֹ, לֹא כֵּן! אֵלֶּיךָ בְּשָׁעָה
שִׁיבָא וְיִתְנַלֶּה מִי שֶׁחָתַן אֶת הָאָדָם, תִּדַע אֶת זֶה.

רַבִּי זְמִירָא יָצָא לְשִׁדְּחָה אוֹנוּ, רָאָה אֶת אוֹתָם
הַבְּקִיעִים שֶׁבְּקִמְטֵי הַבְּלִיטוֹת שֶׁמַּעֲלוֹת

שְׁלֵהָבוֹת. הֶרְכִּין אֲזֵנוֹ, וְשָׁמַע קוֹלוֹת. אָמַר לוֹ אֹתוֹ
הָעֶרְבִי: לֵךְ עִמִּי, וְאַרְאֶה לְךָ פְּלִיאֹת נִסְתָּרוֹת מִבְּנֵי
אָדָם. הֲלֵךְ עִמּוֹ אַחֲרֵי הַסֵּלַע, וְרָאָה בְּקִיעִים
אַחֲרֵים וְשִׁלְהָבוֹת שְׁעוֹלוֹת לְמַעְלָה. שָׁמְעוּ קוֹלוֹת
אַחֲרֵים. אָמַר לוֹ: הֶרְכִּין אֲזֵנְךָ לְכָאן. הֶרְכִּין אֶת
אֲזֵנוֹ, וְשָׁמַע קוֹלוֹת שְׁאוֹמְרִים וַיִּי.

אָמַר: וַדַּאי, זֶהוּ מָקוֹם מֵאוֹתָם הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל
הַגִּיהֶנָם כָּאן. וְעָבַר אֹתוֹ הָעֶרְבִי, וְהוּא
נִשְׁאַר. בִּינְתִים גָּחַן לְתוֹךְ מָקוֹם אַחֵר, וְרָאָה אִישׁ
אַחַד שֶׁתָּיָה מְרִים קוֹלוֹת, וְהָיוּ לוֹקְחִים אֹתוֹ,
וּמְכַנְּיָסִים אֹתוֹ לְעַמְקֵי שָׁל מְדוּר אַחֵר, וְנִתְּכַפֶּסֶה,
וְלֹא רָאָה יוֹתֵר.

נִרְדָּם, וְרָאָה בַּחֲלוֹם אֹתוֹ הָאִישׁ. אָמַר לוֹ: מִי
אַתָּה? אָמַר לוֹ: יְהוּדִי רָשָׁע אָנִי, שְׁלֹא
הִשְׁאַרְתִּי רַעוֹת וְחַטָּאִים בְּעוֹלָם שְׁלֹא עָשִׂיתִי. אָמַר
לוֹ בְּתוֹךְ הַחֲלוֹם: מַה שָּׁמְךָ? אָמַר לוֹ: אֵינִי יוֹדֵעַ,
שֶׁתְּרַשְׁעִים שֶׁל הַגִּיהֶנָם לֹא זוֹכְרִים שְׁמָם.

אָמַר לוֹ: שָׁם מִקוֹמְךָ מֵהוּ? אָמַר לוֹ: בְּגִלְיָל
הָעֲלִיּוֹן הָיִיתִי בְּצַב, וּמִתּוֹךְ הָרְעוּת הַרְבוֹת
שָׁעֲשִׂיתִי שָׁם, וְדָנִים אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁלַשׁ פְּעָמִים
בְּיוֹם וְשָׁלַשׁ פְּעָמִים בְּלַיְלָה. (אָמַר לוֹ: וַיֵּן הַשְּׂאֵרֶת? אָמַר לוֹ:

•(ז)

קָם מִשָּׁם, וְהִלֵּךְ לוֹ לְגִלְיָל הָעֲלִיּוֹן. שָׁמַע קוֹל
תִּינוֹק שֹׁתֶהָ אוֹמֵר, (מְשָׁלִי ב) אִם תִּבְקֹשְׁנָה
בְּכַסֶּף וּבִמְטָמְנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה אֲזוּ תִבְיֵן יִרְאֵת ה'.
הִלֵּךְ לְבֵית מִדְרָשׁ אַחֵר, שָׁמַע קוֹל תִּינוֹק אַחֵר
שֹׁתֶהָ אוֹמֵר, (צַפְנִיָּה ב) בִּקְשׁוּ צֶדֶק בִּקְשׁוּ עֲנוּה אוֹלֵי
תִפְתְּרוּ וְגו'.

הִלֵּךְ וַחֲפֹשׂ אַחֵר אוֹתוֹ הָאִישׁ הָרָשָׁע. וְאֵל תִּינוֹק
אֶחָד שָׁאֵל. אָמַר לוֹ: רַבִּי, יָבֵא כֶּף וְכֶף
לְאוֹתוֹ הָאִישׁ, שָׁלֵא הַשְּׂאִיר רְעוּת וַחֲטָאִים בְּעוֹלָם
שָׁלֵא עָשָׂה! כֶּף וְכֶף יִהְיֶה לְאוֹתוֹ הָאִישׁ הָרָשָׁע,
וְלְאוֹתָהּ (הַמִּינִיקָת) שִׁחִינִיקָה אוֹתוֹ!

אָמַר לוֹ: הֲאִם הַשְּׂאִיר בֵּן בְּעוֹלָם? אָמַר לוֹ: בֵּן,
בֵּן אֶחָד הוּא הַשְּׂאִיר, וְהוּא רָשָׁע כְּמוֹ אָבִיו,

וְהוּא תִּילָד שְׁהוּלָךְ בְּבֵית הַמְּטַבְּחִים. חֲפֵשׂ אַחֲרָיו,
 וְלָקַח אוֹתוֹ וְלָמַד אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, עַד שְׁלֹמֹדוֹ מִקְרָא
 וּתְפִלָּה וּקְרִיאַת שְׁמַע. אַחֲרַי כִּי לָמַד אוֹתוֹ מִשְׁנָה
 וּתְלָמוּד וְהִלְכוֹת וְהַגְּדוֹת, עַד שֶׁהִתְחַבֵּם יוֹתֵר,
 וְהִינוּ רַבֵּי נַחֻם הַפְּקוּלִי.

וְלָמָּה קָרְאוּ לוֹ הַפְּקוּלִי? כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כח)
 פָּקוּ פְּלִילִיָּה. שְׁהוּצִיא אֶת אָבִיו מִהַדִּין שֶׁל
 אוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְכָמָּה חֲכָמֵי הַדּוֹר שֶׁצָּצְאוּ מִמֶּנּוּ
 נִקְרְאוּ פְּקוּלִי.

אוֹתוֹ הָאִישׁ בָּא לוֹ בַּחֲלוּם, וְאָמַר לוֹ: רַבֵּי, כִּמּוֹ
 שֶׁנִּחְמַתְנִי, כִּי יִנַּחַם אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. שְׁחֵרֵי מִן הַיּוֹם שֶׁיֵּדַע בְּנֵי פְּסוּק אַחֵד, הוּצִיא
 אוֹתִי מִן הַדִּין. כִּיּוֹן שֶׁקָּרָא קְרִיאַת שְׁמַע, הֵעֵלוּ
 הַדִּין שְׁלִי בֵּין בָּיּוֹם וּבֵין פְּלִילִיָּה פַּעַם אַחַת. כִּיּוֹן
 שֶׁקָּרָא בּוֹ הַרְבֵּי, הֵעֲבִירוּ אֶת דֵּינִי מִכָּל וְכָל.

הַיּוֹם שֶׁנִּהְיָ חָכָם וְקָרָא לוֹ רַבֵּי, הִתְקִינוּ אֶת
 כְּסָאֵי בֵּין תַּצְדִּיקִים בְּגֵן עֶדֶן. וְכָל יוֹם וַיּוֹם

שָׁמַתְּ חֲדָשֶׁת תּוֹרָה בְּשֵׁמוֹ, מְעַטְרִים אוֹתִי בַּעֲטָרָה
עֲלִיוֹנָה, שֶׁהַצְּדִיקִים מִתְעַטְרִים.

בְּגִלְגָּלָה זָכִיתִי בְּכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה. אֲשֶׁרִי הוּא חֶלְקוֹ
שֶׁל מִי שֶׁמִּשְׁאִיר בֵּין שְׁעוֹסֶק בַּתּוֹרָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא בַּר אֲבָא, כְּמוֹ זֶה אֵרַע
לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נִתָּן שָׁאַל אֶת רַבִּי יוֹסִי בַּר חֲנִינָא יוֹם אֶחָד,
וְאָמַר לוֹ, הֲאִם לְאֵלֵיהוּ הָיָה בֵּין אִוֹ לֹא? אָמַר
לוֹ, דְּבָר אַחַר הָיָה בּוֹ, וְכַתּוּב (דְּבָרֵי הַיּוֹמִים א טו) אֵל
הִתְנַעַר בְּמִשְׁיָחִי וּבִגְבִיָּאֵי אֵל תִּרְעוּ. מַה זֶה אֵל
תִּרְעוּ? אֵל תִּעֲשׂוּ עֲצֻמְכֶם רַעִים וְחֻבְרִים לְנִבְיָאֵי.
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בָּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל
לְעַבְדוּתוֹ, וְהַכְּנִיסָם בְּהִיכָלוֹ, קַל וְחֹמֶר מִי שֶׁהוּא
מִלְּאָדָּה בַּשָּׁמַיִם, אֶתְּחָה שׂוֹאֵל עֲלִיוֹ?!

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מִשְׁכַּט גָּד הָיָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי
אָמַר, אֵלֵיהוּ, דְּבָר אַחַר הָיָה בּוֹ, שֶׁכַּתּוּב
(משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֶד. מִי עָלָה שָׁמַיִם - אָמַר

רַבִּי אֶלְעָזָר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה אֱלֹהָיו. וַיֵּרֶד
- מִקֶּדֶם לָבֵן.

וְקָנְשָׁה מִרַבִּי אֶלְעָזָר עַל רַבִּי אֶלְעָזָר, שֶׁאָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אֱלֹהָיו זֶה פְּנֵחָם. אִם בְּשִׁבִיל
שֶׁקָּנְא לְקִדּוּשׁ פְּרוּךְ הוּא - זֶה קָנְא וְזֶה קָנְא! לֹא
כִּדְ, שֶׁאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתוּב (מלכים א-מט) קָנְא
קָנְאֵתִי. קָנְא בְּשִׁטִּים, וְקָנְאֵתִי כָּאֵן. אָמַר לוֹ
הַקִּדּוּשׁ פְּרוּךְ הוּא: עַד מָתִי אֶתָּה מִקָּנְא לְשָׁמַי?

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה, מִי עָלָה שָׁמַיִם - זֶה
אֱלֹהָיו, שְׁפָתוּב (מלכים ב-ב) וַיַּעַל אֱלֹהָיו
בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם. וַיֵּרֶד - זֶה יוֹנָה, שְׁפָתוּב (יונה א)
וַיּוֹנָה יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה וְגו'. לְקַצְבֵי הַרִים
יִרְדֶּה־תִי. מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְּנָיו - זֶה מֹשֶׁה.

מִי צָרַר מַיִם - זֶה אֱלִישָׁע, שֶׁרָפָא הַמַּיִם בִּירִיחוֹ.
בְּשִׁמְלָה - בְּכַח שִׁמְלָתוֹ שֶׁל אֱלֹהָיו. מִי הִקִּים
כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ - זֶה אַבְרָהָם, שְׁפָתוּב (בראשית א) אֱלֹהֵי
תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

מַה שְּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָרוֹן שֶׁהֵבִיא הִלְלוּ לְעַבְדֹתוֹ?
 ה' צָבָאוֹת שְׁמוֹ. וּמַה שֵּׁם בְּנוֹ? יִשְׂרָאֵל,
 שְׁפָתוֹב (שמות א) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי נַחֲמָן אוֹמֵר,
 כֹּל זֶה בִּפְקֻדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר.

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוֹדָאִי נִפְגְּשׁוּ תַּחַת אֵילָן אֶחָד
 בַּשָּׂדֶה, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים. בִּינֵיתִים רָאוּ רוֹק אֶחָד
 שָׁבָא וְטָעָה בַּשָּׂדֶה. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי: אוּ שְׂטוּעָה
 אוֹתוֹ הָאִישׁ בַּשָּׂדֶה, אוּ שֶׁהוּא לְסָטִים, אוּ שְׂפוּחַד
 מֵעַמָּנוּ.

(אמר רבי נהוראי: השכינה אצלנו, קום! קמו. תרימו לו קול. ביון שראתה אותם,
 קרב אליהם).

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי: מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ: מִתּוֹךְ שְׂלֵא
 שְׂאֵלְתִי אֶתְכֶם בְּשָׁלוֹם, לֹא הִפְרַתֶּם אוֹתִי.
 אֲנִי יְהוּדִי, וְטָעִיתִי פֶּאֶן בַּשָּׂדֶה הַזֶּה, וְלֹא שְׂאֵלְתִי
 עֲלֵיכֶם, שְׂאֵמְרְתִי שָׁמָּה הֵם רְשָׁעִים, וְכַתוּב (ישעיה
 מח) אֵין שָׁלוֹם אָמַר ה' לְרְשָׁעִים. וּמֵאַחַר שְׂלֵא
 הִפְרַתִּי אֶתְכֶם, עַד שֶׁרְאִיתִי בָּכֶם בְּנִפְי מִצְוָה,
 וְשִׂמְחֵתִי. עֲכָשׁוּ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם חֲכָמִים. יָשְׁבוּ תַּחַת

הַאִילָן. אָמַר רַבִּי יוֹדָאי, נִתְעַסַּק בְּעִבּוּרַת רַבּוּנֵנוּ,
וְנִפְתַּח בַּתּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי יוֹדָאי וְאָמַר, (דברים ו) וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת
בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ. מְזוּזוֹת כְּתוּב, מָה הַטַּעַם?
אֵלֶּא אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מְצַיְנִים תָּמִיד
בְּמִצְוֹת, בְּשִׁבְתָּם וּבְלַכְתָּם, בְּשִׁכְבָּם וּבְקוּמָם,
שְׁכַתוֹב בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ
וּבְקוּמְךָ.

וְיִשְׂיָהוּ יִשְׂרָאֵל מְעַטְרִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, כִּדְרִי
שִׁידְבְּקוּ תָּמִיד (דף קג ע"ב) בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁכַתוֹב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם
חַיִּים. וְכָל הַדְּבַק בְּקוּנּוֹ, אֵינּוּ נִזְוֵק לְעוֹלָם.

וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שְׁשָׁנֵי מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת מְלוּיִן לוֹ
לְאָדָם, אֶחָד בִּימֵינוּ וְאֶחָד בְּשִׁמְאֵלוֹ, שְׁכַתוֹב
(תהלים צא) כִּי מַלְאָכָיו יַצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ.
וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שְׁאֵם תָּמִיד מְצוּי בְּמִצְוֹת, כְּבִיכּוֹל
שֶׁהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נֶעֱשֶׂה לוֹ שׁוֹמֵר, שְׁנֵאמַר (שם)
קכא) ה' שִׁמְרְךָ.

מָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נוֹטֵל מִלְאָךְ הַתּוֹלָךְ
 בְּיַמֵּינוּ, וּמַעֲמִידוֹ לְפָנֵינוּ, וְהוּא עוֹמֵד בְּמִקְוָמוֹ,
 שֶׁנֶּאֱמַר ה' צִלְף עַד יַד יְמִינָךְ. וְאוֹתוֹ הַמִּלְאָךְ שֶׁהוּא
 מְשַׁמְאֵלוֹ, מַעֲמִידוֹ אַחֲרֵי הָאָדָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְיַמֵּן וּמְשַׁמְאֵל. נִמְצָא הָאָדָם נִשְׁמָר מִכָּל
 צַדִּדָיו, מִי יוֹכֵל לְחַזֵּק אוֹתוֹ.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ שְׂלֵא יִהְיֶה הָאָדָם מְצוּי בְּלֵא תוֹרָה
 וּבְלֵא מְצוּת אֶפְלוֹ שְׁעָה אַחַת. בְּבֵיתוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמְרוֹ מִכַּחוּץ, וְהָאָדָם מִכַּפְּנִים.

וְשֶׁנֵּינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוֹדָה, פֶּתַח הַמְּצִין
 בְּמוֹזוֹתָ, אֵין מַזִּיק וְאֵין שֹׁמֵן וְאֵין פִּנֵּעַ רַע
 מִתְקַרֵּב אֵלָיו. מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר
 הַפֶּתַח, אֶפְלוֹ בְּשְׁעָה שְׁנַתָּן רְשׁוּת לְמִלְאָךְ הַמְּוֹת
 לְחַבֵּל. זוֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֶה שְׁשֵׁם שְׂדֵי עוֹמֵד עַל
 הַפֶּתַח, שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת יב) וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֵא אֶל
 בְּתִיכֶם לְנִגְתָּ. לְפִיכֶךָ צָרִיךְ הָאָדָם שְׂיִהְיֶה תָּמִיד
 מְצוּי בְּמְצוּת מוֹזוֹתָ.

פְּתַח רַבִּי נְהוֹרָאֵי בְּפָרְשַׁת צִיצִית וְדַרְשׁ, (במדבר טו)
 וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל בְּנֵי בְּנֵיהֶם לְדֹרֹתָם.
 מַה שׁוֹנָה שְׂפָאן וּבְשֵׁפֶת לְדֹרֹתָם חֶסֶד, שְׂפָתוֹב
 לַעֲשׂוֹת אֶת הַשֵּׁפֶת לְדֹרֹתָם, חֶסֶד (שמות לא)

אֲשֶׁנִּינוּ, תִּקְנוּ פָּרֶשֶׁת צִיצִית בְּקִרְיַת שְׁמַע.
 וּבְדִירְתוֹ שֶׁל אָדָם נִמְצָא פָּרֶשֶׁת
 קִרְיַת שְׁמַע, חוּץ מִפָּרֶשֶׁת צִיצִית, שְׁחֶסֶד מִשָּׁם.
 בְּמַה נִּשְׁלָם? אֵלֶּא כְּשֶׁאָדָם מִתְעַלֵּף בְּבֵיתוֹ
 בְּצִיצִית, וְיֹצֵא נוֹ לְפִתְחוֹ, הֵרִי נִשְׁלָם.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח בּוֹ, וּמִלֵּאדְ הַמּוֹת זֶה
 מִשָּׁם, וְהֵינּוּ לְדֹרֹתָם, שְׂיִהְיֶה שָׁלֵם. וְיֵצֵא
 מִפֶּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצּוֹה זֶה, וּמִלֵּאדְ הַמִּשְׁחִית זֶה מִשָּׁם,
 וְנִצּוֹל הָאָדָם מִכָּל גּוֹךְ. מִנֵּיין לָנוּ? מִמַּה שְׂפָתוֹב
 מְזוּזוֹת, מֵאוֹתֵינוּתֵינוּ מִשְׁמַע: ז"ו מו"ת. שְׁלֵא נִתֵּן לוֹ
 רְשׁוֹת לְחַבֵּל, וְזֶה מִפֶּתַחוֹ.

בְּשֵׁפֶת, שְׂפָתוֹב לְדֹרֹתָם, מָה הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׂכִינּוֹ
 שְׁקוּדֵשׁ הַיּוֹם, דִּירְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה
 לְהִיּוֹת בְּיַד הַלּוֹב, וְשִׁלְחַן עֲרוּף, וּמִטָּה מְמַצֵּעַת,

וְדִירָתָן מִתְקַנֶּת בְּדִירַת חֲתָן לְקַבֵּל בּוֹ הַכֶּלֶה. וּמָה
 הוּא? שֵׁשֶׁת הֵיא כֶּלֶה, וְלַעוֹלָם אֵין מִכְּנִיסִין אוֹתָהּ
 אֶלָּא בְּדִירָה מִתְקַנֶּת לְכַבוֹדָהּ, כְּפִי הָרְאוּי לָהּ. וְעַל
 זֶה כָּתוּב לַעֲשׂוֹת אֶת הַשִּׁשִּׁת. וְכָתוּב לְדַרְתָּם,
 לְהַכְּנִים בָּהּ כֶּלֶה קְדוֹשָׁה לְדִירָתָהּ וְלִהְיוֹת בְּתוּכָהּ.

בְּשַׁעָה שְׁקַדְשׁ הַיּוֹם, וְכֶלֶה זֶה בָּאָה, וְאֵינָה מוֹצֵאָה
 דִּירָה מִתְקַנֶּת וְשִׁלְחָן עָרוּף וְגַר דָּלוּק -
 כֶּלֶה זֶה אוֹמְרָת: אֵין דִּירָה זֶה מִיִּשְׂרָאֵל. בִּינִי וּבֵין
 בִּינֵי יִשְׂרָאֵל כָּתוּב, אֵין זֶה מִיִּשְׂרָאֵל, אֵין דִּירָתוֹ
 לְקַדְשָׁה. עַל כֵּן צָרִיךְ הַכֹּהֵן קְדוֹשָׁה בְּבֵית. וְעַל זֶה
 כָּתוּב לְדַרְתָּם, בְּשַׁשִּׁת וּבְצִיצִית.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, אֲנִי מַעֲרִיד עַל מִי שִׁיּוּצֵא מִשַּׁעַר
 בֵּיתוֹ בְּעַטְוֶף שָׁל מְצוּהָ, וְתַפְלִין בְּרֵאשׁוֹ,
 בְּשַׁעָה שִׁיּוּצֵא בֵּין שְׁנֵי הַשַּׁעְרִים, מוֹדַמְנֵת עָלָיו
 שְׂכִינָה, וְשְׁנֵי מַלְאָכִים שְׁעוֹמְדִים עָלָיו, אֶחָד מִיְּמִין
 וְאֶחָד מִשְּׂמָאל, וְכֻלָּם מְלוּוִים אוֹתוֹ עַד בֵּית הַכְּנֶסֶת
 וּמְבָרְכִים אוֹתוֹ. וּמִקְטָרֵג אֶחָד שְׁעוֹמֵד לְפָנַי בְּתַחֵי

הָאָדָם הוֹלֵךְ מֵאַחֲרֵיהֶם, וְעַל כָּרְחוּ מֵשִׁיב וְאוֹמֵר
אָמֵן.

וְזָכוֹר וְשָׁמוֹר - הַכֶּלֶל שֶׁל הַתּוֹרָה. זָכוֹר הִיא
פְּרִשְׁת מוֹנֵזָה. וְאִם תֹּאמַר, מוֹנֵזָה בְּנִקְבָּה
מְדַבֵּר - כִּי הוּא וְדַאי. אֲבָל הַפְּרִשָּׁה הַזֶּה, זָכוֹר
כָּלוּל בְּנִקְבָּה. שָׁמוֹר הוּא צִיצִית.

וּכְשִׁיּוֹצֵא אָדָם מִשַּׁעַר בֵּיתוֹ, יוֹצֵא בְּתַפְלִין, שֶׁהֵם
הַכֶּלֶל שֶׁל זָכוֹר, וְצִיצִית עִמָּם, שֶׁהִיא
שָׁמוֹר, וּפּוֹגֵשׁ בְּמוֹנֵזָה בְּשַׁעַר בֵּיתוֹ, שֶׁהוּא כָּלֵל
זָכוֹר - הַצִּיצִית מִשְׁלִימָה לוֹ לַכֶּלֶל שֶׁל שָׁמוֹר.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי צִיצִית לֹא עוֹמֶדֶת בַּפֶּתַח? אֵיךְ
עוֹמֵד זָכוֹר לְבֵדוֹ, וְהֲרֵי שְׁנֵינוּ שְׁזָכוֹר וְשָׁמוֹר
הֵם יַחַד? אֵלֶּא, מוֹנֵזָה כּוֹלֶלֶת זָכוֹר וְשָׁמוֹר. שְׁנֵינוּ
זָכוֹר וְשָׁמוֹר בְּדַבּוּר אֶחָד נֶאֱמָרוּ, וְהֵם יַחַד.
וְהַמוֹנֵזָה כָּלֵל שֶׁל שְׁנֵיהֶם, הַכֶּלֶל שֶׁל זָכוֹר וּנְקִבָּה
יַחַד.

הַתְּפִלִּין לְמַעַלָּה - כָּלֵל זְכוּר. תְּפִלִּין שֶׁל יָד -
שְׁמֹר, כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה. הָעֲשִׂיָּה אֵין
כְּתוּבָה אֵלָּא בְּצִיצִית, שֶׁהִיא שְׁמֹר, וְהַכֹּל הוּלָךְ
יַחַד. בָּא אוֹתוֹ הַרְוֹק וְאָמַר, בְּמָקוֹם הַזֶּה נִמְצְאוּ
רְאשִׁים, מִי יָכוֹל לְדַבֵּר?

פָּתַח וְאָמַר, (רות ב) וּלְנַעֲמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גִּבּוֹר
חַיִל מִמֶּשֶׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בַּעַז. מְגֵלָה זֹ
לֹא הָיָה לָּהּ לְהַתְּחִיל אֵלָּא מִפְּסוּק זֶה.

שְׁנֵינּוּ, כִּשְׁתַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרֵא הָעוֹלָם,
הָיָה מִחֲרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הָיָה עוֹמֵד,
עַד שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, בָּרָא
אֶת הָעוֹלָם, וְהַעֲמִידוֹ עַל עַמְדוֹ, עַל עַמּוּד אַחֵר.
מָה הוּא? הוּא צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצֵץ אוֹר מִמְּנַת, וְהָאוֹר
הַהוּא הַבְּהִיר וְהָאִיר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ,
וְבוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאָהוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְנִסְתַּכַּל בְּרִשְׁעִים הָעֲתִידִים לָבֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגִנְזוּ
לְעוֹלָם הַבָּא לְצַדִּיקִים.

וְאִם תֹּאמַר, הַזֵּאֵל וְהוּא עֲתִיד לְגַנּוּז, לָמָּה
 בָּרָאוּ? אֵלָּא כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אוֹר זֶה, לֹא בָרָאוּ אֵלָּא לְבָרָא בּוֹ אֶת הָעֶפֶר (הָעוֹלָם).
 וְנִסְתַּכַּל וְרָאָה שְׁעֵתִידִים רְשָׁעִים לָבֵא, וְגַנּוּז
 לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי
 שְׁתַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גַּנּוּז, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

בּוֹ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ? אֵלָּא אָמַר, בְּאוֹר אַחַר הַיּוֹצֵא
 מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גָּדוֹל,
 וְהָעוֹלָם בּוֹ מִתְקַיֵּם. וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנֵאמַר
 (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם.

וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זָרַע דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם,
 שְׁנֵאמַר (תהלים כב) זָרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסְפֹּר לַה'
 לְדוֹר. הוּא שְׁנֵאמַר (שם פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכֹל
 זָרַעוֹ שֶׁל דָּוִד, מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעֵינֵינוּ זֶה - (משלי מז)
 כֹּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ.

כְּתוּב וּלְנִעְמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה, מִכָּאן תִּהְיֶה רְאוּי
 לְהִתְחִיל מְגִלָּה זוֹ! אָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרְאֵי,

פֶּתַח פִּיךָ, שְׁתַּרְי הַדְּבָרִים הַלְלוּ חֲדָשִׁים עֲתִיקִים
 יֵם מֵהַיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אָמַר לוֹ, מַה שְׂמֹךְ? אָמַר לוֹ, אָמַר הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
 וְאַחַר כֵּן אָמַר מַה שְּׂמִי. אָמַר רַבִּי יוֹדְאִי,
 הַשְׂכִּינָה עִמָּנוּ, וּמִשְׁרָאִיתִי (דף קד ע"א) אוֹתְךָ שְׂדֵבְרִיךָ
 שׁוֹתְקִים, וְהַעֲרַתִּי לְךָ אָמַר - בָּרוּךְ תִּהְיֶה!

אָמַר לָהֶם, רֹת וְנִעָמִי וּבְעֹז, שְׁלֹשֶׁתָם בְּדִיוֹקָן
 הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת עוֹמְדִים,
 וְיָרַע דָּוִד מִתּוֹךְ דִּיוֹקָן הָאֵילָן נִשְׁתַּל בְּעוֹלָם.

נִעָמִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי נָעַם אֲדָנִי אֶלְהִינּוּ עֲלֵינוּ.
 וְעַל הַשֵּׁם הַזֶּה נִשְׁתַּל אוֹתוֹ הַשֵּׁם בְּעוֹלָם.
 מִי זֶה נָעַם ה' זו תִּשְׁוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כז)
 לַחַזוֹת בְּנָעַם ה', זו תִּשְׁוֹבָה, וְהַעוֹלָם הַבֹּא. וּלְבַקֵּר
 בְּהִיבְלוֹ - זֶה עוֹלָם אַחַר לְמִשְׁתָּה.

רֹת בְּדַמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם תִּתְחַתּוֹן, שְׂמִרְוָה לְקָדוֹשׁ
 בָּרוּךְ הוּא תָמִיד בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת. רֹת,
 עַל שֵׁם תּוֹר, שְׂמִשְׁנָה בְּקוֹלוֹ מְכַל שְׂאָר הַקּוֹלוֹת -

אף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִשָּׁנָה בְּקוֹל בְּתִשְׁבַּחַת מִכָּל
 שָׂאֵר הַקּוֹלוֹת. (שְׂשֻׁבָה יוֹתֵר) הַתּוֹר הַזֶּה נוֹתֵן שְׁנֵי
 קוֹלוֹת יַחַד, אֶחָד עֲלִיּוֹן וְאֶחָד תַּחְתּוֹן, וְהַכֹּל יַחַד -
 אֵף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרָת לְמַעְלָה וּמִתְעוֹרְרָת
 לְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּפַעַם אַחַת וּבְקוֹל אֶחָד.

וְהִינּוּ שְׂפָתוֹב, (שם פג) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל
 תַּחְרַשׁ וְאֵל תִּשְׁקַט אֵל. אֵל תַּחְרַשׁ,
 מְלַהֲתֵעוֹרֵר לְמַעְלָה. וְאֵל תִּשְׁקַט, מְלַהֲתֵעוֹרֵר
 לְמַטָּה, הַכֹּל יַחַד.

בַּע"ז בְּדִיוֹקָן עֲלִיּוֹן, צְדִיק, גְּבוּר, שׁוֹמֵר בְּרִית.
 וְהַתְּנַבֵּר עַל יְצִרוֹ, וְנִקְרָא גְבוּר חֵיל, וְדַאי
 שְׂצְדִיק הָיָה.

וְאִם תֹּאמַר, וְכִי מִי קְרוֹב לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל? זֶה
 צְדִיק! וְהִרִי כְּתוֹב, יֵשׁ גּוֹאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי, וְכִי
 הוּא? אֵלָּא וְדַאי גּוֹאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי זֶה הָאֹר
 הָרֵאשׁוֹן שְׁנִקְרָא טוֹב, שְׂפָתוֹב (בראשית א) וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.

א"ת האו"ר - בְּגִימְטְרִיא תוֹר"ה, שְׁנִקְרְאָת לְקַח
טוֹב. וְאִם צְדִיק נִקְרָא טוֹב כְּמוֹתוֹ, שְׁכַתּוֹב
(ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב. וְזֶהוּ קְרוֹב, וְהַקְּדִים
לְאוֹתוֹ הַטּוֹב שֶׁל צְדִיק. וְעַל זֶה כָּתוּב קְרוֹב מִמְּנִי,
שְׂאֵנִי וְהוּא טוֹב. וְעַל זֶה, אִם יִנְאָלֶךָ טוֹב יִנְאָל,
שְׂהוּא קְרוֹב מִמְּנִי, הוּא שְׂהִתְחִיל וְהַקְּדִים
וְהִתְעוֹרַר לְהִתְחַבֵּק בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהִרִי הוּא קְרוֹב,
שְׁכַתּוֹב (בראשית כט) וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל.

וּלְנַעֲמִי מוֹדַע לְאִשָּׁה, מוֹדַע לָהּ הִיא צְדִיקָה
לְהִיּוֹת, שְׂהִרִי הַמְּלֶךְ שְׂהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ
שְׂנִינוּ. מִי הַמְּלֶךְ שְׂהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ? צְדִיק.

אֵלֶּא כְּמוֹ הָעוֹלָם הַבָּא, לֹא בֵּא וְלֹא מְתַנְּלָה אֵלֶּא
מֵאוֹתָהּ הַמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיוֹנָה שְׂעוֹמְדַת עֲלִיוֹ,
אִם כָּאֵן צְדִיק בְּאוֹתוֹ הַגִּזּוֹן מִמֶּשׁ שֶׁל אוֹתָהּ
מְחַשְׁבָּה עֲלִיוֹנָה. וּמָה שְׂמוֹ? אֵלִימְלֶךְ. כְּמוֹ שְׂהַמְּלֶךְ
הָעֲלִיוֹן שְׂמַח אֵל הָעוֹלָם הַבָּא וְשׁוֹלֵט עֲלָיו, אִם
כָּאֵן הַצְּדִיק נוֹדַע וּמְכַר אֵלָיו, לְשִׂמְחָה וְלְהִיּוֹת
לְאוֹתוֹ הַמְּלֶךְ הַתְּחִתּוֹן, בְּאוֹתוֹ הַגִּזּוֹן מִמֶּשׁ.

וְעַל כֵּן נִקְרָא בַּע"ז, בּוֹ הוּא תַקִּיף לְטַל אֶת כָּל
 עֲנוּיֵי הַגּוֹף וְכָל יְפֵי הַגּוֹף, וְנִכְנָס לְשָׁם. וּמֵהוּ
 מִכְּנִים לְשָׁם? כָּל זֶרְעוֹ שֶׁל דָּוִד, וְכָל תַּקּוּיֵי
 הַמְּלָכִים וּמִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן בּוֹ הוּא תַקִּיף
 וְלֹא חֲלָשׁ. חֵי לְעוֹלָמִים, לְהִיּוֹת בַּע"ז לְטַל כָּל
 הַתְּשׁוּקוֹת וְכָל הָעֲנוּיִים וְכָל יְפֵי הַגּוֹף, וְנוֹתֵן לָהּ.

וְכַעַת הַתְּחִילָה רוּת לְהִתְקַרֵּב (לְהַכְנִיחַ) בְּעוֹלָם מְעַט
 מְעַט, עַד שֶׁהִתְחַבְּרָה עִם בַּעַז. וְכֵן הַקִּיּוּם
 שֶׁל הַמַּגָּלָה הוּזוּ - נִעְמֵי וּבַעַז וְרוּת הֵם.

כָּתוּב (בראשית ה) וַיִּתְּחַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיָנָנוּ
 כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים, מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה
 שֶׁל בְּנֵי אָדָם. וְנִמְשַׁךְ חֲנוּךְ מְעַט מְעַט, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה
 מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה, וְשָׁחָה בְּמִקּוֹמוֹ כְּרֵאוּי. מִטַּטְרוּ"ן
 הַגָּדוֹל וְחֻזְקוֹ, הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַפָּנִים, (מ"ט תָּרִים גְּדוּלִים, מִמְּנוּ
 נִכְנָעִים) שֶׁמִּמֶּנּוּ מוֹדְעוֹעִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
 וְשִׁלְיָטִים וְשִׁמְשִׁים עֲלִיּוֹנִים שֶׁקְרוּבִים לוֹ, לְשִׁלְטַ
 וְלַהּוֹצִיא מִמֶּנּוּ כַּח וְעֲטָרוֹת קְדוּשׁוֹת.

אֵת כָּאֵן גַּם כְּמוֹ זֶה מִשְׁפַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
 רוּת אַחֲרָיו, וְנִטְלָה מִשָּׂאֵר הָעַמִּים, וְקָרַב
 אוֹתָהּ אֵלָיו, לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת
 קְדוֹשִׁים.

אֵת חֲנוּךְ עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִמְנֵי שְׁנִטְלוֹ
 מִמְּקוֹמוֹ, תִּפְקִידוֹ בְּדַבְּקוֹת כְּרָאוֹי, בְּעֵטוֹר
 שָׁל הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה. וְקָרָא לוֹ נֶעֱר. וּבְשִׁבְלוֹ כָּל
 נֶעֱרָה כְּתוּב נֶעֱר. וְעוֹמֵד (לְרוּחַ) אֶצְלוֹ עֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן.
 אֶל הָעֲלִיּוֹן, בְּאוֹתָהּ (מֵאוֹתָהּ) הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה. תַּתְּחַתּוֹן
 כָּלוּל בְּאוֹתָהּ (מֵאוֹתָהּ) הַתְּכַלּוֹת, שְׁנִכְלָל מִצַּד
 הַכְּלָה הַכְּלוּלָה שְׁנִטְלָה מִלְּמַטָּה.

וְעַל כֵּן שְׁלִטּוֹנוֹ בְּשָׁנֵי צְדָדִים, אָחוֹז לְמַטָּה וְאָחוֹז
 לְמַעְלָה. כְּתוּב (מִשְׁלֵי כ"ב) חֲנוּךְ לְנֶעֱר עַל פִּי דְרָכּוֹ
 גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה. חֲנוּךְ לְנֶעֱר, זֶה הוּא
 מִטְטְרוֹ"ן, שְׁמִשְׁפַּח אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלְּמַטָּה,
 וְהִנְחִיג אוֹתוֹ עַל פִּי (אֶל הַתְּחַתּוֹנִים) דְרָכּוֹ, לְפִי דְרָכּוֹ
 שְׁלִמַטָּה. אוֹ גַּם עַל פִּי דְרָכּוֹ, בְּדִרְךָ שְׂאֵדָם רוֹצָה
 לִילְךָ - מוֹלִיכִים אוֹתוֹ. גַּם כִּי יִזְקִין, שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים

(ז) נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי. וְשָׁנִינוּ, הַפְּסוּק הַזֶּה שָׂרַח
הָעוֹלָם אָמְרוּ. וְעַל זֶה, גַּם כִּי יִזְקֵן לֹא יִסּוּר, וְלֹא
יִסּוּר מֵאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, כִּדְרֵי לְהַפְּשֵׁיף לְמַטָּה.

וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי מֵרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁמִּפְּרֵשׁ
אוֹתָהּ בַּצּוּרָה הַזֹּאת, וּמִכָּאן הַכֹּל נִשְׁמָע. כָּבוֹד
רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יוֹדָאִי וְאָמְרוּ, מִי שָׁרוּאָה אֶת
זָנְבוֹ שֶׁל הָאֲרִיָּה וּפּוֹחֵד, כָּל שָׂכֵן מִי שָׁרוּאָה אֶת
הָאֲרִיָּה מִמֶּשׁ.

קָמוּ וּנְשָׁקוּתוּ. אָמַר לָהֶם, שְׁמִי יִיָּסָא הַקָּטָן. אָמְרוּ,
וְדָאִי שְׁוִיָּה רַבִּי יִיָּסָא הַקָּטָן, שְׁמַת־חַבֵּק (מִתְאַבֵּק)
תָּמִיד מֵעַפְרֵי הַבְּשָׂמִים שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי.

פָּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדַרְשָׁהּ, (שִׁיר ז') וְחִבְדָּךְ כִּיִּין הַטּוֹב
הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים. וְחִבְדָּךְ - אֵלּוּ תִלְמִידֵי
חֲכָמִים, שֶׁהֵם כִּיִּין הַטּוֹב. מִתּוֹ יִין הַטּוֹב עוֹמֵד בְּכָאן
וְרִיחֵהוּ הוֹלֵךְ לְמִרְחוֹק - אִף תִּלְמִידֵי חֲכָמִים הֵם
בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרָתָם הוֹלֵכֶת לְמִרְחוֹק בְּכָל
מָקוֹם.

וְאַתָּה בָּשָׂהֶם בְּקִבְרִי, שְׂפָתוֹתֵיהֶם רוֹחֲשׁוֹת תּוֹרָתְךָ.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שם) הַיּוֹבֵב שְׂפָתַי יְשׁוּנִים. כָּל שְׂכֵן
 בְּמָקוֹם שְׂעוּמָדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם עַל אַחַת בְּמָה
 וּבְמָה, שְׁתָּרִי אֲפִלּוּ מִלְּאֲכִי הַשָּׂרֵת אֵין לָהֶם כַּחַ
 לְעֵמֶד לְפָנֵיהֶם.

שְׁתָּרִי פֶעַם אַחַת הָיָה דָּבָר בְּלוֹד. בָּא רַבִּי שְׂמַעוֹן
 בֶּן יוֹחָאֵי לְעִיר. אָמְרוּ לְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאֵי, מַה נַּעֲשֶׂה? קָם וְעָבַר בְּעִיר, וַרְאָה בְּנֵי אָדָם
 מֵתִים. אָמַר, כָּל זֶה בְּעִיר, וְאֲנִי כָּאֵן?! גּוֹזְרֵנִי
 שְׂחִיתֶבְטָל.

שְׂמַעוֹן בֶּת קוֹל שְׁחִיתָה אוֹמְרָת: צֵאוּ מִכָּאֵן, שְׁתָּרִי
 רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי כָּאֵן, שְׁתַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא גּוֹזֵר - וְהוּא מְבַטֵּל. הָיָה שָׁם רַבִּי חֲנִינָא. בָּא
 וְאָמַר לְרַבִּי מַאִיר. אָמַר לוֹ רַבִּי מַאִיר, מִי יִכּוֹל
 לְעֵמֶד בְּשִׁבְחוֹ אִם לֹא (גְּדוּל) כָּמוֹ מֹשֶׁה?

פָּתַח וְאָמַר, (במדבר י"ז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קַח
 אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
 וְשִׂים (עֲלֶיהָ) קְטֹרֶת. וְכָתוּב (שם) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן וְגו'.

וְכַתּוּב (שם) וְהִנֵּה הֵחַל הַנֶּגֶף בְּעַם. וְכַתּוּב וַיַּעֲמֵד
 בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר ^(דף קד ע"ב) הַמַּגֵּפָה. כָּל
 זֶה צָרִיךְ לוֹ לְמַשָּׁה לְטָרַח. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 בְּמֵאמְרוֹ - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְכַפֵּל
 אֶת הַמַּגֵּפָה.

אָמַר לָהֶם רַבִּי יִיסָא, הוֹאִיל וְהִתְעוֹרְרָתִי בַּדְּבָרִים
 הַלְלוּ שָׁל רות, נִתְעַסֵּק בַּדְּבָרִים הַלְלוּ
 הַעֲלִיזוּנִים שָׁל חֲכָמָה, אָמַרְתִּי, שְׁהֲרִי רות הִיְתָה
 כְּשָׂרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹדָאי, אַף עַל גַּב שְׁהִיְתָה
 כְּשָׂרָה, לֹא נִכְרָה כְּשָׂרוֹתָה, עַד שְׁדַבְּקָה בְּאוֹתוֹ
 תְּצַדִּיק.

בַּיָּא וּרְאֵה, כְּשָׂרָה מְכַל הָאֵמוֹת רות. מָה אָמַר לָהּ
 בְּעוֹ? (רות ב) אַל תִּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אַחֵר גּוֹ,
 וְכֵה תִדְבְּקִין עִם נַעֲרָתִי. מָה הִיא אָמְרָה? נִם אָמַר
 לִי עִם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבְּקִין. בִּינוֹן שְׂרָאָתָה
 תְּמוֹתָה כְּהֵ, אָמְרָה לָהּ, לֹא כְּהֵ, טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי
 עִם נַעֲרוֹתַי וְלֹא עִם הַנְּעָרִים.

אמר רבי ייסא, חס וחס לילה לצדקת תזו מדברי
 גנאי, בשדה היתה. שבה אמר רבי שמעון,
 פתוב ויאמר לה בעז הלוא שמעת פתי אל תלכי
 ללקט בשדה אחר. מה פתוב למעלה? (שם) אלקה
 נא השדה ואלקטה בשפלים. מלמד שנצנצה פה
 רוח הקדש. אלקה נא השדה, מי השדה? וקדקה
 באמונה רבה. ומה הוא? הוא השדה אשר פרכו
 ה'. והוא שדה של התפוחים הקדושים.

מה פתוב? ויקר מקרה. וכבלעם פתוב, (במדבר כג)
 ויקר אלהים אל בלעם. ויקר, בלשון קרי
 וטמאה. וכאן שנה ואמר ויקר מקרה, כאן בלשון
 כבוד, כמו שנאמר (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים.

ומה יקר נפנע בה? חלקת השדה וגו', החלק של
 השדה הנה של הצדיקים, ושם הלכה,
 ונכנסה לחלק אחר, ולמדה דרכיו, והפירה בו
 מאותם הקוצרים. ומי הם? תלמידי חכמים,
 שנקראים קוצרי השדה.

בִּינְתַיִם, וְהִנֵּה בָעֵז בָּא. הַצְדִּיק בָּא, בָּא טָעוֹן
 בְּרָכוֹת, וְכִמָּה קִרְשׁוֹת. וַיֹּאמֶר
 לְקוֹצְרִים, מִי הַקּוֹצְרִים? לְמַעַלָּה הֵם בֵּית הַדִּין,
 הַסְּנֵה־הַדִּין הַגְּדוֹלָה שֶׁל שָׁם. ה' עִמָּכֶם, כָּעֵת נָתַן
 לָהֶם בְּרָכוֹת וְקְדוּשִׁים, וְהֵם אוֹמְרִים יְבָרְכֵךָ ה',
 נוֹתְנִים לוֹ תִקְוָה לְשֹׂאב מִמְּקוֹר חַיִּים, מִתּוֹךְ
 הָעוֹלָם הַבָּא.

לְמִי הַנֶּעְרָה הַזֹּאת? תְּשׁוּקָתוֹ לְשֹׂאֵל עָלֶיהָ,
 שְׂאֵהֲבָתוֹ בָּהּ. וְכֵן אָמַר הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 רַבִּי שְׂמֵעוֹן, הַמְּנֹלָה הוּא רָמַז לְתוֹרָה שְׂבִכְתָּב
 וְתוֹרָה שְׂבִעֵל פֶּה וְלְעוֹלָם הַבָּא. שְׂחֵרֵי הַתְּעוֹרָרָה
 לְצַדִּיקִים סוֹד הַתּוֹרָה שְׂבִכְתָּב, לְהַתְּחַבֵּר עִם תּוֹרָה
 שְׂבִעֵל פֶּה. וּמִשׁוֹם כֵּן תִּקְנֵנוּ רַבָּנָן אֶת הַמְּנֹלָה הוּא
 בְּשִׁבּוּעוֹת, בְּזִמְנֵן מִתַּן תּוֹרָה.

הֲלֹא שְׂמַעְתָּ בְּתֵי אֵל תִּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אַחַר (רות
 ג). אֵלוֹ הֵם הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׂבִיחַר לוֹ
 יַעֲקֹב הַקְּדוּשׁ, הַעֲדָרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂאִין מִתְּעַרְבִים
 עִם אַחֲרִים, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (בראשית ל) וַיֵּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים

לְבַדּוֹ וְלֹא שָׁתֶם עַל צֵאן לְבָן. וְעַל זֶה, לֹא תִלְכִי
 לְלֶקֶט בְּשָׂדֵה אַחֵר, לֹא תִתְרַצֶּה בְּמִלְכוֹת אַחֶרֶת
 וּבְמַרְכָּבוֹת אַחֵרוֹת. וְגַם לֹא תֵעָבְרִי מִזֶּה,
 מִהַפְתָּרִים הַלְלוּ שְׁלָה, אֶל תִּזְוִי לְעוֹלָמִים. וּמִזֶּה
 לֹא תִזְוִי מִבְּעַלְהָ. וּמִמֶּנּוּ לֹא תִזְוֶה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

וְכֹה תִדְבְּקִין עִם נִעְרָתִי (רות ב). רַבִּים הֵם שְׂמוֹתֶיהָ,
 וְאַחַד מֵהֶם "כָּה", כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמח)
 וַחֲסִידֶיךָ יִבְרְכוּ כָּה. וְכֹה תִדְבְּקִין, עִם אֱלוֹ
 הַמַּרְכָּבוֹת, הָעֹלְמוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ (שְׁנַבְחֶרֶוּ לָךְ) לְהַדְבִּיק
 בָּהֶן.

מִיָּד, וַיִּמַּד שֵׁשׁ שְׁעָרִים וַיַּשֵּׁת עָלֶיהָ. נִטַּל קוֹ מִדָּה
 הָאֶחָד, וְעָשָׂה מְדִידָה, וּמִדָּד שֵׁשָׁה צְדָדִים
 שְׂרָאוּיִים לָהּ לְהֵאָחֵז בַּיַּחֲוֹד שְׁלָהֶם, וְנָתַן לָהּ
 אוֹצְרוֹת וּמִתְנֹנֹת, שְׁחָרֵי בְלִי אֱלוֹ לֹא יִכּוֹלָה לְהַכְנִס
 לְעוֹלָם הַבָּא.

וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב (רות ג) שֵׁשׁ הַשְּׁעָרִים נָתַן לִי כִי אָמַר
 אֶל תְּבוֹאֵי רִיקָם אֶל חַמּוֹתַי. שֵׁשׁ שְׁעוֹרִים -
 אֱלוֹ שֵׁשָׁה צְדָדִים עֲלִיזִנִּים שֶׁהָעוֹלָם הַבָּא עוֹמֵד

עליהם. עולם הבא שעוורים, כמו שנאמר (תהלים כד)
 שאו שערים ראשיכם. וישת עליה, שם עליה
 להנהיגה ולברך אותה. ועל זה היא כלה כלולה
 מכל ששת הצדדים (ומשום כך כאשר ראה אותה העולם הבא, ככל

אלו ששת הצדדים אמרה היא).

יהי מכירך ברוך (רות ב). (מי ברוך? זה שלמה, המלך שהשלים
 שלו. ועל זה, (מלכים א-ב) והמלך שלמה ברוך). בשם הנה
 תהיה מברכת מכל ששת הצדדים הללו. ואז היא,
 העולם הבא, נותנת לה תוספת ברכות על אותן
 שיש לה. והו שכתוב (רות ב) ותוצא ותתן לה את
 אשר הותרה משבעה. זו תוספת קדושים וברכות.

גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין (שם).
 שחרי תשוקתה להדבק תמיד עם הנערים,
 אלו הכרובים הקדושים, שכל תשוקתה בהם.
 הדבר הנה הוא בסוד קדוש.

ואם תאמר, דבר כוזב אמרת, וחרי הוא אמר
 וכה תדבקין עם נערתי, ולא אמר עם
 הנערים? אלא השם שנקרא בה, אינו אלא

בְּשִׁמְתִּיקוֹתַי (בְּשִׁמְתִּיקוֹתַי) עַל שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, לְקַבֵּל
 בְּרָכוֹת בַּסּוּד שֶׁל עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת הַיְחוד,
 שֶׁהֵן (דברים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הֲרִי
 עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת הַיְחוד בַּתְּקוּן שֶׁל הַכְּרוּבִים,
 שְׁפִיזוֹן שְׁנֵתִיקָנָה בְּהֵן, אוֹ נִקְרָאת כ"ה, וְאוֹ אָמַר
 וּכ"ה תִּדְבְּקִין. וְעַם כָּל זֶה - עַם נִעְרָתִי, שֶׁהַכָּל
 הַצְּטִירָה, שֶׁלֹּא לְהַשְׁאִירֵן וְכָרִים וְנִקְבוֹת.

וְגַם לֹא תַעֲבוּרֵי מִזֶּה. רַבִּי יִיבֹא סָבֵא אָמַר כָּהֵן,
 מִלְּמַד שֶׁהִרְאָה לָהּ כְּרוּבִים. וַיֵּשׁ בְּסִפְרוֹ שֶׁל
 אָדָם, שֶׁאֵף עַל נֹב שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁלֹּא תוֹזוּ
 מִכְּרוּב אֶחָד לְעוֹלָמִים. כְּמוֹ זֶה, וְהוֹ שֶׁכְּתוּב (רות ב)
 וְגַם לֹא תַעֲבוּרֵי מִזֶּה, לֹא תוֹזוּ מֵאֶחָד מֵהֶם
 לְעוֹלָמִים.

וְעַל זֶה הִיא אָמְרָה עַם הַנְּעָרִים, אוֹתָם שְׁנֵי
 הַכְּרוּבִים, תִּדְבְּקִין וְדֹאֵי. וְכֵן עַם אוֹתָם
 הַמְּרַכְּבוֹת הַנִּקְבוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) עֵינֶיךָ בַּשָּׂדֶה
 אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְהִלְכֵת אַחֲרֵיהֶן. הַפְּסוּק הַזֶּה כָּאֵל
 לְהַדְרֵשׁ. אֲבָל עֵינֶיךָ, הֵם עֵינֵי ה' מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל

הָאָרֶץ. בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן, שְׂהוּאֵיל שְׂמִשׁוּטֻטִים
בְּכָל הָעוֹלָם, וְהִלְכֵת אַחֲרֵיהֶן לְדַעַת.

הֲלוֹא צוּיִתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעָה, שְׁהָרִי
הַפְּרוּבִים לֹא שׁוֹכְבִים לְעוֹלָמִים, פְּדִי לִינִק
מִמָּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) לְמַעַן תִּמְצֹו
וְהִתְעַנְּנָתֶם מִיּוֹ כְּבוֹדָהּ. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהִיא
הוֹלֶכֶת אַחֲרֵי הָעֵינַיִם לְרֹאוֹת אֶת כָּל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם,
אוֹתָם הַפְּרוּבִים אֵינִן קִרְבִּים אֵלֶיהָ, וְלֹא מִתְעוֹרְרִים
לִינִק מִמָּנָה.

וְצָמִית וְהִלְכֵת אֶל הַכְּלִיִּם. וְצָמִית, כְּשֶׁתְּשׁוּקֶתָךְ
לִינִק מִסּוֹד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּהִתְעוֹרְרוֹת
אוֹתָם הַפְּרוּבִים, וּבְשִׁבְלֵם (דף קה ע"א) הִיא מִשְׁקִית
מִהֶשְׁקָאָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְהוּ שְׁכָתוּב וְשָׁתִית מֵאֵשׁ"ר
יִשְׂאֲבוּן הַנְּעָרִים, אוֹתָם הַפְּרוּבִים. אֶל הַכְּלִיִּם -
אוֹתָם הַמְּקוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּקְרָאִים פְּנִיִם גְּדוֹלוֹת.

עַד כִּי אֵין הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁל עֵתִיק וּקְדוּשָׁה
עֲלִיּוֹנָה בְּדְבָרִים שֶׁל הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת, וְהַכֹּל
בְּדִיוֹקָן עֲלִיּוֹן וְסוֹדוֹת נִסְתָּרִים. כְּמוֹ וּנְשָׁקוּהוּ,

וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי הַדּוֹר שְׂוֹזָכָה לְכָל זֶה, לְדַעַת מִתּוֹךְ
 הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה דְּבָרִים קְדוּשִׁים, דְּבָרֵי חֲכָמָה.
 עַל זֶה כָּתוּב (משלי ג) אֲשֶׁרֵי אָדָם מֵצֵא חֲכָמָה וְאָדָם
 יִפִּיק תְּבוּנָה.

אָמְרוּ לוֹ, הַפְּסוּק הָאֶחָד הַזֶּה, שְׁמַעְתָּ בּוֹ עֶקֶר שָׁל
 חֲכָמָה, שְׁתֵּרֵי אָנּוּ יוֹדְעִים לְדַרְשׁ בּוֹ דְּרָשׁ?
 אָמַר לָהֶם, מַה הוּא? אָמְרוּ, כָּתוּב (רות ב) וַיֹּאמֶר
 לָהּ בַּעַז לְעֵת הָאֵכֶל גֹּשִׁי הַלֶּם וְאֶכְלֶת מִן הַלֶּחֶם
 וְטַבְּלֶת פֶּתֶךָ בַּחֲמִין. אָמַר לָהֶם, שְׁמַעְתִּי.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיהו יו) שְׁמַעוּ דְּבַר ה' הַחֲרָדִים אֵל
 דְּבָרוֹ אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׁנֵאִיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן
 שְׁמִי יִכְבֵּד ה' וְנִרְאָה בְּשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ.
 הַפְּסוּק הַזֶּה בָּאֵר אוֹתוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּיּוֹן שְׁכָתוּב
 שְׁמַעוּ דְּבַר ה', מַהוּ הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ?

אֵלָּא דְּבַר ה' בְּכָל מְקוֹם הוּא דִּרְגָה שָׁל אַמוּנָה,
 פֶּרַט לְכָל מְקוֹם שְׁכָתוּב שְׁמַעוּ דְּבַר ה',
 הוּא דְּבַר שְׁיֹצֵא מִתּוֹךְ הַדִּרְגָה הַהִיא, שְׁנִקְרָא לוֹ
 דְּבַר ה'. וְהִיא הַדִּרְגָה שְׁשׁוּרָה עָלָיו. שְׁמַעוּ דְּבַר ה'

- הַדָּבָר שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ (ירמיה לא) שָׁמְעוּ דְבַר ה' גוֹיִם, הַדָּבָר שִׁיּוּצָא מֵאוֹתָהּ הַדְּרָגָה.

תְּחַרְדִּים אֶל דְּבָרוֹ - אוֹתָהּ הַדְּרָגָה מִפֶּשׁ. מִי תְּחַרְדִּים? אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שָׁהֵם תָּמִיד חֲרָדִים עַל אוֹתוֹ תְּדַבֵּר. חֲרָדִים בְּכַפָּה תְּרַדוֹת בֵּין הָעַמִּים, חֲרָדִים בְּכַפָּה תְּרַדוֹת, לְתַקֵּן אֶת אוֹתוֹ תְּדַבֵּר.

אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׂנֵאִיכֶם - אֵלּוּ בְּנֵי עֵשָׂו וּבְנֵי יִשְׂמָעֵאל וְשָׂאֵר הָעַמִּים. מְנַדִּיכֶם - מִי מְנַדָּה אֶת מִי? אֵלּא הֵם בְּנֵדוּי מִכֶּם, שְׂלֵא תֵאכְלוּ עִמָּהֶם, וְלֹא תִשְׁתּוּ עִמָּהֶם, וְלֹא תִקְרְבוּ אֵלֵיהֶם. וְעַל זֶה הֵם מִכֶּם בְּנֵדוּי.

דְּבַר אַחַר, מְנַדִּיכֶם - בְּגִלוֹתְכֶם, כְּמוֹ שְׂנֵאִמֵּר (איכה ה) סוּרוּ מִמָּא קְרָאוּ לָמוֹ. וְיֵמָּה הֵם אוֹמְרִים? לְמַעַן שָׁמִי יִכְבַּד ה', בְּשִׁבְלֵנוּ וּבְשִׁבְלֵ גַפְשֵׁנוּ יִכְבַּד ה', וְכָל כְּבוֹדוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ הוּא. וּבְשִׁיִּשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרִים, וּמְחַכִּים בְּכָל יוֹם לְשִׁמְחַת הַגְּאֻלָּה שֶׁל תְּקַדֹּשׁ פְּרוּךְ הוּא, הֵם לֹא מֵאֲמִינִים כָּלָל, וְאוֹמֵר

נִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם, בְּזִמְן שִׁינְרֵדַת אֹתָהּ הַשְּׂמִיחָה
שְׁלָכֶם. וְהֵם יִבְּשׁוּ, כְּמִי שֶׁתּוֹלָה סְרַחֲוֹנוֹת
בְּאַחֲרִים.

בַּמִּדְוָר שֶׁל בֵּית הַנֶּגֶן יֵשׁ עֲשִׂיר אֶחָד וְהוּא אֶחָד,
וְהֵם שְׁנַיִם, וַיִּחַד הָיוּ. וְכָל הָעֲטוּרִים
וְהַשְּׂמֹת שֶׁל הָאֱמוּנָה הִקְדוּשָׁה, אֵף כִּד לָהֶם, בְּלִי
הַתְּהַפְּכוֹת שְׁלָרַע, שְׁעוֹמְדִים תָּמִיד לְפָנַי פֶּתַח בֵּית
הַמֶּלֶךְ, מִחוּץ לְסוּד הָאֱמוּנָה. אוֹתוֹ דָּבַר ה' נִקְרָא
שֵׁם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ז) טוֹב שֵׁם. ה' הוּא
טוֹב.

אוֹתוֹ הֵצֵד תָּרַע הֵם שְׁנַיִם, זָכַר וּנְקֵבָה, וְהֵם
מְחַבְּרִים, וְהַשְּׂמֹת שְׁלָהֶם בְּהַפְּדָ שֶׁל רָע,
אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֵל אַחֵר, שֵׁם רָע. אוֹתָהּ הַנְּקֵבָה
כִּד נִקְרָאת, בְּחַבּוּר שֶׁל זָכַר שֶׁהִתְחַבֵּר עִמָּהּ, שְׂאִין
נִפְרָדִים.

וְהַמְּבַנִּים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים, וְלֹא מִשׁוֹם הַשֵּׁם
שְׁלָהֶם, אֵף עַל גַּב שֶׁהִיא נוֹדְדַת
וּמְרַחֶקֶת מִמֶּנּוּ, הִיא עִמָּהֶם בְּגִלוּתָם. וְלֹא יוֹדְעִים

שְׁהֵנָּה בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שָׁלְנוּ הֵם מִתְנַבְּרִים, שֶׁהֵיא
 מְזִינָה וּמְחַוֶּקֶת אוֹתוֹ הַשֵּׁם הָרַע בַּחֲטָאֵיהֶם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שיר א) שָׁמְנֵי נִטְרָה אֶת
 הַכְּרָמִים. וְאִפְלוּ בְּזִמְן שִׁשּׁוּלְטִים, אוֹתוֹ שֶׁל
 הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָאֱמוּנָה נוֹטֵל וְנוֹתֵן חֵלֶק עֵצֶם לַכֶּלֶב,
 וּמִמֶּנּוּ נִזְזִינִים הַרְשָׁעִים.

מַה כָּתוּב? (רות ב) וַיֹּאמֶר לָהּ בַּעַז לְעֵת הָאֵכֶל.
 בְּזִמְן שֶׁהֵיא הִתְתַּקְּנָה מִתּוֹךְ תַּחֲתוֹנִים
 וְעֲלִיּוֹנִים. מִתַּחֲתוֹנִים - בְּקָרְפְּנוֹת וְעוֹלוֹת,
 וְתַפְלוֹת, וְרִצּוֹן הָרִצּוֹן, שֶׁעוֹלָה מִן תַּחֲתוֹנִים.
 מִתַּעֲלִיּוֹנִים - בַּתְּקוּנִים שֶׁל הַמְרַכְּבוֹת וְהַכְּרוּבִים,
 בְּמֵאֲכָלָהּ, בְּשִׂמְחָה (כְּמוֹ שֶׁעוֹבֵד עֲבוּדָה פְּרִצּוֹן וּבְשִׂמְחָה) וְרִצּוֹן,
 שְׂוָהוּ לְעֵת הָאֵכֶל.

וְרִצּוֹן הַצְּדִיק חֵי אֵלֶיהָ, וּמִתְתַּקְּנָתָה עַל
 מְרַכְּבוֹתֶיהָ. וְמָה אוֹמֵר לָהּ? גִּשְׁי הַל"ם,
 בְּקִשּׁוּטֵי הַמְּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן. וְאִכְלָתָּ מִן הַלֶּחֶם, תִּקְבְּלִי
 מִזֶּן וְרִצּוֹן וּמֵאֲכָל קָדוֹשׁ לְחֵלֶק לְאוֹכְלוֹסֵיךְ
 הַקָּדוֹשִׁים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וְעַם כָּל זֶה, וְטַבְלֶת פִּתְדֵי בַחֲמִין, יֵשׁ לָךְ לְטַל דְּרָדָךְ
טַבּוּל מֵאוֹתוֹ הַחֲמִין שֶׁל צַד הַשְּׂמֹאל, לְהִינִיק

לְאוֹתוֹ הַצַּד (מִהֶאֱכֹל, אֲלֹא מֵאוֹתוֹ חֲמִין לְתַת לְשֹׁאֵר הָעַמִּים מֵאוֹתוֹ צַד)
הָרַע, לְזוּן אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים, וּלְהוֹזִין מִמֶּנּוּ.

וַיַּעֲכֹט לָהּ קָלִי - מֵאֲכֹל שְׂיֹצֵא מֵאֵשׁ שֶׁל צַד
שְׂמֹאל, בְּדִי לְתַת מְזוּן וְטָרַף לְכֹל, וַאֲפִלוּ
לְכֹלְבִים, וְכֹל אוֹתָם שְׂיֹצֵאִים וּמְתַפְּשִׁים מֵאוֹתוֹ
הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמֵאָה.

וְאִז, וְהֵאֱכֹל וְתִשְׁבַּע וְתִתֵּר. וְהֵאֱכֹל וְתִשְׁבַּע -
מֵאוֹתוֹ הַמֵּאֲכֹל הַקָּדוֹשׁ. וְתִתֵּר - מֵאוֹתוֹ
הַמֵּאֲכֹל הָאֲחֵר, שֶׁהוּא בֹא שְׂיֹרִים שְׂיֹרִים, הַמֵּאֲכֹל
שֶׁבֹא עַל הַשְּׁבַע. וְתִתֵּר, עוֹשֶׂה שְׂיֹרִים לְאוֹתוֹ
מֵאֲכֹל לְצַד הָאֲחֵר.

שְׂמֵחוּ רַבֵּי נְהוֹרָאִי וְרַבֵּי יוֹדָאִי, וְאָמְרוּ, אֵלְמָלֵא
לֹא בָאֵנוּ לְעוֹלָם אֲלֵא לְשִׁמְעַי הַדְּבָרִים
הַקָּלוּ - דִּינֵנוּ!

(רות ג) וַיֹּאכַל בָּעֵז וַיֵּשֶׁתּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מְלַמֵּד שְׂבֵרָה עַל מְזוֹנָו. מַהוּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ? שְׂבֵרָה אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא לָב.

רַבִּי נְחֻמְיָה פָּתַח, (דברים ח) וַאֲכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וַאֲכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ - כָּל הָאוֹכֵל וְאֵינּוּ מְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, נִקְרָא מִשְׁחִית וְגוֹלָן, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כח) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר אֵין פֶּשַׁע חָבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.

וְאָמַר רַבִּי יוֹדָאֵי, גְּדוֹל כַּח בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוֹסִיף כַּח בְּרַכָּה בְּפִמְלִיאָ שָׁל מֵעֵלָה. אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא, גְּדוֹל כַּח בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוֹסִיף בְּרַכָּה עַל מַעֲשֵׂה יָדָיו שָׁל אָדָם.

רַבִּי בּוֹן וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינְיָא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לְפָדְיוֹן שְׁבוּיִים. נִקְלְעוּ בְּכַפָּר הַזֶּה. יָשְׁנוּ שָׁם עִם אוֹתוֹ הַמָּלוֹן. בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה קָמוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. קָמָה אוֹתָהּ אִשְׁתּוֹ הַבַּיִת וְהִדְלִיקָה לָהֶם נֵר.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, יִשָּׁבָה הִיא אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי
תוֹרָה. הַשְּׁנִיחוּ עָלֶיהָ.

פָּתַח אֶחָד וְאָמַר, (משלי ב) גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם חוֹפֵשׁ
כָּל חֲדָרֵי בָטָן. גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם, וְדָאֵי. מָה
הֵנָּה מֵאִיר בְּאֵפֶלֶת, אַף נִשְׁמַתוֹ שֶׁל אָדָם מֵאִירָה
לְגוֹף.

חֲזַר וְאָמַר, בְּשִׁלְשָׁה ^(דף קה ע"ב) דְּבָרִים הָאֵשֶׁה זוֹכָה -
בְּחֻלָּה, וּבְנִגְדָה, וּבְהִדְלָקַת הַנֵּר. וְכֻלָּם שְׁנִינוּ.
בֵּין כֶּךָ תַּחֲזִיר רֵאשׁוֹ, וְרֵאָה אוֹתָהּ הָאֵשֶׁה שְׁבוּכָה.
קָם אָבִיהָ וַיֵּשֶׁב בֵּינֵיהֶם.

אָמַר לוֹ רַבִּי בּוֹן, לָמָּה בִּתְדָךְ בּוּכָה? אָמַר, שְׁלֹא
זָכַתָּה שְׁבַעֲלָה יַעֲסֹק בַּתוֹרָה, וְהוּא עֵלָם בֵּין
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנִים, וְאֶפְלוּ בְרַבַּת תְּמוּזָן אֵינּוּ יוֹדְעֵי,
וְלֹא יִכְלְתֵי עִמּוֹ לְלַמֵּד אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, אִם כֶּךָ,
תַּעֲבִירֵנוּ בְּאַחַר, וְלָמָּה נִתְתָּ לּוֹ אֶת בִּתְדָךְ?

אָמַר הוּא, לֹא תִכְרַתִּי בּוֹ, אֲלֵא עַל שְׂרָאִיתִי יוֹם
אֶחָד, שֶׁתִּנֶּה לְשִׁמְעַ קוֹדֵשׁ אֶחָד וְדָלַג מִתְּנַג

לְמַטָּה, נְדַרְתִּי עָלַי לְהֵשִׂיא לֹא אֶת בְּתוּלִי. יֵצְאֵנִי
 מִבֵּית הַכְּנָסֶת, וְנָתַתִּי לֹא אֶת בְּתוּלִי, וְלֹא חֲשִׁשְׁתִּי
 לְדַבָּרִים אֲחֵרִים, וְלֹא הִשְׁנַחְתִּי יוֹתֵר. וְכָעֵת נִמְצָא,
 שְׂאֵפְלוֹ דָּבָר אַחַד בְּתוֹרָה אֵינּוּ יוֹדֵעַ, וְלֹא רוֹצֵה
 לְלַמֵּד דָּבָר.

אָמַר לוֹ רַבִּי בּוֹן, אוֹלַי יִזְכֶּה לָבֵן שְׂיִלְמַד אוֹתוֹ
 תּוֹרָה הַרְבֵּה. בֵּינֵתִים קָם אוֹתוֹ הָעֶלֶם
 מִמַּטָּתוֹ, וְדָלַג עֲלֵיהֶם, וַיֵּשֶׁב בֵּינֵיהֶם. הִסְתַּכֵּל בּוֹ
 רַבִּי בּוֹן. אָמַר, אֲנִי רָאִיתִי בְּפָנָיו שְׂאוֹר גָּדוֹל שֶׁל
 הַתּוֹרָה יֵצֵא מִהָעֶלֶם הַזֶּה.

פָּתַח אוֹתוֹ רִיבֵן וְאָמַר, (איו"ב לב) צָעִיר אֲנִי לַיָּמִים
 וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מִחֹת
 דְּעֵי אַתְכֶם. עַד שֶׁפָּתַח וְאָמַר בְּדַבָּרִים שֶׁל בְּרַכַּת
 הַמְּזוּן.

וְאָמַר, עֲכָשׁוּ (שְׂאֵמֶרֶת) שְׂאֵפְלוֹ בְּרַכַּת הַמְּזוּן לֹא
 יִדְעָתִי - בְּבְרַכַּת הַמְּזוּן יֵשׁ דְּבָרִים יְדוּעִים,
 וְהֵם י'. אַחַד - לְתַקּוֹן הַשְּׁלֶחָן כְּפִי אוֹתוֹ הַמְּזוּן
 (וְלִמּוֹ). וְכִי שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ מְזוּן כָּל כֶּף וַיִּסְדֵּר שְׁלֶחָנוֹ

- הוּא מְשַׁבֵּחַ, מְשׁוּם שְׂיוֹשֵׁב לְאֹכַל לְפָנַי הַמְּלֶךְ,
שְׂפָתַי וְאֹכְלֶתָ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ.

שְׁנִית - נְטִילַת יָדַיִם קֹדֶם אֲכִילָה. מִי שְׂאוֹכֵל בְּלִי
נְטִילַת יָדַיִם, כְּאִלוֹ אֹכֵל טֵמֵא.

שְׁלִישִׁית - נְטִילַת יָדַיִם שְׂיִטֵּל יָמִין בְּשִׂמְאֵל,
וַיִּשְׂמַשׁ בְּשִׂמְאֵל אֶת הַיָּמִין, וַיִּטֵּל עַד
שְׁעוֹר הַפֶּרֶק שְׁנֹזְרוֹ חֲכָמִים.

הַרְבִּיעִית - שְׂצָרִיךְ לְהַנְגִּיחַ יָדוֹ לְאַחַר הַנְּטִילָה
בְּשַׁעָה שְׂמִבְרָךְ, וַיִּזְוַג שְׂתֵי זְרוּעוֹתָיו
כְּאַחַת בְּשַׁעַת הַנְּגִיחַת יָדָיו.

חֲמִישִׁית - שְׂצָרִיךְ לְסַמֵּךְ בְּרָכָה לְנְטִילָה חֲזוּ.

שְׁשִׁית - לְתֵת מַחֲפֵת לְעֵנַיִם.

שְׁבִיעִית - לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא, וּלְדַקְדֵּק בַּה"א,
וְאִסּוּר לְאֹכַל בְּלִי בְּרָכָה.

שְׁמִינִית - הָאוֹכֵל עַל שְׂלִחָנוֹ, צָרִיךְ שְׂלֵא יִהְיֶה
גְּרִנָּן וּבְלָעוֹ, אֶלָּא כְּאוֹכֵל לְפָנַי הַמְּלֶךְ.

תְּשִׁיעִית - צָרִיךְ לֹאמַר עַל שְׁלַחְנוּ דְבָרֵי תוֹרָה.
וַיַּחֲדֵד שְׂאִיז לֹא עִם מִי לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה,
דִּי לֹא בְּבָרְכוּתָיו.

עֲשִׂירִית - מִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וְלֹא הֶצְרִיכוּ בֹו
בְּרָבָה, אִפֹּי עַל גַּב שְׂפִידֵי מוֹחָמוֹת מִתּוֹךְ
הַמֶּאֱכָל. וְאִינֹו מְבָרֵךְ עַל רְחִיצַת יָדַיִם.

כָּל הָעֲשָׂרָה הִלְלוּ הֶצְרִיכוּ קִדְּם בְּרַבְתַּת הַמְּזוּזָן, וְכָל
אַחַד וְאַחַד יֵשׁ בֹּו מַעַם מִתּוֹךְ הַיְּשִׁיבָה
הָעֲלִיזָנָה, וְאִנִּי תוֹרַתִי עֲלֵיהֶם.

אַחַד - לְתַקּוֹן הַשְּׁלַחַן עַל אוֹתוֹ הַמְּזוּזָן שֶׁל אָדָם,
מִשׁוּם כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁנוֹתָן לֹא מְזוּזָן לְגוֹפּוֹ.
שְׂשֻׁנֵינוּ, קָשִׁים מְזוּזוֹתָיו שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּקָרִיעַת יָם סוּף.

לְמָה קָשִׁים? אֵלֶּא מִשׁוּם שְׂמֻזוֹנוֹת הָעוֹלָם אִינֹו
בָּאִים אֵלֶּא מִתּוֹךְ הַדִּין, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מַעֲבִיר עַל הַדִּין, וְזֵן אֶת הַרְשָׁעִים, אֶת הַהַגּוֹנִים

וּלְשֵׁאִינָם הַגּוֹנִים. וְהַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת כָּלָם,
מִקְרָנִי רֵאִם עַד בִּיַצִי כְנִים.

וּשְׂכִינָה עוֹמֶדֶת וְרוֹאֶה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, כַּכְּתוּב (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלֶחַן
אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. וְהֵאֵי. וְכַתּוּב וְאֶכְלֶתָ לִפְנֵי ה'
אֱלֹהֶיךָ. לְפִיכֵךְ צָרִיךְ שְׂהִיָּה שְׁלֶחְנֹו בְּחַל עָרוּךְ וְלֹא
עָרוּךְ, וּכְיוּם שְׂבֶת צָרִיךְ תּוֹסֶפֶת שְׁנׁוּי אֶחָד
לְמַעְלָה.

שְׁנִית - נְטִילַת יָדַים קֶדֶם אֲכִילָה, מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שְׂאֲכִילָה צָרִיכָה נְקִיּוֹת, כְּמוֹ
שְׂמֵלְאֵכִי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה. שְׂכָךְ אָמַר רַב הַמְּנוּנָא
סְבֵא, מֵהוּ שְׂבֶתוֹב (תהלים עח) לָחֶם אֲבִירִים אֶכֶל אִישׁ
- הַלָּחֶם שְׂמֵלְאֵכִי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים.

מָה יוֹצֵא מִזֶּה? אֵלָּא מָה מְלָאֵכִי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים
בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבְנְקִיּוֹת - אֵף יִשְׂרָאֵל כִּן
צָרִיכִים לָאֶכֶל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, שְׂבֶתוֹב (ויקרא יא)
וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם. אֵלּוּ מֵיָם רֵאשׁוֹנִים. וְהִיָּתֶם קְדוֹשִׁים -

אלו מים אחרונים. כי קדוש - זה שמן טוב. אני
ה' - זו ברכת המזון.

וכך אומרים. והתקדשתם, שכל האוכל בקדשה
ובטהרה ובנקיות, נדמה למלאכי השרת
שלהם קדושים. ושבתוב כי קדוש אני ה', מלמד
שצריך פונה בברכת המזון.

וכל האוכל בלא נטילת ידים, אכילתו טמא.
והשכינה מה היא אומרת? (משלי כג) אל
תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעפותיו.
מה הטעם? משום שיש מידת פרענות בעולם,
ושמו עין הרע. וכל האוכל בלא נטילת ידים,
אותה המדה של פרענות שורה עליו. וכל אותו
המאכל שלה הוא נקרא לחם רע עין.

שכך אמר רב המנונא סבא, שתי מדות עומדות
על שלחנו של אדם, אחת מידת טוב, ואחת
מידת רע. כשהאדם מקדש ידיו ומברך, מידת טוב
אומרת: זהו שלחנו של הקדוש ברוך הוא. ומניחה
ידיה על ראשו ואומרת לו: עבדי אתה, עבדו של

מִקּוֹם אֶתָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

וּכְשֵׁי־אֵין אָדָם מִקִּדְשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל, מִדַּת רַע
אוֹמְרָת: זֶה שְׁלִי הוּא! מִיַּד שׁוֹרָה עָלָיו
וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לָחֶם רַע עֵינַי.

מִעֲשֵׂה הָיָה בְּכַבֵּל, בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁזָּמַן אוֹתוֹ הֶעָנִי
לְאֹכֵל. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נִטַּל יָדָיו וְאֹכֵל.
אוֹתוֹ הֶעָנִי קָם מִתְשַׁלְּחַן וְהִלֵּךְ לוֹ. קָרָא לוֹ וַאֲמַר
לוֹ: שֵׁב בְּמִקוֹמְךָ וְאֹכֵל!

אָמַר לוֹ: חֶם וְשָׁלוֹם שְׂאֵנִי אֲכַל עִמָּךְ, שֶׁעֲלִיךְ
כְּתוּב (משלי כג) אַל תִּלְחַם אֶת לָחֶם רַע עֵינַי
וְכוּי, וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שֶׁמֵּאֲכֹלְךָ טְמֵא, וְכְתוּב (ויקרא
יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם. שֶׁכָּל מִי שֶׁשׁוֹרָה
עָלָיו רוּחַ רַע עֵינַי, מִקְבֵּל טְמָאָה סְתוּמָה, שְׂאֵינִי לָהּ
פְּתִיחוֹת כָּלֵל. בָּא הַמִּעֲשֵׂה לְפָנַי חֲכָמִים, וְנִתְּנוּ
לְאוֹתוֹ הֶעָנִי מֵאֵה זְוִיִּים.

בְּכַח רַבִּי חֲנִי וְאָמַר, אֲשַׁרְיֶכֶם יִשְׂרָאֵל! אֲשַׁרְיֶכֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת! וּמָה הֶעֱנִי, שְׁתִּיחָה
 רַעֲב, וְעֶצֶר מַעֲיוֹ, וְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ, וְלֹא חָשַׁשׁ אֵלָא
 לְכַבוֹד אֲדוֹנָיו - (דף קו ע"א) כִּמְהָ שֹׁכֵר טוֹב עֲתִיד לְמִי
 שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַשְּׁלִישִׁית - לְטַל יָמִין בְּשִׁמְאֵל, מִשּׁוֹם שְׁתֵּימִין
 יֵשׁ לוֹ שְׁבַח עַל הַשְּׁמֵאל בְּכַל, וְצָרִיךְ
 לְטַל אֶת הַיָּמִין בְּשִׁמְאֵל וּלְשַׁמֵּשׂ אוֹתוֹ, שְׁתֵּרֵי הַיָּמִין
 שֶׁל הָאָדָם כְּגֹן עֲלִיוֹן, לְהִיּוֹת לוֹ שְׁבַח עַל הַשְּׁמֵאל.

וְשִׁתּוֹרָה נִתְּנָה בְּיָמִין, שְׁכַתוֹב (דברים לג) מִיָּמִינוֹ
 אִשׁ דָּת לָמוֹ. וְכַתוֹב (תהלים קיח) יָמִין ה'
 רוֹמְמָה יָמִין ה' עֲשָׂה חֵיל. וְעַל זֶה, כַּאֲשֶׁר יָרִים
 מִשָּׁה יָדוֹ וְגִבּוֹר יִשְׂרָאֵל.

לְקַדֵּשׁ יָדָיו, צָרִיךְ הַשְּׁמֵאל לְקַדֵּשׁ אֶת הַיָּמִין.
 הַכֹּהֵן שְׁעוֹלָה לְדוֹכֵן, מִמֵּי נוֹטֵל יָדָיו?
 הֵיחָא אוֹמַר מַלְוִי, שְׁהוּא מִצַּד הַשְּׁמֵאל, שְׁהוּא
 מִשְׁמֵשׂ אֶת הַכֹּהֵן הָעוֹלָה לְדוֹכֵן לְהִיּוֹת יָמִין כְּרֵאוֹי

וְלִהְתְּקַדֵּשׁ מִתּוֹךְ הַשְּׂמֵאל. אֵיךְ כָּאֵן גַּם, הַיְמִין לֹא
צָרִיךְ לְהִתְקַדֵּשׁ אֶלָּא מִתּוֹךְ הַשְּׂמֵאל.

וְעוֹד, צָרִיךְ לִטַּל אֶת כָּל פְּרָקֵי הַיָּד. אֲרַבְּעָה עֶשְׂרֵי
פְּרָקִים הֵם, שְׁנֵיקָרְאִים י"ד, וְזֶה הוּא כִּי יָד
עַל כֶּס י"ה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְהָ רַב הַמְּנוּנָא סָבֵא
בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֶלְפָּא בֵּיתָא רֵאשׁ וְסוֹף, שְׁנֵיקָרְאִים
א"ת ב"ש. וְכָל אוֹתָם י"ד הַפְּרָקִים, בְּסוּד שֶׁל
אֶלְפָּא בֵּיתָא, מִתּוֹךְ ה' וְנִמְעָלָה, וְנִקְרְאִים י"ד
פְּרָקִים. וְי"ד עוֹבְדִים לִי"ד, לְהִיּוֹת כָּלֵל שֶׁל יְמִין
בַּשְּׂמֵאל, וְהַשְּׂמֵאל בַּיְמִין, וְעַל זֶה נְטִילַת יָדִים,
לְהַכְּלִיל זֶה עִם זֶה.

רְבִיעִית - שֶׁצָּרִיךְ לְהַנְבִּיחַ יָדָיו בְּשַׁעַה שְׁמִכְרֵךְ
לְאַחַר נְטִילָה, וַיְקַדֵּשׁ יָדָיו, שְׁפָתוֹב (תהלים
קלד) שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה'. מָה הַטַּעַם?

מִשּׁוּם שֶׁהָאֲצַבְעוֹת הֵן דְּיוֹקָן עֲלִיוֹן. הָאֲצַבְעוֹת הֵן
חֲמִשָּׁ. אֲרַבַּע אֲצַבְעוֹת שֶׁהֵן מְחַבְּרוֹת יַחַד,
יֵשׁ בָּהֶן שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים כָּכָל אַחַת, שֶׁהֵן סוּד שֶׁל
דְּיוֹקָן הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה. שְׁחֲרֵי הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה

היא ארבע, והם שנים עשר פרקים, ועל כן שם
המפרש של ארבע אותיות, שתיים עשרה אותיות
הוא. וזהו שם המפרש באותיותיו, הם שנים עשר
פרקים, כל פרק ופרק נקרא אות.

אצבע יתרה שנקראת גודל, שהיא חוץ מהם,
ויש בה שני פרקים. אותם שני הפרקים,
שתי אותיות טמירות בשתי דרגות עליונות
טמירות. השבח של כלם הם.

והמפתח של כלם למעלה, אל אותו הטמיר
שאינו מתגלה, ואלו הפרקים כלם
וקופים אל אותו הטמיר לאחר שמתקדשים,
משום שכלם מתברכים ממנו.

ועכשו, כיון שהתקדשו, צריך לזקוף את
האצבעות למעלה, להעיר אותם
הפרקים העליונים הקדושים (שהם פתרו). ועל כן, ה'
אצבעות וי"ד הפרקים שיש בהן - תרי תשעה
עשר. וב' פרקים עליונים - תרי עשרים ואחד
בזרוע הימין, כנגד אהיה שחשבנו עשרים ואחת.

וְכֵן בֵּינֵי שְׂמַאל עֲשָׂרִים וְאַחַד, כְּנֶגֶד אֶהְיָה
שֶׁחֲשַׁבְנוּ עֲשָׂרִים וְאַחַת. וְעַל זֶה אֶהְיָה אֲשֶׁר אֶהְיָה.

וְהַסּוּד, אֶהְיָ"ה רֵא"ש אֶהְיָה. אֲשֶׁ"ר הִפְכוּ רֵא"ש.

וְעַל זֶה אָמַר (דברים כט) רְאִישֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם.

רְאִישֵׁיכֶם - זְרוּעַ יְמִין. שְׁבִטֵיכֶם - זְרוּעַ שְׂמַאל.

הַחֲמִישִׁית - שְׁצָרוּךְ לְבָרֶךְ בְּכֹנֶה, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ,

כִּדְי לְעוֹרֵר בְּרָכוֹת לְמַעְלָה, בְּדִיוֹקָן

שֶׁל הָאֲצָבָעוֹת. הַשְּׁשִׁית - לְתֵת מֵאוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל

לְעֵנִי, שְׁוֵהוּ בְּרֵאוֹי. וּמִצָּוָה מִן הַמְּבַחֵר לְתֵת מֵאוֹתוֹ

הַמֵּאֲכָל שֶׁהוּא אוֹכֵל, מִכָּל הַמְּשֻׁפָּרִים שֶׁהוּא תֹאב,

שְׁתֵּרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִהְנֶה מֵאוֹתוֹ הַמְּזוּזָן שֶׁהוּא

נוֹתֵן לְעֵנִי, מִשּׁוּם שֵׁאוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל שֶׁהוּא נוֹתֵן,

עוֹשֶׂה נַחַת לְנַפֵּשׁ הָעֵנִי הַזֶּה, וּמְשַׁמַּח אוֹתוֹ.

הַשְּׁבִיעִית - לְבָרֶךְ בְּרַבַּת הַמוֹצִיא עַל הַלֶּחֶם.

שְׂכָךְ אָמַר רַב הַמְּנוֹנָא סְבֵא, שְׁבַע

אֲרָצוֹת הֵן, וְכָלֶם מְדוּרִים לְמִטָּה. וּמִכְּלָן לֹא

הַתְּרַצָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא בְּתִבֵּל הוּוּ. וּבְכְלָן

לֹא הָיוּ מֵאוֹתָם שְׁבַעָה מִיָּנִים אֵלָּא בְּתִבֵּל הוּוּ.

וּבְכֹלֵן נֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הַעֲשָׂנִים וְכָל
 יְבוּלֵי הָאָרֶץ בְּיַד מְמַנִּים, פָּרַט לְאֵלוֹ
 שְׂבַעַת הַמִּינִים, לָחֶם שֶׁל מֵאֵכֶל בְּנֵי הָאָדָם. וּמִשׁוּם
 כֶּךָ צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בַּה"א שֶׁל הַמוֹצֵיא, שְׁחֲרֵי הַלָּחֶם
 נִמְסָר בְּיָדוֹ, וְלֹא בְיַד הַמְמַנִּים, וְהוּא שְׂמוֹצֵיא
 אוֹתוֹ וְלֹא אַחֲרָי, וְלִכֵּן ה'מוֹצֵיא, וְלֹא מוֹצֵיא.

הַשְּׂמִינִית - שְׁלֹא יִהְיֶה גִרְגָּרָן וּבִלְעָן, אֵלֶּא כְּמִי
 שְׂאוּכֵל לְפָנָי הַמְלָךְ. שְׂאִין הַכְּרָכָה
 שׁוֹרָה בְּמַעְיוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שְׂנַמְצָא בִלְעָן, אֵלֶּא כְּאוֹתוֹ
 שְׁלֹא נִמְצָא בִלְעָן. וְהַבִּלְעָן הוּא כְּמוֹ עֵשׂוֹ, שְׂכַתוֹב
 (בראשית כה) הַלְעִיטָנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם תְּזֶה, יָרֵךְ
 הַלְעָטָה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהִנְחֵשׁ הָרַע שְׂרוּי
 בְּמַעְיוֹ, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא שְׂנַקְרָא רְשָׁע,
 שְׂכַתוֹב (משלי יג) וּבִטָּן רְשָׁעִים תִּתְחַסֵּר. מִשׁוּם כֶּךָ
 צָרִיךְ לְאֵכֵל בְּנִחַת עַל שְׁלִחְנוֹ, כְּמִי שִׁיּוֹשֵׁב לְפָנָי
 הַמְלָךְ.

תְּשִׁיעִית - שְׁיִהְיֶה עַל שְׁלִחְנוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, שְׁחֲרֵי
 שְׂנִינּוֹ, שְׁלִחָן שְׂאִין כּוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, חֲרֵי

הוא כמי שאוכל מזבחי מתים. זו עבודה זרה, שכתוב (ישעיה כח) כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום. עבודה זרה נקראת קיא צואה.

משום שהקדוש ברוך הוא מחלק חלקים בכל יום ובכל לילה מזונות לעולם, לעליונים ולתחתונים. בלילה - לאותם המלאכים הממנים על מקומם, ושולטים בלילה, אוכלים בלילה, כמו שנאמר (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן מרר לביתה וחק לנערותיה.

ביום - לאותם המלאכים הממנים על מקומם ושולטים ביום, מחלק להם הקדוש ברוך הוא מזון ביום. כיון שחלק להם, לאחריהם מחלק לכל בני העולם תהה.

כל אותם המלאכים שלמעלה, בעודם אוכלים מזונם, בלם מודים ומשבחים ומנשאים את אדונם, ואחר כך אף כך. כמו זה ישראל למטה, צריך להם בנזון תהה ממש, להיות חברים עמהם.

הַעֲשִׂירִית - מִים אַחֲרוֹנִים, שָׁהֵם חוֹבָה, לְהַעֲבִיר
 הַזֵּהָמָה הָרְעָה מִפְּנֵי, וְלָתֵת חֶלֶק לַצַּד
 הָרַע מֵאוֹתָהּ זֵהָמָה שְׁעַל יָדוֹ, כִּי שָׁלֵא יִמָּצֵא אֵלָיו
 מִקְטָרָג.

שְׁשִׁנֵּינוּ, מִדָּה טוֹבָה נְטֻלָּה אוֹתוֹ הָרַצוֹן וְהַבְּנָה
 שֶׁל נְטִילַת יָדַים, וְהַמוֹצֵיא, וּבְרַכַּת
 הַנְּהֵנִין, (דף קו ע"ב) וּבְרַכַּת הַמְּזוֹן. מִדָּה רְעָה נְטֻלָּה אוֹתָהּ
 זֵהָמָה שֶׁל יָדַים כְּמִים אַחֲרוֹנִים, וּבָזֶה יִפְרָד מִפְּנֵי,
 (וְלֹא יִקְטָרָג עָלָיו) וּבָזֶה נוֹטֵל חֶלֶקוֹ.

וְעַל זֶה כָּתוּב, (רות ג) וַיֹּאכֵל בַּעַז וַיִּשֶׁתּוּ וַיֵּיטֵב לְבוֹ,
 שְׁפָרַךְ עַל מְזוֹנוֹ, וַשִּׁמַּח אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 לֵב, אוֹתוֹ הֵלֵב שְׁצָרִיךְ לֵב וְרַצוֹן שֶׁל אָדָם.

וּמִים אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וּמִקְבֵּל אוֹתָם אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא
 חוֹבָה, וּבְאוֹתָם הַמִּים נָחָה רַעֲתוֹ. מִשּׁוּם
 שְׁשִׁתִּי הַדְּרָגוֹת הַלְלוֹ, אַחַת נִקְרָאת זְכוּת, וְאַחַת
 נִקְרָאת חוֹבָה. וְכֹל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה פּוֹתְחִים
 לְזְכוּת, וְכֹל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה פּוֹתְחִים לְחוֹבָה,

וּנְדוּנִים לְחֹבָה. וְעַל זֶה, מִיָּם אַחֲרוֹנִים הֵם
הַחֲלָקִים שֶׁל חֹבָה, שְׁנֵהֶנָּה מְזוּת. וְסוּד יָפָה.

כּוּם שֶׁל בְּרָכָה צְרִיכָה עֲשָׂרָה דְבָרִים, כְּמוֹ
שֶׁהֵעִירוּ בָהֶם חֲכָמִים. בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּשִׁלְשָׁה
צְרִיךְ כּוּם. שֶׁלֹּא בְּשִׁלְשָׁה - אֵין צְרִיךְ כּוּם. מָה
הַטַּעַם? שֶׁכּוּם שֶׁל בְּרָכָה אֵין מִתְבָּרְכֵת אֶלֶּא
בְּשִׁלְשָׁה, וּמְשִׁלְשָׁה וּמַעֲלָה. הִנֵּה פְּחוּת מְשִׁלְשָׁה -
לֹא.

בְּשִׁלְשָׁה, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, שֶׁהוּא אֹמֵר שְׂאֵב לָנוּ
מִשָּׁלוֹ. כִּי אֵין אֹמְרִים לְמִי מְבָרֵךְ,
אִם עַל גַּב שֵׁהֶם שִׁלְשָׁה, לֹא אֹמֵר לְמִי שְׂאֵב לָנוּ
מִשָּׁלוֹ, אִם לַשָּׁם, וְלֹא אֹמְרִים אֶלֶּא נְבָרֵךְ שְׂאֵב לָנוּ,
וְלֹא אֹמְרִים לְמִי.

וְכֵאֵן הֵעִירוּ רַבּוֹתֵינוּ, שֶׁהַכּוּם הַזֶּה שֶׁל בְּרָכָה
עוֹמְדָת לְפָנָיו, וְעֵינָיו מְסַתְּפָלִים בָּהּ, וְהַסּוּד
- (דְּבָרִים י"א) תָּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֶהֶיךָ בָּהּ. וְאוֹתָהּ הַכּוּם
שֶׁל בְּרָכָה נוֹטְלָת בְּרָכוֹת וּמְזוּנוֹת מִתּוֹךְ שִׁלְשֵׁת
הָאֲבוֹת. וּמֵאוֹתוֹ הַמְּזוּן שֶׁהוּא נִטַּל אֲנֹנוּ אֹכְלִים.

וְעַל זֶה מִסְתַּכְּלִים בּוֹ, וְאוֹמְרִים נְבִירָה שְׂאֵבֵלְנוּ
 מִשְׁלוֹ. נִסְכֵּי"ם דַּעֲתָנוּ לְבִרָה, מִשּׁוּם שְׂאֵבֵלְנוּ
 מִשְׁלוֹ, מֵאוֹתוֹ הַמּוֹזֵן שֶׁהוּא נָטַל לָזוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וְהֵם עוֹנִים וְאוֹמְרִים אֵל (הָעוֹלָם) הָעֲלִיּוֹן, בְּרוּךְ
 שְׂאֵבֵלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטּוּבוֹ חֲיִינוּ. וְכַעַת רוֹשְׁמִים
 וְאוֹמְרִים דְּרָגָה יְדוּעָה, שְׂכָל הַמּוֹזֵן יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
 וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ. מִי הַבְּרוּךְ? אוֹתוֹ הַמְּלִךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
 שָׁלוֹ, הַמְּלִךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׂכָל הַבְּרָכוֹת יוֹצֵאֹת מִמֶּנּוּ.
 וּבְרוּךְ הַזֶּה, מַנִּין לָנוּ? שְׂכַתּוֹב (מַלְכִים-א ב) וְהַמְּלִךְ
 שְׁלֵמָה בְּרוּךְ, הַמְּלִךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ.

וְעַל זֶה הֵם אוֹמְרִים הָרָשָׁם שֶׁל הַמְּקוֹם, מַה שֶׁהוּא
 לֹא אָמַר. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 הַזֶּה, שֶׁהוּא בִּינָה, מֵרִיק בְּרָכוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה לְשָׁנֵי
 הַבְּרוּכִים שְׂתַחֲתִיָּה, וְהֵם יָמִין וּשְׂמֹאל, חֶסֶד
 וּגְבוּרָה. וְעַל כֵּן נִרְשְׁמוּ אוֹתָם שְׁנַיִם, לַעֲשׂוֹת רָשָׁם
 שֶׁל אוֹתָהּ הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה. אוֹתוֹ שֶׁמְבַרֵּךְ שֶׁהוּא
 בְּאִמְצַע, נוֹטֵל הַכֹּל מִבֵּין שְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְהוּא מְבַרֵּךְ
 מִכָּאן וְהִלָּאָה, וְרוֹשֵׁם הַמְּקוֹם וְתַדְרָגָה, וְאִז

מִסְכִּימִים (מתבשרים) יחד בְּשָׁלוֹם גָּדוֹל שְׁנַיִם עָשָׂר
הַשְּׂבָטִים שְׁלֹמֶעֱלָה.

וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ, וְלֹא מִטוֹבוֹ. שְׁזֵן בְּטוֹב אֶת אוֹתוֹ
הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, שִׁיָּצֵא מִמֶּדֶת הַטוֹב
עֲצָמָה, שֶׁנִּקְרָאת טוֹבוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ג) וּפְחָדוֹ
אֵל ה' וְאֵל טוֹבוֹ. אֵל ה' - זֶה הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. וְאֵל
טוֹבוֹ - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים. (ירמיה לא) וְנִגְהָרוּ אֵל טוֹב ה'.
שְׁעַל יְדוֹ נוֹזְנִים וְנֹאזְרִים כָּל הָעוֹלָמוֹת.

בְּעֵשְׂרָה, שְׁחָרֵי הַכֹּל בְּהִסְכָּמָה אַחַת, מִהֲרֵאשׁ
הָעֲלִיּוֹן וְעַד סוֹף כָּל הַדְּרָגוֹת. אוֹתוֹ
הַמְּבָרֵךְ אוֹמֵר וְרוֹשֵׁם, נְבָרֵךְ לְאֵלֵהֵינוּ.

וְכֵן מִשָּׁם וּלְהֵלָאָה, בִּיּוֹן שְׁמִבְרָךְ בְּרַבַּת הַיּוֹן עַל
הַמּוֹזֵן שִׁיָּצֵא מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא
הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֹּל, חוֹזֵר אַחַר כָּךְ וְאוֹמֵר עַל אֶרֶץ
חֲמֻדָּה, הַסּוֹד שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוֹם שֶׁאֵת כָּל הַבְּרָכוֹת צָרִיךְ בְּרֵאשׁוֹנָה לְעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֹּל, וְאַחַר כָּךְ אֵל
הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן הַקְּדוֹשׁ.

כְּמוֹ זֶה בְּקַדְיֵשׁ, (שְׁהָרֵי הַגְּדֻלָּה בְּרֵאשׁוֹנָה לְגַבֵּי הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְאַחַר
 כִּדּוּ קַדְשָׁהּ (לְגַבֵּי) הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַקְּדוֹשׁ) יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ
 שְׁמִיהָ רַבָּא. אוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגְּדוֹל הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל,
 הַמְּקוֹרֵי שֶׁל הַחַיִּים, שְׁמֵמֵנוּ יוֹצְאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת
 וְכֹל הַקְּדוּשׁוֹת, וְנִהְיָ הָעוֹלָם הַבָּא. וְאַחַר כִּדּוּ
 מִמְּשִׁיבֵי מִמֵּנוּ בְּעוֹלָם שְׁפָרָא בְּרִצּוֹנוֹ, הָעוֹלָם
 הַתַּחְתּוֹן. בְּגוֹן תְּזַהֵר כָּל הַבְּרָכוֹת, חוּץ מִתְּפִלָּה
 בַּבְּרָכוֹת שְׂאָדָם שׁוֹחֶה בְּהֵן, שְׂמֵת־חִיל מִמַּטָּה
 לְמַעְלָה.

בְּרַבַּת הָאָרְצִי, זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שְׁנִכְלָל בְּסוּד
 שֶׁל בְּרִית וְתוֹרָה. הַבְּרִית - זֶה עֵץ הַחַיִּים,
 וְתוֹרָה - הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. חַיִּים וּמְזוּזָה - שְׂיֹצְאִים
 מִן הָעוֹלָם הַבָּא לְזוֹן בָּהֶם אֶת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.

נָשִׁים וְעַבְדִּים וְקַטְנִים חַיִּים בְּבְרַבַּת הַמְּזוּזָה. אֲבָל
 הֵם אֵינָם מְבָרְכִים, שְׁהָרֵי שְׁנִינּוּ, אוֹי לוֹ
 לְאָדָם שְׂאֵשְׁתּוֹ וּבְנָיו מְבָרְכִים לוֹ.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, נָשִׁים חַיִּבוֹת בְּמִקְרָא מְגֻלָּה,
 אֲבָל הֵן אֵינָן קוֹרְאוֹת לְאַחֵרִים, אֲבָל

חִיבוֹת לְשִׁמְעַת הַבְּרָכָה מִפִּי הַמְּבָרָךְ. בְּעֵינַי זֶה חִיבֵת
הָאִשָּׁה לְשִׁמְעַת הַבְּרָכָה מִפִּי בַעֲלָהּ, וְחִיבֵת בַּעֲלָהּ
לְהַמְתִּין לָהּ עַל הַשְּׁלָחוֹן, בְּדִי לְשִׁמְעַת מִפִּי הַמְּבָרָךְ.

אֵינִי שָׁם זָכָר - קוֹרְאִים לְמִי שְׂמֵרָךְ לָהֶם. הֵיוּ
נָשִׁים הַרְבֵּה - הַמְּבָרָךְ עֲלֵיהֶן אֵינִי מְבָרָךְ
בְּשֵׁם. שְׂשֻׁנִינִי, נָשִׁים אֵינִי מְצַטְרֵפוֹת לְזִמּוֹן. וְהוֹאִיל
וְאֵינִי מְצַטְרֵפוֹת לְזִמּוֹן, אֵינִי מְבָרְכִים עֲלֵיהֶן בְּשֵׁם,
שְׁעָקָר בְּרַב־ת הַמְּזוֹן בְּזָכָר הוּא, וְלֹא בְּנִקְבָהּ. אֲבָל
מִחִיבוֹת לְשִׁמְעַת בְּרַב־ת הַמְּזוֹן, וּמִחִיבוֹת בְּמִקְרָא
מְנַלָּה לְשִׁמְעַת מִפִּי הַקּוֹרֵא.

בְּרַב־ת בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם בְּבְרַב־ת הַמְּזוֹן, שְׁתֵּרֵי אָנוּ
מְבָרְכִים עַד עַכְשָׁיו לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ לְבָרָךְ
לְמַטָּה, וּלְבָרָךְ עַל בְּנֵי הַמִּקְדָּשׁ, שְׁתֵּרֵי מִשָּׁם מְזוֹן
יּוֹצֵא לְכָל הָעוֹלָם. וְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵינָם נִזְוָנִים
אֲלֵא מִשָּׁם, מִן הַתְּמַצִּית. וְהַכֹּל הוּא בְּבְרַכָּה
רֵאשׁוֹנָה, כָּלֵל הַכֹּל. וְעַד כָּאן בְּרַב־ת הַזִּמּוֹן.

וּמִי שְׂמֵרָךְ בְּרַב־ת הַמְּזוֹן, מְשַׁמַּח לְמַעְלָה וּמְשַׁמַּח
לְמַטָּה. וְצָרִיךְ לְבָרָךְ בְּשִׁמְחָה וּבְרַצוֹן הַלֵּב,

כִּדְרֵי לְשִׁמְחָה מִדַּת הַטּוֹב, שְׂפָתַיב וַיֹּאכַל בֶּעָז וַיִּשְׂתֶּה וַיִּיטַב לְבוֹ. זוֹהִי מִדַּת הַטּוֹב, שְׂפָתַיב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מְשַׂתֶּה תָּמִיד. כָּאוּ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּחוּ, וְעָשׂוּ שְׂמִחָה וְהִלּוּלָה אַחֲרָת, וְהִזְמִינוּ אֶת כָּל בְּנֵי הַמָּקוֹם, וְשָׂמוּהוּ רֹאשׁ לְכָלֵם. (דף קז ע"א)

וַיָּבֵא לְשִׁבְב בְּקִצֵּה הָעֶרְמָה (רות ג). רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוֹרָאִי כָּאוּ לְטַבְרִיָּה. שָׁמְעוּ אֶת רַבִּי שְׁמֵעוֹן שָׂאוּמַר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, וַיֹּאכַל בֶּעָז וַיִּשְׂתֶּה כו'. וַיִּיטַב לְבוֹ - אֲכִילַת חַיִּים שֶׁל מַעֲלָה, וּמֵאוֹתָם הַחַיִּים שִׂמְחָה אֶת לְבוֹ. וְכִיּוֹן שְׂשִׂמְחָה אוֹתוֹ, מִיָּד וַיָּבֵא לְשִׁבְב בְּקִצֵּה הָעֶרְמָה - אֵלּוּ אַבְנֵים טוֹבוֹת וּמְרֻנְלִיּוֹת טוֹבוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁסוֹבְבוֹת אֶת הַפֶּסֶא הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שיר ז) בְּטִנְיָד עֲרַמַת חַטִּים סוּגָה בַּשּׁוֹשְׁנִים.

וּמָה שְׂפָתַיב (רות ג) וְתַבֵּא בְלֶט וְתַגֵּל מְרֻנְלָתִיו וְתַשְׁכֵּב - נִשְׁכָּחָה לְרַנְלִיו, וְלֹא נִשְׁכָּבָה בְּנִגְדוֹ, וְלֹא אֲצָלוֹ. וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאן שְׁעַד

חֲצִי הַלַּיְלָה לֹא יָדַע, שְׂאִיז הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִבְנָם
לְגַן עֵדֶן עִם הַצְּדִיקִים אֲלָא עַד אַחַר חֲצִי הַלַּיְלָה.

שְׁתֵּרֵי בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה כָּל הַנְּשָׂמוֹת עוֹלוֹת,
וְעֶרְמַת הַחַטִּים מִתְתַּקְּנֶת בָּהֶם. בְּשִׁנְחֻלָּק
הַלַּיְלָה, אִז קוֹל מִתְעוֹרֵר וְקוֹרֵא, וְאוֹתוֹ הַקּוֹל
מִתְעוֹרֵר מִצַּד הַצָּפוֹן. וְאוֹתָם הַשְּׁלֵהבוֹת מִנִּיעוֹת
עַד אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גֶבֶר, וְאִז קוֹרֵא בְּחֵיל,
וְנִקְרָאת קְרִיאַת הַגֶּבֶר. וּמִיְהוּ? גִּבְרִיא"ל. מִכָּה
אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהבַת בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוֹל שְׁלֵמָטָה, וְקוֹרֵא.

וְאִז מֵעֶלְהָ וּמִטָּה בְּקִיּוֹם תְּדִין שֶׁל הַשְּׂמֵאל
עוֹמְדִים. וְאִז כָּתוּב (רות ג) וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה
וַיַּחֲרֵד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מְרַגְלָתִיו.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. שְׁנִינּוּ, שְׁלֵשׁ מִשְׁמְרוֹת הוּא
הַלַּיְלָה, וְעַל כָּל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר יוֹשֵׁב
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג בְּאָרִי. וּבְכָל מִשְׁמֵרָה
וּמִשְׁמֵרָה מְלֹאכִים יְדוּעִים, מְמַנִּים בַּלַּיְלָה בְּשֵׁלֵשׁ
הַמִּשְׁמְרוֹת הַלָּלוּ.

בַּמִּשְׁמֶרֶת הָרֵאשׁוּנָה, הֵם הַמְּלֹאכִים שְׂאוֹמְרִים
 שִׁירָה בְּרֵאשִׁית הַלֵּילָה. וְמָה הֵם
 אוֹמְרִים? (תהלים כד) לָדוֹד מְזֻמֹּר לַה' הָאָרֶץ וְגו', (שם)
 מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה'. (שם) נָקִי כַפַּיִם וְיָבֵר לְכָב וְגו'.

מִשׁוּם שֶׁכָּל נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָאָדָם יוֹצְאוֹת וְרוֹצְאוֹת
 לַעֲלוֹת. כְּשֶׁעוֹלוֹת לְמָקוֹם שֶׁל הַמַּמְנִים
 הֵלְלוּ שְׁשֵׁם עוֹמְדִים הַמִּשְׁמֶרֶת הָרֵאשׁוּנָה, יֵשׁ שָׁם
 שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמֵשָׁה הֵיכָלוֹת, כְּחֶשְׁבוֹן יְמוֹת
 הַשָּׁנָה, וּמְמַנִּים מְנַנִּים עֲלֵיהֶם.

אִם זוֹכוֹת אוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת, פּוֹתְחִים לָהֶן פְּתָחִים
 עֲלֵיוֹנִים. וְאִם לֹא, דוֹחִים אוֹתָן הַחוּצָה,
 וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָעוֹלָם, וּפּוֹגְשׁוֹת אֶת
 אוֹתָן הַרוּחוֹת הַרְעוֹת, וּמוֹדִיעוֹת לָהֶן דְּבָרִים, מִמֶּהם
 כּוֹזְבִים וּמִמֶּהם אֱמֶת. אִם זוֹכוֹת לְהַכְנִס, פּוֹתְחִים
 לָהֶן פְּתָח, וְנִכְנְסוֹת וְעוֹלוֹת לְמָקוֹם אוֹתָן הָאֲחֵרוֹת.

מִשְׁמֶרֶת שְׁנֵיהֶן, שָׁם הֵם הַמְּמַנִּים הָאֲחֵרִים,
 שֶׁנִּקְרְאוּ אֲבֵלֵי צִיּוֹן, שְׂמַת־אֲבָלִים עַל
 חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וּבְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁל קְרִיאַת הַנְּגִיבָה, שְׁמַתְעוֹרְרַת
 אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֶבֶת שֶׁל צַד הַצָּפוֹן, מֵאוֹתָהּ
 הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁלֵהֶבֶת הַזֹּאת, כְּשִׁינְרֶדֶת לְעוֹלָם
 הַזֶּה, עַד פְּנֵי הַתְּרַנְנוֹל שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, קוֹרֵא
 בְּחֵיל, וְאוֹמֵר: הַתְּעוֹרְרוּ לְבַבְיָהּ שֶׁל בֵּית הַמְּקַדָּשׁ
 כָּל אוֹתָם בְּעֵלֵי הַשְּׁלוֹם, שְׁכַתוֹב (ישעיה לג) מִלְּאֲבֵי
 שְׁלוֹם מֵר יבְבִיוֹן.

מִי שְׂרוּאָה בְּכִי, וּמִי שֶׁלֹּא רוּאָה בְּכִי, כְּלָם
 מִתְּכַנְסִים לְבַבְיָהּ שֶׁל בֵּית הַמְּקַדָּשׁ. מִי רָאָה
 הָעֶרְבוּבָיָהּ שֶׁל כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, וְכָל הַמְּרַכְּבוֹת
 הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁנוּעוֹת וּבּוֹכוֹת?

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹעֵה וּבּוֹכָה, וּבוֹעֵט בְּשֶׁלֶשׁ
 מֵאוֹת וְשִׁבְעִים (ותשעים) רְקִיעִים. וְאֵז,
 בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה כְּתוּב, (רות ג) וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה
 וַיִּתְרַד הָאִישׁ וַיִּלְפֹּת. הָאִישׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שְׁשׂוּאֵג וְנוֹתֵן קוֹל עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמְּקַדָּשׁ.
 זֶהוּ שְׁכַתוֹב (ירמיה כה) ה' מִמְּרוֹם יִשְׁאָג וּמִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ

יתן קולו. שאנן ישאנן על גוהו - זו השכינה. וילפת
 - כמו שפאמר (איוב ו) ילפתו ארחות דרכם.

ואז הוא פועט בכל הרקיעים, וכל הצבאות וכל
 המרכבות בוכים ומתאבלים באותה השעה.
 מה הם אומרים? (תהלים עט) אלהים פאנו גוים
 בנחלתך וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'. (שם קלט)
 על נהרות בכל וגו'.

וילפת, למה? משום (שחרי) הנה אשה שכבת
 מרגלתיו, שוכבת לעפר, מתדקת בין
 הרגלים, זו בנסת ישראל. אז באותה שעה היא
 מתעוררת אליו, והוא שואל אותה, מי את בתי
 בגלות, ומי את בשעה הזו?

ותאמר אנכי רות אמתך. רוייה בצער, רוייה
 במכאובים על בני (שהם) בגלות, ועל
 הפלטרין הקדושים שגרשתי מהם. ולא די
 שגרשתי, אלא שמחרפים ומקללים בכל יום
 עליהם, ואין לי פה בגלות לתחזיר להם.

וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתֵי הַיִּטְבֹּתַת חֶסֶדְךָ
הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן לְבִלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי
הַבְּחוּרִים אִם דָּל אִם עֲשִׂיר. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, בְּתֵי, נִזְכָּר לְפָנַי, בְּשִׁדּוֹד מְשִׁיחֵי גֵרֵשׁ
מִירוּשָׁלַיִם, וְהוּא בָּא עַד בְּחוּרִים, וַיֵּצֵא שְׁמַעִי בֶן
גְּרָא מִן הַיְמִינִי אֶל מְשִׁיחֵי, וְגִדּוּף וְקָלִל אֱלֹיו,
וְשָׁתַק. כְּמוֹ הַגִּדּוּף הַזֶּה לֹא הָיָה גִדּוּף, וְקָלִל אוֹתוֹ
קָלְלָה נְמַרְצָת, וְלֹא חָשַׁשׁ לְהִשְׁיבוֹ, וְשָׁתַק.

וּכְעֵת בְּגִלוֹת, אֵף כָּאֵן חֶסֶד וְאַמֶּת הִרְבֵּה עָשִׂית
עִמָּדִי, וְהַיִּטְבֹּתַת (שְׁחִיטְבֹתַת) אֶת הַחֶסֶד הָאֲחֵרוֹן
הַזֶּה מֵאוֹתוֹ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהָיָה מִבְּחוּרִים, וְאֵינְךָ
חוֹשֶׁשֶׁת לְלָכֶת אַחַר הַחֲרוּפִים וְהַגִּדּוּפִים שֶׁל שָׂאֵר
הָעַמִּים, שֶׁהֵם כְּמוֹ אוֹתוֹ מִבְּחוּרִים. אִם דָּל - זֶה
אִם פְּסִינּוּם, שֶׁלֹּא הָיָה בֶן מְלָךְ. וְאִם עֲשִׂיר - זֶה
נְבוּכַדְנֶצַּר הַמְּלָךְ בֶּן מְלָךְ, רֵאשׁ הַזֶּהב.

וְחֻכְמַת שְׁלֵמָה אֶל שְׁמַעִי, מַה כָּתוּב בּוֹ? (שְׁמוּאֵל-ב'
(זו) צֵא צֵא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיַעֵל.
צֵא צֵא פְעַמִּים. צֵא מִירוּשָׁלַיִם, צֵא מִבֵּיתְךָ. אָמַר

לו שלמה, איני כָּהֵן, אֵלֶּיךָ (מלכים א' ב) בָּנִיתָ לָךְ בַּיִת
בִּירוּשָׁלַיִם וְגו', וְהָיָה בַּיּוֹם צִאתְךָ וְגו'.

וְעַל זֶה אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַיְטַבְתָּ חֶסֶדְךָ
הַאֲחֵרוֹן מִן הַרְאֵשׁוֹן, שְׁהַתְקַנְיַמְתָּ בְּקִיּוּם אֱלֹהֵי,
וְלֹא חָשַׁשְׁתָּ לַחֲרוּף וְהַגְדוּף שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים. אֲבָל
לִינִי הַלְּיָלָה, הִתְהַיֵּי כָּעֵת בְּנָלוֹת, וְהוֹבִילִי אֶת בְּנִיךָ
לְשֵׁם בְּתוּרָה וּכְמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְאִם יַעֲרֹדוּ עֲלֶיךָ
מַעֲשִׂים טוֹבִים לְגֹאֵל אוֹתְךָ - יְגֹאֵל, וְאִם לֹא -
וְגֹאֵל תִּיךָ אֲנֹכִי. חַי ה' שְׂכַבְתִּי עַד הַבֶּקֶר, עַד שֶׁיָּבֹא
הַבֶּקֶר וְהֵאָרַת הַגֹּאֲלָה. (ליני הלילה וְגו').

בְּשַׁעֲהָ שֶׁנֶּחְלַק הַלְּיָלָה, הִיא מִתְעוֹרְרַת אֵלָיו, וְאִז
נִכְנָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן הָעֵדֶן עִם
הַצַּדִּיקִים, לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּתוּרָה בְּגַן הָעֵדֶן עַד כֹּא
הַיּוֹם.

וְאִז כֹּא הַגֹּאֲלָה. מִתִּי? בּוֹמֵן שִׁישְׂרָאֵל מִתְפַּלְלִים
תְּפִלָּה, וְסוֹמְכִים גֹּאֲלָה לְתִפְלָה, וַיִּשְׂרָאֵל
שְׂרוּיִים עַל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה. וּכְשֶׁלֹּא סוֹמְכִים גֹּאֲלָה
לְתִפְלָה, אִז לֹא סוֹמֵךְ זֶה אֶת זֶה, וְהוֹלְכֵת בְּנָלוֹת.

וְהִנֵּה הַגֵּאֵל עִבֵר אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּעֵז (רות ד), וְהוּ גֵאֵל
 קָרוֹב, יוֹתֵר קָרוֹב לַגֵּאֵלָהּ. (דף קז ע"ב) הַרְבֵּה
 קָרוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, וְהִימִין הָעֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר סוּרָה שָׁבָה פֹּה פְּלוֹנִי אֱלֹמוֹנִי. מַה זֶה
 אֱלֹמוֹנִי? אֱלֹמוֹנִי מִמָּשׁ. שְׁחֵרֵי כְּתוּב, הַשִּׁיב
 אַחֲזֹר יְמִינִי. לָמָּה? אֵלֶּא מַשׁוּם שְׁחֵרֵי עַד
 קֵץ הִימִין שׁוֹכֶכֶת לְאָרֶץ, אִזּוּ הוּא אֱלֹמוֹנִי. פְּלוֹנִי
 מִכֶּסֶה, נִנּוּז מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

לֹא אוֹכֵל לַגֵּאֵל לִי פֶן אֲשַׁחֲיֵת אֶת נַחְלָתִי (שם).
 מִכָּאֵן שֶׁשֵּׁנִי מְשִׁיחִים הֵם, גֵּאֵל קָרוֹב וְגֵאֵל
 רְחוֹק. גֵּאֵל קָרוֹב מֵצַד הִימִין. גֵּאֵל רְחוֹק זֶה
 מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. וְכִי הוּא? יוֹסֵף שֶׁנִּבְרָא צַדִּיק, וְזֶהוּ
 הַמְּשִׁיחַ שֶׁבֵּא רֵאשׁוֹן.

לֹא אוֹכֵל לַגֵּאֵל לִי, שְׁחֵרֵי הִימִין (שְׁחֵרֵי לְאֲחֹר, שְׁכֶתוּב
 (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינִי), כְּתוּב בּוּ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ
 וְעַנְנִי. וְעַד שֶׁנּוֹשָׁע זֶה, לֹא אוֹכֵל לַגֵּאֵל לִי.

נֵאָאֵל לָךְ אַתָּה אֶת נְאֻלָּתִי. שְׁתְּרֵי מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף
 בָּא וַיִּנְאֵל הָרֵאשׁוֹן. אַחַר כֵּךְ מִתְעוֹרֵר הַיָּמִין
 הַגָּנוּז, שֶׁהוּא גָנוּז לְשָׁנֵי הַצְּדִיקִים הַלָּלוּ, צְדִיק
 וְצַדִּיק. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ שֶׁהוּא גָנוּז לְצְדִיקִים, וּבְזֶה
 יְקוּמוּ וַיִּתְחַבְּרוּ בְּתִשׁוּבָהּ בְּגִיזָה, לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת
 וּפְרוֹת בְּעוֹלָם, וְאִזּוּ יָמִין ה' רוֹמְמָה.

וַיֹּאמֶר הַנְּאִיל לְבָעֵז קִנְה לָךְ וַיִּשְׁלַף נֶעְלוּ (רות ד),
 כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ב) שְׁלַף וַיֵּצֵא מִגִּזָּה. (שְׁלַף
 אִישׁ - זֶה מִשָּׁה) בְּהִתְעוֹרְרוֹת שָׁל בְּרִית מְדַבֵּר, וּבְלִשׁוֹן
 כְּבוֹד. שְׁפִיזוֹן שְׁמֵתְעוֹרֵר הַיָּמִין אֶל הַצְּדִיק, מִיָּד
 וַיִּשְׁלַף נֶעְלוּ, (הִתְתְּעוֹרְרוֹת) שָׁלוּ אֶל הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. (אִי
 מִתְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם) בְּכַח אוֹתוֹ הַנְּאִיל הַקְּרוֹב,
 וּמִתְעוֹרֵר אוֹתוֹ אֶל הָעוֹלָם, וְאוֹמֵר קִנְה לָךְ.

עַד כָּאֵן סוּדוֹת הַמְּנַלָּה הִזּוּ. בָּאוּ רַבֵּי נְהוֹרָאֵי וְרַבֵּי
 יְהוּדָאֵי, וּנְשָׁקוּ רֵאשׁוֹ וַיְדוּ. אָמְרוּ, וַדָּאֵי אוֹר
 שָׁל סִינֵי (בְּסֻלַּע הָעֲלִיזוֹ) כֵּךְ נָם לְפָנֵינוּ, הַמְּאֹר שָׁל הָאוֹר
 הוּא.

וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּדָה
 לְקַיֵּם כָּל דְּבַר שְׁלֹף אִישׁ נִעְלוּ וְנָתַן לְרַעְהוּ
 וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל (רות ד). רַבּוֹתֵינוּ פּוֹתְרִים
 הַפְּסוּק, וְאוֹמְרִים, וְהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קב) לְפָנִים
 הָאָרֶץ יִסְדָּת וּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ שָׁמַיִם. כְּשֶׁכָּרָא הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ, לֹא כָּרָא אוֹתוֹ אֲלָא עִם הַתּוֹרָה.
 וְהַתּוֹרָה הִיְתָה אֲלֵפִים שָׁנָה קָדָם שְׁנִכְרָא הָעוֹלָם,
 שְׁפָתוֹב (משלי ח) וְאֶתִּיהָ שִׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם.

שִׁעֲשִׁינוּ, כְּשֶׁכָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ,
 הִכִּין אֶת הַתּוֹרָה, שְׁפָתוֹב (איוב כה) אֲזִ
 רָאָה וַיִּסְפְּרָה וְגו'. וּכְרָא כָּה הָעוֹלָם, וְאַחַר כֵּן
 גִּנְּוָה. עַד שְׁכָּרָא אָדָם הֲרֵאֲשׁוֹן, וְלִמְדָה לוֹ, שְׁפָתוֹב
 (שם) וַיֹּאמֶר לְאָדָם וְגו'.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עָמְדוּ כָּל הָאוֹתִיּוֹת לְפָנָיו. זֹאת
 אוֹמְרָת: כִּי יִכְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 עוֹלָמוֹ, וְזֹאת אוֹמְרָת: כִּי יִכְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹלָמוֹ. עָמְדוּ לְפָנָיו כָּל הָאוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע, בְּתַש"ר.

בָּאָה ת', וְאָמְרָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רַבּוֹנוּ
שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנָךְ לְבָרֵא בִי אֶת עוֹלָמְךָ,
שֶׁאֲנִי חֲתִימַת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְעוֹד, שֶׁשִּׁמְךָ הוּא
אֶמֶת, בִּי נִחְתָּם? אָמַר לָהּ: לֹא, אֵינְךָ כֹּדַאי לְבָרֵא
בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שֶׁכָּךְ עֲתִידִין כַּמָּה צְדִיקִים מִפְּנֵי
לְמוֹת, שֶׁכֶּתוּב (יחזקאל ט) וְהַתּוֹיֹת תָּ"ו עַל מַצְחֹת
הָאֲנָשִׁים וְגו'. וּמִיָּד יֵצֵאָה לְפָנָיו כַּפְּחֵי נַפְשׁ.

עֲמָרָה שִׁ"ן לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמְרָה
לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנָךְ לְבָרֵא בִי
אֶת הָעוֹלָם, שֶׁשִּׁמְךָ שְׁהוּא שִׁדֵּי חֲתוּם בִּי? אָמַר
לָהּ: לֹא אֶבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי.

עַד שֶׁבָּאוּ ק"ר מְחַכְּרִים יַחַד. אָמַר: לֹא אֶבְרָא
בָּהֶם אֶת עוֹלָמִי. וְכֵן בָּאוּ לְפָנָיו כָּלָם, עַד
כ"ף.

כִּיּוֹן שִׁירְדָה כ"ף מֵעַל הַכֶּתֶר, נִזְדַּעְזְעוּ הַכֶּתֶר,
וְנִזְדַּעְזְעוּ שְׂמוֹנִים אֶלֶף רַבּוֹא מִרְגְּלֵיּוֹת
הַקְּבוּעִים בַּכֶּתֶר. אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
לָמָּה אַתֶּם מִזְדַּעְזְעִים? אָמְרוּ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, כָּל

טוֹבֵנוּ וְכָל כְּבוֹדֵנוּ, אֵינּוּ אֵלָּא בָּאוֹת בְּ"ת, וְעַכְשָׁיו
יֵרְדָה מֵעֲלֵינוּ.

אָמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנָךְ לְבָרֵא בִי
אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֵנִי אוֹת שֶׁל כְּבוֹדְךָ? גָּעַר
בָּהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר: בְּ"ת בְּ"ת, חוֹר
לְמִקּוּמְךָ, וְלֹא יִשָּׂאֵר הַכֶּתֶר שְׁלִי גְרוּעַ, וְלֹא אֶבְרָא
בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שְׂכַךְ עֲתִידִין לְכַשֵּׁל בְּמַח אֱלֹפִים
מִיִּשְׂרָאֵל, שְׂנַאֲמַר (שמות לב) וַיִּפֹּל מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא
בְּשִׁלְשֵׁת אֲלֹפֵי אִישׁ. מִיָּד חֲזָרָה מִלְּפָנָיו בְּפִחֵי נֶפֶשׁ,
וּבֵן בָּלָם.

עַד שֶׁבָּאָה בִּי"ת, וְאָמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם,
רְצוֹנָךְ לְבָרֵא בִי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֵנִי אוֹת שֶׁל
בְּרָכָה, וּבִי מְבָרְכִים אוֹתְךָ בְּנִיךָ יִשְׂרָאֵל הָעֲתִידִים
לָבֹא בְּעוֹלָם, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה ה'? אָמַר לָהּ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּךָ וַדַּאי אֶבְרָא אֶת עוֹלָמִי,
וְאַתָּה רְאוּיָה לְכָךְ!

עֲמְרָה אוֹת אֶל"ת, וְלֹא נִכְנָסָה לְפָנָיו. אָמַר לָהּ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֶל"ת אֶל"ת, לְמַח לֹא

תִּכְנַסְי בְּשָׂאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת שְׁנַכְנְסוּ לְפָנַי? אָמְרָה
 לְפָנָיו: רְבוּנוּ שֶׁל עֲלָם, מִפְּנֵי שְׂרָאִיתִי כָּל הָאוֹתִיּוֹת
 שְׁנַכְנְסוּ לְפָנֶיךָ, שִׁיעָאוּ בְּפִחֵי נֶפֶשׁ. וּכְבֹר נְתַתְּ
 לָאוֹת בִּי"ת רְשׁוֹת שְׂתַבְרָא בְּהָ אֶת עוֹלָמָךְ, וְאִין
 רְאוּי לְמַלְךְ הַמְּלָכִים, לְמִי שְׁנַתַּן מִתְּנָה, לְהַעֲבִירָה
 מִמְּנֹו, וּלְפִיכֹךְ עֲמַדְתִּי בְּמִקוּמִי. אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: הוֹאִיל וְכֹךְ הוּא, אֶת תְּהִי רֵאשׁוּנָה
 לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. כֹּךְ אֲנִי מִתְּעַלָּה לְהַקְרָא כֹךְ שְׁמִי
 אַחֲרֵי.

וּבִתּוֹרָה תִּהְיֶה מִשְׁנִיחַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִרְא
 אֶת הָעוֹלָם. וְחָרִי כְּאוֹת ב' בְּלִבְךָ כְּרָא
 אֶת הָעוֹלָם, וְהִלֵּא (וְאִתָּה) אָמַרְתְּ בִּתּוֹרָה כְּלָה כְּרָא
 אֶת הָעוֹלָם!?

אֵלֶּיךָ, מְלִמֵּד שְׁעֵשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָאוֹת
 בִּי"ת כְּמִין אֲרוֹן שְׁמִכְסָה מֵעַל, וְכָל
 הָאוֹתִיּוֹת כְּאוֹת וּמְרֵאוֹת בְּהָ אֶת כְּחוֹן, וְכָל
 הָאוֹתִיּוֹת עֲמַדוּ בְּהָ. לְפִיכֹךְ בִּתּוֹרָה מִמֶּשׁ הַשְּׁנִיחַ

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ. (וְהוּ שְׁכַתוּב (משלי

(ח' ה' קנני ראשית דרביו)

רַב הוֹנָא אָמַר, בַּא וְרֵאָה שְׂאִין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִקְפֵּחַ שְׂבַר כָּל בְּרִיתָהּ. אַף עַל פִּי שְׁהֲאֹתִיזוֹת
נִבְנְסוּ לְמַפְרָע, תש"ר, וְהִדִּיחֵן מִלְּפָנָיו, וְנָתַן
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּבוֹד לְאוֹת ב' - כְּשֶׁבָא לְבָרָא
אֶת עוֹלָמוֹ, בָּא וַיַּצְרֵפֵן לְאוֹת ב', שְׁכַתוּב בְּרֵאשִׁית.
הֲרִי לָךְ תש"ר, וְאוֹת א', וְאוֹת יו"ד, נִצְטָרְפוּ עִמָּהּ.

וְאוֹת ב' נִטְלָה כָּל הָאוֹתִיזוֹת עִמָּהּ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בָּרָא בְּהֵם אֶת עוֹלָמוֹ. (דף קח ע"א) וְהָאוֹתִיזוֹת
כֵּלָם נִקְרְאוּ לְפָנִים. מָה הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׁנִבְרָאוּ
אֲלֵפִים שָׁנָה קָדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם. וּבִתְוֹרָה,
שְׁנִבְרָאָה לְפָנִים, בָּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ. וְהוּ שְׁכַתוּב (תהלים קב) לְפָנִים הָאָרֶץ יִסְדֹּת
וּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ שָׁמַיִם.

רַבִּי חֲנִינָא אוֹמַר, מֵאוֹתָם דְּבָרִים שְׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה
קָדָם שְׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ -
יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה, מִפְּנֵי שְׁהֵם רֵאוּיִים לְקַבֵּל

הַתּוֹרָה. וְכָל הָאוֹתוֹת נִבְּתְרוּ בְּרֵאשׁוֹ. בֵּינָן שְׁעֵלָה
 בְּמַחְשָׁבָה, כְּבִיכּוֹל עֲמַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְחֶקֶק
 בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה, וְכָל הָאוֹתוֹת נִבְּתְבוּ (נִבְּתְרוּ)
 בְּרֵאשׁוֹ.

וְעָלְיוֹ נִתְקַיְמָה הַתּוֹרָה. זְהוּ שְׁפָתוֹב (רות ד) וְזֹאת
 לְפָנַיִם בְּיִשְׂרָאֵל. וְאִין זֹאת אֵלָּא הַתּוֹרָה,
 שְׁהִיא קָדָם לְיִשְׂרָאֵל. לְפָנַיִם אֵלּוֹ הָאוֹתוֹת. וְהַכֹּל
 הָיָה חֶקֶק וְנִבְּשָׁם בְּיִשְׂרָאֵל.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה - זוֹ תִּלְמוּד יְרוּשָׁלַיִם, שְׁפָתוֹב (ישעיה
 ח) צוֹר תְּעוּדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי. בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, שָׁם נִקְרְאוּ לְמוֹדֵי ה', וְשָׁם הָיוּ, וְלֹא בְּחוּץ
 לְאֶרֶץ. וְכֵתוּב (שם) לְתוֹרָה, וְלַתְּעוּדָה. וְעַל הַתְּמוּדָה
 - זוֹ תִּלְמוּד בְּבֵלִי, שְׁפָלְפְלוּ בְּלִשׁוֹן יְהוּדִית, וְהַכֹּל
 הָיָה לְפָנַיִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָדָם שְׁפָרָא הָעוֹלָם.

לְבַיִם כָּל דְּבָר - זֶה בְּרִית מִיָּלָה, שְׁהוּא קִיּוּם כָּל
 הַתּוֹרָה. שְׁלַף אִישׁ נֶעְלוֹ - זוֹ מַצּוֹת חֲלִיצָה.
 וְנָתַן לְרַעְהוּ - זוֹ מַצּוֹת יְבוּם. (מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מַצּוֹת
 חֲלִיצָה קוֹדְמַת לְמַצּוֹת יְבוּם) וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, מִכָּאן

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִגְדָּעוּ
אֱלוֹפֵי עֲצָה, וְהִדְעוֹת מְשַׁבְּשׁוֹת, וְהֵלֵב אֵינּוּ קָנִים
עַל בְּרִיּוֹ, וְהוֹלִיךְ הַכֹּל אַחַר מַרְאִית הָעֵינַן.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאֵי, מִצְּוֹת יְבוּם מְשַׁבַּחַת. וְהַמְקַיֵּם
מִצְּוֹת יְבוּם לְשָׂמָה, נַעֲשֶׂה שְׂתָף לְקַדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וְהַמְקַיֵּם מִצְּוֹת יְבוּם זֹכֵחַ לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל
בְּרוּךְ הוּא בִּיתְחֻקָּאֵל, שְׂפָתוֹב (יחזקאל לו) וַיְהִי קוֹל
בְּהַנְבֵּאִי וְהִנֵּה רַעַשׁ, שָׁנְבוּאָתוֹ הִיָּתָה בְּרַעַשׁ, וְלֹא
בְּנִחַת.

רַבִּי חֻזְקִיָּה (חֲנִינְיָא) אָמַר, גְּדוֹלָה מִצְּוֹת יְבוּם,
שֶׁהַמְקַיֵּם מִצְּוֹת יְבוּם לְשָׂמָה, נַעֲשֶׂה שְׂתָף
לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂפָתוֹב (רות ד) וְלֹא יִכָּרַת שֵׁם
חַיִּית. וְכַתוּב (מלכים א-ח) וְלֹא יִכָּרַת לְךָ אִישׁ וְגו'.

רַבִּי חֲנִינְיָא לְטַעְמוֹ. וְנָתַן לְרַעְהוּ - זוּ מִצְּוֹת יְבוּם.
מַהוּ וְנָתַן לְרַעְהוּ? אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא, מְשַׁל
לְאָדָם שֶׁהָיָה טוֹעֵה בַּמְדָּבָר בְּמִקּוֹם לְסֻטִּים וְחִיּוֹת.
בִּיּוֹן שָׂרְאוּהוּ לְסֻטִּים טוֹעֵה, עֲמַדוּ עֲלָיו וְהַכּוּהוּ,
וְקַפְחוּ כָּל שְׂכָרוֹ וְכָל עַמְלוֹ.

שָׁמַע חֲבֵרוֹ, וַיֵּן עֲצָמוֹ וְהִלֵּךְ וַהֲוֹצִיאוֹ מִיָּדָם עָרֶם
 מִכָּל. מָה עָשָׂה? פָּנָה לוֹ בַּיִת וְנָתַן לוֹ
 מִתְּנוּת, וְעָשָׂה לוֹ מִלְּבוּשִׁים אַחֲרִים וְנָתַן לוֹ. פָּא
 וּלְבַשׁ אוֹתָם הַמִּלְּבוּשִׁים, וַיֵּשֶׁב בְּאוֹתוֹ הַבַּיִת,
 וְהִתְחִיל לְהַרְוִיחַ כְּבַתְחֻלָּה. וַזֶּה וְנָתַן לְרַעְהוּ וַדַּאי.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים,
 שֶׁלֹּא נִתְּנָה לָהֶם מִצְוָה זֹה, וְעֲלִיָּהֶם כְּתוּב
 (ירמיה ו) יִאֲבְדוּ מִן הָאָרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵלֶּי. וְאִין
 לָהֶם תְּקוּמָה לֹא כְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא כְּעוֹלָם הַבָּא,
 שְׁכַתּוּב (ישעיה כו) מִתִּים כֹּל יִחְיוּ רַפְּאִים כֹּל יִקְמוּ
 וְגו'.

וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּשָּׂעַר וְהַזְּקֵנִים עֲדִים יִתֵּן
 ה' אֶת הָאִשָּׁה הַכַּבֵּאָה אֶל בֵּיתָךְ כְּרַחֵל
 וּכְלֵאָה וְגו' (רות ה). מִכָּאן שְׂאִין מְבָרְכִים שְׁבַע
 בְּרָכוֹת אֵלֶּיךָ לְבָתוּלָה שֶׁנִּקְרָאת כֹּלָה, שְׁכַתּוּב (ישעיה
 סב) כִּי יִבְעַל בַּחֲזֹר בְּתוּלָה וְגו', וּמִשׁוֹשׁ חָתָן וְגו'.

אֲבָל אֵלְמֵן וְאֵלְמָנָה מְבָרְכִים אוֹתָם כְּעִין שְׁבַע
 בְּרָכוֹת, כְּעִנְיֵן כְּעוֹ וְרוֹת. (שְׁאֵמֵר רַבִּי חֲנִינָא, כְּעוֹ וְרוֹת)

אֶלְמָן וְאֶלְמָנָה הָיוּ, וּבִרְכוּ אֹתָהּ כְּעֵין שְׁבַע
 בְּרָכוֹת, שְׁשֶׁבַח בְּתוּלָה עַל בְּעוּלָה בְּבִרְכוֹת
 וּבִמְתָנוּת. זוּ נִקְרְאת בְּלָה, וְזוּ לֹא נִקְרְאת בְּלָה,
 שְׁכַתוֹב כִּי יִבְעַל בַּחֹר בְּתוּלָה יִבְעֵלוּךְ בְּנִיךְ
 וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל בְּלָה.

כְּעֵין שְׁבַע בְּרָכוֹת שְׁבִירְכוּ לְבַעֲזוּ. מַה הֵם? זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר וְכָל
 הַזְּקֵנִים עֲדִים. א' - יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל
 בִּיתְךָ. ב' - בְּרַחֵל. ג' - וּכְלֵאָה. ד' - אֲשֶׁר בָּנוּ
 שְׁתֵּיהֶם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. ה' - וַעֲשֵׂה חֵיל
 בְּאַפְרָתָה. ו' - וּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לָחֶם. ז' - וַיְהִי
 בִּיתְךָ כְּבֵית פְּרִיץ.

וּבְשִׁבִיל הַכְּבוֹד מְבָרְכִים בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן לְאֶלְמָן
 וְלְאֶלְמָנָה בְּתוּלָה, וְכוּלְלִים בְּרָכָה זוּ
 בְּאַמְצֵעַ, וּלְבִסּוּף חוֹתֵם הַמְּבָרֵךְ: אֲשֶׁר בָּרָא שְׁשׁוֹן
 וְשִׁמְחָה חֲתָן וְכֵלָה וְגו', מִשׁוֹם הַכְּבוֹד שְׁלָחֶם, שְׁיִישׁ
 בּוֹ עֲשָׂרָה אִמּוּנִים (אִמּוּנִים), כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת
 שְׁכַתָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹדְאֵי אָמַר, שְׂבָעָה הֵם. שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה -
 שְׁנַיִם. (אָחֵד. חֶתָן - שְׁנַיִם. וְכֹלָה - שְׁלֹשָׁה. גִּילָה וְרִנָּה - אַרְבָּעָה.
 דִּיצָה וְחֲדָנָה - חֲמִשָּׁה. אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה - שֵׁשֶׁה. שְׁלוֹם וְרַעוּת - שִׁבְעָה). חֶתָן
 וְכֹלָה - שְׁלֹשָׁה. אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה שְׁלוֹם וְרַעוּת -
 שִׁבְעָה.

רַבִּי חֲנִינָא פִּרְשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מְקוֹמוֹ. שְׁשׁוֹן
 אָחֵד. שְׁמִיחָה ב'. חֶתָן ג'. וְכֹלָה ד'. וּמוֹסִיף,
 גִּילָה ה'. דִּיצָה ו'. אֶהְבֶּה ז'. וְאַחֲוָה ח'. שְׁלוֹם ט'.
 וְרַעוּת י'. שְׁחָרֵי הֵם עֲשָׂרָה בְּנֶגֶד מֵאַמְרוֹת שְׁפָתָם
 נִבְרָא הָעוֹלָם. וַיֵּשׁ בְּבִרְכָה זו חֲמִשָּׁה קוֹלוֹת שְׁפָתָם
 נִתְּנָה חֲתוּרָה, וְכֻלָּם יוֹרְשֵׁת כֹּלָה בְּתוּלָה בְּבִרְכוֹת,
 שְׁחָרֵי הִיא רְאוּיָה, וְאַלְמָנָה אֵינָה רְאוּיָה.

כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר - זוֹ סְנֵהֲדָרֵי גְדוּלָה שְׁהִיוּ
 שָׁם, כִּמּוֹ שֵׁנְאָמַר (שְׁמוּאֵל-ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִיַּם
 מִבּוֹר בַּיִת לָחֵם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר. וְתוֹקְנִים עֲדִים - אֵלוֹ
 תְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים וְהַפְּרָנְסִים. וְכֻלָּם בִּרְכוּ בְּרָכָה זוֹ
 לָחֵם, שְׁחָרֵי פִּרְנָס תְּדוֹר תִּהְיֶה, וּמִי הוּא? אֲבָצָן
 מִבַּיִת לָחֵם.

וּתְקַרְאָנָהּ לֹא הַשְׂכֵּנֹת שִׁם לְאֹמֵר יֵלֵךְ בֵּין לְנַעֲמֵי

פּוֹתְרִים פּוֹתְרִים הַפְּסוּק בְּזוֹ (רות ד.)

שְׁפָתַיב (שמות כב) אִם תָּכַל תִּתְחַבֵּל שְׁלֵמַת רֵעֶךָ עַד

בֵּא הַשָּׁמַשׁ תִּשְׁיָבְנוּ לֹא. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּנִשְׁמָה שֶׁל

אָדָם מְדַבֵּר בְּזוֹ הָעוֹלָם. (ובגופו פְּשֵׁהוּלָךְ לְבֵית עוֹלָמוֹ, בְּנִשְׁמָה

בְּזוֹ הָעוֹלָם) מְלַמֵּד שֶׁנִּשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹצֵאת בְּכָל

לַיְלָה וְלַיְלָה, וְתַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ,

וְלִמְחַרְתָּהּ מֵשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

לְפִיכָךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהַפְקִיד נִשְׁמָתוֹ לְיוֹצְרוֹ,

וְקוֹרָא פְּסוּק אֶחָד שֶׁל רַחֲמִים, בְּגוֹן (תהלים

לא) בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִית אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת.

וְהוֹאִיל וְהִיא בְּפִקְדוֹן - אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מְחַיֶּבֶת

בְּבִמָּה חוֹבוֹת, תַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵשִׁיב אוֹתָהּ

לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

בְּעֵינֵינוּ זֶה צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּמִדּוֹתָיו שֶׁל תַּקְדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא וְלִלְבֵּת בְּדַרְכָּיו, שְׁפָתַיב (דברים

כח) וְהִלְבֵּת בְּדַרְכָּיו. שְׁחַרֵי נִשְׁמָתוֹ פִּקְדוֹן בְּיָדוֹ,

שְׁהִיָּא מִתַּחַת כִּפְסֵי הַכְּבוֹד, וְהוּא נוֹצֵר מִטַּפָּה
סְרוּחָה. תְּרֵי פְקֻדוֹן נְשָׁמְתוּ בְּיָדוֹ.

וְכַתוּב אִם חָבֵל תִּחְבַּל שְׁלֵמַת רַעְדָּה, אִם חָבֵלָת
מִעֲשִׂיךָ וְלִכְלִכֶּת נְשָׁמְתָךְ, שְׁהוּא מֵאוֹר
לְבוּשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהוּא רַעְדָּה וְרַע
אֲבִיךָ - עַד בֵּא הַשְּׁמֵשׁ, כְּשֵׁינְגִיעַ זְמַנָּךְ לְהַפְטֹר
(דף קח ע"ב) מִהָעוֹלָם, הַתְּשִׁיבֵנוּ לוֹ, שְׁכַתוּב (קהלת יב) וְהָרוּחַ תִּשׁוּב
אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. תִּנָּה לוֹ כְּמוֹ שְׁנַתָּנָה לָךְ.

אִם חָבֵל תִּחְבַּל. אִם חָבֵל אָדָם מִעֲשָׂיו, לְאַחַר כֵּן
כְּשֵׁהֲנִיעַ שְׁעָתוֹ, מֵרַב חוֹבוֹתָיו לְקוֹנוֹ, חוֹבֵל
אֶת שְׁלוֹ וְנוֹטֵל נְשָׁמְתוֹ.

לְפִיכֵךְ כָּתוּב לֹא תִחְבַּל בְּגֵד אֱלֻמְנָה. מָה תַּעֲשֶׂם?
הוֹאִיל וּמִשְׁכַּנְתוֹ בְּיָדוֹ שֶׁל מְקוֹם, אִין
צָרִיךְ לְמִשְׁכַּן אוֹתָהּ פַּעַם אַחֲרָת, שְׁכַתוּב (נחום א)
לֹא תִקוּם פְּעָמִים צָרָה. כָּל הַנְּפֹשׁוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם זָכוּ - נִכְנְסוֹת בְּמַחְצָתָן שֶׁל
הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן. לֹא זָכוּ - נִכְנְסוּ בְּגֵיהֶנָם.

רַבִּי נְחוֹנְיָא בַר יוֹסִי אָמַר, מָקוֹם נִתְבַּצֵּר לָהֶם
 לְרַשָּׁעִים בְּגִיחָנָם, וּמַשָּׁם יוֹצְאוֹת וּמַשׁוּטְטוֹת
 נִפְשׁוֹתָם בְּעוֹלָם וְאִין לָהֶם מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת
 לְגִיחָנָם, וּבָאוֹת לְאַחֲרֵי כֵן, וְנִדְחוֹת מִשְׁעַרֵי חַיִּים,
 וְחוֹזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמִי הֵם? אוֹתָם שְׁחַפְּנִימוּ אֶת
 בְּרִיתָם וְלֹא נִתְעַסְקוּ בְּפִרְיָהּ וּרְבִיָּהּ.

עַד שָׁבָא הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבּוֹנֵה אוֹתָם, וְשׁוֹתֵל
 וְנוֹטֵעַ אוֹתָם בְּעוֹלָם. מִשָּׁל לְאָדָם שְׁנַטְעַ אֵילָן.
 רָאָה שְׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוֹ וְשׁוֹתְלוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר.
 וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת, שְׁכָתוּב (איו"ב לג) הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל
 אֵיל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עַם נָבֵר.

עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
 (עמוס ב). (אַרְבַּעָה פְּתָחִים חוֹזֵר הָאָדָם) אַרְבַּעָה פְּתָחִים
 בְּשָׁמַיִם, וּבְכָל פְּתַח וּפְתַח מְמַנִּים. הָרֵאשׁוֹנִים
 רַחֲמָנִים, וְעֹקְרוֹ וְשׁוֹתְלוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר. אִם שָׁב
 בְּתִשׁוּבָה - הָרֵאשׁוֹנִים תְּרַחֲמֵנִים אוֹמְרִים לוֹ: צֵא
 מִן הַפְּתַח הַזֶּה, וְנַעֲזֹר לְךָ שְׁתֵּצֵא מִן הַפְּתַח הַזֶּה.

בְּרַגְמָא זו הַשְּׁנַיִים וְהַשְּׁלִישִׁים. אִם יָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה
וַיְרוּיחַ כְּבַתְחֻלָּה, הֲרֵי הָרֵאשׁוֹנִים שְׁנַיִם
וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ כָּלָם רַחֲמָנִים וַיּוֹצִיאֵהוּ. אֲבָל אִם
יָבֹא לַפֶּתַח הָרְבִיעִי, לֹא יֵצֵא לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר עַל
שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנּוּ. וְהֵם
אוֹתָם שְׁהַפְּנִימוּ בְּרִית קֹדֶשׁ.

מָה הַטַּעַם? שְׁשָׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי
יודא, מִפְּנֵי שְׁמַמְעֵט אֶת הַדְּמוּת. וּמִנְדִּין
אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבַּיִת, וּמִתְמַעֲטִים מַעֲשֵׂיהֶם לְפָנֵי
הַמָּקוֹם, וְעַלֵּיהֶם כָּתוּב (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָנָיו
הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת. שְׁכָל
הַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ, כְּבִיכּוֹל כְּאֵלוֹ פּוֹגֵם בְּמָקוֹם אַחֵר.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מִלֹּא
אֶת אֲשַׁפְּתוֹ מִחֵם וְגו'. בְּמִתְעַפֵּק בְּפָרְיָה
וּרְבִיָּה הַכָּתוּב מְדַבֵּר. מֵהוּ לֹא יִבְשׂוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת
אוֹיְבֵים בַּשָּׁעַר?

אֲלֵא בְּזִמְן שְׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִפְשׂוּ
כְּאֵה לְכַנְס בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כְּמֵה מִלְּאֲכִי

חֲבֻלָּה עֹמְדִים מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה, וְכַמָּה מִלְּאֲכִי
 שְׁלוֹם עֹמְדִים מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה. זָכָה - מִקְדִּימִים
 לוֹ מִלְּאֲכִי שְׁלוֹם וְאוֹמְרִים לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה
 - מִלְּאֲכִי חֲבֻלָּה מִקְדִּימִים לוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה ג) אֹי
 לְרָשָׁע רָע כִּי גָמוּל יִדְּיוּ יַעֲשֶׂה לוֹ.

וּמִי הוּא? מִי שֶׁלֹּא נִתְעַסַּק לְהַנִּיחַ בֵּין בְּעוֹלָם הַזֶּה.
 שָׁכַל הַמַּנִּיחַ בֵּין בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִלְמַדוֹ תּוֹרָה
 וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אִינן מִלְּאֲכִי חֲבֻלָּה וְגִיחָנָם שׁוֹלְטִים
 בוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים קכו) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת
 אוֹיְבֵים בַּשָּׁעַר. אֵלֹו מִלְּאֲכִי חֲבֻלָּה שְׁאִינָם יְכוּלִים
 לְשַׁלֵּט עָלָיו.

שֶׁלֹּא יֵאמַר אָדָם, הֲרֵי תּוֹרָתִי וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
 מַגִּבִּים עָלַי, וְלֹא אֶתְעַסַּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.
 אֵלֶּךָ אַף עַל פִּי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
 אִינּוֹ נִכְנָם בְּמַחְצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִינן
 לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם תְּבֵא.

כִּמוֹ אֶחָד מִחֲבֵרָנוּ, שֶׁהוֹצִיא וְהוֹ מִשְׁלָשָׁה עֶשְׂרֵי
 שָׁעָרִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֵל מִלֵּא קוֹלוֹ

שָׁל רַבִּי יוֹדָאֵי הַחֲסִידָה, הָיָה נִטְרָד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת.
 שְׁתֵּרֵי אֵינן לָךְ אָדָם בַּעַל תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים מוֹבִים
 בְּחֻזְקָה מְלֻךְ יְהוּדָה, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, וְכַתּוּב בּוֹ (ישעיה
 לח) כֹּה אָמַר ה' צוּ לְבֵיתְךָ כִּי מֵת אֶתָּה וְלֹא תִחְיֶה.
 כִּי מֵת אֶתָּה בְּעוֹלָם תָּהֵא, וְלֹא תִחְיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה דוֹרֵשׁ, (קהלת יא) בְּכֹקֵר זֶרַע אֵת זֶרַעֲךָ
 וְלַעֲרֹב אֵל תִּנַּח יָדְךָ וְגו' - צָרִיךְ לְהִתְעַסֵּק
 בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה בְּבַחֲרוֹתָו וּבְזֻקְנוֹתָו שְׁלֹא
 יַעֲזוֹב מִמֶּנּוּ, אִפֹּה עַל פִּי שְׁחֹא זָקֵן לֹא יִסְלַק עֲצָמוֹ.
 מָה הַטַּעַם? כִּי לֹא תִדַּע [אֵינְךָ יוֹדֵעַ] אִי זֶה יִכְשָׁר
 תָּהֵא אִו זֶה וְגו'.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה קָשִׁישׁ יָמִים, וְכֵהוּ עֵינָיו
 מְלַחֵם תַּכְּלָל, וְהַחֲלָשָׁה הִתְגַּבְּרָה עָלָיו. קָם
 וְאָמַר, מָה אֲנִי לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁחִיו לִי בָּנִים וּמֵתוּ?
 אָמְרוּ לוֹ, רַבֵּנּוּ, מִימֶיךָ אָנּוּ שׁוֹתִים, כִּפְּמָה בָּנִים
 נִשְׁאָרוּ (אֶתָּה הַשְּׂאֲרָת) שְׁמִתְחַזְּקִים אוֹתְךָ לְעוֹלָם הַבָּא. לֹא
 נִחָה דַעְתּוֹ.

עַד שֶׁהָאִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עֵינַי זָקֵן אַחֵר.
 קָם וְאָמַר, עָלֶיךָ רַבִּי יוֹחָנָן, שְׂאֵתָה זָקֵן וְחִלְשָׁה
 הַתְּנַבְּרָה עָלֶיךָ, וְעַל רַבִּי חֲזַקְיָה שֶׁהוּא עֶקֶר אָמַר
 הַכֶּתוּב (ישעיה נז) כֹּה אָמַר ה' לְפָרְסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ
 אֶת שַׁבְּתוֹתַי וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר חָפְצָתִי וְכוּ', (שם) וְנָתַתִּי
 לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת
 שֵׁם עוֹלָם אֲתֵן לוֹ אֲשֶׁר לֹא יִכָּרֵת. נָחָה דַּעְתּוֹ שֶׁל
 רַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ, תִּנּוּחַ דַּעְתְּךָ כְּמוֹ שֶׁחֲנַחְתָּ אֶת
 דַּעְתִּי.

רַבִּי בְּרוּקַי אָמַר, כָּתוּב (ויקרא כב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ
 הַזֹּאת מִלְּפָנַי. אִם הַנֶּפֶשׁ תִּכָּרֵת, הַגּוּף הַזֶּה
 מַה יִּתְּיָה מִמֶּנּוּ? אִם כֶּף, כִּמְהָ קְבָרִים בְּרִיקָנוֹת!
 כִּמְהָ צִיּוֹנִים לְחַנָּם! שְׁחַרֵּי אִם אַחֵר כֶּף הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ כְּמוֹ מִקְדָּם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, הַגּוּף שָׁעוֹב נְאֻכָּה, וְהַקֶּבֶר לְרִיק. אִם כֶּף,
 כִּמְהָ עֲצָמוֹת נְאֻכָּרוֹ, וְכִמְהָ קְבָרִים לְחַנָּם.

אֵלָּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִכְלֶה מַעֲשֵׂי יָדָיו,
 אֵלָּא מֵהָאָרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם הָאֵלֶּה. וַיִּרְדּוּ

לְמַטָּה, וַיִּבְנוּ בְּקִיּוֹם אַחַר בְּתוּךְ אוֹתָם הַתְּחַתּוּנִים,
בְּמַדּוּר שֶׁנִּקְרָא נְשִׂיָה, וְשֵׁם הֵם יִתְכַנְּסוּ (וַשְׂכַּחוּ) לְדוּרֵי
דוּרוֹת.

שְׁתֵּי שָׁבַע אֲרָצוֹת לְמַטָּה, וְאֵלוֹ הֵן: אֶרֶץ,
אֲדָמָה, אֶרְקָא, גֵּיא, נְשִׂיָה, צִיָּה, תִּבְל.
תִּבְל הוּא הַמַּדּוּר שֶׁלָּנוּ. לָמָּה הַגּוֹפִים הִלְלוּ הֵם
בְּנְשִׂיָה? אֵלֶּא שֶׁהֵם שָׂכְחוּ אֶת מְצוּוֹת רַבּוֹנָם וְלֹא
הִתְעַסְקוּ בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה וְלֹא נִרְמּוּ לְהִתְפַּשְׁטוֹת
בְּרִית הַקֶּדֶשׁ בְּעוֹלָם, לָכֵן הֵם יִשְׂכַּחוּ בְּנְשִׂיָה לְדוּרֵי
דוּרוֹת, וְלְעוֹלָם אֵין קָבֵר לְחַנָּם וְאֵין ^(דף קט ע"א) צִיּוֹן
לְרִיק.

וּבְאוֹתוֹ הַמַּדּוּר שֶׁל נְשִׂיָה, אֵין אֵלֶּא אוֹתָם
שֶׁנִּקְרָאִים גּוֹפֵי חַנָּם, הַגּוֹפִים שִׁיּוֹרְדִים
לְשֵׁם לְחַנָּם וְאֵין עוֹשִׂים תּוֹלְדוֹת, שְׁתֵּי נָשִׁים אֵין
בֵּינֵיהֶם, וְזוֹרְעִים וְאוֹכְלִים, וְשׂוֹכְחִים כָּל מָה
שֶׁעוֹשִׂים.

הַנְּפִשׁוֹת, מָרָם שֶׁנִּבְנּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִדְּחוּת
מִכַּמָּה שְׁעָרִים, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת

בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שְׂיִמְצְאוּ גּוֹאֵל. וְאֵלּוּ נִקְרְאוֹת
שְׂכֵנֹת. וְהוּא שְׂכָתוֹב (רות ד) וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכֵנֹת
שֵׁם וְגו'. וְהַגּוֹף הַזֶּה נִבְנָה לְהַתְקִים בְּתַבֵּל אֶרְצוֹ.

רַבִּי יוֹדְאֵי הָיָה לְפָנַי רַבִּי עֲזַרְיָה בַר סִימְאִי. אָמַר
לוֹ, צְדִיקִים שֶׁהוֹדְמָן לָהֶם חֲטָא מֵאוֹתָם
בְּרִיתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִרְחֵרוּ (וְחֲשָׁבוּ) תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ,
הֲאֵם מִיִּתָּה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהֶם אִי לֹא? אָמַר לוֹ, כֵּן,
וּלְפַעֲמִים שֶׁנֶּעֱנְשִׁים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וּמִתְכַּפֵּר לָהֶם.

רָאָה פָּנָיו יְרֻקוֹת. אָמַר לוֹ, אָמַר מַה שֶׁתֹּאמַר,
הַתּוֹרָה אֵין מְקַבֶּלֶת טְמֵאָה, שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה כג)
הֲלוֹא כֹה דִבַּרְתִּי כֹּאֲשֶׁר נֹאֵם ה'. הִרְחֵרִים רוּטְשִׁים
בְּלִבָּבְךָ. אָמַר, סוּד ה' לִירְאָיו. עֲשָׂרָה זְקֵנִים הָרוּגִי
מִלְכוֹת נֶעֱנְשׂוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף.

אָמַר לוֹ, רַבִּי עֲקִיבָא אֵין לוֹ זְכוּת אָבוֹת. אָמַר,
(דברי הימים א יב) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִנְיָה
לְעֵתִים.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ל) וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעֶרְבַּי
וַתֵּצֵא לַיָּאָה לְקָרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי
שָׂכַר שְׂכָרְתִּיךָ. שָׂכַר בְּעֵת, שְׂכָרְתִּיךָ לְאַחַר זְמַן.
יששכר - יש שָׂכַר. וְלְאַחַר זְמַן נִהְיָו לְמַלְכוּת
שָׁמַיִם. הַגּוֹפִים שְׁלָהֶם יִשְׁאַרוּ בְּמִקּוּמָם בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְהַכֹּל חוֹזֵר כְּמוֹ מִקְדָּם. כְּתוּב (שם מט) אִישׁ אֲשֶׁר
בְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֶתֶם.

נִפְּלָ עַל פָּנָיו רַבִּי יוֹדְאִי, וְנִרְדָּם. הָרְאוּ לוֹ בְּחִלּוּמוֹ
הַפְּסוּק תְּזֵה, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיָּא
אֶת בְּשָׂרְךָ. נִבְנֶנְתָּ - סָתָם. מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא דִיבַר
בְּזֵה, אֵלֹא תִתְּנָה אוֹמֵר, (תהלים לו) מִה יִקָּר חֲסִדְךָ
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל בְּנִפְיָךְ יַחֲסִיוּן. וּבְצֵל בְּנִפְיָךְ
מִמָּוֶשׁ, וְאִין לְדַבֵּר בְּבִנְיָו, שְׁחַרְי חֲסֵד ה' בְּכֹל נִמְצָא.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדַאי כָּךְ הוּא, שְׁחַרְי כְּתוּב (דברי
הימים א טז) אֵל תִּנְעֹו בְּמִשְׁיַחִי וּבְנִבְיָאִי אֵל
תִּרְעֹו. וְכְתוּב (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְּשׁ כָּל חַי וְרוּחַ
כָּל בָּשָׂר אִישׁ. בְּכַבְּשִׁים תִּנְעַלְמִים שְׁלוֹ אִין לְדַבֵּר

בְּלָל, שְׁתַּרִי מִי שְׂפִידוֹ רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים,
הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אֵינן לְהַכְנִים בָּהֶם.

יְלֵךְ בֵּן לְנַעֲמִי (רות ד), מַה (בְּיָה) מְצֵאת הָאֲבֵרָה
שְׂאֵבֶרֶת. מִכָּאן שְׂאֵבוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׂנֵדָה מִהַגּוֹף
הַדָּק, אֵינן לָהּ רְשׁוֹת לְהָאִיר וּלְהַתְּפִישׁ, לְהִרְאוֹת
שְׂאֵינן לוֹ כֵּת, שְׂכָתוֹב (אִיּוֹב לג) יָשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמָיו.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שְׁתַּגּוֹף הַיָּה נִבְנָה, מִיָּד (כְּמוֹ שְׁעֵז דָּק
גְּדֹלָק מִיָּד) וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכֵנּוֹת שֵׁם. וְלָמָּה
כָּאן שֵׁם? בְּכָל מְקוֹם שְׂכָתוֹב שֵׁם, זֶה הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ
שְׂנַאֲמַר (רות ד) וְלֹא יִבְרַת שֵׁם הַמֵּת. זֶה הַנֶּפֶשׁ. וְכָאן
וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכֵנּוֹת שֵׁם, אוֹתָן הַשְּׂכֵנּוֹת קוֹרְאוֹת
לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שְׂנִבְנָה כְּעַת שֵׁם, קוֹרְאוֹת לְאוֹתָהּ
הַנֶּפֶשׁ לְהַתְּיָקֵן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף. שְׁתַּרִי לְפַעְמִים
מְזַמְנֵת לְשֵׁם הַנֶּפֶשׁ, וְלְפַעְמִים אֵינָה מְזַמְנֵת, מִשּׁוּם
שְׁהוֹלְכֵת וּמְשׁוֹטְטֵת בְּעוֹלָם, וְאֵז קוֹרְאִים לָהּ אֶל
אוֹתוֹ הַגּוֹף.

וּבְשְׁעָה שְׂמַתְעוֹרֵר הַרְצוֹן, הוֹלְכֵת אֶל קְבְרֵי
הָאֲבוֹת, אֶל קְבְרֵי הַחֲסִידִים, עַד

שְׁמַתְעוּרַר בְּעֵז כָּאֵן, וְשָׂאָר הַנְּשָׁמוֹת קוֹרְאוֹת לָהּ,
וּבָאָה וְנִמְצְאוֹת וּמִתְתַקְנֶת בַּמָּקוֹם הַזֶּה.

וְהִירֵי בְּתוֹב, (איוב לג) אִם יִשִּׁים אֱלֹוֹ לְבוֹ רוּחוֹ
וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹוֹ יֵאָסֵף? שׁוֹנָה כָּאֵן, שְׁתִּיחַ
גּוֹאֵל קְרוֹב, שְׁתִּירֵי תוֹעֵלֶת יִתְרָה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל
שְׁנִקְרָא קְרוֹב, שְׁתִּתְעוּרַר לְהִיּוֹת מִזְמַן לְשָׁם, מִיַּד
שְׁתִּתְעוּרַר אֱלֹוֹ. וּכְאֵן שְׁתִּיחַ רְחוּק, הַצְּמַרְכוּ
לְקָרָא לָהּ, שְׁתִּירֵי מִחְשָׁבָה רְחוּקָה הִיְתָה. בְּמַחְשָׁבָה
קְרוֹבָה אֵין צְרִיחַ, אֵלָא הִיא בָּאָה בְּאוֹתָהּ
הַתְּעוּרַרוֹת לְהַפְנוֹת שָׁם. וְעַל כֵּן וַתִּקְרָאנָהּ
לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שָׁם, אוֹתָהּ הַנִּפְשׁ לְהַפְנוֹת שָׁם.

רַבִּי סִימָאָה אָמַר, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חֶסֶד עִם אוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת שְׁלֵא
מוֹצְאוֹת מְנוּחָה, מִשּׁוּם שְׁלֵא עָשׂוּ חֶסֶד וְלֹא עָשׂוּ
בֵּן.

וְמָה נַעֲשֶׂה מֵהֶם, אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה שְׁהוֹלְכֶת בְּלֵי
וְלָד לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא עָשְׂתָה בֵּן? רַבִּי
סִימָאִי וְרַבִּי יוֹסִי. אֶחָד אֹמֵר, מוֹרִיד אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא לְאָרְצָן הַתְּחִתּוֹנָה. וְאַחַד אָמַר כְּאַבְרָהָם.
 מִי שִׁיזָרַד לְשָׁם, אֹכֵל מִכֹּל וְכֹל. וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב
 (ויקרא כג) וְהֵאבְרָתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת.

רַבִּי יוֹדְאֵי בַר סִימוֹן אָמַר, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
 לְדַעַת אֶת אֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁשָּׁם הַנְּשָׁמוֹת. מִי
 שֶׁמִּכִּיר אֹתוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אֹתוֹ, אֵין שְׁעוֹר
 לְחַכְמָתוֹ.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף לֹא נָח בְּמִקוּמוֹ,
 נִפְשׁוֹ אֵף כָּךְ. וְהוּא הָיָה תָמִיד מִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת
 בְּאֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת.

יּוֹם אֶחָד הָיָה הוֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה, וּמֵצֵא גּוֹף אֶחָד תַּחַת
 אֵילָן חָרֵב מֵת. הִשְׁגִּיחַ בּוֹ, וּמֵצֵא שֶׁהוּא יְהוּדִי,
 וּמֵצֵא כְּרִיכוֹת שֶׁל מֵצוֹת, וְסֵפֶר שֶׁל אֲנָדָה עִמּוֹ.

אָמַר, וְדֹאֵי תִלְמִיד חָכָם הוּא. הִתְעַסֵּק בְּקַבְרוֹ,
 וְהִלָּךְ לְעִיר, וְתִקַּן לוֹ תְּכָרִיכִים וְקִבְרָה.
 וְהוֹמִין בְּנֵי אָדָם, וּבָכָה עָלָיו, וְהִשְׁתַּדֵּל עָלָיו
 וְהוֹצִיא כָּל מַה שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ.

בִּיּוֹן שֶׁנִּגְנְזוּ וְנִקְבְּרָ אֹתוֹ הַגּוֹף, הַנֶּפֶשׁ שְׁלֹו נִכְנָסָה
 לְתוֹךְ הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיּוֹנָה. אָמְרוּ לָהּ: אִינן לָךְ
 בָּעֵת רְשׁוֹת לְהַכְנִים בְּבֶרֶךְ (לְמָקוֹם) הַסֵּלַע הָעֲלִיּוֹן,
 לְכִי וְהַשְׁלִימִי חֶסֶד לְמִי שֶׁהַשְּׁלִים לָךְ!

יִזְם אַחַד רַבִּי פְּרַחְיָה הָיָה ^(דף קט ע"ב) יוֹשֵׁב עַל הַשַּׁעַר
 שֶׁל הַפֶּתַח שֶׁל לֹו, וְהָיָה עֲצוּב, שֶׁהִיָּתָה לוֹ
 דְּחוּקָה הַשָּׁעָה. בָּא אֵלָיו אִישׁ אַחַד. אָמַר לוֹ: רַבִּי,
 הַתְּרַצָּה לְלָכֶת לְמָקוֹם פְּלוּנִי עִמִּי, וְאַתָּן לָךְ כְּלֵי
 כֶּסֶף, כִּדִּי שֶׁנִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יַחַד בְּבֶרֶךְךָ? אָמַר לוֹ:
 נִלְךָ. הֲלָכּוּ. אָמַר לוֹ: רַבִּי, ^(מ"ה) זֶה שְׂכָתוֹב ^(קהלת ט)
 כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שִׁימָתוֹ וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים
 מֵאוּמָה? אָמַר לוֹ: הַחַיִּים אֵלּוֹ הַצְּדִיקִים, וְהַמֵּתִים
 אֵלּוֹ הַרְשָׁעִים.

אָמַר לוֹ: תִּיָּדָה, רַבִּי, אֲפֹלוֹ הַרְשָׁעִים בָּאוֹתוֹ
 הָעוֹלָם יוֹדְעִים בְּצַעֲרָם, וַיּוֹדְעִים בְּכַבּוֹד
 הַצְּדִיקִים וּבְדִינֵי הַרְשָׁעִים. אָמַר לוֹ: אִם כֵּן, מַה זֶה
 וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים מֵאוּמָה?

אָמַר לוֹ: בְּעוֹלָם הָיָה כְּתוּב, שְׁהָרִי הַצְּדִיקִים
 שֶׁנִּקְרְאוּ חַיִּים, מִסֵּתִפְלִים וַיִּזְדָּעִים
 שְׂיָמוּתוֹ, וַעֲתִידִים לָתֵת אֶת הַדִּין, שְׂיֵשׁ דִּין וַיֵּשׁ
 דִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַחֲחִי יִתֵּן אֶל לְבוֹ. אֲבָל הַרְשָׁעִים
 שֶׁנִּקְרְאוּ מֵתִים, לֹא יוֹדָעִים וְאִין מִשְׁנִיחִים, וְלֹא
 מִסֵּתִפְלִים בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּלוּם. וְכִי שְׂאִינוֹ
 מִכִּיר בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם נִקְרָא מֵת, מִשּׁוּם
 שֶׁהָעוֹלָם הָיָה לֹא מִבְּנֵי חַיִּים. שֶׁהָעוֹלָם הַהוּא שֶׁל
 נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת הוּא, וְזֶה הָעוֹלָם הוּא שֶׁל הַגּוֹף.

אוֹתוֹ הָעוֹלָם שְׂדָרִים כּוֹ אֲחֵיהֶם (רוּחוֹת) שֶׁל בְּנֵי
 הָאָדָם, וְדוֹמִים בְּדִיוֹקְנָאוֹת, מִכְּרִים זֶה
 לָזֶה, וַיִּזְדָּעִים בְּמַה דוֹמִים בְּעוֹלָם הָיָה (שְׂעֵתִיד לְבֹא
 לְעוֹלָם). וּמִשְׁתַּדְּלִים לְהַכִּיר אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שָׁם,
 בְּאוֹתוֹ הַמְּלַבּוֹשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ הַשְּׂדָה, אָמַר לוֹ: נִתְעַכֵּב כְּעֵת.
 נֶאֱמַנְתָּ. אָמַר לוֹ: לָמָּה אֵתָּה נֶאֱמַנְתָּ? אָמַר
 לוֹ: אֲבָדָה אֲבָדָה לִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה. אָמַר: תִּקְדוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא וְנִמְנָה לְךָ.

מִצְאוֹ מְעַרְהָ אַחַת. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, נִכְנָם
 לְכָאן, שְׁהֲרִי יִדְעָתִי שְׂאֲנִי מִכִּיר כָּאֵן.
 נִכְנָסוּ, יָרְדוּ בַּמְדַּרְגּוֹת, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרְדִּים אַחַד,
 וְרָאוּ שָׁם אֵילָנוֹת מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה וּמִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם, וְאֵילָן אַחַד מְשֻׁנָּה מִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת.

עָלוּ לְשָׁם, שָׁמְעוּ קוֹל אַחַד שֶׁל מַחֲנוֹת רַבִּים שֶׁהָיוּ
 אוֹמְרִים, (תהלים צה) בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה
 נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עֲשֵׂנוּ. תָּמָה רַבִּי פְּרַחְיָא, וְאָמַר:
 מַה זֶה? אָמַר לוֹ: שְׂתַּק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֱלֹהִים, כְּשֶׁתִּנְעָתִי עִמּוֹ
 לְאִמְצַע הַפָּרְדִּים הַזֶּה, וְרָאִיתִי שְׂתִי דְרַכִּים,
 וּמַחֲנוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְאָמַרְתִּי לוֹ מַה זֶה?
 וְאָמַר לִי, כָּאֵן נִכְרַדוֹת וְדַרְכֵי הַנִּפְשׁוֹת, מִי
 שֶׁהוֹלְכִים לְגַן עֵדֶן, וּמִי שֶׁהוֹלְכִים לְגֵיהֶנָם. מִי
 שֶׁהוֹלֵךְ לְגַן עֵדֶן - אֵלּוֹ הוֹלְכִים (עמ"ס), וּמִשְׁלִימִים לוֹ
 שְׁלוֹם. וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגֵיהֶנָם - אֵלּוֹ נוֹטְלִים לְדוֹן (אוֹתָם)
 אוֹתוֹ בְּגֵיהֶנָם.

עֲבַרְנוּ אוֹתוֹ הַפָּרֶדֶס, וְהִנֵּעֵנוּ לְחֹמֹת וּמִגְדָּלִים
 וְשַׁעֲרִים. כְּשֶׁהִנֵּעֵנוּ לְשַׁעַר אֶחָד, שָׁנָקְרָא
 שַׁעַר הַמְּזֻרָה, קָרָא אוֹתוֹ הָאִישׁ: פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי
 צֶדֶק. אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה? אָמַר לָהֶם: כְּשֶׁלִּיחוֹת שָׁל
 רַבּוֹן הָעוֹלָם בָּאתִי. פִּתְחוּ וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי נָתַן אֶת
 יְלוּד הָאִשָּׁה הַזֶּה כָּאֵן בַּמָּקוֹם הַזֶּה? אָמַר לָהֶם: זֶה
 הוּא רַבִּי פְּרָחְיָא. אָמְרוּ: זֶה הוּא שְׁהַשְּׁלִים לְךָ
 הַחֶסֶד בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם? אָמַר בֵּן.

פִּתְחוּ לוֹ, וְאָמְרוּ: הַפְּשִׁיטוּ אוֹתוֹ, שְׂאִין רְשׁוֹת
 לְהַכְּנִים לְכָאֵן בַּגּוֹף שָׁל הָעוֹלָם הַהוּא. מִיָּד
 הַפְּשִׁיטוּ אוֹתוֹ, וְהִתְלַבֵּשׁ בְּאֵוִירִים שָׁל הַגֵּן שֶׁלְּפָנִים.

וְנִכְבְּשׁ וְרָאָה אוֹתוֹ הָרְקִיעַ שֶׁעַל גַּבֵּי אוֹתוֹ הַגּוֹף
 (תנ"י). שְׂאוֹתוֹ הָרְקִיעַ נִפְרָד מֵאוֹתוֹ הָרְקִיעַ
 שְׁעוֹמֵד עַל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. הָרְקִיעַ הַזֶּה נִתְחַם
 בְּתַחוּם מְכַל הַגִּנּוּבִים שָׁל הָעוֹלָם. אֲרַבְּעָה חֲלוֹנוֹת,
 מִשְׁקוּפִים פְּתוּחִים כּוּ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם,
 וְאֶחָד בְּאִמְצַע.

חֲלוֹן אֶחָד שֶׁבְּצַד מִזְרַח, בּוֹ קִיָּמִים אַרְבָּעָה
 מִשְׁקוּפִים מְרֻקָּמִים, בַּסּוּד שֶׁל אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, עוֹלוֹת לְשֵׁתִים עֲשָׂרָה, שֶׁלֹּשׁ
 אוֹתִיּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם מֵתְחַבְּרִים אוֹתָם הַמִּשְׁקוּפִים,
 וְכָל הָאוֹתִיּוֹת מֵתְחַבְּרוֹת לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ.
 מִמְּנָה אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד, וְשָׂמוּ וַיִּזְרִיעָאֵל
 (יעזריאל). וְאַרְבָּעָה מִפְתָּחוֹת בְּיָדוֹ, שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ בָּהֶם
 אַרְבָּעָה שְׁעָרִים, שֶׁהֵם עַל גְּבִי אוֹתוֹ הַרְקִיעַ, וְאִין
 מִי שֶׁמִּכִּיר בָּהֶם.

פָּרַט לְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת, שֶׁבָּאוֹת אוֹתָן
 הַנְּפֹשׁוֹת שֶׁמְשַׁתְּפוֹת עִם הַגּוֹף בְּקִבְרִים,
 לְכַרַע וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו אוֹתָם הַשְּׁעָרִים לְרַבּוֹן
 הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) וְהָיָה מִיָּדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
 וּמִיָּדִי שִׁבְתַּת בְּשִׁבְתוֹ יָבוֹא כָּל בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו.
 כָּל - לְרַבּוֹת אוֹתָן נְפֹשׁוֹת שְׁדָרוֹת עִם הַגּוֹף,
 וְנִקְרְאוֹת כָּל בָּשָׂר.

חֲלוֹן אַחַר שְׁבָצַד הַדְּרוֹם, בּוֹ עוֹמְדִים שְׁשָׁה
 מִשְׁקוּפִים, לֹא נִכְנָסִים לַמָּקוֹם הַזֶּה, אֲלָא
 אוֹתָן שְׁעוֹסְקוֹת בְּקָרִיאַת שְׁמַע בְּרָצוֹן וּבְכַוְנָה בְּכָל
 יוֹם.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֱלֹהִים, בְּשֵׁהֶסֶת כְּלָתִי בְּאוֹתוֹ
 הַחֲלוֹן, קָרַב אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה, שְׁשָׁמוּ עֲנַא"ל,
 שְׁמַמְנָה עַל הַשַּׁעַר שֶׁל צַד הַדְּרוֹם. אָמַר לִי, קוּם
 בְּמִקוּמְךָ, וּרְאֵה אֶת הַחֲלוֹן הַזֶּה, שְׂאִין רְשׁוֹת
 לְהַכְּנִים ^(דף קי ע"א) לְשֵׁם וְלֹא לְרְאוֹת אוֹתוֹ, פָּרַט לְאוֹתָם
 שְׁעוֹסְקִים בְּקָרִיאַת שְׁמַע בְּרָאוּי.

וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בְּקָרִיאַת שְׁמַע בְּרָאוּי, שְׁשִׁים
 מְמַנִּים נִכְנָסִים לְפָנָיו (שֶׁל הַמְּשִׁיחַ), וּמְכַתִּירִים
 אוֹתוֹ בְּכַתְרִים קְדוּשִׁים, וְאוֹמְרִים לוֹ: זֶהוּ הַכְּתָר
 שֶׁל פְּלוֹנִי שְׁעָם בְּקָרִיאַת שְׁמַע בְּרָאוּי!

שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ וְאָמַרְתִּי לוֹ: אֲדוּנִי, הַקָּרִיאַת שְׁמַע
 הִזוּ בְּרָאוּי, מַה הִיא? אָמַר לִי: אִי חֲסִיד,
 סוֹד עֲלִיוֹן הוּא כָּאֵן. בְּקָרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ אַרְבַּע
 פְּרָשִׁיּוֹת.

הַפְּרָשָׁה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַיְחוּד, שֶׁהִיא שְׁנֵי יְחוּדִים,
בְּשָׁתַיִם עֲשָׂרָה תִּבּוֹת. וְשֵׁשׁ תִּבּוֹת בְּיְחוּד
הָעֲלִיּוֹן, וְשֵׁשׁ תִּבּוֹת בְּיְחוּד אֲחֵר. הַפְּרָשָׁה הַשְּׁנִיָּה -
וְאֶהְבֶּתָּ, בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם תִּבּוֹת, בְּסוּד הַשֵּׁם שֶׁל
אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ, שֶׁנִּכְלָל הַיְמִין
בְּשֵׁמֶאל, וְהַשֵּׁמֶאל בְּיְמִין. וְהוּא בְּסוּד
וּסְתֵר שֶׁל הַמְרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה, עַד וְשִׁמְתָם, שֶׁהִיא
הַפְּרָשָׁה שֶׁשׁוֹלְטֶת עַל הַכֹּל. הִיא בְּסוּד שֶׁל שְׁבַעִים
וּשְׁתַּיִם תִּבּוֹת, תוֹךְ הַסּוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם שִׁמּוֹת
שֶׁל הַמְרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה.

פְּרָשָׁה רְבִיעִית - וְשִׁמְתָם, שֶׁהִיא חֲמִשִּׁים תִּבּוֹת,
שֶׁהִיא כְּנֶגֶד חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה. פְּרָשַׁת
הַצִּיצִית כְּלוּלָה מִכָּלֵם. וְעוֹלוֹת הַפְּרָשִׁיּוֹת לְמִנְיָן
שֶׁל אָדָם.

וְכָל שְׂאֵר הַמְקוֹמוֹת, בֵּין בְּמִצּוֹת הַתּוֹרָה, בֵּין
בְּכָל שְׂאֵר הַמְקוֹמוֹת בַּתּוֹרָה, הַזִּכָּר לְיְחוּד
וְהַנְּקָבָה לְיְחוּד. וְכֵאֵן שֶׁהוּא יְחוּד, שֶׁמִּתְיַחַד בּוֹ

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זָכַר וּנְקָבָה מִתְּכַנְּסִים יַחַד,
וְעוֹלָיִם בְּשַׁעוֹר אֶחָד.

הַזֵּכֶר נִשְׁתַּלֵּם בָּהּ, מֵה שְׂאִין בֵּין בְּכָל שְׂאֵר
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְזֶהוּ הַשְּׂבַח שֶׁל
הָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה, לְדַעַת זֶה (שְׁהֵנָּה) ה' הוּא
הָאֱלֹהִים. הַזֵּכֶר נִשְׁלָם בְּנִקְבָּה, וְנִבְלָלִים אֶחָד עִם
אֶחָד, הַזֵּכֶר נִבְנָה עִם הַנִּקְבָּה. וְזֶהוּ הַיַּחּוּד הַשְּׁלָם.
וְאִין שְׁלֵמוֹת אֵלָּא בְּזֵכֶר וּנְקָבָה יַחַד.

וּבֵּא רֵאֵה, כָּל מִי שֶׁמִּשְׁלִים הַיַּחּוּד כְּרֵאוּי וּמִכּוּן
בְּפִרְשֵׁיּוֹת הַלָּלוּ בְּכָל יוֹם, זוֹכֵה לַמִּשְׁקוּפִים
וְהַחֲלוּנוֹת הַלָּלוּ, לְהִיּוֹת שְׁלָם כָּאֵן. וְאִין מִי שֶׁיַּעֲכֹב
עַל יָדוֹ, וּבִלְבָד שִׁיקְרָא כְּרֵאוּי, וַיִּכּוּן בַּסּוּדוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים הַלָּלוּ.

וְאַחַז בִּימֵינִי וְאָמַר לִי: אֵי חֲסִיד, בֵּא וּרְאֵה אֶת
כְּבוֹד אוֹתָם שְׁמֵי־חַדִּים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
כְּרֵאוּי וְעוֹסְקִים בְּקִרְיַאת שְׁמַע כְּמוֹ זֶה.

נִבְנַנְסִיתִי לְהִיכָל אַחַד, וּבְאוֹתוֹ הִיכָל הָיוּ שְׁלֹשׁ
מֵאוֹת שָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה הִיכָלוֹת, כְּחֻשְׁבוֹן
יָמוֹת הַשָּׁנָה. אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שׁוֹלְטִים בְּאוֹתוֹ
הַהִיכָל, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּתוֹכָם.

וְרֵאִיתִי כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל נְשָׁמוֹת מְלַבְּשׁוֹת
בְּרִקְמָה שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, וּבְכַמָּה גִּוְנִים שֶׁל
כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, וְנִבְנַנְסִים לְתוֹךְ הַהִיכָל, וְיוֹפִיאל
הַמְּמַנֵּה הַגָּדוֹל עַל הַכֹּל, מְמַנֵּה גָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה
עִמָּהֶם.

פָּתַח וְאָמַר: הַתְּעוֹדְרוּ קְדוֹשֵׁי הָעוֹלָם, הֲרֵי בְּנֵיכֶם
הַקְּדוֹשִׁים, שְׁמִיחֵדִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
וּמְכֻוֹנִים בְּרָצוֹן שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע.

וְרֵאִיתִי אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁמֵשֶׁתִּדֵּל בָּהֶם.
וּבְשָׁעָה שֶׁנִּבְנְנָסֶת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁקוֹרָא
בֶּן אָדָם, עוֹלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לְהִיכָל הַזֶּה, וּמְרִיחַ בָּהּ
אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אִם חִסְרָה אוֹת אַחַת מִקְּרִיַת שְׁמַע,
אֵינּוּ מְקַבֵּל אוֹתָהּ, שְׁחֵרֵי חֶסֶד בְּנֵינוּ שֶׁל אָדָם,

שְׁהוּא מֵאֲתִים אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה, בְּאוֹתָן הַתִּבּוֹת
שְׁחֹזֵר שְׁלִיחַ הַצְּבוּר.

וְאִם מוֹצֵא אוֹתָהּ כְּרֵאוּי, מִקְּבֵל אוֹתָהּ, וְנוֹטְלִים
מִמֶּנּוּ אֲבָרְתָּם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְנוֹשְׁקִים אוֹתָהּ.
מִי רָאָה הַשְּׂמֻחָה, מִי רָאָה הָעֶרְבוּבִיָּה בְּכָל אוֹתָם
הַצְּדִיקִים שֶׁבָּנּוּ עֵדוֹ, שֶׁבָּאִים לְאוֹתָהּ הַשְּׂמֻחָה.

וּבְשַׁעָה שְׁיָבֵא לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, מִי יִרְאֶה אֶת
שְׂמֻחָתוֹ, שְׂמוֹשִׁיבִים אוֹתוֹ הָאֲבוֹת
אֲצֵלָם פְּעַמִּים בְּיוֹם, וּבְכָל יוֹם יוֹרֵד עָלָיו מַלְ
אָכִימִים מִרְאֵשׁ הַמְּלָךְ.

וּבְאוֹתוֹ הַטַּל יוֹרְעִים וְאוֹכְלִים הַמַּאֲכָל שְׂמֵלְאָכִים
הָעֲלִיּוֹנִים אוֹכְלִים. וַיּוֹרְעִים מֶה שְׂתִּיָּה,
וּמֶה שְׂתִּיָּה, וּמֶה שְׂעֵתִיד לְהִיּוֹת, עַד הַזְּמַן
שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָקִים אֶת הַגּוֹפִים הַסְּרוּחִים
בְּעוֹלָם הַיְּהוּה, וַיְקִימֵם תְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבִנְיָן
מִתְקֵן כְּרֵאוּי.

בַּחֲלוֹן שֶׁבְּצַד הַדָּרוֹם הָיוּ רְשׁוּמִים ש', שֶׁבְּצַד זֶה ו', וּבְצַד אַחֵר ו', וּבְצַד הָאֲחֵר ו'. שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְאָמַרְתִּי: מָהֵן הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ? אָמַר: אֵינִי יוֹדֵעַ.

עַד שֶׁבָּא אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה וְאָמַר לִי: אֵי חָסִידָה, אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת סִימְנֵי (עֲמִידָה) הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמִיעַ. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁאֹמֵר אוֹתָם בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

חֲלוֹן אַחֵר שֶׁבְּצַד צְפוֹן, בּוֹ עוֹמְדִים שְׁנֵי מִשְׁקוּפִים, וְחָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת לוֹהֲטוֹת וְנוֹצְצוֹת בְּתוֹכָם. שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה וְשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה, וְאַחַת לְמַעַלָּה מֵהֶם תְּלוּיָה עֲלֵיהֶם, וְהֵם בְּסוּד הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ וְנִקְרָא אֱלֹהֵי"ם.

בַּחֲלוֹן הַזֶּה וּבְאוֹתָם הַמִּשְׁקוּפִים שׁוֹרִים שְׁנֵי מְמַנִּים בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ, וְהֵם צוֹרֵטֵק וְגוֹרִיאֵל (עוֹרִיאֵל), שֶׁמְמַנִּים שָׁם בְּאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁלֹּא נִפְתָּח.

וַיֵּשׁ יֵשׁ הַיֵּכָל אַחַד מִרְקָם בְּכַמָּה גִּוְנִים וְכַמָּה
 צִיּוּרִים, וּבֹו עוֹמְדִים כָּל אוֹתָם שְׁמֹקְדֵשִׁים
 אֶת שֵׁם רְבוֹנָם בְּאַמִּירָה בְּכָל יוֹם, אַחַר שְׁמֹבְרָכִים
 אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים פְּרוּף ה' הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד,
 וּמִקְדֵּשִׁים אוֹתוֹ אַחַר כֵּן בְּקִדְשָׁה מְשֻׁלְשֶׁת.

וְאוֹתוֹ הַהֵיכָל נִקְרָא מְשֻׁלְשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ז')
 הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל. וְאוֹתוֹ
 הַהֵיכָל הוּא מְשֻׁלְשׁ. וְשִׁאֲלֹתַי מַה זֶה. אָמַר אוֹתוֹ
 הָאֵישׁ: אֵלֹו הֵם שְׁלֹא אוֹכְלִים כָּל יְמֵיהֶם עַל דָּמָם.

מִשּׁוֹם שֶׁהִנְשָׂמָה שָׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יוֹצֵאת
 מִמֶּנּוּ בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה. בְּבִקְרַח חוֹזֶרֶת
 אֵלָיו, וְשׁוֹרָה בְּחֶטֶם שָׁל הָאָדָם, וְלֹא נִכְנָסֶת וְלֹא
 מִתְיַשְׁבֶּת בְּמַעֲיוֹ עַד שְׁמֹבְרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ פְּרוּף הוּא
 וּמִתְפַּלֵּל עַל דָּמוֹ, אִזּוּ מִתְיַשְׁבֶּת בְּמִקּוּמָה.

וְעַל כֵּן פְּתוּב (ישעיה ב') תְּדַלּוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר
 נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ. מַה זֶה אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ?
 מִשּׁוֹם שֶׁיּוֹרְדֶת בְּבִקְרַח, וְאוֹמַר לָהּ (דף קי ע"ב) הַקְּדוֹשׁ
 פְּרוּף הוּא: לְכִי וּשְׁהִי לוֹ בְּחֶטְמוֹ, עַל מְנַת שְׁיִתְפַּלֵּל

תִּפְּלֹתוֹ. אִם מְבַרֵךְ הוּא פְּרָאוֹי, הִיא תִּשְׁרָה בְּתוֹכוֹ.
וְאִם לֹא, פּוֹרַחַת וְעוֹלָה, וְנִמְצָא הָאָדָם שֶׁחִסְרָה
מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ קִדְּשָׁתָהּ הַנְּשֻׁמָּה.

וְכִיּוֹן שֶׁנְּשֻׁמָּתוֹ חִסְרָה מִמֶּנּוּ, בְּמָה נִחְשָׁב הוּא?
אֵינּוּ נִחְשָׁב לְכֹלֹם, כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָם.
וְעַל כֵּן אָסוּר לְאָדָם לְבָרֵךְ אֶת חֲבֵרוֹ עַד שֶׁמְבַרֵךְ
אֶת רַבּוֹנוֹ בְּרֵאשִׁית הַתְּפִלָּה.

וְהַחֲזוֹן אוֹמֵר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ ה'
הַמְּבַרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכִיּוֹן שֶׁמְבַרֵךְ לְרַבּוֹנוֹ,
מִשֵּׁם רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה לְהַתְּפַלֵּל, וְעַל כֵּן שׁוֹרְוֹת
הַקִּדְּשׁוֹת. אֲשֶׁרֵי הֵם הַמְּבַרְכִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת
רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה לְמִדְתִּי, שְׂאִין רִשׁוֹת לְהַתְּפַלֵּל
תְּפִלָּה בַּעֲשָׂרָה, עַד שֶׁמְבַרְכִים אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵאשִׁית הַכֹּל. וְכִיּוֹן שֶׁמְבַרְכִים
אוֹתוֹ, מִתְּפִלָּיִם תְּפִלָּתָם.

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, הַבְּרָכָה הַהִיא אֵינָה אֵלָא
 לְתַקֵּן הַשֵּׁבַח לְרַבּוֹנָם, שֶׁהַחֲזוֹר לָהֶם
 נִשְׁמָתָם, שֶׁנִּקְרָאת בְּחַמְשָׁה שִׁמּוֹת. וְהַבְּרָכָה בְּחַמֵּשׁ
 תְּבוּלוֹת, פָּרוּךְ ה' הַמְּבַרְךְ כּו'. וְעַל הַבְּרָכָה הַזֹּאת שׁוֹרָה
 הַתְּפִלָּה, וְהַקְּדוּשָׁה לֹא שׁוֹרָה אֵלָא עַל הַבְּרָכָה,
 לְחַזְזוֹק בְּרַבּוֹנָם בְּכָל. וְהַבְּרָכָה הַזֹּאת וְהַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת
 אֵינָה אֵלָא בְּעִשְׂרָה.

שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ: לָמָּה הֵיכָל לְצַד הַצָּפוֹן? אָמַר
 לִי: בְּהֵיכָל הַזֶּה נִבְנְעִים כָּל הַצְּדָדִים
 הַרְעִים שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ בְּעוֹלָם.

תַּחֲלוֹן הַזֶּה נִקְרָא תַּחֲלוֹן שֶׁל נְגִהָ, וְאֵין רְשׁוֹת
 לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ, פָּרַט לְאוֹתָם שֶׁמְדוֹרָם שָׁם,
 וְהַכֹּל הֵם רוֹאִים, וּמִסְתַּכְּלִים, וַיְכּוּלִים לְהַסְתַּכֵּל.
 כָּל אוֹתָם שָׁשָׁם, הוֹלְכִים בְּמִלְבוּשִׁים בְּדַמְיוֹת
 הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְשָׁם רְאִיתִי רַבִּים מִן הַחֲבָרִים, וְלֹא נִתְּנָה לִי
 רְשׁוֹת לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וְכָלֵם מְבָרִים זֶה
 לָזֶה, וְאוֹכְלִים מֵאֹכֵל שֶׁל חֲזָקִים עֲלֵיוֹנִים.

תְּרַקִיעַ הִזָּה נוֹסַע בְּכָל יוֹם לְאַרְבַּעַת צַדִּי
הָעוֹלָם. וּבְשָׁנוּסַע, מִרְעִיף טַל שֶׁל חַיִּים
לְתוֹךְ הַגֶּזֶן. וּבָאִים כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁל שָׁם, וְרוֹחֲצִים
בְּאוֹתוֹ הַטַּל, וְזוֹהָרִים כְּזֹהַר הַרְקִיעַ, וְנִכְנָסִים לְפָנָי
הַמְּשִׁיחַ, וְלְפָנָי הָאֲבוֹת, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן. וְלֹא נִתְּנָה
לִי רְשׁוּת לְהַכִּיר אוֹתָם.

הַחֲלוֹן שֶׁבְּצֶד מִעֶרֶב מְשַׁנָּה מִכָּל שְׂאֵר הַחֲלוֹנוֹת,
בְּגוֹנִים וּבְאוֹרוֹת. מִתְּחִלָּה בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׁזוֹהָרִים וְנוֹצְצִים עַל גַּב אוֹתוֹ
הַחֲלוֹן. לְפַעֲמִים מִתְּנַלֵּים, לְפַעֲמִים נִסְתָּרִים. וְהֵרָאוּ
לִי בְּמָקוֹם אֶחָד כְּתוּבָה שֶׁל צְדִיקִים בְּדַרְגּוֹת יְתָרוֹת
עַל כָּלָם.

**ספר זוהר השפּת – לְאַבוֹת וּפְנִים, זְמַנִּים עִם זְמַנִּים
עִם לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ – מְנוקָד מְפֹסֵף וּמְחַוֵּל לְקַטְעָנִים
מְסוּדָר עַל הַפְּתָשׁוֹת**

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזָּהָר

הַמְתַּרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְנַקֵּד

מִהַתַּנָּא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

זֵהָר חֲדָשׁ

אִיבָה

תַּרְגוּם קַל וְנֶחְמַד לְמַעַן יְרוּיַח הַלֵּוְמַד בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
אלול תש"ע לפ"ק

מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם עַל אֵיכָה

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: לָנוּ
 מִתְּאִים לְבָבוֹת, לָנוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת הַסֵּפֶד
 עַל חֲרַבַּן בֵּית אֱלֹהֵינוּ, עַל שְׁהַתְּפֹרְנוּ בֵּין הָעַמִּים,
 (בְּמִי שְׁעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה) וַיֵּשׁ לָנוּ לְפָתַח בַּהֶסְפֵּד, וּלְפָרֵשׁ
 הָאֵלֶּפֶ"א בֵּיתָא שְׁשָׁלַח רַבּוֹן הָעוֹלָם לַהֶסְפֵּד שָׁל
 חֲרַבַּן בֵּיתוֹ.

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: מִתְּאִים שְׂאֵתֶם
 הַתְּפֹרְתֶם בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מַחֲוִין לְאָרֶץ
 הַקְדוּשָׁה, וְנָאֵה לָכֶם לְבָבוֹת עֲלֵיכֶם וְעַל עַצְמֵיכֶם,
 שְׂיִצְאֲתֶם מֵאֹר לְחַשְׁדָּה בְּעֵבֶד שְׂיִצְאֵא מִבֵּית רַבּוֹ.
 אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלַעֲשׂוֹת הַסֵּפֶד, וְלָנוּ שָׁלַח
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר הַהֶסְפֵּד, שְׂאָנוּ בְּנֵי
 הַנְּבִירָה, וְאָנוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וַיּוֹדְעִים אֶת כְּבוֹדוֹ שָׁל
 רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רְאוּי לְבָבוֹת וּלְפָרֵשׁ אֹתֶם
 הָאֵלֶּפֶ"א בֵּיתֵי"ם.

וְאָנוּ יְתוּמִים בְּלֵי אָב וְאִם, וּמִסְתַּכְּלִים הָעֵינִים
 לְכַתְּלֵי בֵּית אֲמֵנוּ - וְהִנֵּה נִחְרַב, וְלֹא מִצְאָנוּ

אוֹתָהּ. שְׁהִיְתָה מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם בְּיָמִים
הָרֵאשׁוֹנִים מִחֵיפֵי שְׁלָחָה (בֵּין חֵיפֵי שֶׁל מַעֲיָה), וְהִיְתָה
מְנַחֶמֶת אוֹתָנוּ, וּמְדַבֶּרֶת עַל לִבֵּנוּ כְּאִם לְבָנָהּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (ישעיה סו) כָּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ וְגו'.

וְכַעַת מִסֵּתְכִלּוֹת הָעֵינַיִם לְכָל צַד, וּמְקוֹם בֵּית
מוֹשָׁבָה שֶׁל אֱמִנוּ הִתְבַּלְבַּל, וְהִנֵּה נִחְרַב.
נִכָּה הָרֵאשׁ לְכַתְּלֵי הַבַּיִת וּמוֹשָׁבָהּ. מִי יִנַּחֵם
אוֹתָנוּ, וּמִי יִדְבֵר עַל לִבֵּנוּ וַיִּגַּן עָלֵינוּ לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ?

כְּשֶׁהֵינּוּ חוֹטְאִים לְפָנֵי אֲבִינוּ, וּמַעֲלָה הָרְצוּעָה
לְהִלְקוֹת אוֹתָנוּ, הִיא עֲמֻדָה לְפָנֵינוּ,
וּמְקַבֶּלֶת הַמַּלְקוֹת שֶׁל הַמַּלְאָךְ בְּדֵי לְהִגַּן עָלֵינוּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (שם נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַבֵּא
מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ כּוֹ' וּבַחֲבֵרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְכַעַת אֵינֵן לָנוּ
אִם. וַיִּ! וַיִּ! לָנוּ! וַיִּ! לָכֶם! לָנוּ רָאוּי לְכַבּוֹת, לָנוּ רָאוּי
לְסַפֵּד, לָנוּ רָאוּי לְפָתֵר אוֹתָם דְּבָרֵי מְרִירוֹת,
לְהוֹדִיעֵם לְאוֹתָם שְׂיִוְדָעִים לְכַבּוֹת דְּבָרֵי הַסֵּפֶד.

נִקְרַב כָּל יוֹם לְמִשַּׁת אֱמִנוּ - וְלֹא נִמְצָא אוֹתָהּ
שָׁם. נִשְׁאֵל עָלֶיהָ - אֵינֵן מִי שֶׁמְשַׁנֵּיחַ עָלֵינוּ.

נשאל לְמַטָּתָהּ - הַתְּבַלְבְּלָהּ. נשאל לְכַסְאָהּ -
נפלה. נשאל לְהִיכְלוֹתֶיהָ - הֵם נשָׁפְעִים שְׁלֹא
יודעים מִמְּנָה. נשאל אֶת הָעֶפֶר - רָשָׁם שֶׁל עֵקֶבוֹת
אֵין שָׁם.

נשאל אֶת הַגֵּג - הָרִי הַגֵּג מֵשִׁיב לָנוּ, שִׁישְׁבָה שָׁם
מִבְּכָה וּמִיִּלְלָת (עליו) וְהוֹלֶכֶת מִבְּכָה,
צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת עָלֵינוּ מִגֵּג לָנוּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שם כב) מַה לָּךְ אֵפוֹא כִּי עָלִית בְּלֶךְ לַגִּנוֹת.
נשאל אֶת הַדְּרָכִים וְהַשְּׂבִילִים - בָּלָם אוֹמְרִים
שִׁשְׁמְעוּ קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בְּכִיָּה שֶׁמִּבְּכָה עַל פְּנֵיהָ,
וְלֹא יוֹדְעִים לָאֵן הִסְתַּלְקָה.

לָנוּ רָאוּי לְכַבוֹת! לָנוּ רָאוּי לְסַפֵּד! נִנְשָׁק אֶת עֶפֶר
רַגְלֶיהָ, נִנְשָׁק אֶת מְקוֹם בֵּית מוֹשָׁבָהּ, נִנְשָׁק
אֶת פְּתָלֵי הַחֵיכָל, וְנִבְכָּה בְּמְרִירוֹת. אָנוּ נִפְתַּח
בְּהֶסְפֵּד, שֶׁרְאִינוּ בְּכָל יוֹם כָּל זֶה. נִבְכָּה תָּמִיד וְלֹא
נִשְׁבַּח מְרִירוֹת הַבְּכִי מֵעַמָּנוּ.

פְּתַחוּ הֵם וְאָמְרוּ, (איכה א) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָר הָעִיר.
כְּתוּב (דף קיא ע"א) (ישעיה כב) כִּי יוֹם מְהוּמָה

וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה וְגו'. כִּי יוֹם, יוֹם אֶחָד יֵשׁ לְקַדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֲהוּב נִפְשׁוֹ, כָּלוּל מְכַל שְׁאָר הַיָּמִים.
 שְׂשֵׁה יָמִים כָּלוּלִים בּוֹ, וְהוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כָּלָם. וְעַל
 שְׁהַתְּרַבּוֹ הַחֲטָאִים הַסְּתִילָק לְמַעְלָה, לְבֵית עוֹלָם
 הַחַיִּים.

אָז, מִתַּחַת שְׁפוּלֵי הַמְּשָׁכָן, קָם יוֹם שֶׁל מְרִירוֹת,
 יוֹם שֶׁל בְּכִיָּה, יוֹם שֶׁל צַעַר, יוֹם שֶׁנִּקְרָא
 מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה. וְנִכְנָם לְתוֹךְ הַמְּשָׁכָן,
 וּמְכַלָּה וּמְטִמָּא. וְרַבּוֹן הַמְּשָׁכָן הִלֵּךְ וּבָרַח וְגַרְשׁ
 מִתּוֹךְ מוֹשְׁבּוֹ לְתוֹךְ הַהָר שְׁבַחֲוִין, וּלְתוֹךְ הַהָר
 שְׁחָרוּב, וְהַמְּשָׁכָן (הַשְּׂמַד) וְנִחְרַב.

אַחַר כֵּן יָרַד אֹתוֹ הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן שְׁהַסְּתִילָק, שָׂאֵל
 עַל מְשָׁכְנוֹ - וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכְנָם וְהַשְּׂגִיחַ
 בְּבַעֲלַת הַמְּשָׁכָן, הַגְּבִירָה אֲהוּבָת נִפְשׁוֹ - וְהִיא
 גְּרָשָׁה וּבָרַחָה, וְכָל בְּנִינָה סְתוּרָה. אָז הִתְחִיל
 לְבָבוֹת, בְּכִיָּה אַחַר בְּכִיָּה, פְּנִתְמַת הַתְּרַנְגוֹל עַל
 נִקְבָּתוֹ. וְהוּא שְׁפָתוֹב (שם) מְקַרְקַר קָר, נִתְמַת
 הַתְּרַנְגוֹל. קָר - הַרְבּוֹן הַשְּׁלִיט.

וְשׁוֹעַ אֶל הַהָר, עָשָׂה שׁוֹעָה וְצוּחַ אֶל הַהָר, שְׁלָשָׁם
 בְּרָחָה הַגְּבִירָה. עָשָׂה שׁוֹעַ, צוּחַ וְקוֹרָא
 בְּנִהְמָה שֶׁל בְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה אֶהְוֶבֶת נַפְשִׁי,
 אֵיכָה יוֹנְתִי שְׁלֵמָתִי, אֵיכָה יַחֲדָתִי, שְׁהִתְיַחֲדָה עַמִּי
 בְּיַחְוֹד. אֵיכָה שְׁהִיִּית נוֹטְלָת בְּכָל יוֹם חֲמִשׁ
 וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת הַיַּחְוֹד, וְנִקְרָאת עַל זֶה ב"ה.

אֶחָדָתִי בְּתֵי אַמִּי, לְאֵן הִלְכָתְךָ? לְאֵן פָּנִית לְלַכָּת?
 אָנּוּ שְׁשׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם הַקְּרָקוֹר הַזֶּה שֶׁל
 רַבּוּנֵנוּ, לָנוּ רְאוּי לְכַפּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ
 רְאוּי לְפַתַח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁכַּח בְּרַדְד וְגו'.

רַבִּי לְוִיטָם תַּחֲזוּהָ פֶתַח, (בראשית ג) וְאֵיכָה אֲשִׁית
 בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ. שִׁנְאָה רַבָּה
 הִיָּתָה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל הָעֵלָה שֶׁל עֲצַת
 הַנְּחָשׁ. מֵאוֹתָהּ הִשְׁעָה שְׁהִתְקַלֵּל, גְּדָחָה מִלְּפָנֵי
 שְׁעַר הַמְּלָךְ, וְהוּא אוֹרֵב תָּמִיד בֵּין הַגְּדָרוֹת שֶׁל
 הָעוֹלָם, בֵּין אוֹתָם גְּדָרוֹת הַתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם
 שְׂדֵשִׁים בְּעַקְבֵי, בְּאוֹתָם הַגְּדָרוֹת נוֹשֵׁךְ אוֹתָם.

אוי שְׁמָצָא, אוי שְׁנַשָּׁךְ. אוי על הַשְּׁנֵאָה הָרָעָה
 שְׁנַשְׁמָרָה, על הַשְּׁנֵאָה הָרָעָה שְׁהִיתָה לוֹ
 בְּאִשָּׁה הַזֶּה, שְׁנִקְרָאָה אִשָּׁה יְרֵאתָ ה'. שְׁנֵאָה רָעָה
 שְׁמַר לָהּ מִיּוֹם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, עַד שְׁשַׁבַּר אוֹתָהּ
 בְּשַׁבַּר, לְשַׁבֵּב לְעַפְרָה.

"אִיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עִם "הִיתָה"
 (איכה א). הַסֵּתֵפֶל בְּאוֹתֵינּוֹת שָׁל רֵאשׁ כָּל
 תְּבָה וְתִבָה, וְתִמְצָא שְׁמִירָה שָׁל שְׁנֵאָה רָעָה,
 שְׁנַשְׁמָרָה עַד שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמְּקֹדֶשׁ. אִיכָה רָעָה
 בְּרֵאשֵׁי הָאוֹתֵינּוֹת נַשְׁמָרָה לָהּ לְאוֹתָהּ אִשָּׁת חֵיל,
 בְּשַׁבְרוֹן שָׁל בֵּית הַמְּקֹדֶשׁ, לְשַׁבֵּב לְעַפְרָה.

וְהוּ שְׁכַתוֹב (שם) "כְּאֶלְמָנָה" רַבְתִּי "בְּנוֹיִם" שְׁרָתִי
 "בְּמַדִּינּוֹת" הִיתָה "לְמַם". תִּקְרָא לְמַפְרַע
 בְּרֵאשֵׁי הָאוֹתֵינּוֹת - לָהּ בְּשַׁבְרָה. בְּשַׁבְרוֹן שָׁל בֵּית
 הַמְּקֹדֶשׁ, בְּשַׁבְרוֹנָה שָׁל כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל, שְׁשַׁנְאָה
 רָעָה הַדְּבִיק לָהּ בְּשַׁבְרָה.

אִיכָה שְׁנַדְבָקָה לְאוֹתָהּ אִיכָה רָעָה הַזֶּה, קוֹל
 הַנְּחָשׁ, קוֹל מְרִירוֹת שָׁל בְּכִיָּה בְּרַקִּיעִים.

אלו קוראים איכה, ומצד אחר קוראים איכה. זהו
 שכתוב ואיכה אשית בינך ובין האשה. בין הצד
 הזה, ובין הצד הזה, נמצא השם (שם) בחרבן בית
 המקדש. ובפסוק הראשון נרשם הכל, לדעת
 שב"ה הווי הדביק אותה איב"ה רעה ששמר לה
 מיום שנברא העולם.

איכה ישבה בדר. רבי הרבנים פתח, (בראשית ג)
 ויגרש את האדם וישכן במקדם לגן עדן.
 ויגרש את - זו פנסת ישראל, בחרבן בית המקדש,
 שגרשה בגרושין, שנשלחה בשלוחין, כפיא המלך
 שנפלה.

ויגרש את - זה כפיא המלך. אוי שגרשה, אוי
 שנפלה. האדם, אותו ששולט על הכפיא,
 שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הכפיא דמות
 כמראה אדם וכו'. נפלה הכפיא - נפל הכל.

וישכן - אותו שגרש את זה, השפין והשרה ישוב
 אחר בהפוכו. בשעה שנגרר בית המקדש,

סֵלֶק אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, וְהַמְעִיט דְמוּתוֹ
מִכְמוֹ שְׁתָּהִי, וְהַכְּסֵא נִסְע מִפָּנָיו וְנִפְרָד.

בְּבִיכּוּל הַשָּׂרָה אֶת גֵּן הָעֵדֶן עִם הַכְּרוּבִים לְמַטָּה,
וְנִפְרָד מֵאוֹתוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְהַשָּׂרָה
אֶת אוֹתָהּ לַהֵט הַחֶרֶב, לְעֵמֶד בְּמָקוֹם גְּבֻרָתוֹ,
לְשָׁמֵר וְלִשְׂאֵב וּלְהַסְתִּיר (וְלַחֲזִי) אוֹתָהּ תְּדַרְךְ
שְׁשׁוּפַעַת מֵעֵץ הַחַיִּים.

וַיִּשְׁלַמְהָ הַמַּלְךְ צוּנַח וְאוֹמֵר, (מִשְׁלֵי ל) תַּחַת שָׁלוֹשׁ
רְגֻזָה אֶרֶץ כּוֹ' תַּחַת עֶבֶד כּוֹ' יִמְלוֹךְ כּוֹ'
וְשִׁפְחָה כּוֹ' תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. הַשִּׁפְחָה בְּפָנִים, גְּבֻרָתָהּ
בַּחוּץ. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּרָד, מַה זֶה בְּרָד? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
בְּרָד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֶה מוֹשְׁבּוֹ.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּרָד, רַבִּי חֲנִינָאִי וְרַבֵּנָן הוֹתִיחִים
הַכְּתוּב בְּאֶדָם הָרֵאשׁוֹן. (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּקַּח ה'
אֱלֹהִים אֶת הָאֶדָם וַיִּגְחַחוּ בְּגֵן עֵדֶן וְגו'. וַיִּקַּח, בְּמַה
לְקַחוֹ? רַבִּי חֲנִינָאִי אָמַר, לְקַחוֹ בְּדַבָּרִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ח) קַח אֶת אֶחָד. וְרַבֵּנָן אָמְרוּ, לְקַחוֹ

בְּרוּחַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-ב ב) הַיּוֹם ה' לָקַח אֶת
אֲדֹנָיָךְ מֵעַל רֵאשִׁיךָ.

וַיִּנְחָחוּ בְּנֵי עֲדָן, בְּרֵי לְהִיּוֹת לוֹ מְנוּחָה, לְדַעַת
וּלְהַכִּיר הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. שֶׁאֵמַר רַבִּי
חֲנִינָאִי, הַתּוֹרָה לְמַדָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאָדָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיבֶ כח) אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָה וְגו',
וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת מְקַלְסִים לְפָנָיו.

עַד שֶׁרָאָה סַמָּא"ל בַּשָּׁמַיִם, וְנִתְקַנָּא בּוֹ, וַיֵּרֵד מִן
הַשָּׁמַיִם בְּדַמּוֹת צֶלַעַל נְחָשׁ. הַנְּחָשׁ גִּרָּאָה,
וְהַצֶּלַעַל עֲלִיו, הַתְּקַף וְהַכַּחַ שְׁלוֹ.

קָרַב אֹתוֹ הַנְּחָשׁ לְאִשָּׁה, שֶׁדַּעְתָּהּ קִלָּה מִן הָאִישׁ.
מִכָּאֵן שֶׁאִשָּׁה לֹא מִתְפַּתִּית אֶלָּא בְּאִשָּׁה
אַחֶרֶת. (בראשית ג) וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר
אֱלֹהִים, מִיָּד פָּתַח בְּאֵף. מִכָּאֵן שֶׁפָּתַח לְתַת דְּבָרָיו
שֶׁל אָדָם נִכְרַם מִי הוּא. כִּךְ הוּא פָּתַח בְּאֵף, לְהוֹדִיעַ
מִי הוּא.

נָטַל סִימָן זֶה - אִם תִּקְבֹּל, אִם לֹא תִקְבֹּל.
 וְהַמְשִׁיכָה בְדַבָּרִים, עַד שְׁפַתְחָהּ כָּאוֹת מ"ם,
 וְאָמְרָה מְכַל עֵץ הַגֶּזֶן [אָכַל] נֹאכֵל. מִיַּד נָטַל הַנְּחֹשׁ
 אוֹת מ', וַיִּשָּׂם אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וְהָיָה
 מִמֵּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מְפִיָּה, כִּי לְהֵיוֹת מִן"ת נְכוּן
 לְפָנֵיהֶם.

הַתְּחִיל לְפִתּוּתָהּ, עַד שְׁכַתּוּב (שם) וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה,
 כְּטַעַם גָּדוֹל וְתִקּוּף. מְלַמֵּד שְׁפָרְחוּ
 הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְעָלוּ לְהַתְּחַבֵּר עִם הָאוֹת
 מ"ם, וְהָאוֹת מ"ם הֵיטָה עוֹלָה וַיּוֹרְדָת, וְלֹא הֵיטָה
 מִתְּחַבֵּרָת (דף קיא ע"ב) עִמָּהֶם, עַד שְׁנַתְּפִיתָת.

וּפָרְחוּ וַא"ו תִּי"ו אֲרַבַּע פְּעָמִים, וְהִקִּיפוּ אֶת
 הָאוֹת מ"ם לְאֲרַבַּעַת צְדָדִים, שְׁכַתּוּב
 (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשָּׁהּ וְכוּ'
 וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. הִנֵּה אֲרַבַּע פְּעָמִים ו' ת'.
 מְלַמֵּד שְׁפָרְחוּ לְאוֹת מ"ם לְאֲרַבַּעַת צְדָדִים, וְהַמ"ם
 בְּאִמְצַע, מוֹת בְּכָל הַצְּדָדִים.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ט) כִּי עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ, זֶה
 סֵמָא"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מִחַלּוֹנוֹת הַשָּׁמַיִם. וְעַל
 זֶה (תהלים פט) מִי גָבַר יְהוָה וְלֹא יִרְאֶה מָוֶת. מִיֵּד שָׁלַט
 בָּהּ וְהִטִּיל בָּהּ זַהֲמָא. יָרַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאֲשָׁתוֹ.

בֵּיא וְרֵאָה, קָדָם שֶׁחֲטָאוּ הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עֹטְרָה עַל
 רֵאשִׁיָּהֶם, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלָם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם.
 בִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ, בְּבִיכּוֹל תָּשׁ כַּחַה, וְהִסְתַּלְקָה וְלֹא
 שָׁלְטָה. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְקוֹנֵן, וְאָמַר
 אֵיכָה, מַה יְהִיָּה מִמֶּנָּה? הַשְּׁלֵטוֹן הוֹסֵר מִמֶּנָּה. אַף
 כָּאֵן בְּחֶרֶפֶן בֵּית הַמְּקַדָּשׁ הַשְּׁלֵטוֹן הוֹסֵר, וְהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְסַפֵּר, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה
 עֲלֵיהָ?

אֵיכָה. רַבִּי פִּנְחָס פָּתַח, (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
 נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים וְגו'. בְּשָׁעָה שֶׁנִּחְרַב בֵּית
 הַמְּקַדָּשׁ וְנִשְׁרַף, בָּא קוֹל וְהִתְעוֹרַר עַל קִבְרֵי
 הָאֲבוֹת הַרְאִשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת הַרְאִשׁוֹנִים, אַתֶּם
 רְדוּמִים בְּשָׁנָה, וְאֵינְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם.

בְּנֵיכֶם שְׁגַדְלֶתֶם בְּצַעַר, וְהִכְנַסְתֶּם אוֹתָם לְאִמּוֹנָה
 הַרְבָּה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִנֵּה מֵתוּ, וְהִנֵּה
 נִהְרָגוּ, וְהִנֵּה הִלְכוּ לְגִלוֹת בֵּין שׁוֹנְאֵיהֶם, יְדִיחֶם
 מִהַדְּקוֹת לְאַחֹר, מֵתִים בְּרָעַב, פְּתִיחֶם נִשְׂרְפוּ.
 אֵיךְ הִרְחַמְתֶּם שְׁלֶכְכֶם? אֵיךְ אִמּוֹנַתְכֶם? קוֹמוּ
 הִתְעוֹרְרוּ אֵלֵיהֶם!

מִיֵּד הִתְעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת וְהָאִמָּהוֹת וְהִלְכוּ אֶל מֹשֶׁה.
 אָמְרוּ לוֹ: מֹשֶׁה הֲרוּעָה הַנְּאֻמָּן, אֵיפֹה
 הַבָּנִים? אֵיפֹה הַשְּׂאֲרֵת אוֹתָם? מִיֵּד הִתְעוֹרֵר מֹשֶׁה,
 וְהִלֵּךְ עִמָּהֶם אֶל יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לוֹ: בְּנֵי הָאֲבוֹת
 הִלְלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִפְקִיד אוֹתִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עֲלֵיהֶם, וְהַשְּׂאֲרֵתִי אוֹתָם בְּיַדְךָ, אֵיפֹה הֵם?

הַיָּשִׁיב יְהוֹשֻׁעַ וְאָמַר: רַבְּנוּ מֹשֶׁה, בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה
 הַשְּׂאֲרֵתִי אוֹתָם, וְחִלַּקְתִּי לָהֶם הָאֶרֶץ עַל
 פִּי גוֹרָל, כְּמוֹ שֶׁצְּוִיתַנִּי, וְכֹלָם הַשְּׂאֲרֵתִי אִישׁ עַל
 נַחֲלָתוֹ וְעַל גּוֹרְלוֹ.

וּמִיֵּד הִלְכוּ כֻלָּם לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וּמָצְאוּ אוֹתָהּ
 שְׁנַחֲרָבָה, שְׂאִין נִשְׁמָע בָּהּ קוֹל. נִכְנְסוּ

למקדש, וראו שנשרת. עשו בו הספר, עד שנשמע
קול מרירות הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים
העליונים בכו עמם למעלה.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא
אותם ממררים בקול בכיה בתוך עפר
המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם כאן?
(ירמיה יא) מה לידידי בביתי?

קם אברהם תזקן בראשונה, אמר לפני רבון
העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך
אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל.
איפה הם בני? לא שמעתי קול דבריהם בארץ
שנשבעת לי לקיים אותם בה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אברהם אהוב
נפשי, (שם) ובשר קדש יעברו מעלך. בטלו
מהם ברית הקדש ועברו לעבודה זרה, ועל כן
התגבר רגזי עליהם, ובגללך חביתי להם כמה
פעמים, ולא שבו לפני.

בִּיּוֹן שְׁשָׁמַע אֲבָרְהָם בָּהּ, אָמַר: יִמְחוּ עַל קִדְשָׁת
 שְׁמִי כָּל אוֹתָם חֲטָאֵיהֶם בֵּין הָעַמִּים, עַד
 שְׁיִהְיֶה רְצוֹנָךְ לַהֲשִׁיבָם אֵלַיךְ. וְכֵן כָּל־סָמוּ זֶה,
 וְהִלְכוּ לָהֶם.

נִשְׁאַרְהָ שָׁם רַחֵל, וְהִרְיָמָה קוֹל בְּכִיָּה בְּמִרְיֹת
 שֶׁל תַּמְרוּרִים. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: רַחֵל, מָה אַתְּ מַבְכָּה? אָמְרָה לְפָנָיו: וְלֹא
 אֲבַכָּה?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי, וּמָה חֲטָאוּ אֵלַיךְ? אָמַר
 לָהּ: הִכְנִיסוּ צָרָתִי לְפָנַי, וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵיתִי. מִיָּד
 אָמְרָה: וְכִי אֲנִי לֹא עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שֶׁהִכְנַסְתִּי צָרָתִי
 לְבֵיתִי?!

נִשְׁשַׁנְּנוּ, בְּשַׁעַה שְׁפָתוֹב (בראשית כט) וַיֵּגֵד יַעֲקֹב
 לְרַחֵל כִּי אָחִי אֲבִיָּהּ הוּא, אָמַר:
 הֲתִזְדוֹנְנִי לִי? אָמְרָה לוֹ: כֵּן, אֲבָל אָחוֹת יֵשׁ לִי
 קְשִׁישָׁה מִמֶּנִּי, וְאֲנִי פוֹחֶדֶת מֵאֲבָא, שֶׁהוּא רַמְאִי.
 מִיָּד - וַיֵּגֵד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אֲבִיָּהּ הוּא,
 בְּרַמְאוֹת.

מִיָּד נָתַן לָהּ סִימָנִים. בִּיּוֹן שְׁנַכְנַסָּה לְאֵה פְּאוֹתָיו
הַלְיָלָה, אָמְרָה רָחֵל, כָּעֵת תִּתְּבַיֵּשׁ אַחֹתָי.
הִלָּכָה וּמָסְרָה לָהּ הַסִּימָנִים.

וְעַל זֶה אָמְרָה אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וַאֲנִי לֹא
עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שְׁהַכְנַסְתִּי צָרְתִּי לְבֵיתִי?!
וְאִתָּה, שְׁפָתוֹב בְּךָ רַחוּם וְחַנוּן אֶרְךָ אַפִּים, הֲיִה לְךָ
לְהַעֲבִיר עַל חַטָּאֵיהֶם.

וּבְכָל מָה שְׁאָמַר לָהּ - לֹא קִבְּלָה תְּנַחוּמִים. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְגו' כִּי
אֵינְנוּ. לֹא רוֹצָה לְקַבֵּל תְּנַחוּמִים. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם כִּי אֵינְנוּ, כִּימִים הָרֵאשׁוֹנִים לְאֲשֵׁרוֹת בֵּינֵיהֶם,
וְהִרִי הַסֵּתֶלֶק לְמַעְלָה.

וּמִשּׁוּם שְׂכִי אֵינְנוּ בְּתוֹךְ בְּנֵיהָ, לֹא מְקַבְּלָת
תְּנַחוּמִים, עַד שְׁנִשְׁבַּע לָהּ, שְׁפָתוֹב (שם)
כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה.

כִּמוֹ שְׁעָשְׂתָה רָחֵל - אַף בְּךָ הִשְׁכִּינָה לְמַעְלָה.
כִּי שְׁמַתְרָגִם, קוֹל נִשְׁמָע בְּרוּם הַשָּׁמַיִם,

השכינה מבכה על בניה. באותה השעה שהיא
 היתה מבכה, התעוררו אליה ששים רבוא מתנות
 עליונים, וכלם העירו אליה בכיה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבות,
 והודעו עו מאתים אלה עולמות שהיו
 גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו
 הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע בעין
 הקרח הנורא, שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי
 קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל
 אוכלוסייה לגלות, והצטרכו להתפור לבמה
 צדדים, שהיתה גלות לכל, והיא ישבה בדר.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה
 הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא.
 ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפות
 כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתים כלל.

הָאֵם שׁוֹאֵלֶת עַל בְּתוּלָהּ, וְזֶה קָרְקוֹר הַקֶּרֶן, אֲדוּן
 רַבּוֹן, גְּדוֹל וְשֹׁלֵיט, יֹשֶׁבֶת, וְלֹא עוֹמֶדֶת.
 בְּתַחֲלָה עוֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוֹסִיָּה עוֹמְדִים. כָּעֵת
 יוֹשֶׁבֶת וְשׁוֹמֶמֶת. כָּדָר, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּדָר יֹשֵׁב, כָּמוֹ
 שֶׁמִּטִּימָא בְּטִמְאָה, וְשֶׁפָּחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ, הִתְיֹא
 שְׁתִּיתָה טִמְאָה, יֹשֶׁבֶת בְּמִקּוֹמָהּ.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי כָּבֵד לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה: רְאוּ
 שְׂאֵתֶם צְרִיכִים לְכַבּוֹת, וְלָכֶם רְאוּ לְסִפּוֹד
 וְלַעֲשׂוֹת אֲבָל, בְּרֵאוֹתְכֶם אֵת הַיְכָלוֹת הָאֵם
 חֲרִבִים, וּמְקוֹם מִטְּתָהּ שְׁחַתְּחִפּוּ בְּאֲבָל, וְהִיא
 אֵינְנָה שָׁם, וּפְרָחָה מִכֶּם, וְלֹא (דף קיב ע"א) יִדְעֶתֶם מִמֶּנָּה.

תֵּאמְרוּ שֶׁהִיא עִמָּנוּ בְּתוֹךְ הַגְּלוּת וְהוֹרִידָה אֵת
 מְדוּרָהּ? אִם כֵּן, אָנוּ צְרִיכִים לְשִׁמְתָהּ,
 שְׁתִּירֵי יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא רָאָה אוֹתָהּ כָּאֵן, וְכָל
 אוֹכְלוֹסִיָּהּ.

וְרְאוּ, עַל זֶה אָנוּ צְרִיכִים לְכַבּוֹת וְלְסִפּוֹד כִּתְנִין,
 וּכְיַעֲנוֹת הַמְדָּבָר, שֶׁהִיא גִרְשָׁה מִחוּץ
 לְהַיְכָלָהּ, וְאָנוּ בְּגְלוּת, וְהִיא בָּאָה עֲלֵינוּ בְּמִרְרוֹת,

וְרוּאָה אֹתָנוּ בְּכָל הַיָּמִים בְּכַמָּה צָרוֹת, בְּכַמָּה
הַנְּהַגוֹת שְׁגוּזוּרִים עָלֵינוּ בְּכָל זְמַן, וְלֹא יִכּוֹלָה
לְהַסִּיר מֵעַמָּנוּ אֶת הַצָּרוֹת, וְכָל אֹתָם הַמַּכּוֹת
שָׂאֵנוּ סוּבְלִים.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: נֹאֵה הוּא שְׂאֵמְנוּ
בְּרַחָה, וְגִרְשָׁה מִתּוֹךְ הַיְכָלָהּ, וַיִּרְדָּה אֵלֵיכֶם
בְּמַרְירוֹת וּבְקוֹל עֲצוּב, כְּאִשָּׁה שִׁיּוֹשְׁבַת כְּלֵי דַעַת,
וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְהַצִּיל, וְנֹאֵה לָכֶם לְסֵפֶד.

אַבֵּל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלְסֵפֶד בְּנֵהִי וּבְמַרְירוֹת,
שָׂאֵנוּ רוּאִים בְּכָל יוֹם הַהֵיכָל חָרֵב, וְשׁוֹעֲלֵי
הַמְדַבֵּר נִכְנָסִים וַיּוֹצֵאִים, וְשׁוֹרְקִים הֵיעָנִים בְּתוֹכוֹ,
וְאָנוּ רוּאִים וּבוֹכִים.

וּבְעוֹד שָׂאֵנוּ יּוֹשְׁבִים נְבוֹכִים וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ
בְּעֵפֶר, אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל גְּעִימוֹת רַגְלֶיהָ
בְּשֵׁלֶשׁ מִשְׁמְרוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה, יוֹרְדַת וְרוּאָה אֶת
הַיְכָלָהּ, אִיךְ יּוֹשְׁבִים (תַּרְבִּים) נִשְׁרָפִים. נִכְנָסַת מִהֵיכָל
לְהֵיכָל, מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְגוֹעָה וּמִיִּלְלָתָהּ, וּבּוֹכָה
עָלֵינוּ וְעַל נַפְשֵׁנוּ.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת בְּכִיָּתָהּ וַיִּלְלוּתֶיהָ,
 וְרוּחַנוּ הוֹלֶכֶת אַחֲרֶיהָ, וּפּוֹרַחַת אֵלֶיהָ. וּלְפִי
 שָׁעָה פּוֹרַחַת וְהוֹלֶכֶת, וְלֹא שָׁמְעָנוּ, וְלֹא יִדְעָנוּ
 דְּבַר, שְׁתַּנְּהָ הוֹלֶכֶת וְנִשְׁאַרְנוּ נְבוֹכִים, יְשָׁנִים, בְּלִי
 רוּחַ, בְּלִי דַעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אֵיכָה.

שָׁנִינוּ, בְּכֹל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל כְּאֵב
 שֶׁל צִיּוֹ"ן נִשְׁמָע מֵרוֹם הַרְקִיעַ לְמַטָּה,
 וּמִמַּטָּה לְרִקְיעַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה כה) ה' מִמָּרוֹם
 יִשְׁאַג וּמִמַּעוֹן קִדְּשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שֶׁאֵינֶנּוּ יִשְׁאַג עַל גּוֹחוֹ.

בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה הִיא מְכֻנֶּנֶת בְּכִיָּהּ, וְשׂוֹאֶנֶת
 מֵרוֹם הַרְקִיעַ לְמַעְלָה. יוֹרֶדֶת לְמַטָּה,
 לְמָקוֹם הַמְּזֻבָּח הַחֵיצוֹן, וְרוֹאֶה מְקוֹמָהּ חָרֵב, טָמֵא
 בְּטָמְאָה, וְכֹל מָקוֹם לֹא נִמְצָא בוֹ. גּוֹעָה וּמִיִּלְלָתָה,
 צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת, וְאוֹמְרָת: מְזֻבָּחִי, מְזֻבָּחִי,
 פְּרָנְסָתִי שְׁרוּיָת אוֹתִי בְּכַמָּה נְסוּכִים, בְּכַמָּה עוֹלוֹת
 מְהוֹרִים קְדוֹשִׁים.

כָּל הָאִישִׁים הַקְּדוֹשִׁים, הַגְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים, הָיוּ
 רָוִים וְשִׂמְחִים מְאֹד. אוֹכְלִים עֵדוֹנִים,

וּמַחֲלָקִים חֲלָקִיהֶם בְּרוּמֵי הַרְקִיעַ. (ועתה) נָתַנוּ בָךְ
נִבְלַת חֲסִידִים קְדוֹשִׁים. בְּנֵי שְׁנוּבָחוּ עֲלֶיךָ, אֹי לִי
מִדְמִיָּהֶם. וְכָל הָאִישִׁים הַגְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים נָפְלוּ
מִמְקוֹמָם לְקוֹל צוּחוֹתֵיהֶם.

יִשְׁבִּים בַּחוּץ צוּחִים וּבוֹכִים אוֹתָם אֲרָאֵלִים
קְדוֹשִׁים, שְׁאוֹת שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ הָיָה
מִתְעַטֵּר עֲלֵיהֶם, וְבוֹ הֵם שְׂמֵחִים וְעוֹמְדִים. לְקוֹל
בְּכִיּוֹתֵיהֶם הָאוֹת הַזֶּה פָּרְחָה מֵהֶם, וְעֲלָתָה לְרוּמֵי
מְרוֹמִים. וְנִשְׁאַרוּ בְּנִקְבָה שְׁבוּכָה וּמִיִּלְלָת. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֵלִים צָעְקוּ חֲצָה. אֲרָאֵלִים
בְּלֹא יו"ד, צָעְקוּ חוּצָה.

מִזְבְּחֵי מִזְבְּחֵי, אַחַר שְׁהַרְוִיתָ אוֹתִי בְּנִבְלוֹת בָּנִים
חֲסִידִים קְדוֹשִׁים, שְׁמָסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמָתָם
עֲלֶיךָ, נִגְנְזוּתָ. אֵיפֹה אִמְצָא אוֹתְךָ? אֵיפֹה הָאִישׁ
שְׁעֲלֶיךָ? נוֹעָה וּמִיִּלְלָת וּבוּכָה בְּקוֹל עֲצוּב.

נִשְׁשֶׁת אֶלְפֵי גְבָרִים קְדוֹשִׁים, בְּכָל צַד שֶׁל אֲרַבְעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם, הֵם שְׁהִיוּ אוֹכְלִים קָרְבָן בְּכָל

יום, ירדו עמה, ומיללים וכוכים על מזבח
העולות. ויותר היו, אלא שהתמעטו.

ואפלו אותם שעומדים בחוץ, ברוח אחרת,
שָׁרוּם מאותם האיברים והפדרים,
בראשית הלילה צוחים, גועים ומיללים על
המזבח הזה. אוי לחמור שאבד אבוסו, המקום
שמרתוה ממנו. מי ראה נהמת הגברים הקדושים
בגבירה, ממטה למעלה, וממעלה למטה.

במצות הלילה נכנסת לתוך אותה הנקדה של
ציון, מקום בית קדשי הקדשים, רואה
אותה שנתרב, ונטמא מקום בית מושבה ומטתה,
גועה ומיללת, עולה ממטה למעלה, וממעלה
למטה, מסתכלת במקום הכרוכים, צוחת בקול
מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום
בית מושבי!

על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות.
משכבי, מטת הגבירה. גועה בכביה ואומרת:
מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות

הטובות, בית הפרכת והכפרת, שהיו סומכים
 עליו ששים אלה רבבות של אנני יקר, סדרים
 סדרים, שורות שורות, מסתכלים זה על זה. סדרי
 רמונים מצעים עליך לארבעה צדדים. העולם עמד
 בשבילה.

רבון העולם, בעלי הנה בא אלי, והוא שוכב בין
 ורועי, וכל מה שרציתי ממנו, וכל רצוני
 עושה בזמן הנה, כשהנה בא אלי ועוב (ושם) כי
 מדורו ומשתעשע בין שדי.

מטתי מטתי, אינך זוכרת כשהייתי באה אליך
 בשמחה ובטוב לב, ואותם התינוקות
 העלמים היו יוצאים כנגדי, מכים בכנפיהם
 בשמחה לקבלני.

העפר שפך הנה קם ממקומו, ורואה איך נשפח
 ארון התורה שהיה פאן. מכאן יצא מזון
 לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

אֲשַׁנִּיחַ עַל בְּעָלֵי - אֵינִי כָּאֵן. אֲשַׁנִּיחַ לְכָל צַד.
 בְּזִמְנֵי הַזֶּה כְּשֶׁהָיָה בֵּא אֲצִלִּי בְּעָלֵי,
 וּסְבִיבוֹ כַּמָּה בָּנִים חֲסִידִים, וְכָל אוֹתָם הָעֲלָמוֹת
 מְזַמְּנֹת לְקַבְּלוֹ.

וְהֵינִי שׁוֹמְעִים מִרְחוֹק קוֹל זִוְגֵי הַפְּעֻמּוֹנִים
 מְקַשְׁקָשִׁים בֵּין רִנָּלוֹ, בְּדֵי שְׁאֲשַׁמַּע קוֹלוֹ
 מִטָּרֵם הַכְּנָסוֹ אֵלַי. כָּל עֲלָמוֹתַי מְשַׁבְּחוֹת וּמוֹדוֹת
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַחַר כֵּן הוֹלְכוֹת כָּל
 אַחַת לְבֵית מוֹשָׁבָה, וְהֵינִי יְחִידוֹת מְחַבְּקוֹת
 בְּנִשְׁיָקוֹתַינִי בְּאַהֲבָה.

בְּעָלֵי בְּעָלֵי, אֵיפֹה פְּנִיָּתָ? כָּעֵת הוּא הַזִּמְנֵי שְׁהֵייתִי
 מְשַׁנִּיחָה בְּךָ. הַסֵּתֶכְלֶתִי בְּכָל צַד - וְאֵינְךָ.
 אֵיפֹה אֲשַׁנִּיחַ לְךָ, וְלֹא אֲבַקֵּשׁ בְּשִׁבְלֶךָ?

זֶהוּ מְקוֹמָךְ בְּזִמְנֵי הַזֶּה לָבֵא אֵלַי, הֲרִינִי מְזַמְּנֵת
 כָּאֵן. וְהֲרִי נִשְׁבְּחָתָ מִמְּנִי. אֵינְךָ זוֹכֵר יָמֵי
 הָאַהֲבָה, כְּשֶׁהֵייתִי שׁוֹכְבֵת בְּחִיקָךְ, וְחִקוּקָה
 בְּדִיּוּקְנֶךָ, וְדִיּוּקְנֵי הַיָּה חִקוּק בְּךָ. כַּחוֹתָם הַזֶּה
 שְׁמִשְׁאִיר דִּיּוּקְנֵי בְּחִיקוֹת הַכְּתָב, כֵּן הַשְּׂאֲרֵתִי

דְּיוֹקְנֵי בָּהּ, בְּרֵי שְׁתַּשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנֵי, בְּעוֹדֵי בְּתוֹךְ
צְבָאוֹתַי.

גֹּעֵה בְּבִכָּיה וְאוֹמְרָת: בְּעָלֵי בְּעָלֵי, הָאוֹר שָׁל
הָעֵינַיִם הָרֵי נְחָשָׁךְ. אֵינְךָ זוֹכֵר, כְּשֶׁהָיִיתָ
מוֹשִׁיט שְׂמְאֵלְךָ מִתַּחַת לְרַאשֵׁי, וְאֲנִי מִתְעַנְּנָת עַל
רַב שָׁלוֹם, וַיִּמְיֶנְךָ מִחֲכָקָת בְּאַחֲוָה וּבְנִשְׁיָקוֹת.
וְנִדְרָתָ (דף קיב ע"ב) לִי שְׁלֵא תַעֲזֹב אֶהְבַּתִּי לְעוֹלָמִים.
וְנִשְׁבַּעְתָּ לִּי (תהלים קלז) אִם אֶשְׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח
יְמִינִי, הִנֵּה נִשְׁכַּחְתִּי מִמָּךְ.

אֵינְךָ זוֹכֵר, כְּשֶׁעֲמַדְתִּי אֶצְלְךָ בְּחַר סִינֵי, וְשִׁשִּׁים
רְבוּא שְׁלָמִים שָׁקַבְלוֹךָ עֲלֵיהֶם, וְהִתְעַטַּרְתִּי
לְךָ בָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל הָעַמִּים, וְהָיִינוּ הוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ
לְכָל רְצוֹנְךָ. וְאוֹתָהּ שִׁפְחָה הִרְגָּה בָּהֶם לְאַלְפִים
וּרְבָבוֹת, וְלֹא הִשְׁנַחְתִּי. וְכֹלָם נֶאֱבְדוּ בַּמְדָּבָר,
וְהִשְׁאַרְתָּ אוֹתָם שָׁם, וְהִכְנַסְנוּ בְּנֵיהֶם הַקַּטְנִים
לְעַמֵּד לְפָנֶיךָ בְּאֶרֶץ חַזוּ. וְהִבְדַּלְנוּ אוֹתָם לְעַמֵּד
לְפָנֶיךָ בְּשָׂבִיל רְצוֹנְךָ.

בְּעַלְי, הִיָּה זֹכֵר, בְּכִמָּה בָּנִים קְדוּשִׁים עָמְדוּתִי
 לְפָנֶיךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, בִּימֵי דָוִד וְשְׁלֹמֹה
 בָּנָו. אֵינְךָ זֹכֵר כִּמָּה טוֹבוֹת שָׁעָשׂוּ לְפָנֶיךָ?! הֲאִם
 נָאֵה לְךָ לְזִכֹּר חַטָּאִים, וְלֹא תִזְכֹּר זְכוּתִי?! אֵיךְ
 הִתְהַפְּכוּ עָלֶיךָ?

אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אוֹתְךָ - וְאֵינְךָ. מְבַקֶּשֶׁת עַל בְּנֵי -
 וְאֵינָם. מְבַקֶּשֶׁת עַל קְדוּשַׁת הַמָּקוֹם הַזֶּה -
 וְהָרִי גִטָּמָא. כָּל הָעוֹלָם הָיָה בְּשָׁלוֹם מִשׁוֹם הַמָּקוֹם
 הַזֶּה. הַכְּלָבִים אֵינָן נוֹכְחִים בְּזִמְנֵי הַזֶּה, כִּלָּם הָיוּ
 בְּשָׁלוֹם. גּוֹעָה וּמִיִּלְלָת, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים
 לְמַעַלָּה. וְהַכְּלָבִים צוֹנְחִים לְמַטָּה, בְּרֵאשִׁית
 הַמִּשְׁמֹרָה הַשְּׁלִישִׁית.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמְדָת עַל מְקוֹם מְזֻבַּח
 קְטֹרֶת הַסַּמִּים, גּוֹעָה וּמִיִּלְלָת, וְעוֹלָה
 לְמַעַלָּה, וּמוֹצֵאת כְּרוֹב אַחַד מֵאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים
 שֶׁהָיוּ עִמָּה, וּמֵאוֹתוֹ הַזִּמְנֵי לֹא תָּהָה לָּהּ אֵלָּא אַחַד.
 וְאוֹתוֹ תִּתִּינּוּק הָעֵלָם שְׁנֵי־שָׂאָר, יוֹנֵק מִמֶּנָּה בְּכִיָּה
 וּיִלְלָהּ.

וְאִזְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹדִימוּ אֵלַיָּהּ, וַיִּזְרַד אֵלַיָּהּ,
 וּמְדַבֵּר עִמָּהּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר
 ה' מִנְעֵי קוֹלֶךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה
 לְאַחֲרֵיתֶךָ. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, תִּינוּק יוֹנֵק מִשָּׂרֵי אִמּוֹ,
 וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עִם בַּעֲלָהּ. (ער פֶּאן סְפִיטָה, מִפֶּאן וְאִלֶּךָ

ראשיתה של מגלת איכה).

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבּוֹתֵינוּ פּוֹתְחִים בְּפֶסוּק תְּהִה,
 (קהלת יב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בְּיָמֵי כְּחֹרְתֶיךָ
 עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי תְּרָעָה. הַפֶּסוּק תְּהִה בְּאַרְנוֹהוּ
 בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְצָן הַקְדוֹשָׁה. וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ
 - תְּהִיָּה זָכַר אֶת כָּל אוֹתָן הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם
 הָאוֹתוֹת וְחֲנֻפִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּיָמֵם הָרֵאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִיתָ נֶעַר בְּאַמּוֹנָה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (חושע יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהוּ.

בְּיָמֵי כְּחֹרְתֶיךָ - בְּזִמְנֵי שֶׁהִתְרַצָּה בְּךָ מִכָּל הָעַמִּים
 שֶׁל הָעוֹלָם. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי תְּרָעָה -
 יָמִים שֶׁיִּשְׁלְטוּ בְּךָ שָׂאֵר הָעַמִּים, וַיִּפְּזְרוּ אוֹתְךָ בְּכָל
 הָעַמִּים.

בימי בחורתיך - ימות השנה, שהם ברורים לך,
 והשמירה שלמעלה עליך. והם ארבעה ירחי
 השנה, אדר ניסן איר סיון, אלו אותם הימים
 שבחר הקדוש ברוך הוא בישראל, ועשה בהם
 עמהם נסים. וכנסת ישראל מעטרת בבעלה
 ומתקרבת אליו.

עד אשר לא יבאו ימי הרעה - ימי הזקנה, ימי
 הרעה ממש, והם: תמוז אב טבת שבט. אף
 על גב שלא התגלה כל כף, וסימנך - (משלי ו) ושבת
 לגו חסר לב.

והגיעו שנים - שנים של גלות, שישאל הולכים
 מטלטים. ואין בהם חפץ - ששנינו,
 עתידים בימי הגלות שלא ימצא ביד האדם (חפץ)
 לקנות בשוק, ואז תכלה הפרוטה מן הכיס.

עד אשר לא תחשך השמש - זה קלסתר פנים
 של השכינה, מלמעלה ומלמטה. ממטה מי
 הם? בעלי המשנה שהיו בארץ ישראל, פטישי
 ברזל, מהדקים סלעים, ותולשים הרים רמים.

וְהָאֹר - זֶה תִּלְמוּד הִירוּשָׁלַיִם, שְׁמַאִיר אֹר
 תִּתְּנָה, אַחַר שֶׁתִּבְטֵל זֶה, כְּבִיכּוּל
 נִשְׁאָרוּ בַחֲשֵׁף, שְׁפָתוֹב (איכה ג) בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי,
 זֶה תִּלְמוּד בְּבִלִי, שֶׁהוֹלְכִים בּוֹ פְּנֵי הָעוֹלָם
 בְּמַחְשָׁפִים.

וְהִירַח - אֵלּוּ הֵן הַבְּרִיתוֹת, שֶׁהָיוּ מְאִירוֹת אֹר
 הַחֲכָמָה הַנִּסְתָּרָת. וְהַכּוֹכְבִים - אֵלּוּ אוֹתָם
 הַמְשֻׁפָּלִים שֶׁהָיוּ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, כָּל אוֹתָם
 הַתְּנָאִים וְהָאֲמוּרָאִים, שֶׁכָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּשִׁבְלָם.
 שֶׁכְּשֶׁהָיוּ עוֹמְדִים יַחַד, הָיָה אוֹמֵר אִישׁ לַחֲבֵרוֹ:
 מִתּוֹךְ דָּבָר זֶה שֶׁפָּרַח מִפִּי, אֲנִי רוֹאֶה מַה שֶׁיִּהְיֶה
 הַיּוֹם הַזֶּה אוֹ לְמָחָר כִּי וְכָךְ.

דָּבָר אַחֵר, (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תִחַשֵׁף הַשָּׁמַשׁ -
 הָאֹר שֶׁל קְלִסְתֵּר פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהָיָה מְאִיר
 לָהּ בְּכָל יוֹם, וּמֵאוֹתוֹ הָאֹר הָעוֹלָם הַתְּקִיָּם,
 וַיִּשְׂרָאֵל שָׁחוּ בְּאֶרֶץ לְבַטָּח.

וְהָאֹר - הָאֹר שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית, שֶׁהָיָה מְאִיר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד

סוף העולם, ונגנו. והקדוש ברוך הוא (תה) מאיר,
ומוציא ממנו חוט אחד של ימינו של הקדוש ברוך
הוא, ואוחז בלבנה. ובאותו הזמן כתוב (איכה ב)
השיב אחר ימינו.

והירח - שכתוב (ישעיה א) צדק ילין בה. והכוכבים
- מלאכי השרת, שהיו באים בה וידועים
אצלה, ובטלו מקיומם, ואלה נקראים מלאכי
שלום. ושבו העבים אחר הנשם, שכתוב (שם לב)
מלאכי שלום מר יבכיון.

ביום שיועו שמרי הבית (קהלת יב) - אלו שלשה בתי
דין שהיו מלמדים תורה בלשכת הגזית.
והתעוּתו אנשי החיל - אלו סנהדרי גדולה
וסנהדרי קטנה. ובטלו הטחנות - אלו כהנים
ולוים, וכל המשמרות שהיו עומדות בירושלים.

וחשכו הראות בארבות - אלו נביאים וצופים,
שהיו רואים בנבואה וברוח הקדש. (שם)
וסגרו דלתים בשוק - שפני אדם צוחים, ואין מי

שָׁמַעְתָּ לָהֶם, שְׁחַרְי כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ מִיּוֹם
שֶׁנִּחְרַב בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וּבְמַלְאָה עֲבוֹדַת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ.

בְּשֵׁפֶל קוֹל הַטְּחָנָה (שם) - אֵלֶּה אֹתָם כּוֹתְשֵׁי
הַקְּטָרֶת, שְׁחִיּוֹ נֹתְנִים קוֹל בְּכָל יוֹם
בְּכַתִּיֶּשֶׁה שְׁלָתָה. דְּבַר אַחֵר, קוֹל הַטְּחָנָה - קוֹל
הַשְּׂכִינָה, שֶׁצּוֹנַחַת בְּכָל יוֹם שׁוֹבֵוּ בָּנִים שׁוֹכְבִים,
וְאִין מִי שִׁישְׁנִיחַ עֲלֶיהָ.

וַיִּשְׁחֲוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר - אֵלֶּוּ אֹתָם שְׁעוֹלִים
לְדוֹכֵן בְּכָל יוֹם, וּמִנְגְּנִים נִגְזוֹן שָׁל שִׁיר. כָּל
- לְרַבּוֹת מִלְּאֲבִי עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, שְׁחִיּוֹ מִתְחַלְקִים
מִשְׁמָרוֹת לְמַעְלָה - כְּנֶגֶד אֹתָם הַמְּשָׁמְרוֹת לְמַטָּה.
שְׁחֲוּ אֹתָם שְׁלִמְטָה - כְּכִיכּוֹל אֵף אֵלֶּוּ שְׁלִמְעָלָה
שְׁחֲוּ. גַּם מִגְּבוּהַ יִירָאוּ. וְאֵף עַל גַּב שְׁמִנְבוּהַ הֵם
נִנְסִים, הָיוּ פּוֹחְדִים.

שְׁחֲוּ אֹתָם בְּנוֹת הַשִּׁיר, מִשּׁוֹם שְׁחַרְי שְׁמוֹנִים
אֵלֶּף לְוִים הָיוּ יְדִיָּהֶם מְהַדְקִים לְאַחֹר.
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְנִהְרוֹת בְּכָל, כְּנֹרוֹתֵיהֶם הָיוּ תְלוּיִים עַל
הָאֵילָנוֹת שָׁם, הָיוּ מְבַקְשִׁים מֵהֶם לְנִגּוֹן, וְאוֹמְרִים

(תהלים קלו) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?
נשכו בשניהם פהני ידיהם וכרתו אותם, ולא יכלו
לנגז, וחרגו אותם.

וחתחתים בדרך - שחרי היו הולכים פריחים על
צואריהם, ומתהדוק שהיה חזק, היו
נופלים אצבעותיהם בדרך, (דף קיג ע"א) וירמיה היה
מלקטם במליתו, ונושק אותם, ובוכה עליהם.
והיה אומר להם: פני, ולא אמרתי לכם (ירמיה ג) תנו
לה' אלהיכם כבוד כבוד פטרם יחשיך וגו'?! ועל זה
כתוב (שם ט) על החרים אשא כבי ונהי ועל נאות
מדבר קינה.

וינאץ השקד (קהלת יב) - מיום שפנצנין האילן הנה
לבלובים עד היום שעושה פרי, הם עשירים
ואחד יום. כך משבעה עשר תמוז עד תשעה באב
- עשירים ואחד יום ביניהם. זהו שכתוב (ירמיה א)
מקל שקד אני ראה.

ויסתבל החגב (קהלת יב) - שנתן משא על כתפי
זרע דוד. ותפר האביונה - שהתפטלה

עבודת בית אלהינו. כי הלך האדם אל בית עולמו
 - והו הכבוד שהסתלק למעלה, וכני אדם צווחים,
 ואין מי שמשגיח בהם.

עד אשר לא ירתק חבל הכסף (שם) - המקום
 שהכהן היה מקטיר קטרת על המזבח
 הפנימי. ותרץ גלת הוהב - והו בית קדש
 הקדשים, ששם הכרובים של הוהב. ותשבר פד
 על המבוע - זו מלכות בית דוד שנשברה.

וישב העפר על הארץ כשהיה - יחרב בית
 המקדש, ויהיה בעפר. והרוח תשוב אל
 האלהים אשר נתנה - זו השכינה, והסתלקות של
 רוח הנבואה מן העולם.

רבי יודאי פתח, (שם יב) פיום שיזעו שמרי הבית -
 אלו תנאים ואמוראים, שהיו שומרים העם
 של ארץ ישראל, והודעונו במקומם.

והתעונו אנשי החיל, כמו שנאמר (בראשית מז) ויש
 בם אנשי חיל. החטא של בני יעקב,

שָׁהוּ אֲנָשֵׁי חֵיל וְסוּבְלִים עוֹת הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (איוב ה) הָאֵל יַעֲוֶת מִשְׁפָּט. קָבְלוּ עוֹת הַדִּין אוֹתָם
 אֲנָשֵׁי חֵיל. שָׂבֹךְ דְּרָכֵי הַנְּחָשׁ - אַחַר שֶׁהוֹרַג אֶת
 הָאָדָם, חוֹזֵר וְנוֹשֵׂף אוֹתוֹ נֹשֵׂכָה בְּלֵי רַחֲמִים. זֶהוּ
 עוֹת הַדִּין.

שָׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: נָאֵה שְׂאֵתָם יֵשׁ
 לָכֶם לְבָבוֹת כְּמִי שְׂבוּכָה מֶרְחוֹק, שְׁהֲרֵי
 אֵבֶל וּבְכִיָּה וּמִסְפָּד בְּנֵהִי וּמְרִירוֹת לֹא מְגִיעַ לָכֶם,
 שְׁהֲרֵי רַחֲמֵי רַחֲמֵיכֶם רַגְלֵיכֶם, וְלֹא רְצִיתֶם לְטַנֵּף אוֹתָם
 כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) רַחֲמֵי אֶת רַגְלֵי
 אֵיכָכָה אֲטַנֵּפֶם.

אֵבֶל אָנוּ שְׂשׂוּכָנִים בֵּין גְּדָרֵי הַנְּחָשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ
 בְּכָל יוֹם, הוֹרַג וְנוֹשֵׂף, וְאָנוּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ
 עוֹת הַדִּין שֶׁנַּעֲשָׂה בֵּינֵינוּ, בְּאוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל,
 שְׂבִימֵיהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה דִין, שְׂפוֹתָד מֵהֶם פֶּחַד
 גְּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לְפָנֵיהֶם. וְכִיּוֹן שֶׁעָבְרוּ
 לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הַפָּא) בְּתִשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנְּחָשׁ לְפָנֵי
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹבֵעַ דִּין.

וְדִיִּק הַכְּתוּב, שְׁכַתּוּב (שמות כא) וְגִנַּב אִישׁ וּמָכְרוֹ
 וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לַנְּחֹשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְיָדוֹ וְגו',
 הֲרִי בְיָדֵיהֶם לֹא נִמְצָא. תּוֹר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי
 יִמְצָא אִישׁ גֵּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמָּר
 בּוֹ וּמָכְרוֹ וּמֵת הַגֵּנֵב הַהוּא.

שְׂמוּנָה מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ
 וּמִבְּקֵשׁ דִּין. וְאָנוּ שְׁנִינּוּ, מִי שְׁנַתְּחִיב
 בְּשָׁנֵי דִינִים - גְּדוֹן בַּחֲמוּרָה. אוֹי לְמִי שֶׁקִּבַּל עֲנֵשׁ
 עַל חֲטָאוֹ, שֶׁהֲרִי הַמִּיתָה מִכַּפֶּרֶת עַל הַחֲטָאִים,
 וְחוֹזֵר לְקַבֵּל עֲנֵשׁ אַחֵר. אוֹי שֶׁהִתְעַוְתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל,
 וְסַמָּא"ל וְנְחֹשׁ עֲמָדוֹ לְתַבַּע הַדִּין.

עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפָּר, שֶׁהִקְרִיָה הַקְּדוֹשׁ
 נִשְׁאַרָה בְּדָד מִכָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ. בְּאוֹתָהּ
 הַשָּׁעָה יָרַד סַמָּא"ל וּבִלְבָל אֶת הָעוֹלָם, וְהַכְּנִים
 הָרוּחַ הַזֶּה בַּמְעֵי שֶׁל אוֹתוֹ הִרְשָׁע מְלֶךְ רוּמִי, וְתַבַּע
 דִּין מִגְּבוּרֵי הָעוֹלָם. וַיִּלְזָח! וַיִּלְעוֹלָם! עוֹוֹת הַדִּין
 לֹא נִמְצָא מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בְּזֶה.

איכה בְּנִיךָ הַעֲמוּדִים שֶׁל הָעוֹלָם, עֲמוּדִים
 תּוֹמְכִים, שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְאֲנִי
 (וְאַתָּה) מִתְעַשֵּׂר בָּהֶם בְּכָל יוֹם? אֵיךְ הִתְעוּתוֹ עַל יְדֵי
 הַנְּחָשׁ? אֵיךְ הִתְעוּתוֹ רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת לְהִתְלַבֵּשׁ
 בְּלְבוּשִׁים נְכַרְיִים אֲחֵרִים לְדוֹן אוֹתָם בְּקִלוֹן רַב?
 וַיִּלְוֶה! וַיִּלְוֶה! וַיִּלְוֶה!

מִי רָאָה בְּתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן, בְּשַׁעַר שְׁנַמְסָר הַדִּין
 לְמַעַלְתָּה. עֵשֶׂר מְרַנְּלִיּוֹת יְפוֹת, הָאוֹר שֶׁל כָּל
 הַגֵּן, בֵּין כָּל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת, מִתְפַּשְּׁטִים וְכָלֵם
 יוֹצְאִים הַחוּצָה. וְכָל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת שֶׁל גֵּן עֵדֶן
 צוֹנְחִים וְאוֹמְרִים: וַיִּשְׁתַּתְּעוּתוֹ אֲנָשִׁי הַחִיל!
 וְשׁוֹמְרֵי הַשַּׁעַר שֶׁל גֵּן הָעֵדֶן מוֹדְעִזְעִים, אוֹתָם
 הַכְּרוּבִים, עוֹלִים וַיּוֹרְדִים, וְלֹא נוֹתְנִים מְקוֹם
 לְהוֹצִיא אֶת הָאוֹרוֹת הַלָּלוּ.

בְּשֶׁתִּתְפַּשְּׁטוּ מִתּוֹךְ הָאוֹר שֶׁל לְבוּשֵׁיהֶם.
 וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים צוֹנְחִים
 בְּנִגְדָם, וְאוֹתָם שׁוֹמְרֵי תַחֲמוֹת לְמַעַלְתָּה מוֹדְעִזְעִים,
 וְכָל צְבָאוֹת רוֹם הַשָּׁמַיִם בּוֹכִים וּמְלַלִּים מִי רָאָה

את אִמְנוּ גִּוְעָה וּמִיִּלְלָתָ? יוֹרְדַת לְכַרוּבִים, שׁוֹמְרֵי
הַשְּׁעָרִים שִׁבְּנוּ, וְהֵם מוֹדְעֵי עַיִם. עוֹלָה אִמְנוּ, וּכְרוּב
אֶחָד עָמָה.

וְאִזּוּ לְהַטְּ תִּחְרַב הַמֶּתֶּהֱפֹכֶת, שְׁנוּנָה חֲרִיבָה, מִכָּה
לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים, וַיֵּצְאוּ אוֹתָם עֲשָׂרָה הָאֹרֹת.
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים צוֹנְחִים: וַיִּלְעוּלָם! וַיִּלְדוּר!

לָנוּ יָאֵה לְסֹפֵד כְּתָנִים, כְּשִׁירְדָה הָאֵם, וְלֹא מִצְאָה
אוֹתָם שָׁם בְּנוֹן. וְכָל אוֹתָם הָאֹרֹת וְהַבְּשָׁמִים
גִּוְעִים וּמִיִּלְלִים. אִזּוּ הִיא גִּוְעָה וּמִיִּלְלָתָ. אוֹתָם
הַכְּרוּבִים שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים בּוֹכִים וּמִיִּלְלִים,
פּוֹתְחִים בְּכַבֵּיָהּ. אָנוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה נָאֵה לָנוּ
לְכַבּוֹת עַל הַכֹּל, וְעַל הָעוֹנוֹת תְּהֵא.

עוֹד פִּתְחָה, (בראשית נ) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו', (שם)
אֲנָא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אֶחֱיָהּ וְחַטָּאתָם וְגו', וַיִּבְרַךְ
יוֹסֵף בְּרַבְרָם אֱלֵינוּ. הַחֲטָא - לוֹ הֵם עָשׂוּ, וְהוּא
מְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וּמְכַפֵּר עַל חַטָּאתָם. כִּיּוֹן שְׁהוּא
מוֹחֵל, לְמִי יֵשׁ לְתַבְעַע עַל חַטָּאתָם? וְהוּוּ וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ

אֲנֹשֵׁי הַחַיִּל. עוֹת הַדִּין רַב הָיָה לְאוֹתָם אֲנֹשֵׁי
הַחַיִּל. וַיִּלְנוּ, מִי יִנַּחֵם אוֹתָנוּ?

לָמָּה הָיָה עוֹת הַדִּין הַזֶּה? מִשּׁוֹם שְׁחַרְי אֱמִנוּ
גְרָשָׁה וּבְרָחָה, וְהִלְכָה לָהּ, וּמִשּׁוֹם זֶה עוֹת
הַדִּין נִמְצָא, שְׁנִמְצָא לְבָדוֹ אוֹתוֹ שְׁחַסְטִין עָלֵינוּ,
וְלֹא הָיָה מִי שְׁיִמְחָה בְּיָדוֹ וַיִּטְעַן עָלֵינוּ טַעַנָּה. עַל
זֶה נִמְסְרוּ בְּיַדָּהּ כָּל תְּקוּנֵי אֱמִנוּ.

שָׂאֲלוּ נִמְצָאָה שָׁם אֱמִנוּ, לְפָנִים מִשׁוֹרַת הַדִּין
הַיְתָה מִכְּנִסָּה אוֹתָנוּ. עַל זֶה הִיא בּוֹכָה,
וְעַל זֶה הִיא מִיִּלְלָת, עַל בְּנֵיהָ שָׁגְלוּ, וְשָׁנְהָרְנוּ,
וְשָׁהֲשָׁמְדוּ בַּחֲנָם.

וּבְדִינֵיהֶם לֹא נִמְצָאָה, וְעָשָׂה בָּהֶם אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
אֵת רְצוֹנוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וּבְפִשְׁעֵיכֶם
שָׁלַחָה אִמְכֶם, שְׁלֹא תִהְיֶה מְזַמְנָת בְּדִינֵיכֶם. אִיכָּה
יִשָּׁבָה בְּרַד בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁהִיא הַיְתָה לּוֹקַחַת
טַעַנַת בְּנֵיהָ, וּבְשִׁבְלָהּ הָיָה נִקְרָע (דף קיג ע"ב) הַדִּין.

וּכְשֵׁאוֹתָם עָשָׂר הַמְרַגְלִיּוֹת (הַשְּׂבָטִים) יֵצְאוּ מִזֶּן
 הָעֵדֶן לְהַתְלַבֵּשׁ בְּלִבוֹשֵׁים אֲחֵרִים,
 כָּל הַלְבוֹשִׁים נִמְסְרוּ בְיַד הַנְּחָשׁ, פָּרַט לְאַחַד,
 שֶׁהוּא רְאוּבֵן, שְׂפָתוֹב (בראשית לו) וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל
 חֲבוֹר.

וְעַל שְׁנֵתָן הָעֵצָה לְזָרְקוֹ לְבֵאֵר, הוּא נִתְפָּס בְּבֵאֵר,
 וְנִצַּל. וְזֶהוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, כְּשֶׁתְּפֹשְׁוֹהוּ
 לְמִינּוֹת, וְנִתְּנָוֹהוּ בְּבוֹר, וְנִצַּלָה נְשָׁמְתוֹ שֶׁל רְאוּבֵן.
 פְּרוּף יְהו"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלּוּךְ יְהו"ה לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן.

ספר הזוהר הקדוש חב"ל ישראל ב'ה' דינמי עם לשון הקודש – ממוקד מופסק ומחולק לקטעים מסודר על הפרשיות

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֶּהָר

הַמְתַּרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְנַקֵּד

מִהַתַּנַּא הָאֱלֹקִי רַבּוֹ שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

תְּקוּנֵי זֶהָר חֲדָשׁ

תְּרַגּוּם קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

תקונים מזֶהר חֲדָשׁ

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. בֹּא וּרְאֵה, שְׁתֵּי הַתְּבוֹת
הִלְלוּ נִחְלְקוּ לְשֵׁנֵי צְדָדִים כָּל אַחַת.
בְּרֵאשִׁי"ת - בְּרָ"א שִׁ"ת. אֱלֹהִים - מִי אֱלֹהֵ. מַה
זֶה שִׁת? אֵלֹו שִׁשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הַמְּשָׁכָן שֶׁהוּא
כְּמוֹ שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וּבְשִׁבְלָם נֹאמֵר (שְׁמוֹת ל"ח)
אֱלֹהֵ פְקוּדֵי הַמְּשָׁכָן. וְזֶה הוּא מִי אֱלֹהֵ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהֵ. וְשֵׁנֵי
מְשָׁכְנוֹת הֵם שְׁנֵי מְרוֹם בְּפֶסֶק הַזֶּה: אֱלֹהֵ פְקוּדֵי
הַמְּשָׁכָן מְשָׁכְן הָעֵדוּת, הַמְּשָׁכָן הָעֲלִיּוֹן. מִי, וְזֶה
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, הַמְּשָׁכָן הַתְּחִתּוֹן מַה.

הַמְּשָׁכָן הָעֲלִיּוֹן בְּשִׁבְלָה נֹאמֵר מִי בָרָא אֱלֹהֵ, מַה
זֶה אֱלֹהֵ? אֵלֹו אֱלֹהֵ מוֹעֲדֵי ה'. וּמִי הֵם
מוֹעֲדֵי ה'? אֵלֹו הֵם חַג הַמִּצּוֹת וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְחַג
הַסִּפּוֹת, הַרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים - רֵאשׁ
הַשָּׁנָה, תְּנֻכָה וּפּוּרִים. שְׁלֹשָׁה מֵהֶם נִקְרָאִים מוֹעֲדֵי
ה', וְהֵם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים נִקְרָאִים

אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי, וּכְנֻגָּם נֶאֱמַר (איוב לג) הֵן כָּל אֵלֶּה
יִפְעַל אֵל פְּעָמַיִם שְׁלוֹשׁ עַם נִבְרָ.

וְזֶה הַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן שֶׁעֲלֵיהֶם נִקְרָא מִי. וְזֶה
שְׁכֵתוֹב מִי בָרָא אֵלֶּה. וְזוּ מִי, הִיא הַבִּינָה,
וְזֶה שְׁמָה, וְהַדְרָגָה שְׁלָה הוּא וְדַאי יוֹם הַכַּפּוּרִים,
וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת בִּינָה נִקְרָאת הָעוֹלָם הַבָּא.
וּבְעוֹלָם הַבָּא אֵין כּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. כִּמוֹ כֵּן יוֹם
הַכַּפּוּרִים שְׁלוֹ אֵין שָׁם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. הַמַּלְכוּת
נִקְרָאת מ"ה, זֶה מִשְׁכַּן הָעֵדוּת. וּמִשׁוֹם שָׁבוּ
נִמְצְאוּת עֵדוּת, נֶאֱמַר כּוֹ מָה אֶעֱיֹדָה. (וְזֶה שְׁמָה, וְהַדְרָגָה

שְׁכֵת)

וּכְמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הוֹצִיא שְׁשָׁה מוֹעֲדִים, כִּד
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הוֹצִיא שְׁשָׁה מוֹעֲדִים, וְהֵם
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּמִנֵּינן שָׁהֶם שְׁשָׁה בַּשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ? זֶהוּ שְׁכֵתוֹב כִּי שִׁשִּׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. כִּי שִׁשִּׁת וְדַאי שָׁהֶם שְׁשָׁה.
וּמִשׁוֹם זֶה לֹא אָמַר כִּי בַּשִּׁשִּׁת יָמִים.

וְכִמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֲדוּת בְּעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב
 מָה אֲעִידָהּ, כִּי יֵשׁ עֲדוּת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
 זֶהוּ שְׂכֵתוֹב הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
 הָאָרֶץ. הִרִי הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּרֵאשִׁי"ת, וְהָעוֹלָם
 הַתְּחִתּוֹן בְּרֵאשִׁית, וְאֵלוֹ הֵם שְׁנֵי מִשְׁכָּנוֹת לְאֲבִיר
 יַעֲקֹב. אִם כֵּן, אַחַר שֶׁאֵמַר אֱלֹה מוֹעֲדֵי ה' מְקַרְאֵי
 קֹדֶשׁ שֶׁהֵם שִׁשָּׁה.

מַהוּ בְּמוֹעֲדֵם שֶׁאֵמַר אַחַר כֵּן? אֵלֶּא אֵינִי רְשׁוֹת
 לְקַרְא לָהֶם אֵלֶּא בְּמוֹעֲדֵם, שֶׁהֵיא מְלָכוֹת.
 וּבְמָקוֹם אַחַר אֵמַר אֱלֹה הֵם מוֹעֲדֵי. ה"ם הוּא
 בְּהַפְּנֵי אוֹתֵינוֹת מ"ה, וְזֶהוּ אֱלֹה הֵם מוֹעֲדֵי. וְזֶהוּ
 שְׁמִינֵי חַג עֲצָרֹת, שֶׁהוּא חַג בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

בַּא וְרֵאָה, אֱלֹה מוֹעֲדֵי ה' הוֹלְכִים עַל תְּקוּן הַגּוֹפ
 שֶׁל הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ, וְאֱלֹה הֵם: פֶּסַח - זְרוּע
 יָמִין שֶׁל הַמְּלָךְ, וְזֶה חֶסֶד, וּבְשִׁבִילָה נֶאֱמַר הַיָּמִין
 מְקַרְבֵּת. רֵאשׁ הַשָּׁנָה - זְרוּע שְׁמַאל שֶׁל הַמְּלָךְ, וְזוֹ
 גְבוּרָה, וּבְשִׁבִילָה נֶאֱמַר שְׁמַאל דוֹחָה. שְׁבוּעוֹת -
 זֶה הַגּוֹפ שֶׁל הַמְּלָךְ, וְזוֹ תְּפִאֲרֹת, הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעֵי.

חַנּוּכָּה וּפּוּרִים - אֵלֶּה הֵם שְׁתֵּי הַשּׁוּקִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
שֶׁעֲלֵיהֶם שׁוֹרָה הַגֵּם, וּבְשִׁבְלָם נֹאמַר אֵלֶּה פְּקוּדֵי,
שְׁתֵּי מִצְוֹת וַדָּאֵי, שֶׁבְשִׁבְלָם נֹאמַר פְּקֹד פְּקֹדֹתַי.
שְׁנֵי נְבִיאִים, שְׁנֵי מְשִׁיחִים הֵם וַדָּאֵי.

כָּל הָעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים - זֶה הַיְסוּד, וְזֶה חַג הַסְּבוֹת,
כָּלוּל מִכָּלֶם, וְהוּא הָעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים.
שְׁאוֹתָם נִצַּח וְהוּד, אֹת הוּא בַּצָּבָא שְׁלוֹ. וְלָמָּה
נִקְרָא כֹל? מִשּׁוּם שֶׁעֲלָיו שׁוֹרָה בִּינָה, שֶׁהוּא
הַשְּׁבִיעִית. (י"ם כ"ל)

יָם, זֶה יוֹם הַכְּפוּרִים, הִיא וַדָּאֵי, וְעָמָה חַמְשִׁים
שְׁעָרִים שֶׁל חֲרוֹת בְּחִשְׁבוֹן כֹּל, בִּינָה בֶּן י"ה,
שֶׁהוּא הוֹלֵךְ מִהַלֵּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וּמִגִּיעַ
לַיְסוּד, שֶׁהוּא חַג הַסְּבוֹת, בְּדִי לְהִתְחַבֵּר עִם הַכֶּלֶה
שְׁלוֹ, שֶׁהוּא חַג שְׁמִינֵי עֶצְרַת. וּבְשָׁעָה שֶׁהֵם בְּחַבּוּר
אַחַד, נִקְרָאוּ שְׁנֵיהֶם כֹּל כֶּלֶה. פְּסַח צְרִיכִים
יִשְׂרָאֵל לֹאמַר בּוֹ הִלֵּל גְּמוּר וְהִלֵּל שְׁאִינוֹ גְּמוּר. הִלֵּל
גְּמוּר לְקַבְּעוֹ.

סֵפֶר שְׁנֵי

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֶהר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵּיקֵי הַרְבִּים
כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד (דניאל יב).

וְהַמְשַׁכְּלִים - אֵלּוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְחִבְרִיו, יִזְהָרוּ
בְּשֵׁהתְפַנְסוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲבוּר הַזֶּה, שֶׁהוּא מִזֶּהר
הַעֲלִיּוֹן שְׁלֹמְעֵלָה, הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן הַתְּנַלָּה, נִתְנָה
רְשׁוֹת לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן וְחִבְרִיו לְגַלּוֹת בּוֹ רְזִים נִסְתָּרִים
עַמְקוֹם, וּלְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַיְשִׁיבָה שְׁלֹמְעֵלָה,
וְהַיְשִׁיבָה הַתְּחַתּוֹנָה, וּלְשִׁבְעָה הָרִים עֲלִיּוֹנִים, (דף קיד ע"א)

שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת וְהַרְוּעָה הַנְּאֻמָּן וְאַתְרוֹן וְדוּד
וְשֹׁלְמָה, וְאַלְיָהוּ עַמְהֵם, וּלְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל
הַיְשִׁיבוֹת שֶׁהוּלְכִים מְעַרְטָלִים, וְהַמְּלֻאָכִים
שֶׁמְמַנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוּלְכִים מְעַרְטָלִים בְּשִׁבְלָם,
שֶׁהֵם בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהֶם רַעוּתֵיהֶם שֶׁל הַשְּׂכִינָה. שֶׁהוּא
מְעַרְטָלֶת מֵהֶם, וְהֵם מְעַרְטָלִים מִמֶּנָּה. וְכֹךָ הֵם
צְבָאוֹת הַמְּלָךְ מְעַרְטָלִים מִמֶּנָּה, שְׂכָתוֹב (ישעיה לג) הֵן
אֲרָאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה מְלֻאָכֵי שָׁלוֹם מִר יִבְכְּיוּן.

וּמִנֵּיִן לָנוּ שֶׁהַשְּׂכִינָה יְחִידָה מְצַבְּאוּתֵיהָ? זֶהוּ
שְׂכָתוֹב אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּרָד. א'י ב'ה יִשְׁבָּה
בְּרָד, שְׁנֵאמַר בּוֹ וְחִסְדֵּיךָ יִבְרְכוּ ב'ה. וְעַל הַקְּדוּשָׁה

בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ אָמַר הַכֶּתוּב (משלי כו) כְּצַפּוֹר
 נוֹדֶדֶת מִקְנֵה בֵן אִישׁ נוֹדֵד מִמְקוֹמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
 (שמות לו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּבְזִמְן שֶׁהִיא מְעַרְטֶלֶת,
 תִּלְמִידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים וְאֲנָשֵׁי מַדּוּת שְׁלָה, כָּלָם
 הוֹלְכִים וְנוֹדְדִים מִמְקוֹם לְמְקוֹם, מֵאַתֵּר לְאַתֵּר,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹךְ בַּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָּה, דוֹר שֶׁכֵּן דוֹר כָּאֵל,
 אֲנָשֵׁי חֵיל יִסּוּכְבוּ מֵעִיר לְעִיר, וְלֹא יִרְחֲמוּ.

וּמֵשׁוּם זֶה הַסְּבִיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ
 לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲפוּר הַזֶּה עַל יַד אוֹתוֹ
 שֶׁהִתְנַלְּתָה, וּכְגַם בּוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לְמֵצֵא בּוֹ
 מְנוּחָה לְשְׁכִינָה בְּנִלוֹת, וְחֲרוּת לָהּ וּלְכַנִּיָּהּ. זֶהוּ
 שְׁכֶתוּב (תהלים פד) נָם צַפּוֹר מְצֹאָה בַּיַּת וְדָרוֹר קִין
 לָהּ. הִתִּיא שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ויקרא כה) וְקִרְאתֶם דָּרוֹר
 בְּאֶרֶץ לְכָל יִשְׁבֵּיהָ.

אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ - אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כב)
 וְהֵאֵם רִבְצָת עַל הָאֶפְרוּחִים, וְהֵם בַּעֲלֵי
 הַכַּנְפִּים, שֶׁבָּהֶם נֶאֱמַר (יחזקאל א) וְאֶרְבָּעָה פָּנִים

לְאַחַת וְאַרְבַּע בְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם. שְׂאֵלָה הֵם
שְׂמֹמְנִים עַל בְּעָלֵי הַמְשָׁנָה, שְׂרוּחָם פּוֹרַחַת מֵהֶם.

אוּ עַל הַבִּיצִים - אֵלּוּ הָאוֹפְנִים שְׂמֹמְנִים עַל בְּעָלֵי
הַמְקָרָא. שְׂבִשְׂבִיל הַחֲבוּר הַזֶּה, וְהָאֵם רִבְצָת
עַל הָאֶפְרָחִים אוּ עַל הַבִּיצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל
הַבָּנִים, אֵלּוּ שְׂנֵאֲמַר בָּהֶם בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.
אֵלּוּ רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְחֲבָרְיוֹ וּמֹרֵי הַיְשִׁיבָה שְׂעוֹשִׁים
אֶת הַחֲבוּר הַזֶּה.

וְהַחֲבוּר הַזֶּה הָיָה כְּמוֹ תִבְתַּת נֹחַ שְׂהַתְּכַנְסוּ בָּהּ
כָּל מִיִּז וְמִיִּז. כִּד מֵתְכַנְסִים בַּחֲבוּר הַזֶּה
כָּל נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים וְאַנְשֵׁי מִדּוֹת, שְׂנֵאֲמַר בָּהֶם
(תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַה' צְדִיקִים יָבֹאוּ בוֹ. וְאַחֲרֵים
שְׂאֵינָם צְדִיקִים, נְדָחִים מִשָּׁם. וּכְשֶׁתִּגְלַח הַחֲבוּר
הַזֶּה בְּעוֹלָם, רַבִּים מֵתְכַנְסִים אֵלָיו, שְׂנֵאֲמַר בָּהֶם
(דברים כט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְגו', וְאֶת אֲשֶׁר אֵינְנוּ
פֹה - בַּחֲבוּר הַזֶּה - עִמָּנוּ הַיּוֹם. וְעַלֵּיהֶם נֹאמַר (דניאל
יב) וּמִצְדִּיקֵי תִרְבִּים כְּבוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד, כְּאוֹתָם
הַכְּבוֹכָבִים שִׁיחִיו קִימִים לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

וְנֹאמַר בָּהֶם, וְהָיָה זְרַעְךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, שְׂהוּא
הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׂהוּא אֶתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְלֹא
כְּכֹכְבֵי מַשָּׁמַיִם, שְׂנֹאמַר בָּהֶם (ישעיה נא) כִּי שָׁמַיִם
כָּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ, (תהלים קב) הִמָּה יֵאבְדוּ וְאַתָּה תִעָמַד.

וְעוֹד וְהַמְשַׁכְּלִים, אֵלֹהֵי שֵׁשׁ בָּהֶם שֶׁכֵּל לְדַעַת אֶת
גְּזֵרַת הַנְּשָׁמוֹת שְׁלָהֶם, מֵאֵלֹהֵי הַסְּפִירִים שֶׁהֵם
דְּבָרִים שְׁגוֹזְרִים מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שְׁעֲלֵיהֶם נֹאמַר
(תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מִסְּפָרִים כְּבוֹד אֵל. שְׁכֹלָם מְלֵאִים
סְגֻלוֹת. וְאוֹתָם אֲנֹשֵׁי מַדּוֹת, נִשְׁמָוְתֵיהֶם רְשׁוּמוֹת
שָׁם, וּמִשָּׁם אֲצִילוֹתָם. מֵצִדָּה שֶׁל הַמַּלְכוּת הֵם בְּנֵי
מַלְכִים, שְׂנֹאמַר בָּהֶם כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים,
וּמֵצֵד זֶה יוֹצְאִים מִיִּשְׂרָאֵל מַלְכִים.

וּמֵצֵד שֶׁל הַצְּדִיק נִקְרָאוּ צְדִיקִים. וְהוּוּ שְׁכַתּוֹב
(ישעיה ס) וְעָמַד כָּלָם צְדִיקִים. וּמֵהַצֵּד שֶׁל
נִצַּח וְהוּוּ נִקְרָאוּ נְבִיאִים. וּמֵהַצֵּד שֶׁל הָעַמּוּד
הָאֲמֻצְעִי נֹאמַר בָּהֶם (ירמיה ב) וְאַנְכִי נִמְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק
כֹּלָה זֶרַע אֱמֶת, וְעֲלֵיהֶם נֹאמַר (מלאכי ג) תּוֹרַת אֱמֶת
הִיְתָה בְּפִיהוּ. וּמֵצֵד שֶׁל הַגְּבוּרָה נִקְרָאוּ גְבוּרִים

עוֹמְדִים בְּפָרִץ דוֹחִים אֶת הַגְּזֵרוֹת. וּמַצֵּד שֶׁל תְּחַסֵּד
נִקְרָאוּ חֲסִידִים. וּמֵהַצֵּד שֶׁל חֲכָמָה וּבִינָה נֹאמֵר
בָּהֶם כִּלְנוּ חֲכָמִים כִּלְנוּ נְבוֹנִים.

וּמַצֵּד שֶׁל הַבְּתָר, שֶׁהוּא הָרֵאשׁ שֶׁל הַכֹּל, הֵם
רֵאשֵׁי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲלֵיהֶם נֹאמֵר אֱנֹשִׁי
מִדּוֹת. אֵלֹהֵי הֵם הַמְּשֻׁכָּלִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֶׁכֹּל לְהַכִּיר
אֶת רְבוּנָם, שֶׁסּוּדוֹת רְבוּנָם אֵין מִתְכַּסִּים מֵהֶם,
שֶׁכֹּלָם הָיוּ בְּהַסְכָּמָה בְּחַבּוּר תּוֹה.

וּלְאַלֶּה שֶׁהֵם בְּמִדּוֹת הַלָּלוּ, צָרִיךְ לְגַלּוֹת סוּדוֹת
טְמִירִים. אֲבָל מִי שֶׁמִּנְגְּלָה סוּדוֹת
לְרֵשָׁעִים, כְּאֵלֹה מְנַגֵּל עֲרִיּוֹת בַּתּוֹרָה. שֶׁבְּנֵי שֶׁפָּחָה
הָרָעָה לִילִית, אִמָּם שֶׁל הָרֵשָׁעִים, עַרְבוּבָיָה רָעָה.
מִי שֶׁמִּנְגְּלָה סוּדוֹת הַתּוֹרָה, גּוֹרֵם לְצַדִּיק שֶׁהוּא
יְסוּד, שֶׁנֹּאמֵר בּוֹ (תְּהִלִּים כה) סוּד ה' לִירְאָיו,
שֶׁהַסֵּתֶלֶק מִמֶּנּוּ הַמַּעֲיִן וּמִן הַשְּׂכִינָה. וְהוּא שֶׁכֶּתוּב
(אִיוב יד) אֲזָלוּ מִיָּם מִנֵּי יָם וְנָחַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ.

בְּאֹתוֹ וּמִן אֹתָם הַצַּדִּיקִים לְמַטָּה עֲנִיִּים מֵהַכֹּל,
עֲנִיִּים מִסּוּדוֹת הַתּוֹרָה, עֲנִיִּים בְּגוֹף. וְכֹל

מי שְׁמַנְגָּה סוּדוֹת לְצַדִּיקִים, גּוֹרֵם לְצַדִּיק לְהֵאִיר
בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְלִשְׂכִינָה, שְׁהֵאֹר נִקְרָא ר"ו.

וּבְאֹתוֹ הַזְּמַן וְהַמְּשַׁכְּלִים יוֹהֲרוּ כּוֹתֵר הַרְקִיעַ. מַה
זֶה כּוֹתֵר? הַדְּרָגָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו
הַשָּׁלוֹם, הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁעַל שְׁמוֹ נִקְרָא הַחֲבוּר
הַזֶּה סֵפֶר הַזֹּהַר. וְהִשְׂכִּינָה מְאִירָה בּוֹ, וְזוֹהֶרֶת
בְּלִבָּנָה מִן הַשָּׁמֶשׁ. שְׁהִשְׁמַשׁ מְאִירָה בְּשִׁשָּׁה הָרִים
גְּדוֹלִים, וְהִלְבְּנָה בְּשִׁבְעֵית כָּלוּלָה מִשְׁבַּע.

שֵׁם אֲבִנִית"ן, עָלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה ו) שֵׁשׁ כְּנָפִים
שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא סְגֻלָּתוֹ
לְכַסּוֹת וְלִנְשָׁמָה, בְּשִׁעוּלָה לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה
וְלַיְלָה לְהַעֲיִד עַל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁל הָאָדָם,
וְלְהַצִּילוֹ מִמְּלֶאכִי הַחֲבָלָה וּמִכָּל הַמַּזִּיקִים וְהַרוּחֹת
וְלִילִין וְשָׂדִים, וּבָהֶם פּוֹרְחַת לְמַעְלָה. בְּשִׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת מִכָּל שֵׁם תְּכֻסָּה פְּנִיָה מֵהֶם, בְּשִׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת תְּכֻסָּה רַגְלֵיהָ, וּבְשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת פּוֹרְחַת
לְמַעְלָה, וְאַף כַּף לְרוּחַ וְאַף כַּף לְנַפְשׁ. עַד כָּאן.

אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ץ נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג
 חק"ב טנ"ע יג"ל פז"ק שקוצי"ת שְׁהַנְשָׁמָה
 פּוֹרַחַת בָּהֶם לְמַעַלָּה בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, וְזוּהִי
 נְשִׁמַּת כָּל חַי, שְׁהֶאֱצִילוֹת מִן הָאֵם ^(דף קיד ע"ב) הָעֲלִיּוֹנָה,
 וְשִׁבְעַת הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ שְׁפוֹרַחַת בָּהֶם הֵם שִׁבְעַת,
 שְׁכָלוּלִים בְּבַת שִׁבְעַת, שְׁחִיא הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתּוֹנָה,
 כְּלוּלָה מִשִּׁבְעַת סְפִירוֹת, שְׁעֲלִיָּהֶם אָמַר דָּוִד ^{(דברי}
^{הימים-א כט)} לְךָ ה' הַגְּדֹלָה וְהַנְּבוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַיְנַצַּח
 וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

וְהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה הִיא הַנְּשָׂר הַגְּדוֹל בְּעַל הַכְּנָפִים,
 הָאָדָם הַגְּדוֹל, חֲכָמָה, וְעֶשֶׂר חֲכָמוֹת
 נִקְרְאוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת מְצֻדוֹ. וּבְתָר עֲלִיּוֹן נִקְרָא
 מְצֻדוֹ חֲכָמָה קְדוּמָה, וְהִיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א,
 שְׁהַתְּפָשְׁמוֹתוֹ בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת, אֲבָל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה
 נֶשֶׂר עֲלִיּוֹן, שְׁהַתְּפָשְׁמוֹתוֹ בְּשִׁבְעַת, וְהִיא הַשְּׂמִינִית,
 וּבָהּ שָׁבַחוּ שָׁל מִשָּׁה.

אָז יִשִּׁיר מִשָּׁה, וּמִמֶּנּוּ תִמְצָא אֶת סוּד קַן הַצִּפּוֹר,
 שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם שָׁל אֲצִילוֹת. אַרְיָה

חֶסֶד, שׁוֹר גְּבוּרָה, זוּהִי הַמְרַכֶּכֶה הָעֲלִיזָנָה.
 הַמְרַכֶּכֶה הַשְּׂנִיָּה, תַּפְאֶרֶת אָדָם שְׁנִיָּה, שְׁנֵאמַר בּו
 (יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּמּוֹת אֲרִיָּה שׁוֹר
 נֶשֶׁר. נִצַּח הוֹד יְסוּד מְלָכוֹת הִיא תְּכֵנִית כָּלָם. זְהוּ
 הַסּוּד שֶׁל תְּקוּן אַחֵר.

אַבְל מִצַּד הַנְּשָׂמָה הֵם נִקְרְאוּ שְׂרָפִים, וּמִהַצַּד שֶׁל
 רוּחַ - חַיּוֹת, שְׁנֵאמַר בָּהֶם (ש) וְדַמּוֹת חַיּוֹת
 מֵרְאִיָּהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בַּעֲרוֹת כְּמֵרְאֵה הַלְּפָדִים הִיא
 מִתְּהַלֶּכֶת בֵּין חַיּוֹת. וְנֵאמַר בָּהֶם (ש) וּמִתּוֹכָהּ
 דְּמּוֹת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מֵרְאִיָּהֶן דְּמּוֹת אָדָם לְהִנָּח.

וְהַרוּחַ הִיא מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, וַיֵּשׁ לָהּ
 אַרְבָּעָה פָּנִים, כְּמוֹ זֶה יֵשׁ לַנְּשָׂמָה
 אַרְבָּעָה פָּנִים. הָאוֹפָנִים מִצַּד שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, וְהִיא
 מִצַּד שֶׁל הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתּוֹנָה, וַיֵּשׁ לָהֶם אַרְבָּעָה
 פָּנִים שֶׁל מְרַכֶּכֶה שְׁהֵם נִצַּח וְחוּד. וְהִנָּה אוֹפֵן אַחֵר
 בְּאֶרֶץ זֶה צְדִיק. הָאוֹפָנִים הֵם מִמַּטָּה לְמַעְלָה,
 חַיּוֹת בְּאֲמֻצָּע, הַשְּׂרָפִים לְמַעְלָה.

וּלְמַעַלָּה (על כלם) אָדוֹן יְחִיד שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, מִפְּלֵא
 וּמִכֶּסֶה בְּכֶתֶר, וּבְחֻכְמָה הוּא שְׁלֵטוֹן
 שְׁעוֹמֵד עַל כָּלָם בְּעֶשֶׂר אוֹתוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ.
 אֲבָל מִשֵּׁם לְמִטָּה כָּל הַסְּפִירוֹת, מְרַבְּעוֹת בְּאַרְבַּע
 אוֹתוֹת. כְּמוֹ זֶה בִּינָה יח"ו, אוֹתוֹ בֵּין שֶׁל י"ה הוּא
 ו', שְׁתֵּי פְּשׁוּטוֹתוֹ בְּשֵׁשׁ סְפִירוֹת. ה' רְבִיעִית
 בְּשִׁבְעֵינָה הַתְּחִתּוֹנָה, בּוֹ נִשְׁלָם יח"ה.

מִהֲצַד שֶׁל אַרְבַּע הָאוֹתוֹת הִלְלוּ יֵשׁ לְכֹל תְּחִיָּה
 אַרְבַּעַת פָּנִים, וּמִהֲצַד שֶׁל יו"ד ה"א וא"ו
 ה"א דְמוֹת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וּבְנֶגֶד תִּשְׁעַתְּ סְפִירוֹת
 הִלְלוּ רְאָה יְחֻזְקָאֵל תִּשְׁעַתְּ מְרֵאוֹת, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם (שס)
 נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מְרֵאוֹת אֱלֹהִים. וְאֵלֶּה הֵם:
 הַמְרֵאָה הַרְאֵשׁוֹן - (שס) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל
 רֵאשִׁים כְּמֵרֵאָה אֲבָן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף. הָאֲבָן הַזֶּה
 הִיא הַשְּׁבִינָה, אֲבָן סְפִיר, וּיְחֻזְקָאֵל רְאָה מִמִּטָּה
 לְמַעַלָּה. הוּא רְאָה אוֹתָהּ כְּמִי שְׂרוּאָה מִתּוֹךְ
 עֲשֻׁשִׁית.

הַמְרָאָה הַשְּׁנִי - וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמֵרָאָה
 אָדָם עָלְיוּ מִלְמַעְלָה. כָּאֵן רָאָה הָעֲמוּד
 הָאֲמָצְעִי סָמוּךְ לְשִׁכְיִנָּה, וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ
 מִטְטְרוֹ"ן שֶׁהוּא שְׂדֵי. הַמְרָאָה הַשְּׁלִישִׁי - (שם) וְאֶרְאָה
 כְּעֵין חֲשֵׁמֶל כְּמֵרָאָה אִישׁ בֵּית לָהּ סְכִיב, וְנָה צְדִיק
 חֵי הָעוֹלָמִים, שְׂאֲחוֹז בֵּין תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
 יְהו"ה, וּבֵין הַשְּׁכִינָה שֶׁהוּא אֲדֵנִי. וְהַצְדִיק הוּא
 חֲשֵׁמֶל, הַכֶּלֶל שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הַלְלוֹ, שֶׁהֵם
 יֵאֱהוּדוֹנָה"י. וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפְּנִים.

וְד' הַפְּנִים הֵם יְהו"ה, וְאַרְבַּע כְּנָפִים הֵם אֲדֵנִי.
 כָּל תְּיָה חֵיָה הִיא מְרַבֶּעַת, וְלְכָל צַד יֵשׁ לָהּ ד'
 פְּנִים. לְכָל פֶּן ד' פְּנִים, וְלְכָל כְּנָף ד' כְּנָפִים, וְהֵם
 שְׂשֻׁה עֶשֶׂר פְּנִים. וְשְׂשֻׁה עֶשֶׂר כְּנָפִים לְכָל תְּיָה, הֵם
 אוֹתָם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מְרַבֶּעִים עוֹלָיִם לְד' תְּיֹת -
 שְׂשֻׁים וְאַרְבָּעָה פְּנִים וְשְׂשֻׁים וְאַרְבַּע כְּנָפִים.

וְיֵשׁ אוֹמֵר כָּה, וְהַכֹּל אֶמֶת: אַרְבָּעָה פְּנִים לְאַחַת
 וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם, וְהֵם לְכָל תְּיָה
 אַרְבָּעָה פְּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפִים, חֲרִי הֵם שְׁלֹשִׁים

וְשִׁתִּים כְּחֶשְׁבוֹן שְׁלֵשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שָׁל מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית. וְדַמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, שֶׁהוּא עֹשֶׂר
 אוֹתִיּוֹת שָׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, כְּנִגּוּד עֹשֶׂר אֲמִירוֹת,
 הֲרֵי אַרְבָּעִים וְשִׁתִּים. וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה פְּנִים
 וְכַנְפִּים עִם שְׁמוֹנָה אוֹתִיּוֹת שָׁל חַשְׁמַל - שְׁבַעִים
 וְשִׁתִּים, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (שם) וַנְּבִיחֶן, אֵלֹו שְׁבַעִים
 וְשִׁתִּים כְּנַפִּים. וְגַבָּה לָהֶם, וְהֵם שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם
 פְּנִים. שָׁהֶם כְּאוֹתִיּוֹת אֶצֶל הַנְּקֻדוֹת, שְׁעַלֵּיהֶם
 נֶאֱמַר (קהלת ה) כִּי גַבָּה מֵעַל גַּבָּה שִׁמֵּר. וְגַבּוּהִים
 עַלֵּיהֶם - אֵלֹו הַשְּׁעָמִים. וְכַגְּלָלִם נֶאֱמַר (יחזקאל א)

וְגַבְתֶּם מְלֵאת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן.

וְאוֹתָם הַנְּקֻדוֹת כְּמוֹ פֶּרֶקִי הָאֶצְבָּעוֹת שָׁהֶם
 עֲגוּלִים, וְאוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ
 שְׁהָאֶצְבָּעוֹת. וְאוֹתָם הַשְּׁעָמִים כְּמוֹ הָעֵינַיִם
 שְׁמַנְהֵינַיִם אֶת כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף אֲחַרֵּיהֶם, וְהֵם
 רְמוּזִים בַּשֵּׁם הַזֶּה יְתוּה. וְעוֹד וְגַבְתֶּם מְלֵאת עֵינַיִם
 סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן כְּמוֹ זֶה י, וְנֶאֱמַר בְּכַנְפִּים, שְׁתִּים
 חֲבָרוֹת אִישׁ, כְּמוֹ (שְׁמוֹת כח) שְׁתֵּי כְּתַפַּת חֲבָרַת.

וּשְׁתִּים מְכַסּוֹת אֶת גְּוִי־תִּהְנֶה, כְּמוֹ אֵל שְׁנֵי קְצוֹתָיו
וְחֶבֶר. שְׁתִּים חֲבֵרוֹת - הֵם יָמִין וּשְׂמָאל.

אִישׁ - ה' אִישׁ מְלַחֵמָה. מִי הָאִישׁ? לְפַעֲמִים
מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, נִקְרָאת חֲכָמָה אָדָם, וְנִקְרָא
אִישׁ, וְשֵׁלֶשׁ סְפִירוֹת תַּחֲתָיו נִקְרָאוּ שְׁלֹשׁ חַיּוֹת.
וְלְפַעֲמִים הָאֵם הָעֲלִיזָנָה נִקְרָאת הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת
ה'. חֶסֶד וְגִבּוֹרָה תִּפְאָרֶת שְׁלֹשׁ חַיּוֹת. וְלְפַעֲמִים
תִּפְאָרֶת נִקְרָאת אָדָם. נִצַּח הוֹד יְסוּד שְׁלֹשׁ חַיּוֹת.
וְלְפַעֲמִים חֲכָמָה אִישׁ. א' כֶּתֶר עֲלִיזוֹן, י' חֲכָמָה, ש'
תְּשׁוּבָה, שְׁהִיא הָאֵם הָעֲלִיזָנָה, שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ
- גְּדֻלָּה וְגִבּוֹרָה. וּשְׁתִּים מְכַסּוֹת - הֵן נִצַּח וְהוֹד.
אֶת גְּוִי־תִּהְנֶה - אֶת זֶה צְדִיק, שְׁהוּא תִּרְגּוּם אוֹת.

אֶת גְּוִי־תִּהְנֶה - זֶה הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי שְׁהוּא חֲנוּף,
וּשְׁכִינָתוֹ הַטַּבּוֹר שְׁלוֹ וְהָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי,
עֲלִיהֶם נֵאמַר (שְׁמוֹת כה) וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרִשֵׁי כְּנָפִים
לְמַעַלָּה. מִי הַכְּנָפִים שְׁלָהֶם לְמַעַלָּה? יָמִין וּשְׂמָאל.
סְבֻכִים בְּכַנְפֵיהֶם - שְׁנֵי עֵמוּדֵי אֱמֶת. עַל הַכְּפָרֶת

- זֶה צַדִּיק שֶׁצָרִיךְ לְכַסּוֹתוֹ. וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו
- הֵם חֲכָמָה וּבִינָה, שֶׁהֵם הַפְּנִים שֶׁל הַכְּרוּבִים.

וּלְמִי הָיוּ פּוֹרְשִׁים בְּנִפְיָהֶם וּמִסְתַּכְּלִים אִישׁ אֶל
אָחִיו? לְאוֹתוֹ ^(דף קטו ע"א) שֶׁנִּכְנָס בְּכֶתֶר עֲלִיוֹן,
שֶׁהוּא מְכַסֶּה, שֶׁעָלָיו נֹאמַר בַּמִּפְלָא מִמֶּךָ אֶל
הַדָּרָשׁ וּבַמְכַסֶּה מִמֶּךָ אֶל תַּחֲקֹר. וְהַכְּרוּבִים אֵלָיו,
בְּנִפְיָהֶם פְּתוּחִים לְמַעְלָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם. (במדבר
ו) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל - מִתּוֹךְ הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי.
מִדָּבַר אֵלָיו - מִתּוֹךְ הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וַיִּשְׁמַע
אֶת הַקּוֹל - לְמַעְלָה מִתּוֹךְ הָאֵב. וַיְדַבֵּר אֵלָיו -
מִתּוֹךְ הָאֵם. וּמִי שָׁמַע אוֹתוֹ? הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי.
וְהַדָּבָר נִשְׁמַע אֶל הַשְּׂכִינָה.

מִרְאֵה רְבִיעִי וַחֲמִישִׁי - מִמְּרֵאָה מִתְּנָיו וּלְמַעְלָה,
נִצַּח. וּמִמְּרֵאָה מִתְּנָיו וּלְמַטָּה, חוֹד. שֶׁהֵם
שְׁתֵּי שׁוֹקֵים. הַמְּרֵאָה הַשִּׁשִּׁי - רְאִיתִי כְּמֵרֵאָה אֵשׁ,
וְזוֹ הַגְּבוּרָה, שֶׁמִּשָּׁם אוֹתָם שְׁנַיִם כְּרוּבִים וְהֵב.
שֶׁכֶּסֶף הוּא לְיָמִין, תְּזַהֵב לְשִׁמְאֵל. וְשִׁבְעָה מִיָּנִי וְהֵב
נִבְלָלִים בּוֹ.

תִּמְרָאָה הַשְּׁבִיעִי - כְּמִרְאָה הַקִּשְׁתִּי אֲשֶׁר יִהְיֶה
 בְּעֵינַי. מִי הָעֵינַי? זֶה הַחֶסֶד שְׁעוֹלָה
 שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם, וְבוֹ כָּא הַקְּדוּשָׁה פְּרוּךְ הוּא בְּעַב
 הָעֵינַי בְּעִבּוֹר יִשְׁמַע הָעַם (בְּשִׁבְעָא) לְדַבֵּר עִם מֵאֶשֶׁה. וְבוֹ
 יֵשׁ שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם שֶׁהוּא חֶסֶד, נִרְאִית קִשְׁתִּי שֶׁהִיא
 צְדִיק בְּגוֹנֵי הַמְּאִירִים, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה גּוֹנִים שֶׁל
 שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, וְבוֹ הֵם נִכְלָלִים. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר
 בְּצְדִיק וַיִּבְלוּ, שְׁעוֹלָה שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם, שָׂבוּ נִכְלָלִים
 שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בְּכֹל מְכֹל כֹּל.
 וּבֵאלֹהֵי שְׁלֹשֶׁת הַגּוֹנִים, וְרֵאִיתִיהָ, אֶת הַשְּׁכִינָה,
 לְזִכַּר בְּרִית עוֹלָם.

שֶׁהַצְּדִיק הוּא הָאֱלֹהִים הַשְּׁשִׁי, הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי. וְנוֹסַע
 בְּיָמָיו, שֶׁהוּא חֶסֶד כּוֹלֵל שְׁבָעִים
 וּשְׁתַּיִם, וּבְשִׁבְלֵוֹ נֶאֱמַר (דְּנִיאל יב) וְאַתָּה לְךָ לְקִיץ
 וְתַנּוּת, בְּצְדִיק, וְתַעֲמֹד לְגַרְלֵךְ לְקִיץ הַיָּמָיו. שֶׁהוּא
 הַיָּמָיו, שָׂבוּ (יִשְׁעִיָּה נב) כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יִרְאוּ בְּשׁוֹב ה'
 צִיּוֹן. וְנוֹסַע בְּעַ"ב שֶׁל הָעַמּוּד הָאֶמְצָעִי, שָׂבוּ (בְּרֵאשִׁית
 א) וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וּבְשִׁבְלֵהָ נֶאֱמַר
 לְלִבִּי גְלִיתִי, וּלְמִלְאָכֵי הַשָּׂרֵת לֹא גְלִיתִי. לְלִבִּי

גְּלִיתִי, וּלְאִיבְרֵי לֹא גְלִיתִי. (חסר פֶּאָן) (נִרְאָה שְׁמִין) יֵשׁ בְּכָל
 דּוֹר וְדוֹר בְּפִי זְכוּיֹתֵיהֶם, בְּכָל מוֹרָה הַדּוֹר בְּפִי
 אֲשֶׁר בַּהַדּוֹר נוֹטִים אֲחֶרָיו. וְאִם הִתְטָאִים מִתַּרְבִּים
 עָלֶיהָ - אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, הִנְאִלְפָה (גְּדֻמִּית) עַד הַדּוֹר
 הָאֲחֶרֶון. וּמִשׁוּם זֶה כָּל הַקְצִין כָּלוּ, וְהַכֹּל תָּלוּי
 בַּתְּשׁוּבָה וּבְזֻכוּיֹת שֶׁל הַמְּדוּת שֶׁל כָּל דּוֹר וְדוֹר.

אֲבָל הַקֵּץ וְהַזְּמַן שֶׁשָּׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
 תָּלוּי בְּזֻכוּיֹת וּבַמְּדוּת שֶׁל כָּל דּוֹר וְדוֹר,
 אֲלֵא בּוֹ תָּלוּי! זֶהוּ אֲשַׁכְּתוּב (ישעיה מ"ח) לְמַעַנִי לְמַעַנִי
 אֲעִשֶׂהָ, (יחזקאל ב') וְאֲעַשׂ לְמַעַן שָׁמַי. וּמִשׁוּם זֶה כָּל
 קֵץ שֶׁל כָּל דְּרָגָה הוּא בְּפִי הַזְּכוּיֹת שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם
 הוּא, וְהַקֵּץ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא תָּלוּי
 בְּזֻכוּיֹתֵיהֶם.

וַיֵּשׁ שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם אַחַר הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי בְּפִי
 הַמְּדָה הַהִיא. וַיֵּשׁ שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם אַחַר אֵלֶף
 וּמֵאֲתַיִם בְּפִי הַמְּדָה הַהִיא. וַיֵּשׁ מֵאֲתַיִם וַחֲמִשִּׁים
 וַיֵּשׁ שֶׁל נֶחַ שָׁלוֹ, כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יִרְאוּ קֵץ אַחַר יֵשׁ
 מֵאֲתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשׁ בְּפִי (אוֹתָהּ) הַמְּדָה, וְהַדְּרָגָה

הוּוּ שֶׁל רְצוֹן שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא. שְׁנֵי קִצֵּי
 אֲזָרִיךְ. וְזֶה וְכָל הַחֲשֻׁבֹנוֹת וְגִמְטְרִיאוֹת שֶׁל קִצֵּים
 הֵם פְּרַפְרָאוֹת לְחֻכְמָה מְכַתֵּר לְמַעְלָה אֵין קִין
 וְחֲשֻׁבוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה: וְלִפְנֵי אֶחָד
 מֵה אֲתָה סוֹפֵר. הָרֹאשׁ שֶׁל כָּל הַקִּצִּים - חֻכְמָה,
 חֲסוּף שֶׁל כָּל הַקִּצִּים הוּא, שֶׁחֲשֻׁבִינָה הִיא
 הַעֲשִׂירִית.

הַעֲמוּד הָאֲמֻצֵּי כּוֹלֵל הָרֹאשׁ וְחֲסוּף שֶׁל כָּל
 הַקִּצִּים, וְכָל סוּף הוּא בְּצַדִּיק, וְהַכֹּל
 נִכְלָל בְּצַדִּיק שְׁכוּלֵל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת שֶׁבָּהֶם נִקְרָא
 שְׁבִיעֵי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. וְהוּוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) וַיְכַל
 אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ
 אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְזֶהוּ בְּעֵב הַעֲנֹן, וּמִמֶּנּוּ
 נִמְצָא הַשֵּׁם בֶּן שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם שִׁמוֹת וַיִּסְעַ וַיִּבְאֵ
 וַיִּט, שֶׁהֵם כָּלָל וּפְרָט וְכָלָל, שֶׁנִּכְלָלִים בְּמִים אִשׁ
 וְרוּחַ, וְהֵם יָם וְאֹוִיר וְרִקִיעַ.

וְהֵם תֵּים וְתַקְוָה תִּימִין, מִלְאָךְ תַּחֲסֵד, וְזֶה מִיכָאֵל,
 שֶׁהוּא עַל שֵׁם (שמות טו) מִי כְמוֹךְ בְּאֵלִים ה',

וְשָׁמַוּ מִכְּבִי שְׁעוֹלָה לְשָׁבָעִים וּשְׁתַּיִם בְּחֻשְׁבוֹן
 אוֹתֵיזוֹת, וְאִזְרוּ אֲרָבָעִים וּשְׁתַּיִם. וְזֶהוּ כְחוֹ, (ישעיה מג)
 כִּי תִלְךָ בְּמוֹ אִישׁ לֹא תִכְוֶה. שְׁזֶה מְכַבֵּה אִישׁ,
 וּמִיכָאֵל הוּא דְמוֹת אֲרִיָּה, שְׁהוּא אֲרִיָּה מִמֵּיִם. (שמות
 טו) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם
 לְחָרְבָה, בְּכַח שֵׁל גְּבִרְיָאֵל שְׁלִיחַ הַגְּבוּרָה שְׁמִמְנָה
 עַל חָרְבָה. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמָר כּוּ וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם
 לְחָרְבָה, מִתְּצַד שֵׁל אֲוִרְיָאֵל, שְׁלִיחוֹ שֵׁל הָעֲמוּד
 הָאֲמֻצְעִי, הַפְּרִיד בֵּין מַיִם וְאִישׁ. זֶהוּ שְׁכַת־טוֹב, וַיִּבֵּא
 בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם, שְׁהִיא אִישׁ גְּבִרְיָה, וּבֵין מַחְנֵה
 יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא מַיִם.

וַיְהִי הָעֵצָן מִיָּמִין, וְהַחֲשׂוֹךְ שֵׁל חֲרָשָׁעִים מִשְׁמָאל,
 שְׁהִלְךְ לְקַטְרָג לְצַד הַשְּׁמָאל שֵׁל גְּבוּרָה, וְלֹא
 קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלְּיָלָה. וּכְמוֹ שְׁהַפְּרִיד בֵּין
 הַשְּׁמָאל שֵׁל הַצַּד הָאֲחֵר לְיָמִין שֵׁל הַקֶּדֶשׁ שְׁלֹא
 הִתְקַרַב אֵלָיָה, כִּדְ מְבִיחַד בֵּין הַיָּמִין וְהַשְּׁמָאל שֵׁל
 הַקֶּדֶשׁ, שְׁכּוּ הַשְּׁמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְהָאוֹתֵיזוֹת וְהַתְּוִיֹּזוֹת
 מִשְׁלָשׁוֹת, וּמִשׁוֹם זֶה וְה"ו וְכו' מִשְׁלָשׁ בְּשָׁלֹשׁ
 אוֹתֵיזוֹת, מִשׁוֹם שְׁיִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי לְכַחַן וְלִלְוִי. אֲבָל

שמות מרבעים ואותיות של תבה ארבע הם
מהשכינה.

ותשע ספירות הן משלשות בעמוד האמצעי,
כמו זה: ח'כ'מה חס'ד נצ'ח פת'ר
תפאר'ת יס'וד בינ'ה גבור'ה הו'ה, ומלכות היא
עשירית להם, ורביעית להם מצד האם העליונה,
היא שמינית, ושלוש הספירות הללו לבושם חשך
ענן וערפל. החשך לשמאל, הענן לימין, והערפל
באמצע, תחת השמים שהוא העמוד האמצעי. זהו
שכתוב (תהלים יח) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרֶד וְעֶרְפֶּל תַּחַת
רְגְלָיו. בענן שיוציא קול, שנאמר בו (שם כט) קול ה'
על המים.

וכמה קולות מתפוצצים מןנו, שנאמר בהם (שם
צג) מקלות מים רבים, מצד הגבורה ששם
חשך, שבו (בראשית כז) יצחק ותבכהין עיניו מראת.
דופק קול שנאמר בו (תהלים כט) קול ה' חצב להבות
אש, ומצד הערפל דופק הקול שנאמר בו קול ה'

בְּהָרָה, תִּדְוַע הַדּוֹר לְיִשְׂרָאֵל הוֹפֵק זָקֵן. וְהוּ
שְׂפָתוֹב (וּיְקָרָא מַט) וְתַדְרָת פְּנֵי זָקֵן.

שְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת אַחֲרֵים מִנְצַח הוֹד יְסוֹד, שְׁהִם
בְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. הַקּוֹל הַשְּׂבִיעִי
יּוֹצֵא מִן הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וּבְנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת הֵם.
הַיִּת לְיָמִין, נֵר לְשֹׁמְאֵל, הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי פְתִילָה
שְׁאֲחוּזָה בְּשִׁנְיָהֶם, שְׁהִיא עֵץ פְּרִי עֵשָׂה פְּרִי לְמִינוֹ.
אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ, זֶה הַכְּלִי שֶׁל הַנֵּר, וְנֵר
שֶׁל שְׂפָת מִצַּד הַגְּבוּרָה בּוֹעֶרֶת וּמוֹאֶרֶת. אוֹי לְמִי
שְׁמֻקְרִיב אֵשׁ זָרָה אֵלֶיהָ, שְׂבִנְלָלוּ צָוָה לֹא תִבְעֶרוּ
אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשְּׂפָת, וְאֵת הַשְּׂבִינָה כְּדֹ
נִקְרָאת נֵר ^(דף קטו ע"ב) מִצַּד הַשֹּׁמְאֵל, וְנִקְרָאת אוֹר מִצַּד
הַיָּמִין, שְׁשֵׁם (שְׁמוֹת כו) זֵית זָךְ וְכו' לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד,
וְהוּא שְׁמֵן לְמֵאֹר, שְׁהִיא כִּי נֵר מְצוּה וְתוֹרָה אוֹר,
וְהִיא פְתִילָה מִצַּד הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי שְׁאוּחוֹ
בְּשִׁנְיָהֶם.

וְכִמּוֹ זֶה זָרַע שֶׁל אָדָם בְּנֶגֶד שְׁמֵן, וּבְרִית מִילָה
בְּנֶגֶד פְתִילָה. נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם בְּנֶגֶד נֵר

שָׁל מְנוּרָתָהּ. הַמְרָאָה הַשְּׁמִינִי, הָאֵם הָעֲלִיזָנָה
 נִקְרְאָתָה - בֵּין מְרָאָה הַנְּנָה סְבִיב, מִטָּ"ה הָאֱלֹהִים.
 הַנְּנָה מְצַד הַיָּמִין מִטָּה כְּלִפֵּי חֶסֶד, לְרַחֵם עַל בְּעָלֵי
 הַתְּשׁוּבָה, שָׁבוּ נְאֻמָּר כִּי יְמִינָךְ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל
 שָׁבִים. מְצַד הַשְּׂמָאל מִטָּה הָאֱלֹהִים, לְהַכּוֹת בּוֹ אֶת
 הָרָשָׁעִים. וְהוּוֹ שְׁכַת־וֹב (שְׁמוֹת י"ו) וּמִטָּךְ אֲשֶׁר הַכִּיתָ בּוֹ
 אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלְכָתָּ.

וְשִׁבְעַת שְׁכַתוֹת, לְכָל אַחַת שְׁבַעַת יָמִים, עוֹלָיִם
 לְאַרְבָּעִים וְתֵשַׁע. וְזֵהוּ (וַיִּקְרָא בָהּ) וְסַפְרָתָ לְךָ
 שִׁבְעַת שְׁכַתוֹת שָׁנִים, הֵם אַרְבָּעִים וְתֵשַׁע שָׁנִים.
 וְאַרְבָּעִים וְתֵשַׁע יָמִים שִׁבְעַת שְׁכַתוֹת, כְּנֻגַד שְׁבַעַת
 הַשְּׁמוֹת הָאֱלֹהִים, שָׁהֵם:

אב"ג ית"ן, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג,
 חק"ב טז"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת, הם
 שְׁבַעַת שְׁמוֹת, וּלְכָל אַחַת שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת כְּנֻגַד שֵׁשַׁת
 יָמֵי הַשָּׁבוּעַ לְכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת. וְאֵלוֹ הֵם שְׁנַאֲמָר
 (ישעיה ו) שָׁרְפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנַפִּים שֵׁשׁ
 כְּנַפִּים לְאַחַד. וְכֻלָּם אַרְבָּעִים וְתֵשַׁע שְׁבַעַת שְׁכַתוֹת,

וארבעים ושנים ימים של חל. ושבע שבתות שבע
 ספירות, לכל אחת שש דרגות, ועולים לארבעים
 ותשעה פנים טהור של התורה. האם העליונה
 חמשים יום של ספירת העמר. ה' העליונה מן
 מפי"ה. ושלש דרגות הן עליונות - שרפים וחיזות
 ואופני הקדש.

השרפים, בהם פורחת האם העליונה שהיא
 נשמת כל חי, וממנה נשמת החיים
 של האדם, שנאמר בו ויפח באפיו נשמת חיים.
 ובשרפים שנמשכים מאלו היא פורחת בכל לילה
 לאם העליונה, ובכל שעה שחוזרת בתשובה,
 שבשכיחה נאמר ויברא אלהים את האדם בצלמו.
 האדם השבנונו חמשים. רוח הקדש שנאמר בה
 ורוח אלהים מרחפת על פני המים. שאותם בני
 תורה, המים של התורה, נטלה מהעמוד האמצעי,
 זו עולה בכל לילה בארבע חיות שלכל אחת
 ארבע בנפים, ובהם פורחים למעלה לעמוד
 האמצעי שכולל יאהדונה. יהו"ה מימין, אדני
 משמאל. הנפש באה מצד האופנים, שנאמר

עליהם (יחזקאל א) ומראה האופנים ומעשיהם בעין
 תרשיש. נאמר כאן תרשיש, ונאמר בשיר השירים
 (שיר ה) ידיו גלילי זהב ממלאים בתרשיש.

ואף על גב שהרי בארנו למעלה, שרפים וחיות
 ואופנים, בכל מקום שמתחדשים בו רזים,
 צריך להתזיר אותם השרפים כנגד כנפי הכרובים,
 והחיות כנגד גוף הכרובים. האופנים כנגד רגלי
 הכרובים, שהם עגלים. משנלו ישראל, היו
 מתמעטים כנפי החיות, וכרוב אחד, שהוא
 העמוד האמצעי, התעלה לאותו המפלא (ומבסח),
 שנאמר בו (תהלים יח) וירכב על כרוב ויעף.

נשארו כרוב שני, שהיא השכינה בגלות. אשריו
 מי שמחבר אותם בשפתים שלמות כח"י
 העולמים, שהוא לשון למודים, כולל שמונה
 עשרה ברכות התפלה, שבו מתכנסים שרפים
 וחיות ואופנים, כלם כנפיהם פתוחים כנגדו,
 וקולו נשמע מתוך העמוד האמצעי ושומעים

לָהֶם. וְהוּא שְׁכַתוּב (יחזקאל א) וְאַשְׁמַע אֶת קוֹל
בְּנֵיהֶם.

בְּאִיזָה מְקוֹם נִשְׁמָע? בְּקִרְיַאת שְׁמַע, וּבְאִיזָה
מְקוֹם נִפְתָּחוּ? בְּשִׁישְׁרָאֵל אוֹמְרִים אֲדָנִי
שְׁפָתַי תִּפְתָּח. אֲדָנִי - הַשְׂכִּינָה, כְּשֶׁנִּפְתַּח לְקַבֵּל
אֶת בְּעֵלָהּ, נִפְתָּחִים שְׂרָפִים וְחַיֹּת וְאוֹפָנִים,
בְּנֵיהֶם אֵלָיו לְקַבֵּל אוֹתָם לְרִבּוֹנָם. וְהוּא שְׁכַתוּב
(שם) וּפְנִיָהּם וּבְנֵיהֶם פְּרָדוֹת מְלַמְעָלָה. הָרִי
שְׁאוֹתָם הַכְּרוּבִים זָכַר וּנְקָבָה יַחַד. בְּתַפְלַת
הָעֲמִידָה נֶאֱמַר בְּשְׂרָפִים וְחַיֹּת וְאוֹפָנִים, (שם)
בְּעַמָּדָם תִּרְפִּינָה בְּנֵיהֶן. בְּעַמָּדָם - וְדַאי יִשְׂרָאֵל
בְּתַפְלַת הָעֲמִידָה, בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן אוֹתָם הַכְּרוּבִים
וּפְנִיָהּם אִישׁ אֶל אָחִיו. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן תִּתְּפְלוֹת
מִתְּקַבְּלוֹת בְּרָצוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר עָלֶיהֶן תִּתְּפְלוֹת כְּנֶגֶד
תְּמִידִין. וְעוֹד הָרִי פָּרְשׁוּהָ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׂאִין
עֲבוֹרָה אֶלָּא תִּתְּפְלוֹת, שֶׁשְׂקוּלָהּ תִּתְּפְלוֹת כְּעֲבוֹדַת
הַכֹּהֲנִים, וּכְמוֹ הַקְּרָבָנוֹת שֶׁלָּהֶם.

בְּזִמְן שֶׁהַכְּרוּבִים, שָׁהָם הָעֲמוּד הָאֲמֻצֵּי
וְהַשְּׂכִינָה, אֵינָם פָּנִים בְּפָנִים, אֵין הַתְּפִלָּה
מִתְקַבֵּלָת, וְיוֹצֵא סִמָּא"ל, שֶׁהוּא הַפְּלֶב, לֶאֱכֹל אֶת
הַקְּרָבָנוֹת שְׁלָהֶם, שָׁהָם הַתְּפִלוֹת, וְזָהוּ (וַיִּקְרָא ט)
וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם. וְזוֹ הָאֲכִילָה
שֶׁל הַקְּרָבָנוֹת שֶׁהֵן תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנֹאמַר בָּהֶם
וַיָּמָתוּ, כְּמוֹ שֶׁבְּנֵי אֶחָד, וְאֵין מִיתָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא
עֲנִיּוֹת. וּבְפָנִים שֶׁל הַכְּרוּבִים הִלְלוּ נֹאמַר (שְׁמוֹת ל"ג)
וְדָבַר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים.

קָמוּ כָלֶם בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה וְהַמְּלָאכִים, וְאָמְרוּ, מִי
הוּא שֶׁנִּגְלָה הַסּוּדוֹת הִלְלוּ? אֲלֵא וַדַּאי זָהוּ
שֶׁנִּקְרָא סֵפֶר הַזֶּהר, בְּדִרְגָּה שְׁלוֹ, שֶׁהוּא בְּדִיוֹקָן שֶׁל
רְבוּנוֹ, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (דְּנִיאל ד) גְּדַל הָעֵץ וְהַתְּחוּבָה,
שֶׁלְרִגְלָיו תִּהְיֶה בַּצֵּל חַיּוֹת הַשָּׂדֶה, שֶׁהֵן חַיּוֹת
הַקֹּדֶשׁ. וּבְעֲנַפָּיו יְדוּרוּ צִפְרֵי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהֵן הַנְּשָׁמוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת. וּמִמֶּנּוּ יִזּוֹן כָּל בָּשָׂר, זֶה יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא בְּבִת עֵינוּ מְאִירָה הַשְּׂכִינָה,
שֶׁבְשִׁבִילֹו נֹאמַר (שְׁמוֹת ג) וַיִּרְא מִלְּאֶךְ ה' אֱלֹיוּ בְּלִבַּת
אִשׁ מִתוֹךְ הַסֶּנֶה. וְזֶה בִּ"ת ל"ב, בַּת כְּלוּלָה מֵעֵשֶׂר

אֲמִירוֹת וְל"ב נְתִיבוֹת שְׁלָה, שָׁהֵם ל"ב אֱלֹהִים שָׁל
 מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. שְׁבַגְלָל הֶל"ב הָזֶה נֶאֱמַר, הֵלֵב
 רוּאָה הֵלֵב שׁוֹמֵעַ. בְּעֵינַי שָׁלוּ מֵאִיר הָעֵמוֹד
 הַאֲמֻצְעִי.

בְּשִׁלְשֵׁת צְבָעֵי עֵינָי הִמְנִית מְאִירִים שְׁלֹשָׁה
 אָבוֹת. בְּשֵׁתִי כִנְפֵי עֵינָי פּוֹתְחִים
 וְסוֹגְרִים שְׁנֵי עֵמוּדֵי אֱמֶת, בְּרַב הָעֵינַי שְׁאוּחֵז בְּשֵׁתִי
 כִנְפֵי הָעֵינַי שָׁלוּ, זֶה צְדִיק. בַּת דְּבָרָה קִטְנָה יֵשׁ
 מִכְּפָנִים תַּחַת בַּת הָעֵינַי הָעֲלִיוֹנָה, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה
 הַתַּחְתּוֹנָה. שְׁבַת הָעֵינַי הָעֲלִיוֹנָה שָׁם חֲכָמָה, לֵב,
 הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. הָאוֹר ^(דף קטז ע"א) שְׁמֵאִיר בְּבַת הָעֵינַי
 שְׁהִיא י' וְעֵמוֹ נִקְרָא הָאוֹר הַקְּדוֹמוֹן, זֶה כְּתוּב
 עֲלִיוֹן. וְעוֹד, בְּשִׁבְעָה גְלָדֵי הָעֵינַי שָׁלוּ מְאִירִים
 נִשְׁמוֹת רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְשֵׁשֶׁת חֲבָרָיו, וְעֲלִיהֶם נֶאֱמַר
 (זכריה ד) שְׁבַעַה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת.

וַיֵּשׁ מִפְּרֵשׁ אוֹתָם כֶּךָ בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת שָׁל
 הַשֵּׁם הַמְּפֹרֵשׁ. בְּשִׁבְעָה גְלָדֵי הָעֵינַי וְשִׁלְשֵׁת
 צְבָעֵי הָעֵינַי מְאִירוֹת עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן יו"ד ה"א

וא"ו ה"א, וְזֶהוּ (יחזקאל א) וְדַמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.
 בְּשָׁנֵי כְרוּבֵי הָעֵינַן וּבְשָׁנֵי עַפְעָפֵי הָעֵינַן מְאִירִים פְּנֵי
 אָדָם, שָׁהֵם ד', וְהֵם יְהו"ה, וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר וְדַמוֹת
 פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. דַּמוֹת שְׁלֹשׁ הַחַיּוֹת הֵם דַּמוֹת פְּנֵי
 אָדָם, כָּל אֵיבֹר וְאֵיבֹר שָׁלוֹ, נִמְצְאָת רְשׁוֹת הַיְחִידָה,
 שְׁרָחְבוּ אַרְבָּעָה וְנִבְחָו עֲשָׂרָה, שָׁחַן אַרְבַּע עֲשָׂרָה
 אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ. בְּאֵיבֹרִים שָׁלוֹ מְקַנְנֹת כָּל
 נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל שְׂשִׁים רַבּוֹא שֶׁל יִשְׂרָאֵל. שְׂשִׁים
 רַבּוֹא שֶׁל מְלָאכִים כֻּלָּם שְׂמֵת־כְּנָסִים בְּחִבּוֹר הַזֶּה
 מְקַנְנִים בוֹ.

אָמְרוּ הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיזָנָה: וַדַּאי זֶה
 הוּא שְׁדַרְגָּתוֹ הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׁעֵתִיד
 לְהַגְלוֹת בְּדוֹר שְׁחֵמְלָךְ הַמְּשִׁיחַ מִתְּנַלְחָה בוֹ. וְסוּד
 הַדָּבָר הַכָּתוּב מוֹכִיחַ, מ'ה שְׁתִּי'ה הו'א שְׁתִּי'ה.
 וְכֵן מִמְּכוּ"ן שְׁבֵת"ו הַשְּׁנַי"ח אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ.

קוּם רוּעָה תִּנְאַמֵּן לְהַתְעוֹרֵר לְאוֹתוֹ שֶׁנֹּאמֵר בוֹ
 אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עָר. וְכִמְהָ הֵם יִשְׁנִים וְשָׁנָה
 בְּעֵינֵיהֶם, שְׁלֹא פוֹתְחִים אוֹתָם לְהַתְעַפֵּק בְּסוּדוֹת

שָׁל תְּתוּרָה, שְׁכָל רָז נִקְרָא אֹר, לְהַאִיר בּוּ לְבַת
הָעֵינַי וּלְעוֹרֵר אוֹתָהּ בּוּ אֵל בַּעֲלָהּ, שְׁהִיא יִשְׁנָה
בְּנִלוֹת בֵּין אוֹתָם בַּעֲלֵי תוּרָה, שְׁאִין אֶחָד מֵהֶם
שְׁיַעוֹרֵר אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, שְׁהִיא רָ"ו, הָאֹר שְׁמַאִיר
בָּהּ בְּבַת הָעֵינַי. שְׁרוּ, אֹר הוּא בְּחֻשְׁבוֹן. שְׁחֲרֵי אֶתָּה
הוּא שְׁנַאֲמַר בּוּ מִשָּׁה קִבֵּל תוּרָה מְסִינֵי. שְׁחֲרֵי כָּל
הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים וּבַעֲלֵי קִבְלָה אֶצְלָךְ הֵם כְּלִבְנָה
וְהַכּוֹכְבִים וְהַמּוֹלֹת, שְׁאִין לָהֶם אֹר אֶלָּא מִן
הַשָּׁמֶשׁ.

וּמִשׁוֹם שְׁנַאֲמַר בְּךָ פָּנֵי מִשָּׁה כְּפָנֵי חֲמָה, קוֹם
הָאֹר לָהֶם, שְׁעַד שְׁאֲמַת מַאִיר לָהֶם, כְּלָם
הֵם בְּחֻשְׁכָּה וְאִין לָהֶם אֹר. שְׁכַמְקוֹם שְׁאֶתָּה
תְּמַצָּא, הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי נִמְצָא שָׁם, שְׁהוּא כּוֹלֵל
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. אֶתָּה הוּא הַמְּרָאָה שָׁל כָּל
מְרָאוֹת הַנְּבוּאוֹת, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וְאֶרְאֶה
מְרָאוֹת אֱלֹהִים. הַמְּרָאָה הַתְּשִׁיעִי - (שם) מְרָאָה
דְּמוֹת כְּבוֹד ה'. וְזוֹ חֲכָמָה שְׁיִישׁ בָּהּ כַּח מְ'ה, וְכַמָּה
חֻשְׁבוֹנוֹת וְגִימְטְרִיאֹת יִישׁ שָׁם, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם

תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת פְּרַפְרָאוֹת לַחֲכָמָה. וְהֵם מִ"ה
 יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הו"א (הו) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

נֵאמַר בְּעַל סֵפֶר יְצִירָה: עֶשֶׂר, וְלֹא ט' וְלֹא י"א.
 כְּמוֹ שֶׁעֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ,
 שְׁלֹשׁ לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, וְלֹא לְגַרֵעַ מֵהֶן.
 וְחֲשׁוֹן שֶׁל עֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה הֵם מ"ה. הַכֹּחַ
 שֶׁלֹּו הֵם כ"ח אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל עֶשֶׂר
 הָאֵלֹו. וְהֵם יו"ד וְא"ו דָּל"ת, ה"א אָל"ף, וְא"ו
 אָל"ף וְא"ו, ה"א אָל"ף. עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד עֶשֶׂר
 אֲצַבְעוֹת. כ"ח אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד כ"ח פְּרָקֵי עֶשֶׂר
 אֲצַבְעוֹת, וּבְשִׁבְלֵם נֵאמַר (במדבר יד) וְעַתָּה יִגְדַל נָא
 כ"ח אֲדָנִי.

וּמִשּׁוֹם הַכֹּחַ הַזֶּה נֵאמַר, שְׁמִי שְׁלֹשׁ יוֹדֵעַ
 בְּגִימְטְרִיאוֹת וְחֲשׁוֹנוֹת שְׁלֹו, עֵתִיד
 לָרֶדֶת לְשֵׁאוֹל, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּחַ בְּמִדְרָשׁ, (קהלת ט) (כל
 אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדָד לַעֲשׂוֹת בְּכַחַד עֲשֵׂה) כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֲשׁוֹן
 וְדַעַת וְחֲכָמָה בְּשֵׁאוֹל אֲשֶׁר אֶתָּה הַלֵּךְ שָׁמָּה. מִ"ה
 הוּא כְּבו"ד אַחֵר. כְּמוֹ זֶה וְא"ו חֲשׁוֹנוֹ אַחֵר

כְּבוֹד. הוּא יו"ד ה"א ה"א. וְכְבוֹד הוּא חֲשׁוֹן
 ל"ב, וְהוּא ל"ב אָח"ד. וּבְגִלְלוּ נְאֻמָּר (יחזקאל א) הוּא
 מְרֵאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה'. וְעוֹד, מָה פְּאוֹתֵיזוֹת מ"ם
 ה"א שְׁעוֹלָה בְּגִימְטְרִיא אֶהְיֶה אֲדַנְי, וְחֲשׁוֹנוֹ
 אֱלֹהִים. וְזֶה הַכְּנוֹי שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, שְׁכָךְ עוֹלָה
 אֱלֹהִים בְּגִימְטְרִיא כְּנוֹי. וְזֶהוּ הַשֵּׁם בְּכְנוֹי. הַכֶּסֶף א
 כָּךְ עוֹלָה הוּא בְּחֲשׁוֹנוֹ כ"ו כ"פ וּא"ו הוּא.

יְהוֹ"ה אֱלֹהִים בְּגִימְטְרִיא א' תּוֹסֶפֶת, מְרֵאָה
 שְׁשֻׁמוֹ וְכְנוֹיו אָחָד, וְאֵינוֹ כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם
 שֶׁהוּא אָחָד וְכְנוֹיו אָחָד, אֵלָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוּא וְשֻׁמוֹ וְכְנוֹיו הַכֹּל אָחָד. תִּשְׁעַ הַמְּרֵאוֹת הִלְלוּ
 רָאָה יְחֻזְקָאֵל מִתּוֹךְ תִּשְׁעַ צוּרוֹת אַחֲרוֹת. הַמְּרֵאָה
 הַעֲשִׂירִי שֶׁהוּא כֶּתֶר מְפֹלָא וּמְכֻסָּה, לֹא גִלָּה בּוֹ
 שׁוֹם מְרֵאָה בְּעוֹלָם. וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב (שם) וְאַרְאֶה וְאֶפְלֵ
 עַל פְּנֵי, וְלֹא אָמַר מָה רָאָה. מִשׁוֹם שֶׁנְּאֻמָּר עָלָיו
 בְּמִפְלָא מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסָּה מִמֶּךָ אֵל תִּחְקֹר.
 אִין לָךְ עֵסֶק בְּנִסְתָּרִים.

מי המסתרים שָׁלוֹ? אֵלֹהֵי שֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים סְתָרַי
 תּוֹרָה גְנוּזִים (סודות) שְׁתַּלּוּיִים מִמֶּנּוּ, כְּחֶשְׁבוֹן
 כֶּתֶ"ר, וְכֹל אֶחָד מִלְּמַד סוּד לְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ, וְהֵם
 עוֹלָמוֹת גְּנוּזִים לְאוֹתוֹ מִפְּלֵא, שֶׁהוּא עֵלִית כָּל
 הָעֲלִיּוֹנִים. קוּם רוּעָה הַנְּאֻמָּן, גִּלְהָ שְׁכָחִיו, שְׁתָּרִי
 הַרְשׁוֹת גְּתָנָה לָךְ מִן עֵלִית כָּל הָעֵלוֹת. וְעֵנֶן וְעֶרְפֶּל
 - אָב וְאִם. וְשִׁבְעָה עֲנֵנֵי כְבוֹד - שְׁבַע סְפִירוֹת.
 הַשְּׁקֵאָה שֶׁל אֵלֹהֵי הָעֲמֻמִּים הֵם יו"ד ה"י וי"ו ה"י
 שְׁעוֹלָה לְחֶשְׁבוֹן ע"ב. וְעֲלִיו נֹאמֵר (ישעיה יט) הִנֵּה ה'
 רִכַּב עַל עֵב קָל וּבָא מִצְרַיִם. וְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת
 נִכְלְלוּ בּוֹ מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד, וּמִמֶּנּוּ שֵׁם בֶּן שְׁבַעִים
 וְשִׁתִּים כְּתוּב בְּזוּעֵ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
 שֶׁבִּאֲרוּ בְּסֵפֶר רְזִיאל, בְּשַׁעוֹר קוּמָה שֶׁהוּא הָיָה
 הַסֵּפֶר שֶׁל אָדָם הָרֵאשִׁוֹן.

וּבְשַׁעוֹלָה הַשְּׁכִינָה בְּעֲנָנִים הִלְלוּ, עוֹלָה בְּחֵשָׁאֵי
 בְּתַפְלָה בְּחֵשָׁאֵי. וּבְכֹמָה חֵיוֹת
 שֶׁהוֹלְכוֹת בְּאֵוִיר, שֶׁהֵם שְׂרָפִים חֲשֵׁמְלִים, עֶשֶׂר
 כֶּתוּבֵי הֵם בְּלֵם הוֹתָחִים בְּנִפְיָהֶם אֲלֵיהֶם. וְהוּ
 שְׁכָתוּב (יחזקאל א) וּפְנִיָהֶם וּבְנִפְיָהֶם פְּרָדוֹת מְלֻמְעָלָה,

לְקַבֵּל הַשְּׂכִינָה עֲלֵיהֶם. וּבְשִׁעוֹלָה, עוֹלָה בְּכָל־
בְּהֶבְלִים הִלְלוּ שָׁל הַפֶּה, שֶׁהֵם שִׁבְעָה הֶבְלִים
שֶׁאָמַר קִהְלָת וּשְׁלֹשָׁה גְּנוּזִים.

וּבְשִׁעוֹלָה עֲלֵיהֶם, מִיַּד יוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּכַמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת.
הַמַּחְנוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה עוֹלוֹת עִם הַשְּׂכִינָה, וּמַחְנוֹת
הַמֶּלֶךְ יוֹרְדִים עֲלֵיהֶם, וְהֵם הַמְּרַכְּבוֹת הַתְּחַתּוֹנוֹת
מִהָעֲלִיוֹנוֹת, וּמְקַבְּלִים אֵלָיו מֵאֵלָיו בְּשִׂמְחָה
בְּנִשְׂיָקוֹת. וְסוּד הַדָּבָר, (בְּרֵאשִׁית כח) וְהִנֵּה מִלְּאֲכִי
אֱלֹהִים עֲלֵי־ם ^(דף קט"ז ע"ב) וְיֹרְדִים בּוֹ. וְהִנֵּה הַמִּלְּאֲכִים שֶׁל
הַשְּׂכִינָה שֹׁנְעֵשִׂית אֱלֹהִים עוֹלִים, וּמִלְּאֲכִים יוֹרְדִים
בּוֹ אֱלֵיהָ.

אֲשֶׁר־י תִפְלֵת הָאָדָם שֶׁהִיא עוֹשָׂה סֵלֶם לְשָׁנֵי
מַחְנוֹת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה. וּמִשּׁוֹם זֶה,
בְּשִׁעוֹלִים מַחְנוֹת הַגְּבִירָה, עוֹלִים בְּחֵשָׁאֵי,
וּבְשִׁיּוֹרְדִים מַחְנוֹת הַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם, הֵם מְדַבְּרִים
עֲלֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ תוֹמֵן הוּא תִיחַוֵּד שֶׁל תִּקּוּל וְהַדְּבֹר
יַחַד.

יאהדונה, שפשבילו נאמר גדול העונה אמן
 יותר מן המברך. וְחַרֵּי פְּרִשׁוּתָּהּ,
 וּבְשִׁינְרָדִים מִחֲנוּת הַמְּלָכָה, יוֹרְדִים בְּקוֹלוֹת. וְהוּ
 שְׁפָתוֹב (שמות יט) וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל
 הָהָר וְקֹל שֹׁפָר תָּזַק מְאֹד. שְׁבָרָה דְרָרָה הַמְּטָר -
 לְהַעֲלוֹת עָנָן בְּחֲשָׁאֵי, וּלְהוֹרִיד מְטָר בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת.
 וְאִין מְטָר אֵלֶּא הַשְּׁקָאֵת הַתּוֹרָה לְשִׁבְיָנָה.
 שְׁהַשְּׁבִינָה הִיא גֵר, שְׁנֵאמַר בָּהּ הִיא הָעֵלָה.
 יִשְׂרָאֵל פְּתִילַת שֶׁמֶן תּוֹרָה לְהַעֲלֹת גֵר תְּמִיד,
 וּבְזִמְן שְׁהַתְּפִלָּה שְׁהִיא מְצוּהָ, עוֹלָה בַּתּוֹרָה, אִין
 לָהּ כְּבִיָּה עוֹלָמִית.

וּבְשִׁתְּפִלָּה, הִיא עֵת רְצוֹן לְפָנֵי ה', נִרְאִית
 הַקְּשֵׁת בְּגוֹנֵיָה מְאִירִים בְּעָנָן,
 בְּאוֹתוֹ תִּזְמֵן וְרִאִיתֶיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם. שְׁבִנְוִנִים
 הַמְּאִירִים הִלְלוּ נוֹדַע שְׁשִׁבְיָנָה עוֹלָה לְפָנֵי ה'
 בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אִם לֹא נִרְאִית הַקְּשֵׁת
 בְּגוֹנֵים מְאִירִים, הִיא רוֹמְזוֹת (איכה ג) סִכְתָּה בְּעָנָן לְךָ
 מִעֲבוֹר תְּפִלָּה. וְנִרְאִית בְּלִבוֹשׁ שֶׁל עָנָן שְׁחָר.

אם קִשְׁתָּ בּוֹ בְּגִנְנִים חֲשׂוּכִים, הִיא רוֹמְזָה אֵל
 תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֲרֵת. וְאִם צָבְעִי הִקְשִׁית
 מְאִירִים, הִיא רוֹמְזָה שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאָוָה. שְׁחֹרָה
 אֲנִי - בְּעֵנֶן שָׁחַר, וְנֹאָוָה - בְּגִנְנִים יָפִים מְאִירִים
 שֶׁל הַקְּשִׁית, בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וּשְׂכַר הַתְּפִלָּה שֶׁל הַתְּקוּן הַזֶּה, כְּשִׁיּוֹצֵאת הַנְּשֻׁמָּה
 מִן הַגּוֹף לְלֶכֶת לְעוֹלָם הַבָּא, כִּמּוֹ שֶׁהוּא
 כְּבִדְ אֶת הַשְּׂכִינָה וְהַלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּכִמָּה עֲנָנִים שֶׁל
 לְבוּשִׁים נְכֻבָּדִים, שֶׁנִּקְרְאוּ עֲנָנֵי כְבוֹד, וְהַעֲלָה
 אוֹתָהּ בַּתְּפִלָּתוֹ לְקַדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת
 וְזִמִּירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, שֶׁהַתְּפִלָּה כְּךָ מַעֲלָה
 אוֹתָהּ תְּקוּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם הַבָּא לְנִשְׁמָתוֹ
 בְּלְבוּשׁ עֲנָנֵי כְבוֹד וּבְכִמָּה שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת
 וְהוֹדָאוֹת, כִּמּוֹ שִׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בְּעֲנָנֵי
 כְבוֹד וּבְנִגּוֹן, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת טו) אִזּוּ יִשִּׁיר מִלְּשָׁה
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

וְכִמּוֹ שֶׁמַּעֲלָה אוֹתָהּ בְּכִמָּה מַחְנֹת שֶׁל מְלָאכִים,
 וּמוֹרִיד אֲלֶיהָ אֶת מַחְנֹת תְּקוּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא

לְפָנֶיהָ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם - כִּךְ מַעֲלָה אֶת
הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוֹף עִם מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה, וַיִּוָּרֵד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפָנֶיהָ עִם מַחְנוֹתָיו.

וּכְמוֹ שְׂמַעְיָר אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַפְלִין שֶׁל
רֵאשׁ, וּמִתְקִין לוֹ כִּסֵּא בְּצִיצִית, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרוֹהָ (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כִּסֵּא - כִּךְ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִתְקֵן לְנִשְׁמָתוֹ כִּסֵּא, וּמִתְקֵן לוֹ דִּירָה
עִם מְזוּזָה, וּמַעֲיָר אוֹתוֹ בְּכֶתֶר שֶׁלוֹ.

וּכְמוֹ שְׂקָנְשֵׁר אֶת הַשְּׂכִינָה עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּקָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין וּמִיַּחַד אוֹתָהּ בּוֹ - כִּךְ
הָרוּחַ שֶׁלוֹ קָשׁוּרָה עִם הַנְּפֶשׁ, וְהַנְּשָׁמָה עִם בְּעֻלָּהּ,
שֶׁהוּא אָדָם, וּמִתְקִין לוֹ דִּירָה עִמּוֹ. וְהַסִּימֵן - (משלי
ב) גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם. ג"ר - נֶפֶשׁ רֹו"חַ, וְהֵם
אַצִּילוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה, וְהָעֶמּוּד הָאֲמֻצְעֵי שְׂכּוּלָל
שֶׁשׁ סְפִירוֹת. נִשְׁמַת אָדָם - הָאַצִּילוֹת שֶׁל הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה וְחֻכְמָה, שֶׁשֵּׁם מ"ה, שֶׁהוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן.
הַמַּחְשְׁבָה כֶּתֶר עֲלִיּוֹן, תְּפִלִּין עַל רֵאשׁ - הָאֵב
וְהָאֵם. וּמִשׁוּם זֶה נֵאמַר בְּאָדָם, בְּמִדָּה שֶׁאָדָם

מוֹדָה, בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ. וּבְשָׂכִיל בְּנֵי הָאָדָם נֹאמְר
 (שמואל-א ב) כִּי מְכַבְּרֵי אֲכַבֵּד וּבְנֵי יִקְלוּ. וְלֹא עוֹד,
 אֵלֶּא מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ חֲרוּת.

וּבָעֵת צָרִיד לְפָרֵשׁ עַל פֶּה שְׁעוֹלָה תִּתְּפֹלֶה מִמֶּנָּה,
 בְּצַפּוֹר וּכְיוֹנָה וּבְנִשְׁרָ. וּבְשִׁישְׁרָאֵל יֵצְאוּ
 מִמְּצָרִים, יֵצְאוּ כְּמוֹ שְׁיוֹנָה בּוֹרַחַת, וְהַנִּץ הָיָה רוֹדֵף
 אַחֲרֶיהָ, כִּי יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁמַחֲצֵד שְׁלוֹ הַשְּׂכִינָה
 בּוֹרַחַת בָּהּ כְּיוֹנָה, וְסַמָּ"ל וְצַבֵּאוֹתָיו רוֹדְפִים
 אַחֲרֶיהָ בְּכַמָּה חֲטָאִים שְׁמִלְמָדִים עַל פֶּעַל אוֹתָהּ
 הַתְּפִלָּה, וּמִלְמַד אוֹתָם בְּגִבּוֹרָה לְעַכְבֵּי אֶת הַשְּׂכִינָה
 שָׁם, שְׁלֹא תַעֲלֶה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם אוֹתָהּ
 הַתְּפִלָּה. וְזוֹהֵי תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שֶׁהָיוּ בְּלִי
 זְכוּת שֶׁל תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְחַמִּים לָהֶם
 חוֹמָה, וְכִּי הֵם הַתְּפִלוֹת מְעַכְּבוֹת.

וְאֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, פֶּעַל הַתְּפִלוֹת הוּא שְׂאוֹמֵר
 לְשִׁלִּיחַ הַתְּפִלוֹת מִטְטְרוֹן: מַה תִּצְעַק אֵלַי?
 אָמַר לַתְּפִלוֹת לְנִסְעַ בְּמִסְעֵיהֶם. וְהוּ שְׂפָתוֹב (שמות)
 (יד) דִּבֵּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. לְאָדָם שֶׁחוֹלֵף בְּדֶרֶךְ,

והוֹלֵךְ אַחֲרָיו אוֹתוֹ בַּעַל מַסֵּי הַמֶּלֶךְ, וְאוֹחֵז בּוֹ עַד
 שְׁפוֹרֵעַ מְנַדָּה בְּלוֹ (סוּגֵי מַסִּים) וְהַלֵּךְ. מִשׁוֹם שְׁפָרַת,
 הוּא צוֹנַח לְמִי שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ: יבֹא אֲדוֹנּוֹ וַיֹּאמֶר,
 (אָמַר) לוֹ שִׁילֵךְ לְדַרְכּוֹ, שְׁאַנִּי פְרַעַתִּיו. כָּא פַּעַל
 הַמַּסִּים שֶׁל הַמֶּלֶךְ. מָה עֲשָׂה? הַמַּבִּיעַ רֹאשׁוֹ פְּטִיט
 וְחָרַג אוֹתוֹ. כֶּף הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא עֲשָׂה בַּמַּצְרִים.
 זְהוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת טו) מְרַכְּבוֹת פְּרַעַח וְגו' מַבְּעוֹ בְּיָם
 סוּף.

וְמִי גָרַם שְׁרוּדָפִים אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל? מִשׁוֹם שְׁפָרַם
 הַיְתָה לָהֶם תּוֹרָה לֹא תָהָה שְׁטַר שְׁחֲרוּר,
 מִשׁוֹם שְׁתּוֹרָה הִיא שְׁטַר חֲרוֹת לְבָנֵי אָדָם מִיַּצֵּר
 חָרַע וּמַמְלֵאךְ הַמְּוֹת וּמְכָל מְקַטְרֵגֵי הָעוֹלָם. זְהוֹ
 שְׁפָתוֹב (שֵׁם לֵב) וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת
 עַל הַלְּחַת. וְזוֹ הָאֵם הָעֵלְיוֹנָה שְׁנַת הַחַמְּשִׁים,
 שְׁמֹשֶׁם תּוֹרָה, שְׁהִיא הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי שְׁנִקְרָאת
 חֲרוֹת, שְׁמֹשֶׁם נִתְּנָה לְיוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה, שְׁהִיא
 הַשְּׂכִינָה, שְׁמַצְדָּה נִקְרָאוֹ יִשְׂרָאֵל יוֹנָה.

וְכַךְ בְּשִׁתְּפֻלָּה, שְׁהִיא יוֹנָה, עוֹלָה בַּתּוֹרָה, מֵהַ
 כְּתוּב בּוֹ? (ישעיה נב) כִּי לֹא בְחַפְזוֹן תֵּצֵאוּ
 וּבְמִנוּסָה לֹא תִלְכוּן כִּי הִלֵּךְ לְפָנֵיכֶם ה' וְגו'. וְאֵלֹהֵי
 הַזֶּה הַתְּפִלּוֹת שֶׁל בְּעֲלֵי הַתּוֹרָה, שְׁעוֹלָה כְּנֶשֶׁר
 שְׂאִינֹו פוֹחַד מְכַל עוֹפוֹת הָעוֹלָם. וּמֵהֵצֵד שְׁלָחֵם
 (שֶׁל הַתְּפִלָּה) הַגְּבִירָה הִיא דְרֹךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. וַיֵּשׁ
 שְׂאִימֵר כֹּה, וְהַכֹּל אִמְתָּ.

וּמֵצִדֵּם שֶׁל בְּעֲלֵי הַמִּקְרָא עוֹלָה הַתְּפִלָּה כְּמוֹ
 צִפּוֹר. וּמֵצִדֵּם שֶׁל בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה עוֹלָה
 כְּמוֹ יוֹנָה. וּמֵצִדֵּם שֶׁל בְּעֲלֵי קַבְּלָה עוֹלָה כְּמוֹ נֶשֶׁר,
 גְּבִירָה עַל הַכֹּל. אֲבָל מֵצִדֵּם שֶׁל אֵלֹהֵי שְׂאִינֵי בָּהֶם
 מִקְרָא מִשְׁנָה וְקַבְּלָה, שֶׁהֵם עֲמֵי הָאָרֶץ, אֵינֶן לָהּ
 עֲלִיָּה בָּהֶם.

וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר קַהֲלַת בְּדִרְדֵי רָמוֹ, (קהלת ג) מִי יוֹדֵעַ
 רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ
 הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ. וְרוּחַ הַבְּהֵמָה,
 אֵלֹהֵי הֵם עֲמֵי הָאָרֶץ, וְלִפְעָמִים יוֹצְאִים מֵהֶם יֵרֵעַ
 מְעַלָּה, בְּנֵי תּוֹרָה, לְעֵלוֹת (דף קיז ע"א) בָּהֶם. מִשּׁוּם זֶה

בְּאֵרוֹ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, הִזְהָרוּ בְּעַמֵּי הָאָרֶץ,
שֶׁלִּפְעָמִים יוֹצְאִים מֵהֶם בָּנִים מְעֵלִים בְּעֵלֵי תוֹרָה.

קָם הַמְּנוֹרָה הַקְּרוֹשָׁה וְכָל הַמַּחֲנוֹת לְנִשְׁק אֹתוֹ
וְקָן. פָּרַח. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, וַדַּאי אֹתוֹ וְקָן
לֹא רָצָה לְטַל שָׂכָר מֵעַמָּנוּ לְנִשְׁק אֹתוֹ, וּמִשּׁוֹם כֵּן
פָּרַח. אֲשֶׁרֵי חִלְקָנוּ שְׂזוּכֵינוּ לְשִׁמְעַ שְׂכָר שֶׁל מִצְוָה
וְשֶׁל תְּפִלָּה בְּעוֹלָם הַבַּא.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אָבֵא, מִי הָיָה אֹתוֹ הַתּוֹקֵן?
אָמַר, וַדַּאי רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הַנּוֹדֵעַ שְׁנַשְׁמָתוֹ
יִרְדָּה מְלַבֶּשֶׁת בְּאוֹיֵר שֶׁל הַהֶבֶל שֶׁל הַתּוֹרָה. שְׂבִימָן
שֶׁהַצְּדִיקִים מִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, כָּל הַהֶבְלִים הָאֵלוּ
שֶׁעוֹלִים מִפִּיהֶם בַּתּוֹרָה, כִּפְּהַ נְשָׁמוֹת שֶׁל אֹתוֹ
הָעוֹלָם רוֹכְבִים עֲלֵיהֶם וּמִתְלַבְּשִׁים בָּהֶם. וְהַקּוֹלוֹת
וְהַדְּבוּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה נַעֲשִׂים לָהֶם כְּמוֹ סוּסִים,
וְרוֹכְבִים עֲלֵיהֶם וַיּוֹרְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֶפְלוּ
הַמְּלֵאכִים. וְכָל שְׂפָן בַּחֲבוּר הַזֶּה.

וּבְבַעֲלֵי הַחֲבוּר הַזֶּה שָׂבוּ הַקְּרוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא הַטָּה
הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם כְּמוֹ שְׂפָסְיָנִי, וְהוּא

יֵרֵד עָלָיו לְהַקִּים שְׂכִינְתּוֹ בְּשָׁשִׁים רְבּוּא שֶׁל
 מַלְאָכִים, וּבְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ וְשִׁעְתִּידוֹת
 לְהִבְרָאוֹת. וְהוּא שֶׁכָּתוּב (דברים כט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ
 פֹּה עִמָּנוּ וְנו'.

וּבְנִשְׁמוֹת הָאֲצִילוֹת שֶׁל פִּיּוֹ, הֵיא סִינִי. וְהַקּוֹל
 שֶׁלּוֹ (כ"א) כְּמוֹ הַקּוֹל שֶׁל אֲדוֹנוֹ,
 שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ (דברים ה) קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם שֹׁמְעִים. וְכָל
 דְּבוּר וְדְבוּר נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ מִלְּאֹהִי. וְנִשְׁמָתוֹ בְּגִלְגָּלָה
 מִכְרִיזִים לְמַעְלָה, בְּשַׁעוֹלָה בְּכָל לַיְלָה: תֵּנוּ כְבוֹד
 לְדִיוֹקָן הַמְּלָךְ. בֵּינְתָיִם הִנֵּה הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן בָּא.
 נָטַל מִקֶּלַע בִּידּוֹ.

פָּתַח וְאָמַר, וְרָקֵא מִקַּם שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוּלְתָא.
 נָטַל שֶׁלֹּשׁ אַבְנִים וְזָרַק אוֹתָן לְמַעְלָה.
 וּבְשִׁזְרַק אוֹתָן, נַעֲשׂוּ אֶבֶן אַחַת, וְאָמַר לְרֵאשִׁי
 הַיְשִׁיבָה: קִבְּלוּ אֵלַיְכֶם אֵת הָאֶבֶן הַזֹּאת, שְׁחֵרֵי
 הַשְּׂכִינָה בְּנִלוֹת, וְאִין בְּכֶם מִי שִׁיתְעוֹרֵר אֵלַיָּה
 לְרִצּוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, וְלֹא עוֹד, אֵלָּא כַּמָּה בַּעֲלֵי
 מְדַרְשׁוֹת, שֶׁהֵם חֲבָרִים אֲצִלְכֶם, צוֹנְחִים בְּכָל יוֹם

וְלִילָה בַּתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה בְּכַמָּה קְשׁוּיֹת, וְצוּזוּחִים
 בָּהּ כְּמוֹ כְּלָבִים שְׂאוֹמְרִים הֵב הֵב, כְּמוֹ שְׂהַגִּיהֶנָּם
 צוּזוּחַ הֵב הֵב. וְהוּוּ שְׂכַתוּב (משלי ל) לַעֲלֹקָה שְׂתִי בְּנוֹת
 הֵב הֵב. הֵב לָנוּ עֵשֶׂר בְּעוֹלָם הַזֶּה, הֵב לָנוּ עֵשֶׂר
 בְּעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ שְׂבַאֲרוּתָה, לְמַד תּוֹרָה תְּרַבֶּהָ,
 וַיִּתְּנוּ לָךְ שְׂכָר תְּרַבֶּהָ. וְאִין מִי שְׂשִׁשְׁתִּדְּל בַּתּוֹרָה
 לְהַעֲלוֹת בָּהּ הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת וְלִיַּחַד אוֹתָהּ עִם
 בְּעֹלָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם אֲמוּמֵי עֵינַיִם וּסְתוּמֵי לֵב.

וּמִשּׁוּם זֶה יוֹצֵא קוֹל בְּכָל לַיְלָה, כְּשִׁיזְרַד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּוּ לָנוּ עֵדוֹן, כְּשִׁעוֹלוֹת הַנְּשָׁמוֹת
 לְפָנָיו, וְאוֹתוֹ הַקּוֹל אוֹמֵר פְּסוּק בַּכַּתוּב (ישעיה ב)
 קוֹל אֹמֵר קְרָא, לָךְ וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׂשִׁשְׁתִּדְּלוּ בַּתּוֹרָה
 כִּדִּי לְחַבֵּר הַשְּׂכִינָה עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּ. כְּמוֹ
 שְׂדוּד שְׂאָמֵר (תהלים קלב) אִם אֵתֵן שְׁנַת לְעֵינַי
 לְעַפְעָפִי תִּנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לָהּ. וְהוּוּ הִיָּה
 מִשְׂתִּדְּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אֶת הָאֵם, שְׂשִׁנְאָמֵר בָּהּ (משלי
 א) וְאֵל תִּטְּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ, עִם בְּעֹלָהּ. שְׂחֵרֵי
 הַשְּׂכִינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרְאוֹת גְּמִילוֹת חֶסְדִּים.

וּמִצַּד הַגְּבוּרָה נִקְרְאתָ עֲקֵדָה וְקַרְבֵּן, וּמִצַּד
הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי נִקְרְאתָ תּוֹרָה, וְאִין מִי
שְׁיַעִיר אוֹתָהּ בַּמִּדּוֹת הַלְלוּ לְבַעֲלָהּ. וְהוּ שְׁכַתוֹב
(ישעיה נא) אִין מְנַהֵל לָהּ וְגו'. וּמִשׁוּם זֶה הַקּוּל אוֹמֵר
(ישעיה מ) מָה אֶקְרָא כָּל הַבָּשָׂר חֲצִיר. שְׁלֹא
מִשְׁתַּדְּלִים אֲלֵא לְזַבַּח בָּשָׂר, וְאֵלּוּ הֵם עַמֵּי הָאָרֶץ.
וְאֵלּוּ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּגַמְלֵי חֶסֶד וּבַתּוֹרָה, לֹא
מִשְׁתַּדְּלִים אֲלֵא לְעֲצָמָם, וּבְשִׁבְלֵם נֹאמֵר וְכָל
חֶסְדוֹ בְּצִיץ הַשְּׂדֵה. וְכָל אֵלּוּ שְׁלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ
לְשִׁמָּה - רוּחַ הַקִּדְשׁ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, לֹא שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם. וְהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים עח) וַיִּזְכֹּר כִּי בָשָׂר הִמָּה
רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יִשׁוּב.

וַיֵּשׁ שְׁלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה שְׁבַעֲלָהּ לְשִׁמָּה,
וְנֹאמֵר בָּהֶם (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
בְּעַבְדָּה קָשָׁה - זוֹ קָשִׁיָּה. בְּחֹמֶר - זֶה קָל וְחֹמֶר.
וּבְלִבְנִים - בְּלִבּוֹן הַהֲלָכוֹת. שְׁעֲלֵיהֶם נֹאמֵר וְתִכּוֹן
לְבָנִים תִּתְּנֵנוּ. בְּכָל עַבְדָּה בַשְּׂדֵה - זוֹ בְּרִיתָא. אֵת
כָּל עַבְדָּתָם - זוֹ פְּסָקָה. אֲשֶׁר עֲבָדוּ בָהֶם בְּפֶרֶךְ -

בְּרַכָּהּ. כְּשֶׁהִנִּיעוּ לְעַמְקָהּ שֶׁל הַלְכָּהּ, נֹאמַר בָּהֶם
אִין הַלְכָּהּ כְּפִלּוֹנֵי.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵיהֶם שְׁמֵשֶׁת־לַיִם בָּהּ לְשִׁמּוֹה, שָׁהֶם בְּעֲלֵי
הַמַּגְנִיִּים שֶׁל בֵּית הַמִּדְבָּר, שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם (במדבר
יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱל. כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, אִין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֲלָא בְּמִי שְׁמִמִּית
עֲצָמוֹ עָלֶיהָ.

וְאִין מִיָּתָהּ אֲלָא עֲנִי, שֶׁבְּאֵרוֹהָ בּוֹ פֶת בְּמִלַּח
תֹּאכֵל. וְעֲלֵיהֶם נֹאמַר (ישעיה כו) יִחְיוּ מִתִּידָהּ.
אֵלּוֹ שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱל.
שְׁוֹדָאֵי בָּהֶם מִתְקַיֶּמֶת שְׂכִינָהּ, וְעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהַחְיֹתָם בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ, כָּל הַמְּקַיִּים אֶת
הַתּוֹרָה מֵעֲנִי, סוֹפּוֹ לְקַיְמָהּ מֵעֶשֶׂר וְגו'. נִבְלָתִי
יְקוּמוּן, אֵלּוֹ שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם (משלי ל) אִם נִבְלָתָהּ
בְּהַתְנַשֵּׂא. וְאָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַמַּגְנִיִּים עֲצָמוֹ
עַל הַתּוֹרָה, לְסוֹף מִתְנַשֵּׂא.

הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכִנֵּי עֶפְרָה, אֵלּוֹ שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם וְעַל
הָאָרֶץ תִּישָׁן. מִשּׁוֹם הֵהִיא שֶׁנֹּאמַר בָּהּ

(קהלת ג) תִּכְלֹל הָיָה מִן הָעֶפְרָה, וַאֲפֹלוּ גִלְגָּל חֲמָה, שָׁבוּ
 בִּרְדֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבֹרָהֶם וְהָיָה (ושמתי את)
 וְרָעָה בְּעֶפְרַת הָאָרֶץ. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה, שֶׁבְּשִׁבְלָה נֶאֱמַר
 בְּאֵלוֹ שְׁמֵשֶׁת־דָּלִים כָּהֵן לְשִׁמְהָ, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
 אֲדַמַּת עֶפְרַת יִקְיִצּוּ אֱלֹהִים לְחַיֵּי עוֹלָם. (ואלו שלא משתדלים
 כָּהֵן לְשִׁמְהָ, יִהְיוּ לְחֲרָפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי מֵל אֲרוֹת מִלְכָּה (ישעיה כו), וְזֶה יו"ד ה"א וּא"ו.
 זֶהוּ חֲשֻׁבּוֹן מ"ל תּוֹרָה שֶׁבְּעֵל פֶּה, שֶׁהוּא ה"א,
 שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה הֵיא בְּחֲשֻׁבּוֹן ה"א, וּבְשִׁבְלָה
 בְּאֵרוֹ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הָעוֹסֵק בְּמֵל תּוֹרָה, מֵל
 תּוֹרָה מְתִיחוֹ. וְזֶהוּ שְׁמֵת־פְּלָלִים בּוֹ מוֹרִיד הַט"ל.
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (הושע יא) לֹא אָבּוֹא בְּעִיר.

מִשָּׁל לְבַת מִלְכָּה שֶׁהִלְךָ בְּעֵלָה לְמַדִּינַת תְּיָם, וְלִזְמַן
 שָׁבָא אֵלֶיהָ, נִשְׁבַּע לָהּ שְׁלֹא נִכְנָם בִּישׁוּב.
 וְזֶהוּ לֹא אָבּוֹא בְּעִיר. וְאִם אֵינָה מֵאֲמִינָה לִי, הֲרֵי
 לָךְ סִימָן שְׂרָאשֵׁי נִמְלָא ט"ל, שְׁוֹחֵוֹ הַטֵּל לְחַחֲיוֹת
 בּוֹ מִתִּים. (ישעיה כו) וְאָרֶץ רַפָּאִים תִּפְּיֵל, פְּרִשׁוּחַ

בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, מִי הֲרַפְּאִים? אֵלּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם
בְּפֶסוּק אַחֵר רַפְּאִים בְּל יִקְמוּ.

וְאֵלּוּ יֵהּ שְׁמֵת־רַפִּים מִדְּבָרֵי תוֹרָה לְעִבּוּדָה וְרָה,
שְׁנוֹתָנִים לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת אֶת
מִמוֹנָם לְהַתְנַבֵּר בָּהֶם, וּמִרַפִּים יְדִיהֶם ^(דף קיז ע"ב) מֵאֵלּוּ
שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ לְעֵשׂוֹת חֶסֶד עִמָּהֶם. אֵלּוּ
לֹא יִקְוּמוּ, וְהָאָרֶץ מִפִּילָה אוֹתָם, כְּאִשָּׁה מְעַפְרַת
שֶׁמִּפִּילָה נְפָלִים, וְזֶהוּ וְאָרֶץ רַפְּאִים תִּפִּיל. שֶׁהַנֶּפֶל
אֵינוֹ בַּר קִימָא, וְזֶהוּ שֶׁלֹּא כָּלוּ לוֹ חֻדְשָׁיו, שֶׁהֵם
תִּשְׁעָה יְרֵחֵי הַמְּעַפְרָת. מִי הַמְּעַפְרָת?

אֵלּא זֶה תּוֹרָה, וְהִיא הַשְּׂכִינָה, אוֹתוֹ הַיֶּלֶד שֶׁנוֹלָד
בְּמִנְהָ בַּתּוֹרָה, בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מֵאֵלּוּ
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֵין בֶּן דָּוִד כֹּא עַד שֶׁתִּתְּפֹשֵׁט מַלְכוּת
הַרְשָׁעָה תִּשְׁעָה חֻדְשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל. בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
הוּא מְשִׁיחַ אִי"ן. וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי עוֹשֶׂה אוֹתוֹ יֵשׁ
מֵאֵין, בְּסִפְרָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְהַחֲכָמָה מֵאֵין
תִּפְצֹא. בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי מוֹסִיף בּוֹ בִּינָה, וְזֶה וְנָחָה
עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וּמִשּׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ

בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, אֵיזוֹהוּ חֶכֶם? הַמְּבִין דְּבַר מִתּוֹךְ
 דְּבַר. שְׁקָדִים שָׂבָא לְעוֹלָם מְלַמְּדִים אוֹתוֹ חֲכָמָה
 וּבִינָה. בַּחֲדָשׁ הֶרְבִּיעֵי גּוֹמֵל עִמּוֹ חֶסֶד, שְׂמִיכָנִים לוֹ
 פְּרִנְסָה מִטְּפוֹר אָמוּ. בַּחֲדָשׁ הֶחְמִישִׁי נוֹתֵן בּוֹ תַקְוָה
 שָׁל גְבוּרָה לְהַתְנַבֵּר עַל יֵצֵר הָרַע מֵצַד שָׁל סַמָּא"ל
 שָׁלָא יִשְׁלַט עֲלָיו בְּבִטָּן אָמוּ לְעֲשׂוֹת אוֹתוֹ גִּפְל
 לְחַרְגַּת הַמְּשִׁיחַ.

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי נוֹתֵן בּוֹ דַעַת וְכַח וְיָפִי שָׁל פְּנִים.
 בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְהַשְּׁמִינִי נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ
 הַקִּדְשׁ מֵצַד שָׁל נִצְחָה וְהוֹד, שְׁהֵם שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת.
 וּמִשׁוֹם זֶה נִתְנַבְּא רוּחַ הַקִּדְשׁ עֲלָיו, (יְדִמִּיָּה א) בְּטָרָם
 אֶצְרֵךְ בְּבִטָּן יְדַעְתִּיךָ וּבְטָרָם תִּצְאָ מִרְחֵם וְגו'. מֵצַד
 הַצְּדִיק נוֹתֵן לוֹ אוֹת וּמוֹפֵת בַּחֲדָשׁ הַתְּשִׁיעִי שְׁנוֹלָד
 מִהוֹל, וְאוֹתוֹ הַתִּינוּק הוּא הָעֲשִׂירִי מֵצַד הַמְּלָכוֹת,
 הוּא הַטְּפָה הָעֲשִׂירִית, וּמִשׁוֹם זֶה זָכָה לְתַשַּׁע
 הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ.

קָמוּ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה וְאָמְרוּ, רוּעָה תִּנְאַמֵּן, מָלוּ
 תְּאָבֵן שְׁלֵךְ אֵלֶיךָ, שְׂאֲתָה הוּא שְׂנַאֲמַר עֲלֶיךָ

(שמות ה) וַתֵּרֶא אֶת־יְהוָה כִּי טוֹב הוּא. וּפְרָשׁוּהָ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, מַה יָּהּ כִּי טוֹב? שְׁנוּלַד מָהוּל. וְאַתָּה הוּא
כָּלוּל בְּתַשְׁעָה הַחֲדָשִׁים הַלָּלוּ, וּמִצַּד הָעֶבֶד שְׁלָךְ,
הַמְלִכּוֹת הַקְּדוּשָׁה נֹאמֵר בָּהּ (דברים לג) וַיְהִי בִישָׂרוֹן
מְלָךְ. וְזוֹ הָאֲבֹן, טַפָּח קְדוּשָׁה כָּלוּלָה מִעֲשָׂרָה.
אַתָּה הוּא הַיָּדַע שְׁנִמְשַׁכְתָּ מִמִּנְהָ, וּבָךְ תִּלְוִיָּה
הַנְּאֻלָּה, וְעֲלִיךְ עֲתִיד לְהַכְנֹת בְּנִין וְעֲלִיךְ תִּקּוּם.
טַל אֹתָהּ אֲלִיךְ. אָמַר לָהֶם, אֵינְכֶם יְכוּלִים לְהַנְצִיל.
אִם נִצַּלְתֶּם מֵאֲבֹן אַחַת, אֲנִי אֲזַרְק לָכֶם שֵׁשׁ,
שְׁנַיִמֵר בָּהֶם בָּר־א שִׁ"ת. נְטַל הַמְקַלֵּעַ כְּמוֹ
מְקַדֵּם.

פְּתַח וְאָמַר זְרָקָא מְקַרְר שׁוֹפָר הוּלָךְ סְנוּלָתָא.
שְׁלֵשׁ אֲבָנִים עֲלִיזוֹת הֵן סְנוּלָתָא. שְׁלֵשׁ
טַפּוֹת עֲלִיזוֹת שְׁנַיִמֵר בָּהֶן (איוב לג) הֵן כָּל אֵלָה
יִפְעַל אֵל פְּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבַר. וְשְׁלֵשׁ טַפּוֹת
תַּחְתּוֹנוֹת כְּנֻגָדִם סְנוּל, עֲלִיָּהֵן נֹאמֵר (מיכה ו) שְׂמַעוּ
הָרִים אֵת רִיב ה'. מִי הַהָרִים? אֵלָּה הִנֵּה שְׁלֵשׁ
אֲבָנִים עֲלִיזוֹת אֲצֻלְכֶם, שְׁתֵּן סְנוּלָתָא. וּלְמִי
מִכֶּם? לְרַבִּי וְרַב וְרַב־א שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיזוֹנָה,

שְׁכַנְנֶדְכֶם הָיוּ כָּל רַב מִבְּבַל, וְרַבֵּי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְרַבָּא מִשְׁאֵר הָאֲרָצוֹת.

שָׁמְעוּ שְׂלֵאוֹתֵיזוֹת רִיב וְקַטְמָה וּמַחְלָקַת בְּהַלְכָּה
לְמַעַלָּה, וְרַבֵּי וְרַב וְרַבָּא מַחְלָקַת וְרִיב
וְקַטְמָה בְּהַלְכָּה שְׂלָהֶם לְמַטָּה. וְאִין בְּכֶם שְׂיִהְיָה
רִיב וְקַטְמָה וּמַחְלָקַת בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה לְקַדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְדַחַק אוֹתוֹ בְּכַמָּה קְשִׁיוֹת עַד שְׂיִוְצִיא
אוֹתוֹ מִן הַגְּלוּת.

וְהֵאֲתָנִים - אֵלּוּ הַתְּנָאִים שֶׁל הַמִּשְׁנָה שֶׁל
הַיְשִׁיבָה שֶׁלְמַטָּה. הִנֵּה שֶׁלֹּשׁ אַבְנִים
אֲצִלְכֶם, שֶׁהֵם סְגוּל. שְׂשִׁשׁ הַנְּקֻדוֹת הִלְלוּ הֵם
שֶׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְכָל נְקֻדָּה הִיא עֵשֶׂר, וְעוֹלָם
לָם' מִסְכָּתוֹת, שְׂעֲלִיהֶם אָמַר שְׁלֹמֹה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו)
שְׂשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת. וַיֵּשׁ לוֹ כַּמָּה בְּתוֹלוֹת אֲחֻרֵיהָ
רְעוּתֶיהָ שֶׁל הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בְּהִן (שם)
וְעֲלָמוֹת אִין מִסְפָּר. וְהַשְּׂכִינָה הִיא כְּתוּר עַל כָּלָם.

הַתֵּג שֶׁל זֶרְקָא, עָלְיוּ נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי לֹא) רַבּוֹת בְּנוֹת
עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה. וְהִיא רִיב

וּקְטָטָה וּמַחֲלֶקֶת וְקִשְׁיָה לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבִיל
 יִשְׂרָאֵל אֲחִיכֶם. וּמִזֵּי הַמִּשְׁנָה שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 בְּכָל יוֹם וְלִילָה בַּנְּלוֹת, הִיא רִיב בְּשִׁבִילֵם שְׂוִי צִיֵּא
 אוֹתָם, וְאִין מִי שְׂיִתְיָה רִיב וּקְטָטָה וּמַחֲלֶקֶת
 לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבִילוֹ בַּנְּלוֹת.

קָם וְקָז אַחַד מִבְּיִנְיָהֶם וְאָמַר, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, כַּמָּה
 חֻזְקוֹת הָאֲבָנִים שְׁזַרְקָת, שְׁהוֹדְעוּעוּ בְּעָלֵי
 הַיְשִׁיבָה שְׁלִמְעָלָה וּמִטָּה, וְאַפְלוֹ הַמְּלֻאָכִים
 הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁהֵם סוּמְכִים אֶת שֵׁשׁ מְדַרְגּוֹת הַכֶּסֶּא,
 וְהַכֶּסֶּא הוֹדְעוּעוּ. אֲבָל תְּרֵי אֵיתָן מוֹשְׁבֵיךָ אֵלֶיךָ,
 שְׁהִיא הַשְּׁבִיעִית, הַשְּׁמֵר מִמְּנָה, שְׁתְּרֵי הָאֲבָן
 שְׁזַרְקָת תְּרֵי הִיא אֲצִלָּה, שְׁהִיא כְּתָר עַל כָּלֵם.
 וְשִׁים בְּפִלְע קִנְדָּה, וְשֵׁשׁ אַחֲרִים אֲצִלָּה, מִשׁוּם שְׁהוּא
 אָמַר (יחזקאל לו) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה. תְּרֵי שֵׁשׁ
 אֲצִלָּה. כִּי אִם לְשֵׁם קִדְשֵׁי. תְּרֵי הַשְּׁבִיעִית אֲצִלָּה.
 וְלֹא עוֹד, אֲלָא אַתָּה הוּא שְׁנַאֲמַר בְּךָ וַיֵּךְ אֶת
 הַפִּלְע, וְשִׁים בְּפִלְע, שְׁהַתְּחַשׁ קִנְדָּה לְכַפֵּר עוֹנָדָּה.

תקדוש ברוך הוא צוה אתכם ודברתם אל
הסלע, ואתם לא עשיתם
בך. שאם עשיתם מאמרו בדבור, היו לומדים
תורה בלי ספק ובלי קשיה ומחלקת. ומשום
שנאמר בך (במדבר ב) ויך את הסלע, ולא יצאו מןנו
אלא טפות טפות, בך בפעלי המשנה הם כמי
שמכה בסלע, והם לשונם.

כפטיש יפוצץ סלע, ופוסקים בזה כמה הלכות
פסוקות של הלכות, ולא יוצאים מהם
אלא טפות טפות והן לקומות. ומשום בך הכל
תלוי בך. תרי האבן אצלך ושש אחרות. ובך
תלויה הגאולה של השכינה ובניה, כדי שיתקן בך
מה שנתהרס בראשונה. ובשביל החביבות שלך,
שש טפות של גלגול חזרו אליך, שהם רמוזים
בראשי הענפים שלך. אותם ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש'
משה משה.

האבן השביעית (איכה ב) מה אעידך מה אדמה לך,
ונאמר בזה תבת ירושלים. ועליה אמר מה

אֲשׁוּה לָךְ. הִיא אֲשׁוּה לָךְ בְּשִׁפְרוֹן שְׁלָךְ וְאֲנַחְמָךְ.
 שְׂיֵשׁ לָךְ לְהַתְנַחֵם עִמָּה, שְׂדִיּוֹ לְעֶבֶד לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ,
 וְאַף עַל גַּב שְׂיִתְיָה גְדוֹל הַשִּׁפְרוֹן שְׁלָךְ כְּמוֹ הַיָּם.
 זְהוּ שְׁפָתוֹב (שם) כִּי גְדוֹל כַּיָּם שְׁבִירָךְ (דף קיח ע"א) מ"י
 יִרְפָּא לָךְ, שְׁחִיא הָאֵם הָעֲלִיזְנָה, הַתְּשׁוּבָה שְׁלָךְ
 בְּאֵר שְׁלָךְ שְׁחַתְּבִקְעָה, שְׁחִיא יָם הַתּוֹרָה. זְהוּ
 שְׁפָתוֹב (שמות יד) וַיֵּט מִזְשָׁה יָדוֹ עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת
 הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֹזָה כָּל הַלַּיְלָה וַיִּשָּׁם אֶת הַיָּם
 לְחִרְבָּה. (ער ב'אין).

מִכָּאֵן וְאִילָךְ, וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם שְׁלוֹ אֵלֶיךָ, וְהוּא עֵץ
 חַתִּיִּים, שְׁנֵאמַר בּוֹ (שם טו) וַיּוֹרְחוּ ה' עֵץ
 וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמָּתְקוּ הַמַּיִם, שְׁל תּוֹרָה שְׁבַעֲל
 פָה, שְׁנֵאמַר בָּהֶם (שם) וְלֹא יָכֻלוּ לְשַׁתֵּת מַיִם מִמֶּרְחַ
 כִּי מָרִים הֵם, כְּמוֹ שְׁבַאֲרוּתָה (שמות א) וַיִּמָּרְרוּ אֶת
 חַיֵּיהֶם בְּעֶבְדָּה קָשָׁה, שְׁחִיא קָשִׁיָה. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן
 וַתִּשָּׂת הָעֵדָה וּבְעִירָם.

וּבְשִׁחַתְנִלְתָּה לָךְ עֵץ חַתִּיִּים בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן, שְׁאֲתָה
 עֲתִיד לְהַתְנַלּוֹת בֵּינֵיהֶם, כְּמוֹ

שְׂבָאוֹתָ (קהלת א) מ'ה שְׁתִּי'ה הו'א שְׁתִּי'ה, כְּמֵה
 נְסִיוֹנוֹת יֵשׁ לְנִסּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל? זֶהוּ שְׂכָתוֹב שָׁם
 שָׁם לוֹ חֵק וּמְשַׁפֵּט וְשָׁם נִסְהוּ, אֶת מִשְׁהָ, וְהַתּוֹרָה
 הַחֲזוּרָה לָהֶם נִסְיוֹן לְאוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ וְהֵם
 בְּצָרוֹת רַבּוֹת. כְּמוֹ שְׂכָמְצָרִים שְׁנֵאמַר בּוֹ (שם א) כָּל
 חַיֵּן הַיְלֹוד הַיֵּאֲרָה תִשְׁלִיכֵהוּ, וְזוֹ הַתּוֹרָה שְׂכָכְתָב,
 וְכָל חֵבֶת תַּחֲיוֹן - הַתּוֹרָה שְׂכָעֵל פֶּה, שְׁשִׁתִּיחֵן הֵן
 פֶּה וְלָשׁוֹן, וּבָהֶם תִּתְּיָה אֶתְהָ כְּבֹד פֶּה וּכְבֹד לָשׁוֹן,
 וְלִחְכָם בְּרָמוֹ. וְאֵין מִיתָה שָׁל בְּעֵל אֹזֵר הַתּוֹרָה
 אֶלָּא עֲנִיּוֹת.

וּבְנֵאֱלֹהֵי הַאֲתֵרוֹנָה, תּוֹרָה תִתְּיָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
 שְׁתִּי'ם, שְׁנֵאמַר בְּךָ, הַרוּעָה הַנִּצְאָמֵן, (שם)
 וְתִשָּׁם בְּסוֹף עַל שְׂפַת הַיֵּאֲרָ. בְּסוֹף פ"ו יָמִים,
 בְּרָנָה שָׁל גְּאֱלֹהֵי, נֵאמַר בְּךָ וְתִשָּׁם בְּסוֹף עַל שְׂפַת
 הַיֵּאֲרָ, שְׁהוּא אֹזֵר הַתּוֹרָה, הָעֵמוֹד הָאֲמֻצְעֵי. שְׂפַתוֹ
 הַשְּׂכִינָה.

בְּאוֹתוֹ תִזְמֵן אֵלוֹ תַטְפוֹת שְׁתִּי'וֹ יוֹצְאוֹת מִהַסְּלֵעַ,
 שְׁתִּי'ן בְּסִקֵּי הַלְכוֹת, נֵאמַר בְּהֵם (תהלים צג)

נְשָׂאוּ נְהָרוֹת ה'. שְׁתֵּי טַפּוֹת שֶׁהֵן צִרְיָה, עוֹלוֹת עִם
 שְׁנֵי וַיִּי"ם וְנִעְשִׂים נְהָרוֹת. וְאוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיזָה,
 שֶׁהִיא סְגוּלָתָא, הַתְּעַלְתָּה עַל כַּנְּפִיָּהֶם. וְעֲלִיתוּ
 בְּאִיזָה מְקוֹם הוּא? אֵלָא אֵלּוּ שְׁנֵי נְהָרוֹת הֵם אֲבָא
 וְאֲמַא. מְצַד הַבַּת שֶׁל הַמְּלֶךְ נִקְרְאוּ טַפּוֹת, שְׁנַאֲמַר
 בָּהֶם וַיִּיצֵר, (ישעיה כו) כִּי בָּנָה ה' צוֹר עוֹלָמִים. צִיר
 שְׁנֵי עוֹלָמוֹת דְּקִים. הָעוֹלָמוֹת שֶׁל בַּת הַמְּלֶךְ הֵם
 מִמַּטָּה לְמַעְלָה. מְצַד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִקְרְאוּ
 נְהָרוֹת, וּמִשּׁוּם זֶה נְשָׂאוּ נְהָרוֹת.

לְמִי? לְאוֹתָהּ סְגוּלָתָא, מְעֲלִים אוֹתוֹ כְּתִ"ר עַל
 גְּבִיָּהֶם י י י לְהִיּוֹת כּוֹלֵל סְגוּלָתָא,
 וּמִתְעַפְּרָת בּוֹ בְּשִׁלְשָׁה כְּתָרִים, שֶׁהֵם כְּתָר כְּהֻנָּה
 וְכְתָר מַלְכוּת, וְכְתָר תּוֹרָה עַל גְּבִיָּהֶן. וְכֹךְ הֵם
 שְׁלִשָּׁה נְהָרוֹת וַיִּי"ם וְשִׁלְשׁ יוֹדִי"ם וְשִׁלְשׁ וַיִּי"ם
 רְמוּזִים בְּשִׁלְשָׁה רָאשֵׁי תְבוֹת שֶׁהֵם וַיִּסַּע וַיִּבֵּא
 וַיִּט. שְׁנַיִם שֶׁהֵם אֲבָא וְאֲמַא מְעֲלִים כְּתָר עַל
 כַּנְּפִיָּהֶם.

נְשָׂאוֹ נְהָרוֹת קוֹלָם. הֵם חֶסֶד גְּבוּרָה, עֲלֵיהֶם
 נֵאמַר נְשָׂאוֹ נְהָרוֹת קוֹלָם. מִי קוֹלָם?
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, וְזֶה הַסּוּד שֶׁל שׁוּרֵק לְמַעְלָה.
 הַשְּׁלֵשֶׁת פּוֹלָת שְׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת בְּקִשׁוֹר אֶחָד שֶׁל
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׁעָלָיו נֵאמַר (ידמ"ח ב) וְאַנְכִי
 נִמְעַתִּיד שׁוּרֵק כֹּלָה יָרַע אֲמַת.

יְשָׂאוֹ נְהָרוֹת דְּכָיִם, הֵם נִצַּח וְהוֹד. לֹא כְּתוּב
 נְשָׂאוֹ, אֶלָּא יְשָׂאוֹ, וְהֵם סְגוּל, שֶׁהִיא נְקֻדָּה
 מִצַּד הַשְּׂכִינָה, הִיא נְקֻדָּה לְמַטָּה, שְׁצַדִּיק שְׂכִינָה
 תַּחַת רַגְלָיִם, שֶׁהֵם יִרְכְּתֵי צְפוֹן. וְהוּא שְׂפָתוֹב (תהלים
 מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ וְגו'. כְּשֶׁהִיא נְקֻדָּה
 וְד' תַּחַת יִרְכִי אֲמַת, נִקְרְאת הַר צִיּוֹן, הַר נְמוּד.
 וְנִקְרְאת מִצַּד שֶׁל צַדִּיק דְּכָיִם, ד' ו' י"ם. דָּךְ כְּלוּל
 מִכ"ד אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן פְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם
 וָעֶד, וּבָהֶם אֵל יֵשֵׁב דָּךְ נְכָלָם.

יָם נִקְרְאת מִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
 מִתְמַשִּׁים אוֹתִיּוֹת שְׂכָלוֹלוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע
 בְּפֶסוּק הַרְאִשׁוֹן שְׂמִינְחִדִים אֵת הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא

פְּעָמִים, שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבָהֶם
וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיִּדַּף אֶת הַמִּצְרִי. וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם
הָעֲלִיזָה הִיא נִקְדָּה עַל פְּנֵיהֶם, קָרִית מִלֶּךָ רַב.
וּבֵעֵת נֹאמַר כֹּה (אֵיכָה א) הָעִיר רַבְתִּי עִם הַיְתָה
כַּאֲלֻמָּנָה.

קוּם הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׂאֵתָה הוּא ו' כּוֹלֵל שֵׁשׁ
סְפִירוֹת, וְאֵתָה אַחוּזוּ בֵּין כ"ה עֲלִיזָה וּבֵין
כ"ה תַּחְתּוֹנָה. קוּם אֲצֵל סְמַא"ל, שֶׁהוּא מִצְרִי,
בְּכָלִי הַקָּרֵב שְׁלֶךְ, שֶׁהֵם הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה,
הַמְקַלֵּעַ הַתַּחְתּוֹז. וְהַשְּׂכִינָה הָעֲלִיזָה, הַמְקַלֵּעַ
הָעֲלִיזוֹ, שֶׁעֲלִיו נֹאמַר (שְׁמוּאֵל-א כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אוֹיְבֶיךָ
יִקְלָעָנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלָע. מִי נֶפֶשׁ אוֹיְבֶיךָ? סֵם
מְוֵת נְחָשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, שְׂמֻקְנָנֶת בְּשִׁבְעָה סְלָעִים,
וּבַעֲלָה בְּשִׁבְעָה הָרִים.

קוּם בְּאַבְנִים שְׁלֶךְ שֶׁהִסְתַּלְקוּ בְּהָרִים לְשַׁבֵּר אֶת
הָהָרִים וְהִסְלָעִים שֶׁל הַנְּחָשׁ, וּבְשִׁבִיל הָהָרִים
שְׁלֶךְ נֹאמַר (תְּהִלִּים צג) נִשְׂאוּ נְהָרוֹת ה'. וּבָהֶם כָּל גֵּיָא
יִנְשֵׂא, הַהוּא שֶׁחֶבֶל כָּלוּל בּוֹ. וְזֶה הַרוּעָה הַנִּיֶּאֱמָן

שָׁנָאֵמַר בּוּ (דברים לד) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּנֵי. שְׁבַשְׁבִּילוֹ
 נֹאֵמַר (תהלים ס) וַיִּךְ אֶת אֲדוֹם בְּנֵי־אֵל מֶלֶח. וְנִשְׁמָתוֹ
 גְּנוּזָה בְּנֵי־אֵל מִן אֲבִנִית־אֵין. ת' תּוֹרַת מֹשֶׁה צְפוּנָה
 בְּצַד־יֵי שְׁהוּא יֵין. שְׁצַד־יֵי אֶרְכָּה מִצַּד הָעוֹלָם הַבָּא,
 מִשָּׁם הוּא טוֹב לְצַד־יֵקִים לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּנֵי־אֵל אֵב לִי־ג מִדוֹת, שְׁהֵם וּאֵין, וַיַּעֲבֹר ה' עַל
 פְּנֵיו. וַיַּעֲבֹר עֲבֵב רִי־וֹ. עֲבֵב חֶסֶד. רִי־וֹ
 גְבוּרָה, שְׁבוּ קר"ע שְׁט"ן מִן הַיָּם, וְבוּ עֲתִיד לְקַרְעַ
 לוֹ מִן הַיָּם שָׁל הַתּוֹרָה. וּמִצַּד הַחֶסֶד הוּא אֵב לִי־ג
 מִדוֹת, שְׁבוּ יְהוֹ"ה, הוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי אֶרְדָּ
 אֵפִים, וּמֵאֲרִיף בּוּ עַל הַפִּינוּנִים וּמִטָּה לָהֶם כְּלָפֵי
 חֶסֶד.

וּבְאֹתֵיזוֹת אֵת ב"ש, יְהוֹ"ה הוּא מִצַּפ"ן אֵל
 ת"ך, רַחוּ"ם גַּסְפ"י, וְכֵן עַד שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרֵה תִבּוֹת. בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה הוּא מֵאֲרִיף עַל
 הַפִּינוּנִים שְׁיַחֲזֵרוּ בְּתִשׁוּבָה. אֲבָל בְּקַר"ע שְׁט"ן יָדִין
 בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת, שְׁהוּא שְׁטָן מְלֵא עֵינַיִם. וּמִשׁוֹם
 כְּדֵי אֲבִנִית־אֵין נִקְרָא כְּתֵר חֲכָמָה, אֵב לְשֹׁלֵשׁ עֲשָׂרֵה

הַמְדוֹת, שְׁבִלְוֹלוֹת בְּחֶסֶד שְׁבִלְלֵי שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם
 שְׁמוֹת שֶׁהֵם הַכֹּל שְׁלָהֶם, וְהוּ אֲנִי וְהוּ, וְחֻכְמָה
 לְיָמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הָרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים. הָאֵם
 הָעֲלִיּוֹנָה לְגִבּוֹרָה (לְשִׁמְאֵל) בְּהָ.

קַר"ע שֵׁט"ן מִן הַשְּׁמַאֲל. וְכֵה (שְׁמוֹת י"ד) וַיִּשָּׂם אֶת
 הַיָּם לְחֻרְבָּה, וְכֵה קָרַע הַיָּם לְשָׁנִים עֶשְׂרִי
 קָרַעִים, וְכֵה רִקַּע הָאָרֶץ וַצֹּאֲצֹאֵיהָ, וְכֵה עָקַר הָרִים
 וְשִׁבַר סְלָעִים שֶׁל הַנְּחָשׁ. וְהוּ שְׂכַתוֹב (מַלְכִים-א י"ט)
 וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֹזֶק מִפְּרֵק הָרִים וּמִשִּׁבַר סְלָעִים.
 שֶׁהֵם (דף קיח ע"ב) הַהָרִים וְהַסְּלָעִים שֶׁל הַנְּחָשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר
 בּוֹ דָּרָךְ נְחָשׁ עָלֵי צוּר. וּבִשְׁם הַיָּהּ הָיָה רַבָּה עוֹקֵר
 הָרִים בְּתוֹרָה שְׂבָעֵל בְּהָ.

כְּתָר עֲלִיּוֹן הוּא פְּלֵא, וְכוּ הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי,
 שֶׁנִּקְרָא אֵשׁ עוֹשֶׂה פְּלִיאוֹת. וְהוּ שְׂכַתוֹב
 (שְׁמוֹת טו) נוֹרָא תְהִלַּת עוֹשֶׂה פְּלֵא. וְכוּ אָמַר מַלְשָׁה נִגְדַּ
 כָּל עֲמֻךְ אֶעֱשֶׂה נִפְלְאוֹת וְכוּ'. וְזֶהוּ נִגְדַּ יב"ש.
 נִגְדַּ י"ש כ' שֶׁהוּא כְּתָר. י"ש, לְהַנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ.
 וְהֵם י' חֻכְמָה, ש' תְּשׁוּבָה. כָּלָם כּוֹלֵל הָעֲמוּד

הַאֲמַצֵּי הַשָּׁמַיִם, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ (מלכים-א ה) וְאַתָּה
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.

במ"ר צת"ג זהו נצח, ויש אומרים אותו נת"ן
רט"ב, בו והיית פגן רטב. ויתקיים
בישראל (ישעיה נח) והשביע בצחצחות נפשו, מצד
הנצח שהוא צח (שם) ועצמתיך יחליץ וגו'. ונאמר
פג' מן נת"ן, והיית פגן רטב, הוא רחמים. ת'
תפארת, ובו (בראשית א) תדשא הארץ דשא, עץ פרי
עשה פרי, לישראל במדבר, וכמה מעינות של
מים.

חק"ב מנ"ע זה תהוד, בו (שמות ט) שם שם לו
חק ומשפט ושם נסהו. שתוד נקשר
פגבורה, נצח פחסר, ונאמר בתוד (איכה א) נתנני
שלמה כל היום דות. בו הסתכל פחרפן המקדש,
וכמה הרוגים שנתהרגו לטל נקמות מהרשעים,
ובו נאמר (בראשית לב) והוא צלע על ירכו. באותו
תזמן (ישעיה לה) אז ידלג כאיל פסח. ועוד, מנ"ע
בהפוך אותיות נט"ע, בו חטא אדם. זהו שפתוב

(שם יז) ביום נטעך תשגשגי. ובו ננטע והשתרש
בעולם. והו שכתוב (ישעיה ס) נצר מטעי מעשה ידי
להתפאר.

ועוד, חק"ב מנ"ע, שם בט"ן ושם ע"ב. השכינה
בו נקראת בטנד ערמת חטים. שהרי כל
שם כלול שש לספירות, ושם ע"ב. והו שכתוב
(ויקרא כג) וענף עץ עבת. שניצ"ח והו"ד הם עבי
שחקים, ועליהם נאמר (שם) ערבי נחל. דמיון לשתי
שפתים ושש ספירות, כל אחד כולל שבעים
ושתיים אותיות, שהם ניצח והוד יסוד, כמו
ששלת האבות, וכל השלשה כוללים שבעים
ושתיים (מ"ב) אותיות.

יג"ל פז"ק - זה הוא צדיק, האלה הששי, שבו
הקדוש ברוך הוא יג"ל"ה פדיו"ן זר"ע
קדושי"ם. שהוא יסוד העולמות, הוא סוד קץ
הנאלה שגדמו בשכינה שנקראת שקוצי"ת, ששם
שי"ת וק"ץ, שהיא השכינה השביעית להם, הקץ
של כלם. עליה נאמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח

וּתְעַמַּד לְגִדְלָךְ לְקִץ הַיָּמִין. וְהוּא הַקָּ"ץ שְׁמִדְלָג
מֵאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנִים שָׁהִיו עֲתִידִים לְהִשְׁתַּעֲבֵד
בְּמִצְרַיִם הִיא וּבְנֵיהָ, וְנִשְׁאַרוּ רַד"ו, רְדוּ שָׁמָּה.

מִצַּד שֶׁל הַיָּמִין נִקְרְאתָ קִץ הַיָּמִין, וּמִצַּד הַשְּׂמֹאל
קִץ כָּל בְּשָׂר. לְמִי שְׁמַחְבֵּל אוֹת בְּשָׂר קִדְשׁ,
הִיא דִין לוֹ, קִץ כָּל בְּשָׂר. וְהִיא סוּף פְּסוּק, סוּף
פְּסֶק הַהִלְכוֹת. וּבַחֲבוּר שֶׁל הָאוֹת ו' הוּא פְּסוּק.
הוּא פְּסֶק וְהוּא פְּסוּק, כּוֹלֵל כָּל פְּסָקֵי הַלְכוֹת.
שְׁשָׁאלָה צְרִיכָה, וּפְסֶק הִיא הַשְּׂכִינָה, תּוֹרָה שְׁפַעַל
פֶּה קוֹרְאִים לָהּ.

וְהִיא מִשְׁמַעְתָּא, שְׁמָה, תְּשׁוּבָה, תּוֹסַפְתָּא, הַגְּדָה,
תִּיקוּ. תִּנְיָא, קַבְלָה, הִלְכָה, מִשְׁנָה, פְּרִיטָא,
קְשִׁיָה, מַחְלָקָת, חֲמֻרָה, קָלָא. הַשְּׂכִינָה הִיא
הַשְּׁאֵלָה שְׁפָה הַחֲכָם שׂוֹאֵל כְּעֵינָן וּמְשִׁיב כִּהִלְכָה,
וּבָה (שְׁמוֹת ג) וְשָׁאֵלָה אִשָּׁה מִשְׁכַּנְתָּהּ וְגו', וּבָה (דְּבָרִים
ל"ב) שָׂאֵל אָבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ, שְׁחִיָּא הַגְּדָה, שְׁפָה (שֵׁם כ"ו)
הַגְּדָתִי חַיִּים לָהּ אֵלֶיךָ. שָׂאֵל מִמֶּנִּי וְאֶתְנָה גוֹיִם
נַחֲלָתְךָ. וּבָה אָמַר לְשִׁלְמָה (מַלְכִים א' ג) שָׂאֵל מָה אֶתֶּן

לָהּ, וְכֵה תִקְנוּ לְשֵׁאל בְּקִשְׁתּוֹ בְּבִרְכוֹת הָאֲמֻצְעִיּוֹת
 שֶׁל הַתְּפִלָּה, שֶׁבִשְׂאֵלָה הַזֶּה לֹא יִחֹזר רִיקָם
 בְּתִפְלָתוֹ לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ, שֶׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי.
 וּבְבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת נִקְרָאת תִּשְׁפַּחַת, שֶׁכֵּה תִקְנוּ
 לְסִידר הָאָדָם אֶת שְׁבָחוֹ שֶׁל הַמַּלְאָךְ.

וּבִשְׂלֵשׁ הָאֲחֵרוֹנוֹת נִקְרָאת קִבְלָה, שֶׁכֵּה הָעֶבֶד,
 שֶׁהוּא מִטְטְרוֹ"ן, הוּא כְּמוֹ עֶבֶד הַמְּקַבֵּל
 פָּרָם מִרְבוֹ וְהוֹלִיךְ לוֹ, וְכוּ נֹתְנִים שְׂכָר הַתְּפִלוֹת
 לְאֵלוֹ שְׁמֵת־פְּלָלִים עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרָם. אֲבָל
 לְאוֹתָם פָּנִים שְׂלֵא מֵת־פְּלָלִים, אֲלֵא מֵתוֹף אֲהַבָּה
 וַיִּרְאֵת רְבוּנָם בְּצַדִּיק, תִּיסוּד ת"י הָעוֹלָמִים כּוֹלֵל
 ת"י בְּרְכוֹת מְקַבְּלִים.

שְׂמֻצְדוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הִיא נִקְרָאת קִבְלָה, הִיא בֵּית
 הַקַּבּוּל לְהוֹרִישׁ נְשָׁמוֹת לְצַדִּיקִים.
 הַבְּרָכָה נִקְרָאת מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, כְּשֶׁנוֹטֵל
 מִגְּבוּרָה, שֶׁהוּא הַשּׁוֹר שֶׁהַקָּרִיב אָדָם תִּראֵשׁוֹן,
 שֶׁהוּא חֲכָמָה, שְׂמֻמָּנָה עַל כָּל תְּקַרְבָּנוֹת. שֶׁהַכֶּבֶשׂ
 הוּא מִצַּד תִּימִין, וְהַשּׁוֹר מִצַּד הַשְּׂמָאל.

וּמִשׁוֹם זֶה, הַשׁוֹר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרֵאשׁוֹן נֶאֱמַר
 בּוֹ (תהלים סט) מִשׁוֹר פֶּר מִקְרָן מִפְּרִים, וְהוּא
 מְמַנֶּה עַל הַמְדַבֵּר, וְבוֹ סֵפֶק צְרִיכֵיהֶם בְּמִקּוֹם
 הַמְדַבֵּר. וּמִשָּׁם הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת הַפְּרָכָה, וּמִמֶּנּוּ
 נִקְרָאת פְּסָק, וּמִשָּׁם פְּסָקֵי הַדִּינִים. וּמִשָּׁם לְאֹי
 הַדִּינִים אֵין צְרִיף.

וּמִשׁוֹם זֶה יֵשׁ לְדַעַת לְאָדָם כָּל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁהִיא
 שְׂאֵלָה וְתִשׁוּבָה, שְׂיִהְיֶה בָּהּ שׂוֹאֵל וּמִשִּׁיב
 בְּהִלָּכָה, וְכָל רֵז לֹא אָנוּס לוֹ, וְכָל עֵמֶק הַהִלָּכָה
 הַתִּנָּלָה לוֹ. וְצְרִיף לְחֹזֵר עָלָיו שְׂלֵא יִהְיֶה בּוֹ סֵפֶק
 בְּעוֹלָם. שְׂאֵל"ה הִיא מִיָּמִין שֶׁהוּא אֵל, הָאֵל הַגָּדוֹל
 שְׁשָׁם חֲכָמָה. וּמִשָּׁם בִּקְשׁ שְׁלֵמָה חֲכָמָה, כְּשֶׁאֶמַר
 לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (מלכים א-ג) שְׂאֵל מָה אֶתֶּן לָךְ.
 וּמִשָּׁם תִּנָּיָא שְׁמִסִּיעַ לוֹ, שְׂבוּ וְה' נָתַן חֲכָמָה
 לְשֵׁלֵמָה.

מָה זֶה תִּנָּיָא? זֶה הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, וּמִשָּׁם נִקְרָאת
 סִיעֵתָא דְשָׁמַיָא, שְׂנַאֲמַר בָּהּ (שם ה) וְאַתָּה
 תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. צְרִיכָא חֲרִי בְּאַרְנוֹ אוֹתָהּ מִצַּד

הַגְּבוּרָה. הַתְּשׁוּבָה נִקְרְאת מִצַּד הַבִּינָה. שְׂאֵם אֵין
אָדָם מִבֵּין הַהֶלְכָה, אֵיךְ יִחְזִיר אוֹתָהּ וּמִשֵּׁב
לְשׂוֹאֵל?

פְּסָק, תְּרִי פִּאֲרָנוּהוּ מִצַּד תְּדִין פְּסָק דִּין.
מִשְׁמַעְתָּא - מִשְׁמָעוֹת הַהֶלְכָה, מִצַּד
אוֹתוֹ שְׁנַאֲמַר בּוֹ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַהוּא שֶׁל אַרְבַּע
הֵם תְּקוּנֵי הַהֶלְכָה שְׁנַרְמִזוּ בְּאָדָם, וְהֵם: י' רֵאֵיָה,
י"ה שְׁמִיעָה, יח"ו רֵיחַ, יהו"ה דְּבוּר. וְאַרְבַּעַת פְּנוּף
פְּלוּלִים מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. פְּנִנְדָם א' שְׁמוּשׁ, א"ד
תְּנוּעָה, אד"נ מְשׁוּשׁ, אדנ"י הַלוּף. שְׁהֵם: שְׁמוּשׁ
פְּיָדִים, תְּנוּעָה פְּנוּף, מְשׁוּשׁ פְּפְרִית, הֶלִיכָה
פְּרָגְלִים. יֵשׁ אוֹמְרִים, מְשׁוּשׁ פְּיָדִים, שְׁמוּשׁ פְּפְרִית,
וְהַכֹּל אֵמֶת.

רֵאֵיָה - מִצַּד שֶׁל אַרְיָה, שְׁהִיא לְיָמִין, שְׁנַאֲמַר בּוֹ

(יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הַיָּמִין (דף קיט ע"א)

לְאַרְבַּעַתָּם. רֵאֵיָה - אַרְיָה. תּוֹסַפֶּת י' שְׁנֵיָה חֲכָמָה.
הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמִשָּׁם רְאוּבֵן, או"ר פִּין,
הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הַרְאֵשׁוֹן.

הַשְּׂמִיעָה - בְּשׁוֹר, גְּבוּרָה, שְׁשֵׁם בִּינָה, שֶׁהִיא
 הַשְּׂמִיעָה כּוֹלְלָת חַמְשֵׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 קְרִיאַת שְׁמַע. וּמִשׁוּם זֶה תִּקְנֶנוּ בּוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל
 שְׁחֲרִית וְעֶרְבִית, וּבְשִׁבְלָה אָמַר הַנְּבִיא (חֲבִקוּק ג) ה'
 שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי. וְאָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
 הַבִּינּוֹתֵי הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! וּבְשִׁבְלָה אָמַר (ישעיה לו)
 הַטָּה ה' אֲזוּנְךָ וּשְׁמַע. וּמִצַּד הַחֶסֶד, כִּי עִי"ן בְּעִי"ן
 יֵרָאוּ, שֶׁהוּא ע"ב חֶסֶד. אֲבָל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שְׁמַעְתִּי
 שְׁמַעְךָ יֵרֵאתִי, שְׁשֵׁם יֵרֵאתִי, שְׁמִשְׁם הִיא הַשְּׂבִינָה
 הַתְּחִתּוֹנָה, מִשְׁמַעְתָּא, וּמִשְׁם שׁוּמְעִים.

תְּרִיחַ - (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וְכוּ הִיא
 פּוֹרְחַת הַנֶּשֶׁר, וּמִשְׁם נִקְרְאת הַשְּׂבִינָה
 נֶשֶׁר. וְהוּא שְׂפָתוֹב (מִשְׁלֵי ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וּמִשְׁם
 לְו"י לְוִיָּה, שְׁיִמִּין וּשְׁמַאל חֲבוּר שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

דְּבוּר - (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וַיְהוּדָה
 בָּה. אוּדָה אֶת ה'. וּמִשְׁם נִקְרְאת הַשְּׂבִינָה
 אֲנָדָה, מִשׁוּם וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְהֵם שְׁנַיִם, תְּחֻכְמָה
 הַעֲלִיּוֹנָה וְתְחֻכְמָה הַתְּחִתּוֹנָה. וּבְשִׁבְלָה נֶאֱמַר (איו"ב

יא) וַיִּגְדַּל לְךָ תַעֲלָמוֹת חֲכָמָה. פִּיָּה פְתָחָה בְּחֲכָמָה.
שְׂמֵלֶמְטָה לְמַעַלָּה הִיא אָדָם הַקָּטָן, מִתְחַכְּמָה
הַעֲלִיּוֹנָה אָדָם הַגָּדוֹל, וּמֵצֵד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
תִּפְאֶרֶת אָדָם כּוֹלֵל כּוֹ (ב"י) שְׁנֵיהֶם.

פְּשׁוּטָה נִקְרָאת מֵצֵד הַיָּמִין, כִּי יִמְיָנָה פְּשׁוּטָה,
וּכְמוֹ תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ
רְחֻמִּים, שְׂאִיִן שָׁם קָשִׁי שֶׁל הַדִּין. שְׂתַקְשֶׁה הִיא
וְדַאי קָשָׁה מֵצֵד הַדִּין, מִדַּת הַדִּין הַקָּשָׁה, הַמְּדָה
שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה. וּכְשֶׁרֹאֶה שְׂמֵתִקְשָׁה מִפְּנֵי
הַלָּכָה, מִשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה, וַיִּתְעוֹדֵר הַיָּמִין
בְּשִׂמְאֵל, רְחֻמִּים בְּדִין. שְׂמֵצוֹת עֲשֵׂה תְּרִי פְּרִשׁוּהָ
וְזֶה זְכָרִי, שֶׁהוּא ו"ה, עִם זְכָרִי רַמ"ח, מֵצֵד שֶׁל
אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שְׂדַרְנָתוֹ חֶסֶד, כְּמוֹ
שְׂבִאֲרוּהָ אֶתְחַבֵּת עוֹלָם אֶתְחַבֵּיךְ עַל כֵּן מִשְׂבַּתִּיךְ
חֶסֶד. שְׂפִי גוֹרֵם שְׂמֵתִקְשָׁה מִפְּנֵי הַלָּכָה? שְׂעֵבֵר
עַל אַחַת מִשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׂשִׁים וְחֲמִשׁ לֹא תַעֲשֵׂה,
שֶׁהֵן מִשְׂמֵאֵל, שְׂנַאֲמַר כּוֹ זֶה שְׂפִי, עִם י"ה - שְׁלֹשׁ
מֵאוֹת שְׂשִׁים וְחֲמִשׁ.

תְּחַמְרָה נִקְרָאת מִיָּמִינוּ, הַקּוֹל מִשְׂמַאל, וְזֶהוּ
 מִקַּל וְחֹמֶר (שמות א). גְּזֵרָה שְׁוֹה מִצַּד
 הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וְזֶהוּ וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה
 קָשָׁה. בְּחֹמֶר וּבְלִבְנִים - בְּקַל וְחֹמֶר. וּבְכָל עֲבֹדָה
 בַּשָּׂדֶה - בְּגֵזֵרָה שְׁוֹה. וְחַמְרָה מִשְׂמַאל, שְׁשֵׁם הַצַּד
 שֶׁל סַמָּא"ל, שֶׁהוּא מְמוֹנָה עַל לֹא תַעֲשֶׂה, וְהוּא
 חַמְרָה מִצַּד שֶׁל אֵל אַחֵר חַמּוֹר.

קָלָא מִיָּמִין, שְׁנַאֲמַר בּוּ וּבְלִבְנִים, בְּלִבּוֹן הַהֶלְכָה.
 וַיֵּשׁ שְׁתֵּימָּ בְּדֹ חַמְרָה מִיָּמִין, שְׁשֵׁם חַמּוֹר
 נוֹעַר, שְׁנַאֲמַר בּוּ (חֲבִיקוֹט ג) חֹמֶר מִים רַבִּים. הַקָּלָא
 מִשְׂמַאל, שְׁשֵׁם שׁוֹר מוֹעֵד שֶׁל גְּזִיקִין, שֶׁהוּא אָבִי
 אֲבוֹת שֶׁל הַגְּזִיקִין, הוּא אִישׁ הַגְּזִיחָנָם. אֲבָל חַמּוֹר
 הוּא אָבִי אֲבוֹת הַטְּמָאָה. וּמִשּׁוֹם זֶה צָרִיךְ בּוּ חֹמֶר
 יוֹתֵר, וְנַאֲמַר בָּהֶם (דְּבָרִים כב) לֹא תִחְרַשׁ בְּשׁוֹר
 וּבְחֹמֶר יַחְדָּו.

גְּזֵרָה שְׁוֹה זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׁמִחְלִיק בֵּינֵיהֶם
 מִחֲלֻקַּת לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, וְהוּא שְׁוֹה בֵּין
 יָמִין וּשְׂמַאל שֶׁל הַקֹּדֶשׁ. וּמִשּׁוֹם זֶה מִחֲלֻקַּת הוּא

הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי בֵּין דְּרָגוֹת הַשְּׂמָאָה, וְהוּא הַפְּרוּד
בִּינֵיהֶן. וְהִיחֹד בְּדְרָגוֹת הַקְּדוּשׁוֹת.

הַבְּרִיתָא הִיא הַשְּׂכִינָה מִשְׂמַאל, וְהוּ שְׂפָתוֹב
(דברים כב) כִּי בַשָּׂדֶה מְצֹאֶהָ. וְהַמְשָׁנָה
בְּצַד הַיָּמִין, שְׂתִיחֹד שָׁלוֹ אֵינוֹ אֶלָּא מְצַד הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי. וְלָמָּה הִיא מְשָׁנָה וּבְרִיתָא מְצַד שֶׁל יָמִין
וְשְׂמַאל? מִשּׁוֹם חֲמוּר וְשׂוּר מוֹעֲדִים, שְׂהֵם לְיָמִין
וְלְשְׂמַאל.

הַתּוֹסְפֹתָא נִקְרְאָת מְצַד הַצְּדִיק, שְׂהוּא כּוֹלֵל כָּל
הַמוֹסְפִים, וּמִשָּׁם הַשְּׂכִינָה הִיא קָרְבָן
שֶׁל הַמוֹסְפִים, וּבְשִׁבְלֵוֹ נֶאֱמַר (משלי יא) יֵשׁ מִפְּוֹר
וְנוֹסֵף עוֹד. כּוּ הַתּוֹסְפֹתָא חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וְכָל
הַמְּדוּת שֶׁל הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא, וּמִכְּנֹו תּוֹסְפֹת שֶׁל
נְשָׂמָה יִתְרָה שְׁנוֹסְפֹת לְאָדָם מִעֲרַב שְׂפָת לְעֲרַב
שְׂפָת. וְהוּא יוֹם הַשְּׂפָת, שְׂבִיעִי, כָּל הַסְּפִירוֹת
נִקְרְאוּ כּוּ שְׂבִיעִיוֹת. וְכָל מִי שְׂמוֹסִיף כּוּ בְּשְׂפָת
בְּמַאֲכָלִים וּבְתַעֲנוּגִים, מוֹסִיפִים לוֹ. וּמִהֶם
מַאֲכָלוֹתָיו? הַקְּרַבְנוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁל מוֹסֵף

שְׁמוֹסִיפִים בּוֹ הָעַם הַקְּדוֹשׁ יוֹתֵר מִשָּׂאֵר יְמוֹת
הַחֵל. תּוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה שֶׁל קְדוּשָׁה, עֲנוּג, וְקִרְאָתָהּ
לְשֵׁבֶת עֲנֵג בְּשֵׁלֶשׁ סְעוּדוֹת.

וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַמּוֹסִיף מוֹסִיפִים לוֹ, וְכָל הַגּוֹרֵעַ
גּוֹרֵעִים לוֹ. וְעוֹד, הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת תִּיק"ו,
מִצַּד אֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּמִּפְלָא מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ
וּבַמִּכְסֵה מִמֶּךָ אֵל תִּחְקֹר. וּבִגְלָלוֹ פִּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, שְׂתַק, כָּךְ עָלָה בַּמַּחֲשָׁבָה.

קָם רוּעָה הִנָּאֵמֵן וְאָמַר, סָבֵא סָבֵא, עֲלִיד נֶאֱמַר
(ויקרא י"ט) מִפְּנֵי שִׁיבָה תָקוּם. תָקוּם בְּיִשְׂרָאֵל
הָעֲלִיּוֹן עַד שְׂאִיִן סוּף לְעֲלִיָתָהּ. הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתְּחִתּוֹנִים מִתְּבָרְכִים בָּךְ וּמִשְׂתַּבְּחִים בָּךְ,
שֶׁנִּבְלָלוּ בָךְ כָּל הַמִּדּוֹת אַחֲזָרִיִּים וּפְנִימִיִּים שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר, הֲרִי וְרַקָּת מִקְלַע, אֲבִנִי
הַקְלַע אֵלַי. אָמַר לְאוֹתָם שְׁהוֹלְכִים בְּאוִיר, שְׁחֲרִי
אֲבֵן אֵלֵיהֶם.

פָּתַח וְאָמַר, וְרָקֵא מִקְּרָא שׁוּפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא.
הַמְּלָאכִים שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁעֲלִיכֶם נֶאֱמַר

(תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּיךָ אֱלֹהִים לְהַטֵּא,
 בְּבָלוּ אֲבָנִים הִלְלוּ שְׁהֵן הַנְּקֻדּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ עַל
 שְׂמֹכֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כו) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה
 אֶת מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ. אֵלֹהִים:

קָמִין - קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל. פֶּתַח -
 פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל. צִירֵי - צוריא"ל
 רוּיָא"ל יופיא"ל. סְגוּל - סטטורי"ה גזריא"ל
 למוּא"ל. שְׁבָא - שמעיא"ל ברכיא"ל אהניא"ל.
 חֲלָם - חניא"ל להריא"ל מהניא"ל. חֲרָק -
 חזקיא"ל רהטיא"ל קדושיא"ל. שְׂרָק - שמועא"ל
 רעמיא"ל קניא"ל. שְׂרָק - שמשיא"ל רפא"ל
 קדשיא"ל.

וְהַמְשִׁבִּימ, אֵלֹהִים שֵׁשׁ בָּהֶם שֶׁכֵּל לְהַפִּיר
 בְּתַפְלָה, אִיךָ מַעְלָה אוֹתָהּ חֶבֶת
 בְּאוֹתֵיזוֹת (דף קיט ע"ב) וּנְקֻדּוֹת וּמַעְמִים. שְׁכָלָם הֵם אֲהַבַת
 בַּת הַמְלֶךְ לְחֶתֶן שְׁלָהּ, לְהַכְנִים אֲהַבָה וְשָׁלוֹם
 וְחִבּוּר וְקִרְבָּה בֵּינֵיהֶם בְּכָל הַמְדוּת שֶׁל שְׁנֵיהֶם,

לְהַכְלִיל אוֹתָם יַחַד בְּכֻלָּם. וְהֵם קָרַב לְסִמְא"ל
וְנָחַשׁ וְשָׁבְעִים הַמַּמְנִים.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן הַמְּנוּרָה הַקְּרוֹשָׁה עַל רַגְלָיו,
וְהֵעֵלָה יָדָיו לְרַבּוֹן הָעוֹלָם וְאָמַר, רַבּוֹן
הָעוֹלָם, יְהִי רְצוֹנְךָ לָתֵת לָנוּ תַקְוָה לִי וּלְכָל
הַחֲבֵרִים וּלְכָל הַנִּבְנָסִים לְקָרַב הַזֶּה, שֶׁהֵם מִן הַצַּד
שְׁלֵךְ, לְהַכְנִים לְקָרַב הַזֶּה כְּלֵי בּוֹשָׁה לְפָנֶיךָ, וְלַצֵּאת
מִשָּׁם כְּלֵי בּוֹשָׁה לְפָנֶיךָ וּלְפָנֵי הַגְּבִירָה הָעֲלִיוֹנָה.

שְׁכַחְשְׁמֵנֵצְחִים כְּנִיָּה בְּקָרְבוֹת, נֹאמַר כָּה יֵאֵם
הַכְּנִים שְׁמִחָה (תהלים קי"ג), וְלֹא
אֶהְיָה כְּבוֹשָׁה לְפָנֵי בֵּת הַמֶּלֶךְ, שֶׁנֹּאמַר כָּה (שם מ"ה)
כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגו'. שְׁחֲרֵי כַּמָּה
כְּרוּזִים יּוֹצְאִים בְּשִׁבְלָהּ. זְהוּ שְׁכַתּוֹב (משלי א) כְּרֹאשׁ
הַמִּיּוֹת תִּקְרָא כַּפְתָּחֵי שְׁעָרִים כְּעִיר אֲמָרִיָּה תֹאמַר.
וּמָה אוֹמְרִים הַכְּרוּזִים? (שם ה) אֲלֵיכֶם אֵינְשִׁים אֲקָרָא
וְקוֹלִי אֵל כְּנֵי אָדָם.

שְׁחֲרֵי כַּמָּה כְּרֹאשִׁים חֲזָקִים הָיוּ מִתְּכַנְסִים לְהִלָּחֵם
בְּקָרַב עִם הַנָּחָשׁ, נָחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שְׁחֲרַג אֶת

אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְהִרְגֵּ אֶת כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו.
 מִהֶם הָיָה אוֹכֵל בָּאִשׁ שְׁלוֹ שֶׁהִיא גֵיהֶנֶם, וּמִהֶם
 הָיָה בּוֹלֵעַ אוֹתָם חַיִּים כְּמוֹ קִרְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם
 (במדבר טז) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאֵלָה.
 מִהֶם הִרְגֵּ בְּכַמָּה מִיַּי מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תהלים
 סח) לַמּוֹת תּוֹצְאוֹת.

וְכַמָּה בַּעֲלֵי מַגְנֵיִם הָיוּ מִתְכַּנְּסִים אֵלָיו בְּכַתִּי
 כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מִדְרָשׁוֹת וּפּוֹסְקִים עָלָיו
 בְּמָה פְּסָקוֹת, בְּקִלּוֹת וְחִמּוּרוֹת שְׁלוֹ. (שמות כ) וַיִּפֶן
 בָּהּ וּבָהּ וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ. אֵין בָּהֶם אַחַד שֶׁהִרְגֵּ
 אֶת הַנְּחָשׁ. וְהַכְּרוֹזִים יוֹצְאִים: מִי שֶׁנֶּצַח בְּקָרֵב
 וְהִרְגֵּ אֶת הַנְּחָשׁ, תִּהְיֶה הַהֲלָכָה שְׁלוֹ. וְכַמָּה הֲלָכוֹת
 פְּסוּקוֹת הֵן, שֶׁנֶּאֱמַר בְּכָל אַחַת הֲלָכָה בְּפִלּוֹנִי, וְהֵן
 (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ, שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ.

אַבָּל עַל בַּת הַמֶּלֶךְ נֶאֱמַר (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ
 חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל בְּלָגָה. וְהִיא אַרוֹסָה
 לְמִשָּׁה, הֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי, וְעַדִּין אֵינָה נִשׂוּאָה
 לוֹ, עַד שֶׁיִּהְיֶה הַנְּחָשׁ וַיִּכְנַס לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

שְׁבַגְלָל זֶה לֹא נִכְנַם לְאָרֶץ הַקְדוּשָׁה עַד שְׂיִזְכָּה
 לָהּ, שְׂמֵאֵז שְׂשֵׁנֵי הַלֹּחֹת נִשְׁבְּרוּ פָּרְחָה מִמֶּנּוּ,
 וּבְנִלּוֹת הִרְבִּיעִית יִזְכָּה לָהּ, וּבְנִלְלָה יִזְכָּה לְהַכְנִים
 לְאָרֶץ הַקְדוּשָׁה.

קוּם אִתָּה הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן, שְׁבַגְלָלְךָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת ב)
 וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּךְ אֶת הַמִּצְרִי. שְׁבַשֵּׁם הָאֵם
 הַעֲלִיזָנָה, שֶׁהִיא חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים, הַכִּיתָ אוֹתוֹ,
 שְׁנַרְמִזוּ בְּכ"ה. וְכ"ה, הָאוֹתִיּוֹת שְׁמִיחֲדִים בָּהֶם אֶת
 הַקְדוּשׁ פְּרוּך הוּא פְּעֻמִּים בְּכָל יוֹם שָׁמַע יִשְׂרָאֵל
 ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, שֵׁשׁ בְּשֵׁשׁ הַתְּבוֹת עֲשָׂרִים
 וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת, וּפְעֻמִּים הֵם ו'. בְּאֵלוֹ הַחֲמֻשִׁים
 הִכָּה אֶת פְּרָעָה וְאֶת כָּל עַבְדָּיו חֲמֻשִׁים מִכּוֹת.

קוּם אֱלֹיו בְּמִקְל שְׁלָךְ לְהַכּוֹת אוֹתוֹ כָּמוֹ כְּלָב,
 שְׁכָךְ וְדָךְ הַכְּלָב, לְהַכּוֹתוֹ בְּמִקְל. וְדָךְ
 הָעֶבֶד לְהַכּוֹתוֹ בְּמִקְל בְּכְלָב, מִשּׁוֹם שְׁעֲלִיו נֹאמֵר
 (מִשְׁלֵי כ"ט) בְּדַבְרִים לֹא יוֹסֵר עֶבֶד. בַּהֲתַחֲלָה הַכִּיתָ
 אוֹתוֹ עַל הַיָּם. בָּעֵת קוּם וְהִכָּה אוֹתוֹ בַּיָּם שָׁל
 הַתּוֹרָה, בְּקוֹלְמוֹם שְׁלָךְ, בְּזִרְעֵ שְׁלָךְ, בְּיַד שְׁלָךְ,

שָׁנָאֵמַר בּוֹ (שמות יד) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם,
 וַשְּׁהִי בְיָמִין נִבְקַע הַיָּם, וּבִשְׂמָאל חֲזָרָה הַיַּבְשָׁה.
 וְהוּא שְׂפָתוֹב (שם טו) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בַיַּבְשָׁה בְּתוֹךְ
 הַיָּם. בְּעָמוֹד הָאֲמָצִי, נִשְׁפָּת בְּרוּחָךְ בְּפָמוֹ יָם.

קוּם תִּנְצַח בְּקַרְבוֹת, שְׁהִי בַת הַמֶּלֶךְ שְׁלֹף הַיָּא,
 וְלֹף חוּזְרָת. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא פְּמָה רַבִּים
 וּזְאֵבִים שֶׁל עַרְבוּבָיָה מִתְּפַנְסִים בְּנִלוֹת לְאֹכַל אֶת
 הַצֵּאֵן שְׁלֹף, שָׁנָאֵמַר בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאֵתֵן צֵאֵנִי צֵאֵן
 מִרְעִיתִי.

קוּם קַח הַמֶּקְלָע שְׁלֹף עֲלֵיהֶם, שְׁהִי בְּמִקְלָעוֹ שֶׁל
 דָּוִד נֶאֱמַר (שמואל א י"ז) וַיִּבְחַר לוֹ חֲמִשָּׁה חֲלָקֵי
 אֲבָנִים מִן הַנַּחַל. נָטַל אוֹתָן בְּחִמֵּשׁ תִּבּוֹת, שְׁהֵן
 שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבְשֵׁם אוֹתוֹ
 בְּמִקְלָע, נִעְשׂוּ אֶחָת, אֲבָן אֶחָת, וְהָרַג אֶת
 הַפְּלִשְׁתִּי.

וְעַל הָאֲבָן הַזֶּה נֶאֱמַר (דניאל ב) וְהָאֲבָן שֶׁהִכְתָּה אֶת
 הַצֵּלָם הִיָּתָה לְהַר גְּדוֹל, וּמִלְּאָה כָּל הָאָרֶץ.
 וְהוּא שְׂפָתוֹב (יחזקאל ג) מִלֹּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וּבְשִׁבִילֹו נֵאמַר (תהלים קיח) אֶבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיָּתָה
 לְרֹאשׁ פְּנֵה. מֵאֵת ה' הִיָּתָה זֹאת. וּבְשִׁבִילָהּ אָמַר
 דָּוִד, (שם כז) אִם תִּחְנַה עָלַי מִחְנָה לֹא יִירָא לְבִי וְגו',
 בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל, (ירמיה ט) כִּי
 אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה ג) זֹאת אֲשִׁיב אֶל
 לְבִי עַל בֶּן אֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב, מִשּׁוֹם שְׁחִיָּה יוֹדֵעַ שְׁחִיָּה עֶקֶר הַכֹּל, לְמַד
 אוֹתָהּ לְבָנָיו, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית מט) וְזֹאת
 אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם. וּמֵאֲשֶׁר רַבְּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם
 מְמַנָּה קִבֵּל תּוֹרָה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים מד) וְזֹאת
 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֵאֲשֶׁה. וְאַחֲרָן נִכְנַם עֲמֹה לְקִדְשׁ
 הַקִּדְשִׁים, וְהַתְּקַבֵּל קִרְבָּנוּ, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא מז)
 בְּזֹאת יָבֵא אַחֲרָן אֶל הַקִּדְשׁ. זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹזִים.
 וּבְשִׁבִילָהּ נֵאמַר (בראשית מט) מִשָּׁם רָעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל.
 (זכריה ג) עַל אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינָיִם.

אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׁשָׁם אוֹתָהּ בַּמְקַלֵּעַ שָׁלוּ, שְׁחִוָּא
 פִּיו, בְּקִרְיָאת שְׁמַע, וְזוֹרֵק אוֹתָהּ לַשָּׁמַיִם
 שֶׁל סַמָּא"ל, שִׁבְשִׁבִילֹו נֵאמַר (ירמיה ב) שָׁמוּ שָׁמַיִם

על זאת. ובה כי שמים (שלו) בעשן נמלחו והארץ
בבגד תבלה.

ואתה רועה הנאמן, קום מל את המקלע שלך,
שלמקום עליון אתה מעלה אותו, יותר
מדוד ומכל הנביאים והחכמים של כל דור ודור.
וזהו המקלע שלך - זרקא מקף שופר תולך
סגולתא. שהאבן הזו מפיה עולה למקום שנאמר
בו במפלא ממה אל תדרש ובמכסה ממה אל
תחקר.

והיא השם של הכתר העליון, שהיא חכמה
קדומה. שפך עולה חכמה לחשבון של
השם הקדוש, עם עשר אותיות בכלל, שהם יו"ד
ה"י וא"ו ה"י. ששם שלש יוד"ים, שהן השם
שמכתיר את השם של החכמה הקטנה. זה כולל
עשר ממעלה למטה, והחכמה הקטנה כוללת
עשר ממטה למעלה. עשר בגבורה ממעלה
סגולתא, שמשם נקראת השכינה סגלת מלכים,
והיא משמידה את אמות העולם.

הַיֵּאָבֵן הָאֶחָת כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת מִמַּטָּה
 לְמַעְלָה שְׂרָמוּזוֹת כְּיוֹד ה"א וּא"ו ה"א.
 שְׁלֹשׁ הָאֱלֹפִי"ם הָאֵלּוּ שֶׁל חֲכָמָה קַטְנָה שְׁשֵׁם כ"ח
 מ"ה, שְׁוֹהוּ הַשֵּׁם שְׁעוּלָה אַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ בְּחֻשְׁבוֹן.
 וְתִלּוּיּוֹת מִמֶּנּוּ עֶשְׂרִים וְשָׂמוּנָה אוֹתִיּוֹת, שְׁחַן (דף קב ע"א)
 יו"ד וּא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וּא"ו אל"ף וּא"ו ה"א
 אל"ף. וְשֹׁלֵשׁ הָאֱלֹפִי"ם שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה, אֵלּוּ שְׁעוּלִים
 אֶהְיֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, בְּחֻשְׁבוֹן שְׂרומוֹ הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ
 הוּא לָךְ בְּשִׁלְיַחוֹתָךְ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.
 וְהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה
 אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה
 שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם. וְבוֹ נִודַע שֶׁהוּא מִפְּלֵא וּמְכֻסָּה
 מִהֲצַד שֶׁל עֲלֵת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כְּשֹׁלֵשׁ
 יוֹדִין שֶׁל סְגוּלָתָא אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי
 אֵין אֱלֹהִים.

וּמִהֲצַד שֶׁל עֲלֵת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים נִקְרָאת הַשְּׂכִינָה
 אֶמוּנַת יִשְׂרָאֵל. וְהָאָבֵן הָאֶחָת הוּזוּ י'
 בְּחֻשְׁבוֹן עֶשֶׂר, וַיֵּשׁ לָהּ קוּץ לְמַעְלָה וְקוּץ לְמַטָּה,
 וְנִקְרָה בְּאֶמְצַע, וְהַכֹּל אַחַד. וּמִשָּׁם קָרָא לְמֹשֶׁה

לְעַמּוּד הָאֲמֻצְעֵי בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים.
 שְׁמֵי שְׁקוּרָא בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים הִלְלוּ
 לְעֵלֶת כָּל הָעֲלוֹת, לֹא תִחֹזַר תִּפְּלֹתוֹ רִיקָם.

וּכְשֶׁהוּא רוֹכֵב עַל אֶבֶן אַחַת, אֵין מְמַנֶּה וְשֵׁלִיט
 שְׁבַשְׁמַיִם וְאָרֶץ שְׁעוֹמֵד לְפָנָי הָאֶבֶן הַזֶּה.
 שְׁבִאוֹתוֹ הַזְּמַן נֵאמַר בְּסֵמָ"ל, (עובדיה א) אִם תִּגְבִּיחַ
 בְּנִשְׁעַר וְאִם בֵּין כּוֹכָבִים שָׁיִם קִנְיָד וְגו'. וְכִּי י'
 הַתַּחֲתוֹנָה עוֹלָה לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, וְרַמְזוֹת
 בָּאוֹת א', י' לְמַעְלָה וְי' לְמַטָּה. תְּכַמֶּה בְּרֵאשׁ
 וְתַכְמֶה בַּסּוֹף. ו' בְּרִיכָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

קוּם טַל הָאֶבֶן, וְכִרְךָ אוֹתָהּ בָּאוֹתוֹ הַחוּט שֶׁל
 זְרָקָא, שֶׁהוּא אֶרֶךְ אַפִּים, בְּעֵלָה, וְדַאי וְא"ו
 אֶרְכָה, שְׁאִם אֵין אָדָם כּוֹרֵךְ אוֹתָהּ בְּה' י' בְּאֶבְנִים
 בְּרֵאשׁ הַטַּבַּעַת, שְׁעָלֶיהָ נֵאמַר תְּהִיא מְקַדְּשֶׁת לִי
 בְּטַבַּעַת זֹאת. וּבְרַצוּעָה, שֶׁהִיא קָשֶׁר תִּפְּלִין תִּפְּלָה
 שֶׁל יָד, שֶׁהִיא בְּרוּכָה בְּאֶצְבָּע, לֹא מִסְתַּלְקֶת.
 וּכְשֶׁהִיא בְּרוּכָה עַל הָרֵאשׁ שֶׁל אוֹת ו', נִקְרָאת

בְּתֵר שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה. וּבְשִׁילָה נֵאמַר, כָּל
הַמְשַׁתְּמֵשׁ בְּכֵתֵר עוֹבֵר.

הֵיא אֶבֶן מְבַלְלָת וּמַעֲטָרַת עַל כָּל הָאוֹתִיּוֹת, הֵיא
עֲטָרָה עַל כָּל רֹאשׁ שֶׁל צְדִיק, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ
בְּעֵלֵי הַמְשָׁנָה, הָעוֹלָם הִבָּא אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא
שִׁתְיָה, אֶלָּא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֲטָרוֹתֵיהֶם
בְּרֹאשֵׁיהֶם, וְהֵיא כֵּתֵר תּוֹרָה וְכֵתֵר כְּהֵנָה וְכֵתֵר
מַלְכוּת בְּשָׁלֹשׁ פָּנִים שֶׁל שִׁי"ן. מִמֶּשֶׁה נּוֹדַע בְּשִׁמּוֹ,
רוּעָה הַנְּאֻמָּן. בְּשָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת הַתְּעַטְרָת לְהִיּוֹת
כֵּתֵר עַל רֹאשׁ כָּל הַכְּהֻנִּים וְלוֹיִם וְיִשְׂרָאֵלִים
הַתְּעַטְרָת עַל כָּלָם.

וּבְשִׁעֲלֻתָּהּ בְּמַחֲשָׁבָה הָאֶבֶן הָאֶחָת כְּלוּלָה מֵעֶשְׂרֵי
סְפִירוֹת, שֶׁהֵן יו"ד ה"א וּא"ו ה"א,
הַמַּחֲשָׁבָה וְדַאי הֵיא חֲכָמָה מ"ה חֲש"ב, וְתַמְצָא
אוֹתָהּ שָׁם. וּמִצַּד שֶׁל הַכֵּתֵר נִקְרְאת כֵּתֵר, וְכֵה
עַלּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲשָׁבָה. שֶׁמַּחֲשָׁבָה נַעֲשֶׂתָה לוֹ
מְרַבָּה, וּבְשִׁעוּלָה לְעֵלֶת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים נַעֲשִׂית

בְּתֵר בְּלִי שְׁתוּף, שְׁנִכְלָלָת לְהִיזֵת מְרַכְּבָה לְאוֹתוֹ
שְׂאִין לוֹ חֶשְׁבוֹן וְשְׁתוּף.

וּכְשֵׁיִשׁ בְּיִשְׂרָאֵל מִשְׁכִּילִים, וְזוֹרְקִים אוֹתוֹ בְּדַבּוּר
שֶׁל תְּפִלוֹת בַּמְקַלֵּעַ שְׁלָהֶם, וּמַעְלִים
אוֹתָהּ בַּמְחַשְׁבָּה עַד אוֹתוֹ הַמְּפֹלֵא שֶׁהוּא עַל
הַכֶּתֶר, מִיַּד נִעְנִים. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים צא) כִּי יִדַע
שְׁמִי, שֵׁם י' הַכֶּתֶר שֶׁל זִרְקָא. יִקְרְאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ
אֲנֹכִי וְגו'. בְּאוֹתוֹ הַחוּט שֶׁהוּא כְּרִיכָה שְׁלָהּ, שָׁבוּ
צָרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ אוֹתָהּ, עַד שְׁמַעְלָה אוֹתָהּ עַד עֲלֵת
כָּל הָעֲלִיזוֹנִים, וַיּוֹרֵד בָּהּ לְקַבֵּל תְּפִלוֹתֵיהֶם.

אֲשַׁרְיִו מִי שְׁמַעְלָה שְׁלֵשׁ תְּפִלוֹת אֵלּוֹ בְּשֵׁלֶשׁ
נְקֻדוֹת שֶׁל סְגוּלָתָא, שְׁמֵהֶם נִמְשָׁכוּ שְׁלֵשׁ
טַפּוֹת שֶׁל שְׁלֵשָׁה מַחִים עֲלִיזוֹנִים. שְׁכַשְׁאָדָם נִמְשָׁךְ
מִמֶּנּוּ זֶרַע, אֵלּוֹ הַטַּפּוֹת שֶׁנִּמְשָׁכוּ מִמֶּנּוּ הֵן מִיַּפֵּי
הַיַּפֵּי שֶׁל הַמַּחַ הַמְּבַחֵר מִן הַכֹּל. כֶּךָ כְּמוֹ זֶה,
כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹרִישׁ בְּאָדָם שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים,
שְׁתֵּים נְשָׁמָה וְרוּחַ וְנַפֶּשׁ, מִיַּפֵּי הַיַּפֵּי שְׁלוֹ, נוֹתֵן
אוֹתָם שְׁתֵּים מִשְׁלֵשׁ י י י שֶׁל סְגוּלָתָא שְׁנַרְמְזוּ בְּשֵׁם

יו"ד ה"י וא"ו ה"י. ומשום זה אמר להם (דברים כו)
 ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה.

באותו זמן שייצאו הדברים הללו מפי המנורה
 הקדושה, ירדה שכינה ונשקה אותו, וכל
 אותם ראשי ישיבות ברכו אותו, והרועה הנאמן
 ברח אותו ונשק אותו. באותו הזמן זקן אחד
 הזדמן אליו. פתח ואמר, נשקו בר, שהוא סלת
 נקיה, טפה קדושה זו של התורה של משה שנתנה
 לנו על ידו, שלא תיה בו פסלת של מיץ ותבן.
 שמי שאין פסלת בנשמתו, הוא בן של הקדוש
 ברוך הוא ושכינתו. שיש בן מאותה חטה שנאמר
 בה האילן שאכל אדם הראשון תה חטה.

ח"ט מיץ ותבן, שבשכילו אמר דוד (תהלים נא) הן
 בעוון חוללתי וגו'. ובזמן שהאות ה', שהיא
 חמשה מיני לחם, היא בכפוי דרה בין (הרודפים אחריה)
 הרשעים בגלות, שנאמר עליהם (תהלים א) לא בן
 הרשעים כי אם כמי אשר תדפנו רוח - י' שהיא
 מעשה שלו, לא מתחפרת עמו.

וּמִשּׁוֹם זֶה מִיֵּן וְתִכֵּן פְּטוּרִים מִן הַמַּעֲשֵׂה, וּמִשּׁוֹם
 זֶה נִשְׁקוּ בַר. נִשְׁקוּ בַר, שְׁהַשְּׁפָתִים
 הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן, שֶׁהֵם הַהֲשָׁקָא
 שֶׁלָּהֶם בְּשֵׁנֵי עֲמוּדֵי אֶמֶת, שֶׁהֵם לְמוּדֵי ה'. וְהַצְּדִיק
 הוּא לְשׁוֹן לְמוּדִים, הוּא לְשׁוֹן לְמַעְלָה, וְאוֹת בְּרִית
 לְמִטָּה.

וְעוֹד נִשְׁקוּ בַר, בַּשְּׁפָתִים הָעֲלִיּוֹנוֹת הַשְּׂכִינָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, שְׂכָךְ עוֹלָה שְׂכִינָה לְחֻשְׁבוֹן
 שָׁפ"ה. הַחוּט שְׁסוּבֵב אוֹתָהּ הוּא אוֹתָהּ בְּרִיכָה,
 הַחוּט שֶׁל וִרְקָא שְׂמִקְיָף אֶת הַשְּׂפָה הוּא חוּט שֶׁל
 חֶסֶד, וְהוּא חוּט שֶׁל זְהַב. וְהוּא קו יָרֵק מִהַצַּד שֶׁל
 תְּשׁוּבָה שְׁסוּבֵב כָּל הָעוֹלָם. שְׁלֹשָׁה חוּטִים הֵם
 לְמַעְלָה שְׁסוּבְבִים אֶת בֵּית הָעֵינַן, שְׁעֲלִיָּהֶם נֹאמַר
 (שִׁיר ז') עֵינֵינוּ בְּרִכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן עַל שַׁעַר בֵּית רַבִּים. מַה
 זֶה בֵּית רַבִּים? בֵּית עֵינַן אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. שְׁלֹשָׁה
 גּוֹנִים הֵם שֶׁל הָעֵינַן. עֵינַן הַמִּים שְׂאִין לָהּ הַפֶּסֶק, עֵינַן
 הַמִּים. וּמִשּׁוֹם נִשְׁקוּ בַר לְהָאִיר עוֹלָמוֹת בְּסוּדוֹת
 נִסְתָּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן קָם אוֹתוֹ זָקֵן וְנִטַּל מִקְלַע בְּיָדוֹ. פָּתַח
 וְאָמַר, הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, עַד עַכְשָׁיו הָיָה
 מִקְלַע בְּיָדָהּ, מִכָּאֵן וְאֵילָף הָרִי הִתְעַלִּיתָ בְּעֲלִיּוֹנִים,
 שָׁמַר עֲצֻמּוֹ מִהֶאֱבָנִים שְׁלָהּ. שְׁחַרֵּי כְּפִי הַצְדִּיקִים
 הִיא מִתְעַלָּה בַּתְּפִלוֹת שְׁלָהֶם אֵל בַּעֲלָהּ. וּבִמְעֻשִׁים
 שְׁלָהֶם שָׁל הָאֶבֶן הַזֶּה, בְּשִׁוְרָדָת לְמַטָּה הִיא אֶבֶן
 בַּחֲזוֹ, (דף קב ע"ב) שְׁעַלֶּיהָ נֵאמַר (תהלים יא) ה' צַדִּיק יִבְחֵן.
 וְכֵה נִתְנַסּוּ הָאֲבוֹת. וּמִשּׁוֹם זֶה נֵאמַר (תהלים קיח) אֶבֶן
 מֵאִסּוֹ הַבּוֹנִים, שְׁהֵם הָאֲבוֹת.

וּבְשִׁוְרָדָת לְמַטָּה, יוֹרְדָת כְּמוֹ זֶה: הוּה"י.
 וּבְשִׁעוּלָהּ, נֵאמַר כֵּה אֶבֶן מֵאִסּוֹ
 הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵהּ. כְּמוֹ זֶה יְהו"ה. כֵּה
 נִתְנַסָּה אֲבֵרָהֶם בַּעֲשָׂרָה נְסִיווֹנוֹת. וּבְזִמַּן שְׁנַתְנַסָּה
 כֵּה אָדָם, הוּא מִנְמָד. וְאַחַר שְׁעוּמַד בְּנַסְיוֹן שָׁלוֹ,
 הִיא מִתְעַלָּה בּוֹ לְבַעֲלָהּ שְׁהוּא יְהו"ה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְעַלָּה אָדָם עַל כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת
 וּמְמַנִּים שְׁהַתְנַסָּה בָּהֶם אָדָם. וּבְשִׁרְוָאָה
 סמא"ל שְׁנַתְנִים לוֹ רְשׁוֹת עַל צַדִּיק לְהִיּוֹת לוֹ

נפיון, ורואה שהוא עומד בקיום, הוא אומר (אסתר
 ה) וְכָל זֶה אֵינָנוּ שׁוֹה לִי. וְאִם תֹּאמַר שְׁעַל
 מְרַדְכֵי אָמַר לוֹ הָמֵן - וְדַאי הָמֵן הִנָּמָא שְׁל סְמָא"ל
 הָיָה לוֹ, שְׁכּוֹ הַתְּלַבְּשׁ, וְעֲשָׂרָה כְּתָרִים תְּחַתּוֹנִים
 הַתְּלַבְּשׁוּ בְּעֲשָׂרָה בְּנָיו. וּמִשׁוֹם שְׁעֵמֶד מְרַדְכֵי
 בְּנִפְיוֹן, נָתַן אוֹתָם תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָדוֹ. עַל
 אַחַת בְּמָה וּכְמָה מִי שְׁחַתְנָסָה בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה
 בְּגִלוֹת.

מִשׁוֹם שְׂיִוְרָדִים עָלְיוֹ עֲשָׂר סְגֻלוֹת שְׁל הַשֵּׁם שְׁל
 הַכֶּתֶר, שְׁהֵן יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שְׁהֵם
 סְפִירוֹת מְלָאוֹת בְּסְגֻלוֹת, שְׁסוּכָבִים אֶת הַכֶּתֶר
 הָעֲלִיּוֹן שְׁל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה. וְזֶהוּ הַכֶּתֶר הָעֲלִיּוֹן
 שְׁנֵאמַר בּוֹ בְּיוֹם שִׁבְתָּ בְּקִדְשָׁה כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה'
 אֱלֹהֵינוּ. מִי ה' אֱלֹהֵינוּ? הָאָבָא וְאָמָא שְׁכּוֹ
 מְכַתִּירִים אֶת הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, וְהַשְּׂכִינָה שְׁהִיא
 קִדְשָׁה. וְנֵאמַר בָּהּ קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. וְהֵם קְדוֹשׁ
 קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, שְׁלִשָּׁה אַבּוֹת, ה' צְבָאוֹת. מִי
 הַצְּבָאוֹת? נִצַּח וְהוֹד. מְלָא כָּל - זֶה צְדִיק, בּוֹ מְלָא
 כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ, שְׁהִיא שְׂכִינָה.

וּמִי שֶׁהוּא מְשַׁלֵּשֵׁת הָאֲבוֹת, לֹא צָרִיךְ לְהִתְנַסּוֹת.
 שְׁמִי שֶׁהוּא מְנַזְעוּ וּמְשַׁרְשׁוּ, אֵינִן בּוֹ סֶפֶק
 שְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן. וְאִם תֵּאמַר שְׂאֵבְרָהֶם לֹא הִתְנַסָּה
 בַּשֵּׁם שֶׁל הַכֶּתֶר, אֲלֵא בְּמִדַּת חֶסֶד, וַיִּצְחַק בְּמִדַּת
 גְּבוּרָה, וַיַּעֲקֹב בְּמִדַּת תְּפָאֶרֶת, וְהַשְׂכִּינָה מְשַׁלֵּשֵׁת
 הַצְּדִדִּים הִלְלוּ נִקְרְאוֹת לָהֶם אֲבָנֵי כֶּתֶן - יָפָה הוּא,
 וּמִי שֶׁיִּתְנַסָּה דְבוֹר בְּעֵשֶׂר אוֹתִיּוֹת שְׁסוּבָבוֹת אֶת
 הַכֶּתֶר. (שֵׁם לֹא הִתְנַסּוּ) וְכִיּוֹן שְׂכָרָה, הוּא יָכוֹל לְהִתְנַסּוֹת.

וּמִי שֶׁיִּתְנַסָּה שָׁם, אֵינִן סוּף לְנִסְיוֹנֹו. וְהוּ שְׂכָתוֹב
 (אִיכָּה ב) מָה יַעֲיִדְךָ מָה יִאֲרָמָה לָךְ. שְׁלֹא יָכוֹל
 לְהִתְדַמּוֹת הַנִּסְיוֹן שֶׁלָּךְ לְמִ"ת, שֶׁהוּא יו"ד ה"א
 וּא"ו בְּשַׁלְשֵׁת הָאֲבוֹת. ה"א בְּמַלְכוּת, אַחַר
 שְׁנִסְיוֹנְךָ בְּאֵין סוּף, (שֵׁם) כִּי גְדוֹל כַּיּוֹם שְׂכָרְךָ מִי
 יִרְפָּא לָךְ. אוֹתוֹ שֶׁהוּא מִפְּלֵא וּמְכַסֶּה, וְכוּ תִתְעַלֶּה
 לְא"ם, כְּמוֹ שֶׁהַשְּׂכָר שֶׁלָּךְ אֵינִן לוֹ סוּף. וְכַעֲתָ,
 הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מֵל אֲבָנֵי אֱלֹוִהּ, שְׂאֵתָה יָכוֹל
 לְסַבֵּל אוֹתָהּ, וַיֵּשׁ לָךְ כֶּתֶן.

וְאִם תֹּאמַר שְׂאֵתָה לְבַדְּךָ הוּא שְׂזַרְקָת אוֹתָהּ -
 לֹא! אֵלֶּא אֵפְלוּ לְאֲבוֹת וּלְכָל הַמַּחֲנוֹת שֶׁל
 הַנְּשָׁמוֹת שְׂמִקְנָנוֹת עִמָּךְ בְּדִיוֹקְנָהּ, כְּמוֹ רוּעָה נְאֻמָּן
 שְׂיֵשׁ לוֹ שְׁנֵי פְרָצוּפִים, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה,
 בְּנִגְדַת הַמְּרַכְבָּה הָעֲלִיוֹנָה וְהַמְּרַכְבָּה הַתַּחְתּוֹנָה,
 וּבְשִׁבְלֵם נֹאמַר (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ, בְּדִיוֹקָן שֶׁלְמַעְלָה.
 בְּצֶלֶם אֱלֹהִים, תְּדִיוֹקָן לְמַטָּה. וּמִשּׁוּם זֶה כָּפַל שְׁמוֹ
 פְּעַמִּים מִשׁ"ה מִשׁ"ה. זֶהוּ שְׂכַת־וֵב (שמות ב) וַיֹּאמֶר
 מִשֶּׁה מִשֶּׁה. וּכְמוֹ שְׁכוּלֵל הַפְּרָצוּפִים שֶׁל בְּרִיאָה,
 כֶּךָ כְּלוּלִים בּוֹ הַפְּרָצוּפִים שֶׁל אֲצִילוֹת.

אֹמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה תְּקַדּוּשָׁהּ: זָקֵן וְזָקוּ, יִדְעֵתִי כֶּךָ
 שְׂאֵתָה הוּא מִתְּצַד שֶׁל תּוֹקָן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא
 יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמַעְלָה. וְאֵת הָאֶבֶן הַזֶּה שֶׁלָּךְ אָנוּ
 מְקַבְּלִים אוֹתָהּ בְּרָצוֹן שְׂאִין סוּף וְתַכְלִית לְנִסְיוֹנוֹת
 שֶׁלוֹ, בְּשִׁבְלֵל כְּבוֹד הַשְּׂכִינָה שְׂנֹאמַר בָּהּ (בראשית מט)
 מִשָּׁם רָעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל, בְּדִי לְתַחֲזִיר לָהּ סְגוּלָתָהּ
 לְשָׂרוֹת עֲלֶיהָ, וּבְדִי שְׂיִשְׁרָה עֲלֶיהָ עֲלֵת עַל כָּל
 הָעֲלִיוֹנִים.

אמר אותו הזקן: המנורה הקדושה, יו"ד ה"י
 וא"ו ה"י הם עשר אותיות, והשבנונו ששים
 ושלוש, ובו נוטל נקמה מג"ם רוח שנאמר בו כי
 נאה נאה. משום שממנו באים הערפוב הרע,
 שנאמר בהם (תהלים נג) כלו סג יחדו נאלחו אין עשה
 טוב אין גם אחר. ועשר אותיות עם ס"ג הם ג"ע,
 וזהו שלח נא ידך. וג"ע בכל אשר לו. והמנורה
 הקדושה, אחר שקבלתם את האבן הזו, מלו
 אותה אליכם, שלא תזוו מכם, עליה נאמר (תהלים
 סח) אם תשכבון בין שפתים. אשרי הוא מי
 שמשכיב את האם העליונה בין שפתותיו,
 ובשבילה נאמר (שם) אם תשכבון בין שפתים. אל
 תקרי אם אלא אם.

ושפתים הן, האם העליונה והאם התחתונה.
 השכינה העליונה והשכינה התחתונה,
 שעליה נאמר (דברים כב) שלח תשלח, שני שלוחים,
 בנגדם נאמר (רות א) ותלכנה שתיהן. אשרי הוא מי
 שמשכיב אותם בשפתותיו בתפלה, בתורה,
 בקריאת שמע, בתפלת השכינה, ששם הקדוש

בְּרוּךְ הוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הַשְּׂכִינּוֹ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם וְגו'.
 וְעַל הַשְּׂכִינָה נֶאֱמַר וּפְרַשׁ עָלֵינוּ סִבַּת שְׁלוֹמָהּ. שְׁנֵי
 שְׁלוֹמוֹת, אֶחָד כְּנֶגֶד הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה, וְאֶחָד כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. אֶחָד הוּא בְּעַל הַבַּיִת,
 וּבְשִׁבְלוֹ נֶאֱמַר הַשְּׂכִינּוֹ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם, וְזֶה
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. וְהַשְּׂנִי הוּא אוֹרַח. עַל שְׁנֵיהֶם
 נֶאֱמַר, בְּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ, וְהָאוֹרַח מְבָרָךְ.

וּמֵהֲצַד שֶׁל אוֹרַח נִקְרְאת הַשְּׂכִינָה מְלוֹן אוֹרְחִים.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ירמיה ט) מִי יִתְּנֵנִי בַּמְדָּבָר מְלוֹן
 אוֹרְחִים. וּבְשִׁבְלוֹ נֶאֱמַר וַיִּלֶּן שָׁם. וְלָמָּה? כִּי בֵּא
 הַשָּׁמַשׁ. שְׁהַתְּכַנֵּם מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים פד)
 כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹהִים. וְנִשְׁאַרְחַ הַשְּׂכִינָה
 בַּחֲשִׁכָה בְּנִלוֹת.

וּמֵהֲצַד שֶׁל גֵּצַח וְהוּד נִקְרְאת נְבוּאָה, וּמֵהֲצַד שֶׁל
 שְׁלֵשֶׁת הָאָבוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ אֵל אֱלֹהִים ה',
 שֶׁהֵם הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, נִקְרְאת גְּדֻלָּה
 גְּבוּרָה תִּפְאָרַת. וּבְשִׁלְשֶׁת הַשְּׁמוֹת הֵלְלוּ הוּא

מְעִידָה עַל הַיּוֹתוֹ וְאַלְהוּתוֹ וְיִכְלָתוֹ עַל כָּל
הָעוֹלָמוֹת.

וּמִתְצַד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה נִקְרָאת אִם תִּשׁוּבָה
יְהוּ"ה, שְׁמֵרָאָה עַל כְּנֹי וְהַיּוֹתָ שֶׁל רַבּוֹן
הָעוֹלָמִים, בְּעַל כָּל הַכְּנֹיִים וְכָל הַתְּהוּיּוֹת. שְׁכָל
הַכְּנֹיִים וְהַתְּהוּיּוֹת הֵם כְּנֹיִים לוֹ, וְהוּא אֵינּוּ
(דף קבא ע"א)
כְּנֹי. וְהוּא נִקְרָאת מ"ה מִתְצַד שֶׁל חֲכָמָה, שְׁנֵאמַר
(דברים י) מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירָאָה.
שְׂאֵם אֵינּוּ חֲכָמָה - אֵינּוּ יִרְאָה, וְאִם אֵינּוּ יִרְאָה - אֵינּוּ
חֲכָמָה. וּבִזָּה מ"ה מְעִיד עַל עֲלֵת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, כִּי
לֹא יִדְעוּ מ"ה הוּא.

וּמִצַּד שֶׁל הַחֲכָמָה הֵם הַנִּקְדוּת. כְּמוֹ זֶה י', הַקּוֹיִן
שְׁלֵמָטָה וְהַקּוֹיִן שְׁלֵמָעֵלָה, וְהַנִּקְדוּתָה שֶׁל
הָאֲמִצֵּעַ מִרְאָה עַל כְּתָר עֲלִיּוֹן, שְׁכּוֹ שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים
י י י, וְהֵם רְמוּזִים בְּיו"ד ה"י וּא"ו ה"י. וְכָל אֹת
מִרְאָה אַרְבַּע אֹתִיּוֹת, שְׁחֵן: יְבָרְכֶךָ יְהוּ"ה, יָאֵר
יְהוּ"ה, יִשָּׂא יְהוּ"ה, י"ב אֹתִיּוֹת שְׁתַּלּוּיּוֹת מִן י'
יו"ד. וְכֵן אֹתָם שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת אַחַת. כְּמוֹ זֶה

י' הקוץ לְמַעַלָּה - אַחַת. וְהַקוֹץ לְמַטָּה - שְׁתֵּימ. וְנִקְדָּה שְׁבַאֲמִצֵּעַ - הִנֵּה שָׁלֵשׁ. וְהָאוֹת י' בְּחֻשְׁבוֹנָה עֶשֶׂר. הִנֵּה י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם בְּעֶשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמָה תִלְמוּד לֹאמַר וְהֵלֵא בְּמֵאֲמַר אֶחָד יָכוֹל לְהַפְרֹאוֹת?

וּמֵצֵד שֶׁל הַנִּקְדוֹת נִקְרְאוֹת הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה בַּת קוֹל, כְּמוֹ שְׁבַאֲרֵנוּ, כְּמוֹ זֶה. וּמֵהֵצֵד שֶׁל הַטְּעָמִים נִקְרְאוֹת הַשְּׂכִינָה מִחֻשְׁבָּה, כְּמוֹ זֶה עַה. וְהַכֹּל נִרְמָז בְּאוֹת אֶלֶף. כֵּן נִרְמָזוּ הַטְּעָמִים לְמַעַלָּה, וְהַנִּקְדוֹת לְמַטָּה, הָאוֹתִיּוֹת בְּאֲמִצֵּעַ, וְהַכֹּל הוּא עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וְשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וְהֵם כ"ו בְּחֻשְׁבוֹן יְהו"ה, שְׁכוּלֵל טְעָמִים וְנִקְדוֹת וְאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ זֶה יְהו"ה, וְאוֹתָם טְעָמִים וְנִקְדוֹת מִים עֲלִיוֹנִים, כְּמוֹ זֶה עַה. מִים נִקְבִּיִם כְּמוֹ זֶה .

הַרְקִיעַ שֶׁל הָאֲמִצֵּעַ כּוֹלֵל כָּל הָאוֹתִיּוֹת. בְּשִׁבְלֹו נֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. רְקִיעַ בְּהַפּוֹךְ אוֹתִיּוֹת עֶקֶר,

וְזֶהוּ עֵקֶר הָאֱמוּנָה. וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (יחזקאל א) וְדַמּוֹת עַל
 רֵאשֵׁי הַחֵיָה רְקִיעַ, שֶׁהוּא הַרְקִיעַ שֶׁבְּכֶתֶר עֲלִיּוֹן,
 שֶׁהוּא מְרַבֵּה לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עֵקֶר הָאֱמוּנָה, עַל־ת
 עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים טָמִיר וְנִגְנוּז.

וְעוֹד, הַשְּׂכִינָה מֵצַד הַנְּקֻדּוֹת הִיא בְּתוֹ שֶׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַדּוֹם רְגֵלְיוֹ. וּמֵהַצַּד
 שֶׁל הַטְּעָמִים נִקְרָאת אִשְׁתַּי חֵיל עֲטָרַת בְּעֻלָּה.
 וּבִצְרוּפִים וְהַחֲוִיּוֹת נוֹדַעַת בַּת הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ זֶה
 הוּה"י. מֵצַד הַזֶּה הִיא הַדּוֹם רְגֵלְיוֹ.

וּמֵצַד שֶׁל יְהו"ה נִקְרָאת פְּרִצוּף וְנִקְרָאת פְּנִיּוֹ.
 וּמֵהַצַּד שֶׁל שְׂתֵי נְקֻדּוֹת אֱלֹהֵי, שֶׁהֵם פְּרִצוּף
 וְזֵנֵב, נִקְרָאת א. בְּרֵאשׁ הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה הִיא
 רֵאשׁ, וּבְנְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הִיא סוּף. וְסוּד הַדְּבָר,
 חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוּף. בְּשְׂתֵי הַנְּקֻדּוֹת הֵלְלוּ
 מְרִאָה עַל עַלְתַּת הָעֵלּוֹת, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן. זֶהוּ
 שְׁכַת־טוֹב (ישעיה מד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן.

וְא"ו בְּאֲמִצַּע שֶׁל שְׂתֵי יוֹדֵי"ם מְרִאָה עַל עַלְתַּת כָּל
 הָעֲלִיּוֹנִים שְׂאִין אֱלֹהֵי חוּץ מִמֶּנּוּ. זֶהוּ

שְׁפָתוֹב (שם) וּמִבְּלָעָרֵי אֵין אֱלֹהִים. וּמִשׁוֹם
 שֶׁהַשְּׂכִינָה כְּלוּלָה מִהַעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֹנִנִים, נִקְרְאת
 בְּשֵׁם שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֹנִנִים. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם ט)
 לְכֹלם בְּשֵׁם יִקְרָא. לְכֹל הָעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֹנִנִים
 בְּשְׂכִינָה נִקְרְאוּ, שֶׁנִּקְרְאת שֵׁם, שֶׁבְּשִׁבְלֹו אָמַר
 לְמֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם (שמות לג) וְאַדְעָךְ בְּשֵׁם.

אִישׁ לֹא נֶעְדָּר מִכָּל הָעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֹנִנִים שֶׁלֹּא
 נִקְרְאת בָּהֶם. בְּעֲלִיּוֹנִים - הָרִי בְּאַרְנוֹ
 שֶׁנִּקְרְאת בְּשֵׁם שֶׁל כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה, בְּתוֹנִתָּה,
 בְּנִקְדָּתָה, וּבְשֵׁמוֹת שֶׁל כָּל הַכְּנֻזִיִּים. וְנִקְרְאת בְּשֵׁם
 שֶׁל תַּתְּחֹנִנִים - כְּסֵא, שָׁרָת, מְלָאךָ, אוֹפֵן. כְּסֵא,
 (תהלים קג) ה' בְּשָׁמַיִם חִבִּין כְּסֵאוֹ. מַה זֶה שָׁמַיִם? זֶה
 הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. וּמִשׁוֹם זֶה סָמַךְ לוֹ (שם) וּמְלִכּוֹתוֹ
 בְּכֹל מְשָׁלָה.

מִצַּד שֶׁל הַשָּׁמַיִם נִקְרְאת שְׁמִימָה. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (בראשית טו) הֶבֶט נָא הַשָּׁמַיִמָה. וְכִמוֹ שֶׁהִיא
 נִקְרְאת בְּשֵׁם שֶׁל הָעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֹנִנִים, כִּדְ נִקְרְא

הַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים, שֶׁהִיא (בְּכָל
אֶחָת בְּמִדָּתוֹ) מִדָּתוֹ, וְהִיא שְׁעוֹר קוֹמָתוֹ.

וְנִקְרְאָת שְׂרָף, וְהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה ו) וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד
מִן הַשְּׂרָפִים. כְּמוֹ שֶׁמִּלְאָךְ שֶׁנִּקְרָא שְׂרָף
וְנִקְרְאָת מִלְאָךְ. וְהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית מח) הַמִּלְאָךְ
הַנִּגְאֵל אֶתִּי מִכָּל רָע. וַיִּסַּע מִלְאָךְ הָאֱלֹהִים. וּמִלְאָךְ
פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם.

וְנִקְרְאָת מִלְאָךְ עַל שֵׁם מַטְטְרוֹ"ן, כִּשְׁהִיא עוֹשֶׂה
בוֹ אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל בְּעֵלָה. וְנִקְרְאָת
אוֹפֵן עַל שֵׁם סַנְדְּלָפוֹ"ן, כִּשְׁשֶׁלְטוֹנָה בוֹ עַל
הַתְּחִתּוֹנִים. וְנִקְרְאָת מְרַכְבָּה עַל שֵׁם אַרְבַּע חַיּוֹת
שֶׁל הַמְרַכְבָּה שְׁלֵמָטָה כִּשְׁשֶׁלְטוֹנָה עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ (תהלים קג) וּמִלְכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. נִקְרְאָת
דְּמוֹת אָדָם, דְּמוֹת אֲרִיָּה, דְּמוֹת שׂוֹר, דְּמוֹת נֶשֶׁר
בְּהֶם. וּבְאֵלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת נִרְאִית לַתְּחִתּוֹנִים, שֶׁהֶם
עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. וְהוּ שְׂפָתוֹב (הושע יב) וּכְיָד הַנְּבִיאִים
אַדְמָה.

וַיֵּשׁ נְבִיאִים אֲשֶׁר מִהַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיזָה, שֶׁנִּקְרְאוּ
 בָּנִים. כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁיֵּרָא מִהַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא,
 שׁוֹרָה י' בְּלָבוֹ. וּמִי שֶׁאֹהֵב אוֹתוֹ, שׁוֹרָה ה' בְּמַח.
 וְעַל שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ נֵאמַר (דברים כט) תִּנְסָתְרוּת
 לַה' אֱלֹהֵינוּ. שְׁמִי שֶׁיֵּרָא מִן הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא אוֹ
 שֶׁאֹהֵב אוֹתוֹ, נִסְתָּר הוּא מִבְּנֵי אָדָם, וְתַנְגְּלוֹת הֵן
 ו"ה. מִי שֶׁמְתַעֵּס בַּתּוֹרָה, שׁוֹרָה ו' בְּפִיו. וּמִי
 שֶׁעוֹסֵק בְּמִצְוֹת, שׁוֹרָה ה' בְּמַאֲתָיִם אֲרָבָעִים
 וְשִׁמּוֹנָה אֵיבָרָיו.

וּמִצְוֹת כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהֲצִיצִית
 שֶׁנֵּאמַר בָּהּ (במדבר מז) וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית,
 וּפְרֹשׂוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַפּוֹחֶת לֹא יִפְחֹת
 מִשְׁבָּעָה, וְכָל הַמוֹסִיף לֹא יוֹסִיף עַל שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי.
 וְהֵם שִׁמּוֹנָה עֶשְׂרֵי בֵּין קְשָׁרִים וְחֲלִיזוֹת לְכָל צַד -
 עוֹלָיִם שְׁבָעִים וְשָׁנָיִם.

עֲלֵיהֶם נֵאמַר (ישעיה מז) וְהוֹכֵן בְּתֶסֶד כִּסֵּא. תָּס"ד
 בְּגִימַטְרִיא שְׁבָעִים וְשָׁתַיִם. וְתַמְנִיזָה
 תְּקַדּוּשָׁה אָמַר, כָּל מִי שֶׁמְנִיחַ תְּפִלִּין וְצִיצִית,

בְּאֵלֹהֵי מַקְנִים תִּרְיֶ"ג מִצְוֹת שֶׁל תְּתוּרָה. וְלֹא עוֹד,
אֵלֶּא כְּצִיצִית בְּאֵלֹהֵי מִתְקַן כִּסֵּא לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בְּתַפְלִין, שֶׁהֵם שֵׁם יְהו"ה, בְּאֵלֹהֵי הוֹרִיד יְהו"ה עַל

כִּסֵּא.

אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית
הָאִסוּרִים? אֵלֶּא וְהֵאֵי שְׁנֵי סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים
כֵּאֵן, אַחַד שֶׁל גְּאֵלֵת הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי וְהַשְּׂכִינָה,
וְהָאֵב וְהָאֵם שֶׁהֵם יְהו"ה, אֵין תְּלוּיָה אֵלֶּא בְּעֵלֵת
כָּל הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁהוּא מִפְּלֵא וּמְכֻסָּה בְּכֶתֶר עֲלִיוֹן.
וְאַחַד שֶׁמֵּהֲצַד שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינוֹ חֲבוּשׁ
וְאִסוּר בַּגְּלוּת, אֵלֶּא הוּא אִסוּר וְחֲבוּשׁ עִמָּהֶם
בְּאַהֲבָה, קָשׁוּר עִמָּהֶם בְּחֻבִּיבוּת. וְהוּ שֶׁפְּתוּב
(בראשית מד) וְנִפְשׁוּ קָשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ. חֲבוּשׁ עִמָּהֶם
בְּכִסֵּא שְׁמֵתִקְנִים לוֹ וּבְמִרְכָּבָה שְׁלוֹ בְּכֶמֶה שִׁירוֹת
וְתַשְׁפְּחוֹת שִׁיזְרִידִים עֲלֵיהֶם כֶּמֶה מִחֲנוֹת שֶׁל
תְּקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע
אֵת קוֹל כְּנִפְיָהֶם.

וּבִישָׁתֵּבַח בָּאִים הַשָּׂרְפִים, יוֹרְדִים אֵלָיו בְּכִמָּה
 מִחֲנוֹת, שָׁהֵם שָׂרְפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים,
 וּבַתְּפִלָּה קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָה (מלכים א' יט)
 וְהִנֵּה ה' עֵבֶר וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחֹזֶק מְפָרֵק הָרִים וְגו'.
 שְׁהַתְּפִלָּה בְּחֵשָׁאי הִיא קוֹל דְּמָמָה דְּקָה. וּמִשׁוֹם
 שֵׁשֶׁם בָּא הַמְּלֶךְ, צָרִיךְ לְעֲמֹד בְּשִׁבְלֹו, וּמִשׁוֹם זֶה
 נִקְרָאת הַתְּפִלָּת עֲמִידָה. וּמִשׁוֹם זֶה ח"י הָעוֹלָמִים,
 בּוֹלֵל ח"י בְּרָבוֹת, בּוֹ מִתְיַחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשִׁבְיָתוֹ. יֵאֱהוּנְהִי שְׁעוּלָה לְחֵשְׁבוֹן אָמֵן. וְבוֹ
 צָרִיךְ לְבָרֵעַ עַד שְׁיִתְּפַקְדוּ ח"י הַחֲלִיּוֹת שֶׁבְּשִׁדְרָה,
 וְכֵן פִּרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה.

וּבִשְׁלֹשׁ הָרֵאשׁוֹנוֹת צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת שְׁבָחוֹ,
 לְהַכְּנִים לְשַׁעַר הַמְּלֶךְ בְּהִיכָלוֹ, שֶׁהִיא
 אֲדָנָי. שְׁכָךְ עוֹלָה הֵיכָל לְבַחֲשִׁבוֹן אֲדָנָי. אַחַר
 שְׁנֵכְנִים לְשֵׁם וַיִּבְקַשׁ בְּקִנְשָׁתוֹ בְּשֵׁתִים עֲשָׂרָה
 הַבְּרָכוֹת שֶׁהֵן ו"ו, אַחַר כֵּן נֹתְנִים לוֹ שְׁאֵלָתוֹ
 בְּשֵׁלֹשׁ הָאַחֲרוֹנוֹת, שֵׁשֶׁם צְדִיק בֵּין שְׁתֵּי שְׁפָתַיִם
 לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וְבוֹ הַשְּׁבִינָה הִיא קְבֻלָּה. מִהֲצַד שֶׁל
 הַצְּדִיקִים הִלְלוּ הוּא אָסוּר וְחִבּוּשׁ (שָׁל הָאֱהָבָה),

שְׁמֵתִקְנִים לוֹ כִּסָּא עִם הַמְרַכְבָּה שְׁלוֹ, וְהַמְחַנָּה
מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים.

אָבֵל מֵהַצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁקוֹשֵׁר
אוֹתָם בְּיַצֵּר הַטוֹב לְהִיּוֹת עֶזֶר עִמָּהֶם,
וְקוֹשֵׁר אוֹתוֹ עִם יֵצֵר הָרַע כְּמוֹ חֲמוֹר לְמִשְׁאֵ
תַּחְתִּיהֶם, חֲמוֹר נוֹשֵׂא סְפָרִים. מֵהַצַּד שֶׁל בִּינוּזִים
הוּא אָסוּר וְחַבּוּשׁ בְּגִלוּת, שְׁעָלֵיהֶם נֶאֱמַר בְּיָמוֹת
הַחַל, הָיָה כְּשׂוֹר לְחֶרֶשׁ וְכַחֲמוֹר לְמִשְׁאֵוִי. בְּרִשְׁעִים
נֶאֱמַר (אִיכָּה א) נִתְנַנְּנִי ה' בְּיָדֵי לֹא אוֹכֵל קוֹם.

שְׂרָצוּעוֹת הַתְּפִלִּין הֵן כְּחֻבָּלִים לְקַרְנֵי סַמָּ"ל,
שׂוֹר מוֹעֵד שְׁלֹא יִבְלָה אוֹתָם, וְתִפְלָה
שֶׁל יָד קוֹשֵׁר לְרַגְלָיו. וּמִי שְׁלֹא מְנִיחַ תְּפִלִּין, עָלָיו
נֶאֱמַר מִשׂוֹר מוֹעֵד הֶרְחַק מִמֶּנּוּ כַּמָּלֵא עֵינָיו,
שְׂמִמְנוֹ תְלוּיִים אֲבוֹת גְּזִיקִין, צִיצִית מִשְׁאֵוִי עַל
חֲמוֹר נוֹאֵף. נְחָשׁ, כְּשֶׁבִילוֹ נֶאֱמַר אֶפְלוֹ נְחָשׁ כְּרוּךְ
עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק.

וְאַרְבָּעָה בְּתֵי תְּפִלִּין הֵם כְּהִיכָל לְאַרְבַּע אוֹתֵיּוֹת.
מִי הֵיכָל הַזֶּה? אֶרֶץ"י, שְׁכָךְ עוֹלָה

בְּחֻשְׁבוֹן הַיָּכ"ל. וְאוֹתָן אֲרַבַּע פְּרָשִׁיּוֹת אֲרַבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהו"ה, כְּמוֹ פְּנֵי הַחַיּוֹת. וּבְתֵימִים
 אֲרַבַּעַה בְּנֶגֶד בְּנֵפֵי הַחַיּוֹת, וְהֵם כְּמוֹ הַנְּקֻדּוֹת
 וְהַאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן זָכַר וּנְקֻבָּה.

נְשִׂיתִי רְצוּעוֹת בְּנֶגֶד בְּנֵפֵי יוֹנָה, רְצוּעָה שֶׁל יָד
 לְקִשְׁרֵי אוֹתָהּ, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ
 יוֹנָתַי. וְשָׁנִים הֵם הַיּוֹנִים - זָכַר וּנְקֻבָּה. מִי שֶׁרוֹצֵה
 לְצוּד אוֹתוֹ צִיָּדָה שֶׁל שְׂנֵיהֶם, נוֹטֵל הַנְּקֻבָּה וְקוֹשֵׁר
 אוֹתָהּ עִמּוֹ, וּמִיָּד יִקְרָא לְזָכַר וְיִבֵּא. וְכִּי צְרִיכִים
 יִשְׂרָאֵל לְטַל יוֹנָה קְדוּשָׁה מְצֻנָּה הַשְּׂכִינָה, לְקִשְׁרֵי
 אוֹתָהּ בְּקִשְׁרֵי שֶׁל תְּפִלִּין, וּמִיָּד יִקְרָא לְבַעֲלָהּ,
 שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמַעְלָה, הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי.

וּמִשּׁוֹם זֶה תִּקְנֵנוּ לְקִרְאָה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל עַם
 מְצֻנֹת תְּפִלִּין. וּמִיָּד בְּשִׁינּוֹרְד אֵלֶיָּהּ, צְרִיף
 לְקִשְׁרֵי אוֹתוֹ עִמָּה לְהִיּוֹת חֲבוּשׁ עִמָּה בְּרְצוּעָה שֶׁל
 תְּפִלִּין שֶׁל יָד, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה (יחזקאל
 כד) פְּאֵרֶךְ חֲבוּשׁ עֲלֶיָּהּ. אֵלּוֹ תְּפִלִּין, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ
 לְעֵיל.

וּמְיָד שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם, צָרִיךְ לַיְחַד אוֹתָם בְּיַחְוֹד שֶׁל
 אַחַד, א"ח עִם ד', שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע
 פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין, וְהִיא הֶרְבִּיעִית לְאַרְבַּע
 הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. ה' הֶרְבִּיעִית
 הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יְהו"ה, וְהִיא תְּקוּן שֶׁל הָאוֹת
 דָּל"ת, עֲשִׂירִית לְא"ח, שֶׁהִיא תִשַׁע בְּחֻשְׁבוֹן, וְכֵן
 נִשְׁלָם לְעֶשְׂרֵה. כְּמוֹ זֶה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְחָרִי
 פְּרָשׁוּהָ.

וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְנוּ לְקֵרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּתְּפִלִּין.
 וּפְרָשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִי שְׁקוּרָא
 קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֵי תְּפִלִּין, כְּאֵלוֹ מַעֲיֵד עֵדוֹת שְׁקָר.
 וְחֻקְשֶׁר שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׂכִינָה צְדִיקָה,
 אוֹת שֶׁל תְּפִלִּין. וּבְאוֹתוֹ זְמַן שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם בּוֹ
 לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינָתוֹ, מִי שֶׁשָּׁח בִּינְתָיִם -
 עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ.

וּתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הוּא תְּפִלִּין, הָאִם שְׁמַעְפֹּרְתַת
 אוֹתוֹ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֲלֶיהָ נֶאֱמַר
 וּבְזֹרַע עֵזוֹ. כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, (ישעיה סב)

נשבע ה' בימינו - זו תורה. ובזרוע עזו - אלו
 תפלין שפראש. גבורה הוא זרוע שלו, והיא עזו,
 וחרו פרשוה. ושכינת עזו בנבחי מרומים, הוא
 אלהינו, מהצד שלו תפלה של יד אינה מעכבת
 של ראש וכו', שכל אחת היא מצוה בפני עצמה.
 מצד האם אותם התויות שפאמצע, כמו שבארוה,
 וחרו נתבאר. ומשום שלא בקיאים אלו של הדור
 האחרון, שמים שני זוגות תפלין, מספק שלא
 יודעים בסוד הזה (שניהם נצרכים).

ועוד, מי ששם תפלין כראוי, והו שמקיים המצוה
 במאמרה, וכמו שצדיק הוא אות שאוחז
 בין הקדוש פרוף הוא ושכינתו, כך הוא אוחז
 בשניהם בשמונה עשרה ברכות התפלה. ונאמר
 בתפלין, שח בינתים - עברה היא בידו. ונאמר
 בתפלה, ואפלו נחש פרוף על עקבו לא יפסיק.
 אשרי תפה שבתפלה עושה בו משכב לשכינה,
 וזהו (תהלים סח) אם תשכבון בין שפתים, שכהן אדני
 שפתי תפתח, להשכיב בהם האם העליונה
 שנאמר בה (דברים כב) והאם רבצת על האפרחים.

שְׂבִיבִיזְמִן שְׁהִיא פּוֹרְשֵׁת בְּנַפְיָהּ עַל גּוֹזְלֵיהָ, שְׁהִם
 יִשְׂרָאֵל, בְּשִׁפְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, כְּמוֹ
 שְׂבִיבֵי רוּחַ (לְגִדָּה) הַפּוֹרֵשׁ סִבַּת שְׁלוֹם עֲלֵינוּ, נִמְצְאוּ
 בְּחֵירוֹת מִכָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּמִשּׁוּם זֶה בְּשִׁפְתוֹת
 וַיָּמִים טוֹבִים שְׁהִיא רוֹבֶצֶת עַל יִשְׂרָאֵל, אִינן לָהֶם
 פֶּתַח מִכָּל הַמְּקַטְרָגִים שֶׁבְּעוֹלָם. וּכְשִׁיבֵאוּ יָמוֹת
 תַּחֲלִי, נֵאמַר בּוֹ (ש"ס) שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם.

וַיְמַה יֵּשׁ בֵּין הַשְּׂבִיבֵינָה הָעֲלִיּוֹנָה לַתַּחְתּוֹנָה שְׁהַכֹּל
 אֶחָד? אֵלֵּא הַשְּׂבִיבֵינָה הַתַּחְתּוֹנָה הִיא כִּיּוֹנָה,
 וְנֵאמַר בָּהּ (תהלים סח) בְּנִפְי יוֹנָה נִחְפָּה בַּכֶּסֶף, צָרִיף
 לְכַסּוֹתָהּ, שְׁהִיא יִרְאֶה וּפֶתַח נִמְצָא מִצְדָּהּ, מִשּׁוּם
 שְׁנִטְלָה מִצְדַּת הַגְּבוּרָה שְׁשֵׁם סַמָּ"ל לְתַבְעֵ דִינִים.

וּמִשּׁוּם זֶה צָרִיף לְכַסּוֹת אוֹתָהּ מִכַּפָּה בְּעֲלֵי דִינִים
 שְׁלֵא מִכִּירִים אוֹתוֹ. וּבַמָּה? בַּכֶּסֶף, שְׁהוּא
 יָמִין, שְׂבִיבְגָלוֹ נֵאמַר, כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָהּ,
 תִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם.
 וּמִשּׁוּם זֶה נִחְפָּה בַּכֶּסֶף לְרִשָּׁם אוֹתָהּ מִצְדַּת
 תַּרְחֻמִּים, שְׁלֵא יִכִּירוּ בָּהּ בְּעֲלֵי תַדִּין.

אֲבָל הָאֵם הָעֲלִיזָה הִיא כְּנֶשֶׁר, שְׁלֹא פּוֹחֶדֶת
מִכָּל הָעוֹפוֹת שְׁלֹמֶעָה, וְהַכְּנָפִים שְׁלָהּ הֵם
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וּבְשִׁבִילָהּ נֶאֱמַר
(דברים לב) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ, וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם. וְעַלִּיו נֶאֱמַר
(שם כב) כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוֹר. (דף קכב ע"א) שְׁתִּקֵּן שְׁלָהּ הִיא
יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵ מֵעָה, וְקוֹן הַצְּפוֹר יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵ
מִטָּה. אֲשֶׁרִי תִפָּה שְׁהוּא תִקֵּן שְׁלָהּ. אֲשֶׁרִי תִתּוֹרָה
וְתִתְּפֹלָה שְׁהִיא קוֹן שְׁלָהּ. אֲשֶׁרִי תִנְשָׁמָה שְׁהִיא תִקֵּן
שְׁלָהּ. שְׁכִשְׁהִיא מְקַנְנֶת שָׁם, לֹא פּוֹחֶדֶת מִכָּל
הַמְּקַטְרָגִים שְׁלֵ הָעוֹלָם.

וּמִשׁוּם זֶה נִקְרָאת נְשָׁמָת כָּל חַי. הִיא מְקַנְנֶת
בְּתִפְלַת הַשְּׁבֶת, וְצַדִּיק מִתְּצַד שְׁלֵ
נִקְרָאת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, כְּשִׁמְחָשְׁבִים תִּימִים מֵהָאֵם
הָעֲלִיזָה, וְהִיא תִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שְׁלֵ פֶסַח, וְהִיּוֹם
הָרֵאשׁוֹן שְׁלֵ סְבוֹת. וְהַשְּׁבִינָה תִתְּחַתּוֹנָה חֵג שְׁמִינִי
עֲצָרָת, וְהִיא יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה, וְהִיא יוֹם הַכְּפוּרִים.
כָּל תִּתְּפֹלוֹת שְׁלֵ כָּל הַשְּׁבֶתוֹת וְתִימִים הַטּוֹבִים
צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ. וְזֶהוּ שְׁאֵמַר תְּפָסוּק (ויקרא כג)
אַלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ אֹתָם

בְּמוֹעֲדָם. מַה זֶה מוֹעֲדָם? הַיָּאם הָעֲלִיּוֹנָה. וְצָרִיךְ
לְהַכְלִיל בָּהּ עֵשֶׂר סְפִירוֹת.

וּכְשֶׁהִיא עוֹלָה, הִיא עוֹלָה עַל הָעַמּוּד הָאֲמֻצָּעִי.
וּמִשׁוּם זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (משלי ל) דָּרֶךְ
הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. עוֹשֶׂה שָׁם דָּרֶךְ וְלֹא נוֹדַעַת בּוֹ אֵלָא
לְבַעֲלָהּ. וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ. אֵלָא שְׁמַעְלָה
אוֹתוֹ עֲטָרָה עַל רֵאשׁוֹ, תְּפִלִּין עַל הָרֵאשׁ.
וּכְשֶׁעוֹלָה, בְּמָה צְבָאוֹת עוֹלִים עִמָּה. וּכְשִׁיּוֹרְדָת,
בְּמָה צְבָאוֹת יוֹרְדִים עִמָּה, וְנִקְרְאוּ נְשָׁמוֹת יִתְרוֹת
שִׁיּוֹרְשִׁים הָעַם הַקְּרוֹשׁ, וּבָהֶם יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל מְנוּחָה
בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים.

וְהִיּוֹנָה הַקְּרוֹשָׁה, בְּכָל שְׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל הוֹלְכָת
נוֹדַדָת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וְאִם מוֹצֵאת
צְדִיק בְּעוֹלָם, נִדְפָקָת בּוֹ. אִם לֹא, חוֹזֶרֶת לְקִנְיָה
וּמֵת־חַיְבָאת שָׁם, בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא קֵן צִפּוֹר.
וּמַה הוּא תִּקְוָה שְׁלָה? מִטְטְרוֹ"ן שֶׁשְׁמוֹ שִׁדְ"י, שֶׁהוּא
שׂוֹמֵר הַשְּׁעָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים קיח) זֶה הַשְּׁעָר לָהּ.

וּמִשּׁוּם זֶה בְּמוֹזוֹתָ, שְׂדִי מִבְּחוּץ וַיְהוּה מִבְּפְּנִים.
 שְׁשָׁלַשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְאַרְבָּעָה מֵאַלְפֵי
 חֲבֵלָה הֵם כְּחֻשְׁבוֹן יְמֵוֹת הַשָּׁנָה, שְׁשָׁלַשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים
 וְחֲמִשׁ חָסֵר אֶחָד. זֶהוּ יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁאִין לִשְׁטוֹן
 שְׁלִטוֹן עָלָיו. הַשְּׁטוֹן כֶּךָ עוֹלָה שְׁשָׁלַשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים
 וְאַרְבָּע. בְּמָקוֹם שְׁשָׁשׁ מוֹזוֹתָ, אִין לוֹ רִשּׁוֹת
 לְהִתְקַרֵּב, וּמִשּׁוּם זֶה (דברים יא) וּכְתַבְתֶּם עַל מוֹזוֹת
 בֵּיתְךָ. מוֹזוֹת - זוּ מְנוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשָׁלַשׁ מוֹצֵאת
 מָקוֹם, חוֹזֵרֶת לְקַנְהָ שֶׁהוּא מִטְטְרוֹ"ן, שְׁחֻשְׁבוֹנוֹ
 שְׂדִי, שְׁשָׁשׁ יְהוּ"ה בְּעַל הַיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה.

וּבְשִׁפְתַי שְׁשָׁשׁ צְדִיק, וַתֵּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת
 עָרֵב, מִשּׁוּם שֶׁהוּא תִיחֹד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
 כְּרוֹךְ הוּא עִם שְׁכִינְתּוֹ. וּבְשִׁישׁ צְדִיק לְמַטָּה, הוּא
 בְּמָקוֹם שֶׁל יוֹם הַשִּׁפְתַי, שֶׁהוּא שְׂדִי שְׁלִמְעָלָה, וְכוּ
 מִתְיַחֵדֶת הַקְּדוּשָׁה כְּרוֹךְ הוּא. וְשָׁם מוֹצֵאת מְנוּחָה,
 וְלֹא הוֹלֶכֶת מִטְּלָטְלָת מְמָקוֹם לְמָקוֹם וּמֵאַתֵּר
 לְאַתֵּר.

וְיָמִי הוּא הַצְדִּיק שְׁנֵדְבָקָת בּוֹ? אֹתוֹ שְׁכָלוֹל מִכָּל
 הַמְדוּת שֶׁל הַקְדוּשׁ כָּרוֹךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
 וַיִּכְלוֹ, כּוֹלֵל הַכֹּל. שְׁכָל הַסְפִירוֹת נִכְלָלוּ בּוֹ,
 שֶׁהוּא חֲסִיד וְגוֹמֵל חֶסֶד עִם הַשְּׂכִינָה, וְנוֹתֵן לָהּ
 תִּקְוָה בְּגִבּוֹרָה. וְכֹךְ בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה נוֹתֵן לָהּ
 תִּקְוָה. הִיא נְדָבָקָת, וְלֹא תִזְוֶה מִמֶּנּוּ בְּכָל שְׁשֶׁת יָמֵי
 הַשָּׁבָת. וּבְשִׁבְלֵי נֶאֱמַר, עַל צְדִיק אַחַד הָעוֹלָם
 עוֹמֵד. הוּא הָעֶמּוּד שֶׁנּוֹשֵׂא הַכֹּל, וּבוֹ כְּנִפְי יוֹנָה
 נִחְפָּה בַּכֶּסֶף. הִיא מְכַסֶּה עָלָיו בְּכַנְפֶיהָ וּמְגַנָּה עָלָיו
 מִכָּל הַמְקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וּבְשִׁבְלֵי נֶאֱמַר (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט
 לְצְדִיק. לֹא יֵאָנֶה לְצְדִיק כָּל אֶזְוָן. לֹא
 רְאִיתִי צְדִיק נִעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לָחֶם. וּבוֹ נִרְאִית
 תְּקִשָׁת שֶׁל נְאֻלָּה בְּגוֹנִים מְאִירִים, וּמִיָּד (בראשית ט)
 וְרִאִיתִיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם. וְלֹא תֵצֵא כְּצֵאת
 הָעֶבְרִים מִצֵּד תְּקִשָׁת שֶׁהוּא עֶבֶד. וְעוֹד זֶרְקֵא. הִנֵּה
 אֵלֶיהוּ יוֹרֵד וּבְמָה מִחֲנוּת עִמּוֹ שֶׁל מְלֶאכִים
 וּנְשָׁמוֹת.

פְּתַח וְאָמַר, הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, הִנֵּה כְּמֵה מַתְנוּת
 שֶׁל מְלֹאכֵי חֲבֻלָה שִׁיזְרְדִים עַל הַצֵּאֵן. אָמַר
 לְרוּעָה שִׁיזְרַק אֶבֶן מִהַמְקַלֵּעַ הַקְדוּשׁ עֲלֵיהֶם. נִרְמָז
 בְּבִתּוֹר עֲלִיּוֹן כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"י וּא"ו ה"י, שְׁעוּלָה
 אֶהְיֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְהוּא אֲשֶׁר רֵא"ש שְׁאֶהְיֶה
 אֶהְיֶה הַכֶּלֶל שֶׁל מ"ב, וְהוּא כּוֹלֵל עֶשְׂרֵי אֱמִירוֹת
 כְּמוֹ זֶה: א"ל"ף ה"א יו"ד ה"א. וְכַמֵּה הֵן סְפִירוֹת
 פְּנִימִיּוֹת, וְכַמֵּה סְפִירוֹת אַחֲזֵרִיּוֹת, וְהֵן זוֹ עַל גַּב
 זוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב כִּי גִבְתָּ מֵעַל גִּבְתָּ שְׁמֵר וְגִבְתֵּיהֶם
 עֲלֵיהֶם.

וּבְשִׁבְיָלָם נֶאֱמַר וְכַמֵּה פָּנִים לְפָנִים הַנּוֹרָאִים,
 וְכַמֵּה אַחֲזֵרִיִּים לְאַחֲזֵרִיִּים שְׁלֹא נִרְאִים.
 וְאוֹתָם הַפְּנִימִיִּים הֵם: יו"ד ה"י וּא"ו ה"י. יו"ד ה"י
 וִי"ו ה"י. יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. אַחֲזֵרִיִּים הֵם: י' י"ה
 ית"ו יהו"ה א א"ה אה"י אהי"ה. א' א"ד אד"נ
 אדנ"י. כְּשֵׁאוֹתָם פְּנִימִיִּים מְלֻמְעָלָה כְּמוֹ הַטְּעָמִים
 עַל הָאוֹתִיּוֹת, הֵם זְכָרִים. וְכִשְׁהַפְּנִימִיִּים הֵם לְמִטָּה
 בְּשִׁבְיָל הַנְּקֻדוֹת תַּחַת הָאוֹתִיּוֹת, הֵם נְקֻבוֹת. וְכֵלָם
 נוֹדְעִים בְּסוֹד זֶה. כְּשֵׁאֶהְיֶה עַל יְהו"ה הֵם נְקֻבָּה.

כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּבְכָל מָקוֹם הַכְּתָר הַיָּא
 יָא, וְשִׁנִּיתָם נְרָמוֹז בְּשֵׁם אַדְנָי א' אֶתְי"ה י'
 יחו"ה. וְכַף בְּשֵׁאדְנָי עַל יחו"ה, הַנְּקָבָה הַיָּא בַּת.
 כְּמוֹ שְׁטַפָּה שֶׁל תּוֹכֵר, בְּאֲשֶׁר הַיָּא מְקַדִּימָה אֶת
 מִטַּת הַנְּקָבָה, הַיָּא בַּת, וּכְשֶׁנְּקָבָה מְקַדִּימָה אֶת
 תּוֹכֵר, הוּא בֵּן. וְהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת
 יחו"ה אֱלֹהֵי"ם אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.

וּמִשׁוֹם זֶה עֲשֶׂר סְפִירוֹת מִתְּחַד שֶׁל אֶתְיָה
 מִתְּחִילִים בָּאוֹת א', וְהוּא ב' כְּתָר
 כְּתֻשְׁבוֹן תי"ה, וּמִתְּפִשְׁטִים מִמֶּנּוּ עֲשֶׂר תּוּיֹת, וְהֵם
 תְּיָה תְּיָה אֶתְיָה, כְּמוֹ שְׁתֵּאוֹתִיֹת שֶׁחֵן יחו"ה מְלֻךְ
 יחו"ה מְלֻךְ יחו"ה יְמֻלֵךְ. שְׁתֵּנְקָדָה שְׁלָחַם תְּיָה תְּיָה
 וְיִתְיָה, שְׁתֵּתְיָה תּוֹז מְעִידָה עַל עֲלַת כָּל הָעֲלִיזוֹנִים
 שְׁהוּא תְּיָה קָדָם כָּל תְּיָה, וְיִתְיָה אַחַר כָּל תְּיָה עַד
 אֵין סוּף. וּמִתְּחַד שֶׁל אַדְנָי נְקָרָא אֵין, שְׁנִרְמוֹ
 בְּאַדְנָי, שְׁמַעִיד עֲלִיו שְׁהוּא אַחֲרִית עַד אֵין סוּף
 וְתַכְלִית. וְאֶתִי מַעִיד עַל קְדָמוֹתוֹ, שְׁאֵין קְדָמוֹן
 עֲלָיו, וְסִימְנָד שְׁאַחֲזִירי' א"י א"י אֶתְיָה יחו"ה.

אֲדַנְי יְהוֹ"ה. הֵם עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה אַרְבַּע אַרְבַּע.
 אַרְבַּע רְשִׁיזוֹת שֶׁל שֶׁבַת שְׁאִין זָר בִּינֵיהֶם,
 וְהֵם שְׁנַיִם - זָכָר וּנְקֵבָה אֶחָד (דף קכב ע"ב) לְיָמִין, וְזָכָר
 וּנְקֵבָה אַחַת לְשְׂמָאל. וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ. י"א י"א יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד, וְכָל שֵׁם רָחֲבוּ אַרְבַּע וּנְבָחוּ
 עֲשָׂרָה, וְעוֹלָיִם אַרְבַּע אַרְבַּע לְשַׁבְּעִים וּשְׁתַּיִם.
 וְתַלְוּיִים מֵעֶשֶׂר, כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"י וי"ו ה"י, וְהֵם
 יו"ד עֶשְׂרִים. ה"י ה"י שְׁלוֹשִׁים. וי"ו עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם.
 עוֹלָיִם לְשַׁבְּעִים וּשְׁתַּיִם.

כְּמוֹ שֶׁעֲשָׂר הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן י' י"ה י"ו יְהוֹ"ה,
 וְעוֹלוֹת לְשַׁבְּעִים וּשְׁתַּיִם. אִין שֵׁם בֵּין
 מִשְׁבְּעִים וּשְׁתַּיִם בֵּין מֵאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שֶׁלֹּא תְלוּי
 מֵעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּל סְפִירָה נִבְלָלָה מֵעֶשֶׂר
 סְפִירוֹת. אֲבָל עִם כָּל זֶה שְׁתַּלְוּיִים מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת
 כָּל הַשְּׂמוֹת, צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהוֹדֵעַ לוֹ בַּסְּפִירָה
 שְׁלוֹ. כְּמוֹ חֶסֶד שֶׁעוֹלָה שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם, כּוּ צָרִיךְ
 לְהַבִּיר שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם הַיּוֹזוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ מִהַשֵּׁם הַזֶּה,
 שֶׁהוּא יו"ד ה"י וי"ו ה"י, וְאֵלּוּ הֵם: יְהוּ הוּה וְהִי
 הִיָּה וְהוּ הוּי וְיוּ יוּה וְהוּ וְהִי וְהִי וְהִי וְהִי וְהוּ וְהוּ

והי ויו יוי היו יהה הוי וחה הוו ויה יוו יוה ויי
 יהו היי ייה יהה וחה יוו ויי התי יוה החו ויה היו
 ווי יהו ייו ייה הוי התי ייה ווה החו ייו ווי היו ווה
 יהו ייה הוי ותי ייו ייה הוי ייו ותי ותי ייו ייו
 ויי החו ייה ווה החו ייו ויו. תרי פאן שבעים
 ושפים תויות שנאמר בהם יהי כף ויהי כף. אלו
 הם בגין הנשמה, ועליהם נאמר (תהלים כט) אמרתי
 עולם חסד יבנה.

כל י' היא אבן והיא יסוד הבנין מהצד של צדיק
 יסוד עולם, שהוא יום הז' שבו ויכלו, הוא
 כולל שבעים ושפים תויו"ת, וכל ה' בגין הבית,
 כמו בתכמה יבנה בית. שצדיק קשורו בתכמה,
 שהיא י' העליונה. וצדיק הוא י' קמטה. השכינה
 התחתונה בית ה' התחתון, וזו נבנית בה'
 העליונה. ו' העמוד שנושא הכל, והוא העמוד
 האמצעי ארך בין האב והאם. והו' הקמטה היא
 בצדיק. ה' שהיא בית ב'. אלא כמו שיש שלשה
 גנים בזה, כך יש שלשה גנים בזה. וכל נקדה

בְּאִמְצַע שָׁל כָּל תִּבְתָּה, צָרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ בָּהּ וּלְהַעֲלוֹת
בְּתַפְאֲרָתָהּ וּלְהַכְלִיל בָּהּ עֲשָׂר סְפִירוֹת.

וְכָל נִקְדָּה לְמַעַלָּה מִן תִּבְתָּה, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת
מִחֻשְׁבוֹתָיו בְּכֶתֶר וּלְהוֹרִידָהּ עַד מַלְכוּתָהּ.
וְכֵן בְּכָל תִּבְתָּה וְתִבְתָּה. שְׁתַּנוּעָה שָׁל נִקְדוֹת הֵם
בְּמָקוֹם הַטְּעָמִים, וּכְשֵׁי שׁ טְעָמִים שֶׁהֵם כְּתָרִים עַל
אוֹתֵינוּ, לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּנוּעָה בְּאוֹת מִן תִּבְתָּה,
אֲלָא בְּאוֹתָהּ שֶׁעֲלֶיהָ הַכְּתָר.

וְעוֹד, הַשְּׂכִינָה, אֵף עַל גַּב שְׁכָלוּלָהּ מֵעֲשָׂר
סְפִירוֹת, וְכֵן נִקְרְאוּ כָּל אַחֲוָרִיִּים, כֵּן
כְּשֶׁמִּתְיַחֲדוֹת בָּהּ הַסְּפִירוֹת שֶׁהֵן פְּנִימִיּוֹת, כָּל
הַסְּפִירוֹת נִקְרְאוֹת מִצַּד הַפְּנִימִיִּים.

וַיֵּשׁ סְפִירוֹת שֶׁהֵן לְפָנַי וּלְפָנִים. וְכַשֵּׁנְכָלָלִים בָּהּ
כָּל הַסְּפִירוֹת, נִקְרְאוֹת לְפָנַי וּלְפָנִים.
וּפְנִימִיִּים, וּפְנִימִיִּים שָׁל פְּנִימִיִּים, וְאַחֲוָרִיִּים, כָּל
הֵם אֶחָד. וְאֵינָם כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם שָׁנוּפוֹ מִיֵּן אֶחָד
וְנִשְׁמָתוֹ מִיֵּן אֶחָד, אֲבָל לְמַעַלָּה הַכָּל אֶחָד. אֲלָא

כָּל אֹר וְכָל דְרָגָה שֶׁהִיא יוֹתֵר קְרוּבָה לְעֵלִית כָּל
הָעֲלִיּוֹנִים, נִקְרָאת לְפָנַי וְלְפָנִים.

וְעוֹד, הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת פְּרָדָם שֶׁל הַתּוֹרָה, עַל שֵׁם
שֶׁהִיא כְּלוּלָה מ'פְּשָׁט, ר'אִיָּה, דְרָשָׁה, 'סוּד.
שֶׁהַתּוֹרָה זֶהוּ סִימָן פְּרָדָם. וְנִקְרָאת עֵין הַחַיִּים
מֵהַצַּד שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים שְׂאִין בָּהֶם פְּסָלָת.
וּמֵצַד שֶׁל כֹּמָה אֵילָנוֹת הֵם, שְׂמֵה־פְּרִי שְׁלָחֶם
נִזְדַּעַת הַשְּׂכִינָה בִּינֵיהֶם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם.

כְּמוֹ הָאֵנוֹז שֶׁפְּרִיָּו נִסְתָּר וְחַתוּם, זֶהוּ רוּמֵז
לְשְׂכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שיר ד) גֵּן נָעוּל אַחֲתִי
כְּלָה גַל נָעוּל מֵעֵין חָתוּם. כְּמוֹ חֵיזִין שֶׁהוּא סָתוּם
וְחַתוּם, שְׂאִין נֶהְנִים מִמֶּנּוּ הַרְשָׁעִים, וְלֹא הַתְּנִסָּה,
כִּי גַם הַשְּׂכִינָה סָתוּמָה וְחַתוּמָה בֵּין הַרְשָׁעִים שֶׁלֹּא
נֶהְנִים מִמֶּנָּה, וְהָאֹר שֶׁלָּהּ נֶאֱמַר בּוֹ (שמות ט) וַתֵּרָא
אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֶהוּ. וְכִי הַתּוֹרָה, הַסּוּדוֹת
שֶׁלָּהּ סָתוּמִים וְחַתוּמִים, שְׂאִין נֶהְנִים מֵהֶם
הַרְשָׁעִים, וּמִשׁוּם זֶה אֵכֵל דְּבִשׁ וְשֵׁתָה יַיִן וְאֵל
תִּלְמִדָהּוּ לְגוֹי.

וְעַם כָּל זֶה, דְּבַשׁ מְצֵאתָ אֶכְלֵךְ (משלי כה). שְׂכַמָּה
 שְׂהַרְשִׁיתָ הַתְּבוּנָה, וְאִין לָךְ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת.
 וּכְמוֹ שְׂמֵחַ הָאֲנוּזֵי סְתוּם, כָּךְ הִיא הַשְּׂכִינָה סְתוּמָה,
 וְהִיא אֲסוּרָה בְּנִלוֹת בֵּין הָרָשָׁעִים. וּבְנִלְלָם נֹאמֵר
 (איכה א) נִתְּנֵנִי ה' בְּיַדִּי לֹא אוֹכֵל קוֹם. שְׂכַמָּה הִיא
 סוּגְרָת וּמְסֻגְרָת. וּבֵין הַצְּדִיקִים אִין כָּה פְּסֻלָּת.

וּבְבִינוּנֵי בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה הִיא סְמָ"ל, אֲסוּר
 בְּפְסֻלָּת שֶׁל תְּמָר, שֶׁהוּא אֲסוּר
 וְסְתוּם מְכַפְּנִים וְאִין לוֹ רְשׁוּת לְשִׁלְטַן. וְעוֹד, מְצַד
 הַבִּינוּנֵי הִיא כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, כְּמוֹ
 שְׂיָרוּשָׁלַיִם שְׁנֵאמַר (יחזקאל ה) זֹאת יְרוּשָׁלַיִם בְּתוֹךְ
 הַגּוֹיִם (דף קכג ע"א) שְׂמֵתִיהָ וְסְבִיבֹתֶיהָ אֲרָצוֹת. זוֹ הִיא
 הַשְּׂכִינָה, הַשְּׂרָשׁ שֶׁל הָעֵץ בְּתוֹךְ הַקּוֹצִים, שֶׁהֵם
 עֲשָׂרֵת הַכְּתָרִים הַתְּחִתוֹנִים, שְׁנֵאמַר בָּהֶם (ויקרא טו)
 הַשִּׁבְן אֲתָם בְּתוֹךְ טְמֵאֹתָם. וְהֵם אֲרָצוֹת שֶׁל
 שְׂפַחַת הַגְּבִירָה, שְׁעָלֵיהֶם נֹאמֵר וְסְבִיבֹתֶיהָ
 אֲרָצוֹת.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כָּל הַמְּזוֹנוֹת שֶׁל חַמּוּרִים וּכְלָבִים,
 שֶׁהֵם צְבָאוֹת סַמָּ"ל וְנִחַשׁ שִׁשּׁוּלְטִים
 בְּמִשְׁמֶרֶת הַלְּיָלָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחַ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
 מִשְׁמֶרֶת רֵאשׁוֹנָה - חַמּוּר נוֹעַר, שְׁנִיָּה - כְּלָבִים
 צוֹעֲקִים. כָּלָם הָיוּ צוֹנְחִים לְנִבְיָה לְתֵת לָהֶם מְזוֹן,
 לְקָיָם בָּהֶם וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. הָרִי הַשְּׂכִינָה
 כְּלוּלָה מִעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, הִיא הַמַּעְיָן שֶׁל הָאֵילָן
 מִצַּד הָאוֹת י'. וְהִיא מְקוֹר מַיִם חַיִּים מִצַּד הַכֶּתֶר,
 הַמְּקוֹר שְׂאִין לוֹ סוּף. וְהִיא יָם הַתּוֹרָה מִהַצַּד שֶׁל
 הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, וְכֵה נִחְלָקִים שְׁבַע סְפִירוֹת לְשִׁבְעָה
 נְחָלִים. זֶהוּ שְׁכַת־וֹב (ישעיה יא) וְהַכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים.

וְהִיא פְּרִי הָעֵץ מִצַּד הָאוֹת י'. וְהִיא נוֹף הָאֵילָן
 מִצַּד הָאוֹת ו'. וְהִיא עֲנָפֵי הָאֵילָן מִצַּד שֶׁל
 הָאוֹת ה' הָעֲלִיּוֹנָה. וְהִיא שְׂרֵשׁ הָאֵילָן מִצַּד הָאוֹת
 ה' הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא גֵן, שָׁבוּ נָטַע עֵץ מִצַּד שֶׁל
 אֲדֹנָי. וְהִיא אָדָם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ב) וַיִּטַּע ה'
 אֱלֹהִים גֵן בְּעֵדֶן מִקְדָּם וַיִּשָּׂם שָׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר
 יָצַר. הִיא אָדָם מִצַּד הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ יו"ד ה"א וּא"ו
 ה"א. הִיא כְּלוּלָה מִכָּל הַשְּׁמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים. וּמִשּׁוּם

שְׁהִיא כְּלוּלָה מֵעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, שׁוֹרָה עֲלֶיהָ
עֲלֵת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, וְכוּ שְׁלֵטוֹן עַל הַכֹּל.

קוּם אֱלֹהֵינוּ לְשִׁבַח אֶת עֲלֵת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁאַתָּה
תִּהְיֶה מִקְרִים לְכָל נְבִיא בְּדוֹר הַמְּשִׁיחַ, שְׁיֵשׁ
מִי שְׁאַתָּה עֲתִיד לְהִתְגַּלּוֹת לוֹ מֵצַד נְשָׁמְתוֹ בְּשִׁכְל
שְׁלוֹ, וְיֵשׁ לְמִי שְׁאַתָּה עֲתִיד לְהִתְגַּלּוֹת לוֹ בְּחֻכְמָתוֹ,
וְיֵשׁ לְמִי שְׁאַתָּה עֲתִיד לְהִתְגַּלּוֹת לוֹ פְּנִים בְּפְנִים
מֵצַד שֶׁל גּוֹפּוֹ.

קוּם פְּתַח דְּבָרִים לְפָנַי הַשְּׂכִינָה. מִיָּד פְּתַח וְאָמַר,
וְהַמְשִׁכִּים יִזְהָרוּ. מִי הַמְשִׁכִּילִים? אֵלֹנוּ שְׁיֵשׁ
בְּהֵם שִׁכְל לְהַכִּיר אֶת רְבוּן הָעוֹלָמִים, שְׁהוּא עֲלֵת
כָּל הָעֲלִיּוֹנִים בְּשְׂכִינָה, שְׁנֵאמַר בָּהּ (תְּהִלִּים קיח) וְהָ
הַשְּׁעַר לַה' צְדִיקִים יִבְאוּ בוֹ. שְׁעַר בְּהַפּוּךְ אוֹתֵינוּ
עֲשֶׂר, כְּלוּלָה מֵעֲשֶׂר סְפִירוֹת, וּמֵהַצַּד שְׁלָהֶם הִיא
גְּבוּל, כְּמוֹ הַיָּם שְׁנֵאמַר בּוֹ (יִרְמִיָּה ה) אֲשֶׁר שָׁמַתִּי חוּל
גְּבוּל לַיָּם. כִּךָּ הִיא גְּבוּל וְתַחֲוּם לַשָּׁם שֶׁל יְהו"ה,
שְׁהִיא רְשׁוּת הַיְחִיד, שְׁתַּחֲוּמוֹ הוּא שְׁמוֹנָה אֲלָפִים
אַמָּה, אֲלָפִים לְכָל צַד. וְהֵם יֵאֱהָדוּנָהּ.

וְרֵשׁוֹת הוּא לִיחִידָה, שֶׁהוּא רְחִבּוֹ אֲרַבְעָה יְהוּה,
 וְנִבְהוּ עֲשָׂרָה יוֹד הַר וְאוֹ הָא. הוּא גְבוּל
 לָיִם הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הָאֵם הָעֲלִיזוֹנָה שְׁנֵלִיָּה שְׁנַמְצָאוֹ
 מִחֲכָמָה, שֶׁהִיא כ"ח מ"ה, לֹא עוֹבְרִים מִפְּנֵה. אֲבָל
 מִצַּד עֲלֵת כָּל הָעֲלוֹת שְׂאִין לְמַעַלָּה מִפְּנֵה, אִין לָה
 גְבוּל מִצַּדוֹ, וְאִין לָה תְּחוּם מִצַּדוֹ וְלֹא רֵשׁוֹת עֲלִיו,
 וְלֹא מַחוּצָה לוֹ, וְאִין לוֹ מְדָה וְשַׁעוֹר.

וְלֹא עוֹד, אֲלָא מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי יֵשׁ לָה
 שְׂתוּף וְחִבּוּר, כְּמוֹ זָכַר וְנִקְבָּה שֶׁהִיא וְשְׂתוּף
 שְׂלָה א"ח, וְשְׂנִיָּהֶם אָח"ד. אֲבָל מִצַּד שְׂל עֲלֵת כָּל
 הָעֲלוֹת, אֶחָד בְּלִי שְׂתוּף, וְלֹא עוֹד, אֲלָא מִהַצַּד
 שְׂל אֶחָד הִיא ד', עֲמוֹ י"ג אָח"ד הַפְּנוּי. אֲבָל מִהַצַּד
 שְׂל עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלִיזוֹנִים הִיא אֶחָד. וְלֹא כָּכָל
 אֶחָד הַכְּנוּי וְהַפְּנוּי שֶׁהוּא כְּנוּי לִיחִידָה. אֱלֹהִים
 וְדָאֵי כֶּד עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן כְּנוּי. וּמִצַּד שְׂל רְבוּז עַל
 הַכָּל אִין לוֹ כְּנוּי.

וְעוֹד, מִצַּד שְׂל הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִקְרָאת בֵּית
 קְבוּל, שְׂלִפְעָמִים יוֹרְדָת לָה נְבִיעָה. וְהִיא

מִלֵּאָה, שְׂכָךְ אוֹתִיּוֹת שֶׁל אֱלֹהִים מְלֵאָה"ה. וְלִפְעָמִים
 הִיא יְבֻשָׁה, כְּמוֹ (רות א) אֲנִי מְלֵאָה הַלְכָתִי וְרִיקָם
 הַשִּׁיבְנִי ה'. וּמֵהֵצֵד שֶׁל עֵלֶת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים לֹא
 יִחַסֵּר וְלֹא יַעֲדִיף. נְבִיעַת אוֹרוֹ שְׂכָל הַסְּפִירוֹת
 מְקַבְּלוֹת זֶה מִזֶּה, וְיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת שָׁם דְּמִיּוֹן כְּמוֹ
 שֶׁנְּבִיעַת הַמַּיִם שְׂמֵשְׁקִים אֶת הָאֵילָן. וְאִם תְּסַרְחָה
 אוֹתָהּ נְבִיעָה מִמֶּנּוּ, הוּא תֵּרַב וְיִבֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁתִּנְהַר
 שְׁנַאֲמַר בּוֹ אֱלוֹ מַיִם מִנִּי יָם וְגו'.

אֲבָל בְּעֵלֶת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ
 שְׂמוֹסִיף בּוֹ וְגוֹרֵעַ בּוֹ, שְׂכָכֵל הַסְּפִירוֹת הוּא
 גוֹרֵעַ מֵהֶם נְבִיעָה, וּמוֹסִיף לָהֶם נְבִיעָה, כְּמוֹ
 שֶׁתִּשְׁכִּינָה שְׂלִפְעָמִים הִיא מְלֵאָה וְלִפְעָמִים הִיא
 תְּסַרְחָה, וְכֹךְ כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה. וְהוּא שְׂמוֹסִיף
 וְגוֹרֵעַ בְּכֻלָּם, וְאֵין עֲלָיו שְׂמוֹסִיף וְגוֹרֵעַ. וְלֹא עוֹד,
 אֲלֵא הוּא שֶׁהוֹצִיא תִשְׁעַ סְפִירוֹת, שֶׁהֵן כָּלֵל שֶׁל
 א"ת, שֶׁהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי כָּלוּל מֵאוֹתָן הַתִּשְׁעַ.

וְעֵלֶת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים לֹא יוֹרֵד עֲלָיו יְחוּדוֹ, עַד
 שְׂמוֹצִיא לוֹ בַּת זִוְגוֹ כָּלוּלָה מֵעֶשֶׂר

סְפִירוֹת, וּבְגִלְגָּלָה יוֹרֵד עָלֶיהָ יְחֻדּוּ, כְּרִי שְׂתִתְּיָה
 חֲבִיבָה עָלָיו, וְהוּא שְׂאוּחֻז בְּשֵׁנֵיהֶם. (ומשום כך הם אֶחָד
 מִצְדוֹ בְּלֹא חֲשָׁבוֹן. וּבְזִמְנֵן שְׁחֻמָּא אִוְחֻז בְּשֵׁנֵיהֶם, אִין שָׁם פְּרוּדָה. וּכְשֵׁחֻמָּא אִוְחֻז
 בְּשֵׁנֵיהֶם) הֵם א"ח ד', שְׁיַעַשׂ שְׂתוּף שֶׁל שְׁנֵיהֶם, כְּמוֹ
 צְדִיק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ. וְתִרְגְּמוּ, שְׂאוּחֻז
 בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ. הַשְׂתוּף שֶׁלּוֹ כְּמוֹ פְּרִית
 הַמִּילָה שְׂאוּחֻז בְּזִכְרָהּ וְהַנְּקָבָה, וְהוּא לְזִמְנֵי יְדוּעִים
 יֵשׁ זְוֹנָה, וְלַפְעָמִים הַפְּרָדָה.

כְּמוֹ אֶחָד הַכֹּהֵן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא טו) וְאֵל יָבֵא בְּכָל
 עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְלַפְעָמִים בְּזֹאת יָבֵא אֶחָד
 אֶל הַקֹּדֶשׁ. כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁלַּפְעָמִים הִיא נִדָּה מִרְחֻקָּתָהּ
 מִבְּעֻלָּהּ, וְלַפְעָמִים הִיא מְתוּרָה מִתְּרֵת לְבַעֲלָהּ.

אֲבָל בְּשַׁעֲלַת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים בִּינֵיהֶם, אִין שָׁם
 נְדוּת וְלֹא רְחוּק וְלֹא קְצוּץ וְלֹא פְרוּדָה, וְהוּא
 שְׁקוּשָׁר עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הַפְּנִימִיִּים וְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת
 הַחִיצוֹנִיִּים אֵלֵיהֶם. וּמִשּׁוּם שְׁחֻמָּא מִכְּפָנִים, שָׁם אֶת
 יְמוּנַת יִשְׂרָאֵל בָּהֶם, בְּאוֹתָהּ הַקְּשׁוּרָה בְּכָלֵם,

פְּנִימִיִּים וְחִיצוֹנִיִּים, שְׁהִיא כְּלוּלָה מֵעֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים עַד שְׂאִין סוּף וְתַכְלִית.

וּמִשּׁוּם זֶה קָרָא לָהּ אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל, שְׁפָה נוֹדְעִים
עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְעֵלָת עַל כָּל
הָעֲלִיּוֹנִים. וּמִי שְׁמִיחַד אוֹתוֹ עֲמָה, (דף קכג ע"ב) כְּבֹאֵלוֹ
מִיחַד אוֹתוֹ וּמִמְלִיךְ אוֹתוֹ עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים. קָמָה הַשְּׂכִינָה מִכִּסְאָהּ וְנִשְׁקָה אוֹתוֹ,
וְרוּעָה הַנְּאֻמָּן נִשְׁקָה אוֹתוֹ, וְכָל הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים בְּרָכוּ אוֹתוֹ וְנִתְּנוּ לוֹ מִתְּנוּת. עַד כָּאֵן
סוּד הַיְחוּד. מִכָּאֵן וְאֵילָף סְתָרֵי תוֹרָה וְטַעְמֵי
תוֹרָה.

קוּם הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, פְּתַח דְּבָרִים לְפָנַי
הַשְּׂכִינָה לְהוֹרִיד אֵלַיָּה נְבִיעָה מִשְׁמַן קְדוּשָׁה,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות כז) שְׁמֵן זֵית זָךְ פְּתִית לִמָּאֹר
לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד. שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי
כ) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. בְּגִלְגָּלָה נֶאֱמַר אִישׁ תָּמִיד
תוֹקֵד עַל הַמּוֹפֵת לֹא תִכְפֹּת. וְכֵן לֹא תִכְפֹּת
נִשְׁמַתוֹ שֶׁל מִי שִׁיתְעַסֵּק בָּהּ תָּמִיד. אֵל תִּתְּנוּ דְמֵי

לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׂיִתְעוֹרֵר אֵלֶיךָ, שְׁחַנֵּר לֹא
 שׁוֹכֵךְ אֶצְלוֹ. וְהוּ שְׁכַתוֹב לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא
 יָדָם. שְׁהִיא כְּבוֹדוֹ, יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חֲפָצִים
 לֹא יִשׁוּ בָהּ.

כָּם הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, פָּתַח וְאָמַר, בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
 אֱלֹהִים. רַבּוֹן הָעוֹלָם, יְהִי רְצוֹנְךָ לְקַיֵּם בִּי
 וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבַּר. שְׁלֹא
 בְּשִׁבְלֵי כְּבוֹדִי עָשִׂיתִי, אֶלָּא לְפִתּוֹחַ דְּבָרִים לְפָנַי
 שְׁכִינְתְּךָ. פָּתַח וְאָמַר פַּעַם שְׁנֵינָה. סו"ד ה' לִירְאֵינוּ,
 הוּא שְׁבָעִים פָּנִים שֶׁל סִתְרֵי תוֹרָה שְׁצָרִיךְ לְפָרֵשׁ
 בָּהֶם שְׁבָעִים פְּעָמִים בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת שֶׁל
 בְּרֵאשִׁית.

תקון ראשון

בְּרֵאשִׁית. פְּעָמִים רַבּוֹת הֵן בַּתּוֹרָה רֵאשִׁית, וְכָל
 אֶחָד מִתְּפָרֵשׁ בְּמִקְוָמוֹ. הָרֵאשׁוֹן הוּא,
 (משלי ח) ה' קָנְנִי רֵאשִׁית דְּרָבּוֹ. זוֹ תַּתּוֹרָה שְׁיֵשׁ בָּהּ
 מְעָמִים וּנְקֻדּוֹת וְאוֹתִיּוֹת, וְכַמָּה מִצּוֹת שֶׁל עֲשֵׂה
 וְלֹא תַעֲשֵׂה, שְׁכַלָן תְּלוּיּוֹת בְּשֵׁם יְהו"ה. וְהוּ

שְׁפָתוֹב זֶה שְׁמִי לְעֵלָם וְזֶה זְכָרִי לְדָר [וְ]דָר. שְׁמִי
 עִם י"ה - שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמִשׁ. זְכָרִי עִם ו"ה
 - מֵאוֹתֵים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים
 וְחֲמִשׁ מִשְׁמַאל, מִיִּרְאֵת הַגְּבוּרָה נִתְּנוּ פֶתַח יִצְחָק.
 מֵאוֹתֵים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מִיְמִין, מֵאַחֲבָה שֶׁל דְּרָגַת
 אֲבָרָהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (יִרְמִיָּה ל"א) אַחֲבַת עוֹלָם אַחֲבַתִּיךָ
 עַל בֶּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֲסֵד. הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי כּוֹלֵל אֶת
 שְׁנֵיהֶם. וּמִשׁוֹם זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם יְהו"ה.

אֲבָל הַיְמִין א"ל, נוֹטֵל עִמּוֹ ו"ה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 אֵלֹהֵי מִתִּימָן יְבוּא. הַשְּׁמַאל נוֹטֵל עִמּוֹ י"ה
 מִן אֱלֹהִים. הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נוֹטֵל שֵׁם שְׁלָם.
 וּמִשׁוֹם זֶה אֵל אֱלֹהִים ה' דְּבָר וַיִּקְרָא אֶרֶץ. כּוֹלֵל
 אוֹתָם בְּפֶסוּק הַזֶּה.

וְלִכְּל מִצְוָה יֵשׁ טַעַם יְדוּעַ לְמַעְלָה, וּשְׁכָרָה יְדוּעַ
 לְאוֹתָם שְׁיִוְדָעִים הַסּוּדוֹת הַנְּסֻתָרִים שֶׁל
 רְבוּנָם, לֹא הִתְכַּפְּסָה מֵהֶם כָּל רָו. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דְּנִיאל
 ה) כָּל סוּד אֵין נִסְתָר מִמֶּךָ.

וְכָל אֹת וְאֹת שָׁל תְּתוֹרָה, וְהַקּוּץ שָׁלָה וְהַנְּקוּד
 שָׁלָה וְהַטְּעָמִים שָׁלָה, יֵשׁ לָהֶם סוּדוֹת
 נִסְתָּרִים לְמַעַלָּה. וְהַמְּשַׁכִּילִים מִכִּירִים אֹתָם שְׂיֵשׁ
 בָּהֶם כַּח לְעַמֵּד בְּהִיכַל הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּחֲנֻנְיָה
 מִיִּשְׂאֵל וַעֲזַרְיָה (שם א) וְאֲשֶׁר כַּח בָּהֶם לְעַמֵּד בְּהִיכַל
 הַמְּלָךְ, בְּעַמִּידַת הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא הִיכַל הַמְּלָךְ,
 כְּלוּלָה מִכָּל הַטְּעָמִים וְהַנְּקוּדִים וְהָאוֹתִיּוֹת. שְׂאִין
 יְדִיעָה כְּמוֹ יְדִיעַת הַנְּקוּדוֹת וְהַטְּעָמִים שָׁל
 הָאוֹתִיּוֹת, לְהַכִּיר בָּהֶם סְגוּלָתָא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְרָקֵא
 מִקַּף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא. וְכֵלָם נִרְמְזוּ בַּתְּוִיּוֹת
 כְּמוֹ זֶה: י'י' ה'ה'ה' ו'ו'ו' ה'ה'ה'.

בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם שָׁלֵשׁ יוֹדִי"ן יַחַד, רוֹמְזִים י'י'
 לְסְגוּלָתָא, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַכְּלוּלָה מִחֲכָמָה
 חֶסֶד גִּצְתָּה. חֲכָמוֹת בַּחוּץ תְּרַנְּנָה. וּבְגִלְגָּלָם פְּרִשׁוּהָ
 בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, הָרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים. שָׁכַל
 הַשְּׁלֵשָׁה הֵם דְּרוֹמָיִים. ה'ה'ה' בִּינָה גְבוּרָה הוֹד.
 וְכֵלָם לְצַפּוֹן. וּבְגִלְגָּלָם נֶאֱמַר הָרוּצָה לְהַעֲשִׂיר
 יְצִפִּין. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁמְבִינֵן בָּהֶם לְהוֹרִיד חֲכָמָה

וְעֵשֶׂר לַשְּׂבִינָה, שְׁנַאמַר בָּהּ קְרָשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ,
שָׂכָךְ הִיא הַסְּגֻלָּה שְׁלָהֶם, לְהוֹרִיד חֲכָמָה וְעֵשֶׂר.

אֲשָׁרִיו מִי שֶׁלֹּא נוֹטֵל שָׂכָר לְעֶצְמוֹ, אֵלֹא שְׁמַלְמֵד
הַסְּגֻלוֹת הִלְלוּ אֶל הַשְּׂבִינָה, שְׁאוֹתָן
סְגֻלוֹת הֵן שֶׁל בְּעֵלָה שְׁמוֹרִיד אוֹתָן אֵלֶיהָ. ו'ו'ו'
בְּתַר תְּפִאֲרַת יְסוֹד. מִשּׁוֹם שְׂכַתָּר הוּא יו"ד שְׁעוֹלָה
לְחֶשְׁבוֹן כ', שְׁשָׁם ו'. שְׁתֵּי וו"ם רְמוּזוֹת בָּאוֹת
וּא"ו. וְכֹל שֶׁלֹּשׁ הַוּו"ם כְּלוּלוֹת בְּצַדִּיק ח"י
הָעוֹלָמִים, שְׂכָךְ עוֹלוֹת שֶׁלֹּשׁ וָיִם כְּחֶשְׁבוֹן שְׁמוֹנָה
עֶשְׂרֵה, וְזֵהוּ וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.

וְיִשְׁלָשׁ הַוּו"ם הִלְלוּ, סְגֻלָּתָן לְיַחַד אֶת הַשְּׂבִינָה
עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ לְקַרֵּב
רְחוּקִים, שְׁתֵּם אוֹרְחִים, שְׂבָתָם קַפְצָה הָאָרֶץ
לְיַעֲקֹב, שְׁתֵּאוֹת ו' הִיא דָּרָךְ. זֵהוּ שְׂכַתוֹב (במדבר כד)
דָּרָךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב. דָּרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. קַפְיַצַּת
הַדָּרָךְ שְׂבִינָה. שְׁבִינָה הִלְלוּ קַפְצָה הַדָּרָךְ לְבַעֲלָהּ,
וְהוּא יִשִּׁישׁ כְּגַבּוֹר לְרוּץ אֶרֶץ אֵלֶיהָ. וּבְגֻלָּם נֶאֱמַר
(משלי ג) דְרָכֶיהָ דְרָכֵי נֹעַם.

וּמִצַּד הָאוֹת וּא"ו מִן שֵׁם בֶּן שִׁבְעִים וּשְׁתֵּים עוֹשֶׁה
 שְׁתֵּים עָשָׂר דְּרָכִים בָּיִם, שְׁעָבְרוּ בִּינֵיהֶם
 שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים, שְׁשָׁלְשָׁה שְׁמוֹת הֵם בְּוַיִּסַּע
 וַיָּבֹא וַיֵּט, וְהֵם וְה"ו אַנ"י וְה"ו. וְרֵאשִׁי תְבוֹת
 שְׁלָהֶם וּא"ו. הֵיךְ בְּאֲמִצֵּעַ א' אֶלֶף בִּינָה, וְתִמְצָא
 אוֹתָהּ.

וּבַחֲזוֹק שֶׁל שְׁתֵּי הַוּוֹי"ם הִלְלוּ בּוֹקֵעַ הַשָּׁמַיִם
 רְקִיעִים וְעוֹשֶׂה בָהֶם שְׁתֵּים עָשָׂר דְּרָכִים
 בְּרָקִיעַ, שְׁנֵאמַר בּוֹ וְאִתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. וְחִמַּשׁ
 עָשָׂר י"ה וְאַחַת עָשָׂר ו"ה עוֹלָה הַשְּׁבוּנָם שְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ. פָּעַל בְּכ"ח שְׁעוּלִים לְחֻשְׁבוֹן
 שָׁמַיִם לְמַעְלָה י' מִיַּי תִּלִּים שְׁפָלוּלִים בְּעָשָׂר
 אוֹתִיּוֹת הַשָּׁמַיִם הַמְּפָרֵשׁ וְעוֹלִים לְמ"ה, וְעַם שִׁמ"ו -
 שִׁצ"א. וְזֶהוּ וְאָמְרוּ לִי מ"ה שְׁמ"ו. כִּי לֹא יִטַּשׁ ה'
 אֶת עַמּוֹ בְּעֵבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. דִּלְג מ"ה מ"ה מְשֻׁמוּ,
 נִשְׁאָר רנ"ו. חֶסֶד מ"ד מְשֻׁמוּם, נִשְׁאָר שְׁמוּ, בּוֹ
 שְׁבוּעָה (ישעיה סג) כִּי יוֹם נָקָם בָּלָב"י, בְּחֻשְׁבוֹן דָּ"ם,
 לְקַיִם בּוֹ כִּי דָם עֲבָדְיוֹ יִקָּם.

שמו"ו עם דם - שמים. חסר אחד למ"ה ומ"ה
 אחד בתוספת א', להראות שהכל אחד.
 הרי כאן הסוד של שלשה שמות יה"ו משלשים.
 ומשם פנים חיים ומזונות. חיים - החכמה תתיה
 בעליה. מזונות - (תהלים קמה) פותח את ידיך ומשביע
 לכל תי רצון, והיא האם העליונה. פנים - בן י"ה.
 והיא יד רמה, תבינה שאותיותיה יה"ו, ומן יו"ד
 יוצא יהו"ה. ומן ה' יוצא אלהינו. ומן וא"ו יהו"ה
 שיהם י"ד אותיות, ורמוזות בקריאת שמע, ששם
 יהו"ה אלהינו יהו"ה, והכל אחד. (דף קבר ע"א)

ה'ה'ה' השכינה התחתונה, שלמותם של שלשה
 יה"ו יה"ו יה"ו שרמיותם אהי"ה אהי"ה
 אהי"ה, שנאמר למשה הרמו שלחם בפסוק הזה,
 (שמות ג) ויאמר אלהים אל משה אהי"ה אשר אהי"ה
 ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני
 אליכם. שפא שהוא י"ו י"ו שש עשרה פעמים י"ו
 ושש עשרה פעמים ו"י, הרמו שלחם באות א' כמו
 זה א', רומז יו, זהו א ויי וייצר (חסר כאן).

וְעוֹד, וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, וְאֵלֹה שְׁשִׁים רַבּוּא בַּעֲלֵי
הַמְשָׁנָה שְׁלֹמְעָלָה, וְאֵלֹה שְׁשִׁים רַבּוּא בַּעֲלֵי
הַמְשָׁנָה שְׁלֹמְטָה, וְאֵלֹה שְׁשִׁים רַבּוּא שֶׁל מְלֹאכִים,
וְאֵלֹה שְׁשִׁים רַבּוּא שֶׁל כּוֹכְבִים, כֵּלָם יִזְהָרוּ כְּאוֹתוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר פְּנֵי מֹשֶׁה בְּפָנָי חִמָּה. כֵּלָם יִזְהָרוּ בְּחַבּוּר
חֵזָה. כּוּ יִזְהָרוּ בְּדַבּוּרוֹ. כֵּלָם יִזְהָרוּ בְּכַתִּיבָתוֹ
בְּסֵפֶר חֵזָה כְּזֶהר הַרְקִיעַ. וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא סֵפֶר
הַזֶּהר בְּדִיוֹקָן שֶׁל הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, שֶׁהוּא סֵפֶר
הַזֶּהר שֶׁלֹּו מֵהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא זֶהר, וְכּוּ בְּאֵרוֹ
חֲכָמִים, אֵיזֶהוּ חֲכָם? הַמְבִין דְּבַר מֵתוּךְ דְּבַר. וְהוּא
הַזֶּהר שְׁמֵאִיר בְּלֵב הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן, זֶהר בְּל"ב
אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

וְהָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי נִקְרָא עֲלִיּוֹן עַל שֵׁשֶׁת
הַרְקִיעִים, שְׁלֹשָׁה מִכָּאן וְשְׁלֹשָׁה
מִכָּאן, וְהוּא בְּאֲמֻצֵּעַ, רְבִיעִי לְכָל הַשְּׁלֹשָׁה, וְשְׁבִיעִי
לְכָל הַשְּׁשָׁה, וְעֲלִיו נֶאֱמַר (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְרָקִיעַ שָׁמַיִם, כּוֹלֵל אֵשׁ וּמַיִם, מֵה שְׁלֹשׁ קְרָא כְּדֹ
לְשֵׁאֵר הַרְקִיעִים, אֵלָּא לוֹ מִמֶּשׁ, וְהָרוּעָה הַנֶּאֱמָן
בְּדִיוֹקָנוֹ.

פֶּתַח וְאָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, יְהִי רְצוֹנְךָ לְהַכְלִיל
עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּסֵפֶר הַזֶּה וּלְהַמְצִיא כָּל
אֶחָד וְאֶחָד בּוֹ, בֵּין בְּכַתִּיבָה, בֵּין בְּדַבּוּר, בְּפֶתַח שֵׁל
שְׁמֶךָ יְהו"ה וּבְכָל הַתְּנוּיּוֹת שְׁמֵאֵירוֹת מִמֶּנּוּ, וּבְכָל
הַשְּׁמוֹת וְהַכְּנוּיִים שָׁלוֹ, שְׁכֹלֶם יִזְהִירוּ מִמֶּנּוּ.

יְהִיו כָּל הָעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים שְׁנוֹזְרוּ בַחֲבוּר
הַזֶּה זוֹתָרִים מִשְׁמֶךָ וּמִתְּנוּיּוֹת שָׁלוֹ כּוֹתֵר
שְׁמֵאֵיר פְּרָקִיעַ. וְתֵן רְשׁוֹת לְכָל מִי שְׁאֲזָכִיר בְּסֵפֶר
הַזֶּה בְּפֶתַח שֵׁל שְׁמֶךָ, לְחֻדְמֵן מִיָּד בּוֹ כְּתָרָה עֵין,
לְנִלוֹת בּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד דְּבָרִים נְכַבְּדִים וְסוּדוֹת
גְּנוּזִים לְפָנַי הַשְּׂכִינָה, שְׁחֵיא יְחִידָה בְּנִלוֹת, לְהֵאִיר
מִשְׁמֶךָ בַחֲבוּר הַזֶּה וּלְהַתְּחַבֵּר עִמָּךָ בַחֲבוּר הַזֶּה,
לְהַתְּקַשֵּׁר בּוֹ אֵלֶיךָ בְּכַמָּה קַשׁוּטִים, לְקַיֵּם בּוֹ (כְּרֵאשִׁית
ט) וְרֵאִיתִיָּה לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם.

קָם הַרוּעָה תִּנְאַמֵּן עַל רַגְלָיו וְאָמַר, רוּעִים
קְדוּשִׁים, אֲבָרְתֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְאָדָם
תְּרֵאשׁוּן וְאַתְרוֹן וְדוּד וְשִׁלְמָה. לָמָּה אַתֶּם יֹשְׁנִים?
הַתְּעוֹרְרוּ לְשִׂכְינָה שְׁנֵאמַר כָּה אֲנִי יֹשְׁנָה בְּנִלוֹת,

בְּאֵלֹהֵי שְׁעוֹבָרִים עַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמִשׁ
 מֵצוּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן יִשְׁנָה"ה. שְׁחֲרֵי חַיֹּת רְעוֹת וְדָבִים
 בָּאִים לֶאֱכֹל אֶת צֵאֲנֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁנֵאמַר בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאַתֶּן צֵאֲנֵי צֵאֵן מִרְעִיתִי,
 שְׂכַפְעַת הַנִּיעַ זְמַן שְׁנֵאמַר בָּהֶם (ישעיה ט) וַיֹּאכְלוּ אֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּכָל פֶּה. שְׁחֲרֵי בְּכָל דוֹר וְדוֹר אֲתֶם
 סוֹבְלִים כַּמָּה דְחָקִים בְּשִׁבְלֵם בְּדַרְךָ נִסְתָּר.

וּבְכֹחַ שֶׁל הַשֵּׁם יְהו"ה וּבְכָל הַחַיּוֹת שְׁלוֹ, וּבְכָל
 הַכְּנֻזִיִּים הַקְּדוֹשִׁים וְהַמְּהוֹרִים שְׁלוֹ,
 יתְעוֹרְרוּ עִמָּכֶם שְׁשִׁים רַבּוֹא בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, שְׁשִׁים
 רַבּוֹא מִלְּאֲכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשְׁשִׁים רַבּוֹא
 נְבִיאִים, שְׂבָלָם יִהְיוּ מִלְּמָדִים זְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל
 לְהַצִּילָם מִן הַחַיּוֹת הַרְעוֹת הַלָּלוּ, שְׂיִמְחַל לָהֶם אֶת
 כָּל חַטָּאֵיהֶם, וְלִגְאֹל אוֹתָם וּלְקַיֵּם בָּהֶם מְדֻלָּג עַל
 הַחֲרִים, שְׁהֵם הַקְּצִים. אֵל תִּתְּנוּ דְמֵי לוֹ עַד
 שְׂיִתְעוֹרַר אֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמִים.

קוּם אֲלֵיהוֹ, שְׂאֲתָה מְדֻלָּג אֶת הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע
 מִיסוֹת לְהַמְצִיא עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל

שְׁמִקְיָמִים אֹת בְּרִית מִלָּה. בְּכַח הַשֵּׁם יְהו"ה וְכָל
הַתְּוִיֹּת וְהַכְּנוּיִים שָׁלוּ, אֵל תִּתְעַכֵּב לְטַל רְשׁוֹת
מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַדָּת וּלְשֹׁמֵר אֶת הַצֵּאֵן.
וְתִתְעַטֵּר בְּכָל הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִגֵּן
בְּהֵם עֲלֵיהֶם, וּלְרַדָּת בַּחֲבוּר הֵיחָה לְגַלוֹת בּוֹ סוּדוֹת
נִסְתָּרִים לְפָנַי הַשְּׂכִינָה, לְהַאֲוִיר לָהּ בְּסוּד הַתְּוֹרָה,
שֶׁהוּא בְּחֻשְׁבוֹן ר"ו, שָׁבוּ וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ בְּזִמְרָה
תְּרַקִּיעַ, בְּזִמְרָה שָׁבוּ כ"ו ר"ז כ"ה אֹתִיּוֹת תִּיחַוֵּד,
וְבוֹ ז"ו שֶׁהוּא אֶחָד.

וַיִּקְוֵמוּ עִמָּךְ הַמְּנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְשִׁשֶׁת תְּבָרִיו
שֶׁנִּשְׁבְּחוּ בְּרֵאשׁוֹנָה בְּזִמְרָה תְּוֹה, לְתִדְשׁ בּוֹ
דְּבָרִים בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁעֲלֵיהֶם הַשְּׂכִינָה מְאִירָה
מִשְׁבָּעָה רְקִיעִים, וּבְהֵם מְאִירָה מִשְׁבָּע אֲרָצוֹת
שֶׁאָמַר עֲלֵיהֶם דָּוִד (תהלים קמ"ז) אֶתְהַלֵּךְ לְפָנַי ה'
בְּאֲרָצוֹת תְּחִיִּים.

(קום רבי שמעון ופתח דברים לפני השכינה. פתח ואמר, והמשבבלים יזהרו בזהר
תְּרַקִּיעַ וּמַצְדִּיקוֹ הַרְבִּים כְּבוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְהַמְשַׁבְּלִים, אֵלוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְכוּ',

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ. וְהַמְשַׁבְּלִים לְהוֹצֵאת
הַאֲוֵתִיּוֹת שֶׁנִּמְשָׁחוּ בְּשֶׁמֶן, הָרֹאשׁ
וְהַגּוֹף וְהַשׁוּלְיִם שֶׁל זְנוּבוֹת הַהָרִים יוֹשְׁבֵי כְּנוֹף
בְּלִי רוּחַ. הַנֶּפֶשׁ בְּהַשְׁבֵּל דְּגוּשָׁה וְרַפוּיָה, לְפַעֲמִים
בְּנֶגֶד הָרוּחַ. הָרוּחַ, נִקְדוֹת שְׁמַת־חַמוֹת בְּתַחוּמֵיהֶן,
לְחַתִּיּוֹת הַגּוֹף וּלְחַעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו לְהַעֲנוֹת בְּדַרְךָ,
וְלֹא יוֹדְעִים לְלַכֵּת לְיָמִין וְלִשְׂמָאל, לְפָנִים וּלְאַחֹר.

יִזְהָרוּ בְּזֹהַר הַנְּשָׁמָה אוֹתָן הַתְּנוּעוֹת לְלַמֵּד הַדָּרָךְ
לְיָמִין וְלִשְׂמָאל וְלַלְכֵת בְּדַרְךְ אֶמֶת שֶׁלֹּא
יִסְטוּ מִמֶּנָּה. בְּזֹהַר תְּרַקִיעַ, שֶׁהוּא כְּמוֹ הַקַּפְאוֹן
הַחֲזוֹק שֶׁעַל גַּב חַתִּיּוֹת, בְּשַׁעוֹר נִסְתָּר וּלְמַטָּה בְּסוֹד
הַמְדִידָה שֶׁל הַמְּאוֹר.

וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים, שֶׁהוּא אוֹתָם הַפְּסִיקִים,
תְּנוּעוֹת, שֶׁהֵם מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים וְלֹא
לְכֹל. כְּבוֹכָבִים, הַשְּׂבָעָה שְׂמַאֲרִים וְנוֹסְעִים
לְחֹרוֹת בְּעוֹלָם, מֵהֶם לְיָמִין וּמֵהֶם לִשְׂמָאל. זְנוּבוֹת
שׁוּלֵיהֶם בְּשׁוּלֵי קִדְרָה שְׁעוֹמְדַת עַל הָאֵשׁ שְׂאִינָה
שׁוֹרְפָתָהּ, וְהִיא הָאֵשׁ שֶׁל הַסִּנָּה שְׁנֵרְאִית וְלֹא

שׁוֹרְפֹת. יֵשׁ אֵשׁ סוֹכְלֹת אֵשׁ, וַיֵּשׂ אֵשׁ אוֹכְלֹת אֵשׁ.
שְׂבָעָה נוֹסְעִים וְשְׂבָעָה עוֹמְדִים. הַשְּׂמִינִי נִרְאָה
בָּהֶם, וְהַתְּשִׁיעִי מִסִּיעַ אוֹתָם.

וְהַמְשַׁכְּלִים. עֶשְׂרֵה נִקְדוֹת שְׁעוֹמְדוֹת לְהִנְהִיג, ה'
מִיָּמִין וְה' מִשְּׂמָאל, הַדְּרָךְ שֶׁל אֱלֹהִים
בְּנֶגֶד אֱלֹהִים. חֲמִשׁ (דף קכד ע"ב) הֵם גְּדוּלִים בְּאוֹתוֹ הַגָּוֶן
קַטְנִים. אַ אַ אַ אַ בְּיָמִין. אַ אַ אַ אַ (כ"ל בְּחִירִיק
וְהֵם ה' נִקְדוֹת קַטְנִים) בְּשְׂמָאל. נִכְלָלִים אֵלֹהִים עִם אֵלֹהִים
לְהִנְהִיג הַגּוֹף. חֲמִשׁ מִשְּׂמָאל נִפְשׁ, וְחֲמִשׁ מִיָּמִין
רוּחַ. וְהֵם חֲמִשׁ בְּתוֹךְ חֲמִשׁ. שְׁתֵּים נִסְתָּרִים וְלֹא
גְלוּיִים, תְּחִלַּת הַתְּנַהֲגָה הַנִּקְוֶה שֶׁל אֲבָרָתָם אַ
הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל.

הַנִּקְדָּה הַזֹּאת שֶׁל אֲבָרָתָם מוֹשְׁכֶת אוֹתָם הַנִּסְתָּרִים
וְכוֹלְלֹת אוֹתָם, מִשׁוּם שֶׁכָּל אֵלֹהִים שְׂלֵמֶטָה
נִכְנָסִים בָּהּ, וְזוֹ הַנִּקְדָּה שְׂמָאִירָה מְסוּפָה הָעוֹלָם וְעַד
סוּף הָעוֹלָם. אַ סוּף הַשָּׁמַיִם הַתְּקוּקָה. מוֹשֵׁף מְאוּר
וְרוּשָׁם נִקְדָּה תְּשׁוּבָה בְּלִי אֹרֶךְ כֹּלֵל. וְזוֹ הַנִּקְדָּה שֶׁל

יִצְחָק. אַ זּוּ נִקְרְאָת שְׁכֵט לְתוֹךְ חֶסֶד לֵב. מְנַלָּה
עֲמֻקּוֹת מְנֵי חֲשֵׁד. וּמִשׁוֹם כִּךְ עוֹלָה בְּשֵׁם.

הַנְּקֻדָּה שֶׁל יַעֲקֹב לֹא מוֹשְׁכֶת בּוּ מְאֹד אֲחִינוּ
לְשֵׁנֵי צְדָדִים, וְהוּא לֹא נִרְאָה. אַ יוֹם
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, כִּי טוֹב כִּי טוֹב פְּעַמִּים,
הוּא גְנוּז וְלֹא יְדוּעַ בְּתוֹכָם. הַמְּאֹד לֹא מוֹשֵׁךְ בּוּ
כָּלֵל. הוּא טָמִיר וְגְנוּז וְלֹא נִרְאָה.

עֲרֻבוֹת נְגִנוֹ אֲחֵרֵיהֶם לְהִתְקִין בּוּ אֵת הַנְּסֻתָר
מִהַכֵּל. וּמִשׁוֹם שְׁטָמִיר וְנְסֻתָר עָלָיו
שְׂאִינּוּ יְדוּעַ כָּלֵל, הַכֵּל גְּנוּז. כִּרְקַע עֲרֻבוֹת נִרְאָה,
וְאֵף עַל גַּב שֶׁהוּא נְסֻתָר. אַ הַנְּקֻדָּה שֶׁתְּלוּיָה תַּחַת
הַשְּׁנַיִם, הִיא כִּרְקַע עֲרֻבוֹת. עֲרֻבוֹת, הוּא גְנוּז
וְנְסֻתָר שֶׁלֹּא נוֹדַע בֵּין הַשְּׁנַיִם לְאַחַר שְׁרוּכָב בּוּ
אוֹתוֹ הַטָּמִיר שֶׁל הַכֵּל, מוֹצִיא אוֹתוֹ וְשׁוֹלֵט
בְּכִרְקַע עֲרֻבוֹת הַכֵּל.

וְהַמְשֻׁכָּלִים יִזְהָרוּ. וְהַמְשֻׁכָּלִים כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
טו) מְשֻׁכִּיל עַל דְּבָר יִמְצָא טוֹב, הֵינּוּ
יִזְהָרוּ כְּזֶהר הַרְקִיעַ. כְּזֶהר, זֶהר שְׂזוּזָהר שֶׁל זְהָרִים

בְּעֵלְיָהּ. הִזְהַר זֹהָר וּמְאִיר וּמְדַלִּיק, נוֹצֵץ לְכַמָּה
 צְדָדִים זֹהָרִים. זֶהר עוֹלָה וַיִּוָּרֵד. זֶהר נוֹצֵץ לְכָל
 עֶבֶר. זֶהר שׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא. זֶהר שְׂאִינֹו פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים.
 זֶהר שְׁעוֹשָׂה תּוֹלְדוֹת. זֶהר זֹהָר שְׁטָמִיר וְגִנּוּז,
 נִיצוֹץ שֶׁל כָּל נִיצוֹץ. כָּל הַדְּרָגוֹת בּוֹ יוֹצֵא וְטָמִיר,
 נִסְתָּר וְגִלּוֹי, רוֹאֶה וְלֹא רוֹאֶה, מְשַׁקֵּל בְּעֵקוֹר מִבּוֹעַ
 הַבְּאֵר, יוֹצֵא בַּיּוֹם וְטָמִיר בַּלַּיְלָה. מְשַׁתַּעֲשֵׂעַ
 בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בַּתּוֹלְדוֹת שְׁהוֹצִיא.

הִזְהַר שְׁזוֹהָר וּמְאִיר לְכָל, הַכֶּלֶל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ
 זֶהר הַרְקִיעַ. הַרְקִיעַ שָׁבוּ תְלוּוִים הַשָּׁמַשׁ
 וְהַלְבָּנָה, כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. זֶה נִקְרָא הִזְהַר שֶׁל
 הָאֱסֻפְקֻלְרִיָּה שְׁמַאֲרָה, שְׁלֹא זָכָה בּוֹ אִישׁ פְּרַט
 לְרוּעָה הַנְּאֻמָּן שֶׁל כָּל הַבֵּית, שְׂאִין מְאִירָה הַלְבָּנָה
 אִם הָאֱסֻפְקֻלְרִיָּה שְׁלֹא מְאִירָה, רַק מִמֶּנּוּ, שְׁזָכָה
 לְאֱסֻפְקֻלְרִיָּה שְׁמַאֲרָה.

זֶהר הַרְקִיעַ, הַנִּסְתָּר הָעֲלִיּוֹן, שְׁמַאֲרִיר וְאִינוּ יְדוּעַ,
 מְדַלִּיק וְלֹא נִרְאֶה, וּמִי שֶׁנּוֹטֵל אִינוּ יוֹדֵעַ מִמֵּי
 נוֹטֵל. הַסְתָּר שֶׁלֹו נִסְתָּר וְגִנּוּז, שְׁכַטוֹ שֶׁל יוֹסֵף

הצדיק נסָתֵר בְּאַרְבָּעָה גְּוִנִים. הַזֶּהר שְׁנוּצִין בְּשֵׁתִים
 עֲשָׂרָה חֵיוֹת, זֵיוִים וְאוֹרוֹת נוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה יָם בְּסוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְתוֹךְ סוּד הָאֵין
 סוּף. הָאֵין סוּף שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר.

תִּשְׁעֵי נִקְדוֹת בְּתוֹרָה יוֹצְאִים וּמֵתֵחֶלְקִים
 בְּאוֹתֵיזוֹת. הָאוֹתֵיזוֹת בָּהֶם נוֹסְעִים מִסְּעוֹת
 קַטְנִים בְּסוּדוֹת חֲלוּקִים. אֵלּוּ הַתִּשְׁעֵי שׁוֹלְטִים עַל
 הָאוֹתֵיזוֹת, הָאוֹתֵיזוֹת מֵתַפְּשָׁטוֹת מֵהֶם. נִשְׁאַרוּ
 הַנִּקְדוֹת לְהִנְחִיג אוֹתָם. לֹא נוֹסְעִים רַק בְּשֵׁחֶם
 יוֹצְאִים, אֵלּוּ נִקְרְאוּ אֵין סוּף. כָּל הָאוֹתֵיזוֹת
 מִסְּעוֹתֵיהֶן כְּאֵין סוּף. כְּמוֹ שֵׁחֶם נוֹשְׂאִים אוֹתָם, כְּךָ
 נוֹשְׂאִים אֵלּוּ הַנִּסְתָּרִים אוֹתֵיזוֹת מְגִלּוֹת קוֹלוֹת שֶׁל
 קוֹלוֹת, מִשְׁתַּנִּים מֵתוֹךְ נִקְדָּה אַחַת שִׁיוֹצְאָת
 מֵהַנִּקְדוֹת הַלָּלוּ שֶׁנִּקְרְאוּ אֵין סוּף. וּמֵאוֹתָהּ
 הַנִּקְדָּה כָּל הָאוֹתֵיזוֹת הַתַּפְּשָׁטוֹ.

אַחַר כֵּן אֵלּוּ הַנִּקְדוֹת מִסְתַּתְרוֹת בְּתוֹךְ הַסְתָּר,
 וְנוֹטְלִים אוֹתָם בְּכָל הַמִּסְּעוֹת. מֵאֵין סוּף
 יוֹצֵא תְּנִיצוּן הַקָּשָׁה לְעֵשֶׂר אֶת הַכָּל, לְהִנְחִיג אֶת

הַיָּם הַגָּדוֹל שֶׁלֹּא יֵצֵא מִשְׁעוֹרוֹ הַחוּצָה. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב
 (איוב לח) עַד פֶּה תָּבוֹא וְלֹא תִסֵּף וּפֹא יִשִּׁית בְּנֵאוֹן
 גְּלִיף. פ"ה הַשְּׁעוֹר שֶׁל הַמָּאוֹר פ' שְׁמוֹנִים מִסְּעוֹת
 בְּתוֹךְ רֵאשִׁית הָעֵגוּל בְּתוֹךְ הָעֶמֶק. כ' עֵגוּל, הָעֶמֶק
 שֶׁנִּכְנָס בְּנִימָה לְאוֹתוֹ הָעֵגוּל, ו' בְּדִיוֹקָן שֶׁל הַכ"ו
 הַזֶּה, וְהַפ' הַזֶּה עֵגוּל וְעֶמֶק. רְבוּעַ בְּתוֹךְ הַמַּשִּׁים
 מִסְּעוֹת, ה' רְבוּעַ תוֹךְ מְדִידָה ו', בְּדִיוֹקָן שֶׁנִּכְנָס
 בְּעֵגוּל, אוֹתוֹ הַדִּיוֹקָן מִמָּשׁ נִכְנָס בְּרְבוּעַ. הַנִּיצוּץ
 הַקָּשָׁה מִתְּפִשֵּׁט בְּכָל אוֹתָם הַקָּשָׁרִים וְסִימְנֵיהֶם
 חו"ל. ח' לְמַעְלָה, ו' בְּאֶמְצַע, ל' בְּכָלָם. בְּשֶׁהַמָּאוֹר
 מִתְּפִשֵּׁט, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹשֶׂה תְּחוּם לְשֶׁבֶר גְּלִי
 הַיָּם. (לְצַד צִפּוֹן) מִתְּחִילִים הַגְּלִים וְעוֹלִים הַכְּעָסִים.
 יוֹצֵאת ח' הַקָּשָׁר בְּסוּדוֹ וּמִכָּה אוֹתָם וְרוֹשֵׁם
 בְּמְדִידָה, וְחוּזְרִים הַגְּלִים.

לְצַד מוֹרָח מִתְּחִילִים הַגְּלִים רוֹגְזִים וְעוֹלִים
 וְרוֹעֲשִׁים, וְיוֹצֵא סוּד הַקָּשָׁר ו' בְּכָל אוֹתָם
 רְשׁוּמִים, וּמִכָּה אוֹתָם, רוֹשֵׁם בְּרֵשִׁימָה בְּתוֹךְ
 הַמְּדִידָה וְחוּזְרִים הַגְּלִים.

לְצַד דָּרוֹם מִתְחִילִים הַגָּלִים, וְעוֹלָיִם וְרוֹגְזִים
 וְרוֹעֲשִׁים, עוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים. יוֹצֵאת ל', הַקָּשָׁר
 שֶׁנַּעֲשָׂה בְּכָל הַקָּשָׁרִים, מִגִּדְל בְּחוֹמָתוֹ, מִקְפִּים
 דְּלָתוֹת וּבְרִיחִים בַּתְּחוּם, וְהַגָּלִים חוֹזְרִים לְצַד
 צָפוֹן, לְצַד מְזֻרָה, וְלְצַד דָּרוֹם, וְנִשְׁכְּרוּ וְשׁוֹכְדוּ
 הָרְגוּ. וְהוּא שְׂכֵתוֹב (ירמיה ה) אֲשֶׁר שָׁמְתִי חוֹל גְּבוּל
 לַיָּם. ח"ל עוֹלָיִם בְּאֵוִיר מִתְעַרְבִים בְּאוֹתִיּוֹת,
 וְהַאוֹתִיּוֹת מִתְחִילוֹת עֲלֵיהֶם לְהוֹצִיא בָּהֶם קוֹלֵי
 קוֹלוֹת. וְאֵלוֹ הֵם תְּחוּם לַתְּקוּן שֶׁל סוּד הַתְּמוֹנָה.

וְאֵלוֹ חֵי"ך וְלִשׁוֹן וּמִגִּדְל הַשְּׁנַיִם, עַל אֵלֶּה שׁוֹרְדִים
 הַכֹּל. וְאֵלֶּה הֵם שְׂחַתְּכֶסוּ בַקּוֹל הַפְּנִימִי,
 וּבַקּוֹל שֶׁנִּשְׁמָע וּבַדְּבוּר. וְאֵלוֹ הֵם תְּחוּם לְאֵלוֹ. אֵלוֹ
 מְשֻׁנִּים לְכַתֵּר הָרֵאשׁוֹן שְׂחֵיָה בַסֵּתֵר.
 וּבְשִׂמְתַּפְּשֻׁמָּת, מְנִיעָה לְאַחַד מֵאֵלוֹ, וּמְשַׁתְּנָה
 וְנִעֲשִׂית רוּחַ שְׁלֵא שׁוֹכְכֵת לְעוֹלָמִים וְתָמִיד נוֹכְעֵת.
 מִשׁוּם שְׂאוֹתוֹ תְּקָשָׁר שֶׁהוּא תְּחוּם הַמְּאֹר מִכַּה בּוֹ,
 וּבְגִלְלוֹ נוֹכַע בְּחֵשָׁאִי, וְזֶה סוּד ח' חֵיך, כֶּךָ נִקְרָא.
 וְהַ עוֹשֶׂה בְּנִין בְּגֵרוֹן שֶׁל אָדָם.

וְזָהוּ הַתְּחוּם הָרֵאשׁוֹן. בְּשֵׂרֵיזָה לְהַתְּפִישׁ אֹתָהּ
 הַנְּקָדָה, עוֹלָה הַקֶּשֶׁר הַזֶּה, וְנוֹטֵל אֹתוֹ
 מִהַמְּקוֹם הַזֶּה, וּמְשַׁנֵּה אֹתוֹ בְּשֵׁלֶשָׁה (דף קכה ע"א) גּוֹנִים,
 בְּאֵשׁ בְּרוּחַ וּבְמַיִם. מִשּׁוּם שֶׁהַקֶּשֶׁר הַזֶּה, בְּשֵׁנְקֶשֶׁר
 מֵאִין סוֹף בְּמֵאוֹר, כֶּף נְקֶשֶׁר.

וּבְשֵׁמוֹצִיא קוֹל שְׁנִשְׁמָע מִתּוֹךְ הַדַּחַק שְׁפוּשֵׁט
 שֶׁל הַמִּחְשָׁבָה, הַקֶּשֶׁר הַזֶּה דוֹחַק
 אֹתוֹ, וְשׁוֹלֵחַ אֹתוֹ לְקֶשֶׁר הַשְּׁנִי בַּסּוֹד שֶׁל וַא"ו
 שֶׁהוּא לְשׁוֹן, וּמִכָּה בּוֹ אֹתוֹ הַקּוֹל, וְנִשְׁמָע מִן הַצַּד
 הַזֶּה, וְשׁוֹרָה עַל הַצַּד הַזֶּה שֶׁל הַלְּשׁוֹן. וּמִשּׁוּם כֶּף
 נְקָרָא הַקּוֹל הַזֶּה ו' לְשׁוֹן.

הַקֶּשֶׁר הַזֶּה שֶׁהוּא לְשׁוֹן, שׁוֹלֵחַ אֹתוֹ לְתוֹךְ קֶשֶׁר
 חֹזֵק, מִגְּדֵל כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
 שׁוֹרֹת, וְאִז אֹתוֹ קוֹל שׁוֹכֵךְ לְתוֹךְ הַדְּבָר בְּשַׁעוֹר,
 בְּתוֹךְ הַתְּחוּם כְּרֵאוֹי.

וְשֵׁלֶשֶׁת הַקֶּשָׁרִים הַלְלוּ הֵם הַתְּחוּם לְהַנְהִיג לְקוֹל
 וּלְדַבּוֹר, וּלְכָל אֹתָם הַצְּדָרִים שִׁיּוּצָאִים
 מִהַקּוֹל וְהַדַּבּוֹר, שְׁנִקְרָאִים יְמֵי קָדָם. וְאֵלּוּ מַרְבֵּים

את הַיָּמִים בְּשַׁעוֹר כְּרֵאוֹי לְקוֹל וּלְדַבּוֹר. וְזֶהוּ סוּד
 (איוב כט) וּבַחֹל אֲרָכָה יָמִים. מִשּׁוּם הַחֹל מְרַבִּים
 הַיָּמִים תּוֹךְ הַשַּׁעוֹר שֶׁל הַמָּאוֹר כְּרֵאוֹי, וְהַכֹּל מֵאִין
 סוּף.

אִין סוּף, כָּל הַנְּקֻדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, קוֹשְׁרִים אֵלָיו
 שְׁלֵשֶׁת הַקְּשָׁרִים שְׁאֵמְרָנוּ בְּשַׁעוֹר הַסּוּד שֶׁל
 חוֹל, וְהֵם שְׁלֹשׁ הַנְּקֻדוֹת שְׁשׁוּרוֹת עַל הָאוֹתִיּוֹת,
 לְמַעַלָּה וּבְאֶמְצַע וּלְמַטָּה, וְהֵם חוֹל שְׁאֵמְרָנוּ.
 הָרֵאשׁוֹן שׁוּרָה לְמַעַלָּה וְנִקְרָא בְּכֹלָם. הַשֵּׁנִי שׁוּרָה
 בְּאֶמְצַע, וּמִשְׁנָה הַשִּׁשִּׁי וְנִקְשָׁר בֵּין מַעַלָּה וּמַטָּה.
 הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהוּא תּוֹק, נִקְרָא בְּשֵׁם אַחֵר.

וְעַל זֶה שְׁלֵשֶׁת אֵלָיו נִקְרָאוּ גְבוּל, הַתְּחוּם שֶׁל
 הַמְּקֻלוֹת, צַדֵּי הַמָּאוֹר לְשֵׁים תְּחוּם לְכֹל,
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. מִהַקְּשָׁר הַשְּׁלִישִׁי יוֹצֵא הַזֶּהר הַזֶּה,
 וְהוּא זֶהר הַרְקִיעַ שֶׁכּוּ הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְבָּנָה כְּכוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת לְהָאִיר. כְּשֶׁהַזֶּהר הַזֶּה מֵאִיר וּמִכָּה בְּכֹל
 אוֹתָם הַתְּרִים, וְרוּשֵׁם אוֹתָם וּמְרַבָּה אוֹתָם וּמְגִדֵּל
 אוֹתָם, וְאֵז בְּכֹלם נִשְׁלָמִים.

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזִמְרַת הַרְקִיעַ. הַזֹּהַר הַזֶּה
 הוֹצִיא אוֹתֵינוּ דְּקוֹת כְּמֵרְאָה
 אוֹתָם הָעֲלִיזוֹת, אוֹתֵינוּ עֲלִיזוֹת אוֹתֵינוּ דְּקוֹת,
 וְכֵן בְּסוֹד עֲלִיזוֹן כְּרֵאוֹי. מִתְקַשֵּׁר הַשְּׁנִי הָאֲמֻצְעִי
 יוֹצְאִים מִזֹּלוֹת שְׁזוֹתֵיהֶם לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ הַזֹּהַר
 הָעֲלִיזוֹן. מִתְקַשֵּׁר הַשְּׁלִישִׁי יוֹצְאִים הַכּוֹכָבִים
 לְהַשְׁתַּמֵּשׁ, וְעַל זֶה (דניאל יב) וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים
 בְּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וּמִצְדִּיקֵי דְוִקָא, וְהֵם
 בְּכּוֹכָבִים שֶׁל צְדָקָה, וְכֻלָּם תְּלוּיִים בְּזִמְרַת הַזֶּה.

תְּשַׁעָה מְאִירִים לֹא מִתְפַּשְׁטוֹת מֵהֶם אוֹתֵינוּ,
 כְּמוֹ אֵלֶּה שְׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ נְקֻדַּת אֲחֶרֶת.
 אֵלּוּ לֹא מִתְפַּשְׁטִים אֶלָּא הַתְּפַשְׁטוֹת דְּקָה, וְנִשְׂאָרוֹ
 אֵלֶּה בְּקִיּוּמָם, וְאוֹתָהּ הַתְּפַשְׁטוֹת שְׁמִתְפַּשְׁטִים
 אוֹתָם הַטְּעָמִים שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁיּוֹצְאִים לְגִיזַן בָּהֶם.

שְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים הָרֵאשׁוֹנִים שְׁאֲמַרְנוּ, הַקְּשָׁר
 הָרֵאשׁוֹן נִשְׂאָר עַל הָאוֹתֵינוּ לְמַעְלָה
 לְנְקֻדַּת, וְנִשְׂאָר לְהִיזוֹת הַטְּעָם לְמַעְלָה. שְׁנִי
 הָאֲחֵרִים קִיּוּמִים לְטְעָם אֲחֵר, וְהֵם שְׁתֵּי נְקֻדּוֹת

בְּתוֹךְ הַדְּיוֹקָן שֶׁל ו"ו. שְׁלֹשֶׁת אֵלוֹ לֹא מִתְפַּשְׁטִים
 יוֹתֵר, אֲלָא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת שְׁלֹשָׁה
 קְשָׁרִים, לְהַנְהִיג הַכֹּל בְּכֹל אוֹתָם הַסּוּדוֹת
 שְׁאֵמְרָנוּ.

וְכֻלָּם הֵם סוּד הַתּוֹרָה לְסִמּוּךְ, מִשּׁוּם שְׂיֵישׁ לַתּוֹרָה
 עַל מַה שְׁתִּסְמָךְ. סְמִיכוֹת נִסְתַּרְת פְּנִימִית,
 וּסְמִיכוֹת שְׁמֹנְלָה יוֹתֵר וְעוֹשָׂה הַמְּסָעוֹת שֶׁל
 הַתּוֹרָה לְלֶכֶת, וְלֹא תֵצֵא בַּחוּץ. הַתּוֹרָה בְּלִי
 סְמִיכוֹת זֹו פְּנִימִית לֹא סְמִיכוֹת, וְלֹא נִמְצְאוֹת
 לְהִיּוֹת תּוֹרָה, וְהַכֹּל מֵאֵין סוּף וְעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
 אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵלוֹ מִן הַנִּקְדָּה שְׁיִצְאָה מֵאֵין
 סוּף.

תִּשְׁעֵי נִקְדוֹת שְׁשׁוּלְטוֹת עַל הָאוֹתִיּוֹת הֵן אֵין סוּף,
 וְשׁוּלְטוֹת עַל הַכֹּל. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מְעַמִּים שֶׁל
 הַתּוֹרָה הַתְּפַשְׁטוּ מֵהֶם, וְכֹל הָעֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם
 בְּתֻשְׁבוֹן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. אֵלוֹ כ"ב הַנִּקְדוֹת
 וּמְעַמֵי הַתּוֹרָה, הֵם הַסּוּד שֶׁל הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה
 לְמִדֵּיֶת הַכֹּל בַּסּוּד הַזֶּה. כָּל מִדֵּיֶדָה לְאֶרֶץ וְלָרֶחֶב

לְעַמְק וְלָרוֹם. אֵינן לוֹ מְדִידָה שְׁיֹצֵאת מִן הַשְּׁעוֹר
הַזֶּה, מִסּוֹד שֶׁל תִּשְׁעֵי נְקֻדּוֹת וְשִׁלְשָׁה עֶשְׂרֵי מְעָמִים.
עַל זֶה הַסּוֹד הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת בְּכָל צְדָדָיו, וְכָל
הַסּוֹדוֹת וְכָל הָעַמְקִים שֶׁל הַתּוֹרָה לֹא יֵצְאוּ מִן
הַסּוֹד הַזֶּה הַחוּצָה.

הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה עֲשָׂה מְדִידָה בַּסּוֹד הַזֶּה לְכָל
הַמְדִידוֹת, וְהַסּוֹד הַזֶּה לֹא נִתֵּן לְגִלּוֹת
בַּקִּי לְיִרְאֵי חַטָּא, שֶׁסּוֹד הָאֱמוּנָה בְּיַדֵּיהֶם, וְהֵם
בְּשָׂרִים לְגִלּוֹת לָהֶם. אֵלּוּ הַמַּפְתָּחוֹת שֶׁל אוֹתָם
עֲשָׂרִים וְשָׁנַיִם שְׁשׁוּלְטִים עַל הַתּוֹרָה, וּמֵאלּוּ
מִתְפָּרְשִׁים כָּל הַסּוֹדוֹת וְכָל הָעַמְקִים שֶׁל הַתּוֹרָה,
וְכָל מְדִידָה שֶׁל כָּל הַמְדִידוֹת בְּכָל אוֹתָם הַצְּדָדִים.

הַמַּפְתָּחוֹת הַלָּלוּ נִמְסְרוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי בְּשָׁעָה
שֶׁקָּרַן עוֹר פָּנָיו, וּמִסֵּר אוֹתָם בַּסּוֹד
שֶׁל לַחַשׁ לִיהוֹשֻׁעַ וְכָל אוֹתָם הַזְּקֵנִים, עַד שֶׁהִגִּיעוּ
לְבַעֲלֵי הָאֱמוּנָה לְדַעַת. אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מִשְׁנָה. בְּאַרְבַּעַת תְּקוּפוֹת שֶׁל רוּחוֹת הָעוֹלָם.
וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהְרוּ, מִי הַמְשַׁכְּלִים? אֵלֹהִים
שִׁיּוֹדְעִים לְהַסְתַּכֵּל בְּכַבוֹד רַבּוֹנָם, וַיּוֹדְעִים סוּר
הַחֲכָמָה לְהַכְנִים בְּלִי בּוֹשָׁה לְעוֹלָם הַבָּא, אֵלֹהִים
זוֹהָרִים כְּמוֹ הַזֶּהר הָעֲלִיּוֹן.

וְכֵן שָׁאֵמַר וְהַמְשַׁכְּלִים וְלֹא אָמַר וְהַיּוֹדְעִים, אֵלֹהִים
וְדַאי אֹתָם שֶׁמְסַתַּכְלִים בְּסוּדוֹת הַפְּנִימִיִּים
הַנִּסְתָּרִים שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בְּגִלּוּי, וְלֹא נִמְסְרוּ לְכָל
בְּנֵי הָאָדָם. מִי שֶׁזוֹכֵה לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם בְּהַשְׁכֵּל, זֶה
מִזְהִיר שֶׁנּוֹצֵץ בְּעֶשְׂרוֹ שֶׁל הַזֶּהר הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל.
אֵין זֶהר שֶׁמִּזְהִיר כְּזֶה, אֵין זֶהר שֶׁנּוֹצֵץ לְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם כְּמוֹ הַזֶּהר הַזֶּה.

זֶה הַזֶּהר שֶׁל הַתּוֹרָה, זֶה הַזֶּהר שֶׁל בְּעֲלֵי הַחֲכָמָה
שִׁיּוֹרְשִׁים אוֹתוֹ הָעוֹלָם עַל הַכֹּל. הֵם יּוֹצְאִים
וְנִכְנְסִים בְּכָל גְּנוּזֵי רַבּוֹנָם, וְאֵין מִי שֶׁיִּמְחָה בִּידֵיהֶם.
כֹּל מִתְבַּיְשִׁים מִהַזֶּהר שֶׁלָּהֶם. הַזֶּהר הַזֶּה נּוֹצֵץ
לְכָל עֶבֶר. וּמַצְדִּיקֵי תְּרַבִּים, תְּרַבִּים וְלֹא הַכֹּל, כְּמוֹ
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ. מַה זֶה

וְרַבִּים? מִשּׁוֹם שְׂיֵשׁ שְׂלֵא יְקוּמוּ, וְזוֹ הִיא אֲדַמַּת
 עֶפְרָה. מַה זֶה אֲדַמַּת עֶפְרָה? אֵלֶּא אֲדַמַּת שְׁהִיא
 מִעֶפְרָה, וְזוֹהִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא אֲדַמַּת מֵאוֹתוֹ
 עֶפְרָה, שְׁכַתוּב בּוֹ (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפְרָה, וְאַפְלוּ
 בְּלִגְלֵל חֲמָה, וּנְאוּרִים שְׂאֵר הָרְשָׁעִים מִמְּנָה וְלֹא
 יְקוּמוּ. וּמִשּׁוֹם כֶּן וְרַבִּים - אֵלֶּוּ יִשְׂרָאֵל.

אֵת כֶּן וּמִצְדִּיקֵי הָרַבִּים כְּבוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד -
 אֵלֶּוּ יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכוּ לַתּוֹרָה שֶׁל הַנְּקֻדָּה
 הַנְּסֻתָּרַת. (דף קכה ע"ב) וְהַתּוֹרָה הִיא כָּלֵל שֶׁל נְבִיאִים
 וּכְתוּבִים, הַכָּלֵל שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. וּמִשּׁוֹם
 שְׁהִיא הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, מִי שְׂזוּכָה כֶּה זוּכָה בְּכֹל.
 כְּבוֹכָבִים, יֵשׁ כּוֹכָבִים שְׁנֵרָאִים לְצַד מוֹרָה,
 כּוֹכָבִים לְצַד צְפוֹן, כּוֹכָבִים לְצַד דָּרוֹם, כּוֹכָבִים
 לְצַד מְעַרְב. אִם מוֹדָה בְּמַקָּל, שְׁלֹשָׁה לְכֹל צַד דְּקִים
 נוֹצְצִים, וּשְׁנַיִם בְּדְבוּק, כּוֹכָב שֶׁל זוּהַר וְזוּהַר וְנִסְתָּר
 בְּתוֹךְ תְּקֵפוֹ שֶׁל הָעֵגֶל.

כּוֹכָב מֵאִיר וְזוּהַר בְּלִבָּן מֵהַצַּד תְּהִיה. כּוֹכָב אַחַר
 מֵאִיר וְזוּהַר אָדָם. זֶה חַיִּים וְזֶה מְנוֹת סְמוּךְ

לְוָהֵב הַדֶּק הַזֶּה, שְׁלֹא מֵאִיר וְלֹא מוֹצִיא קִטְמָה שָׁל
 קִטְמָה (מִדַּת הַנְּבִיאִים). בְּתוֹךְ הַיֵּכָל הָאוֹתִיּוֹת הַדִּקּוֹת
 שְׂבָעָה טַעָמִים שֶׁל תּוֹרָה תְּלוּיִים בָּהֶם.

וְאֵלּוּ הַטַּעָמִים שֶׁנִּפְרְדוּ מֵאוֹתָם הַטַּעָמִים הָאֲחֵרִים
 שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעוֹמְדִים לְהִנְהִיג וּלְנַגֵּן, וְאֵלּוּ
 הַשְּׂבָעָה נִפְרְדִים לְשִׁלְשָׁה עָשָׂר אֲחֵרִים לְהִנְהִיג וּלְנַגֵּן
 לְבִתּוּבִים. וְאֵלּוּ יְחִידִים לְמָקוֹם הַזֶּה בְּשְׂבָעָה הַיֵּכָלוֹת
 שֶׁל בִּתּוּבִים, וְאֵלּוּ הַשְּׂבָעָה נִפְרְדִים מֵאוֹתָם הָאֲחֵרִים.
 וּכְשֵׁשׂוּרִים בְּבִתּוּבִים נִפְרְדִים לְעִשָּׂרָה, וְעֲלֵיהֶם נִקְרָא
 סֵפֶר בִּתּוּבִים סֵפֶר אֱמוּנִים. וְעִשָּׂרָה אֱמוּנִים הֵם
 עֲלֵיהֶם. אַחַר כֵּן נִפְרְדִים לְשִׁלְשָׁה עָשָׂר, וְהַכֹּל כְּמוֹ
 שְׁלִמְעֵלָה בַּתּוֹרָה, הַנְּבִיאִים שׂוּרִים בְּמָקוֹמָם, וְהַכֹּל
 הוֹלֵךְ בַּסּוּד שֶׁל הַתּוֹרָה.

הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה עֲשֵׂה מְרִידָה בְּמְרִידוֹת שְׂאֵמְרָנוּ,
 וְהַכֹּל בַּסּוּד שֶׁל הָאֵין סוּף בְּנִגּוֹן שֶׁל
 הַטַּעָמִים, מִתְחִיל וּמִכָּה הָאֵוִיר שְׁלָהֶם. שְׂאוֹתוֹ
 הָאֵוִיר יוֹצֵא מֵאֵין סוּף וּמִכָּה לְתוֹךְ הַמַּתָּה, וְהַמַּתָּה
 מוֹצִיא אֵוִיר וּמִכָּה בְּנִרוֹן, שְׂמִשָּׁם יוֹצֵא אֵוִיר אַחַר

החוצה. נמצאו שלשה אורים ונכללו באחד, אלו
מתחילים בשלשה קשרים שאמרנו, ומתחילה מן
המאור התפשטות להתפשט, ומודד לארץ ולרחב
לעמק ולרום לאותם עשרים ושנים מפתחות
עליונים, ומודד עשרים ושתים אותיות.

וכל הסוד והעמק והסתר שלהם בנגד שלשה
אורים, שלשה קשרים, יהו"ה אלהינו
יהו"ה, והכל בסוד למשה מסיני. וכיון שזכרו
(שהתחברו) בפה, יוצא המאור, והצטרף למוד אותם
לשמות הללו בתוך המדידה, ומדידתם אחוזה
במדידת הארץ והרחב, העמק והרום, העגול
והרבוע. וכך צריך, משום שסוד השמות צריך
להסתמך על איזן סוף, ולהתקיים בקיום שלם בתוך
מדידת המאור, בנקודות ומעמים בנגון. שזוהי
השלמות של סוד היחוד פראוי, ואין מי שיודע
על מה קיום הכל, פרט לבעלי האמונה, ומעטים
הם.

אָח"ד א' בַּחֲטָף, הַסּוּר לְהַתְקַשֵּׁר הַמָּאוּר בְּאוֹתָם
הַקְּשָׁרִים, וְעוֹשֶׂה מְדִידָה תּוֹרַת הַמְּדִידָה
נִקְרָה אַחַת שְׂיִצְאָה מֵאֵין. הַנְּבִיאִים מֵאוֹתָהּ נִקְרָה
הַתְּפִשְׁטוּ וְנִכְלְלוּ בָהּ, וַיִּרְדּוּ לְמַטָּה, וְאַלֶּה נִסְמְכוּ
עַל הָעַמּוּד שְׁנִסְתָּר מֵאֵין סוּף שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים כְּפִי
שְׂאֵמְרָנוּ.

מִשְׁנָה. הָאֲשָׁכּוּלוֹת שֶׁל הַצּוּרוֹת בְּעֲלֵי הַמְּגֻנִים,
פְּקוּחֵי הָעֵינַיִם בְּעֲלֵי הַלֵּב, בְּהַשְׁכֵּל קִרְבוּ
וְשִׁמְעוּ, מִי מִכֶּם שִׁשְׁמַע קוֹל גְּלָגַל שְׁנַעִים וְסוּבָב
בְּגִלְגּוֹל, עוֹלָה וַיּוֹרֵד וּמְרִים קוֹלוֹת בְּקוֹל גְּעִים,
וְשִׁלְשָׁה נִצְנוּצִים יוֹצְאִים מִתְּמִצַּח שֶׁל כָּל קוֹל.
וְאוֹתוֹ הַגְּלָגַל סוּבָב לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וַיּוֹצֵא נִיצוּץ
וּמִלְהוּט אֶת הַגְּלָגַל, וְאֵז מוֹצֵא אֵשׁ לוֹהֶטֶת
בְּמִקְלוֹת. כְּשֶׁמֶתְפִשְׁט אוֹתוֹ גְּלָגַל הַמָּאוּר לְמְדִידָה,
יוֹצֵא אֵוִיר מְהוּר שְׁלוּהֵט בְּאוֹתָם שְׁלֹשֶׁת הָאֵוִירִים
שְׂאֵמְרָנוּ, וְלוֹהֶטִים יַחַד. וּמֵאוֹתוֹ הִלְהֵט יוֹצֵא זֶה
הַגְּלָגַל שְׁסוּבָב וְלַעֲלוֹת וַיּוֹרֵד.

וּבְשִׁמְדֵי־דַת הַמָּאֹר יוֹצֵאת וּמוֹדֶדַת מִמַּעַלָּה
 לְמַטָּה, הַגְּלִגֵּל הַזֶּה כּוֹנֵם אֶת כָּל
 הַמַּחֲנוֹת, וּבְשִׁמְת־חִילָה הַמְּדִידָה, הַגְּלִגֵּל הַזֶּה נוֹהֵם
 בְּנַעַם, וּמוֹצִיא אוֹתֵיזוֹת קְטַנּוֹת נוֹצְצוֹת לְפָרֵשׁ
 בְּאוֹתֵיזוֹת שָׁל הַתּוֹרָה, וְאִזּוּ נִקְרְאוֹת מְסֻרָת. מִהַגְּלִגֵּל
 הַזֶּה לוֹהֵט אַחַר תַּחְתּוֹן, וּמִתְפַּשֵּׁט וּמְלַהֵט אוֹתֵיזוֹת
 אַחֲרוֹת לְפָרֵשׁ, וְלֹא בְּאוֹתָם הָרֵאשׁוֹנִים, וְנִקְרְאוֹת
 מְסֻרָת קְטַנָּה.

שְׁנֵי הַגְּלִגֵּלִים הֵלְלוּ נִקְרְאוּ מְסֻרָת קְטַנָּה וּמְסֻרָת
 גְּדוֹלָה. שְׁתֵּי הַמְּסֻרֹת הֵלְלוּ נִמְסְרוּ לְיַדִּי
 הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן, לְדַעַת וּלְהַסְתַּכֵּל, עַד שִׁיָּרְדוּ
 הָאוֹתֵיזוֹת וְנִחְקְקוּ עַל לִוְחוֹת הָאֲבָנִים. בְּשִׁתְּגִלְגֵּלִים
 מִתְחִילִים וְסוֹבְבִים כַּמָּה צְבָאוֹת וּכְמָה מַחֲנוֹת,
 בְּעֲלֵי כְנָפִים טָסִים בְּאוֹתָם הִרְקִיעִים, וְאוֹתָם
 הָאוֹתֵיזוֹת שִׁיּוֹצְאוֹת נִמְסְרוּ לְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁנִּקְרָא יוֹפִיא"ל בְּעַל הַחֲכָמָה. וְאִזּוּ הוֹלֵךְ וְחוֹקֵק
 אוֹתָם סְבִיב הָאוֹתֵיזוֹת. וְהַמְּמַנֶּה הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה מְסַר
 אוֹתָם לְנְאֻמָּן הַקְּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כד) עָלָה
 אֵלַי הַתְּהַרָה וְהִיָּה שָׁם וְגו'.

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֶהר הַרְקִיעַ, אֵלּוּ אֹתָם
 שְׁמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה, וּמִסְתַּכְּלִים
 בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה בְּרָצוֹן וּבְהֶרְהוּר הַלֵּב. וְהַמְשַׁכְּלִים
 שְׁמִסְתַּכְּלִים, וְלֹא מִסְתַּכְּלִים בְּדַבָּר לְבָדוּ, אֶלֶּא
 שְׁמִסְתַּכְּלִים בַּמָּקוֹם שֶׁתְּלוּי אֹתוֹ הַדָּבָר, מִשּׁוּם
 שְׂאִיִן דָּבָר שְׁלֹא תְלוּי עַל סוּד עֲלִיּוֹן אַחֵר. וַיִּמְצֵא
 בְּדַבָּר הַזֶּה דָּבָר אַחֵר שֶׁל סוּד עֲלִיּוֹן מִתּוֹךְ
 הָאִסְפֵּק־לְרִיָּה שְׂאִינָה מְאִירָה, יִמְצֵא וַיִּרְאֶה הָאָדָם
 סוּד הָאִסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, וְסִימְנָךְ - (מִשְׁלֵי טו)
 מִשְׁכִּיל עַל דָּבָר יִמְצֵא טוֹב.

דָּבָר - זוֹ הָאִסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁלֹא מְאִירָה. יִמְצֵא טוֹב
 - זוֹ הָאִסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה. מִשְׁכִּיל עַל דָּבָר,
 וְלֹא כְּתוֹב מִשְׁכִּיל דָּבָר, אֶלֶּא עַל דָּבָר, שְׂעָרֶיךָ
 לְהִסְתַּכֵּל עֲלָיו לְמַעַלָּה. וְזֶהוּ בְּזֶהר הַרְקִיעַ, וְזֶהוּ
 הַרְקִיעַ הַנּוֹדֵעַ עַל הַחַיּוֹת לְמַטָּה. שְׂפִתְךָ הַרְקִיעַ
 הַזֶּה יִסְתַּכֵּל בְּאֹתוֹ זֶהר, שְׁנוּצֵץ הַזֶּהר שְׂזוּתָרִים
 הָעֲלִיּוֹנִים. הַזֶּהר שְׂזוּצֵא מִתּוֹךְ הַתְּנַקְּדָה הָעֲלִיּוֹנָה,
 יִזְהִיר וַיִּתְנוּצֵץ בְּנִיצוּץ שֶׁל שְׂאָר הָאֹרוֹת לְכָל צַד.

וּמַצְדִּיקֵי הַרְבֵּים כְּכֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד. מָה
 הַכֹּכְבִים שְׁעוֹמְדִים תָּמִיד בְּקִיּוֹם שֶׁל
 אוֹתָן הַנְּהַגוֹת הַשָּׁמַיִם לְהַאִיר תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וְאֵת הַכֹּכְבִים, אֵלֹהֵי הַכֹּכְבִים שְׁמַאֲרִים. וּמַצְדִּיקֵי
 הַרְבֵּים - שְׁדוֹחֲקִים אוֹתָם וּמְלַקִּים אוֹתָם לְשֹׁמֵר
 בְּרַבֵּי הַתּוֹרָה. כְּכֹכְבִים - אֵלֹהֵי אוֹתָם הַדְּגֻשִׁים שֶׁל
 הָאוֹתִיּוֹת שְׁדוֹחֲקִים אוֹתָם וּמוֹצִיאִים אוֹתָם לְאוֹר.
 וְאֵלֹהֵי הֵם כֹּכְבֵי הַשָּׁבִיט, מוֹצִיאִים רוּחַ וְאוֹר
 בְּאַחַד, וּמַאֲרִים לְסוּד הָאוֹתִיּוֹת.

בְּזֵהר הַרְקִיעַ - (דף קכו ע"א) זוֹ הַנְּקֻדָּה שְׁשׂוּרָה עַל
 הָאוֹתִיּוֹת לְגִנּוּן וּלְהַתְּפֹשֵׁט, וְזוֹ הַנְּקֻדָּה
 שֶׁהִיא רוֹבֶצֶת עַל הָאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ אִם עַל פְּנִים. וְאִף
 עַל גַּב שֶׁהִיא הַנְּקֻדָּה הָאֲחַת מֵהַתְּפֹשֵׁט לְגִנּוּן וְלֹא
 מֵהַתְּפֹשֵׁט בְּמֵרָאָה. וְזֵהוּ סוּד הַכְּתוּב (תהלים צב)
 מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁחֵרֵי יוֹם הַשַּׁבָּת כְּזֵה
 עוֹלָה. וְעַל זֶה הַגִּנּוּן שֶׁל הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת עוֹלָה בְּמִנוּחָה,
 וְזֵהוּ הַזֵּהר שֶׁל הַרְקִיעַ הַזֵּה שֶׁנֶּקְרָא יוֹם הַשַּׁבָּת.

וְעוֹד יִזְהָרוּ, אוֹתָם הַמְשַׁכְּלִים בְּאוֹתוֹ הַזֶּהר
 שְׁעוֹלָה בּוֹ אוֹתוֹ הֶרְקִיעַ הַתְּפִשֵׁט. וּמִשׁוֹם
 שְׁאוֹתוֹ שְׁהַתְּפִשֵׁט קָטָן מִכָּל הֶרְקִיעִים, הַנְּקֻדָּה הַזֶּה
 שְׁעוֹלָה בּוֹ אוֹתָהּ הַהַתְּפִשֵׁטוֹת שֶׁל הַנְּגוּן מְעַט
 בְּמִנוּחָה, וְלֹא רַבָּה, וְשִׁעוּרוֹ בְּנְגוּן כְּשֶׁהוֹשִׁיטוֹ הַיְמִין
 וְהַשְּׂמָאל לְרְקִיעַ תְּהִה אֲזוֹ מִתְיַחֲדִים. וְעַל כֵּן בּוֹ
 שְׁנֵיהֶם שְׁתֵּי רוּחוֹת מִתְּפִשֵׁטוֹת בְּנְגוּן, וְהֵם בְּדַתְיָה,
 וּבָאָה רוּחַ קְטַנָּה בְּמִנוּחָה.

אַחַר כֵּן הַנְּקֻדָּה הַזֶּה נִסְתַּרְתָּ בְּתוֹכָהּ, וּמִתְּפִסָּה
 וּמִתְּפִשֵׁטוֹת בְּהַתְּפִשֵׁטוֹת בְּתוֹלְעַת הַזֶּה
 שְׁמִתְּפִסָּה. וְאַחַר שְׁמִתְּפִסָּה בְּתוֹכוֹ, נִזְרַקְתָּ לְמַטָּה
 לְנְגוּן, וְזוֹ נִקְרְאָת וְרִיקַת הַנְּקֻדָּה הַזֶּה, מִשׁוֹם
 שְׁמִתְיַשְׁבֵּת בַּיְמִין תְּהִה. וּבְשְׁמִתְפִשֵׁטוֹת הַנְּקֻדָּה הַזֶּה
 לְנְגוּן, אוֹתוֹת אֵת הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה לְהַתְיַשֵּׁב, וּמְאִירָה
 וְנוֹצְצָת. וְאֵז וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֵהר, בְּאוֹתוֹ הַזֶּהר
 מִפֶּשׁ שְׁהַתְּפִשֵׁט וְנִזְרַק נִיצוּץ לְהַתְיַשֵּׁב, וְזֶה מְשַׁכְּלִיל
 עַל דְּבָר. וְדַאי מִשׁוֹם שְׁהִיא עוֹמְדָת עַל דְּבָר -
 יִמְצָא טוֹב. הַתְּפִשֵׁטוֹת הַזֶּהר תְּהִה שְׁהוּא נִיצוּץ

וְזוּהַר לְהַסְתַּכֵּל, וְהַסּוּד הַזֶּה הוּא עִמָּךְ וְרוּם
 לְהַתְיַשֵּׁב בְּסוּד הַמְּאֹר כְּמוֹ אוֹתוֹ הַדְּבָר.

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזוּהַר הַרְקִיעַ, זֶה הַרְקִיעַ שְׂבוּ
 שְׁמַשׁ וּלְכַנָּה כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. כֵּאֵן
 הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁל הַמְּאֹר לְנִגּוֹן עַל זֶה בְּתַמִּיחָה בְּעֲלִיָּה
 עַל הַכֹּל. וְסִמְנָךְ - (תהלים קיב) פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוָנִים,
 שְׁזָהוּ שְׁנוֹתַי לְכֹל הַתַּחֲתוֹנִים, וּמְדִידַת הַמְּאֹר פֶּזֶר
 גָּדוֹל.

בְּשִׁמְדִידָה עוֹלָה וּמַתְגַּדְּלָת, אִזּוּ הוּא עוֹלָה
 וּמוֹשִׁיט שֵׁשׁ אַמּוֹת בְּשַׁעוֹר שֶׁל שֵׁשׁ
 נְקֻדּוֹת לְאֶרֶץ וְלָרַחב, כְּמַרְאֵה הַזֶּה שֶׁהוּא פֶּזֶר. וְזוּהוּ
 סִמְנָךְ - (אסתר ה) וַיֹּשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבִיט
 הַזֶּהב.

וְשָׁנִינוּ, שֵׁשׁ אַמּוֹת הוֹשִׁיט לְקַבְּלָהּ. מִהֶפֶזֶר הַזֶּה
 מֵלֵא הַמַּעֲיִן שֶׁלָּךְ וְנוֹתֵן לְעַנְיִים. וְזוּהוּ
 הַשַּׂרְבִיט שֶׁנִּתְקַן בְּמְדִידַת הַזֶּה. וּבְנִגּוֹן הַמְּדִידָה הוּא
 עוֹלִים וְנִתְקַנִּים כְּרֵאוֹי, וְאִזּוּ וְהַמְשַׁכְּלִים וְגו'. שַׁעוֹר

זֶה כְּמוֹ שְׁעוֹר שֶׁל יֵשׁ נְקֻדוֹת, לְנִגּוֹן שֶׁלֹּשׁ לְאָרְךְ
וְשֶׁלֹּשׁ לְרֹחַב, מִשּׁוּם שֶׁהוּא סוּד שֶׁל יֵשׁ.

יֵשׁ הֵם, וְהֵם חֲמִשׁ. שֶׁלֹּשׁ לְאָרְךְ וּשְׁתַּיִם לְרֹחַב
כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים שֶׁלֹּשׁ לְצַד זֶה וְשֶׁלֹּשׁ לְצַד זֶה.
וְאִזּוֹ וּמִצְדֵי קֵי הַרְבֵּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד. אֵלּוּ הֵם
יֵשׁ הַנְּקֻדוֹת שְׁנוּצֻצוֹת וּמְאִירוֹת לְמִטָּה, וְאוֹתָם
כּוֹכְבִים נִסְתָּרִים לְהָאִיר, וְהַלְבֵּנָה מוּאָרָת כָּכֵל
אֶחָד וְאֶחָד מִמְדִּידָתָם שְׁנַעוּצוֹת בְּמֵאוֹר.

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כּוֹזֵר הַרְקִיעַ, זֶה הַרְקִיעַ שֶׁל
חַיּוֹת שְׁעוֹמְדוֹת. מִתְפַּשֵּׁט קוֹ הַמְּדָה,
מוֹרֵד לְאָרְךְ שֶׁלֹּשָׁה קְשָׁרִים לְיָמִין וְשֶׁלֹּשָׁה קְשָׁרִים
לְשִׁמְאֵל. אֵלּוּ שֶׁלֹּשָׁה קְשָׁרִים עֲמוּד אֶחָד, וְאֵלּוּ
הַשֶּׁלֹּשָׁה עֲמוּד אֶחָד. וְאֵלּוּ שֶׁלֹּשׁ נְקֻדוֹת שְׁעוֹמְדוֹת
זֶה עַל זֶה, בֵּין לְצַד זֶה בֵּין לְצַד זֶה. מְדִידַת קוֹ
הַמְּדָה הַשְּׁעוֹר לְנִגּוֹן שְׁנֵי מְעָמִים שְׁעוֹמְדִים בְּמֵרְאָה
שְׁמִקְיָמִים נִגּוֹן שֶׁל הַמְּדִידָה שְׁמוֹרֵד אַחַר תִּירְכִים
שְׁעוֹמְדוֹת.

יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַגּוֹף, נִסְמָךְ עַל הָעֲמוּדִים בְּמִדַּת
 קו הַמְּדִידָה, כְּשֶׁנִּכְנַם לְאָבִיו הַסּוּד שֶׁל
 וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיִּשְׁתֵּהוּ. וְהַגּוֹף הַתְּקִיִּים בְּקִיּוּמוֹ. וְעַל זֶה
 וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ וְגו'. וְהַמְּשַׁכְּלִים
 יִזְהָרוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ, שְׁמַת־פְּשָׁטִים וּמְאִירִים לְמַטָּה,
 כְּשֶׁהַשְּׂרָבִיט מִתְקַיֵּם בַּסּוּד שֶׁל פֶּה, וְנוֹתֵן וְנִכְנָם
 בְּמִדַּת וּמוֹדָה, וְנִתְתַקְּנִים אֵלָיו שְׁנֵי הָעֲמוּדִים
 בְּמִדַּת לְמַטָּה, וּמִתְתַקֵּן הַמְּאִיר וּמוֹדֵד זֶה עִם זֶה.

אִז וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ, שְׁחֵרֵי לְמַטָּה הַתְּתַקְּנָה
 בַּתְּקוּן שֶׁל הַנְּקִבָה לְקַבֵּל אֶת הַזְּכָר. וְהִירְכִיבִים
 הַתְּתַקְּנוּ בְּלִי הַתְּפִשְׁטוֹת. וְכֵאן אִין נִגּוֹן בְּתוֹךְ
 הַמְּדִידָה הַזֶּה, וְנִקְרָאת אֶת־נִחְתָּא כְּנִגְדַּ שְׁנֵי טְעָמִים,
 סוּד הַנְּקִבָה הַפְּתוּחָה כְּנִגְדַּ הַזְּכָר, וְכֵאן אִין נִגּוֹן
 שֶׁהַכֹּל כְּנִחְתָּא.

הַמְּדִידָה הַזֶּה טְמִידָה, אִז וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כִּזְהַר
 הַרְקִיעַ. זֶהוּ רְקִיעַ הַיָּמִין שְׂזוּחַר וּמְאִיר
 וּמְחִזֵּק בְּחֻקוֹ. מִתְחִיל קו הַמְּדִידָה וּמִתְפִשֵׁט
 לְהָאִיר, וְהַנִּגּוֹן שֶׁהוּלָךְ מֵצַד הַיָּמִין מְרַצֵּחַ אֶת הַנִּגּוֹן

שָׁל חֲבִיבוֹת לְלֶכֶת בְּנִגּוּן הָיָה בְּחִבּוּק. וְהִתְלַשָּׂא
 סוֹמֵר לְקֹשֶׁר קֹשֶׁר, זֶה יִשָּׁר וְזֶה כְּפוּת, וְנִכְפָּל נִגְד
 צְדוֹ בְּנִכּוּחַ, וְהִתְפַּשְׁטוּ שְׁתֵּי זְרוּעוֹת כְּאַחַד, בְּסוּד
 שָׁל אֲזֵלָא וְגַרִישׁ שְׁקוֹשֶׁר הַשְּׂמַאל.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, בְּשִׁפּוּסֵי הָאוֹר וְקוֹ הַמְדִידָה
 פְּסֻקָה, וְלֹא מוֹרֵד בְּאֶרֶךְ וְרַחֲב
 מִמָּטָה לְמַעְלָה, מִתְפַּשֵּׁט קוֹ הַמְדִידָה, וְאוֹחֵז
 מִמַּעְלָה לְמַטָּה בְּסוּד שָׁל הַקְּשִׁירוֹת, וּמִתְכַּרְכְּבִים
 עַל־יוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים בְּמְדִידָה הַזֶּה שָׁל קוֹ הַמְדִידָה (שָׁל
 חֲנִינּוּן) לְכֹל הַמְדִידוֹת, וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל מְדִידָה אַחַת
 שְׁעוֹמְדָת וְנִסְמָכָת בְּלָה עַל זֶה.

וּמִשּׁוֹם כֵּן, בְּשִׁתְּמַעֲשִׂים כְּשָׂרִים לְמָטָה וְנִכְשָׂרִים
 בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, בְּמַעֲשִׂים שָׁל תּוֹרָה, אִז
 הַכֹּל מִתְתַּקֵּן עַד הָאֲתֵר הָיָה. שְׁחֵרֵי כָּאֵן נִמְצָא
 וּמְוַדְמֵן בְּגֵלוֹי וּבְכִסּוּי סוּד הָאֲמוּנָה, וְנוֹסֵעַ עַד
 לְכָאֵן.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, בְּשִׁתְּמַעֲשִׂים מִתְקַנִּים וְאוֹחֲזוֹת
 מְדִידָה אַחֶרֶת בְּפִסְתָּר, וּפּוֹסְקָת בֵּין

הַמְדִידָה שְׁלֵמָה לַמְדִידָה הָעֲלִיּוֹנָה. הַמְדִידָה
הָעֲלִיּוֹנָה הִיא מְדִידָה וְלֹא לַמְדִידָה, אִין מְדִידָה
כָּלֵל. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ פּוֹסְקֵת מִמָּטָה לְמַעְלָה, וּמִפְּסִיקָה
מִמַּעְלָה לְמָטָה. וְזֶה סוּד יְהו"ה ו' יְהו"ה פּוֹסְקֵת
בְּתוֹכָם, וְהַכֹּל אַחַד בְּסוּד קוֹ הַמְדִידָה.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, בְּשֶׁהֲמַעֲשִׂים לֹא נִכְשָׁרִים וְקוֹ
הַמְדִידָה אֵינּוּ מִתְפַּשֵּׁט, אִין הַשּׁוֹפֵר
מִתְהַפֵּךְ, וְהַכֹּל מִתְעַכֵּב וְקַיָּם בְּמִקוֹמוֹ וְלֹא שׁוֹפֵעַ
לְמָטָה. וְלִפְעָמִים שָׁזָה שׁוֹפֵעַ עַד שְׁמַנִּיעַ לְשַׁרְבִיט,
וְעוֹמֵד שָׁם וְלֹא שׁוֹפֵעַ לְמָטָה וּמִתְעַכֵּב. וְהַנְּגוֹן
עוֹמֵד וּמִכָּה בְּדַרְגָּה, שֶׁהִיא תְּרַאשׁוֹנָה, וְקוֹ הַמְדִידָה
עוֹמֵד ^(דף קכו ע"ב) שָׁם וְלֹא מוֹדֵד וְלֹא מִתְפַּשֵּׁט
הַמְדִידָה. וְכֹל זֶה מִשּׁוֹם שֶׁהַשּׁוֹפֵר הִתְהַפֵּךְ
מִתְחַתּוֹנִים עַל מַעֲשֵׂיהֶם שְׁאִינָם בְּשָׁרִים.

וּבְשִׁקּוֹ הַמְדָּה מִתְפַּשֵּׁט וּמוֹדֵד, אִין הַשּׁוֹפֵר הוֹלֵךְ,
וְשֶׁלְשָׁה קְשָׁרִים קַיָּמִים בְּמִקוֹמוֹ, וְאַף עַל
גַּב שְׁבַסוּד אַחַר הַכֹּל עוֹמֵד בְּסוּד אַחַד, שְׁחָרִי
שְׁלֵשֶׁת הַקְּשָׁרִים הִלְלוּ שְׁבַמְקוֹמוֹ עוֹמְדִים תַּחַת

בְּנֵפִי אוֹתוֹ הַשׁוֹפָר, כּוֹן הַמְּדָה עוֹמֵד שָׁם
וּמִתְבָּרְכִים מִתּוֹךְ חֲבִיבוֹת.

הַסְּגוּלָּתָא בְּסוּד שָׁל שְׁלֶשָׁה אָבוֹת הַעוֹמְדִים
בְּתוֹךְ הַשׁוֹפָר, כָּאֵן כּוֹן הַמְּדָה מוֹדֵד
אֶת הַמְּדִידָה הַזֶּה בְּכָלָם. בְּאַרְבֵּי, בְּרַחֲבֵי, עִמְקֵי וְרוֹם
וְעַגּוּל. וְלֹא עוֹמְדֵת כָּאֵן הַמְּדִידָה לְהַתְנַלּוֹת, וְאִז
כּוֹזֵר הַרְקִיעַ, הַרְקִיעַ הַנִּסְתָּר שְׁלֹא הַתְנַלָּה כָּלָל,
וְעוֹמֵד עַל רְאשֵׁי הַחַיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁעוֹמְדִים בְּסוּד
הָאָבוֹת.

וְזֶה הַרְקִיעַ הַנִּסְתָּר, עָלָיו עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וּמוֹצִיא
מִמֶּנּוּ זֶהר שְׁמַאִיר לְכָל הַחַיּוֹת. וְאִז עוֹמֵד כּוֹן
הַמְּדִידָה שְׁמַאִיר וּמִכָּה בְּכָלָם לְזֶהר, וְעַל זֶה הַכֹּל
בְּסוּד הַמְּדִידָה עוֹמֵד לְנַגֵּן בְּשַׁעוֹר שְׁחַנְגוֹן מוֹדֵד אֶת
כּוֹן הַמְּדָה. אִין מִי שְׁמַכִּיר אֶת הַסּוּד הַזֶּה, רַק
אוֹתָם הַלּוּיִם שְׁעוֹמְדִים עַל הַנְּגוֹן, וְלֹא גוֹרְעִים וְלֹא
מִתְפַּשְׁטִים הַחוּצָה, אֶלָּא הַכֹּל בְּתוֹךְ הַמְּדִידָה שָׁל
סוּד כּוֹן הַמְּדָה.

אֹתָם שְׁלֹשֶׁת הַקְּשָׁרִים הָרֵאשׁוֹנִים שְׁאִמְרָנוּ,
 שֶׁהַקְּשָׁר הָרֵאשׁוֹן נִשְׁאָר עַל הָאוֹתִיּוֹת
 לְנִקּוּד שְׂיִהְיֶה הַטַּעַם לְמַעְלָה. לְפַעֲמִים הַנִּקְּדָה הַזֹּאת
 שְׁעוֹמֶדֶת לְטַעַם לְמַעְלָה, הַמְּאֹר מוֹרִיד אוֹתָהּ
 לְמַטָּה לְקֶשֶׁר הַזֶּה לַעֲשׂוֹת בוֹ מְדִידָה לְמַטָּה. וְהַכֹּל
 בְּסוּד שֶׁל הַדִּיּוּקָן שֶׁל וַ"ו יוֹרֵד נִקְּרָא תְּבִי"ר.
 וּבְשִׁיּוֹרֵד וְעוֹמֵד עַל הָאוֹתִיּוֹת, הָרִי נִתְּבָאֵר.

וְאוֹתָם שְׁנֵי הַקְּשָׁרִים הַאֲחֵרִים שְׁאִמְרָנוּ שֶׁנִּשְׁאָרוּ,
 עוֹמְדִים עַל הָאוֹתִיּוֹת, וּמִתְּפַשְׁטֵת אֲבָן
 הַמְּדִידָה בְּסוּד שֶׁל וַ"ו וְאוֹחִז בָּהֶם, וְאֵז נִקְּרָא זְקַף
 גְּדוֹל. וּבְשִׁלָּא קִיּוּמַת הַהִתְּפַשְׁטוֹת הַזֹּאת בְּשְׁנֵי
 הַקְּשָׁרִים הַלָּלוּ, נִקְּרָא זְקַף קָטָן, וְאֵף עַל גַּב שְׂהֵנָה
 הַכֹּל עוֹמֵד בְּסוּד אֶחָד.

וְהַמְּשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, יַעֲשׂוּ נִגּוּן בְּסוּד הַזֶּה כְּרֵאוּי.
 יִזְהָירוּ לְמַעְלָה, יִזְהָירוּ לְמַטָּה, לְקַיֵּם
 אֶת קִיּוּם סוּד הָאִמּוּנָה, וְסוּמְכִים אוֹתָהּ וּמְאִירִים
 לָהּ. יִזְהָירוּ בְּאוֹתוֹ הַנִּגּוּן רוּחַ אַחַר רוּחַ, וּנְעִימוֹת
 זוֹ אַחַר זוֹ. בְּשִׁבְלָם מִתְּחַבְּרִים בְּסוּד הַזֶּה, הַמְּדִידָה

עוֹלָה כְּחֶשְׁבֹן יִזְהִירוּ. מִשּׁוּם שֶׁ"יִזְהִירוּ" הִיָּה הוּא
 כְּחֶשְׁבֹן מְאֵתִים שְׁלֹשִׁים וְשִׁמּוֹנָה, שְׁהַרוּחוֹת הִלְלוּ
 וְהַתְּנוּעוֹת לְנִגּוֹן, שִׁית־פֶּשֶׁט הַמְּאֹר בְּכָל הָאוֹרוֹת
 תוֹךְ הַמְּדִידָה לְסִמּוֹן אֵת הַתּוֹרָה. וּמִשּׁוּם זֶה יִזְהִירוּ
 בְּזֶה"ר, כִּף הוּא לְחֶשְׁבֹן יִזְהִירוּ"ו.

יִזְהִירוּ בְּזֶהר אֶחָד הוּא. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֶּא כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁהַרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן הַנִּסְתָּר עַל הַכּל,
 מְדִידָה בְּתוֹךְ קוֹ הַמְּדָה שְׁעוֹמֵד בְּרָקִיעַ הִיָּה בְּכָל
 הַמְּדִידוֹת שֶׁל הַחַיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
 וְהַתְּחַתּוֹנוֹת, וּמִשּׁוּם כִּף יִזְהִירוּ בְּזֶהר, בְּכָל אוֹתָם
 הַחַיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתְּחַתּוֹנוֹת, בְּזֶהר בְּאוֹתָהּ
 הַרְקִיעַ שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְהַכּל זֶה בְּנִגּוֹד זֶה. וְהַסִּימָן
 שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הִלְלוּ בְּזֶה עוֹמֵד, יִזְהִירוּ בְּזֶהר
 הַסִּימָן הִיָּה. וְהַסּוּד הִיָּה לֹא נִתֵּן אֵלֶּא לְבַעֲלֵי מִדּוֹת
 שְׁיִוְדָעִים בְּסוּד קוֹ הַמְּדָה הִיָּה. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים
 בְּעוֹלָם הִיָּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בֹּא וּרְאֵה, וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהִירוּ וְכוּ'. וְהַמְשַׁבְּלִים
 יִזְהִירוּ, אֵלֶּה אוֹתָם שְׁמֵס־תְּבָלִים בְּסוּד

הַחֲכָמָה, בְּסִתְרֵי הַסּוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. אֵלֶּה
 הַצְּדִיקִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם, וּמְשַׁתְּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 יָמִים וְלַיְלוֹת. וְאֵלוֹ הֵם הַמְּשַׁכִּילִים שֶׁהֵם מְשַׁכִּילִים
 בְּרְצוֹן רַבּוֹנָם תָּמִיד, וְהֵרִי בְּאַרְנוֹ שְׂאִין בְּרָנָה
 בְּדִרְנָתָם.

מִשּׁוֹם כֵּן, כָּל אוֹתָם שְׁמַשְׁתְּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 נִקְרָאִים מְשַׁכִּילִים, מְסַתְּפְלִים בַּחֲכָמָה,
 מְסַתְּפְלִים בְּסוּד הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה. אֵין סוּף
 מִתְּפִשֵׁט אֹר נִסְתָּר שְׁלֹא יְדוּעַ, וְזֶה יוֹצֵא מֵאֵין סוּף
 בְּרִית לְקַיָּם. וְהַמְּשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ בְּזִהָר תְּרַקִּיעַ, אֵלוֹ
 הֵם שְׁמַסְתְּפְלִים בְּסוּד הַחֲכָמָה, בְּסִתְרִים בְּסוּד
 הַתּוֹרָה. אֵלוֹ הֵם שְׁמַכִּירִים אֵת סוּד הַסּוּדוֹת,
 וּמְסַתְּפְלִים וְיִרְאוּ לְהִזְדַּהֵר בְּאוֹתוֹ הַזֶּה שֶׁשׁוֹפֵעַ
 וְיוֹצֵא, וְעוֹמְדִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה וְיִזְדַּעִים לְהִסְתַּכֵּל
 בְּסִתְרֵיהָ.

בְּזִהָר תְּרַקִּיעַ, זֶהוּ תְּרַקִּיעַ שְׁעוֹמֵד לְהֵאִיר לְמִטָּה,
 וּמִתְעַטֵּר לְמַעַלָּה וּמֵאִיר לְמִטָּה. וְאוֹתוֹ
 הַזֶּה שׁוֹפֵעַ וְנִמְשָׁךְ לְתַחַתוֹנִים, וּמֵאוֹתוֹ הַזֶּה הֵם

נזונים, ועומדים בקיומם והולכים ומשומטים,
ומנצחים גבורי השמים, ודנים גבורות קשות.

ומצדיקי הרבים פּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּשִׁמְאִירֵים הַפּוֹכְבִים פֶּאֹר שְׁנוּצִין
וְנוֹסְעִים בְּמִסְעוֹתֵיהֶם שִׂיאֹרוֹ מִתּוֹךְ דְּרָגוֹת
יְדוּעוֹת, הַפּוֹכֵב שְׁמַאִיר מִצַּד הַמְּזוּרָה, פְּמַח הֵם
מִחֲנֹת מִשְׁתַּלְשָׁלִים עוֹמְדִים בְּהִיכְלוֹתֵיהֶם. הַפּוֹכֵב
הַזֶּה נּוֹצֵץ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, וּמִכָּה אֶת הַנִּיצוֹץ שֶׁלּוֹ
בְּרַבִּיעִית לְקַבֵּל נִיצוֹץ שֶׁל קֶשֶׁר אֶחָד וְאוֹר פְּנִימִי
שְׁעוֹמֵד לְמַעְלָה. וְאַחַר כֵּן שׁוֹכֵב, וּמִתְנוֹצְצִים כָּל
אוֹתָם הָאֲחֵרִים, וְהוּא נִסְתָּר בְּמִקּוֹמָם. וְזֶה נִקְרָא
בְּכּוֹכֵב אֲמֵן. אַחַר כֵּן יוֹצֵא לְצַד הַדְּרוֹם כּוֹכֵב
אַחַר, וְזֶה נּוֹצֵץ עִם אֲרַבְּעָה כּוֹכְבִים שְׂרָצִים
וְהוֹלְכִים וּמוֹשִׁיטִים אֶת אוֹרָם לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם, וְזֶה נִקְרָא כּוֹכֵב שְׁנוּצִין מִשְׁנֵי צְדָדִים,
דְּרוֹם וּמְזוּרָה.

וּנְאֻרִים אֵלֶּף וְרַבּוּא רַבְבוֹת כּוֹכְבִים שְׁנוּטָלִים
זֶהר וְנִיצוֹצוֹת מִתּוֹךְ נִיצוֹצוֹת שְׁמַאִיר

מִהַשְׁמֵשׁ. שְׁמֵשׁ שֶׁל הַמְשָׁקוֹף (מְשָׁקוֹף שֶׁל הַשְּׂמֵשׁ)
 בְּשֵׁמַיִר בְּמַסְעוֹ, נְאוּרִים מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם
 הַכּוֹכָבִים שְׂמַאֲרִים וְנוֹצְצִים כָּל אוֹתָם כּוֹכֵב
 אוֹמֵן. אֵף עַל נֵב שְׁנַסְתָּר אַחַר כָּף, יוֹצֵא וְזוֹהָר
 עֲלָיו מִמְנַה אַחַד שְׁשֵׁמוֹ יְגוּרִיא"ל.

וּכְשֶׁכּוֹכֵב אוֹמֵן הָיָה יוֹצֵא וְנוֹצֵץ וְלֹא נִסְתָּר, אֲזִי
 אוֹתוֹ הַמְמַנֶּה מוֹרִיד שְׁלוֹם לְאוֹתוֹ
 הַצַּד. וְכֹאֲשֶׁר הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה עוֹשֶׂה מְדִידָה לְמַעֲלָה
 וְלְמַטָּה, וְהַכֹּל מִסְתַּמֵּךְ וּמַאֲרִי וְשׁוֹפֵעַ הַתְּעוֹדְרוֹת
 שֶׁל הַרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן כְּנֶגֶד הַמְזֻרָח, וְהוּא מְתַעוֹדֵר
 כְּנֶגֶד הַמַּעֲרָב, וְסִימְנֵךְ - (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְזֻרָח
 צֶדֶק יִקְרָאָהּ לְרִגְלוֹ, אִזּוֹ כָּל אוֹתָם הַמְמַנִּים
 שְׁעוֹמְדִים עַל הַכּוֹכָבִים, כְּלָם יוֹבִילוּ הָאוֹר שֶׁל
 הַפְּנִים מֵתוֹךְ הַשְּׂמֵשׁ, כְּשֵׁנוֹסֵעַ הַשְּׂמֵשׁ לְמְשָׁקוֹף
 אַחַד שֶׁהוּא מְשָׁקוֹף שֶׁל בִּילְגָא, אִזּוֹ אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב
 שְׁנוֹצֵץ מַאֲרִי מֵתוֹךְ כַּחוֹ שֶׁל מְמַנֶּה אַחַד שְׁנוֹסֵעַ
 בְּשֵׁהַשְּׂמֵשׁ נוֹסֵעַ. (דף קבו ע"א)

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר - מִצַּד שֵׁשׁ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ.
צֵאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה - מִהַצַּד שֵׁשׁ תְּפִלִּין שֶׁל
יָד. וְהָיָה כְּעֵין שָׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ
כִּי הָאָדָם עֵין הַשָּׂדֶה, שְׁצַר־יָכִים לְשִׁלְשָׁה גְלוּגוּלִים
אֵלָיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה יִשְׁלַשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו וְגו'.
וּפִרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, בְּשֶׁבֶת אֵין עוֹלִין בְּאֵילָן,
וְאֵין רוֹכְבִים (סוּמְכִים) בְּאֵילָן, וְאֵין מְשַׁתְּמָשִׁים בְּאֵילָן.
אֵת זֶה בְּדֶרֶךְ סוּר אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתָךְ, הַמְּנוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא בְּפִשְׁימוֹת שֶׁל בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה
הַנוֹפְנִיִים, אֵלָּא שֶׁל בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה הַשְּׂבָלִיִים
שְׁעֵלִיָּהֶם נֹאמֵר וְהַמְּשָׂבָלִים יִזְהָרוּ. אָמַר לוֹ, וְקֹן
וְקֹן, אָמַר אֲנִי, שְׂאֲנִי מִצַּד הָעֵץ שֶׁנִּקְרָא עֵץ הַחַיִּים,
שְׁנַטוּעַ בְּשֶׁבֶת הַמַּלְכָּה, שֶׁלֹּא צָרִיךְ שׁוֹם אָדָם
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה, כָּל הַמְּשַׁתְּמָשׁ בְּכֶתֶר
- עוֹבֵר. וְזֶה הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ שְׁעוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן אָדָם.
וּפִרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, כָּל הַמְּשַׁתְּמָשׁ בַּשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ,
נִעְקָר מִן הָעוֹלָם.

אמר לו, ברוך אתה המנורה הקדושה, שפודאי
 כך הוא, שכימות החל שולט עין הדעת
 טוב ורע, שהוא אדם של וייצר, בייצר הטוב ובייצר
 הרע. זהו שכתוב (בראשית ב) וייצר ה' אלהים את
 האדם, והוא עין הדעת טוב ורע שחטא בו אדם,
 וזהו מטטרו"ן שהוא עבד ששולט בששה סדרי
 משנה והוא גופני, ושולט בששת ימי החל, שהם
 חלין של טמאה וחלין של טהרה, וממנו נתנו
 ששה סדרי משנה באסור והתר, טמאה וטהרה,
 בשר ופסול.

ובו ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך. ואין
 עבודה אלא תפלה, שבו צריך אדם להיות
 בעבד המסדר שבחיו לפני רבו, ובעבד השואל
 פרם מרבו, ובעבד המקבל פרם מרבו והולך לו.

אבל בשבת המלכה, ששולט בה עין החיים ולא
 עין הדעת טוב ורע, פרשונה שאין
 משתמשים באילן שום שמוש, וכל המשתמש
 בכתר - עובר, ולא עולים בו ולא סומכים בו

לְהַשְׁתַּמֵּשׁ, שְׁלֹא יִקְצְצוּ בְנִטְיָעוֹת, שְׂאִין שָׁם קִצּוֹן
וּפְרוּד בְּעֵץ הַחַיִּים.

וְהַעֵץ שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בּוֹ
פְרוּד בֵּין טוֹב לְרַע. וְהוּא שְׂכַת־טוֹב (בראשית ד)
וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
בּוֹ קִצּוֹן שִׁיחָהּ הָאָדָם כְּלִי יִצֵר הָרַע, כְּמוֹ שְׂקוֹצִין
אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ וְהוֹרְגוּ בְּגִרְסָתוֹ. וְהוּא שְׂכַת־טוֹב (תהלים קט)
וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי. וּבְנֶגֶד מ"ט מִן מַטְטְרוֹ"ן הֵם
אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ פָּנִים טָהוֹר. וּמִצְדוֹ שֶׁל סַמָּא"ל
אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ פָּנִים טָמֵא.

וּמִי שֶׁזוֹכָה לְחֵבֶר ה' לְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ פָּנִים שֶׁל
טָהוֹר, שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה, נַעֲשֶׂה
מִטָּה לְהַכּוֹת בּוֹ אֶת יִצְרוֹ עִם הָאוֹת י' שֶׁהִיא עֲשָׂר
מִכּוֹת, וְחִינּוֹ ה"י מִן אֱלֹהִים. וּמִשׁוֹם כֶּךָ נִקְרָא
מִטָּה הָאֱלֹהִים. וּבַעַל הַמִּטָּה הַזֶּה הוּא ו', שְׁנַאֲמַר
בּוֹ (שמות לד) הִנֵּה אָנֹכִי בֹרֵת בְּרִית נְגִיד כָּל עַמּוֹה,
שְׂכַרְתַּת עִמּוֹ בְּרִית עַל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל

רַחֲמִים שְׁלֹא יַחֲזֹר רִיקָם בְּתַפְלָתוֹ. שְׁאֵלָם בְּלִי ה"י
בָּא רִיקָם.

וְזָהוּ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב, לִוְלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
וַיַּחֲדֹד יִצְחָק הָיָה לִי כִי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי
(בראשית לא). וְלָמָּה? מִשּׁוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בְּלָבָן וַתַּחֲלֶף אֶת
מִשְׁכַּבְּתִי עִשְׂרֵת מַנִּים (שם). וּבָאוֹת י' נִעֲשְׂהָ לוֹ גַם,
שְׁאֵלָהִים הוֹצִיא מִמֶּנּוּ ה"י, נִשְׁאַר אֱל"ם רִיק בְּלִי
תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אֲבָל מִי שֶׁמֵת־פֶּלֶל תַּפְלָה לְעֵין
הַחַיִּים, לֹא יַחֲזֹר רִיקָם בְּתַפְלָתוֹ לְעוֹלָם.

וּמִשּׁוֹם זֶה יֵשׁ אֱלֹהִים מִהַצַּד שֶׁל עֵין הַדַּעַת טוֹב
וְרָע, וַיֵּשׁ אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם מִהַצַּד
שֶׁל עֵין הַחַיִּים, וַיֵּינן זוֹכִים לוֹ אֵלָּא בְּעֵלֵי קַבְלָה,
שִׁינְדָעִים אֶת סוּדוֹת הַתוֹרָה.

אָמַר לוֹ הַמַּנּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְאוֹתוֹ תוֹקֵן, בְּפֶה
נוֹדַע מִי שֶׁהוּא בְּעֵין הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֹשֶׂה
סְפִירוֹת בְּלִימ"ה בְּעֹשֶׂה אוֹתֵינּוּ שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ,
שֶׁהוּא אָדָם שֶׁל אֲצִילוֹת, שֶׁכָּךְ עוֹלָה יו"ד ה"א
וּא"ו ה"א לְחֻשְׁבוֹן אָדָם, לְמִי שֶׁהוּא מִהַצַּד שֶׁל

אָדָם שֶׁל עֵין הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁיֵשׁ בּוֹ אָדָם טוֹב
וְאָדָם בְּלִיעַל?

אָמַר לוֹ הַמְנוּחָה הַקְדוּשָׁה, בֵּין אָדָם טוֹב שֶׁל עֵין
הַדַּעַת לְאָדָם שֶׁל עֵין הַחַיִּים, יֵשׁ בָּהֶם חֲלוּף,
כְּמוֹ וְהַבְדִּילָה הַפְּרָכַת לָכֶם וְגו'. שְׁוֵה בַּבְּרִיאָה וְזֶה
בַּאֲצִילוֹת. נוֹדַע מִי שֶׁהוּא מֵעֵין הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ,
וְדַאי כְּשֶׁמְנִיחַ תְּפִלִּין עַל רֵאשׁוֹ, מִתְבָּוֵן לְהַכְנִים
כָּל אֱלֹהִים אַחֲרֵים תַּחַת שְׁלֵטוֹן הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה
שֶׁהִיא הַתְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ שֶׁל הָאָדָם, וְלְהַכְנִים אֶת
כָּל הָאֱמוּנוֹת תַּחַת יַד ה' שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה.

מִשּׁוֹם שֶׁבְּגִלוֹת נֶאֱמַר (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגֵזָה
אָרְץ, תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבֵל כִּי יִשְׁפַע
לָחֶם, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבֻרָתָהּ. וּמִשּׁוֹם זֶה תְּפִלִּין
שֶׁל רֵאשׁ וְיָד, לְהַכְנִים שִׁפְחָה תַּחַת גְּבֻרָתָהּ לְמַעַלָּה
וְלְמַטָּה. וּבְהַזְכָּרוֹת שְׁכַפְּנִים שְׁכַלּוּלִים בָּהֶם שֶׁהוּא
שְׁקוּל לַתּוֹרָה, צָרִיךְ לְהַכְנִים עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ
לְמַעַלָּה וְלְמַטָּה, וְזֶה נִקְרָא תַּבֵּן שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְשְׂכִינָתוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב כֹּה אָמַר ה' בְּנִי בְּכָרִי

ישראל. ואלה שעושים את זה, נאמר בהם בני
אתם לה' אלהיכם. ומשום זה אמר אל תהיו
בעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס.

ומי שעושה את המצוה הזו על מנת לקשר
אלהים אחרים של עבודה זרה שתהיה
לשעבודו, והאמות שלמטה לשם תחת ידו, אין
נותנים לו נשמה אלא מצד העבד הזה. ומשום זה
אם כבנים אם בעבדים. ומשום זה (תהלים א) כי אם
בתורת ה' תפצו. ופרשה חכמים, שלא יתעסק
אדם בתורה אלא כמה שלבו חפץ. יש שלבו חפץ
בסתרי תורה, במעשה בראשית ובמעשה מרכבה,
ויש שאין רוצה אלא בפשטי התורה. שפשטים
הם מהצד של עבד, וסודות מהצד של המלך.
אדון ועבד. ומשום זה לזה נקרא שתול, ולזה
נמוע. שתול, שאין לו קשר. ונמוע, שאין לו
עקירה.

והנחה של שבת ברשות יחידו של עולם, היא
השכינה שבת המלכה, לא צריך לעשות

בַּה עֲקִירָה מֵאוֹתוֹ חֲפִיץ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי אִם בְּתוֹרַת
 ה' חֲפִצּוֹ, וּפְרָשׁוֹהָ רַבּוֹתֵינוּ. אֲלֵא לְהִיּוֹת בּוֹ קְבוּעַ.
 אֲבָל מִצַּד שֶׁל הָעֵץ טוֹב וְרַע, צָרִיף לַעֲשׂוֹת בּוֹ
 עֲקִירָה שִׁיתִּיהָ מְטֻלְטֵל וְנוֹלָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, כְּמוֹ
 שֶׁבְּאַרוֹהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, אִף חֲכַב עַמִּים וְגו' (דף קבו ע"ב) (דברים לג) - אֵלּוֹ אוֹתָם שֶׁמְכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם
 מִמְּדִינָה לְמְדִינָה.

וְדוֹרְשִׁים אוֹתוֹ שֶׁכָּף אוֹמֵר, בְּזִמְנֵי שֶׁאַתָּה חוֹכֵב
 עַמִּים בְּגִלּוֹת בַּחֲטָאֵי הַדּוֹר, כָּל קִדְשָׁיו
 יִהְיוּ בְיָדְךָ. וְאַחַר כֵּן אָמַר וְהֵם יִתְּבוּ לְרַגְלֶךָ, אֵלּוֹ
 אוֹתָם שֶׁמְכַתְּתִים רַגְלֵיהֶם מִמְּדִינָה לְמְדִינָה
 וּמִמָּקוֹם לְמָקוֹם לְשָׂא וּלְתַן בְּמִשְׁאֵל וּמִתֵּן שֶׁל
 תּוֹרָה, שֶׁהוֹלְכִים מְטֻלְטֵלִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, נֶחֱשָׁב
 לָהֶם כְּגִלְגּוּל.

שֶׁשֶׁבַע מֵיָנִי עֲנִיּוֹת נֶחֱשָׁב לוֹ לְאָדָם כְּשֶׁבַע
 מְדוּרֵי גֵיהֶנָם, שֶׁלְכָלֵם יוֹרֵד אָדָם,
 וּבִתְשׁוּבָה עוֹלָה, שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר וַיִּסְרְתֵי אֶתְכֶם אִף
 אֲנִי שֶׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם. מִשׁוּם שֶׁחֲטָא אָדָם

בְּשִׁבְעָה מִיָּנִים, שָׁהֵם חָטָה וּשְׁעוֹרָה וְנֶפֶן וּתְאֵנָה
 וְרִמּוֹן וַיִּתְּ שֶׁמֶן וְדָבַשׁ. וּמִשּׁוֹם זֶה הָיוּ אוֹמְרִים
 רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה, אֵילָן שֶׁאֵכֵל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן
 חָטָה הָיָה. וְאַחֲרֵים אוֹמְרִים נֶפֶן הָיָה. וְאַחֲרֵים
 אוֹמְרִים תְּאֵנָה הָיָה. וְלֹא הָיוּ חֲלוּקִים בְּדַבְרֵיהֶם,
 שֶׁחֶבֶל אֱמֶת. שֶׁשִּׁבְעַת הַמִּיָּנִים נְטוּעִים בְּאֶרֶץ, חָטָה
 וּשְׁעוֹרָה.

וְהֵינּוּ מַה שֶּׁשְּׁנֵינוּ, בְּעֶצְרַת עַל פְּרוֹת הָאֵילָן גְּדוֹן
 כָּל הָעוֹלָם. לְכֹלֵם קָרָא אֵילָן אֶחָד מִצַּד
 אֶחָד. וּמִצַּד אֶחָד נִפְרָדִים לְשִׁבְעָה מִיָּנִים. כְּמוֹ
 לוֹלֵב שֶׁהוּא אֲגָדָה אַחַת לְמִטָּה וּלְמַעְלָה, נִפְרָדִים
 הַמִּיָּנִים כָּל אֶחָד לְחֻלְקוֹ, כְּמוֹ חֲחִיזוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵן
 (יחזקאל א) וּפְנִיָּהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרָדוֹת מְלֻמְעָלָה.
 וּלְמַטָּה, שְׁתֵּים חֲבָרוֹת אִישׁ וּשְׁתֵּים מְכַסּוֹת אֶת
 גּוֹיֵתֵיהֶנָּה.

אֲשָׁרֵיו הָעֵץ שֶׁהוּא שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם שֶׁל
 חֲתוּרָה. וַיּוֹתֵר מִי שֶׁהוּא מִהַצַּד שֶׁל עֵץ
 חֲחִיזִים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית א) אֲשֶׁר פָּרְיוֹ יִתֵּן בְּעֵת"ו,

וְזוֹ הַשְּׂכִינָה, וְלֹא מוֹצִיא מֵעֵת שְׁלוֹ. אֲנִי ה' בְּעַתָּה"ה
 אַחִישָׁנָה. בְּעַתָּה, שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם פָּנִים לַתּוֹרָה,
 שֶׁהוּא ת' מִן עֵת, וְעָלְהוּ לֹא יָכוֹל. כְּמוֹ שְׂמֶלֶתְךָ
 לֹא בִלְתָּה מֵעָלֶיךָ.

וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ - אֵלּוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה,
 שֶׁנֶּאֱמַר עֲלִיחֵן וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עֲשֵׂה ה'
 מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ. (מִיָּם הִינּוּ שְׂכָתוֹב עַל פִּלְגֵי מַיִם) וּפְרָשׁוּהָ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר כָּהֵן שְׂתַח מִיָּם
 מִבּוֹרְךָ וְגו'. וּפְרָשׁוּהָ, בּוֹר - מִיָּם מְכַנְּסִים. בְּאֵר
 מִיָּם חַיִּים. וְהוּ שְׂכָתוֹב מֵעֵין נְנִים בְּאֵר מִיָּם חַיִּים.

מִתְחַצֵּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, הִיא מִיָּם מְכַנְּסִים
 לְמַקְוֵה. מִיָּם מְכַנְּסִים סְרוּחִים. אֵלּוּ מִצְד
 הַטוֹב, וְאֵלּוּ מִצְד הָרָע. וְהַמַּיִם הַמְכַנְּסִים (לְמַקְוֵה)
 אֵלּוּ הַלְכוֹת וּלְקוּטוֹת שֶׁהֵן כְּמוֹ לְקַט שְׂכָחָה וּפָאָה
 לְעֵנִי, כִּי הַמַּיִם הַמְכַנְּסִים לְאוֹתוֹ שֶׁנֶּקְרָא עֵנִי
 בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹתֶיהָ, שֶׁאֵין לוֹ אֵלָּא מֵה שְׁנוֹתָנִים
 לוֹ, שֶׁנֶּשְׁקָה מִבְּחוּץ עַל יְדֵי אַחֵר.

אֲבָל אֱלֹהֵי צַדִּיק עֵץ הַחַיִּים, הֵם דּוֹמִים לְבָאֵר
 מִים חַיִּים שְׂאִין לָהֶם הַפֶּסֶק, וְדוֹמִים לְעֵץ
 שֶׁהוּא נִטּוּעַ עַל פְּלִגֵי מַיִם, אִו שֶׁתּוֹל שְׁעָקְרוּ אוֹתוֹ
 הָאֵילָן בְּמָקוֹם שֶׁל יַבֶּשֶׁת וְשֶׁתְּלוּ אוֹתוֹ עַל פְּלִגֵי
 מַיִם, שֶׁהֵם מְשַׁלְּשִׁים בַּתּוֹרָה.

וְנִקְרְאוּ פְּלִגֵי מַיִם, עַל שֵׁם שְׂיֵשׁ לָהֶם מִחֲלֻקַּת
 בְּמִשְׁנֵה שְׁלָהֶם, וְכִף הַמִּחֲלֻקַּת שֶׁל עֵץ
 הַחַיִּים הוּא מַיִם עֲלִיוֹנִים וְזָרִים. מַיִם תַּחְתּוֹנִים
 נִקְבּוּת. וְהֵם בּוֹכִים בְּדֵי שְׂלֵא יִהְיוּ רְחוּקִים
 מִתְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְתִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
 בָּהֶם מִחֲלֻקַּת, שְׂשֵׁם חֲצִי לְמַעַלָּה מִתְּרַקִיעַ, וְחֲצִי
 לְמַטָּה מִתְּרַקִיעַ, בְּדֵי שִׁיְהִי נוֹדַע תְּחִלּוּקָא בֵּין
 הַזְּכָרִיִּים לְנִקְבִיִּים. מִשּׁוֹם כֵּן שֵׁם תְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הַבְּדֻלָּה בֵּין פְּנֵי הַזְּכָר לְפְנֵי הַנְּקֵבָה.

וְזוֹתִי מִחֲלֻקַּת לְשֵׁם שָׁמַיִם שְׂסוּפָה לְהַתְקַיֵּם. אֲבָל
 כָּלָם אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, (ישעיה
 נא) כִּי אֶחָד קָרְאתִיו. וְהָאוֹת א' תּוֹכֵית, שֶׁהִיא י'
 לְמַעַלָּה מַיִם וְזָרִים. י' לְמַטָּה מַיִם נִקְבּוּת. כְּמוֹ י"י

מִן יֵאֱהָרֹנָה"י, נִשְׁאַרוּ שֵׁשׁ אֹתִיּוֹת בְּאַמְצַע בֵּין י"י
 מִן יֵאֱהָרֹנָה"י בְּחֶשְׁבוֹן ו' מִן א' שֶׁהוּא הֶרְקִיעַ
 בְּאַמְצַע, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (יחזקאל א) וּמִפְעַל לְרָקִיעַ אֲשֶׁר
 עַל רֵאשִׁים, וְנֶאֱמַר בּוֹ דְמוּת כְּמֵרְאֵה אָדָם עָלְיוֹ
 מְלַמְעֶלֶה. וְזֶה א' מִן אָדָם.

וְלֹא כָּל הַמְחֻלָּקוֹת שְׁוֹת. שֵׁשׁ מִחֻלָּקַת לְחֵלֶק
 בֵּין טוֹב לְרָע, וְיֵשׁ מִחֻלָּקַת לְחֵלֶק בֵּין זְכָרִים
 לְנִקְבוֹת, כְּמוֹ בְּעָלֵי הַמְשָׁנָה, שְׁוֶה חוֹלֵק עַל
 הַהֲלָכָה שְׁלוֹ, שְׁהַמִּים הָעֲלִיוֹנִים יִהְיוּ מִתְנַפְּרִים עַל
 הַנִּקְבָּה שֶׁהִיא מִים תַּחְתּוֹנִים, וְכִי שְׂאֵלִים נֹזְכֵר.
 כְּמוֹ הַלְּכָה שֶׁל הַלֵּל עַל הַלְּכָה שֶׁל שְׁמַאי, שְׁנִכְנַעַת
 הַהֲלָכָה שֶׁל שְׁמַאי תַּחַת הַהֲלָכָה שֶׁל הַלֵּל, אַף עַל
 פִּי שְׂאֵלוֹ וְאֵלוֹ דְבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. אֵלֶּא לְהִרְאֹת,
 שְׁמִי שֶׁהוּא מִצַּד הַנִּקְבָּה, צָרִיךְ לְהַפְנִיעַ תַּחַת הַזְּכָר,
 כְּמוֹ טָפָה שֶׁל נִקְבָּה שְׁנִכְנַעַת תַּחַת הַזְּכָר שְׁנִקְרָא
 בֵּן. וְאִם טָפָה נִקְבָּה שׁוֹלְטָת עַל טָפָה הַזְּכָר, נִקְרָא
 בַּת.

וְכֵאן הוּא סוּד וְהָיָה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם,
 שֶׁל אוֹתָם סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁכָּעַל פֶּה,
 וְנִקְרְאוּ דְבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים,
 וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (משלי כא) פְּלָגֵי מַיִם לֵב מְלֶךְ בְּיַד ה'
 עַל כֹּל אֲשֶׁר יַחְפִּץ יִטְנֶנּוּ.

וַיֵּשׁ מִחֻלְקַת עַל לְבוּשֵׁי א' מִן אָדָם, וְהֵינּוּ זָכָר
 וְנִקְבָּה, כְּמוֹ אֱלוֹ שְׁחוֹלְקִים עַל הַפְּסָקוֹת שֶׁל
 לְבוּשֵׁי הַגְּבִירָה, וְעוֹשִׂים לָהֶם כְּפָה יְשׁוּבִים. עַלֵּיהֶם
 נֶאֱמַר וְעִלְהוּ לֹא יבֹול. כְּמוֹ שֶׁמֶלֶתָךְ לֹא בָלְתָה
 מֵעֲלִיךָ. וְאֵינָם כְּאוֹתָם לְבוּשִׁים שֶׁל אִסוּר טְמֵאָה
 פְּסוּל, שֶׁהַכְּנָדִים הִלְלוּ שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ שְׁמֵת־בָּלִים,
 שְׁמֵת־חַכְבִּים כְּהֵם הַשָּׂדִים. וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ
 - אֱלוֹ מִצְוֹת עֲשֵׂה.

וְעוֹד, תּוֹרָה נִקְרְאת חוֹמָה, כְּמוֹ וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה
 מִימֵינָם. וְהִיא חֹמָה לְאֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
 קִבְּלוּ אוֹתָהּ, כְּמוֹ מִצְרַיִם שֶׁנֶּעֱשְׂתָה לָהֶם חֹמָה,
 וּמִבְּעוֹ כָּה וּמֵתוּ. וְהֵינּוּ כִּי יִשְׂרָיִם וְדָרְבֵי ה' וְגו'.

מִצַּד הַיָּמִין נִקְרְאת הַשְּׂכִינָה חוֹמָה, מִצַּד הַחֹסֶד

שָׁשׁם חֲכָמָה. וּמִצַּד הַגְּבוּרָה - וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר
 ה' חוֹמַת אֱשׁ סָבִיב. וּמִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי נִקְרְאֶת
 רוּחַ גְּדוּלָּה וְחוֹק. גְּדוּלָּה מִצַּד הַחֹסֶד, וְחוֹק מִצַּד
 הַגְּבוּרָה, בְּיַד חוֹקָה וְגו'.

גְּדוּלָּה וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוּלָּה. מִשְׁנִיחֵם
 מִפָּרֶק הָרִים וּמִשִּׁבְר סְלָעִים. שֵׁהֶם אֲמוֹת
 הָעוֹלָם שָׁלֹא קָבְלוּ תוֹרָה. יֵרוּחַ ה', שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
 וַנְּחָה עָלָיו רוּחַ ה'. וְנִקְרְאֶת רַעַשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 וְאֲשַׁמַּע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוּל וְגו'. וְעַתִּיד לְהַעֲבִיר
 רַעַשׁ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא בְרַעַשׁ ה'
 (מלכים א' יט). וְנִקְרְאֶת אֱשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב כֹּה דְבָרֵי כָּאֵשׁ
 נֶאֱמַר ה'. וְעַתִּיד לְלַחֵד הָאֵשׁ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר,
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא כָּאֵשׁ ה'.

נִשְׁאָר הַמִּלָּךְ בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה, (דף קכח ע"א) שְׁהִיא
 שְׁכִינָה, תְּפִלָּה בְּחֵשָׁאִי, שְׁפָה אֲדָנִי שְׁפָתַי
 תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. שְׁבִאֲרַבְעָה הִיא רְבִיעִית
 דְּקָה, שְׁהִיא הַשְּׁכִינָה. אֲכַל שָׁלֹשׁ קְלָפוֹת, שָׁלֹשׁ
 שָׁנִים יִהְיֶה לָּכֶם עֲרָלִים לֹא יֵאָכֵל וּבְשָׁנָה הַרְבִּיעִית

יְהִיָּה כָּל פְּרִיז קִדְשׁ, זֶה קוֹל דְּמַמָּה דְקָתָה. וּמִשּׁוּם
 זֶה נִכְנָסוּ אַרְבָּעָה לְפָרְדִּים. שְׁלֹשָׁה שְׁנֵינְכְנָסוּ בְּשֹׁלֵשׁ
 שָׁנִים עֲרָלִים - אֶחָד הֵצִיץ וּמָתָה, וְאֶחָד הֵצִיץ
 וּנִפְנַע, שְׁלִישִׁי יֵצֵא לְתַרְבוֹת רָעָה. הֶרְבִּיעִי שְׁנֵינְכֵם
 בְּשָׁנָה הֶרְבִּיעִית - קִדְשׁ הַלּוּלָיִם לָהּ. נִכְנָס בְּשֹׁלֹם
 וַיֵּצֵא בְּשֹׁלֹם. וְזֶהוּ סוּד שֶׁל הַפָּרְדִּים בְּתוֹךְ הַגֶּזֶן
 שֶׁהוּא: פ' פֶּשֶׁט, ר' רֵאָיָה שֶׁל פְּסוּקָה, ד' דְרָשָׁה,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחַ אֵינן מְשִׁיבִין עַל הַתְּהוֹמָה.

בְּשֹׁלֵשָׁה הָאֵלוֹ נִפְלוּ שְׁלֹשָׁה עֲלִיּוֹנֵי עוֹלָם וְנִכְשְׁלוּ.
 הֶרְבִּיעִי שֶׁהוּא ס' סוּד, רַבִּי עֲקִיבָא נִכְנָס
 בְּשֹׁלֹם וַיֵּצֵא בְּשֹׁלֹם. וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרְאת הַתּוֹרָה
 גִּזְוֹן. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב גִּזְוֹן גִּזְוֹל. גִּזְוֹן סְדָרִים שֶׁל תּוֹרָה
 נִסְתָּרִים וְחַתוּמִים, וְהִינוּ מֵעֵין חֲתוּם. כְּמוֹ יֵין
 חֲתוּם וְסִתוּם שֶׁלֹא מִנְסֶךְ אוֹתוֹ גּוֹי, אֵף כִּדְ צְרִיכִים
 לְהִיזֹת סוּדוֹת הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב לֹא עֲשָׂה בֵּן
 לְכָל גּוֹי. כִּי גִזְוֹן בְּגִימְטְרִיא סו"ד. וּמִשּׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ
 בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אֶסוּר לְגַלּוֹת סְתָרֵי תּוֹרָה לְגּוֹי, שֶׁלֹא
 יִנְסֶךְ אוֹתָם לְעַבּוּדָה זָרָה.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי פִרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שְׂאֲנֵשִׁי כְּנֶסֶת
הַגְּדוּלָּה הֲרָגוּ אֶת הָאֲרִיָּה שֶׁל הָעֲבוּדָה זָרָה
שֶׁהוּא יֵצֵר הָרָע, וּמִיּוֹנוֹ כְּאֲרִיָּה, עָלְיוֹ אָמַר דָּוִד
(תהלים י) יָאֲרֹב בַּמִּסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסֶכֶה יֵאֲרֹב לַחֲטוּף
עָנִי, וְאִין עָנִי אֵלָּא עָנִי מִתְּוֹרָה וּמִמְצוּוֹתֶיהָ.

מִשּׁוּם שֶׁעֲתִידִים לִהְיוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדַחַק בְּגוֹלוֹת,
וּכְדִי שֶׁלֹּא יִהְיוּ טוֹעִים בּוֹ כְּכַבֵּד הַמֶּם
וּכְכַבֵּד הַמְּלֹאכָה בְּאֵבוֹד הַדַּעַת, הֲרָגוּ אוֹתוֹ. וּכְדִי
שֶׁלֹּא יִתְפָּשְׁטוּ בְּעֲרִיּוֹת, סָמְאוּ אֶת עֵינֵי יֵצֵר הָרָע
שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּפִרְשׁוּהָ שְׂאֲרִיָּה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה,
כְּשֶׁתִּפְסוּ אוֹתוֹ בְּנִימָה אַחַת שֶׁל נֶשֶׁר מִמֶּנּוּ, צֹחַ
קוֹל עַד אַרְבַּע מֵאוֹת פָּרָסָה. מִשּׁוּם זֶה הַכְּנִיסוּ
אוֹתוֹ בְּכִלֵּי שֶׁל עֶפְרַת, וְלֹא נִשְׁמַע בּוֹ קוֹלוֹ, וְשָׂרְפוּ
אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, לְקַיֵּם בּוֹ (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ.

וּכְמוֹ שֶׁתִּקְנוּ הָאֲבוֹת שֶׁלֹּשׁ תְּפִלוֹת בְּזִמְנֵים
יְדוּעִים, כִּי תִקְנוּ רַבָּנָן לְשֵׁלֶשׁ אֶת
שְׁנוֹתֵינוּ בַּמִּקְרָא בַּמִּשְׁנָה וּבַתְּלִמוּד. וּבְגִלְגָּלָם בְּאָרוֹ

שַׁעֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹאמַר, קִבְּעַתְּ עֵתִים
 לַתּוֹרָה? וּפְרָשׁוּהָ, שְׁמִי שְׁמַתְעִיכֶם בַּמִּשְׁנָה (בַּתְּלֻמוֹד),
 בְּאֵלֹו הַתְּעִיכֶם בְּכֹל, מַשּׁוּם שֶׁהִיא כְּלוּלָה בַּמִּקְרָא
 בַּמִּשְׁנָה וּבַתְּלֻמוֹד. וּמַשּׁוּם זֶה נֹאמֵר בְּאַחֲרָיו, (וַיִּקְרָא
 מו) בְּזֹאת יָבֵא אַחֲרָיו אֶל הַקְדֵּשׁ בְּפֶר כֶּן בְּקָר
 לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעוֹלָה. בְּפֶר לְכַפֵּר עַל הָעֶגְלָה, וְאֵיל
 לְהִזְבִּיחַ אֶת עֲקֵדַת יִצְחָק.

וְעוֹד, בַּמִּקְרָא תִּקְנוּ שְׁמֵלֵמֵד לֹא יִהְיֶה רֵשָׁאִי
 לְלֵמֵד יוֹתֵר מִעֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה תִּינוּקוֹת,
 וְסוּד הַדְּבָר - מִיָּמִין כ"ה תְּבָרְכוּ, מִצַּד הַשְּׂמֹאל
 הַלּוֹא כ"ה דְּבָרֵי כָּאֵשׁ נֶאֱמַר ה'. וְתִינוּ וַיִּפֵּן כ"ה
 וְכ"ה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ. בְּנִגְדָם עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ
 אוֹתִיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע עֲרֵבִית וְשַׁחֲרִית בְּפֶסֶסוֹק
 הַרְאֵשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, וְאֵין לְהַאֲרִיךְ יוֹתֵר. וְכֹל
 מִי שֶׁקוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עֲרֵב וְכָקָר, בְּאֵלֹו מְקוּמָם
 וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְחֲמִשָּׁכְּבִלִים יִזְהָרוּ. מִי הַמְשַׁכְּבִלִים? אֵלֹו אוֹתִיּוֹת
 הַתּוֹרָה. יִזְהָרוּ - אֵלֹו הַתְּנַקְדוֹת

שְׁמַאֲירוֹת בְּאוֹתֵינוֹת בְּנִשְׁמָה בְּנוֹף. כִּזְהַר - אֵלֹהֵי
 מַעְמֵי תוֹרָה, שֶׁהֵם כְּתָרִים עַל רֵאשֵׁי הָאוֹתֵינוֹת,
 כְּרָקִיעַ שֶׁהוּא עַל הָאָרֶץ כְּכֶתֶר. וְהָאוֹתֵינוֹת
 וְהַנְּקֻדוֹת וְהַטְּעָמִים הֵם בְּנִשְׁמָה וְרוּחַ וְנִפְשׁ.

הָאוֹתֵינוֹת הֵן מֵצַד הַנִּפְשׁ שֶׁהִיא בְּרַבּוּעַ, וְהַנְּקֻדוֹת
 בְּעֵגּוֹל שְׁבָאִים בְּעֵגּוֹל מִשּׁוּם שֶׁהֵם כְּמוֹ
 אָדָם שֶׁל יְצִירָה. הַנְּקֻדוֹת הֵן מֵצַד הַרוּחַ כְּאוֹתָם
 הַנְּלֻגְלִים שְׁבָאִים בְּגִלְגּוֹל. וְכִמוֹ שֶׁהַרוּחַ מְנַהֵיגָה אֶת
 כָּל הָעֵרְקִים שֶׁל הָדָם שְׂדוּפְקִים מִן הַלֵּב, כִּדְ
 הָאוֹתֵינוֹת מְתַנְּהֵגוֹת לְנְקֻדוֹת. וְסוּד הַדְּבָר - אֵל
 אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הַרוּחַ לְלָכֶת יִלְכוּ.

מִשּׁוּם שֶׁרוּחוֹ שֶׁל אָדָם מִשָּׁם נִטְלָה, מִתְדַרְגָּה
 שְׁנֵאמַר בָּהּ (יחזקאל א) כִּי רוּחַ הַתְּחִיָּה
 בְּאוֹפְנִים, שֶׁהֵם נוֹף לְרוּחַ לְנְקֻדוֹת, שְׂאוֹתָן רוּחוֹת
 הַקְּדוּשׁוֹת הֵם מְרוּחַ הַתְּחִיָּה. הַנִּשְׁמָה בָּאָה מֵהַכֶּסֶּא.
 וּמִשּׁוּם שֶׁשָּׁם יְהוָה, שֶׁהוּא מְנַהֵיג אֶת הַכָּל,
 הַטְּעָמִים שֶׁהֵם הַכְּתָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הֵם מְצֻדָּה.

בא וראה, כל האותיות הן מצד האותיות של
התורה שכלולות בשכינה. הצדיק נוסע
לשמאל שהוא יצחק. ק"ץ ח"י, חי העולמים קשור
בשמאל, והשכינה התחתונה מצד השמאל נאמר
בה והארץ היתה תהו. ומצד הימין ובהו, בו הוא.
ומצד העמוד האמצעי וחשך על פני תהום (שם).
ואלו הם הלבושים של השכינה התחתונה בגלות.
ומי גרם את זה? אלא הקדוש ברוך הוא קדם
שברא העולם הנה נסתר יהוה.

אחר כך התפשטה ה' למטה, ונאמר בו והארץ
היתה תהו ובהו. וסוד תדבר - אלה
תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. הרי
לך שתייה לבושו תהו. ומשום כך כי לא המטיר
ה' אלהים וגו' (שם ב), לא ירדה עליו נביעה, משום
שאדם אין. שתייה בעלה נסתר למעלה באין, עד
שהתפשטה ו' מן יהו שהוא בינה ם, שהיא מקור
הנביעה שהיא נקדה נספרת. ומיד והשקה את כל
פני הארמה.

וְקִדְמָה שִׁירְדָה, הָיָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה
 עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, מִשׁוֹם שְׁלֹא הִיָּתָה
 נְבִיעָה יוֹרֶדֶת. בְּאוֹתוֹ זְמַן שִׁירְדָה הַנְּבִיעָה לְה',
 הִיָּתָה הִרְאֵשִׁית מִחֶסֶד. וְהוּ שְׁפָתוֹב אָמַרְתִּי עוֹלָם
 חֶסֶד יִבְנֶה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֹא תִהְיוּ בְרָאָה, לְשִׁבְתָּ
 יִצְרָה. וְנִאָמַר בָּהּ (כ"ו) לֹא טוֹב הִיּוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ.

וּבְזֶמֶן שֶׁהָיָה תִּהְיוּ, אָמַר אֱלֹהִים לְנֹחַ (בראשית ו) קִיץ
 כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי. וְזֶה הַקִּיץ שֶׁל יִצְחָק,
 שֶׁנִּאָמַר בוֹ כִּי אֶתְךָ רָאִיתִי צָדִיק לְפָנַי בְּדוֹר תְּהִיָּה
 שָׁמַיִם. שָׁמַיִם אֶתָּה מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עָלֵיָהֶם, (לֹא נִחְרְבוּ, וְכֶךָ
 תִּרְאֶה לוֹ בְּרָמּוֹ בְּסוֹף תְּנֻמִּים, כִּדְרֵי שִׁיבְקֵשׁ רַחֲמִים עָלֵיָהֶם) (דף קכח ע"ב) וְלֹא
 יָמוֹת מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מִצַּד הַשְּׁמַיִם. אָמַר לוֹ, וַחֲרִי
 בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן הָיָה קִדְמָה שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.
 אֲלֵא מִנִּיד מִרְאֵשִׁית אַחֲרִית, שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 רָאָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיָה בּוֹנֵה, וְנִחְרְבוּ
 קִדְמָה שֶׁנִּבְרָאוּ. רָאָה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מַעֲשִׂים שֶׁנִּחְרְבוּ,
 וְכִיּוֹן שֶׁנִּבְרָא וּמִנַּע מֵהֶם בְּרָכוֹת, הִחֲשִׁיב אוֹתָם
 כְּאֵלוֹ הַחֲרִיב אוֹתָם.

וְזֶה מְדַבֵּר עַל סוּף הַיָּמִים שֶׁהַתּוֹלְדוֹת הִלְלוּ
הָרָעִים הָיוּ גּוֹרְמִים שֶׁהִנָּהָר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ.
הַנְּבִיעָה שָׁלוּ בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, בְּשָׁכִינָה הָעֲלִיוֹנָה
וּבְשָׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְזֶהוּ יַחֲרַב - בְּבֵית רֵאשׁוֹן,
וַיִּבֶשׁ - בְּבֵית שָׁנִי. וְלִנְתַּחְתְּנָלָה מֵהַ שְׁתֵּיהֶם עֲתִיד
לְהִיזוֹת, וְלֹא בִקְשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם.

עַד שָׁבָא מִשָּׁה וּבִקְשׁ רַחֲמִים. וְעֲתִידִים הָיוּ יִשְׂרָאֵל
שֶׁלֹּא יֵצְאוּ אֶלָּא אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה,
מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁהִיא הַדִּין, וְהָיָה חוּזֵר הָעוֹלָם לְתֵהוּ
וּבָהוּ. וּמִשׁוֹם שֶׁבִקְשׁ מִשָּׁה רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, הִשְׁמָאֵל
דוֹחָה, וְלֹא יֵצְאוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל. וַיִּמִּין מְקַרְבֵּת, שֶׁהִיא
יִמִּין מִשָּׁה כְּלָפֵי חֶסֶד. וּמִשָּׁה, מִשׁוֹם שֶׁנִּתְּן עֲצָמוֹ
עֲלֵיהֶם, נָתַן תִּקְוָה לְדַרְבָּנָתוֹ שֶׁהִיא הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בְּיִמִּין. וְהוּוֹ שֶׁכֶּתוּב (דְּבָרִים ל"ג)
מִיִּמִּינוֹ אִישׁ דָּת לָמוֹ, וּמִשׁוֹם זֶה הִנְגָּאֵלָה תְּלוּיָהּ בּוֹ.
וְהוּוֹ שֶׁכֶּתוּב לֹא יִסּוּר שֶׁכֶּט מִיְהוּדָה וְגו', עַד כִּי
יָבֹא שִׁיל"ה, שֶׁהוּוֹ מִשָּׁה בְּחֻשְׁבוֹנוֹ יִסּוּר צְדִיק, בּוֹ
ס"ו תֵּהֵא דוֹחָה.

אֵת עַל גַּב שְׂבָאֲרֵנוּ בּוֹ כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב
 מִצְרִימָה שְׂשִׁים וְשָׁשׁ. מִשּׁוֹם שֶׁנִּקְשָׁר בְּשִׂמְאֹל,
 וַיִּמֵּן מִקְרָבָתָהּ. מִשּׁוֹם שֶׁתְּלוּי מִמֶּנּוּ הָעֲמוּד
 הָאֲמֻצְעִי, שָׁם"ו הֵם שְׂשִׁים מִסְּכָתוֹת וְשִׁשָּׁה סְדְרֵי
 מִשְׁנָה שֶׁנִּתְּנוּ מִגְּבוּרָה, שֶׁהִיא הַשְּׂמֹאל. שְׂשִׁים
 גְּבוּרִים נִקְרְאוּ, שְׁנוֹסְעִים מִגְּבוּרָה שְׂשִׁים תּוֹרָה
 שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהִיא שְׂכִינָה תַּחַתוֹנָה, הַכֹּלֵל שֶׁל
 שְׂשִׁים מִסְּכָתוֹת וְשִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה.

שֶׁתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב הִיא הַלֵּב, הַכֹּלֵל מִל"ב
 אֱלֹהִים, וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה - פֶּה. וְזֶהוּ
 הַלֵּב לְפֶה לֹא גָלָה, מִשּׁוֹם שֶׁעֲתִיד הַשְּׂמֹאל שֶׁהוּא
 תְּפִיחָה לְתַדְחוֹת. וְכֵמוֹ שֶׁהַלֵּב הוּא נִסְתָּר, כִּי הַנְּאֻלָּה
 נִסְתָּרָת בַּלֵּב. וְהַפֶּה, שֶׁהוּא גְלוּי, לֹא גָלָה אֶת
 הַנְּאֻלָּה. וּמִשּׁוֹם שֶׁתְּכַל תְּלוּי בַּיָּמִין, אָמַר (רוֹת ג) חֵי
 ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר. וּמִשּׁוֹם שֶׁתְּנֻלָּה תְּלוּיָהּ בַּיָּמִין,
 אָמַר הַנְּבִיא (ישעיה גג) וַיִּרְוַע ה' עַל מִי נִגְלָתָהּ. עַל
 מִי וַדְּאוּ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מִי יִרְפָּא לָךְ. זֶהוּ שֶׁכַּתּוּב
 (איכה ב) מָה אֲעִידֶךָ מָה אֲדַמָּה לָךְ, הֵהוּא שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
 וַאֲמָרוּ לִי מָה שָׁמוֹ מָה אָמַר. בְּמִ"ה תִּבְּא הַנְּחֻמָּה

וּבְמִי הִרְפוּאָה. וְהוּא שְׂכֵתוֹב מִ"ה אֲשׁוּה לָךְ
וְאַנְחִמְךָ מִי יִרְפָּא לָךְ. שְׁמַעְהָ הוּא מַה שְׁמוֹ, וְכוּ
תְהִי נְחָמָה.

וּמִשׁוֹם כֶּךָ כִּפֵּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת שְׁמוֹ מִשְׁה
מִשְׁה, אַחַד עַל הַגְּאֻלָּה הִרְאֵשׁוּנָה, וְאַחַד
עַל הָאֲחֵרוּנָה. וּמִשׁוֹם זֶה אֵין יִשִּׁיר מִשְׁה. אֵין שָׂר
לֹא נֹאמֵר, אֵלֶּא אֵין יִשִּׁיר.

הַעֲשִׂירִי בַתְּפִלָּה, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה, עֲלֶיהָ נֹאמֵר הַתְּפִלָּה
לְדוֹד שְׂמֵעָה ה' צְדָק. וְדוֹד בְּרוּחַ הַקְדוּשׁ
אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים שָׁל הַגְּלוּת, (תהלים
י) בְּחִנָּת לְבִי פִקְדוֹת לִילָה. וְאֵין לִילָה אֵלֶּא גְלוּת.
וְאֵיּוֹב מַה שְׂאָמֵר, הַכֵּל הָיָה מְשָׁל עַל יִשְׂרָאֵל,
שְׂאָמַר כָּלָה עֲנָן וַיִּלָּךְ. וְהַשְּׁטָן רָצָה לְקַטְרֵג עֲלָיו,
וְאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵיּוֹב לֹא בִדְעַת יִדְבֵר.

וַיַּעֲקֹב, מִשׁוֹם שָׂרָאָה בְּרוּחַ הַקְדוּשׁ אֵת דַּחַק
הַגְּלוּת הָאֲחֵרוּנָה בְּסוּף הַיָּמִים, אָמַר
(בראשית לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר לוֹ, וַחֲלַק הָעָם
הַקְדוּשׁ בְּגְלוּת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים. וְהוּא שְׂכֵתוֹב וַיִּשְׁעַם

אֶת הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רֵאשְׁנָה, בְּרֹאשׁ בְּנֵלוֹת
 שֶׁל אֱדוֹם. וְאֶת לֵאָה וַיִּלְדֶּיהָ אַחֲרָיִם וְאֶת רַחֵל
 וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרָיִם (שם לג). וּבְשׁוֹם שָׂרָאָה אַחֵר בֶּן
 אֶת הָעַנִּי וְהַצֶּעַר שְׁלָהֶם, אָמַר וְשִׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל
 בֵּית אָבִי (שם כח), זֶה הַמְּקוֹדֵשׁ. וְאָמַר וְנָתַן לִי לָחֶם
 לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ.

וְדוֹד בְּגִלָּל הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל א' י"ז) הָעַם רָעַב וְעֵינָי
 וְצָמָא בַּמִּדְבָּר. וּבְשׁוֹם שָׂרָאָה הַשְּׁכִינָה
 חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה, הוּא הָיָה נוֹטֵל הַצֶּעַר בְּשִׁבְלָה.
 שְׂאֵחֵר שָׂרָאָה שָׁחֲזוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׁמְחָה,
 תִּקַּן עֲשָׂרָה מֵיַי תְּהִלִּים, וּבִסּוּף שָׁל בָּלָם אָמַר
 (תהלים פ"ו) תִּפְלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי וְגו'. רָאָה
 שָׁכַל תְּפִלוֹת הַנְּגוֹן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ,
 וְלֹא הָיוּ נִבְנָסוֹת עַד שֶׁתְּכַנַּס תְּפִלַּת הָעַנִּי. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב תְּפִלָּה לְעַנִּי כִּי יַעֲמֵף (שם קב), שְׁעוֹמֵף כָּל
 תְּפִלוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת עַד שֶׁנִּבְנָסוֹת תְּפִלַּת הָעַנִּי.

וּבְשׁוֹם כָּךְ תְּפִלַּת (הָעַנִּי הַקָּדִים לְכָל. מִי הִיא תְּפִלַּת הָעַנִּי? זוֹ תְּפִלַּת)
 עַרְבִית שֶׁהִיא רְשׁוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלֹא

בְּעֵלָהּ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהִיא בְּלֹא בְּעֵלָהּ, הִיא עֲנִיָּה וַיִּבְשָׁה
 וַצְּדִיק עָנִי וַיִּבֹשׁ. וּתְפִלַּת הַשָּׁבֶת הִיא צְדָקָה לְעָנִי
 (שְׁלַח, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹךְ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשֶׁבֶת צְדָקָה לְעָנִיִּים). וּמִשּׁוֹם זֶה
 צָרִיךְ אָדָם שִׁיחֶיהָ הוּא כְּמוֹ עָנִי לְשַׁעַר הַמְּלֶכֶךְ
 בְּתִפְלַת הָעֲמִידָה בְּכָל שִׁשָּׁת יָמֵי הַחֹל בְּשָׂבִיל
 הַשְּׂכִינָה. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוֹף שֶׁל מִצְוָה כְּעָנִי, וַיִּחֶה
 בְּתִפְלִין כְּאֲבִיוֹן לְשַׁעַר הַחַיִּכָּל שֶׁהוּא אֲדֹנָי, שֶׁכָּךְ
 עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן הַיָּכ"ל. וְזֶהוּ אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח.

וּבְשִׁפּוֹתַי פִּי בְּתִפְלַת עֲרֻבִית, הַנֶּשֶׁר יוֹרֵד
 בַּיָּמוֹת הַחֹל לְקַבֵּל בְּכַנְפָיו אֶת
 תְּפִלַּת הַלְיָלָה, וְזֶה נִקְרָא נוֹרִיא"ל. אֲוִרִיא"ל מִצַּד
 הַחֶסֶד, וְנוֹרִיא"ל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שֶׁהִיא אֵשׁ הוֹלֵקֶת,
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דִּנְיָא ל ז) נָחַר דִּינּוֹר שׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא מִלְּפָנָיו.
 וּבְתִפְלַת שְׁחֲרִית יוֹרֵד אֲרִיָּה לְקַבֵּל תְּפִלַּת הָאָדָם
 בְּזוּעוֹ וּבְכַנְפָיו, שֶׁאֲרַבֵּעַ כְּנָפָיִם לְכָל חֵיהָ, וְזֶה
 מִיבֵא"ל. וּבְתִפְלַת הַמְּנַחָה יוֹרֵד שׁוֹר לְקַבֵּל
 הַתְּפִלָּה בְּקַרְנָיו וּבְכַנְפָיו, וְזֶה גְּבֻרִיא"ל.

וּבְשֵׁפֶת יוֹרֵד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם שְׁלֵשֶׁת
הָאֲבוֹת לְקַבֵּל אֶת הַבַּת הַיְחִידָה בָּהֶם,
וְזֶה סוּד הַשֵּׁפֶת, ש' בַּת. בְּשֵׁלֶשָׁה אָבוֹת מְקַבֵּל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא הַשֵּׁפֶת, הַבַּת
הַיְחִידָה שָׁלוּ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הַחַיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ בַּשֵּׁם שָׁל
ה', פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, שָׂאוּ שְׁעָרִים
רְאֵשֵׁיכֶם וְגו' (שם כד). בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה נִפְתְּחִים שְׁבָעָה
הַיְכָלוֹת. הַיְכָל הָרֵאשׁוֹן - הַיְכָל הָאֱהָבָה. הַשְּׁנַי -
הַיְכָל הַיְרֵאָה. הַשְּׁלִישִׁי - הַיְכָל הַרְחֵמִים. הַרְבִּיעִי -
הַיְכָל הַנְּבוּאָה שָׁל הָאֱסִפְקָלְרִיָּה שְׁמַאֲרָה. הַחֲמִישִׁי
- הַיְכָל הַנְּבוּאָה שָׁל הָאֱסִפְקָלְרִיָּה שְׁלֵא מְאִירָה.
הַשְּׁשִׁי - הַיְכָל הַצְּדָק. הַשְּׁבִיעִי - הַיְכָל הַדִּין.
וְעֲלֵיהֶם כָּתוּב בְּרֵאשִׁית, בָּרָא שֵׁשׁ. אֱלֹהִים, תְּהִיכֹל
הַשְּׁבִיעִי, וְהֵם שְׁבָעָה הַיְכָלוֹת לְמִשָּׁה (דף קכט ע"א) וְשְׁבָעָה
הַיְכָלוֹת לְמַעְלָה. וּכְנֻגָדָם ז' קוֹלוֹת שָׁל הָבוּ לָהּ.
וְשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה אֲזָכָרוֹת שָׁל הָבוּ לָהּ, שְׁפָהֵן שְׁט
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה עוֹלָמוֹת בְּרָכָב

אֱלֹהִים רַבּוֹתַיִם אֵלַי שְׁנֵאֵן, שְׁהֵם שְׁמוֹנָה עָשָׂר
רַבּוֹא עוֹלְמוֹת.

וּכְמָה שׁוֹמְרֵי שְׁעָרִים עִם שׁוֹמְרֵי תְּהִיבֻלוֹת
שְׁמֻקְבָּלִים אֶת הַתְּפִלוֹת. וְכָל תְּפִלָּה לֹא
תִכְנַס אִלָּא בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל, וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר עַל
הַתְּפִלָּה לֹא יִהְיֶה בְּכִסְדֵּךְ וְגו'. וְהַתְּפִלוֹת הַחֲסֵרוֹת,
עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר, שְׁקַל שְׁקִלְתָּ בְּמֵאזְנַיִם וְנִמְצְאָתָּ חֲסֵר.
אִף עַל גַּב שְׁהַפְּסוּק הִזָּה בְּמָקוֹם אַחֵר פִּרְשׁוּהוּ,
שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, מִשׁוֹם שְׁעַל הַשְּׂכִינָה נֶאֱמַר
בְּלִדְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵינִן בָּהּ, וְאֵינִן מְקַבְּלוֹת תְּפִלָּה
שְׁיֵשׁ בָּהּ מוֹם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא כב) כֹּל אֲשֶׁר בּוֹ
מוֹם לֹא תִקְרִיבוּ.

וְכִי יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁיֵשׁ בָּהּ מוֹם? כֵּן, זֶה שְׁעוֹלָה
בְּנוֹמָה בְּלֵי מַחְשָׁבָה וּבְלִבּוֹל הַדַּעַת. כֹּל שְׂכִינָה
אִם מְעַה בְּשִׁלְשׁ בְּרַכּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת אוֹ בְּשִׁלְשׁ
הָאַחֲרוֹנוֹת אוֹ בְּאַמְצָעִיוֹת. וּמִשׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, מְעַה בְּשִׁלְשׁ רֵאשׁוֹנוֹת - חוּזַר לְרֵאשׁ.
וּבְאַחֲרוֹנוֹת - חוּזַר לְעֵבֻדָּה. וּבְאַמְצָעִיוֹת - חוּזַר

למקום שְׁנוּזָר. ומשום זה נאמר בַּתְּפִלָּה מי יַעֲלֶה
בְּהַר ה' וְגו'. וכַּשֶּׁתְּפִלָּה עוֹלָה בְּרוּעַ יָמִין אוֹ
בְּשִׁמְאֵל, שָׁחַן שְׁחָרִית וּמִנְחָה, מַה כָּתוּב בָּהּ?
שְׁמָאֵלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיְמִינֹו תַחֲבִקֵנִי.

תְּפִלַּת עֲרֵבִית הִיא מְטָה, וּבְשִׁבְלֹוֹ נֹאמֵר בְּיַעֲקֹב
וַיִּשְׁתַּחֲוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֵאשׁ הַמְּטָה, שֶׁהִיא
בְּבֵית הַחֲלִי בְּגִלּוֹת שֶׁהִיא הַלְּיָלָה. כְּמַעַט שֶׁעֲבָרְתִּי
מֵהֶם וְגו'. וכַּשֶּׁתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת כְּרֵאוֹי, הַכְּרוּז יוֹצֵא
וְאוֹמֵר שְׂאוּ שְׁעָרִים וְכו'. וְאוֹמְרִים מִי זֶה מִלְךְ
הַכְּבוֹד (תהלים כד), מִתְּצַד שֶׁל הָאֵם שֶׁהִיא מ"י,
וּנְקִרְאת ה' עֵזוֹ וְגִבּוֹר מִצַּד הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה.
מִי הוּא זֶה מִלְךְ הַכְּבוֹד ה' צְבָאוֹת הוּא מִלְךְ
הַכְּבוֹד סָלָה, מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי וְצַדִּיק.

וְאֵם אֵינָּה הַתְּפִלָּה שְׁלֵמָה, כִּמְהַ מְלֶאכִי תְּפִלָּה
רוֹדְפִים אַחֲרֶיהָ, וְנֹאמֵר בָּהּ כָּל רֹדְפֶיהָ
הַשְּׂיִגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים. וּמִשּׁוֹם זֶה מִתְּפַלְּלִים וְהוּא
רְחוּם יִכְפֹּר עֲוֹן, זֶה סְמָא"ל שֶׁהוּא נִחָשׁ. וְלֹא
יִשְׁחִית - זֶה מִשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהִשְׁיב אִפּוֹ - זֶה אָף.

כָּל חַמָּתוֹ - זוֹ חַמָּה, כִּי שְׁלֵא יִרְדְּפוּ אַחַר
הַתְּפִלָּה.

וְכַמָּה מִלְאֲכֵי חַבְלָה תְּלוּיִים מֵהֶם. שְׁבַע הֵם
הַמְּמַנִּים, וְשִׁבְעִים תְּלוּיִים בִּינֵיהֶם. וְלְכָל
רְקִיעַ וְרְקִיעַ הֵם מְקַטְרְגִים וְתְלוּיִים מֵהֶם שִׁבְעִים
אֵלֶּף רְבּוּא.

וְאִם תְּפִלָּה עוֹלָה שְׁלֵמָה בְּעֶשְׂרֵף שָׁל מִצְוָה,
וּבַתְּפִלִּין עַל רֵאשׁוֹ וּבִזְרוּעוֹ, נֵאמַר בָּהֶם
יִפֹּל מִצְדָּךְ אֵלֶּךָ. וּבִזְכוּת תְּפִלִּין שָׁל רֵאשׁ וְרֵאשׁוֹ כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' וְגו'. שֵׁם ה' הָרִי פִּרְשׁוּהָ
שֶׁהִיא תְּפִלִּין שָׁל רֵאשׁ. וּמִיָּד שְׂרוּאִים שֵׁם ה' עַל
רֵאשׁוֹ בַּתְּפִלָּה שֶׁהִיא אֲדָנִי, יְהוָה תְּפִלִּין עָלָיו,
מִיָּד כָּלֶם פּוֹחֲדִים וּמְזַדְּעֻעִים מִהַתְּפִלָּה, וּמֵהֶם
נוֹפְלִים וּמֵהֶם בּוֹרְחִים. וְהוּא שְׁכַתּוֹב יִפֹּל מִצְדָּךְ
אֵלֶּךָ. וְאִין מִי שֶׁעוֹמֵד לְפָנַי שֶׁעַר הַתְּפִלָּה, וְעָלָיו
נֵאמַר לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בַּשֶּׁעַר.
בַּשֶּׁעַר שֶׁהוּא שֶׁעַר הַמְּלָךְ.

וְאַתָּה עַל גַּב שְׂבָמְקוֹם אַחַר פְּרִשׁוּתָּהּ - כָּאֵן מְקוֹמָהּ.
 וְהַתְּפִלָּה הִיא הַשְּׂכִינָה, וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא
 תּוֹרָה, וְנֶאֱמַר בּוֹ מִסִּיר אָזְנוֹ מִשְׁמוֹעַ תּוֹרָה וְגו'.
 וְחַרֵּי פְרִשׁוּתָּהּ בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, מִשּׁוּם שְׁתִּפְלָה הִיא
 מְצוּהָ וְזוֹ שְׂכִינָה. וְתוֹרָה וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אֵין
 צָרֵךְ תְּפִסְקָה בִּינֵיהֶם. וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמְצוּהָ
 בְּיִרְאָה וְאַהֲבָה. שְׁכָל מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, כִּלְוֹ
 תְלוּיוֹת מִשֵּׁם יְהו"ה, וְסוּד הַדְּבָר - זֶה שְׁמִי לְעֵלָם.
 שְׁמִי עִם י"ה - שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמִשׁ. וְכַרֵּי עִם
 ו"ה - מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. וּמֵאוֹת אַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנָה תְבוֹת הֵן בְּקִרְיַאת שְׁמֵעַ, וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה
 שֶׁל אַהֲבָה.

וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְנֵנוּ הַבוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה.
 וְאֵלוֹ כְּלוּלִים בְּאַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זָרַע
 אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. הַתְּפִלִּין הֵן עוֹ, שֶׁנִּתְּנוּ מִיִּרְאָה
 שֶׁהִיא לְשִׁמְאֵל. וְזֶהוּ פֶתַח יְצִחְקָה, שֶׁשֵּׁם כָּל
 הַמְּקַטְרָגִים עוֹלִים לְתַבְעַת כָּל תְּדִינִים. וּמִשּׁוּם זֶה,
 וּבְזִרְוֹעַ עֵזוֹ - זֶה תְּפִלִּין, י"ה בְּיִרְאָה, ו"ה בְּאַהֲבָה.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב אֶהְבּוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. תְּפִאָרֶת,

יהו"ה כולל הכל. ומשום זה נאמר ביעקב והנה
ה' נצב עליו, שהוא העמוד האמצעי.

לאחר שנקרא ישראל, עולה פיו"ד ה"א וא"ו
ה"א, וסוד הדבר - ישראל עלה במחשבה
להבראות. מחשבה - חשב מ"ה, ותמצא בו השם
הקדוש. ובשכיל יעקב, שהוא ישראל, נאמר
ויברא אלהים את האדם בצלמו, בדיוקן רבונו
ודאי. שפאשר תפלתו עולה למעלה, כרוז יוצא
מהרקייעים ואומר: תנו כבוד לדמות המלה.

ואין שער שעומד לפני התפלה הזו. אדני שפתי
תפתח, להוציא מזון לבנים הקדושים.
שבהיכל הזה שם המזון. בנים חיים ומזונות מצד
העמוד האמצעי, והוא בני בכרי ישראל. והוא עין
החיים שיוצא מן החיים שלמעלה, והוא העין
שמזון לכלם בו, ותלוי במול הקדוש תוקן של
תוקנים. ובני השכינה, הם ישראל למטה, החיים
שלו תורה, המזון שלו תפלה שנחשבת לקרבן.

וּבְגָלוֹת נֹאמַר עַל יִשְׂרָאֵל (בראשית ל) הָבָה לִי בָנִים.
 וְהַשְׂכִּינָה הִיא הַקְּרָבָן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתָהּ בְּיָמִין וּבְשִׁמְאֵל וּבְנוֹף, וַיַּחֲוֶדוּ
 עִמָּהּ בְּצַדִּיק שֶׁהוּא אוֹת תְּפִלִּין וְאוֹת שֵׁשֶׁת וַיָּמִים
 טוֹבִים.

וַיֵּשׁ לְשֵׁאל, לָמָּה מִתְפַּלְלִים לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּכַמָּה דְרָגוֹת? לְפַעֲמִים מִתְפַּלְלִים לוֹ
 בְּסִפִּירָה יְדוּעָה וּבְמִדָּה יְדוּעָה, לְפַעֲמִים תְּפִלָּה
 לְיָמִין. זֶהוּ שֶׁאָמְרוּ הַרוֹצֵה לְהַחֲכִים יְדָרִים.
 לְפַעֲמִים לְשִׁמְאֵל. זֶהוּ שֶׁאָמְרוּ הַרוֹצֵה לְהַעֲשִׂיר
 יִצְפִּין. שֶׁהָאָבָא וְהָאָמָא הֵם לְיָמִין וְלְשִׁמְאֵל,
 וְלְפַעֲמִים לְעִמּוּד הָאֲמֻצְעִי, לְפַעֲמִים לְצַדִּיק. כָּל
 תְּפִלָּה עוֹלָה לְדְרָגָה יְדוּעָה. אֵלָּא וַדַּאי יְהוּ"ה הוּא
 בְּכָל סִפִּירָה וּסְפִירָה.

וְהַתְּפִלָּה הִיא שְׂכִינָה. בְּזִמְן שֶׁצַּדִּיקִים לְרַחֵם עַל
 הָעוֹלָם, עוֹלָה בְּיָמִין. וּבְזִמְן שֶׁצַּדִּיק
 לַעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹלָם, עוֹלָה לְשִׁמְאֵל. וְהַכֹּל אֵל יְהוּ"ה
 שֶׁהוּא בְּכָל מְקוֹם. וּמִשׁוֹם זֹאת, זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָּה.

ה' עָלָה לַה'. וְזוֹ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה קָרְבָן
לַה'. וּבְשִׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיךְ לְהַכְלִיל עִמָּה כָּל
הַסְּפִירוֹת, שֶׁאֵין קִדְשָׁהּ פְּחוֹת מִעֲשָׂרָה, שֶׁהִיא
קִדְשָׁתוֹ, בְּרַכְתּוֹ וַיַּחֲדוּ. (דף קכט ע"ב)

וּמִשּׁוֹם כֵּן, בְּשִׁרְוֹצָה אָדָם לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה
לְמַעַלָּה, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ בְּכָל
הַתְּנוּעוֹת, וְאִם הִנְחָשׁ רוֹצֵה לְקַטְרַג לְתְּפִלָּה, צָרִיךְ
לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ מִקְלַע. וְסוּד הַדְּבָר - זְרָקָא מִקַּח
שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סָגוּלָתָא.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, עֲלִיזִים שְׂמַעוּ, תַּחֲתוֹנִים
הַתְּכַנְסוּ. אֵלֹהֵי רְאִשֵׁי הַיְשִׁיבָה שְׁלֹמַעַלָּה
וְלִמְטָה. אֵלֵיהֶן, בְּשִׁבוּעָה עֲלֵיהֶן, טַל רְשׁוֹת מִן
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיַד לְכָאן, שְׁחַרְי קָרַב גְּדוּל
מְזֻמָּן לָהּ. חֲנוּף מִטְטְרוּ"ן יַד לְכָאן אֶתָּה וְכָל רְאִשֵׁי
הַיְשִׁיבָה שְׁתַּחַת יָדְךָ, שְׁלֵא לְכַבּוּדִי עֲשִׂיתִי, אֵלֵא
לְכַבּוּד הַשְּׂכִינָה.

פְּתַח כְּמוֹ מִקְדָּם וְאָמַר, הַזְּרָקָא, וְדַאי בָּהּ צָרִיךְ
לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם הַיְדוּעַ,

שְׁתֵּרֵי אֶבֶן הַמִּקְלָע שֶׁנִּזְרְקָה לְמָקוֹם יְדוּעַ, כִּדְ צָרִיךְ
 לְהַעֲלוֹת הַמַּחֲשָׁבָה בַּתְּפִלָּה בַּכֶּתֶר הַזֶּה, הִיא אֶבֶן
 מִכְּלֵלֶת וּמַעֲטָרֶת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּל הַזֹּקֵף זֹקֵף
 בַּשָּׁם, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ לְמָקוֹם שֶׁנִּטְלָה. וּבְאוֹתָהּ
 שָׁעָה שֶׁמַּעֲלָה אוֹתָהּ אֵל בַּעֲלָהּ, אִפְלוּ נִחַשׁ כָּרוּךְ
 עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק. אִף עַל נֵב שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (כְּרֵאשִׁית
 ט) וְאוֹתָהּ תִּשְׁוֹפְנוּ עֵקֶב - הָאֶבֶן הַזֵּה שֶׁהִיא י' שֶׁל
 יַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שם מט) מִשָּׁם רָעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל,
 לֹא יִפְסִיק לְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנִּטְלָה.
 מִהַעֲמוֹד הָאֲמֻצְעֵי צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ עַד אֵין סוּף.

וּכְשֶׁמֹּרִיד אוֹתָהּ, נֶאֱמַר בּוֹ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ
 בְּכָרוּךְ. (וּבְאֲשֶׁר מֹרִיד אוֹתָהּ) בּוֹ צָרִיךְ
 לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ עַד אֵין סוּף (וּלְהוֹרִידָהּ) וְעַד אֵין
 תְּכֵלִית, וְלֹא יִפְסִיק אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ לֹא לְמַעַלָּה וְלֹא
 לְמַטָּה. לְפַעְמִים ו' הוּא בַּעֲלָהּ בְּצַדִּיק בְּשִׁשֶּׁת
 הַפְּרָקִים שֶׁל שְׁתֵּי הַשּׁוֹקִים, יוֹרֶדֶת אֵלָיו בְּשִׁתֵּי
 שּׁוֹקִים. לְפַעְמִים בַּעֲלָהּ הוּא ו' בְּשִׁתֵּי זְרוּעוֹת,
 בְּשִׁשָּׁה פְּרָקִים עוֹלָה אֵלָיו בְּשִׁתֵּי זְרוּעוֹת. לְפַעְמִים
 הוּא בַּעֲלָהּ בֵּין הָאֵב וְהָאֵם, בִּזְ"ן י"ה צָרִיךְ

לְהַעֲלוֹתָהּ לְשָׁם. לְפַעֲמִים הוּא בַּעֲלָהּ בְּכֶתֶר ו' בְּבִין
 י"י כְּמוֹ זֶה א' צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ אֵלָיו. וּבְשַׁעוֹלָה
 לְשָׁם אֵלָיו, נֹאמֵר בָּהּ (תהלים קיח) אֲכַן מֵאִסוֹ הַבּוֹנִים
 וְגו'.

בְּשֶׁהִיא עוֹלָה לְמַעַלָּה בְּרֹאשׁ שָׁל כָּל הַרְאֲשִׁים,
 שׂוֹאֵלִים בְּשִׁבְלָהּ הַמְלֵאכִים אֵיךְ מְקוֹם
 כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. וּבְשַׁעוֹלָה לְא' (לְמַעַלָּה) הִיא כֶּתֶר
 בְּרֹאשׁ שָׁל נַח, עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ. בְּשִׁינְדוּת עֲמוֹ,
 יוֹרְדָת וְנִעֲשִׂית נִקְדָּה לְמַטָּה מִמֶּנּוּ. וּבְכָל יוֹרְדָה
 שַׁעוֹלָה, כֶּן יוֹרְדָת. בְּשַׁעוֹלָה נִקְרֵאת כֶּתֶר בְּסוֹד
 הַטַּעֲמִים, וּבְשִׁינְדוּת נִקְרֵאת נִקְדָּה, וּבְשֶׁהִיא כְּמוֹ
 זֶה אוֹי, וִי מְתִיחֶדָת עֲמוֹ. וּבְשֶׁהִיא כֶּתֶר עַל רֹאשׁוֹ,
 נִקְרֵאת אוֹת זֵינ. כְּלוּלָה מִמֶּנּוּ אוֹת הַכְּרִית שֶׁהִיא
 שְׁבִיעִית, שֶׁהַכֹּל וְדֹאֵי שְׁבִיעִי. הָאֲכַן הוּוֹ הִיא בְּנִין
 כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבְשִׁבְלָהּ נֹאמֵר (דברים כה) אֲכַן שְׁלֵמָה
 וְצָדֵק יִהְיֶה לָךְ. הִיא מִדָּה בֵּין כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה,
 שְׁכָל סְפִירָה עוֹלָה בָּהּ לְעֶשֶׂר.

הַשְּׁעוֹר שֶׁל הו' בָּה נַעֲשֶׂה אִמָּה, עֲשֶׂר אִמּוֹת אֶרֶץ
 בֵּין כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְסוּד הַדָּבָר -
 עֲשֶׂר אִמּוֹת אֶרֶץ הַקָּדָשׁ. וּבֵין כָּל אִמָּה וְאִמָּה הִיא
 עֲשֶׂר, בֵּין פָּרָק וּפָרָק תִּמְצָא אוֹתָהּ. וְי' עֲשֶׂר
 פְּעָמִים עוֹלָה לְמֵאָה. וְהַתְּפוּדָה שֶׁל מֵאָה - אִמָּה.

כָּל מִדָּה וּמִדָּה נִקְרָאת עוֹלָם. וְאוֹתָם י"ו שְׁעוֹר
 וּמִדָּה, ו' שֶׁקֶל, י' הַמִּדָּה שָׁלוֹ. וְשְׁעוֹר שֶׁל
 הַמִּדָּה חֲמִשׁ אִמּוֹת אֶרֶץ וְחֲמִשׁ אִמּוֹת רַחֲב, וְהֵם
 כְּנֻגַד הַשְּׁעוֹר שֶׁל כָּל רְקִיעַ שְׁמֵהֶלֶךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה אָרְבוּ וְחֲמִשׁ מֵאוֹת שָׁנָה רַחֲבוּ. וְהֵם ה"ה. הִרִי
 לָךְ שְׁעוֹר קוֹמָה בְּאוֹתֵינוֹת יְהו"ה, שְׁתֵּאוֹת ו' הִיא
 תְּפִאֶרֶת. שָׁמַיִם, חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שָׁלוֹ, ה' אֱלוֹ
 נִקְרָאוּ הַשָּׁמַיִם, חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שְׁכֻלוֹלִים בַּשָּׁמַיִם.
 חֲמִשָּׁה עֲלִיוֹנִים שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְהֵם כָּלֵם ה"ה חֲמִשׁ
 עִם חֲמִשׁ.

ו' הַרְקִיעַ הַשְּׁשִׁי לָהֶם. י' שְׁבִיעֵי לָהֶם, וְהֵם שְׁבַעַה
 עִם שְׁבַעַה, וְעוֹלָיִם אַרְבַּעַה עֲשָׂר. וְכָךְ הֵן
 הָאֲרָצוֹת שְׁבַע עַל נְפִי שְׁבַע בְּגִלְדֵי בְּצָלִים. וְכָלֵם

רמוזים בשתי עינים. י' נקראת עולם קטן. ו' עולם
 ארץ. וכל מי שרוצה לשאל שאלתו לגבי עולם
 ארץ - צריך להאריך בו, ובעולם קצר - לקצר
 בו.

ועל זה אמרו בעלי המשנה, מקום שאמרו
 להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר - אינו
 רשאי להאריך. לקצר בתפלתו - אל נא רפא נא
 לה בנקודת י'. להאריך - מצד האות ו', ונפילה
 באות פ', והכל פ"ו, ואתנפל לפני ה' ארבעים יום
 וארבעים לילה. והכל מ"ם, י' הנקודה באמצע
 געשית מים.

ומצד החסד צריך להאריך בתפלתו. ובשם
 הקדוש יעלה יהו"ה ברביע. וצריך
 להאריך בתנועה הזו, שהיא סוד התקיעה. לקצר
 מצד הנבוכה בתנועה של שבירים, ששם תביר
 פינוני, לא באריכות ולא בקצור, בתרועה פעמור
 האמצעי שהיא שלשלת, ששניהם שקל הקדש,
 בנגד רביע שהוא עולה חולם. השבירים בנגד

שָׁבָא. זֶה צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת קוֹל, וְזֶה צָרִיךְ לְהוֹרִיד
 אוֹתָהּ. וּמִשּׁוֹם זֶה אוֹתָם שְׂבָרִים תְּרוּעָה, שֶׁלְּשֵׁלֶת
 זוּ י' סְגוּלָתָא.

פְּתַח וְאָמַר, וּרְקֵא מִקָּמַי שׁוֹפָר הוּלֵךְ סְגוּלָתָא.
 בְּחֵשְׁאֵי הַשְּׂבִינָה הַתְּחִתוֹנָה, וְקוּלָּהּ לֹא
 יִשְׁמַע, פְּתַח נִקְרְתָּ יְמִין יְהוָה מְלֶךְ. נִקְרְתָּ שְׂמֵאל
 יְהוָה מְלֶךְ. הַנִּקְרְתָּ הָאֲמֻצְעִית יְהוָה יְמֶלֶךְ. רְבִיעַ
 לְהַעֲלוֹת קוֹל. תְּבִיר לְשֵׁבֶר הַקּוֹל. הַשְּׁלֵשֶׁלֶת אוֹחוֹת
 בְּשִׁנְיָהֶם כְּשֶׁלְּשֵׁלֶת. וְהוּא כְּמוֹ הַרְבִּיעַ שְׂמֵאֲרִיךְ כֹּה
 הַתְּבָה, וְהִיא נִקְרְתָּ אֶחָת כְּמוֹ שְׁחֹלָם. אֵין נִקְרְתָּ
 שְׂאִין לָהּ כְּמוֹ שְׁלֵחַ בְּטֻעָמִים. סְגוּלָּה אֵל הַסְּגוּלָתָא.
 שָׁבָא כְּנֶגֶד זְקַף גְּדוֹל, כָּלֶם תִּמְצָא אוֹתָם נִקְוֵדִים
 כְּמוֹ שְׁחֻטְעָמִים לְמִי שִׁיזְדַע סוּדוֹת נִסְתָּרִים.

קָם זְכוּן הַזְּכוּנִים מֵאַחַר צִלוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 רַבִּי רַבִּי, תְּרִי כָּל בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה יוֹרְדִים לְעֶרְךָ
 עֲמֹד קָרֵב. הַתְּתַקֵּן וְהוֹדִירוּ עִם כָּל כְּלֵי הַקָּרֵב. וְלֹא
 עוֹד, אֵלֶּא כָּל בְּעָלֵי הַסּוּסִים שְׂסוּסֵיהֶם הֵם אִישׁ,
 מִרְכָּבוֹתֵיהֶם מִרְכָּבוֹת לְהִבָּה, רְמַחֵיהֶם אִישׁ,

וְחַרְבוּתֵיהֶם אֵשׁ, וְקִשְׁתוֹתֵיהֶם אֵשׁ, וְחִילוֹתֵיהֶם
 אֵשׁ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׂזֹקֵן הַזְּקֵנִים בָּא עִמָּהֶם,
 שְׂנַאֲמַר בּוֹ (דניאל ז) עֲתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וְלִבּוֹשׁוֹ
 בְּשָׂלֵג לָבֵן וְכוּ'.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, חֲבֵרִים, הַשְּׁעָה הִיא
 לְהַתְקִין הַשְּׂכִינָה בֵּינֵינוּ לְהִגֵּן עָלֵינוּ בַּקָּרֵב
 הַזֶּה. וְהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי, הִיא יוֹרֵדֶת
 בְּכַמָּה בְּעָלֵי קוֹלוֹת וְשׁוֹפְרוֹת, וְכַמָּה פְּרָשִׁים
 תַּקִּיפִים מְלֻמְדֵי מְלַחְמָה לְהַלָּחֵם עִמָּנוּ. (דף קל ע"א)
 וּמִשׁוֹם שֶׁהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי, יוֹרֵדֶת,
 צָרִיךְ לְהַעִיר הַתּוֹרָה בְּאוֹתֵינוּת שֶׁהֵן סוֹסֵי אֵשׁ,
 וְהַנְּקוּדוֹת שֶׁהֵן פְּרָשִׁים רוֹזְכֵיבִים עֲלֵיהֶם, וְהַטְּעָמִים
 שֶׁהֵם כְּלֵי הַקָּרֵב.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְרָקֵא מִקְּרַף שׁוֹפֵר הוֹלִיךְ
 סְגוּלָתָא. בְּשָׂנְלוֹ יִשְׂרָאֵל וְנִזְרְקוּ לְבֵין אִמּוֹת
 הָעוֹלָם לְאַרְבַּעַה צְדָדִים, נִזְרְקוּ עֲלֵיהֶם אַרְבַּע
 אוֹתֵינוּת מְלַמְעָלָה. י' לַמּוֹרָה, ה' לַמְעָרֵב, ו' לַדְרוֹם,

ה' לַצָּפוֹן. וְזֶה הַעֲמֹד הָאֲמֻצָּעִי שֶׁהוּא יְהו"ה שׁוֹלֵט
עַל אֲרֻבַּעַת צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְהַנְּשָׂר, שֶׁהוּא הָאֵם הָעֲלִיזָנָה, פּוֹרְשֵׁת עֲלֵיהֶם אֶת
בְּנֵיהָ בְּכָל שַׁבַּת וַיָּמִים מַזְבִּים, בְּדֵי
שֶׁתְּהִי מְנַנָּה עֲלֵיהֶם וַדַּאי מְכַל הַצְּדָדִים הַרְעִים,
וְזֶהוּ הַפּוֹרֵשׁ סִכַּת שְׁלוֹם וְכו'. שֶׁסִּכָּה וַדַּאי נִקְרְאָת,
מִשּׁוֹם שֶׁמִּסִּכַּת עֲלֵיהֶם בְּשַׁבַּעַת יָמֵי הַסִּכּוֹת, הֵם
בְּנֵיהָ, בְּנִגְדָם שַׁבַּעַת יָמֵי הַפִּסָּח, וְעֲלֵיהֶם נֹאמַר
שַׁבַּעַת יָמִים יְהִי תַחַת אִמּוֹ.

וּמִיּוֹם הַשְּׂמִינִי וְהִלָּאָה זֶה שְׂמִינִי עֲצָרָת, עֲלִיו
נֹאמַר יִרְצָה לְקַרְבַּן אִשָּׁה לַה'. וְהַנְּשָׂר
הָעֲלִיזָן הַזֶּה נֹאמַר בּוֹ בְּנִשְׂר יַעִיר עַל קִנּוֹ עַל גּוֹזְלָיו
יִרְחַף. זֶהוּ שַׁכְּתוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי
הַמַּיִם, שֶׁהֵם שַׁבְעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה.

מִיָּד, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. תְּהִי גְאֻלָּה
לְיִשְׂרָאֵל. בְּאֹתוֹ הַזְּמַן יִפְרֹשׁ בְּנִפְיוֹ יִקְחָהוּ
יִשְׂאָהוּ עַל אֲבָרָתוֹ. וּמִשּׁוֹם זֶה הַנְּשָׂר הוּא עֵינ,
בְּנִפְיוֹ הֵם שְׁנֵי בְּרוּכֵי הָעֵינ. שְׁלֹשֶׁת הַגּוֹזְבִים שֶׁלּוֹ הֵם

שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וּרְאִיתִיָּה לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. אוֹתָם הַגְּנוּנִים שֶׁל הָעֵינַן שֶׁהֵיא מְרַקְמֶת בָּהֶם. אֲשֶׁרֵי הָעֵינִים שֶׁמִּסְתַּכְּלִים וְנִפְתָּחִים אֵלֶיָּה לְקַבֵּלָהּ בְּמִרְכָּבָה עֲלֵיהֶם. וּמִיָּד וְאֲשָׁא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׁרִים וְאֵבֶא אֶתְכֶם אֵלַי.

בַּת הָעֵינַן זֹו הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. הֵיא הַכֶּתֶר בְּרֵאשׁ. וְרָקֵא. הֵיאם הָעֲלִיוֹנָה פּוֹרְשֶׁת כְּנַפֶּיהָ וְנוֹטֶלֶת אוֹתָהּ וּפּוֹרַחַת עִמָּהּ, עַד שֶׁמִּנְעֶת אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ מִמֶּנּוּ וְעַד אֵינן סוּף. וְכִשְׁמַעְלָה אוֹתָהּ מִתְקַנֶּת בְּכָל עֵשֶׂר הַסְּפִירוֹת, מִתְקַשְׁטֶת בְּכָל הַתְּקוּנִים וְהַלְבוּשִׁים שֶׁלָּהּ, בְּכָל מְרַקְמִים מִכָּל הַגְּנוּנִים שֶׁעֲלֵיהָ, וְחַמְשָׁה אוֹרוֹת מְאִירִים בָּהּ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן מַה כָּתוּב בְּבַעֲלָהּ, שֶׁהוּא ו' הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי? וּרְאִיתִיָּה לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וְכִשְׁמִיחֶדֶת אוֹתָם הֵיאם אֶת שְׁנֵיהֶם, הֵיא אוֹמֶרֶת לִי הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהוּא הָאֵבֶא, מְלֶךְ מְלָכֵי יְהוּה יָפָה עֲלֵיָּה. וְזֶהוּ מְקַף שׁוֹפָר, לְשׁוֹן שֶׁל יָפִי.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שְׁמַת־חֲבֵרַת עִם בְּעֵלָהּ, יֹאמֵר לָהּ
הָאֵב הוֹלֵךְ סָגוּלָתָא, אֶהוּבָה עִם בְּעֵלָהּ.
בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיֵּם בּוֹ (בראשית ב) עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ
אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדַבֵּק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבֶשֶׁר אֶחָד.
וּבַיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אִתָּךְ לְמַעְלָה, וְשָׁמוּ אֶחָד
לְמַטָּה. וַיְהִי הָאֵב וְהָאֵם בְּיַחְדוֹ אֶחָד, י"ה לְמַעְלָה,
וְחֲקָדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵנְתוּ בְּיַחְדוֹ אֶחָד, שְׁהֵם ו"ה
לְמַטָּה. וְכָךְ עוֹלָה יְהו"ה לְחֻשְׁבוֹן אֶחָד אֶחָד.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שְׁיִהְיוּ אַרְבַּע אֶחָד שׁוֹרִים עַל
הַצַּדִּיק. וְזֶהוּ יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ.
וַיִּתְעוֹרֵר לְמַטָּה הַמְּשִׁיחַ, וְתַעֲלֶה שְׁמוּעָתוֹ בְּכָל
הָעוֹלָם. מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ חַר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צָפוֹן. מַה
זֶה חַר צִיּוֹן? זֶה אוֹתוֹ הַחַר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ חַר
הַעֲבָרִים, מְשֹׁם יְקוּם, וְשָׁנִי מְשִׁיחִים, שְׁהֵם מְשִׁיחַ
כֵּן דָּוִד וּמְשִׁיחַ כֵּן יוֹסֵף יִהְיוּ הַיְרֻכִים שָׁלוֹ, וְהוּא
אוֹת בִּינִיחֵם, מְשׁוֹם שְׁעֵלֶיהָ נֶאֱמַר (שמות ג) וְזֶה לְךָ
הָאוֹת. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן הַשִּׁכְנֵנָה הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁהִיא
קַרְיַת מְלֶךְ רַב, שְׁהוּא חֲכָמָה, מוֹרִידָה עֲטָרָה
עָלֶיהָ.

קָם זָקֵן אַחַר וְאָמַר, זָקֵן זָקֵן, שְׁנַיִם הָיוּ, וְהָרִי הֵם
 אֶחָד לְמִטָּה. אָמַר לוֹ, וַדַּאי, יִפֶּה גּוֹף - צַדִּיק.
 מִשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ - זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁהוּא
 הַמִּשׁוּשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁנִּקְרָא כָּל. וְהָאָרֶץ, שֶׁהִיא
 הַשְּׂכִינָה, וְאֶצְלָה גּוֹף וּבְרִית גְּחָשָׁיִם לְאַחַד.
 וּלְמַעְלָה הֵם שְׁנַיִם, כְּמוֹ שֶׁהָאֵילָן שֶׁהַשְּׂרֵשׁ שָׁלוֹ
 הוּא אֶחָד, וְהָעֲנָפִים לְמַעְלָה נִפְרָדִים לְקַבֵּל הַפְּרִי,
 וְסוּד הַדָּבָר - וּפְנִיָּהּם וּכְנִפִּיהֶם פְּרָדוֹת מְלֻמְעָלָה.
 וַדַּאי פְּרוּדוֹת, אוֹתָם הָעֲנָפִים אֵל הָאֵב וְהָאֵם
 לְקַבֵּל נְבִיעָה מִמְּקוֹר עֲלִיּוֹן שְׂאִיִן לוֹ סוּף, וּלְהַרְיֵק
 הַכֹּל בְּצַדִּיק אֵל הַשְּׂכִינָה.

וְעוֹד, הֵר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן, זוֹ הַנִּקְרָה שֶׁהִיא צִיּוֹן,
 הִיא בֵּין שְׁנֵי יְרֵכֵי הָאֲמֵת שֶׁהֵם צָרִי, וְעַמָּהֶם
 נַעֲשֶׂה סְגוּלָה. בְּשֵׁתֵי הַזְּרוּעוֹת הִיא סְגוּלָתָא. לְמַעְלָה
 מֵהֶם חוֹלָם עַל צָרִי, נַעֲשֶׂה סְגוּלָתָא. חִירִיק תַּחַת
 צָרִי, נַעֲשֶׂה סְגוּלָה תַּחַת שְׁנֵי הִירְכִים. וּמִשׁוּם
 שֶׁסְּגוּלָתָא הִיא עַל שְׁתֵּי הַזְּרוּעוֹת שֶׁהֵם אֲבָרָהֶם
 וַיִּצְחַק, אָמַר הַכֶּתוּב (תְּהִלִּים קיח) אֲבָן מֵאִסוֹ הַפּוֹנִים
 הִיָּתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

וְאוֹתָן שָׁלַשׁ יוֹדִי"ם יי, עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר אֵין פּוֹחַתִּים
 מֵעֶשֶׂר מַלְכֵיזוֹת וּמֵעֶשְׂרָה זְכוֹנוֹת וּמֵעֶשְׂרָה
 שׁוֹפְרוֹת, שְׁנַרְמֹזוּ בְּיוֹ"ד ה"י וּא"ו ה"י. וְהֵם שָׁלַשׁ
 מַטְוֹת שֶׁל הַמַּחַ שְׁנַקְרָאוּ יי. וּמַהוּ הַמַּחַ? זֶה
 הַחֲכָמָה הָעֲלִיזָנָה הַנִּסְתָּרָת בַּכֶּתֶר שֶׁל הָרֹאשׁ
 שֶׁהוּא כֶּתֶר עֲלִיזוֹן. וְאֵלוֹ הֵם י'חֹד בְּרָכָה ק'דָּשָׁה,
 שְׁבָהֶם י'עֲנֵנוּ ב'יוֹם ק'רָאנוּ, שְׁהֵם רָאִשֵׁי הַתִּבּוֹת
 שְׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (כְּרָאשִׁית לֵב) וַיַּעֲבֹר אֶת מֵעַבְרַיִם יִבְקַ,
 וְעוֹלָיִם בְּחֶשְׁבוֹן אֶהְיֶ"ה יְהוֹ"ה אֲדַנְי, שְׁהֵן נִשְׁמָה
 וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ בְּדָרְךְ אֲצִילוֹת מִשָּׁם.

וּכְשֶׁתִּזְרְקָא תִּזְוּ מִתְנַלִּית בְּעוֹלָם, נֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה
 מ) עַל חַר נִבְחָה עֲלֵי לָךְ מִבְּשַׁרְתַּי צִיּוֹן
 חֲרִימֵי בַבַּח קוֹלְךָ מִבְּשַׁרְתַּי יְרוּשָׁלָּיִם. עֲלֵי לָךְ
 בְּנִקְדָּה הָעֲלִיזָנָה מִן סְגוּלָתָא, שֶׁהוּא חוֹלָם עַל צִרֵי.
 חֲרִימֵי בַבַּח קוֹלְךָ מִבְּשַׁרְתַּי יְרוּשָׁלָּיִם חֲרִימֵי אֵל
 תִּירָאֵי, בְּשֵׁנֵי יוֹדִי"ם, שְׁהֵם צִרֵי, וְכֻלָּם סְגוּלָתָא.

בְּאוֹתוֹ תִּזְמַן עוֹלָה לְמַעְלָה קוֹל, וְעוֹד בְּזִרְקָא,
 אֲבִינוּ יַת בְּמִדְבָּר, וְאֵין מִיתָה (דף קל ע"ב) אֲלָא

נְלוֹת. כִּי בְחַטָּאוֹ מֵת, בְּחַטָּאי הַנִּקְבָּה שָׁל סַמָּא"ל,
 זֶה הַנִּחַשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים שֹׁפְתָה אֶת חוּה. וְהוּא לֹא
 הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה, עִם אֵלֹו הַנוֹעְדִים עַל ה' בְּעֵדַת
 קַרְת, מֵאֵלֹו שֶׁהָיוּ מְקַצְצִים בְּנִטְיָעוֹת וְעָשׂוּ פְרוּד
 בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁכְיַנְתּוֹ, וְהַנִּחַשׁ הַזֶּה הוּא
 כְּרוּךְ עַל צְוֹאָרוֹ.

וּמִשּׁוֹם כֶּךָ הָאֵרִיךְ בּוֹ וְאָמַר אֲבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר.
 וְזֶה קוֹ יֶרֶק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְהָאָרֶץ הִיָּתָה תֵּהוֹ
 וּבָהוּ. וְהוּא קוֹ יֶרֶק שֶׁסּוֹכֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם. זֶה קוֹ
 בְּחִנֵּק רוּחַ סְעָרָה. וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (איכה ד) רוּחַ אֲפִינוּ
 מְשִׁיחַ ה' נִלְכַּד בְּשָׁחִיתוֹתָם. רוּחַ אָף בּוֹ נִלְכַּד
 מְשִׁיחַ ה' שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת
 עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר וּכְרוּחַ אֲפִיךָ נִעְרַמוּ
 מַיִם. וְאֵלֹו הַמַּיִם שָׁל הַתּוֹרָה.

בְּזִמְן שְׂאוֹתָם הָרָשָׁעִים שָׁל הָעוֹלָם נִצְבּוּ כְּמוֹ יָד
 נְזוּלִים, טְפוֹת טְפוֹת, מְעַט שָׁם מְעַט שָׁם.
 מִשּׁוֹם שְׂלֹא נִמְצְאוּת הָאִמוּנָה, קָפְאוּ תַּחֲמַת בְּלֵב
 יָם. מַה זֶה לֵב יָם? זֶה ל"ב אֱלֹהִים שָׁל מְעִשָּׂה

בְּרֵאשִׁית. כֵּלָם קָפְאוּ, בְּדֵי שְׁלֵא יִתְגַּרְה (יִתְגַּרְה) בָּהֶם
 אֵף. מֵהוּ יָם? זוּ הָאֵם שְׁהִיא קָפְוֹאָה, חֲתוּמָה
 בִּינֵיהֶם, וְלֹא מִזְרִימָה וּמְשַׁפִּיעָה בְּעוֹלָם. וּכְשֶׁרוּצָה
 הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא לְפַל נְקָמָה מִן הַנִּחָשׁ
 וּמִמְרַכְבוֹתָיו, מַה פְּתוּב? נִשְׁפֹּת בְּרוּחָךְ כִּסְמוֹ יָם.

וּבְאֹתוֹ הַזְּמַן נִמְשָׁכִים מִים שֶׁל הַתּוֹרָה וּמְשַׁפִּיעָה
 לְמַטָּה. וְאוֹתָם מִים זֵידוּנִים צָלְלוּ
 בְּעוֹפְרַת בְּמִים אֲדִירִים מֵהֶם, שְׁהֵם מֵאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (תהלים לג) אֲדִיר בַּמָּרוֹם ה'. כָּהֶם אֲבָנִים מְפֹלְמוֹת (הו).
 וַיֵּשׁ אֲבָנִים מִצַּד אַחַר שֶׁנֶּאֱמַר כָּהֶם עֵץ וְאֶבֶן,
 יוֹצְאִים מִתֵּן מִים זֵידוּנִים, מִי הַמַּבּוּל. וּמִי גוֹרֵם
 שְׁהֵם שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם? הַלּוֹחֹת אֲבָנֵי הַתּוֹרָה
 שֶׁנֶּשְׁבְּרוּ, שְׁהֵם אֲבָנִים מְפֹלְמוֹת שֶׁמִּהֵן הָיוּ יוֹצְאִים
 מִים חַיִּים.

וּכְשֶׁאֵלּוּ מִתְנַפְּרִים, מַה פְּתוּב? וּכְרַב גְּאוּנָךְ
 תִּתְהַרֵם קָמִיךְ. וְנִעְשׂוּ לָהֶם אֲבָנִים שֶׁל
 סְקִילָה וְחֲשָׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. וַיְהִי הָעֲנָן וְחֲחֲשָׁה,
 וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלְּיָלָה. וְנֶאֱמַר בּוֹ (שם קל"ט)

גַּם חֲשֵׁף לֹא יִחְשִׁיף מִמֶּנּוּ. וְנֹאמַר בּוֹ (שמות י) וַיְהִי
 חֲשֵׁף אִפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם, וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הָיָה אֹרֹךְ בְּמוֹשְׁבֹתָם.

וְסוּד הַדָּבָר - וְעֵתָה לֹא רָאוּ אֹרֹךְ פְּהִיר הוּא
 בְּשִׁחְקִים (איוב לו). נֹאמַר כָּאֵן וְעֵתָה לֹא רָאוּ
 אֹרֹךְ, וְנֹאמַר בְּמִצְרַיִם לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו וְלֹא
 קָמוּ אִישׁ מִתְּחֵתָיו. וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹרֹךְ.
 וְחֲשֵׁף הוּא שְׂרֵפָה, וְעֵלְיוֹ נֹאמַר תְּשַׁלַּח חֲרוֹנְךָ
 יֹאכְלֵמוּ בְּקֶשׁ. וְזָהוּ אִשׁ אֹכֵלֵת אִשׁ, הָאִשׁ שֶׁל
 הַתּוֹרָה שְׂאֹכֵלֵת אִשׁ נִכְרְיָה. תְּהוּ"ם הוּא הַמְּוֹ"ת.

וַיֵּשׁ תְּהוּ"ם אַחַר שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (תהלים מב) תְּהוּ"ם אֵל
 תְּהוּ"ם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ. מַה זֶה צְנוּרִיךָ?
 אוֹתָם הַצְּנוּרוֹת שֶׁל הַחֲכָמָה שֶׁהֵם וְנֵי הָעַמּוּדִים.
 כָּל מְשֻׁפְּרִיךְ - אֵלּוֹ הַטְּעָמִים שֶׁל הַתּוֹרָה. וְנִגְלִיךְ -
 אֵלּוֹ הַנְּקוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה. עֲלֵי עֲבָרוֹ - זֶה סוּד
 הָעֵבֹר, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (שמות לד) וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו
 וַיִּקְרָא.

וַיֵּשׁ תְּהוֹם שֶׁהוּא בְּהַפּוֹךְ אוֹתֵיזוֹת הַמּוֹת, וְהוּא
הָרֵג. וְאַרְבַּע הָאוֹתֵיזוֹת שֶׁל שֵׁם יְהוָה
שׁוֹלְטוֹת עַל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, סְקִילָה שְׂרָפָה
הָרֵג וְחֶנֶק. י' עוֹשָׂה סְקִילָה בְּה"ו. ה' עוֹשָׂה שְׂרָפָה
בְּתַהוֹ, שֶׁהוּא קוּ יָרֵק, וְהוּא תְּשׁוּבָה. ה' מְתַלַּבֶּשֶׁת
בּוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרִשְׁעִים. ו' הַתְּלַבֶּשֶׁת בְּחֶשֶׁךְ
לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׂרָפָה. ה' הַתְּלַבֶּשׁ בְּתַהוֹם, שֶׁהוּא
הַמּוֹת, לַעֲשׂוֹת בּוֹ הָרֵג.

וְהָאֶרֶץ כְּלוּלָה מִכָּל הַקְּלָפוֹת, וְהַשְּׂכִינָה מְלַבֶּשֶׁת
בָּהּ לְבַעַר אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה אֲעַבִּיר מִן הָאֶרֶץ. וַיֵּשׁ מִי
שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁבְּקְלָפוֹת הַלָּלוּ הוּא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּהַפּוֹךְ
הוֹה"י, וְסוּד הַדְּבָר - וְכָל ז"ה אֵינְנִי שׁוֹ"ה ל"י.
וְהֵם ה' בְּתַהוֹ, ו' בְּתַהוֹ. ב"ו הו"א אַנ"י וְה"ו. וְחֶשֶׁךְ
עַל פְּנֵי תְּהוֹם. וְחֶשֶׁךְ - בּוֹ ה'. תְּהוֹם - בּוֹ י'.
וְכַאֲשֶׁר ה' הַקְּטַנָּה בְּקְלָפָה, שֶׁהִיא תַהוֹ, מֵה
בְּתוֹב? לֹא תַהוֹ בְּרָאָה, שֶׁאֵין לָהּ חֶבֶד וַיַּחֲוֶד עִם
בְּעֵלָה כִּשְׁהִיא מְתַלַּבֶּשֶׁת בְּתַהוֹ.

וְהַקְלָפוֹת הִלְלוּ נִקְרְאוֹת עֲרִיזוֹת, וְעֲלִיָּהֶם נֵאמַר
 עֲרִיזוֹת אֲבִיךָ וְעֲרִיזוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. זֶה
 תְּהוֹם וְחֹשֶׁךְ, שֶׁהֵם עֲרִיזוֹת הָאֵב וְהָאֵם שֶׁהֵן י"ה.
 עֲרִיזוֹת אִשָּׁה וּבִתָּה - תְּהוֹ וְחֹשֶׁךְ. עֲרִיזוֹת אֲחוֹתֶיךָ בֵּית
 אֲבִיךָ אִוּ בֵּית אִמְךָ - זוּ ה' הַקְטָנָה. כָּל הָעֲרִיזוֹת הֵן
 כָּאֵן, וְכֵאֵן נֵאמַר (ישעיה נג) לֹאֲכַל לְשִׁבְעָה וְלִמְכֹסָה
 עֲתִיק.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. בְּזִמְנֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא הָיָה
 בְּאֵלֹי הַקְלָפוֹת, הָיָה בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת
 וּמַחְרִיבֵן. וְהָרִי פִּרְשׁוֹהָ שְׂאִין הַשְּׂפָעָה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וְהַנְּהַר, שֶׁהוּא צְדִיק, יִתְרַב וַיִּבֶשׁ, בְּשָׁנֵי
 עוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וַיֵּשׁ מִי
 שֶׁאָמַר, שֶׁעָלָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לְבָנוֹת עוֹלָמוֹת
 וְלַחְרִיבֵן, וְאָמַר: אֵלֶּה מוֹעִילִים לִי, וְאֵלֹי לֹא
 מוֹעִילִים לִי. אֵלֹי שֶׁנֵּאמַר בָּהֶם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
 הָאָרֶץ - מוֹעִילִים לִי. הָאֲחֵרִים שֶׁנֵּאמַר בָּהֶם וְהָאָרֶץ
 הִיְתָה תְּהוֹ וְכֵהוּ, שֶׁמֵּרְאָה עַל עוֹלָמוֹת שֶׁעָלָה
 בְּרָצוֹנָהּ לְבָרָא אוֹתָם וְלֹא עָשָׂה אוֹתָם, עֲלִיָּהֶם
 נֵאמַר תְּהוֹ וְכֵהוּ, בְּאֵלֶּה הוּא אָמַר לֹא מוֹעִילִים לִי.

וּבְזִמְנֵי שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֵלּוֹ הַקְּלָפוֹת, נֵאמַר
 בו (איכה ג) סִכְתָּה בְּעֵינַי לָךְ מִעֲבוֹר תִּפְלָה.
 בָּהוּ וְחֻשְׁףָהּ, עֲלִיָּהֶם נֵאמַר וַיְהִי הָעֵנַן וְהַחֲשָׁף, וְאֵלּוֹ
 הֵם קְלָפוֹת הָאֵנוֹז, הַמֵּחַ מִבְּפָנִים שֶׁנִּחְלַק לְאַרְבָּעָה
 צְדָדִים. זֶה יְהוֹ"ה שֶׁהוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל טְמֵאָה, כְּמוֹ
 שֶׁנֵּאמַר (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דִבַּרְתִּי כְּאִשׁ נָאִם ה'. מָה
 הָאִשׁ לֹא מְקַבֵּל טְמֵאָה, אֵף שָׁמוֹ אֵינוֹ מְקַבֵּל
 טְמֵאָה.

וּבְזִמְנֵי שֶׁמִּעֲבֹרוֹת הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ, יִשְׁכְּרוּ מִהָאֵנוֹז.
 הַתִּפְלָה, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה אֲדֹנָי, עוֹלָה
 לְבַעֲלָהּ, שֶׁהוּא יו"ד, שֶׁבְזִמְנֵי שֶׁהוּא תָּיָה מְכַסֶּה
 מִמֶּנָּה בַּקְּלָפוֹת הִלְלוּ, הִיא נִקְרָאת עֲנִיָּה וַיִּבְשָׁה,
 וְאֵין לָהּ אֵלָּא מִה שֶׁתִּבְיָאוּ לָהּ עֲבָרֶיהָ בַּחֲשָׁאֵי.

וּבְאֵוֹתוֹ הַזִּמְנֵי שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִהַקְּלָפוֹת הִלְלוּ, נֵאמַר בו (ישעיה ל) וְלֹא
 יִכְנַף עוֹד מוֹרֶיךָ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת מוֹרֶיךָ. וּמִיָּד
 שֶׁנִּתְּיָה תִּיבְשָׁה, נֵאמַר בו מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.
 וְנִקְרָאת הַפְּרָכָה שְׁלוֹ, הַקְּטֹרֶת שְׁלוֹ, הַקְּרָבָן שְׁלוֹ,

הַקְּשׁוּר שְׁלוֹ, הָעוֹלָה ^(דף קלא ע"א) שְׁלוֹ, וְשׁוֹרְפֶת כָּל אוֹתָן
הַקְּלָפוֹת וְעוֹלָה אֱלִינוּ. וְהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא ו) זֹאת
תּוֹרַת הָעֹלָה, בְּתַפְלֵת שְׁחָרִית. הִיא הָעֹלָה - הִיא
הָעוֹלָה אֱלִינוּ בְּתַפְלֵת הַמִּנְחָה. עַל מוֹקְדָה עַל
הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה - בְּתַפְלֵת עֲרֵבִית, שְׁבֵה הִיא
שׁוֹרְפֶת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת הַלְלוּ שְׁשׁוּלְטוֹת בְּלֵילָה,
שְׁהִיא הַגְּלוֹת.

וּבְשֵׁהִיא עוֹלָה אֱלִינוּ, עוֹלָה כְּכַמָּה רִיחוֹת וּבְשָׁמִים
שֶׁל גֵּן עֵדֶן, שְׁהִיא הַגֵּן שֶׁל הַתּוֹרָה,
שְׁעֲלִיו נֶאֱמַר (שיר ד) גֵּן נָעוֹל אֶחָתִי כִּלְהָ. סְתוּמָה
שְׁאִינָה נִפְתַּחַת אֶלָּא לְבַעֲלָהּ. וּבְשֵׁיבָא בַעֲלָהּ, אֲדָנִי
שְׁפָתֵי תִפְתַּח. נִפְתַּחַת אֶל שְׁנֵי עַמּוּדֵי הָאֱמֶת,
וּמִקְבֵּל אוֹתָהּ בְּשֵׁתֵי זְרוּעוֹת. וְהוּ שְׁפָתוֹב (שם ב)
שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמִּינוּ תַחֲבִקְנִי. יְהוָה יוֹרֵד
אֵלֶיךָ, וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁל אֱמֶן יֵאֱהַדוֹנָה"י, הוּא תַחֲבוּר
שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה גְדוֹל הָעוֹנָה אֱמֶן יוֹתֵר
מִן הַמְּבָרָךְ.

באותו הזמן שיהיו שני השמות באחד, תתעורר
 בת המלך בשיר השירים, ובמשלי
 ובקהלת, שהם (שני שמות באחד), שלשת אלפים משל,
 שלש יודיים שהם שלש טפות של המח שיודרות
 מן י'. ולאן נמשכים? לצדיק שהיא קשת, ומה
 שתיה קטן נעשה גדול, וסוד הדבר - שופר הולך
 פור גדול. מתי יהיה זרב חץ בדיוקן תוה?

עוד, בתנות עור השוכות העינים, שנאמר פהן
 ותבהין עיניו מראת, להסתכל באלו
 שנאמר בהם נפתחו השמים ואראה מראות
 אלהים. שהם תמש אור של מעשה בראשית.
 בתנות עור הם. והארץ היתה תהו ובהו. והארץ
 - אחת. תהו - שתיים. בהו - שלש. וחשך - ארבע.
 תהום - תמש. וארבע האותיות שכלולות בגוף,
 והן ארבעה יסודות שהן קלפות האגוז. ומשום זה,
 והארץ היתה תהו, ופרשה שתהו היתה מקדם
 לבו, שפך דרך הקלפות שמקדימות את המוח.
 ורוח אלהים מרחפת - זה רוחו של המשית. מיד

שְׁתַּחֲוֶה מִרְחַפֵּת עַל פְּנֵי מִי הַתּוֹרָה, מִיָּד תִּתְּנָה
גְּאֻלָּה. וְהוּ שְׂפָתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר.

וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים מִיָּד הַמְּשִׁיחַ שֶׁהוּא בְּגִן עֲדָן,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֵּן
עֲדָן, מִהָעֲדוֹן שָׁלוֹ. וְלָמָּה? לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה,
שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה. מִשּׁוּם זֶה וַיִּשְׁלַחְהוּ. מִיָּד שִׁיבָא
מִשָּׁם, וַיִּשְׁבֵּן מִקְדָּם לְגֵן עֲדָן אֶת הַכְּרָבִים, שֶׁהֵם
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וּמְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, שְׁמוֹשָׁבִים אֶת
רוּחַ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְרוּחַ אֱלֹהִים. זֶה שִׁיל"ה,
אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאַצְלֵתִי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיָךְ.
שְׂבָךְ עוֹלָה מִשָּׁה שִׁיל"ה בְּחֻשְׁבוֹן.

וַיִּשְׁבֵּן מִקְדָּם, שֶׁהַקְּדִים שִׁילָה לְשִׁנְיָהם, כִּדִּי
שִׁתְּחִיבָה מִרְחַפֵּת עַל פְּנֵי הַמַּיִם שֶׁל
הַתּוֹרָה, וְהִגְאֻלָּה בּוֹ תְלוּיָהּ, וְהָרִי פִרְשׁוּהָ וְאֶת לַהֲט
הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֵּכֶת. מִיָּד תִּתְּנָה בְּיָדוֹ מִטָּה. וּמִי
הוּא? מִטְטְרוֹ"ן, שְׁמֵת־הַפֶּדָּ מִמִּטָּה לְנַחֵשׁ וּמִנְחָשׁ
לְמִטָּה. וְעוֹד מִטָּה, זֶה הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתּוֹנָה. וְאִם זָכוּ
יִשְׂרָאֵל - מִטָּה כְּלָפֵי חֶסֶד לְיָמִין, וַיִּצְאוּ בְּרַחֲמִים,

וְאִם לֹא - מִטָּה כָּל־פִּי חוֹבָה לְצַד הַגְּבוּרָה, שְׁשָׁם
הַנְּחָשׁ אֵל אַחֵר, שְׁמִבְקֵשׁ לְשַׁפֵּד דָּם, וַיִּתְרַג הַמְּשִׁיחַ
וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל.

וּמִשּׁוֹם זֶה נֶאֱמַר (רות ג) חִי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר,
שֶׁהוּא הַבֶּקֶר שֶׁל אֲבָרָהָם שְׁיִהְיֶה מִטָּה
כָּל־פִּי חֶסֶד. וּמִשּׁוֹם זֶה, וְאֵת לַהֲטַח הַחֶרֶב
הַמֵּת־הַפֶּכֶת, וְהַכֹּל לְשָׁמֵר אֶת דְּרָדָּךְ עֵץ הַחַיִּים,
שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים
בָּהּ, וְהִיא הַתּוֹרָה שְׁפָעַל פֶּה. אִם זָכָה הָאָדָם - הִיא
סֵם חַיִּים שְׁלוֹ, וְאִם לֹא - הִיא מֵת־הַפֶּכֶת לוֹ לְסֵם
הַמּוֹת. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה בָּהּ, כְּמוֹ
שֶׁתִּמְשָׁה שְׁמֵת־הַפֶּדָּה מִמִּטָּה לְנִחָשׁ וּמִנְחָשׁ לְמִטָּה.
וּבְזִמְנֵן תֵּהוּא יִמְחוּ מִן הָעוֹלָם כָּל אוֹתָם שְׁנֶאֱמַר
בָּהֶם וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם כְּלָטִיהֶם בֵּן. עַד
כָּאן.

בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. בֹּא וּרְאֵה, אֵינִי אָדָם
מִפִּיךָ רָצוֹן מִתְקַדֵּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵי
בְּזֹאת, שְׁעָלֶיךָ נֶאֱמַר (משלי יח) מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב.

וזאת היא עת לַעֲשׂוֹת לַה'. וְכַמָּה עֵתִים יֵשׁ,
 וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר וְאֵל יָבֹא בְּכָל עֵת. וְשַׁלְמָה אָמַר
 אוֹתָם בְּסִפְרוֹ (קהלת ג) עֵת לְבָבוֹת וְעֵת לְשִׁחוּק. הֵם
 עֹשְׂרִים וְשִׁמוֹנָה. וְעַל זֶה הִזְהִיר לְאַהֲרֹן וְאֵל יָבֹא
 בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַה'.

וְכִשְׁתִּשְׁכְּבִינָה הַנְּקֵרָאת זֹאת עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֹּאמֵר
 בָּהּ וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ
 אֲיִבִייהֶם, יִשְׂרָאֵל מַה הֵם אוֹמְרִים לָהּ? אָנָּה הַלֵּךְ
 דוֹרֵךְ הַיָּפָה בְּנָשִׁים (שיר השירים ו), בְּכַמָּה תַחֲנוּנִים
 וְתַפְלוֹת וְצִיצִית וְתַפְלִין וְשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים,
 שֶׁעָלְיוֹ נֹאמֵר (שמות לא) בִּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת
 הִיא. אוֹת שֶׁל בְּרִית מִלָּה, אוֹת שֶׁל שַׁבָּת, אוֹת
 שֶׁל יוֹם טוֹב, אוֹת שֶׁל תַּפְלִין. וְעָלְיוֹ נֹאמֵר עַל זֹאת
 יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהִים. מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב.
 וְהִנְבִּיא אָמַר (ירמיה יט) אֵל יִתְהַלֵּל חָכָם כִּי אִם
 בְּזֹאת.

וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ, בְּעֵבֹר שְׁתֵּיהּ יוֹדֵעַ שֶׁזֹּאת הִיא
 הַיְתָה עֶקֶר לְהַפִּיק רְצוֹן אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם,

צוּה לְבָנָיו (דף קלא ע"ב) וְהוֹדִיעֶם בְּזֹאת, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֱלֹהֵיהֶם. וְדוֹד הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁבַח מִפִּיךָ רָצוֹן מֵה', בְּשִׁחְיָה נִלְחַם עִם אוֹיְבָיו אָמַר (תהלים כז) אִם תִּחַנֶּה עָלַי מִחַנָּה, בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ.

וְהַנְּבִיא, בְּשִׂרְאָה צִעְרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּנִלוֹת, וְלֹא רָאָה לָהֶם מְנוּחָה וּנְאֻלָּה אֲלֵא בַּעֲבוּר זֹאת, אָמַר (איכה ג) זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי. וְכֵן מֵאִשָּׁה - וְאוֹלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֵעֱמִדְתִּיךָ. וְכֵן לִיהוּדָה - וְזֹאת לִיהוּדָה. וְמִי שֶׁלֹּא שָׂת לְבוֹ נִם לְזֹאת, עָלְיוֹ נֶאֱמַר וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.

וְעַתָּה צָרִיךְ אֲתָה לְדַעַת, בִּיּוֹן שֶׁהָאָדָם בָּהּ יִפְיֵק רָצוֹנוֹ, וּבָהּ מְשִׁיג שֵׁם ה' שְׁוָהוּ סוּד עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד. וְעַל זֹאת - וְדַאי לְשֵׁם ה' שֶׁהוּא עַל זֹאת. לָמָּה תִּקְנֵנוּ בְּשִׁחְרִית תִּפְלָה לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּמִנְחָה לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּעֲרֻבֵית לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּשִׁבְת לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּיוֹם טוֹב לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּעֲשֻׁרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה לְמִדָּה

ידועה? אלא מה שאמר על זאת, הוא מורה
 שיהיו"ה הוא בכל ספירה וספירה, כמו שאמר דוד
 לך ה' הגדלה והגבורה. וכל ספירה אין לה פעלה
 בתחתונים אלא על ידי המלכות, שנאמר בה
 ומלכותו בכל משלה.

אבל בזמן שצריך הקדוש ברוך הוא להצדיק
 צדיק ולעשות עמו צדקה, שהוא מלכות
 עם התחתונים, נכללים בו כל הספירות ונקראים
 צדיקים על שמו. וה' נקרא על שמו צדיק, שנאמר
 צדיק ה' בכל דרכיו, ומרחם על בריותיו בצדקה.

ואין צדקה אלא תפלה, שהיא צ' - תשעים
 ימינים. ד' - ארבע קדשות בכל יום. ק' -
 מאה ברכות. ה' - חמשה חמשי תורה. וזהו
 וצדקה תרומם גוי. ועליו נאמר לאברהם ויחשבה
 לו צדקה.

וכשהוא רוצה להגן בה, נאמר בה (ישעיה נ"ט)
 וילבש צדקה כשרין. מצד ה' היא
 צדקה. ומצד י' היא כובע על ראש צדיק, או

בְּרִית עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צַדִּיק. וּמֵצֵד ו' נֶאֱמַר בָּהּ
 אֲרֻכָּה מֵאֲרֵץ מְדָה. מֵצֵד ה' עֲלִיוֹנָה - וּרְחֻבָּה מִנֵּי
 יָם.

וּכְשֶׁרוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ נְבוּאָה,
 כָּל הַסְּפִירוֹת כְּלוּלִים בָּהּ וְנִקְרְאוּ
 נְבִיאִים. וּמִלְכוּת הִיא דְמִיּוֹן כֻּלָּם, שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ יב)
 וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּדְבַרְתִּי עַל
 הַנְּבִיאִים, שֶׁהִיא כִּמוֹ אֶסְפֵּקְלָרְיָה שְׁכָל הַפָּנִים
 נִרְאִים בָּהּ. וְכֵן כָּל הַסְּפִירוֹת מֵרְאוּת בָּהּ כִּתְּחִלָּה
 וּדְמִיּוֹנָם וְצוּרוֹתָם, לְכָל נָבִיא כִּפִּי הַשָּׁנָתוֹ לְמַעְלָה.

וּכְמוֹ כֵּן לְמַטָּה הִיא מֵתְלַבֶּשֶׁת בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד,
 וּבְכָל הַמְּלָאכִים וְהָאוֹפָנִים וְחֵיּוֹת הַקִּדְשׁ,
 וּבְכָל הַרְקִיעִים וְהַכְּסָאוֹת שֶׁבָּהֶם הַמְּלָאכִים
 הַתְּלוּוִיִּים מֵהֶם, שֵׁשׁ מְלָאכִים גְּבוּהִים עֲלֵיהֶם,
 שֶׁנֶּאֱמַר (קְהֵלֶת ה) כִּי גִבֹּהַ מֵעַל גִּבֹּהַ שֹׁמֵר וְגִבֹּהִים
 עֲלֵיהֶם. וְכֵן בְּכָל כּוֹכַב וּמִזֶּל, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וְזֶהוּ וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

לְכֹל אַחַד נְדָמָה כְּפִי כַחוֹ שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ. (וְהֵבֵן אֶמְרָם

הַעֲוֹנָה אֲמֵן בְּכֹל כַּחוֹ).

ה' הוּא בְּכֹתֵר, שֶׁהָיָה קִדְּם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם הוּא
וְשָׁמוֹ לְבַד בְּכֹתֵר, כְּשִׁבְרָא הָעוֹלָם בְּמִדַּת
רֵאשִׁית, יָרַד עָלָיו וְלֹא הָיָה חֶסֶד מְלֻמְעָלָה, וְכֵן
בְּכֹל סְפִירָה וְסְפִירָה כְּמִדְּלִיק נֵר מִנֵּר, וְאֵינּוּ חֶסֶד
מִן הָרֵאשֻׁנָּה וְלֹא מִתְּכַרְתָּה עַד אֵין סוּף וְאֵין
תְּכֵלִית.

וְמִי שֶׁמְכִיר אֹתוֹ בְּזֹאת, כְּאֵלוֹ מְכִיר אֹתוֹ
בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים, בְּעֵבֹר שֶׁהִיא כְּלוּלָה
מִהָעֲלִיּוֹנִים, וְהִיא יְחִוּד וְקִשְׁר בְּלָם, וְהִיא מִתְּלַבְּשֵׁת
בְּכֹל הַתְּחִתּוֹנִים. וְעַל זֶה אָמַר הַנְּבִיא (ירמיה ט) כֹּה
אָמַר ה' אֵל יִתְהַלֵּל חֲכָם, כִּי אִם בְּזֹאת וְגו', הַשֶּׁפֶל
יִדְעֵ אֹתִי. הִיא נִקְרָאת נְבוּאָה מְצַד הַנְּבִיאִים,
חֲכָמָה מְצַד הַחֲכָמִים. שֶׁכֹּל הַסְּפִירוֹת נִקְרָאִים
חֲכָמָה.

וְעוֹד, כְּחוֹט הַשְּׁנִי שֶׁפְּתוּתֵיךְ וּמִדְּבָרְךְ נְאֻתָה. זֶה
חוֹט שֶׁל הַשְּׁפָתִים שֶׁל הַתְּפִלָּה, וּבָהֶם אֲדַנִּי

שָׁפְתַי תִּפְתָּח, לְזֶרֶק שְׁלֹשׁ אַבְנִים לְנַחֵשׁ, וְהֵם
 אַרְבַּע תְּפִלוֹת שְׁבָהֶם הַקָּלֵעַ, שֶׁהוּא שְׁפָה, זֶרֶק
 אוֹתָם לְנַחֵשׁ, וְהוּא מִקִּיף אוֹתָם בְּתַקְוָה הוֹלֵךְ,
 וּמוֹלִיכָה אוֹתָם בְּזִרְעַ יָמִין שֶׁהִיא חֶסֶד, וְנִעְשִׂים
 סְנוּלָתָא בְּעַמּוּד הָאֶמְצָעִי.

וְמִי הַשְּׁפָה שְׁזוֹרְקַת אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת הַלְלוּ? זו
 הַשְּׁכִינָה, שְׁכַף עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן שְׁפ"ה. וּבְגִלְגָּלָה
 נֶאֱמַר בְּחוּט הַשְּׁנִי שְׁפַתוֹתֶיךָ. וְחוּט הַשְּׁפָה הַזֶּה
 הוּא הַקָּלֵעַ. בְּשְׁזוֹרְקַת הָאֲבָנִים הַלְלוּ לְנַחֵשׁ, נֶאֱמַר
 בָּה (שְׁמוּאֵל א כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיכִיד יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף
 הַקָּלֵעַ. שֶׁהִיא הַקָּלֵעַ, וְהַקָּלֵעַ הַזֶּה הוּא סִינַי, שְׁבו
 נִשְׁמְעוּ שְׁבָעִים קוֹלוֹת לְשִׁבְעִים אַמּוֹת, שֶׁהֵם
 תְּלוּוִיִּם מִשְׁבַּעַה רָאשִׁים (שָׁל חִיָּה) שֶׁל תְּחִיּוֹת,
 שְׁמֻקְנָנִים בְּשִׁבְעַה חָרִים, וּבְכֹל מִתּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא
 רָצוּ לְקַבֵּל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה שֶׁהֵם ה' בְּתוֹסֶפֶת
 הַקָּלֵעַ.

וְדוֹר, בְּה' נִמְלַח חֲמֵשׁ אַבְנִים, בְּנִגְדַת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי
 תוֹרָה, וְהֵם הָיוּ כְּמוֹ חֲמֵשׁ תְּחִיבוֹת שֶׁל

היחוד, שְׁהֵן שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. וּבְשֵׁשׁ
 אוֹתָם בְּקִלְעַ, נִעְשׂוּ בְּלֶן אַחַת. כִּי"ג מִדּוֹת הַתּוֹרָה
 נִדְרָשׁת, וְהָרַג אֶת הַפְּלִשְׁתִּי שֶׁהוּא יִצְרַר הָרָע, וְהוּא
 נִחָשׁ, וְהוּא סַמָּ"ל, הוּא עַמְלִק, הוּא פְּלִשְׁתִּי, הוּא
 מִלְאֲךָ הַמּוֹת. לְכָל אָדָם הוּא נִעְשָׂה כְּפִי חַטָּאִיו.

וְכָל חֲמִשׁ הָאֲבָנִים מִתְּתַקְנוֹת בְּחַמְשָׁה תְּקוּנֵי הַפֶּה
 בְּעֵשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְהֵן:
 אַחַח"ע בּוּמ"ף גִּיכ"ק דַּטְלַנ"ת זַסְצַר"ש. וְהֵן
 מִשְׁתַּמְשׁוֹת בְּשִׁפְתַיִם, בְּלָשׁוֹן, בְּחֵךְ, בְּנִרוֹן, בְּשֵׁנַיִם.
 וְכָל הַחֲמִשׁ נִקְרְאוֹת פ"ה אַחַד.

אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוֹמֵךְ (שְׁעוּסָה) בַּתּוֹרָה שְׁנֵתְנָה בְּחַמְשַׁת
 הַתְּקוּנִים הַלְלוּ לְהָרַג בָּהֶם אֶת הַיִּצְרַר הָרָע.
 שְׁיִצְרַר הָרָע וְחִילוֹתָיו מְסוּבָב אֶת הַגּוֹף בְּכָל יוֹם,
 לְהִלָּחֵם בּוֹ קָרָב בְּכַמָּה חַטָּאִים שְׁכּוּנִים בְּכָל יוֹם,
 וּמִקְרִיב ^(דף קלב ע"א) אֶת כָּלם בְּזִמְן הַדִּין, שֶׁהוּא רֹאשׁ
 הַשְּׁנָה, אֵל כְּפֵא הַדִּין. בְּאוֹתוֹ זִמְן צָרִיךְ אָדָם
 לְהַתְּתַקֵּן בַּתְּפִלוֹת.

תִּקְוִין אַחַד לְמַטָּה, אֲרַבְעָה סוּסִים עִם תְּפִלַּת
 מוֹסֵף, וְסוּד תְּדַבֵּר - (חֲבִיקוּב ג) כִּי תִרְכַּב עַל
 סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתֶּיךָ יְשׁוּעָה, וְאֵלֹו אֲרַבַּע תְּפִלּוֹת.
 וְצִרִיךָ לְהַלְבִּישׁ לוֹ שְׂרִיוֹן, וְהוּ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיה נט)
 וַיִּלְבַּשׁ צִדְקָה כַּשְׂרִיָּן. צִדְקָה תְּרִי פִרְשׁוֹתָ, צ' -
 תִּשְׁעִים אֲמִנִים שְׁתֵּלוּיִים מִן א' שֶׁל אֲמִן. ד' -
 אֲרַבַּע קִדְשׁוֹת. ק' - מֵאָה בְּרָכוֹת. ה' - חֲמִשָּׁה
 חֲמִשֵּׁי תוֹרָה, וְהַכֹּל אֲמִן. מ"ן תִּשְׁעִים.

וּמִי שֶׁלֹּא אָמַר אוֹתָם, צִרִיךָ לְבִנוֹן בְּחִמֶּשׁ עֶשְׂרֵה
 וָיָם שֶׁל אֵמֶת וַיִּצִיב וַיִּנְכוֹן וַיִּקְּם וְגו'. א' מִן
 אֵמֶת שְׁבַח עוֹלָיִם לְחֻשְׁבוֹן אֲמִן, וְהוּא סוּד
 יֵאֱחָדוּנָה"י. וּמִי שֶׁאֹמַר אוֹתָם בְּכֹל כַּחוֹ, הוּא
 אֱלֹהִים, שְׁפָרְךָ עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן בְּכ"ל כ"ת, וְנוֹתֵן
 תִּקְוָה לְסוּסִים, וְקוֹרְעִים לוֹ גִּזְרֵי דִינֵו שֶׁל שְׂבָעִים
 שָׁנָה, שֶׁהֵם שְׂבָעִים סְנֵהֲדָרִין שֶׁהֵם גּוֹזְרִים עַל אָדָם
 מֵה שְׂיִהְיָה לוֹ בְּכֹל הַשָּׁנָה.

אֱלֹהִים"ם הוּא בְּחֻשְׁבוֹן חֲכִים"א, וְהוּא כִּסֵּא
 רַחֲמִים. אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא

רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת. כִּסָּא חָס"ד וַדַּאי
שְׁעוּלָה לְשַׁבְּעִים וּשְׁנַיִם קְשָׁרִים וְחֲלִיּוֹת שֶׁל צִיצִית,
וְהֵם הוֹנִיגִים שֶׁל הַכְּסוּיִים שֶׁל הַסּוּסִים, שְׁעוּלָה
הַנְּגוֹן שֶׁל הַכְּשָׁבוּשׁ שֶׁלָּהֶם לְשַׁבְּעִים וּשְׁנַיִם גּוֹנִים,
אַחַר שֶׁהַסּוּסִים מִנְצָחִים אֶת הַקָּרָב בַּתְּפִלוֹת.
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן בְּעֲלֵי הַסּוּסִים שְׂמֻמָּיִם עַל הַתְּפִלוֹת,
כְּלָם פּוֹתְחִים בְּזִמְרוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת.
וְהַשְּׁפָתָה, שֶׁהִיא תְּקֻלָּע, זוֹרֶקֶת אֲבָנִים בְּאַהֲבָה. וְהֵן
חֲמִשׁ בַּחֲמִשָּׁה תְּקוּנִים שֶׁל הָעֵינַן, שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁת
צְבָעֵי הָעֵינַיִם, וּשְׁנֵי הָעֲפָעָפִים שֶׁל הָעֵינַן.

וְלֹאִיזָה מְקוֹם נְזַרְקִים? לְבַת הָעֵינַן. וְהוּא שְׁכַתּוֹב
(שְׁמוּאֵל-א ב) לְשַׁלַּח לִי לְמִטְרָה. וּשְׁלֹשֶׁת
צְבָעֵי הָעֵינַן הֵם מְרַקְמִים בְּשִׁלְשָׁה לְבוּשֵׁי שְׁלֹשֶׁת
הָאָבוֹת, וּשְׁנֵי עֲפָעָפֵי הָעֵינַן שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם
פּוֹתְחִים וְסוֹגְרִים אֶת הָעֵינַן, שֶׁהִיא הַמְּרָאָה שֶׁל
נְבִיאֵי אֱמֶת. וּמָה הוּא בַת עֵינַן? הַשְּׂכִינָה
הַתְּחִתוֹנָה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (בְּמִדְבָר יב) ה' בַּמְּרָאָה אֵלָיו
אֶתְוֹדָע. וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר לְגַבִּי מִשָּׁה, וְתִמוּנַת ה' יִבִּיט.

חַמְשָׁה גְּנָנִים הֵם ה'. בַּת עֵינַי זו י'. מִי הָעֵינַי
שְׂכּוֹלָלָת כָּל הַגְּנָנִים? זו ו' שְׁהִיא פּוֹתַחַת וְסוֹנְפֶרֶת.

קָם אֵלֶיהוּ וְאָמַר, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, ה' הַרְבִּיעִית
אֲנִי הוּא. אָמַר, וַדַּאי חַמְשָׁה אֲזַר הֵם מִבְּפָנַיִם,
וּמִשּׁוּם זֶה ה"ה הַזֶּה חַמְשָׁה גְּנָנִים מִבְּחוּץ, חַמְשָׁה
גְּנָנִים שְׂמַאֲרִים בָּהֶם מִבְּפָנַיִם, וְהֵם גְּנוֹן לָבֹן, גְּנוֹן
אָדָם, גְּנוֹן יָרֵק, גְּנוֹן תְּכֵלֶת, גְּנוֹן שָׁחַר. וְהַלְבוּשִׁים
שֶׁלָּהֶם אֲרַגְמָ"ן. א' - אֲוֹרֶפְנִיא"ל. ר' - רְפָא"ל. ג'
- גְּבַרְיָא"ל. מ' - מִיכָא"ל. נ' - נוֹרִיא"ל. אֵלֹו הֵם
גּוֹף לַחַמְשָׁה גְּנָנִים.

אָמַר לוֹ אֵלֶיהוּ לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וַדַּאי עֵינַי יָמִין, בְּשִׁשּׁוֹרָה בָּהּ יְהו"ה וּמַאֲרִ
בָּהּ, וְכֵן בְּעֵינַי שְׂמַאֲל, הַשְּׂכִינָה אֲוִמְרַת לְעֵינַיִם
הַלָּלוּ מֵרַב אֲהַבָּה, (שיר ו) הַסְּכִי עֵינֶיךָ מִגְּבַרִי שְׁחֵם
הַרְהִיבֵנִי. שׁוֹרְפִים אֲוֹתִי בְּשִׁלְהָבוֹת שֶׁל אֲהַבָּה
שׁוֹרְקִים לְכָל עֶבֶר.

קָם הַנְּעַר חֲנוּךְ מִטְטְרוֹ"ן, פָּתַח וְאָמַר, צְעִיר אֲנִי
לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, וְלֵאזֹר הָעֵינַיִם שֶׁלְכֶם

יִרְדֹּתִי, שְׁמַאֲרִים מֵעֵלָה וּמִטָּה, וְעֲלִיָּהֶם נֹאמֵר (רות
 ב) עֵינֶיךָ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתְּ אַחֲרֵיהֶן. וּמָה
 הוּא? שָׂבָבֵל מְקוֹם שְׁנוֹתָנִים עֵינֵיהֶם - אוֹ מִיתָה
 אוֹ עֵנִי. וְאֵלּוּ הֵם הָעֲלָמִים שֶׁנִּפְטְרוּ בְּקִצּוֹר שָׁנִים.
 וּבָלָם תַּחַת מְמַשְׁלָתִי בִישִׁיבַת הַרְקִיעַ. וְזֶה לָמָּה?
 מִשּׁוֹם הַשְּׂכִינָה שִׁיּוֹשְׁבַת בֵּינֵיהֶם, וְשֵׁם מְאִירָה
 בְּעֵינֵיהֶם, שֶׁנֹּאמֵר בּוֹ (דברים לב) אֲנִי אֶמִית וְאַחֲתֶיהָ.

וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֵינֶיךָ בַּשָּׂדֶה
 אֲשֶׁר יִקְצְרוּן. בַּשָּׂדֶה הַהוּא שֶׁשֵׁם וַיֵּצֵא
 יִצְחָק לָשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה לְפָנֹת עָרֵב. לְפָנֹת כָּל
 הַמְּקַטְרְגִים שֶׁהֵם עָרְבוּב שֶׁל יִשְׂרָאֵל (ד' ע' עם עָרֵב
 רב, וּבָהֶם נֹאמֵר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן.

וְעוֹד עֵינֶיךָ - אֵלּוּ תִלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם הָעֵינִים
 שֶׁל הַתּוֹרָה. אֲשֶׁר יִקְצְרוּן בַּשָּׂדֶה -
 שֶׁמֵּעֲנִישִׁים אֶת מִי שֶׁנּוֹגֵעַ בְּאִסּוּר תּוֹרָה. וְעוֹד אֲשֶׁר
 יִקְצְרוּן, שֶׁעֲלִיָּהֶם נֹאמֵר, מְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ
 אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְקַצֵּר. לְקַצֵּר - אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְהַאֲרִיךְ.
 וְהֵם פּוֹסְקִים תּוֹרָה בְּאִסּוּר וְהַתֵּר, פָּסוּל וּכְשֵׁר,

טמאה וטהרה, ועושים כמה גדרות בתורה, שלא
 עושים פרצה ופרוד בשכינה, שהיא תורה שבכל
 פה. ומשום זה והלכת אחריו, משום שיהו"ה
 שליט עליהם. זהו שכתוב (רות ב) ויאמר לקוצרים
 ה' עמכם. ומשום זה והלכת אחריו, שכוף צריכה
 האשה ללכת אחר בעלה.

אלקטה בשבלים - אלו לקויות של התורה
 שיתפרנסו בהם בגלות. בין העמרים
 תלקט ולא תכלימותה. ועליהם נאמר (שמות טז) וימדו
 בעמר. כלם במדה. עמר לגלגלת מספר
 נפשתיכם. ולא העדיף המרבה והממעיט לא
 החסור. שלא להוסיף ולא לגרע מדברי התורה.
 והצדיק זורק, והשכינה בונסת, ועליהם נאמר
 (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. מה זה ונוסף עוד?
 זה העמוד האמצעי. ועוד מה זה ונוסף? זה מי
 שפזר טעמי תורה, ונוסף בחדושו.

באותו הזמן ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו
 לו יברכה ה'. וזה תסוד של יברכה ה'.

יָאֵר ה', יֵשָׁא ה', שְׁהֵם שְׁנַיִם עֶשְׂרַת עֵינֹת מַיִם, וְהֵם
ו"ו שִׁיּוּצָאִים מִתְּצַנּוֹר שְׁהוּא א וְהַכֹּל וּא"ו. וּמִשׁוּם
שְׁבַעֲלָה שָׁם, שְׁהוּא ו"ו בְּשִׁשֶׁת הַפְּרָקִים שֶׁל
הַזְרוּעוֹת, וְשִׁשֶׁת הַפְּרָקִים שֶׁל הַשׁוֹקֵם, א בְּאִמְצַע,
הַעֲטָרָה עַל הַנּוֹף. וּמִשׁוּם זֶה וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר
יֵשָׁאבוֹן הַנְּעָרִים, שְׁהֵם בְּרִהְטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם.
נְעָרִים יֵשׁ לְמַעְלָה, וּנְעָרִים יֵשׁ לְמַטָּה. וְהֵם פָּנִים
גְּדוֹלוֹת וּפָנִים קְטַנּוֹת.

קָם הַנְּעָר (תְּנוּךְ מַט"ט) וְאָמַר, רַבְּנֵי, צַעִיר אֲנִי לְיָמִים
מְצַדוֹ שֶׁל זְעִיר אֲנִפִּין, וְאַתֶּם יֹשִׁיטִים מִתְּצַד
שֶׁל אֲרִיךְ אֲנִפִּין, שְׁהֵם בְּרִהְטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם,
עַל בֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא מִחֹת דְּעֵי אֶתְכֶם. בִּינְתִים
שְׁהַשְׁכִּינָה רוּצָה לְהִיזֹת מְשִׁקִּית מִתְּעֲלָמִים,
מִשְׁאִיבֵת הַתּוֹרָה שְׁהִיא הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי, צַרִיךְ
לְהַשְׁקוֹתָהּ עַל יְדֵי צַדִּיק שְׁהוּא (דף קלב ע"ב) צַעִיר לְיָמִים.

שְׁנַיִם נְבִיאֵי אֱמֶת שְׁהֵם בְּנִגְדַת שְׁתֵּי שְׁפָתַיִם, שְׁנֵאמַר
בָּתָם (שִׁיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. מַה זֶה
פִּיהוּ? זֶה הַשְׁכִּינָה, וְהֵם בְּנִגְדַת שְׁנַיִם בְּרוּכֵי הָעוֹלָם,

שְׁפוֹת־חַיִּים וְסוּגְרִים, שְׂפָהֶם מֵאִיר הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
 בְּבַת הָעֵינַן, וְנִקְרְאָת מִצְדוֹ הָאֲסִפְקִלְרִיָּה הַמְּאִירָה,
 וְכִשְׁפוֹתֵם הָעֵינַן נִקְרְאָת אֲסִפְקִלְרִיָּה שְׂאִינָה
 מְאִירָה. וְבַת הָעֵינַן הִיא עֵינֵנו שֶׁל צַדִּיק, וְעֲלֶיהָ
 נֶאֱמָר (כְּרַאשִׁית כד) לָעֵת עָרַב לָעֵת צֵאת הַשָּׁאֲבֹת. יָמִין
 וְשְׂמָאל נִקְרְאוּ שְׂקִתוֹת הַפִּיִּם, שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת
 מוֹצִיאֵי מִיָּם.

וַיִּמְד שֵׁשׁ שְׁעָרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ - זֶה הַשְּׁעוֹר שֶׁל
 שְׁתֵּי שוֹקִים שֶׁהֵן בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד, ו' הַתְּחִתּוֹנָה. וַיֵּשׁ שֵׁשׁ עֲלִיוֹנִים ו' שָׁהֶם
 ו' עֲלִיוֹנָה שֶׁל שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, שֶׁהֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.
 וְהַכֹּל נִשְׁקִים מֵהָאֵם הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא א אֵלֶּף בִּינָה,
 וְכֵן נַעֲשׂוּ אַחַד, וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ אֵל ה' הַתְּחִתּוֹנָה
 הַמַּלְכוּת.

וְעוֹר וַיִּמְד שֵׁשׁ שְׁעָרִים, לְמִטָּה, הֵם שֵׁשׁ סְדְרֵי
 מִשְׁנָה, וְהֵם מֵאֲכֹל הַבְּהֵמוֹת שֶׁהֵם חַיּוֹת
 הַקֶּדֶשׁ. לְאַחַר שֶׁהִיא כּוֹנֶנֶת אוֹתָם, זוֹרְקָת אוֹתָם
 לְצַבְאוֹתֶיהָ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (מִשְׁלֵי לא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ

וְחַק לְנַעֲרֹתֶיהָ. וּבְשׂוֹרְקַת אוֹתָם לְמַטָּה, נִקְרְאת
זֶרְקָא. וּבְשׂוֹם זֶה יֵשׁ מְפִיז וְנוֹסֵף עוֹד, שְׂבַעֲלָה
מוֹסִיף לָהּ.

קָמוּ הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים וּבִרְכוּ אוֹתוֹ. פְּתַחוּ
אוֹתָם הַזְּקֵנִים בְּבִרְכוֹת וּבִרְכוּ אוֹתוֹ.

קָם אוֹתוֹ הַזְּקֵן מֵאוֹתָם הַזְּקֵנִים וְאָמַר, (בראשית מח)
הַמְּלֶאךָ הַנֶּאֱלָל אֹתִי מִכָּל רֵעַ יְבָרַךְ אֶת
הַנְּעָרִים. מִי הַמְּלֶאךָ? אִם הִיא אוֹמֵר מְלֶאךָ, הִיא
מִשְׁמַע עַל חֲנוּךְ מִטַּטְרוֹ"ן. אֲבָל ה' פְּתוּסַפַת הִיא
הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּרָכָה, בְּרַבַת ה' הִיא תַעֲשִׂיר.
יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים, כָּל הַנְּעָרִים שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שֵׁם
נֶעַר, מִתְּבָרְכִים עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַנֶּעַר.

וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי - זוֹ הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְשֵׁם
אֲבוֹתֵי - אֱלוֹ הָאֲבוֹת. וְעוֹד יְבָרַךְ אֶת
הַנְּעָרִים - הַצְּדִיק וְשְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת. וַיְדַגּוּ לָרֵב -
הַחֲכָמָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (מלכים א' ה) וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלֹמֹה,
שֶׁתֵּרֶבָה וְתִתְגַּדֵּל. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ - בְּאֱלוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
בָּהֶם וְהָיָה זֶרְעוֹ כְּעֵפֶר הָאָרֶץ. וְלֹא תִפְסַק הַבְּרָכָה

בְּמִנְהָ, כְּמִבּוֹעַ שְׁנֵי אָמַר בּוֹ (ישעיה נח) וְכַמּוֹצֵא מִיָּם
אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִיָּמָיו.

שְׂאִין דְּזֵרוֹן חֲבִיב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדֵרוֹן
שֶׁל הַשְּׂכִינָה. אֲשֶׁרֵי אֹתָם זְרוּעוֹת שְׁמַעְלִים
אוֹתָהּ אֵלָיו. תְּפִלִּין עַל יְדֵיהֶם וְעַל רַאשֵׁיהֶם. אֲשֶׁרֵי
אוֹתָם רַגְלִים וְגוֹף וְיָדַיִם וְכָל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁבוֹ
עוֹלָה הַדְּרוֹן לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂאִין דְּזֵרוֹן חֲבִיב
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדֵרוֹן שֶׁל הַשְּׂכִינָה. אֲשֶׁרֵי
הָאֵיבָר שְׁעוֹשָׂה בּוֹ מְצֻנָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁבְשִׁבְיָלָה יוֹרֵד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׂרוֹת בְּכָל
אֵיבָר שָׁלוֹ. וְעַל זֶה הָאִישׁ מְכַרְיָיוִם לְמַעְלָה: תָּנוּ
כְּבוֹד לְדִיוֹקָן תְּמַלְךְ.

וְעוֹד וַיְדִי אָדָם מִתַּחַת בְּנִפְיָהֶם, יֵשׁ בְּנֵי אָדָם
שְׁמַעְלִים דְּזֵרוֹן לְגַבְיָרָה, וּבָהֶם מְלֹאכֵי
אֱלֹהִים עֲלִים וְיִרְדִים בּוֹ. בְּאָדָם הַחוּא, בְּנִשְׁמָתוֹ
שְׁמַעְלָה דְּזֵרוֹן לְמַלְךְ, וּמִזְרִידָה דְּזֵרוֹן מִפְּנֵי לְגַבְיָרָה.
שְׁכַאֲשֶׁר מִזְרִידִים דְּזֵרוֹן לְגַבְיָרָה, וַיְדִי אָדָם יוֹרְדִים
מִתַּחַת בְּנִפְי תְּמַלְאָכִים שְׁלוּחֵי הַגַּבְיָרָה, וְנוֹתְנִים

לָהֶם הַשְּׂאֵלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת שֶׁשׂוֹאֲלִים מִהַגְּבִירָה. וְכָל
 מִה שֶׁהַגְּבִירָה נוֹתֶנֶת, בְּרָשׁוֹת בַּעֲלָהּ הוּא הַכֹּל.
 וְאִם לֹא נִכְנָסִים בְּיָרְאָה וְאַהֲבָה, דוֹחִים אוֹתָם
 הַחוּצָה, וְהַדּוֹרוֹן שֶׁלָּהֶם נִמָּסֵר לַכֹּלֵב.

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁהַגְּבִירָה מְקַבֵּלָת מִמֶּנּוּ הַדּוֹרוֹן אוֹ
 נוֹתֶנֶת לוֹ בְּיָדֶיהָ, שֶׁהֲרִי וְדַאי בֶּן הַמְּלֶכֶד
 הוּא. אֲבָל לְאַחֲרִים, עַל יְדֵי שְׁלִיחִים נוֹתֶנֶת לָהֶם
 מִיָּדֶיהָ. אֵלּוּ יוֹצְאִים, וְאַחֲרִים בָּאִים דּוֹפְקִים
 לְפֶתַחָהּ, וְהֵם בַּעֲלֵי הַתּוֹרָה, בַּעֲלֵי הַפֶּה.

וְאִם נִכְנָסִים בְּיָרְאָה וְאַהֲבָה שֶׁל י"ה, תְּהִיכֵל
 נִפְתָּח אֲלֵיהֶם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם
 לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וְשֵׁם לָהֶם דְּבוּר בְּפִיהֶם לְדַבֵּר לְפָנַי
 הַגְּבִירָה. וְהוּ שֶׁפְּתוּב (ירמיה א) וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יָדוֹ וַיַּנֵּעַ
 עַל פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרִי בְּפִיךָ,
 וְעֲלִיָּהֶם נֹאמֵר (הושע יב) וּבִיד הַגְּבִיאִים אֲדַמָּה.
 וְדַבַּרְתִּי עַל הַגְּבִיאִים, בְּדְבוּר מִמֶּשׁ.

וְעַם כָּל זֶה, כְּשֶׁיִּכְנָסוּ לְהִיכָל כָּל הַגְּבִיאִים לְדַבֵּר
 עִם הַגְּבִירָה, הִיא לֹא מְדַבֶּרֶת עִמָּם, עַד

שְׁנַדְמָה לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַיִּוֹת שְׁלוֹ. מֵהֶם
 נִבְנְסִים בְּדִיוֹקָן שֶׁל שׁוֹר, וּמֵהֶם בְּדִיוֹקָן שֶׁל נֶשֶׁר,
 וּמֵהֶם בְּדִיוֹקָן שֶׁל אֲרִיָּה, וּמֵהֶם בְּדִיוֹקָן שֶׁל אָדָם.
 וַיֵּשׁ מִי שְׁנִבְנְנָם בְּכָל אוֹתָם הַדִּיוֹקְנָאוֹת. וְאִם יְהוָה
 עָלָיו, אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח בְּוֹדָאִי, תְּהִיכֹל נִפְתָּח
 אֱלֹהֵינוּ. וְאִם שֵׁם יְהוָה אֵינוֹ שֵׁם בְּכָל אוֹתָם
 הַדִּיוֹקְנָאוֹת, הַגְּבִירָה הִיא כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה,
 וְהִיא נִסְתָּרֶת בְּהִיכָל, וּמְדַבֶּרֶת עִמָּהֶם עַל יְדֵי
 שְׁלִיחִים כְּפִי דִיוֹקְנֵיהֶם וּמִזֶּלֶם.

וּמִשָּׁה הָיָה שְׁלֵם בְּאַרְבַּע חַיּוֹת. וְשֵׁם יְהוָה עָלָיו,
 כְּמוֹ זֶה ש' מִן מִשָּׁה שְׁלֵשׁ חַיּוֹת, אֲרִיָּה שׁוֹר
 נֶשֶׁר. מ'ה וּדְמוּת פְּנִימָה פְּנִי אָדָם? שֵׁם יְהוָה
 עָלָיו. מַנִּין לָנוּ? זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ז') וְאָמְרוּ ל' מ'ה
 שְׁמ"ו מ'ה אָמַר אֱלֹהִים. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל,
 נִפְתָּח אֱלֹהֵי תְּהִיכֹל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב אֲדַנִּי שְׁפָתַי
 תִּפְתָּח. וְנִיאֲמַר בּוֹ (בְּמִדְבָר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ
 וְגו'. וְתִמּוֹנֵת ה' יִבִּישׁ. שֶׁהִיא הַגְּבִירָה. מֵה שְׁאִין בֵּין
 שְׁאָר הַגְּבִיָּאִים שְׁאִינָם שְׁלֵמִים כְּמוֹתוֹ.

וּמִיָּד הָרִי אֵלֶּה יּוֹצְאִים, וְהִנֵּה אַחֲרֵים דּוֹפְקִים
 לְפֶתַח, וְהֵם בְּעֵלֵי הַפְּנִים שִׁיּוֹדְעִים אֶת
 שְׁבָעִים הַפְּנִים לְתוֹרָה. וְאִם נִכְנָסִים בְּיִרְאָה
 וְאַהֲבָה, נִפְתַּח לָהֶם הַשַּׁעַר, וְנִכְנָסִים וְלֹא יִכּוּלִים
 לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנֶיהָ שֶׁל הַגְּבִירָה מִהַעֲנוּה שֶׁלָּהֶם,
 וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם בְּנִפְּלִית אַפִּים. וְהוּוֹ שְׁפָתוֹב
 (יחזקאל ג) וְאָפַל עַל פָּנָי. נוֹתְנִים לָהֶם בְּקִשׁוֹתֵיהֶם
 וְיוֹצְאִים.

וְהִנֵּה אַחֲרֵים נִכְנָסִים כְּמוֹ יְחֻזְקָאֵל אוֹ כְּמוֹתוֹ,
 וְהֵם בְּעֵלֵי עֵינַיִם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְנִפְתַּח
 מִלֵּאת עֵינַיִם. שֶׁהֵם לְאוֹתֵיזוֹת, וְהָאוֹתֵיזוֹת מִמֶּנּוּ, הֵם
 מִלֵּאת עֵינַיִם, מִלֵּאת מִכְּפָה מְצוּזוֹת, שֶׁהֵם כָּל
 מְצוּזָה יֵר מְצוּזָה, שֶׁנֶּאֱמַר כֹּה מְצוּזוֹת ה' כָּרָה מְאִירָת
 עֵינַיִם, וְדוֹפְקִים לְשַׁעַר. אִם הֵם כְּדָאִים, הַגְּבִירָה
 מִשְׁנִית מִן הַחֲלָנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים שֶׁל תְּהִיכָל
 אֲלֵיהֶם, אֲבָל לֹא שִׁיּוֹדְעוּ לְהִיכָל. וְנֶאֱמַר בָּהֶם
 וְאָרָא, כְּמוֹ יְחֻזְקָאֵל שֶׁאָמַר וְאָרָא, וְכְמוֹ יִשְׁעִיָּה
 שֶׁאָמַר וְאָרָא אֶת ה', שֶׁנִּדְאִי לֹא אָמַר וְאָרָא ה',

אֵלֶּא אֶת ה', וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא הַמְרֹאֶה שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁפָה נְרֹאֶה לְנִבְיָאִים.

תִּנְה אֵלֶּה יוֹצְאִים, וְאַחֲרֵים בָּאִים וְדוֹפְקִים לְפִתְחָה,
וְהֵם בְּעֲלֵי ^(דף קלג ע"א) הָאֲזִנִּים שֶׁבָּהֶם שְׂמִיעָה, וְהֵם
וְרִיזִים שֶׁהָיוּ מִקְדִּימִים לְמַצּוֹת, וְתָרֵי קוֹרְאִים
קְרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמִדּוּמֵי חֶמֶה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי
הַשְּׂמִיעָה הִיָּתָה יוֹצְאָה הַגְּבִירָה לְפָנֶיהֶם, וְהִיָּתָה
מְכַבֶּדֶת אוֹתָם מִשּׁוֹם שֶׁהָיוּ מְשַׁמְחִים אוֹתָהּ עִם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל, וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר
(חֲבִקוּק ג) יְהוָה שָׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאֵתִי.

שֶׁלְכָל הַנְּבִיאִים בְּלֵם הָיָה מְקוֹם יְדוּעַ וְזִמְן יְדוּעַ,
אֲבָל לְמֹשֶׁה לֹא הָיָה לֹא מְקוֹם קְבוּעַ וְלֹא
זִמְן יְדוּעַ, אֵלֶּא בְּכָל מְקוֹם הָיָה מְסַתְּכָל, וְלֹא
הִיָּתָה הַגְּבִירָה מִתְכַּסֶּיִת מִמֶּנּוּ בְּכָל תְּקוּן.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת יְהוָה. ב' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר יְהוָה. ג' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ יְהוָה. ד' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּוּ
הַמַּיִם יְהוָה. ה' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ

יְהוָה. ו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת יְהוָה. ז' -
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָעוּ הַמַּיִם יְהוָה. ח' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה. ט' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פָּרוּ
 וּרְבוּ יְהוָה. י' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי יְהוָה.

אֵלוֹ הֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל בְּרֵאשִׁית שָׁהֵם בְּנֶגֶד ל"ב
 שְׁבִילִים. א' - בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב'
 - וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 אוֹר. ד' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר. ה' - וַיִּבְרָא
 אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר. ו' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. ז'
 - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ. ח' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת
 הַרְקִיעַ. ט' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. י' -
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם. יא' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
 לַיַּבְשָׁה אֶרֶץ. יב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים בִּי טוֹב. יג' -
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׂא הָאָרֶץ. יד' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים בִּי
 טוֹב. טו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת. טז' - וַיַּעַשׂ
 אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי יוֹ - וַיִּתֵּן אֶתְּם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם. יח' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים בִּי טוֹב. יט' - וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יִשְׂרָעוּ הַמַּיִם. כ' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַתַּנְיָנִים. כא' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים בִּי טוֹב כב' - וַיִּבְרָךְ

אַתֶּם אֱלֹהִים לְאֹמֵר. כג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ. כד' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חֵיַת. כה' - וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים בִּי טוֹב. כו' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה. כז' -
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. כח' - בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
 בָּרָא אֹתוֹ. כט' - וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר. ל' -
 וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. לא' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 הִנֵּה נֹתְתִי. לב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל. א' - וַיִּבַל
 אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. ב' - וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
 הַשְּׁבִיעִי. ג' - אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

אֵלֶּי הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָיִם עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל
 מַעֲשֵׂה בִּרְאשִׁית. וְזֶה סוּד (שְׁמוֹת ג) וַיֵּרָא אֵלָיו
 מִלְּאֹךְ ה' בְּלִבַּת אִישׁ. בְּלִבַּת הָאִישׁ שֶׁל חֲתוּמָה, וְזֶהוּ
 (ישעיה סג) בִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי. וּבָהֶם פּוֹעֲלִים אַרְבָּעִים
 וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהו"ה בָּם, וּבְכֵלָם נִבְלָלִים בְּבַת
 שְׁבַע, וְהֵם שְׁבַעַת שְׁמוֹת שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם
 אוֹתִיּוֹת אֲבָג יִתֵּן קֶרַע שֶׁמֶן נִגְדַּי כִּשׁ כִּמְר צֵתָג
 חֲקָב מִנַּע יִגַּל פּוֹק שֶׁקוּ צִית. עֲלִיָּהֶן נֹאמֵר (תהלים
 קיט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִּיךָ. וּבָהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה שְׁבַע
 פְּעָמִים.

יַעֲקֹב שֶׁהֲצִיל אוֹתוֹ מֵעֲשׂוֹ בְּנֵלוֹת, שֶׁשָּׂם בַּת שָׂבַע.
 וְכֹל זֶה הָיָה יוֹדֵעַ יַעֲקֹב בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְהָיָה
 מְזַכֵּיר אֲדָנָי אֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הָאֲדוֹן
 שֶׁשׁוֹמֵר אוֹתוֹ אֶת אֲדָנָי בְּנֵלוֹת. בְּנֶגֶד שְׂבָעָה
 הַשְּׂמֹת הִלְלוּ הֵם שְׂבָעָה יָמֵי בְּרֵאשִׁית. וְהֵן
 אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתֵינוּ לְבוֹשִׁים לְעֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת,
 (וְעֶשֶׂר אֲמִירוֹת) וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית וּשְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים שֶׁל וַיְכַלּוּ, עוֹלָה הַכֹּל
 מ"ה, לְהִרְאוֹת שֶׁשָּׂם קְבוּר בְּנֵלוֹת הֵהוּא שֶׁנֶּאֱמַר
 בּוֹ וְאָמְרוּ ל'י מ"ה שְׁמ"ו מ"ה, וְזֶה יו"ד ה"א וּא"ו
 ה"א, וּשְׁלֹמֹת הַלְיָלָה בְּלֵיל שְׁמוֹרִים, שֶׁהֵינּוּ ע"ב
 בְּחֻשְׁבוֹן בְּלֵיל, בּוֹ מֵאִיר מ"ה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ
 שֶׁל הַנְּלוֹת, שֶׁהוּא קְבוּרָה שֶׁל הַשְּׂכִינָה.

וּכְשֵׁיבֵא לֵיל הַנְּאֻלָּה שָׁלוֹ, מֵאִיר לוֹ מ"ה שֶׁהוּא
 שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בֵּין שׁוֹאֵל
 לְאָבִיו מַה נְשִׁתְנָה הַלְיָלָה הַזֶּה מִכָּל הַלְיָלוֹת, שָׁבוּ
 (שם לג) מִשָּׁמַיִם הַבֵּיט ה' רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם.
 וְאֵם יִתְמַתְמָה חֲכֵה לוֹ. אֲבָג יִתֵּן - וַיִּקְבֹּר א'תוֹ
 ב'ג'י 'תוֹרָה 'צוּתָה. לָנוּ מַעֲשֵׂה צְפוּן בְּתוֹרָה. קִרְע

שטן - קר"ע שְׁהוּא בַּיָּמִים, שְׁנַאֲמַר בּוּ ^(דף קלג ע"ב) יְהִי
 רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. י' מִן רְקִיעַ הוּא עֶקֶר הַיְחוד וְבוּ
 קָרַע אֶת הַיָּם. וַיְהִי מִבְּדִיל, שט"ן, שְׁהוּא מִבְּדִיל
 בֵּין מַיִם לְמַיִם.

אבג יתין - בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר בְּאֹתִיּוֹת א"ת
 ב"ש. קרע שטן - יְהִי רְקִיעַ בַּיּוֹם הַשְּׁנִי. נגד
 יכש - הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, נגד כָּל עֲמֻדָּא אֶעְשָׂה נִפְלְאוֹת.
 בטר צתג - בַּיּוֹם הָרְבִיעִי, בּוּ שְׂבַר הָאֹרוֹת
 וְהַחֲשִׁיד לָהֶם, וְהוּ שְׂבַתוֹב ^(ישעיה כד) וְחִפְרָה הַלְבָנָה
 וּבֹשֶׁת הַחֲמָה.

חקב טנע - בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי יֵצְאוּ הַזֹּרְעִים שָׁל
 הָאֵילָנוֹת, מִשּׁוֹם שְׁהוּא ח"ק בט"ן, וְהִיא ה'
 שְׁנַאֲמַר בָּהּ ^(שמות ב) וַתֵּשֶׁם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתֵּשֶׁם
 בַּסּוּף שָׁל הַתּוֹרָה בְּרִי לְכַסּוֹתוֹ בַּגְּלוּת, שְׁעָלִיו
 נַאֲמַר ^(שם א) כָּל חֲפֵן הַיֶּלֶד הַיֹּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ.

שְׁהִיא אֹר הַתּוֹרָה, שְׁהוּא אֹר, תִּשְׁלִיכֶהוּ. וְכָל
 הַבַּת, שְׁהִיא נֵר מְצוּתָהּ, תּוֹרָה שְׂבָעֵל פָּה -
 תְּחִיּוֹן. כָּל אֵלוֹ שְׂבִיתְגָּדְלוֹ בָּהּ, מִשּׁוֹם שְׁהִיא עֲתִיד

לְהוֹצִיא מוֹשִׁיעַ. וְלֹא עָשׂוּ כַּךְ הַמִּלְדוֹת, שֶׁהֵם
 בְּעֲלֵי הַמַּשָּׁנָה, וְתַחֲיִין אֶת הַיְלָדִים, מִשּׁוֹם שֶׁהֵיוּ
 פוֹחֲדוֹת מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שם)
 וְתִירָאן הַמִּלְדוֹת אֶת הָאֱלֹהִים וְגו'. וּבִבְנֵי תוֹה
 הַיְלֹד הַיָּאֲרָה בּוֹ תִשְׁלִי"כְהוּ. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ
 בְּזַהֲרַת הַרְקִיעַ וְגו'.

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי אֶלֶף הַשְּׁשִׁי, בּוֹ יִגַּל פּוֹק, בּוֹ יִגַּל
 פִּרְקוֹן וְזֶרַע קְדוֹשִׁים, וְעֲלִיו נֶאֱמַר (בראשית לא)
 יִגַּר שְׁהֲדוֹתָא, וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גַּלְעָד. וְהַצְּדִיק הוּא
 עֲנִי. וְשְׁנֵי מְשִׁיחִים יִקוּמוּ בָּהּ, אֶחָד כְּנַגְדַּת בֵּית
 רֵאשׁוֹן, שְׁתִּיָּא ה' הַעֲלִיזוֹנָה, וְהַשְּׁנִי כְּנַגְדַּת בֵּית שְׁנִי,
 שְׁתִּיָּא ה' הַתַּחְתּוֹנָה, יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, מ"ה מִן
 מִשָּׁה שְׁשׁוּלֵט וְרוֹכֵב עֲלֵיהֶם. ע"ב תְּלוּזִים מִן י"הוּה
 י"הוּה י"הוּה אַרְבַּע פָּנִים שֶׁל אַרְיָה, אַרְבַּע שֶׁל שׁוֹר
 וְאַרְבַּע שֶׁל נֶשֶׁר, וְהֵם עוֹלִים אֶלֶף וּמֵאֲתַיִם, וְכֵהוּ
 רוֹכֵב מ"ה תִּיָּה שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא מִשָּׁה.

וְהַכֹּל מִתְעַכֵּב עַד שְׁיָבֵא שִׁילָה שֶׁהוּא מִשָּׁה
 בְּגִימְטְרִיָּא מ"ה, אַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ שְׁנַיִם

אחר אָלף ומאתים שָׁנים. וְכָל הָאֲרָבַע אוֹתוֹת
 יוֹרְדוֹת בְּצַדִּיק וְנִקְשָׁרוֹת בּוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא קָשָׁר שֶׁל
 יחוד, וְמִי הוּא? יְהו"ה הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי מֵאִיר
 בְּצַדִּיק, לְהַקִּים בּוֹ אֶת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אֲדֹנָי, דִּין
 בְּגִלוֹת.

וּמִשּׁוֹם שֶׁהַצַּדִּיק נִקְשָׁר בְּגִבּוֹרָה שֶׁמִּשָּׁם הָעֵשֶׂר,
 הַשְּׂמַאל דּוֹחָה, וְלֹא יִנָּאֵל מִשָּׁם עַד
 שִׁיתִּקְשָׁר הַצַּדִּיק בְּיָמִין, שֶׁהוּא עָנִי וְחָכָם, שֶׁשָּׁם
 הַצַּדִּיק הוּא מְסֻכָּן וְחָכָם, וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר
 בְּחֻכְמָתוֹ. מִי הָעִיר? זֶה יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר כֹּה
 וְנִלְבְּדָה הָעִיר, וְלֹא יָמוּת מְשִׁיחָהּ. וּמִשּׁוֹם עֲנִיּוּתוֹ
 וְחֻכְמָתוֹ יֵצִיל אֶת הַקְּרִיָּה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עָנִי וְחָשׁוּב
 כְּמַת.

וְעַתִּידִים שֶׁלֹּא יִשָּׂאָרוּ בַּתּוֹרָה אֲלָא אֶחָד מֵעִיר
 וּשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָהּ. אֶחָד מֵעִיר - שְׁמִינִן
 עַל הַקְּרִיָּה, וְזֶה שִׁילָה, שֶׁדִּרְגָתוֹ הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.
 וּשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָהּ - שְׁנֵי מְשִׁיחִים מֵהַצַּד שֶׁל שְׁנֵי
 עֲמוּדֵי הָאֱמֶת שֶׁהִגְנוּ עַל מְשַׁפְּחָהּ שֶׁהֵם עֲשִׂירִים

בְּתוֹרָה וּבְנְבוּאָה. וְהָאֲחֵרִים כָּלָם עֲנִיִּים בְּתוֹרָה
 וּבְנְבוּאָה. וּבְזִכּוֹת שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים, וּבְעֲנֵי שְׁלָחֵם,
 יִנְצְלוּ מִמִּיתָה וְצָרוֹת וַיִּפְקֹד בְּרַחֲמִים. וּמִשּׁוֹם זֶה
 שָׁמַאל דּוֹחָה וַיִּמִּין מִקְרָבָתָה.

שקו צית - פיום השביעי, שהוא האלף השביעי,
 בה קץ תימין. וסוד הדבר - כוז"ו במוכס"ז
 כוז"ו, י"י אלהינו י"י. אלהינו היא השכינה
 העליונה, עליה נאמר (רות ג) ונאלתיך אנכי חי ה'
 שכבי עד הבקר, וזהו פי יום נקם בלפי. ועוד,
 ללב"י גליתני. זה השם של שבועים ושנים שמות בו
 נבנה בית המקדש שהוא זרוע ימין, ובו נבנה
 העולם שהיא שכינה. זהו שכתוב (תהלים פט) אמרתי
 עולם חסד יבנה, והוא חסד, שבועים ושנים שמות,
 ועליהם נאמר הנה ה' רכב על ע"ב קל ובא
 מצרים. ע"ב זה י' י"ה יה"ו יהו"ה. תרי פאן עשר
 אותיות, ועולות לשבועים ושנים בחדשפון, ותלוים
 מהם שבועים ושנים שמות, ואלו הם.

וְהָיוּ ילְיָי סִימָט עַל־ם מֵהַשֵּׁשׁ לַלַּיִת אַבְנֵי כַהֲנָת
 הַזֵּהוּ יְאֵלֶּךְ לֹא־וֹ הַהֲעֵי יוֹלֵל מִבְּנֵי הַקִּיָּם
 לֹא־וֹ בְלִי לֹוֹ פַה־לֵּל נִלְכָּךְ יִיִי מִלֵּה חַה־וֹ נֵת־הַ
 הַאֲנֵי יֵרֵת שֵׁא־הַ רִיִּי אֹו־ם לִב־ב וְשֵׁר יֵח־וֹ
 לַה־ח כֹּו־ק מִנְד־ד אֲנִי חֵע־ם רַה־ע יִיִו הַה־הַ
 מִיִּךְ וּוֹל יֵל־הַ סֵא־ל עֵר־י עֵשֶׁל מִיֵּה וְה־וֹ דֵנ־י
 חַח־ש עִמ־ם נִנֵּא נִיֵּת מִבְּנֵי פֹו־י נִמ־ם יִיֵל
 חֵר־ח מִצֵּר וּמִב־ב יֵה־הַ עֵנ־ו מַח־י דִמ־ב מִנִּק
 אִיע־ח בִּו־ו רֵא־הַ יִב־ם הִיִּי מֹו־ם וְה־וֹ אֲנִי וְה־וֹ
 רֵאִשֵׁי תִבּוֹת וְא־וֹ, שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שְׁלֵשׁ רַחֲמִים,
 עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה נד) וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבֹּצֶךָ.

וְאֵלֹוּ הֵם שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת תְּרַחֲמִים שְׁפָרַת עִם
 מֹשֶׁה לְהוֹצִיא בָּהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הַגָּלוּת,
 וַיֵּשׁ בָּהֶם שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם תִּבּוֹת, שְׁהֵן חֶסֶד זְרוּעַ
 יָמִין, וּבָהֶם מְאֹתִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן
 גְּבוּרָה. וְאוֹתֵן הַתִּבּוֹת נִכְנָעוֹת תַּחַת הַתִּבּוֹת, וְזֵהוּ
 וַיַּעֲבֹר, עִב־ב רִיִּו. וְזֵהוּ הֵנָּה ה' רִכֵּב עַל עֵב קַל.
 וְזֵהוּ י' יֵה־הַ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ
 וְא־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ יֵה־וֹ

אותיות, ויוצאות מן י' י"ה יה"ו יהו"ה, וזהו הנה
ה' רכב על ע"ב ק"ל.

באותו זמן, (שם מב) ה' פגבור יצא באיש מלחמות
יעיר קנאה יריע אף יצריח על איביו
יתגבר. יריע - בתקיעה, וזה רביע. יצריח -
בשברים, ואלו שני גרשין. על איביו יתגבר -
בתרועה, וזהו שלשלת, ויהי פרושה.

באותו זמן שופר מהפך בדמא, זקף קטן, זקף
גדול. מה זה מהפך? אלא מהפך
ממשלת האמות של העולם, לממשלה של
ישראל. ובאותו זמן והפכתי אכלם לששון. זקף
גדול זקף קטן. ובאותו זמן יתקיים (ישעיה ס) תקטן
יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה
אחישנה. ויהי פרושה, אם זכו - אחישנה, ואם
לא זכו - בעתה, בעת ה'.

צריך לדעת מה זה עתה שעליה נאמר (תהלים קיט)
עת לעשות לה' הפרו תורתך, וזה יש עת
יש עת. זהו שכתוב (ויקרא טז) ואל יבא בכל עת אל

הקִדְשׁ. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר (קהלת ה) עֵת לְכַבּוֹת וְעֵת לְשַׁחֲוֹק. וְסוּד הַדְּבָר - מִיָּד שְׂיָבֵא בְּכִיָּה, עֵת שֶׁל דַּחֲק לְיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יִהְיֶה לָהֶם עֵת גְּאֻלָּה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ירמיה ל) עֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמָּנָה יִוָּשַׁע. שְׂפָתֵי רַבִּים הָיוּ עֵתוֹת שֶׁל צָרָה, וְזֶהוּ שְׂפָתוֹב (תהלים ט) מִשָּׁנֵב לְעֵתוֹת בַּצָּרָה.

מִי (דף קלד ע"א) יָכוֹל לְדַעַת הָעֵת הַהִיא בִּינִיָּהֶם? אֵלֶּא עֵת שֶׁל בְּכִיָּה הִיא, וְסוּד הַדְּבָר - בְּכִי יָבֵאוּ. בְּכִי שֶׁל דְּלוּת, שְׂפָךְ עוֹלָה חֲשָׁפוֹן בְּכִי פְחֲשָׁפוֹן ד"ל. וְכִיּוֹן שְׂרָאָה מִשָּׂה הַדַּחֲק תָּזֶה שֶׁל דְּלוּת לְיִשְׂרָאֵל, גְּאֻמַר בּוֹ וְהִנֵּה נֶעַר בְּכָה. מִיָּד מַה פְּתוֹב אַחַר בְּכִיָּה? וַתַּחֲמַל עָלָיו, בְּפָדוּת. וְסוּד הַדְּבָר - וַיִּתְמַהֲמַה וַיִּחְזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׂתֵי בְנֵתָיו בְּחֲמַלַת ה' עָלָיו. שְׂפָךְ עֵתִידִים לְהִיּוֹת בְּדוֹר שֶׁל הַגְּלוּת הָאַחֲרוֹנָה, כְּמוֹ אוֹתָם אֲנָשֵׁי סְדוּם וְעַמּוֹרָה. וּמִיָּד וַיִּצְאֵהוּ וַיִּנְחָהוּ מִחוּץ לָעִיר. וַיִּצְאֵהוּ - מִן הַגְּלוּת. וַיִּנְחָהוּ - מִמִּי הַמַּבּוּל.

וְעוֹד, וְהִנֵּה נֶעַר בְּכָה, ב"ו כ"ה, שְׁנֵאמַר בּוֹ וַיִּפֶן
 ב"ה וּב"ה. וְהוּא כָּלוּל מִחֲמָשִׁים שְׁעָרִים
 שֶׁל בֵּינָה שְׁנַמְסְרוּ לְמִשְׁהָ, וּבָהֶם וַיָּד אֶת הַמְצָרִי,
 וּבָהֶם הִכָּה חֲמָשִׁים מַכּוֹת בְּמְצָרִים, וְעֲלִיָּהֶם נֹאמַר
 מִי יִרְפָּא לָךְ. וְהוּ שְׁכַתּוֹב מְחַצְתִּי וְאֲנִי אֶרְפָּא. בְּמָה
 שְׁמַחְצְתִּי אֶת הַמְצָרִיִּים, אֲנִי אֶרְפָּא לָךְ. וּבְשִׁבִיל
 זֶה מָה אֶעֱיִדְךָ. וְשִׁלְמוֹת הַכְּתוֹב - תִּפְתּוּ יְרוּשָׁלַיִם,
 מָה אֲשׁוּהָ לָךְ וְאֶנְחַמְךָ, כִּי גְדוֹל פִּיִּם שִׁבְרָךְ מ"י
 יִרְפָּא לָךְ. מִיָּד שׁוֹפֵר הוּלֵךְ אֶתְנַח יְתִיב.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְעוֹרֵר מְשִׁיתָ, שְׁהוּא כָּמוֹ נַח
 שְׁנֵאמַר בּוֹ זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׁנוּ, שְׁהוּא
 כְּבֹד הַמְּלָאכָה. וַיַּעֲצֹבוֹן יְדִינוּ, שְׁנֵאמַר בָּהֶם אֲשֶׁר
 עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרְךָ. וְזֶהוּ אֶתְנַח, אֶת הָאֱלֹהִים
 הַתְּהִלָּךְ נַח (בראשית ו'). וַיִּתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעָרַב
 רַב מ"ץ וְתַב"ן שְׁאוֹר וְחַמִּין.

וַיִּשְׁאַרוּ יִשְׂרָאֵל סֶלֶת נִקְיָה, שְׁעֲלִיָּהֶם נֹאמַר (דברים
 כה) תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְלֵק מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם. שְׁחָם שְׁנֵשְׂאָרוֹ מִמִּי הַמְּבּוּל שְׁנֵאמַר בָּהֶם

וּמְחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם, שְׁהֵם הָיוּ עוֹמְדִים עַל
 יִשְׂרָאֵל בְּחַמֵּשׁ, מִשּׁוּם שְׁהֵם רְאִשִּׁים עֲלֵיהֶם בְּנִלּוֹת.
 וּמִיָּד שְׁנַמְחוּ, יוֹשֵׁב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כִּסְאוֹ,
 שְׁנִשְׁבַּע שְׁבוּעָה שְׁלֵא יֵשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד שְׁיַמְחוּ מִן
 הָעוֹלָם. וְהוּ שְׁכַתוּב כִּי יָד עַל כֶּסֶף יֵה מְלַחֶמָה וְגו'.

וְזֶהוּ אֲתַנַּח יְתִיב.

בְּאֹתוֹ זְמַן שְׁיוֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא, יִמְחַל לְיִשְׂרָאֵל
 מִכָּל הַחַטָּאִים שְׁעָשׂוּ. וְהוּ שְׁכַתוּב וְעַתִּיק
 הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוֹשׁוּ כְּשֶׁלֶג לְבָן. לְקַיִם אִם יִהְיוּ
 חַטָּאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ. כִּסְאוֹ שְׁכִיבֵי אֵשׁ,
 אִם יֵאָדְיִמוּ כְּתוּלַע כְּצִמְרֵי יִהְיוּ. וְעוֹד, אִם יִהְיוּ
 חַטָּאִיכֶם כְּשָׁנִים - מִהַצַּד שֶׁל יִצְחָק, כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ
 - מִהַצַּד שֶׁל אַבְרָהָם, שְׁבוּ מִתְּלַבְנִים.

בְּאֹתוֹ זְמַן שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ,
 מִיָּד נָח. וְתַנַּח הַתְּבָחָה, שׁוֹרָה עַל הָרִי
 הַקְּלָלָה לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין, שְׁהֵם הָרִי אֲרָרַט, הַתְּרִים
 הַחֲשׁוּבִים שֶׁל הַנְּלוֹת אֲרוּרִים בְּנִלּוֹת. וְהוּ שְׁכַתוּב
 (דברים כח) אֲרוּר אֲתָה בְּעִיר וְאֲרוּר אֲתָה בְּשָׂדֶה.

שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן יוֹרְדִים כָּל הַקְּלָלוֹת עַל יִשְׂרָאֵל כִּדְרֵי
 שְׂיִתְכַפְּרוּ מִחַטָּאֵיהֶם, וְכָל הַזְּכוּיֹת
 יוֹרְדוֹת עַל הָרָשָׁעִים לְקַבֵּל בָּהֶם שְׂכָרָם, וְסוּד
 הַדָּבָר - וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ.
 עֲלִים - עוֹלָיִם הַזְּכוּיֹת. וְיֹרְדִים - יוֹרְדִים הַחַטָּאִים.
 וְהַכֹּל עוֹלָיִם וְיֹרְדִים בְּסֶלֶם תְּזֶה. וּבִטְעָמִים הוּא
 סֶלֶם. וְזֶהוּ שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ רַבִּיעַ דְּרָגָה, שְׁנֵי טְעָמִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן עוֹלָה הַזְּכוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה,
 וְיֹרְדִים חוֹבוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂבָאוֹרְנוֹ. מַה זֶה
 עֲלִים וְיֹרְדִים? אֵלֶּא מִי שְׂחַטָּאוֹ יוֹרֵד - זְכוּתוֹ
 עוֹלָה. בְּאוֹתָהּ דְּרָגָה שְׂהוֹרִידוֹ אֶת הַשְּׂכִינָה עַד
 עֶפְרָה, כִּי יוֹרְדִים אוֹתָם שְׂהוֹרִידוֹ אוֹתָהּ. וּבְמָה
 שְׂחַטָּא יוֹרְדִים, כִּי הַשְּׂכִינָה שְׂחַטָּא מִזֶּלֶם עוֹלָה עַד
 שְׂמִנְיָעָה לְמָקוֹם שְׂהוֹרִידוֹ אוֹתָהּ מִשָּׁם. וּמִיָּד
 שְׂעוֹלָה לְמָקוֹמָהּ, מִיָּד הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל
 אוֹתָהּ בְּיָמִין. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (בראשית ח) וַיִּשְׁלַח יְדוֹ
 וַיִּקְחֶהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֵל הַתִּבְּהָ.

באותו זמן והמים היו הלוך וחסור, שהם ערב
 רב, עד החדש העשירי. בעשירי באחד
 לחדש נראו ראשי ההרים, שהם האבות,
 ומתעוררת זכותם על ישראל. שעד אותו זמן
 תמה זכות אבות. משם ואילך תלה זכות אבות
 באותו זמן, ובכן צדיקים יראו וישמחו וגו'
 ותרשעה בלה בעשן תכלה וגו'. בכן ודאי, שהוא
 חסד ורוע ימין פסא, משום שהפסא מתתקנת
 בימין. והו שפתוב והוכן בחסד פסא, ובה ותמלך
 אתה הוא ה' אלהינו.

באותו זמן שהקדוש ברוך הוא יושב על פסא
 של חסד שהוא של רחמים, נאמר אל
 מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בתסידות.
 באותו זמן ולא יבנה עוד מוריד.

וכל זה מצדו של עין החיים. ומצד של העין של
 טוב ורע, האתרוג דומה לצדיקים, ותרם
 לבינונים, וערבה לרשעים. ובשכינה נאמר בה
 ומלכותו בכל משלה. אף על גב שפאמר בה עין

חיים היא למחזיקים בה. היא שולטת על עין
הדעת טוב ורע, מהצד שלו היא קרובה למלך.
(ומהצדדים הללו לפעמים הנקבה היא קרובה למלך). זהו שכתוב בזאת
יבא אהרן אל הקדש, מצד הימין. היא לפעמים
רחוקה ממנו מצד השמאל. ואל יבא בכל עת אל
הקדש. מצד הימין היא לא מקבלת טמאה. טוב
הוא ימין. אבל מקומה מקבלת טמאה מרע ומות,
באותו מקום אין לו קרבה. (אל הקדש, היא לא מקבלת טמאה,
אבל מקומה טוב מקבלת טמאה מרע, ומאותו המקום שאין לו קרבה).

ושם צריך להקריב קרבן, וקטרת להרחיק רוח
טמאה מאותו המקום, ולקרב הזכות לשמאל
הגבירה, ולהרחיק משם השפחה. ומשום זה כל
השמות יש בה.

שנוי מעשה זה שבת. שהיא כל מעשיו בלאחר
יד, וסוד הדבר - בלאחר יד, כל - שהוא
צדיק, אחר יד - שהיא שכינה, זה שנוי מעשה.
ובזמן שהיא בלאחר יד, אין שם בריעה שנאמר
בה כל הכורע כורע בכרוך. שועל בזמנו השתתחה

לו. שְׁבוּמֵן שֶׁהִיא בְּלֹא־חֵר יָד, נִעֲשִׂית זָנָב. וְעַם כָּל
זֶה שֶׁאָמְרוּ שׁוֹעֵל בְּזִמְנוֹ הַשְּׁתַחֲוֹה לֹא בְּמִקְוֹמוֹ.

אָבֵל חוּץ לְמִקְוֹמוֹ תִּהְיֶה זָנָב לְאֲרִיזוֹת, וְאֵל תִּהְיֶה
רֹאשׁ לְשׁוֹעֲלִים. שְׁחֵרֵי צְדִיק גָּמוּר - אֵף עַל
גַּב שְׂיָרֵד מִדְּרָגָתוֹ וְנִעֲשֶׂה זָנָב לְאֲרִיזוֹת, עָלְיוֹ נֶאֱמַר
(תהלים לו) לֹא רָאִיתִי צְדִיק נִעְזָב. מָה הַזָּנָב שָׁלוֹ?
אוֹתוֹ הַקּוּץ שֶׁל הָאוֹת ד' מִן אַחֵר, שֶׁהִיא י' קַטְנָה,
הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, עָלְיוֹ נֶאֱמַר (משלי כד) כִּי שָׁבַע
יִפּוֹל צְדִיק וְקָם.

בֵּא וּרְאֵה, הַגְּלָגּוּל שֶׁל אוֹת ו' הוּא שְׂיֹצֵא
בְּשַׁעְתּוֹ, שֶׁעָלְיוֹ נֶאֱמַר מִזֵּל שַׁעַה גּוֹרָם. כְּמוֹ
שֶׁבְּאֲרוֹהַ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, אֵין ^(דף קלד ע"ב) מִזֵּל יוֹם גּוֹרָם,
אֵלֹא מִזֵּל שַׁעַה גּוֹרָם. בְּאַבְרָהָם מָה כְּתוּב בּוֹ
כְּשֶׁבֵא בְּגִלְגּוּל? (בראשית י"ט) וַיִּשָּׁכֶם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל
הַמָּקוֹם, כִּדִּי לְהִקְדִּים אוֹתָהּ. מָה כְּתוּב בְּיִצְחָק
בְּגִלְגּוּלוֹ? (שם כד) וַיִּצָּא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה לְפָנֹת
עָרְב. יָצָא אֵלֶיהָ לְשָׂדֶה, מִשׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר כָּהֵן (ירמיה ט)
מִי יִתְּנֵנִי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרָחִים.

אַחַד - לְהַקְדִּים לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בַּבֶּקֶר, וְהַשְּׂנִי -
לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בְּעֶרְבּ. מַה פְּתוּב בְּיַעֲקֹב?
 (בראשית כח) וַיִּפְנֶעַ בַּמָּקוֹם. פָּנַע בָּהּ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁפוּגֵשׁ
 בָּהּ, כְּמוֹ יַעֲקֹב שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר וַיִּלֶן שָׁם. וְאוֹתָהּ לִינָה
 הִיא לְוִיָּה. מִיַּד שֶׁפָּנַשׁ בָּהּ, (שם לב) וַיִּפְנְעוּ בּוֹ מִלְּאֲבֵי
 אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה שֶׁפָּנַשׁ בָּהּ, הִיָּה שׁוֹמֵר אוֹתָהּ
 וְלֹא הִתְאַחַד אִתָּהּ עַד שֶׁבָּא בַּעֲלָהּ. וְזָחַו (שם כח) וַיִּלֶן
 שָׁם כִּי בָּא הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁבִשְׁבִּילּוֹ (שם לב) וַיִּזְרַח לוֹ
 הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא מִשָּׁה שֶׁבָּא בּוֹ בְּגִלְגּוּל רוּחוֹ שֶׁל
 מִשָּׁה.

וּמִשׁוֹם זֶה יַעֲקֹב וּמִשָּׁה הָיוּ עוֹמְדִים בְּדַרְבָּנָה אַחַת
 בְּעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, אֲבָל זֶה בַּגּוֹף, וְזֶה
 בְּנִשְׁמָה שָׁלוֹ. וּמִשׁוֹם זֶה אֵין הַשָּׁעָה עוֹמְדַת לְכָל
 אָדָם, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה בְּלִי בַּעֲלָהּ. וּמִשׁוֹם זֶה,
 בְּשִׂדְחָקָה הַשָּׁעָה לְרַבֵּי פְּדָת, וְאָמַר, אִם תִּרְצֶה
 שְׂאֲחָרִיב הָעוֹלָם, וְאֶפְשֶׁר שְׂתַפְּל בְּשָׁעָה שֶׁל
 מְזוֹנּוֹת, וְאוּלַי שְׂתַפְּל.

מַה זֶה וְאוּלַי? אֵלֶּא וְאוּלַי אִם יִרְצֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שְׂתַפֵּל בְּשַׁעַה שְׁל מְזוֹנוֹת. שְׁתִּירִי אִשְׁתּוֹ
 עֲשֶׂתָהּ, וְאוּלַי אִם רוּצֶה בַּעֲלָהּ שְׂיִתְּיָהּ מְקַיֵּם מַה
 שְׁתִּירִי עֲשֶׂתָהּ בְּלִי רִשׁוֹת שְׁל בַּעֲלָהּ. וְכִמוֹ זֶה אִין
 הַשַּׁעַה עוֹמְדָת, שְׁתִּירִי שְׂכִינָהּ, לְאוֹתוֹ אָדָם, אֵלֶּא
 אִם יָבֵא בְּגִלְגּוּל בְּאוֹתוֹ הָאָדָם (בַּעֲלָהּ) שְׁל אוֹתָהּ
 הַשַּׁעַה. וְסוּד הַדְּבָר - בְּזֹאת יָבֵא אַחֲרָן אֶל הַקְּדוֹשׁ.
 וּבְלִי בַּעֲלָהּ נֶאֱמַר (ויקרא טו) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל
 הַקְּדוֹשׁ. (שם) וְהִזְדַּר הַקְּרֵב יוֹמָת. וְאִין מִיתָה אֵלֶּא
 עֲנִיּוֹת. וְהִזְדַּר הַזֶּה לֹא בְּזֶר אַחֲרָן שְׁל מוֹם זֶר, אֵלֶּא
 זֶר מִבַּעֲלָהּ.

אִשְׁרֵי מִי שְׂנַפְנַנֵּשׁ בְּשַׁעַה שְׂנַבְרָא מִשִּׁשְׁתַּיִם יְמֵי
 בְּרֵאשִׁית, שְׁלְכָל נְשָׁמָה יֵשׁ עֵת וְזִמְן
 בְּגִלְגּוּל, בְּכִמוֹ שְׂאֵמַר קִתְּלָת (קהלת ג) לְכָל זְמַן וְעֵת
 לְכָל חֶפְזָן תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה הַתַּחַתוֹנָה,
 שְׁתִּירִי זְמַן וְעֵדָן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה וּלְכָל גִּלְגּוּל
 וְגִלְגּוּל.

וְהִיא עֵדוֹן וְעֵדוֹנִים וְחֲצֵי עֵדוֹן. שְׁכַל הָעֵדוֹנִים יָפָה.
 מַה זֶה וְחֲצֵי עֵדוֹן? אֵלָּא כְּמוֹ פְּלַג הַמְּנַחָה,
 בְּשִׁמְאֵל נִחְלָקָת לְדִין, וּבִיָּמִין לְרַחֲמִים. בְּעֵמּוּד
 הָאִמְצָעִי נִשְׁלָמָת. וּבְשִׁנְחֻלָּקָת בְּיָמִין וּשְׁמֵאֵל,
 נֵאמָר בָּהּ לְאַסְתֵּר (אסתר ה) מַה בְּקִשְׁתֶּךָ עַד חֲצֵי
 הַמְּלָכוֹת וְתַעֲשֵׂ. וְהִיא כַּח יְהוֹ"ה, חֲצֵי שְׁלֵה יַד
 יָמִין, וְחֲצֵי שְׁלֵה יַד שְׁמֵאֵל. בְּנֶגֶד שְׁנֵיהֶם הַזְּכִיר
 קַהֲלַת עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנָה פְּעָמִים עֵת. וְהוּ שְׁפָתוֹב
 (קהלת ג) עֵת לְלֶדֶת וְגו'.

רָאָה שְׁלֵה הַצְּלִיחַ - וְנָתַן אֶת הַפִּיִת אֶת אֲבָנָיו
 וְאֶת עֲצָיו, וְהִרְכִּיב אוֹתוֹ בְּגוֹף אַחֵר, בְּמִי
 שְׁמֵרְכִיב אֵילָן מִמִּין תְּפוּחִים בְּמִין חֲבוּשִׁים, וְשֵׁם
 מִשְׁתַּנָּה הָאֵילָן וְהַפְּרִי שְׁלוֹ. וְזֶהוּ שְׁנוֵי הַשֵּׁם. רָאָה
 שְׁלֵה הַצְּלִיחַ - עוֹקֵר אוֹתוֹ מִשֵּׁם, וּמִשְׁנָה אוֹתוֹ
 בְּכָל מַעֲשָׂיו מִכָּל מַה שֶּׁתִּיהָ בְּרֵאשׁוֹנָה וּמִכָּל
 הַצְּיוּרִים שְׁלוֹ, וְסוּד הַדְּבָר - (איוב יד) מִשְׁנָה פָּנָיו
 וְתִשְׁלַחְתּוּ.

הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גְּבֹרָה.
 בְּקִרְבָּע שְׁשָׁם נִטַּע אוֹתוֹ וְהִצְלִיחַ וְהִתְפַּשְׁטוּ
 פָּנָיו וְשָׂרְשָׁיו עַד אֶלְפֵי דוֹר, זוֹ הַשְּׂכִינָה. וְהוּא שְׂכַת־טוֹב
 דְּבָר צְנוּה לְאֶלְפֵי דוֹר. וְעֲלִיָּהֶם נֵאמַר (שיר ח) הָאֶלְפֵי
 לְךָ שְׁלֵמָה. וְאֱלֹהִים אֶלְפֵי עוֹלָמוֹת שֶׁל כְּסוּפִים
 שְׁהֲרָבִיב אֶת הָאָדָם עַל כָּלָם, וְסוּד הַדְּבָר - (דברים
 ח) וְעֲשֵׂה חֶסֶד לְאֱלֹפִים. לְמִי? לְאֶהֱבִי וּלְשִׁמְרֵי
 מִצְוֹתָיו לְאֶלְפֵי דוֹר (שם ז). כִּי־וַיִּזְוֶן שְׁהִצְלִיחַ בְּכָל גְּלוֹלוֹ
 וּבְכָלָם נִטְהַר וְהִצְלִיחַ, נֵאמַר כּוּ וְעֲשֵׂה חֶסֶד
 לְאֱלֹפִים.

אֲבָל לְרִשְׁעִים שְׁלֵא מִצְלִיחִים בְּכָל מְקוֹם, מַה
 בְּתוֹב בָּהֶם? יִפְלֵ מִצְדָּדֵי אֶלְפֵי. אֵינִן לָהֶם
 חֶלֶק בְּאֶלְפֵי הָעוֹלָמוֹת הַלְלוּ. וְסוּד הַדְּבָר - (קהלת ח)
 וּבְכִן רָאִיתִי רִשְׁעִים קְבָרִים וּבָאוּ וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ
 יִתְלָבוּ. מַה זֶה וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ יִתְלָבוּ? שְׁחָרֵי אִם
 הֵם רִשְׁעִים, אִזּוֹ לֹא הָיָה לָהֶם מִמְקוֹם שֶׁל קְדוּשָׁה?
 אֲלֵא וַדָּאִי וּבְכִן רָאִיתִי רִשְׁעִים, מִשׁוּם הַרְשָׁעוֹת
 שֶׁלָּהֶם אֵינִן לָהֶם חֶלֶק בְּקְדוּשָׁה.

בין כך הנה מודמן תוקן של תוקנים אליו, ואמר
 לו, לא כל הרשעים שוים, שיש רשע גמור,
 ויש רשע שאינו גמור. הרשע שאינו גמור יש לו
 חלק בקדשה ויש לו חלק בפטמאה, ששניהם
 התערבו בו, ועל זה נאמר ראיתי רשעים קברים
 ובאו וממקום קדוש יהלכו, ולא אמר ראיתי
 רשעים גמורים. שחרשע הגמור אין לו חלק
 בקדשה ודאי.

אבל רשע שאינו גמור, יש לו חלק בקדשה. וכדי
 להפטר מתפטמאה, מורידים אותו בגלגול,
 ולזה אין שעה ועת וזמן ידוע, אלא יבא פמה
 פעמים בגלגול עד שיפטר מאותה תהומת. לאמן
 שהיה לו כלי של פספס מערב במין אחר, רצה
 לבררו וללכנו, מה עשה? היה יוצק אותו בכלי
 פמה פעמים, וזרקו לאש עד שהתברר והתלכנו,
 וסוד הדבר - (איוב כב) אשר קמטו ולא עת נחר יוצק
 יסודם.

אֵיזָה נִהָר? זֶה נִהָר דִּינֹר שְׁשָׁם יוֹצֵק הַנְּשָׁמָה עַד
 שְׁמֵת־לִבְנֵת. וְזֶה אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת?
 אֵלּוּ תִשַׁע מֵאוֹת שְׁבַעִים וְאַרְבָּעָה דוֹרוֹת
 שֶׁהִתְקַמְטוּ בְּלֹא עֵת וְהִסְתַּלְּקוּ בְּלֹא עֵת מִיָּדָם
 וּמִנֶּם, וְיִרְקוּ אֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגִלְגּוּל עַל
 כָּל דוֹר וְדוֹר, וְהִתְחַזֵּיר אֹתָם לְיִסּוּד.

וְזֶהוּ וְנִהָר יוֹצֵק יִסּוּדָם, שֶׁהֵם ד' יְסוּדוֹת שֶׁל
 אֲרַבְּעָה פְּרָצוּפִים, שֶׁהֵם פְּרָצוּף אָדָם
 וּפְרָצוּף אֲרִיָּה וּפְרָצוּף שׁוּר וּפְרָצוּף נֶשֶׁר, שְׁמֵמִנִּים
 עַל מֵים וְאֵשׁ וְרוּחַ וְעָפָר. אֲרִיָּה מְרַכְּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ
 מֵים. שׁוּר מְרַכְּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ אֵשׁ. נֶשֶׁר מְרַכְּבָה,
 וְגִלְגּוּלוֹ רוּחַ. אָדָם מְרַכְּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ עָפָר. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב וְאָדָם אֵל עָפָר יִשׁוּב.

עַל שְׁלֹשׁ חֵיוֹת נֹאמַר, הֵן כָּל אֵלֹה יִפְעַל אֵל
 פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם נֶבֶר. אָדָם צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר.
 בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקוֹ, וּפְרַח לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, (דף קלה ע"א) זִקְוֹ זִקְוֹ, עֲלִיף נֹאמַר (מלאכי ב) הֲלוֹא
 אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ. בְּדִיוֹקוֹן שְׁלֵמַעְלָה, אָבִינוּ

שְׁבַשְׁמִים. אֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ שְׁזַכֵּנוּ שִׁיְהִי לָנוּ בְּךָ
חֶלְקֵי.

וּמָה הָיָה? פִּשְׁתִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות כח) וַעֲשֵׂה
לָהֶם מְכַנְּסֵי בָד לְכַסּוֹת פֶּשֶׁר עֲרוֹת. אָמַר לוֹ
רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן שֶׁהִתְכַּסְּתָה בּוֹ הָעֲרוֹת - הוּא
טוֹב! אָמַר לוֹ, בְּנִי, לֹא כָּל הָעֲרִיּוֹת שְׁוִים. זֶה לֹא
הַקָּרִיב הַקָּרְבָּן הַזֶּה אֵלָּא לְקָרֵב אֶת עֲרוֹתוֹ לְה',
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא יח) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ
לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוֹת אֲנִי ה'. וּמָהִי עֲרוֹתוֹ?
הַזֵּהָמָה הַרְעָה, הָעֵרְלָה הַנִּקְבָּה, שֶׁעֵרְלָה הִיא
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ אָדָם תִּרְאֶשׁוּן מוֹשֵׁף בְּעֵרְלָתוֹ הִיא.

וּמָהִי הָאֵם שֶׁל הָעֲרֵבוּכָה הַרְעָה? פְּרִי הָעֵץ שֶׁל
טוֹב וְרָע, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִי
וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשָּׁה עִמָּהּ וַיֹּאכְלוּ. וּמָהִי?
לִילִי"ת, מִשָּׁם בָּאִים הָעֲרֵב רַב, שֶׁהֵם מְעַרְבִים
בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה א) הוּי גוֹי חָטָא, שֶׁהֵם
יִרְעוּ מִרְעִים בְּנִים מִשְׁחִיתִים וְגו'. וְאָמְרוּ אֵלָּה

אֶלְהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לְעֵגֹל. וּמִשׁוֹם זֶה (בראשית ד) וְאֵל קִיִּין
וְאֵל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וַחֲרִי נֹאמֵר בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (תהלים קמה) וַרְחֲמֵנוּ
עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְנֹאמֵר כִּי לֹא אֶחָפִיץ בְּמוֹת
הַמֵּת, וְקַבֵּל אוֹתָם, וְכֹל שָׂכֵן לְקִרְבָּנוֹ שֶׁל קִיִּין. אֵלֹא
שָׁחִיחַ רְצוֹנוֹ לְרַע, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. אֲבָל הַכֹּל הָיָה
רְצוֹנוֹ בְּקִרְבָּנוֹ לְקַרֵּב אֶת הַשְּׂכִינָה, לְאוֹתוֹ שֶׁנֹּאמֵר
בּוֹ (דניאל ז) וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוֹשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לְבָן,
וְשַׁעַר רֵאשׁוֹ כְּצֶמֶר נָקִי. בְּמָה? בְּאוֹתוֹ שֶׁהַקָּרִיב
מִכְבוֹרוֹת צִאֲנוּ וּמִחֲלִבְהֵן. וּמִשׁוֹם זֶה וַיִּשַׁע ה' אֶל
הַכֹּל. וַחֲרִי נִתְבָּאֵר.

וּמִיָּד כְּשֶׁלֹּא הִתְקַבֵּל קִרְבָּנוֹ שֶׁל קִיִּין, וַיִּחַר לְקִיִּין
מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֵל קִיִּין לָמָּה חָרָה לָךְ שֶׁלֹּא
הִתְקַבֵּל קִרְבָּנְךָ? אִם תִּיטִיב מַעֲשִׂיךָ בְּגִלְגּוֹל - שְׂאֵת
לָךְ בְּעוֹלָם וְתִתְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה, וְאִם לֹא - לְפִתַּח
חַטָּאת רַבִּין.

תָּנָה כָּאֵן אָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה וַיִּצִירָהּ, אָדָם שֶׁל
בְּרִיאָה, שֶׁבְּאֵרוֹחַ עַל תְּפִאָרֶת. מָה זֶה

בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵם? שְׁתֵּי הַדְּמִיּוֹת שָׁלוֹ לְמַעְלָה. אֵלּוּ הֵם
ו"ו, שְׁתֵּי וו"ן, הֵם שְׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת שֶׁל א' שֶׁהוּא
הָאָדָם שֶׁל הָאֱמֻצֶּע.

שֶׁהַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה הִיא דְמוּת אָדָם עֲלִיּוֹן,
שֶׁהוּא חֲכָמָה, וְהַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה
דְמוּת אָדָם, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֱמֻצְעִי. וְעוֹד, הָעַמּוּד
הָאֱמֻצְעִי בְּדִיוֹקָן שֶׁל כְּתָר, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.
וְאָדָם שֶׁל יְצִירָה צְדִיק בְּדִיוֹקָן הַחֲכָמָה. וּמִשּׁוּם זֶה
(מלכים א' ה) וַיְהוֹה נָתַן חֲכָמָה לְשָׁלֹמֹה. שֶׁהוּא צְדִיק
בְּרִית שָׁלוֹם, שָׁלוֹם ה'. וְשְׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה אָדָם שֶׁל
עֲשִׂיָּה, דְמוּת הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה.

וְעוֹד אָדָם מֵהַצַּד שֶׁל וַא"ו הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם, וְזֶה
אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אָדָם שֶׁל יְצִירָה, וְעִיר
אַנְפִּין מֵהַצַּד שֶׁל וַיִּצֶר. יו"י אֵלּוּ הֵם הַסְּפִירוֹת שֶׁל
בְּרִיאָה וַיְצִירָה וְעֲשִׂיָּה הַתַּחְתּוֹנִים. וְעוֹד, בְּרִאשִׁית
בְּר"א שִׁי"ת, וְהֵם אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה וַיְצִירָה וְעֲשִׂיָּה
הַתַּחְתּוֹנִים, וְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה וַיְצִירָה וְעֲשִׂיָּה
הָעֲלִיּוֹנִים.

וּמַצְאָנֵנוּ שְׁטֵמוֹנִים בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, שְׁאָדָם
 בְּחֻשְׁבוֹן קָטָן הוּא תִשָּׁע, וְכָל סְפִירָה
 נִקְרְאת אָדָם, וְהַשְׂכִּינָה הַתְּחִתּוֹנָה דְמוּת אָדָם.
 בְּרֵאשׁוֹנָה עֲלֵת הָעֲלוֹת אָמַר לְבִתָּר נַעֲשֶׂה אָדָם,
 יְהִיָה הָרֵאשׁ מִמֶּנּוּ, וְהוּ שְׂכָתוּב (שיר ז) רֵאשֶׁךְ עֲלֶיךָ
 בְּבִרְמָל.

הָרֵאשׁ הֵנָּה אֶחָד, וּמַצְחֵו וְשִׁתֵּי עֵינַיִם וְשִׁתֵּי אָזְנַיִם
 - הֵנָּה יִשָּׁע, וְשִׁתֵּי פָנִים וְחֻטָּם - הֵנָּה
 תִשָּׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם, הֵנָּה הִפָּה שִׁיְהִיָה עֲשִׂירִית,
 הַכֶּלֶל שֶׁל הַכֹּל. אָמַר לוֹ רַבּוֹן הָעוֹלָם, כָּל עֲמַל
 הָאָדָם לְפִיָהוּ, וְכָל גְּלָגוּלָיו לְפִיָהוּ, וְאַפְשָׁר שִׁינָתֵן
 בְּשַׁעָה שֶׁל מְזוֹנוֹת? אָמַר לוֹ, אֲנִי אֲשַׁתְּתֶף עִמָּכֶם,
 לֹא יְהִיָה עֲמַל בְּפִיָהוּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בָּרָא הַכֹּל בְּלִי
 עֲמַל וַיִּגִיעָה. וְהוּ שְׂכָתוּב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם
 נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צִבְאָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה עֲמַל תְּיָה לְמַעֲלָה וְחִסְרוֹן
 שֶׁל מְזוֹן? אָמַר לוֹ, בֵּן, שְׂאוֹתוֹ אָדָם קַדְמוֹן
 תְּיָה בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, מִשּׁוּם שְׁעֲלֵת הָעֲלוֹת

לא הָיָה מִשְׁתַּתַּף שָׁם, מִשּׁוּם שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הָיָה
 שָׁלֵם עִם נִקְבָּתוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר (בראשית א) נַעֲשֶׂה
 אָדָם, שֶׁהוּא נִקְבָּה, וְהִשְׁתַּתַּף שָׁם, שְׂאִינוֹ שׁוֹרָה
 אֵלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם.

אַחַר כֵּן יָרַד לְמַח, שֶׁהוּא חֲכָמָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה
 אָדָם. שֶׁהַמַּח הוּא אַחַד, וְנִחְלָק לְאַרְבָּעָה
 מַחִים - הֵנָּה חֲמִשׁ. וְשְׁנֵי בְּנָפִי רֵאָה וְשְׁתֵּי כְּלִיּוֹת
 שְׁנֵהֲשֻׁבוֹת עִמּוֹ מִבְּפָנָיִם - הֵנָּה תִּשְׁעַ. וְאָמַר נַעֲשֶׂה
 אָדָם, זֶה הַלֵּב, שֶׁיִּהְיֶה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

וְאַחַר כֵּן יָרַד לְגוֹף וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. שֶׁעַל הַגּוֹף,
 צָוָאָר וְקָנָה וּוְשָׁט - הֵנָּה שְׁלֵשׁ, וְהַגּוֹף וְשְׁתֵּי
 הַזְּרוּעוֹת - הֵנָּה שֵׁשׁ, וּבְרִית וְשְׁתֵּי שׁוֹקֵימ - הֵנָּה
 תִּשְׁעַ. נַעֲשֶׂה אָדָם - הָעֲשִׂירִית לְכֹל, זֶה הַנִּקְבָּה.
 בְּכֹל מָקוֹם הַנִּקְבָּה זֶה הִיא שְׁלֵמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
 וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְכֵן הוֹלֵךְ בְּכֹל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכֹל
 סְפִירָה וּסְפִירָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, עַד שְׁנִכְלָלָת
 הַשְּׂכִינָה בְּכֹל סְפִירָה וּבְכֹל אֵיבָר.

בְּאֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁנִּשְׁלְמוּ כָּל הָאֵיבָרִים בָּהּ, כָּל אֶחָד
 לְעֶשֶׂר כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אַחַר
 כֵּן יוֹרֵד לְאַרְבַּע חַיִּוֹת שְׁמֵהֶם נִטְלָא אָדָם שֶׁהֵם
 יְהו"ה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׁתַּחֲוֶה תְּשַׁכְּנֶנָּה כְּלוּלָה
 מִכָּל צַד. וְכֵן יוֹרֵד לְמַטָּה לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְאָמַר
 נַעֲשֶׂה אָדָם, וְכֵן לְמַטָּה בְּבְנֵי אָדָם. וְאֶלְעֶזֶר בְּנֵי,
 נִקְטָא אֶת הַכָּלָל הַזֶּה בְּיָרֵךְ - שֶׁכָּכֵל מְקוֹם שְׂאִינְ שָׁם
 שְׁכִינָה, אִינְ שָׁם שְׁלֵמוֹת, וְעֵלֶת הָעֲלֹת לֹא שְׂרוּי
 שָׁם. וּמִשּׁוֹם זֶה הָאָדָם בְּלֵי הַנִּקְבָּה הוּא פָּגוּם וְלֹא
 שׁוֹרָה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעֶזֶר
 וְכָל הַחֲבָרִים שֶׁל שָׁם, אֵלֹו לֹא בָּאֵנוּ לְעוֹלָם אֵלֹא
 לְשִׁמְעַ זֹאת - מִסְּפִיק.

וְעוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַפְּרָכוֹת אִינְ יוֹרְדוֹת עַל
 בֵּיתוֹ, וְלֹא הַנְּבִיעָה, עַד שֶׁתְּשַׁכְּנֶנָּה מִתְּחִלָּתָה
 עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית ב) כִּי לֹא
 הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. לָמָּה? מִשּׁוֹם שֶׁאָדָם
 אִינְ, שֶׁעָלָיו נִיֶּאֱמַר (יחזקאל מד) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתָהּ,
 וְאָדָם לֹא נִקְרָא בְּלֵי נִקְבָּה, וּמִשּׁוֹם זֶה כִּי לֹא
 הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְכֹהוּ, וְכָל הַבְּנֵינִים הָיוּ תְּרַבִּים
 וַיִּבְשׂוּ בְּלִי נְבִיעָה, עַד שֶׁבָּאָה הַשְּׂכִינָה.
 וּמִשׁוֹם זֶה (שמות ב) בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת
 שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ. וְתִרְגַּם אֲוַנְקְלוֹם, בְּכָל
 מָקוֹם שֶׁאֲשַׁרְהָ אֶת שְׂכִינָתִי. שְׁכָל הַתְּרַבּוֹת
 מִתְּפַנְסוֹת בּוֹ.

וּבְשִׁבְלֹו נֹאמֵר כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּכָרוֹךְ. מַה זֶה
 כְּרוֹךְ? כ' כְּתָר. ר' רֵאשִׁית חֲכָמָה. ב'
 הָאֵם הָעֲלִיזָה וְהָאֵם הַתְּחַתּוֹנָה. ו' כּוֹלֵל שֵׁשׁ
 הַסְּפִירוֹת. הֵנָּה עֲשָׂרָה כְּלוּלִים בָּהּ, וְכָלֵם
 מִתְּפַנְסִים אֵלֶיָּהּ. וּמִשׁוֹם זֶה נִקְרָאת בֵּית הַתְּפַנְסוֹת,
 הַכְּנוּם שֶׁל הַכּוֹל.

וְכָל הַזּוֹקֵף - זּוֹקֵף בְּשֵׁם, וְכָל הַכּוֹרֵעַ - כּוֹרֵעַ
 בְּכָרוֹךְ, הַהוּא שֶׁנֹּאמֵר בּוֹ וּכְרוֹךְ אֵל עֲלִיזוֹן,
 כּוֹלֵל עֲשָׂר סְפִירוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, שֶׁהוּא מְקוֹר
 כָּל הַתְּרַבּוֹת. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם, פֶּעַמִּים לְמָה?
 תְּיָחָ לֹו לֹוּמֵר, כָּל מִי שֶׁמִּתְּפַלֵּל, כּוֹרֵעַ בְּכָרוֹךְ
 וְזּוֹקֵף בְּשֵׁם! לְמָה שְׂתִי כְּרִיעוֹת וְשְׂתִי זְקִיפּוֹת?

אֵלֶּא הַסּוּד שֶׁל שְׁתֵּי כְּרִיעוֹת - הָרֵאשׁ וְהַגּוֹף, עַד
 ח"י הָעוֹלָמִים שֶׁהוּא כּוֹלֵל שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת.
 וְזֶהוּ עַד שִׁית־פַּקְקוֹ כָּל הַחֲלִיּוֹת שֶׁבַּשְׂדֵּרָה, וְעֲלֶיהָ
 נֹאמֵר בְּיַעֲקֹב (בראשית ל"ג) וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה שְׁבַע
 פְּעָמִים. וְכֵמוֹ שְׁשֵׁתֵי כְּרִיעוֹת הֵם בְּרֵאשׁ וְגוֹף
 שֶׁהוּא בְּרוּךְ, כִּף צָרִיף שָׁם שְׁתֵּי זְקִיפּוֹת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, סוּד עֲלִיּוֹן יֵשׁ יוֹתֵר
 שִׁירֵידָת הַנְּבִיעָה מִכְּפָנִים הִיא יִתְרָה. שְׁתֵּי
 כְּרִיעוֹת הֵן י"ו לְמִי? אֶל ה"ה, וְשְׁתֵּי זְקִיפּוֹת כָּה"ה
 לְהַעֲלוֹת ה' עִם י', ה' עִם ו', כְּמוֹ שְׁפִיט רֵאשׁוֹן
 וְשְׁנֵי שְׁחֶסֶת־לְקוֹ בְּשְׁנֵי עַמּוּדִים, וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (תהלים
 קמ"ה) סוּמָךְ ה' לְכָל הַנִּפְלִים וְזוֹקָף לְכָל הַכְּפוּפִים.

אָמַר לוֹ, וְחֲרִי נִתְבָּאָר כָּל הַכוּרַע כּוּרַע בְּכַרְכוֹת,
 שֶׁהוּא אֵל עֲלִיּוֹן שְׁנַכְלָלִים כּוֹ עֶשֶׂר, אֵיף הֵם
 כְּפוּלִים שָׁם עֶשֶׂר שְׁנַיִם שְׁיֵהִיו שָׁם שְׁתֵּי כְּרִיעוֹת?
 שְׁחֲרִי הַכְּרִיעוֹת הֵן עֶשֶׂר מִמְעָלָה לְמַטָּה. וְזְקִיפּוֹת
 עֶשֶׂר (דף קל"ח ע"ב) מִמַּטָּה לְמַעְלָה. וְסוּד הַדְּבָר - א"ל"ף
 ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. הַכְּרִיעוֹת

בְּעֶשֶׂר מִן אֲלֶפֶת שָׁל אֲדָנָי, עַד עֶשֶׂר זְקִיפּוֹת מִן י' שָׁל אֲדָנָי, עַד אֲלֶפֶת מִן אֲדָנָי הוּא אֶתְיָה. י' מִן אֲדָנָי הוּא יְהוֹנָה. וּמִשׁוֹם זֶה כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּכָרוֹךְ אֵלֶּיךָ ה"א יו"ד ה"א. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. תְּרֵי כָּאֵן זְקִיפָה אַחַת וְכַרְיֵעָה אַחַת. תְּכַרְיֵעָה בְּאֶתְיָה, זְקִיפָה בִּיהוֹנָה, וְתַכּוֹל בְּאֲדָנָי. אִם כֵּן, זְקִיפָה שְׁנַיָּה וְכַרְיֵעָה שְׁנַיָּה בְּמָה?

אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, כָּרוֹךְ כְּנִי לְעֵתִיךָ הַיָּמִים, וְיֵדְאֵי שְׁזִקִיפָה וְכַרְיֵעָה שְׁנַיָּה צָרִיךְ לְעֵלֶת הָעֵלוֹת, שְׁמֹרֵיד אוֹתוֹ מִמַּעֲלָה לְמַטָּה וּלְהַעֲלוֹת כּוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁהוּא זּוֹקֵף אוֹתָהּ בְּשֵׁם יְהוֹנָה שֶׁתַּכּוֹל בְּיָדוֹ וְכַרְשׁוֹתוֹ. הָעֵלְיָה וְתִירִידָה וְתַנְבִּיעָה בְּרִשׁוֹתוֹ, שְׁלֹא מוֹרֵיד אֶלָּא בְּרִשׁוֹתוֹ. וְאִם הוּא לֹא מוֹרֵיד נְבִיעָה, לֹא יוֹרֵדֶת. וְאִם הוּא לֹא מוֹרֵיד, אֵינן עֵלְיָה לְשִׁכְיָנָה, וְתַנְבִּיעָה לֹא יוֹרֵדֶת לָהּ. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבֵרִים וְשִׂמַח רַבֵּי אֶלְעָזָר. יֵצֵא קוֹל וְאָמַר עַל רַבֵּי שְׁמַעוֹן: יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ. וְעַל רַבֵּי אֶלְעָזָר - וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, הִתְחַבְּרוּ אֹפֶן וּמִלֵּאדּוּ וְכִסֵּא
 וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׂיִהְיֶה בְּשִׁתְּפוֹת שְׁלָנוּ.
 הַנְּשָׂמָה מִכִּסֵּא, וְהָרוּחַ מִהַמִּלֵּאדּוּ, וְהַנֶּפֶשׁ מִהָאֹפֶן,
 שְׂיִהְיֶה בְּדִיוֹקָן שְׁלָנוּ לְבָרָדּוּ וּלְקַדְדֵשׁ וּלְיִחָד אֹתוֹ
 כְּמוֹנוּ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. בִּינְתִים הֵנָּה הַזְּקֵן שֶׁל הַזְּקֵנִים,
 הָעֵתִיק שֶׁל הָעֵתִיקִים, יָרַד וְאָמַר, שְׁמַעוֹן
 שְׁמַעוֹן, מִי הוּא שְׁאֹמֵר נַעֲשֶׂה אָדָם? וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים, מִי הוּא כָּאֵן הָאֱלֹהִים הַזֶּה? מִיָּד פָּרַח, וְלֹא
 רָאָה אֹתוֹ. כְּמוֹ שְׁשִׁמְעַר רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאֹמֵר לוֹ
 שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן וְלֹא קָרָא לוֹ בְּשֵׁם רַבִּי, אָמַר וַדַּאי
 הוּא תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאמַר בּוֹ (דִּנְיָא ל' ז') וְעֵתִיק
 הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וּלְבוּשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לָבָן. כָּעֵת הַשְּׂעָה
 לְפִתּוֹחַ בְּסוּד הַזֶּה, שְׁוֹדַאי כָּאֵן יֵשׁ סוּד שְׂאִין רְשׁוֹת
 לְגִלּוֹת, וְכָעֵת מִשְׁמַע שְׁנִתְּנָה רְשׁוֹת לְגִלּוֹת.

פָּתַח וְאָמַר, לְמַלְךְ שְׁהִיוּ לוֹ כַּמָּה בְּנֵינִים לְבָנוֹת,
 וְהָיָה לוֹ אֶמֶן, וְהָאֶמֶן לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דְבַר
 אֶלָּא בְּרְשׁוֹת הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלִּי ח') וְאַתְּיָה

אֶצְלוֹ אָמוֹן וְגו'. הַמֶּלֶךְ וְדַאי הוּא הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה
 לְמַעַלָּה, וְהָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הוּא הַמֶּלֶךְ לְמַטָּה.
 אֱלֹהִים הָאֱמֵן לְמַעַלָּה, וְזוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. אֱלֹהִים
 הָאֱמֵן לְמַטָּה, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שְׁלֹמֻטָּה. וְאִין לְאִשָּׁה
 לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּלִי הַרְשׁוֹת שָׁל בַּעֲלָהּ.

וְכָל הַבְּנֵינִים שֶׁהֵיוּ בְּדַרְךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה הָאֵב
 אוֹמֵר בְּאֲמִירָה לָאֵם יְהִי כַף - וְכַף הִיָּה. וְהוּ
 שְׁכַתוֹב (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה
 אוֹמֵר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר, בַּעַל הַבְּנִין הוּא שְׁאוֹמֵר,
 וְהָאֱמֵן עוֹשֶׂה מִיד. וְכַף בְּכָל הַבְּנֵינִים שֶׁהֵם בְּדַרְךְ
 אֲצִילוֹת הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֶת, וְהַכֹּל
 מִיד נַעֲשֶׂה.

בְּשֶׁהִגִּיעַ לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנְּפָרְדִים,
 אָמַר הָאֱמֵן לְבַעַל הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצִלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבְּנִין, וְדַאי טוֹב הוּא
 לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד הוּא לַחֲטֹא לְפָנָיו, מִשׁוּם
 שֶׁהוּא בְּסִיל. וְהוּ שְׁכַתוֹב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אָב
 וּבֶן בְּסִיל תוֹנֵת אָמוֹ. הִיא אוֹמְרָת, אַחַר שֶׁחֲטָאוּ

תלוי בַּאֵם וְלֹא בְּאָב, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרֹא אֹתוֹ
בְּדִיּוֹקְנִי. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ הָאָב.

בְּזִמָּן שְׂחָטָא מַה פְּתוֹב? וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלָחָה
אִמְכֶם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לְאֵם, וְלֹא אָמַרְתִּי לְךָ
שְׁעַתִּיד הוּא לְחָטָא? בְּאֹתוֹ זִמָּן גִּרַשׁ אֹתוֹ, וְגִרַשׁ
אֹתָהּ עִמוֹ. וּמִשׁוֹם זֶה פְּתוֹב בֵּין חָכָם יִשְׁמַח אָב,
זֶה אָדָם שֶׁהוּא בְּדָרְךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן פְּסִיל תּוֹנֵת
אִמּוֹ, זֶה אָדָם שֶׁל פְּרִיאָה.

קָמוּ כָל הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, רַבֵּי רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פֶּרוּד
בֵּין הָאָב לְאֵם, שְׂמַצְדוֹ שֶׁל הָאָב הוּא בְּדָרְךְ
אֲצִילוֹת וּמַצְד הָאֵם בְּפְרִיאָה? אָמַר, חֲבֵרִים
חֲבֵרִים, לֹא כֹה, שְׂחַנְתָּ אָדָם שֶׁל אֲצִילוֹת, זָכַר
וּנְקֵבָה הָיָה מַצְדָּם שֶׁל הָאָב וְהָאֵם. וְזֶהוּ (בראשית א)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. יְהִי אֹר מַצְד
הָאָב, וַיְהִי אֹר מַצְד הָאֵם. וְזֶהוּ אָדָם דּוּ פְּרָעוּפִים,
וְלָזָה אֵין בּוֹ צֶלֶם וְדְמוּת. אֲלָא שְׁלָאֵם תְּיָה תְּנִי בְּנִי
שְׁעוּלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים, וְחַכְּנֵי תְּהוּא הוּא אֹר

וּחֲשֵׁף. וּמִשּׁוֹם הַחֲשֵׁף הַהוּא שְׁהִיָּה בְּכַנּוּי הַהוּא
אָמַר הָאֵב שְׁעֵתִיד הוּא לְחֲטֵא לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָתָהּ,
שְׁהוּא אֹר לְבוֹשׁ עֲלִיוֹן, וְזֶהוּ הָאֹר שְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם הַרְאֲשׁוֹן שְׁנַנּוּ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים.

וְהַחֲשֵׁף הַהוּא שְׁבָרָא בַּיּוֹם הַרְאֲשׁוֹן לְרִשְׁעִים, וְזֶהוּ
שְׁכַת־טוֹב (שְׁמוֹאֵל-א ב) וְרִשְׁעִים בַּחֲשֵׁף יִדְמוּ.
וּמִשּׁוֹם אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף שְׁהִיָּה עֲתִיד לְהַחֲטִיא לְאוֹתוֹ
הָאֹר, לֹא רָצָה הָאֵב לְהִשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר
נְעֻשָׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, הָאֹר הַהוּא. בְּדַמוֹתֵנוּ, הַחֲשֵׁף
הַהוּא, שְׁהוּא הַלְבוֹשׁ שֶׁל הָאֹר כְּמוֹ שְׁהַגּוֹף הוּא
לְבוֹשׁ לְנִשְׁמָתוֹ. וְזֶהוּ שְׁכַת־טוֹב (אִיוב י) עוֹר וּבָשָׂר
תִּלְבַּיִשְׁנִי. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ
שְׁוֵבֵינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֵא נִשְׁמְעוּ עַד עַתָּה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אָמַר, שְׁמַעוּ
חֲבָרִים דְּבָרִים עֲתִיקִים שְׁאֲנִי רוֹצֵה לְגַלּוֹת, מֵאַחַר
שְׁנַתָּנָה לִי הַרְשׁוֹת לְגַלּוֹת. מִי הוּא שְׁאָמַר רְאוּ
עַתָּה כִּי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי? אֲלֵא זֶהוּ

עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים. וְהַהוּא נִקְרָא עֲלֵת הָעֲלֹת,
 עֲלֵת מֵאלוֹ הָעֲלֹת שְׁלֵא יַעֲשֶׂה אַחַת מִן הָעֲלֹת
 הָלֹו שׁוֹם מַעֲשֶׂה עַד שְׁנוּטֵל רְשׁוֹת מִהָעֲלִיּוֹן הַהוּא
 שְׁעָלִיו, כְּמוֹ שְׁבִאֲרֵנוּ לְמַעְלָה בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדַאי עַל שְׁנַיִם נְאֻמָּר. שְׁוִה אָמַר לְאוֹתוֹ
 שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה, וְלֹא עוֹשֶׂה דְבָר
 אֲלֵא בְרִשׁוֹת בְּאִמְיָרָה מֵאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ,
 וְאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ לֹא עוֹשֶׂה דְבָר עַד שְׁנוּטֵל
 עֲצָה מִחֲבֵרוֹ. אֲבָל אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא עֲלֵת עַל כָּל
 הָעֲלֹת, שְׁאִיִן לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וְאִיִן לְמַטָּה שְׁשׁוּה לוֹ.
 זְהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה מ) וְאֵל מִי תִדְמִיּוּנִי וְגו'. אָמַר, רְאוּ
 עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִיִן אֱלֹהִים עִמָּדִי, שְׁנוּטֵל
 מִמֶּנּוּ עֲצָה, כְּמוֹ הַהוּא שְׁאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה
 אָדָם בְּצַלְמֵנוּ.

כְּמוֹ כָּל הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי, הֵן לָנוּ רְשׁוֹת לְדַבֵּר
 בְּמָקוֹם הַזֶּה. אָמְרוּ, וְהִרִי אָמַרְתָּ לְמַעְלָה
 שְׁעֲלֵת הָעֲלֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם, וְאִיִּךְ אָמְרוּ
 בְּעֲלֵת (דף קלו ע"א) הָעֲלֹת שְׁלֵא נוּטֵל עֲצָה וְרִשׁוֹת אֲלֵא

הוא לְבַדוֹ בְּלִי שְׂתוּף וְחֻשְׁבוֹן, שְׂכָתוּב וְאִין אֱלֹהִים
עֲמָדִי, אֶפְלוֹ אֱלֹהִים שֶׁל אֲעִילוֹת?

אָמַר לָהֶם, הַתְּיַנָּה שׁוֹמְעוֹת אֲזַנֵּיכֶם מֵה שְׁפִיכֶם
מְדַבֵּר. וַחֲרִי לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם עֲבָשׁוּ שְׂיִישׁ
שְׁנַקְרָא עַלְת הָעֵלוֹת, וְאִינּוֹ אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא עַלְת עַל
כָּל הָעֵלוֹת?! שְׁעַלְת עַל כָּל הָעֵלוֹת אִין לוֹ שְׁנִי
שְׁנוּטִל עֲצָה מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא יְחִיד קָדָם הַכֹּל, וְאִין לוֹ
שְׂתַתָּ.

וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר רְאוּ עָתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי, שְׁנוּטִל מִמֶּנּוּ עֲצָה. שֶׁהוּא
יְחִיד קָדָם הַכֹּל, וְאִין לוֹ שְׁנִי וְלֹא שְׂתַתָּ וְאִין
חֻשְׁבוֹן. שְׂיִישׁ אֶחָד בְּשְׂתוּף כְּמוֹ זָכַר וּנְקָבָה שְׁנַאֲמַר
בְּהֶם כִּי אֶחָד קָרְאֵתִיו וְכוּ'. אֶבֶל הוּא אֶחָד בְּלִי
חֻשְׁבוֹן וּבְלִי שְׂתוּף, וּמִשּׁוֹם זֶה וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי.
קְמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְהַשְׁתַּמְחוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי
מִי שְׂרַבּוֹנוּ מִסְכִּים עִמּוֹ לְגִלוֹת סוּדוֹת טְמִירִים
שֶׁלֹא הָיוּ מִתְנַגְּלִים לְמִלְאָכִים קְדוּשִׁים.

אָמַר לָהֶם, חֲבֵרִים, יֵשׁ לָנוּ לְהַשְׁלִים הַפְּסוּק, שְׁכַמָּה סוּדוֹת טְמִירִים בַּפְּסוּק הַזֶּה, אֲנִי אֲמִית וְאַחֶיָּה וְגו'. חֲבֵרִים, אֲנִי אֲמִית בְּסִפְיָהּ, וְאַחֶיָּה בְּסִפְיָהּ. מֵצַד הַיְמִין חַיִּים, וּמֵצַד הַשְּׂמָאל מִיתָה. וְאִם לֹא הִסְפִּימוּ שְׁנֵיהֶם בְּעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, לֹא מִתְקַיֵּם הַדִּין, שֶׁהוּא בְּמוֹשֵׁב שְׁלֹשָׁה יָחַד.

וְלִפְעָמִים מִסְכִּימִים הַשְׁלֹשָׁה לַעֲשׂוֹת דִּין, וְתִבְאֵ יַד יְמִין שֶׁהִיא פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִיבִים, שֶׁהִיא יְהו"ה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְזוֹ הַשְּׂבִיבָה נִקְרָאת יַד יְמִין מֵצַד הַחֶסֶד, יַד שְׂמָאל מֵצַד הַגְּבוּרָה. יַד יְהו"ה מֵצַד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. בְּשֹׂאדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, תִּיד תִּזוּ מְצִילָתָם מִן הַדִּין, אֲבָל בְּשִׁדָן עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֶאֱמַר בּוֹ וְאִין מִיַּדִּי מְצִיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים יֵשׁ בַּפְּסוּק הַזֶּה אֲנִי אֲנִי אֲנִי, שְׁיֵשׁ בָּהֶם א א א י י י, שְׁנַרְמֹזוּ בְּיו"ד ה"י וּא"ו ה"י. יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. וְיֵשׁ בָּהֶם שְׁלֹשׁ וְיֵי"ם - וְאִי"ן וְאַחֶיָּה וְאֲנִי, שְׁנַרְמֹזוּ בְּשִׁמּוֹת הַלְלוּ.

וְעַם כָּל זֶה שֶׁנֶּאֱמָרוּ הַחֲבָרִים אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה אֵינְל
 אֱלֹהִים אֲחֵרִים - רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא, זֶה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ שֶׁנֶּאֱמָר בָּהֶם אֲנִי
 וְה'ו. וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי - זֶה סְמָא"ל וְנִחַשׁ. אֲנִי
 אֲמִית בְּשִׁכְנָה אֶת מִי שֶׁהוּא רָשָׁע, וְאֲנִי אֲחִיָּה בַּה
 אֶת מִי שֶׁהוּא צַדִּיק. וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל - זוּ יַד יְהוָה
 שֶׁהִיא יְהוָה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. וְהִיא כּוּז"ו
 בְּמוֹכֶם"ו כּוּז"ו, וְהַכֹּל אִמְתָּ.

אֲבָל מַה שֶׁנֶּאֱמָר לְמַעַלְהָ עַל הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עֲלֵת
 עַל כָּל הָעֲלוֹת, הַפּוֹד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא
 לַחֲכָמִים וְנִבְיָאִים.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ בְּדַמוֹתֵנוּ, הֲרִי פִרְשׁוּהָ
 הַחֲבָרִים עַל מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, שֶׁהֵם אָמְרוּ אֶת
 הַפְּסוּק הַזֶּה אַחַר שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים מַה שֶׁהָיָה וּמַה
 שֶׁעָתִיד לְהִיּוֹת. וְהֵם הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהָיָה עָתִיד
 לַחֲטָא, וְלָמָּה רָצָה לַעֲשׂוֹת לוֹ? וְלֹא עוֹד, אֶלָּא עוֹד
 וְעוֹד הָיוּ מְקַטְרְגִים עָלָיו בְּזִמְנֵי שֶׁאֲמָרָה הַשִּׁכְנָה
 לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

אָמְרוּ, מָה אָדָם וַתִּדְעֶהוּ, מָה אֶתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
 אָדָם וַתִּדְעֶהוּ, וְעֵתִיד לַחֲטָא לְפָנֶיךָ
 בְּאֵשׁוֹ שֶׁהֵיא חֲשֵׁף, שֶׁהָאוֹר הוּא זָכָר, הַחֲשֵׁף
 נִקְבָּה, הַשְּׂמֵאל חֲשֵׁף שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זְמַן אָמְרָה
 לוֹ הַשְּׂכִינָה, בְּזֶה שְׂאֵתָם מִקְטָרְגִים, אַתֶּם עֵתִידִים
 לְנַפֵּל. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת
 בְּנוֹת הָאָדָם, וַחֲשָׁקוּ בָהֶן וַמְעוּ בָהֶן, וַהֲפִילָה אוֹתָם
 הַשְּׂכִינָה מִקְדָּשָׁתָם.

אָמְרוּ הַחֲבָרִים, אִם כֹּף, עֲזָא וְעֲזָאֵל לֹא מִשְׁקָרִים
 בְּדַבְרֵיהֶם, שְׂוֵדָאֵי בְּנִקְבָּה תִּיהָ עֵתִיד לַחֲטָא
 אָדָם. אֵלָא כֹּף אָמְרָה הַשְּׂכִינָה, אַתֶּם שֶׁהוֹדַמְנָתָם
 לְקַטְרַג לְפָנֶי יוֹתֵר מִכָּל אֲבָא הַמְרוֹם, אִם אַתֶּם
 חַיִּיתֶם טוֹבִים מֵאָדָם בְּמַעֲשֵׂיכֶם, נָאֵה לָכֶם לְקַטְרַג
 עֲלֵיו. אֲבָל אִם הוּא עֵתִיד לַחֲטָא עִם אִשָּׁה אַחַת,
 אַתֶּם בְּנָשִׁים רַבּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) וַיֵּרְאוּ בְנֵי
 הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. בְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בַת
 הָאָדָם. וְלֹא עוֹד, אֵלָא אִם אָדָם חוֹטֵא, תְּרֵי תְקָדִים
 לוֹ תִשׁוּבָה לְחֹזֵר לְרַבּוֹנוֹ וְלַהֲתַתְקַן בְּמַה שֶׁחָטָא.

אָמְרוּ לוֹ הַחֲבֵרִים, אִם בֵּן לָמָּה כָּל זֶה? אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר לַחֲבֵרִים, אִם לֹא הָיָה כֶּךָ שְׂפָרָא
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵצֵר טוֹב וַיֵּצֵר הָרַע שְׁהֵם אוֹר
 וְחֹשֶׁךְ, לֹא הָיְתָה זְכוּת וְחוּבָה לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה,
 אֲלֵא מִשּׁוֹם שְׂנֵבְרָא מִשְׁנִיחֵם. וּמִשּׁוֹם זֶה (דברים ל)
 רֵאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת
 הַמָּוֶת וְאֶת הָרַע. וּבַחֲרָתְּ בַחַיִּים. אָמְרוּ לוֹ, וְעוֹד
 כָּל זֶה לָמָּה? לֹא הָיָה נִבְרָא לְחַטָּא לְפָנֶי יְהוָה,
 וְלֹא גוֹרֵם כָּל מַה שְׂגָרָם לְמַעְלָה, וְלֹא הָיָה לוֹ לֹא
 עֲנֵשׁ וְלֹא שָׂכָר.

אָמַר חֲבֵרִים, מִן הַדִּין הָיָה לְבָרָא אוֹתוֹ בְּשִׁבִיל
 הַתּוֹרָה, בְּגִלְגָּלָה נִבְרָא, שְׂכָתוֹב בַּהּ שָׂכָר
 לְצַדִּיקִים וְעֲנֵשׁ לְרָשָׁעִים, וְלֹא הָיָה שָׂכָר לְצַדִּיקִים
 וְעֲנֵשׁ לְרָשָׁעִים. אֲלֵא בְּשִׁבִיל אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, לֹא
 תָהוּ בְּרִיאָה לְשִׁכָּת יִצְרָה. אָמְרוּ, וַדַּאי כָּפַעַת שְׂמַעְנוּ
 מַה שְּׁלֹא שְׂמַעְנוּ עַד עַכְשָׁן, שְׂוַדַּאי לֹא בְּרָא
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבָר שְׂאִינוּ צָרִיךְ.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא הַלְבוּשׁ
 שֶׁל הַשְּׂכִינָה. אִם אָדָם לֹא הָיָה עֲתִיד
 לְהַבְרֵא, הָיְתָה הַשְּׂכִינָה בְּלִי כֶסֶף, כְּמוֹ עֲנִי.
 וּמִשּׁוֹם זֶה, כָּל מִי שֶׁחֹטֵא בְּאֵלוֹ הַפְּשִׁיט אֶת
 הַשְּׂכִינָה מִלְבוּשָׁה, וְזֶהוּ עֲנָשׁוֹ שֶׁל אָדָם. וְכָל מִי
 שֶׁמְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, בְּאֵלוֹ הַלְבִישׁ אֶת
 הַשְּׂכִינָה בְּמִלְבוּשֵׁיהָ. וּמִשּׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּכֶסֶף שֶׁל
 צִיצִית (שְׁמוֹת כ"ב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבָדָה הִיא שְׂמֶלְתָּהּ
 לְעֵרוֹ בַּמָּה יִשְׁכַּב, בְּגָלוֹת, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

בֵּא וּרְאֵה, הַחֲשֵׁף הוּא הַשְּׁחַר שֶׁל הַתּוֹרָה, הָאוֹר
 הַלְבָן שֶׁל הַתּוֹרָה. וּכְשֵׁאוֹתָו הָאוֹר מִתְלַבֵּשׁ
 בַּחֲשֵׁף, נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֶאֱמָה (שִׁיר הַשִּׁירִים
 א). וּכְשֶׁמֶסְתַּלֵּק מִשָּׁם אוֹר שֶׁהוּא לָבָן, הִיא אוֹמֶרֶת
 אֵל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֶרֶת. וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ בַת הָעֵינַיִן
 שֶׁהִיא שְׁחוֹרָה וַיִּפֶּה כָּאוֹר שֶׁמֵאִיר בָּהּ, וּמִשּׁוֹם זֶה
 בַּת הָעֵינַיִן וְהָאוֹר הַמֵּאִיר בָּהּ אָמַר (דף קלו ע"ב) דָּוִד (תְּהִלִּים
 כ"ז) ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא. אוֹרִי - אוֹר י', שֶׁהִיא
 בַּת עֵינַיִן. וְשְׁנֵי גִּוְנִים יֵשׁ לָהּ, אוֹר מִבְּפָנִים וְחֲשֵׁף
 מִבְּחוּץ לְהִיוֹת שׁוֹלֵט בָּהֶם עַל כָּל הַקְּלָפוֹת. זֶהוּ

שְׁפָתוֹב וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. בְּלִבוֹשׁ שֶׁל אֹר
 הִיא שׁוֹלְטַת עַל כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְלִכְּל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבָתָם, וּבְלִבוֹשׁ שֶׁחַר שׁוֹלְטַת
 עַל הָרָשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְרָשָׁעִים בַּחֲשֵׁךְ יִדְמוּ.

וְעוֹד, שֶׁהָאֹר הוּא מֵצַד תִּימִין, שֶׁהוּא אֹר הַיּוֹם
 תְּרַאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר כּוּ יְהִי אֹר, זֶה אֲבָרְהָם,
 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם. הַחֲשֵׁךְ מֵצַד הַשְּׂמָאל שֶׁל
 יִצְחָק, שֶׁהוּא הַיּוֹם הַשְּׁנִי, שֶׁנֶּאֱמַר כּוּ וַתִּכְהִין עֵינָיו
 מִרְאֵת. וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא לְיִלָּה וְגו'. אָדָם, זֶה יַעֲקֹב,
 הַתְּלַבֵּשׁ בְּשֵׁנֵיהֶם, בְּאֹר שֶׁל תִּימִין וּבַחֲשֵׁךְ שֶׁל
 הַשְּׂמָאל.

וּבְשֵׁנֵיהֶם הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי הוּא עֲמוּד הָעֲנָן יוֹמָם
 וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְיִלָּה, שֶׁמֵּאִיר בְּשֵׁנֵיהֶם.
 זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׂמוֹת יג) לֹא יָמִישׁ עֲמוּד הָעֲנָן יוֹמָם
 וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְיִלָּה לְפָנֵי הָעָם וְגו'. הָעֲנָן מֵהֵצֵד שְׁלֹ
 מִיָּם. הַחֲשֵׁךְ מֵהֵצֵד שְׁלֹ אֵשׁ. הָעֲמוּד הוּא הַשְּׁלֹם
 בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיּוֹב כה) עֲשֵׂה שְׁלֹם בְּמִרוֹמָיו.
 וּבְשֵׁהוּא בְּאֲמֻצָּע, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלְיָלָה.

לֹא קָרַב הַמַּיִם לָאֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ לַמַּיִם. כְּמוֹ שֶׁהוּא
הַפְּרִיד בֵּינֵיהֶם, וְזוֹהִי מַחְלָקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם, הֵלֵל
וְשִׁמְאֵי.

בְּנִגְדָם שְׁנֵי אֲמוּרָאִים בְּרַקִּיעַ - מִיכָאֵל וְנִבְרִיאֵל,
וְיֵשׁר שְׁלוֹם מִכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם, שֶׁהוּא נוֹרִיאֵל
אוֹרִיאֵל. אוֹרִיאֵל נִקְרָא מִצַּד שֶׁל הַיָּמִין, נוֹרִיאֵל
מִצַּד הַשְּׁמַאֵל, וְהוּא אָדָם שֶׁלְמִטָּה, מִטְטְרוֹ"ן שְׁמוֹ,
שֶׁשׁוֹלֵט עַל כָּל בְּעָלֵי הַמַּשְׁנָה. וְזוֹ שֶׁפְּתוּב וְיִרְדּוּ
בְדַגַּת הַיָּם. אֵלּוּ תִלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁמְתַרְבִּים בָּיָם
הַתּוֹרָה שִׁינּוֹרְשִׁים מִשָּׁם וְכוּ'.

בְּרֵאשִׁית בְּרַ"א שִׁי"ת, וְזוֹ מִטְטְרוֹ"ן אֹת
בְּצַבָּאוֹ, וּבְשִׁבִילוֹ נִאָמַר (בראשית ד')
וַיֵּשֶׁם ה' לְקִינָן אֹתוֹ, לְהַגִּן עָלָיו. מַה שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ נָע
וְנָד בְּגִלְגּוֹל, נִעְשָׂה נוֹד. מִיָּד וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קְדָמַת
עַדֵּן. וְזוֹ אֹת בְּרִית הַמִּלָּה שֶׁקָּנָא עַל שֶׁל אָחִיו,
מִשׁוּם שֶׁנּוֹלַד מֵהוֹל. וּבְאִיזָה מְקוֹם זָכָה לוֹ? בְּקִינָנִי,
מִשׁוּם שֶׁשָּׁם חֲזַר בְּתִשׁוּבָה וַיֵּצֵאוּ מִמֶּנּוּ בְּנָיו

שְׁנַכְנְסוּ לְגַן עֵדֵן, וּמִשׁוֹם זֶה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קְדָמַת
עֵדֵן.

אַחַר כֵּן עָשָׂה תוֹלְדוֹת מִצַּד הַרְעָה, וְהַתְּפִשְׁטוֹ
בְּגִלְגּוּלִים בְּעוֹלָם, וַעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר וַיֵּדַע כִּי
אֵת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חַנוּךְ. חַנוּךְ מֵהֶצֶד שֶׁל
כִּיז, וְזֶה יֵצֵר הַרְעָה, חַנוּךְ לְרַע. וַיֵּשׂ חַנוּךְ מֵהֶצֶד שֶׁל
אֲנוּשׁ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב, חַנוּךְ לְטוֹב, וְנֶאֱמַר בּוֹ (שם
ה) וַיִּתְּהַלֵּךְ חַנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְּנוּ כִּי לָקַח אֶת־
אֱלֹהִים. וְזֶה חַנוּךְ שֶׁנִּהְפָּךְ בְּשָׂרוֹ לְלִפְיֵי אֵשׁ.

וַיִּשְׁלַח הֵם: אָדָם, אִשָּׁת, אֲנוּשׁ. מֵאֲנוּשׁ הִתְיַחֲסוּ
כָּל הַדּוֹרוֹת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב אִזּו הוֹחֵל לְקַרְא
בְּשֵׁם ה'. מִשָּׁם הַתְּפִשְׁטוֹ כָּל הַגִּלְגּוּלִים שֶׁל
הַצַּדִּיקִים. חַנוּךְ שֶׁיֵּצֵא מֵאֲנוּשׁ הוּא מִטְטְרוֹן
שֶׁנִּהְפָּךְ בְּשָׂרוֹ לְלִפְיֵי אֵשׁ, וְהוּא נוֹרִיאֵל, וְעַל
שְׁנֵיהֶם נֶאֱמַר וַתַּחֲיוֹת רָצוּא וְשׂוֹב. רָצוּ"א זֶה
נוֹרִיאֵל. וְשׂוֹ"ב מִטְטְרוֹן, כֵּן עוֹלָיִם בְּחֻשְׁבוֹן.
כְּמִרְאֵה תְּבֻקָה, אֵלָּא הוּא כְּמִרְאֵה תְּקֻשָׁת אֲשֶׁר
יְהִיָּה בְּעֵנֵי, שְׁנֵאֱמַר בּוֹ (בראשית ט) וְהָיָה בְּעֵינַי עֵנִן עַל

הָאָרֶץ וְנִרְאָתָהּ הַקִּשְׁתָּהּ בְּעֵינַי, וּבְשִׁבְלִי נֹאמֵר (שם)
 וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַיָּמִים לְמַבּוּל לְשַׁחַת כָּל בְּשָׂרָה,
 מִשּׁוּם שֶׁהַתְּהִפּוּף לְלִפְיֵי אֵשׁ. וְכָל הַמַּלְאָכִים
 הַמְּמַנִּים עַל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַגְּלוּגִלִּים הֵם מְשֻׁם.

וְעוֹד בְּמִרְאֵה הַקִּשְׁתָּהּ, עָלְיוֹ נֹאמֵר לְמִשָּׁה (שמות כה)
 וְרֵאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרֵאָה
 בְּהָר. כְּמִרְאֵה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מִשָּׁה בֵּן עֲשָׂה
 אֶת הַמְּנֹרָה (במדבר ח). וְזֶה מִטְטְרוֹ"ן, מ' שֶׁלּוֹ מְנוֹרָה.
 נוֹרִיאֵל אֵשׁ דּוֹלְקָתָהּ, וְהוּא ט"ט, וְהָיוּ לְטִטְפוֹת בֵּין
 עֵינָיָהּ. וְהַכֹּל נִתְּפֵשֵׁט מֵאֲנוּשׁ, וּמִשּׁוּם זֶה אִזּוֹ הוֹחֵל
 לְקָרָא בְּשֵׁם ה'.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים (בראשית א). הַפְּסוּק הַזֶּה
 הַתְּפָרֵשׁ לְשִׁבְעִים פָּנִים בְּמָה
 שֶׁפְּרָשׁוּהוּ רַבּוֹתֵינוּ שִׁבְעִים פָּנִים לְתוֹרָה. בְּרֵאשִׁית
 בַּת בְּתַחֲלָה, לָמָּה? אֵלֶּא כִּי פְּרָשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל
 הַמִּשְׁנָה, בַּת תַּחֲלָה - סִימָן טוֹב לְבָנִים. וּמָהוּ? אֵלּוֹ
 שֵׁשׁ הַסְּפִירוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בְּעַמּוּד הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁנֹּאמֵר
 עֲלֵיהֶן (שמות ב) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עֲשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם

וְאֵת הָאָרֶץ. וְהֵם יָשׁוּ פְעָמִים טוֹב שְׂבֻמְעֵשָׂה
בְּרֵאשִׁית.

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְעָמִים כִּי טוֹב, אַחַד שֶׁל הַיּוֹם
הַשֵּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, וְאַחַד שֶׁל הַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי. וְהֵם (דברי הימים-א כט) תִּגְדְּלָהּ וְתִגְבְּרָהּ
וְתִתְפַּאֲרֶת וְתִנְצַח וְתִהְיֶה כִּי כָל, שֶׁהוּא הַצְּדִיק.
וְהַבַּת הַזֶּה הִיא הַשְּׂכִינָה הַתְּחִינָה, מְלָכוּת הַקֹּדֶשׁ,
הַעֲשִׂירִית לְתַשְׁעָה, וְהַשְּׂבִיעִית לְשֵׁשָׁה, וְהַרְבִּיעִית
לְשֵׁלֶשֶׁת הָאָבוֹת, וְשְׂמִינִית לְשִׁבְעָה, חַג שְׂמִינִי
עֲצָרָת.

וְהִיא בַּת קוֹל, הַרְבִּיעִית לְשֵׁלֶשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁהִיוּ
מִשְׁתַּמְשִׁים בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בְּאֶרְצָם, וְהֵם:
תּוֹרָה, נְבוּאָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, בַּת קוֹל. וְכֻלָּם כְּלוּלוֹת
בְּמְלָכוּת הַקֹּדֶשׁ, הִיא הַתּוֹרָה מְצֻדָּה שֶׁל הָעַמּוּד
הָאֲמֻצָּעִי, תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. וְהִיא הַנְּבוּאָה מִהַצֵּד
שֶׁל נִצְחָה וְהוֹד, שֶׁהֵם שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת, בְּכָל
הַצּוּרוֹת וְהַמְּרָאוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַחֲזִיוֹנוֹת שֶׁל
הַנְּבִיאִים, כְּלָם רְשׁוּמִים בְּבַת הָעֵינַי, שֶׁהִיא לְבַת

אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. י' כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר מֵרְאוֹת, וּמֵאִירָה
 מִשְׁלֵשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
 כְּלוּלָה מֵעֶשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, וּבָהּ הֵלֵב רוֹאֵה, הֵלֵב
 יוֹדֵעַ, הֵלֵב מִבֵּין.

ל"ב נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, וְעֲלֶיהָ בְּאֵרוֹ בַּעֲלֵי
 הַקְּבָלָה נִגַּע בַּבַּת, וְכֻלַּל בָּהּ כָּל הַמֵּאֲמָרוֹת
 וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת וּשְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם
 נְתִיבוֹת הֵן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם שָׂרְמוֹ בָּהֶם מַעֲשֵׂה כְּשִׁיר
 שֶׁל פְּנָעִים. כ"י כ"י חֶשֶׁק וְאַפְלָטָחוֹ. כ"י כ"י -
 אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. שְׂפָתָם נִקְרְאוֹת יָד הַגְּדוּלָה יָד
 הַחֲזוּקָה יָד רַמָּה.

וְהֵיא רוח הַקֶּדֶשׁ מֵהַצַּד שֶׁל צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים.
 וְהֵיא בַת קוֹל מִצִּדּוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי,
 שֶׁנִּקְרָא קוֹל הַשׁוֹפָר, הַקַּל קוֹל יַעֲקֹב. (שְׁמוֹת י"ט) מַעֲשֵׂה
 יַדְבָּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.

הֵיא בַת קוֹל שְׁמִנְהֶמֶת כִּיּוֹנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ב') יוֹנָתַי
 בְּחַגְוֵי הַסַּלְעַ. וּבְאֵרוֹ עֲלֶיהָ, בַת קוֹל הַיְתָה
 יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וְאוֹמֶרֶת הִלָּכָה בְּפִלוֹנֵי.

היא בת הקול שֶׁנֶאֱמַר עָלֶיהָ (תהלים יז) שְׁמַרְנֵי
 בְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַי. היא בת שֶׁנֶאֱמַר בָּהּ (תהלים
 מה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה וְגו'. פְּנִימָה לַמְּשֻׁנָה
 שֶׁל הַפְּנִימִים שָׁהֵם נִרְאִים מִצַּד שֶׁל יְהו"ה.
 מִמְּשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, מִהַצַּד שֶׁל אֲדֹנָי, שֶׁהוּא
 דִּין שֶׁל גְּבוּרָה,

וְהִיא פְּנִימָה רַחֲמִים. שְׁעֵמוֹד הָאֲמֻצְעֵי שְׁנוֹסֵעַ
 בְּיָמִין וּכְלוּלִים יַחַד יֵאֱהַדוּנָה"י. אֲדֹנָי
 לְבוּשׁ לִיהו"ה, וְהָאוֹת י' כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה.
 וְהֵם בַּת עֵינַי יָמִין וּבַת עֵינַי שְׁמַאל, יי מִן יֵאֱהַדוּנָה"י,
 וְהִיא תַּבַּת מִצַּד הַתְּסֻד, דְּרֻגְתּוֹ שֶׁל אֲבֵרָהֶם,
 שֶׁנֶאֱמַר בָּהּ בַּת הַיְתָה לְאֲבֵרָהֶם וּבְכָל שְׁמָה,
 שֶׁנֶאֱמַר (בראשית כג) וְה' בֵּרַךְ אֶת אֲבֵרָהֶם בְּכָל.

שְׁנֵית בְּרֵאשִׁית, פְּרִשׁוּת רַבּוֹתֵינוּ, לָמָּה הַתּוֹרָה
 מִתְּחִילָה בְּב' אֵלָּא הֲרֵי פְּרִשׁוּת, אָדָם
 חָטָא שְׂאֵכֵל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְקָלַל אֶת
 הָאָדָם עֲשֵׂר קָלְלוֹת, וְתִשַּׁע לְאָרֶץ, חָסֵר אֶחָד שֶׁלֹּא
 הִתְקַלְלָה הָאָרֶץ הַזֹּאת. וּמִיָּד שְׁנֵתְנָה תּוֹרָה פֶּתַח

בְּבִי"ת, שְׁהִיא בְּרָכָה, לְהוֹצִיא אֶת הָעוֹלָם
 מִקְלָלָתוֹ. וְעַל כֵּן מִתְחִיל בְּב', וְעֲלֶיהָ נֹאמֵר (משלי י'
 בְּרַב־תָּה ה' הִיא תַעֲשִׂיר. (יחזקאל מד) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל
 בֵּיתְךָ.

וּמֵאַיִנָּה מְקוֹם נִקְרְאת בְּרָכָה? לְמַלְךְ שְׂרָצָה
 לְבָנוֹת פְּלִטְרִין, חָפֵר בְּאֶרֶץ וְחָפֵר לוֹ
 מֵעֵין מַיִם. אָמַר, מֵאַחַר שֵׁשׁ לִי מֵעֵין מַיִם, אֶכְנֶה
 בֵּית. וְהִינוּ בְּחֻכְמָה יִפְנֶה בֵּית. וְהַמְקוֹר שֶׁל אוֹתוֹ
 הִנָּהָר מֵעֵין שְׂאִין לוֹ סוּף וְלֹא חֶפְסִיק. זֶה הַפְתָּר
 הָעֲלִיּוֹן. וְאוֹתוֹ הַבֵּית כְּשֶׁמֶת־מֵלֶא מִחֻכְמָה, נִקְרָא
 בַּת, בַּת י', וְהִינוּ בְּחֻכְמָה יִפְנֶה בֵּית. כָּל אִשָּׁה בַּת
 לְבַעֲלָהּ. וּבִי"ת קִטְנָה הַתְּמַלְאָה מִתְּפֹאֶרֶת, וְהִינוּ
 תּוֹרָה, וְכוּ נִקְרְאָה בַּת.

אֲבָל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה בְּתוֹסֶפֶת י'. וְשִׁלְמָה אָמַר
 (מלכים א' ו') וְהַבֵּית בְּהַפְּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מִסַּע
 נִבְנָה. מִהִי אֶבֶן שְׁלֵמָה? זוֹ י' שְׁעֲלֶיהָ נִבְנָה הַבֵּית,
 וּמִשּׁוּם זֶה בְּחֻכְמָה יִפְנֶה בֵּית. וְזוֹ י' קִטְנָה שְׁעֲלֶיהָ
 נִבְנָה הַבֵּית שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁנִּבְנָה בְּאוֹת י' (דף קלו ע"א)

הבית שלמעלה, והם בית ראשון ובית שני. והם י"י מן יהו"ה אדנ"י, עליהם נאמר (דברים כז) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך. את - לרבות המזבח השני.

אמר רבי אלעזר ושאר החברים שהיו עמו, ודאי שאלו לא באנו לעולם אלא לשמע את זה - דינו. וכעת נודע בו מי נתברכה ונקראה ברכת ה', והינו ומלא ברכת ה' ים ודרום ירשה. מן המלא מתברכת, ומשם נשקים כל אותם שצדיקים להיות משקים. אמר המלך, אחר שיש לי מעין, אטע אילן, והינו בן, שהוא בן מלשון בנין, כמו שבארוה רבותינו, אל תקרי בנין אלא בונין. ופרשונה, פנות בכלל פנים.

והאב, שהוא מקור החכמה, הוא הפתח. מקור החכמה השני מה הוא? אמר לו, אמר בני. אמר לו, בפסוק תזה רמו לו שלמה (משלי ה) יהי מקורך ברוך, וזה צדיק. ומשום זה נאמר בו ברכות לראש צדיק, וזה שלום. ושלמה נקרא על

שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה, וְנֹאמַר בּוֹ וְהַמְלִיךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ.
 וּמִשׁוֹם זֶה אֵין אֵשֶׁה מִתְּבַרְכָת אֵלָא מִפְּרִי כֶּטֶן שֶׁל
 בַּעֲלָהּ, שֶׁהוּא זָרַע מִבְּרִית חַי הָעוֹלָמִים, הַכּוֹלֵל
 שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת הַתְּפִלָּה. וּמִשׁוֹם זֶה, מִי
 שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת מְשַׁקָּה מִמֶּנּוּ, צָרִיךְ לְכַרַע אֵלָיו.

וְיִזְמַח הַצְּדִיק, בְּשׂוֹכָה לְדַרְגָּה הַזֹּאת שֶׁל צְדִיק חַי
 הָעוֹלָמִים, רָאָה בְּחֵלוֹם שֶׁכָּל הַדַּרְגּוֹת הֵיוּ
 כּוֹרְעִים לְדַרְגָּתוֹ. וְהוּא שֶׁכָּתוּב (בראשית לו) וְהִנֵּה
 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְגו'. וּמִשׁוֹם זֶה, כָּל הַכּוֹרַע כּוֹרַע
 בְּבְרוּךְ.

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ בְּנִי לְעַתִּיק הַיָּמִים, יִשְׂמַח אָבִיךָ
 וְאִמְךָ. אָבִיךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִמְךָ
 - זו הַשְּׂכִינָה. וְתַגֵּל יוֹלְדֶתְךָ - זוֹ אִמְךָ שְׁלֵמָטָה.
 שְׂוֵדָאֵי שְׂמֵאוֹתוֹ בְּרוּךְ מִתְּבַרְכָת הַשְּׂכִינָה שְׁלֵמָטָה.
 וְהַבְּרָכוֹת שֶׁלוֹ בָּאוֹת מִן הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא חֲכָמָה
 הַעֲלִיּוֹנָה עַל יְדֵי הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וּמִשׁוֹם זֶה גּוֹף
 וּבְרִית נְחֻשְׁבִים לְאַחַד. וְכִמוֹ שֶׁהַצְּדִיק הוּא מְקוּר
 הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתּוֹנָה, אֵף כֵּן הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הוּא

מְקוֹר הַצְּדִיק, וְהַחֲכָמָה הָעֲלִיזָה מְקוֹר הָעַמּוּד
הָאֲמֻצָּעִי, וְכֵתֵר מְקוֹר הַחֲכָמָה הָעֲלִיזָה. וּבְכָל
מְקוֹם בְּרוּךְ - זָכַר, וּבִרְכָה - נִקְבָּה, וְהִינוּ לְהַנִּיחַ
בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ.

בֵּא וּרְאֵה, יֵשׁ שְׂכִינָה שֶׁנִּקְרְאת אִמָּה, וְשְׂכִינָה
שֶׁנִּקְרְאת שְׂפָחָה, וְיֵשׁ שְׂכִינָה שֶׁנִּקְרְאת בֵּית
הַמֶּלֶךְ. כִּךְ יֵשׁ אִישׁ וְיֵשׁ אִישׁ. יֵשׁ אִישׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
(שְׁמוֹת טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, וְיֵשׁ אִישׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים
ט) וְהָאִישׁ נְבִיאֵל. וּמִשּׁוּם זֶה הִנְשָׂמָה שְׂמִחְיָת
בְּגִלְגּוֹל - אִם הִיא בָּתוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אִם תֵּאמַר שֶׁנִּמְכַּרְת בְּנוֹף נְכָרִי שְׁשָׁם הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁל
יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא מִהַצַּד שֶׁל סַמָּ"ל - חַם
וְחִלְיָה! זֶהוּ שְׂפָחוֹב (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׂמִי
וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע. וְאוֹתוֹ
הַנוֹף שֶׁבּוֹ שׁוֹרָה בֵּית הַמֶּלֶךְ נֶאֱמַר שֶׁנִּמְכַּר לְכַתְּרִים
הַתְּחִתּוֹנִים שֶׁל הַשְּׂמָאָה - חַם וְחִלְיָה! עֲלֶיהָ נֶאֱמַר
וְהָאָרֶץ לֹא תִמְכַּר לְצַמִּיתָת כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ.

וְמִי הַגּוֹף שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ? זֶה מִטְטְרוֹ"ן. וְאוֹתוֹ
 הַגּוֹף הוּא אִמָּה שֶׁל הַשְּׂכִינָה. אַף עַל גַּב
 שֶׁהִיא נִשְׁמָה שֶׁהִיא בֵּת הַמֶּלֶךְ, שְׂבוּיָה שָׁם בְּגִלְגּוּל
 שְׂפָאִים בְּגִלְגּוּלִים. מִשּׁוּם שְׂפָאָה לְשָׁם, מָה פְּתוּב
 בּוֹ? (שְׁמוֹת כ"א) וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ לְאִמָּה וְגו'.

וְעוֹד וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ, אִישׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. אֶת בֵּיתוֹ - אֵלּוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
 מִהַצַּד שֶׁל בֵּת יְחִידָה נִקְרְאוּ בֵּיתוֹ. אִם תֹּאמַר
 שֶׁיֵּצְאוּ מִצַּד הָעֶבֶד שֶׁהוּא מִטְטְרוֹ"ן כִּמוֹ שֶׁאֵלּוֹ
 יֵצְאוּ בְּמִנוּסָה מִמְצָרִים - לֹא תֵצֵא פְּצֵאת הָעֶבְדִּים.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיה נב) כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תֵּצְאוּ וּבְמִנוּסָה
 לֹא תֵלְכוּן.

בֵּיא וּרְאֵה, מִיָּד כְּשֶׁנּוֹלָד אָדָם, נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ שֶׁל
 בְּהֵמָה מִצַּד הַטְּהָרָה מֵאֵלּוֹ שֶׁנִּקְרְאוּ אוֹפְנֵי
 קֶדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד הַחַיּוֹת שֶׁחַן
 חַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ נִשְׁמָה מִהַצַּד
 שֶׁל הַכֶּפֶא, וְשִׁלְשֵׁת אֵלּוֹ הֵם: אִמָּה וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה
 שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ.

זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ נִפְשׁ בְּדָרְךְ שֶׁל אֲצִילוֹת
 מִהַצַּד שֶׁל בֵּת יְחִידָה, וְהֵיא נִקְרֵאת בֵּת
 מְלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ רוּחַ שֶׁל אֲצִילוֹת מִן
 הַצַּד שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, וְנִקְרֵא בֵּן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.
 זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ נְשָׁמָה מִצַּד הָאֵב וְהָאֵם. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נְשָׁמַת חַיִּים. מִי
 הַחַיִּים? אֵלּוּ הֵם י"ה, וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים קנ) כָּל
 הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְהוָה. וְנִשְׁלָם בּוֹ יְהוָה.

זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהוּא
 אָדָם בְּדָרְךְ שֶׁל אֲצִילוֹת לְמַעְלָה, וְנִקְרֵא
 בְּדִיוֹקֵן שֶׁל אֲדוֹנָו, וְעֲלָיו נֶאֱמַר (בראשית א) וַרְדּוּ בְּדַגַּת
 הַיָּם. זֶהוּ הַשְּׁלֵמוֹן בְּכָל הַרְקִיעִים וּבְכָל אוֹפְנִים
 וּשְׂרָפִים וְחַיּוֹת וּבְכָל הַצְּבָאוֹת וְהַכַּחוֹת שֶׁלְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה. וּמִשּׁוֹם זֶה, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה בְּנִפְשׁ מִהַצַּד שֶׁל
 בֵּת יְחִידָה, נֶאֱמַר בָּהּ לֹא תֵצֵא כִּיצֵאת הָעֲבָדִים.

וּבְאֵבֶד רִשְׁעִים רַנְּתָה, הוּא תַנְּרָה, שֶׁהוּא נָהַר יֵצֵא
 מִעֵדֶן. וּמָה הוּא? מַצּוֹת עֲשֵׂה וּמַצּוֹת

לֹא תַעֲשֶׂה כְּחֻשְׁבוֹן נְהוֹר, וְהוּא הַנֵּר הַמַּאִיר לְכָל
אָדָם, וְעַל זֶה וּבְאֵבֶד רְשָׁעִים רָנָה. וּבְאֹתוֹ זְמַן
שֶׁהַמַּחֲוֹל אֵינּוּ שׁוֹחֵק, יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ
רָנָה. וְדַאי וְאִז לֹא יִכְבֶּה בַּלְיָלָה גַּרְ"ה, מִשּׁוֹם
שִׁטְעָמָה כִּי טוֹב סְחָרָה.

וּבְאֹתוֹ זְמַן מִתְקַנֵּת יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא הַלֵּב, הִיא
הַל"ב, לַה"ב הַמְזוּבָּח. יִכְבֶּה כְּחֻשְׁבוֹן
לַה"ב הַל"ב. לֹא יִכְבֶּה בַּלְיָלָה גַּרְה, שֶׁהִיא הַגְּלוּת.
וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא הַלֵּב, וְתִכְבֶּה עַל יְדֵי הַקְּדוּשָׁה
כְּרוּךְ הוּא. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב בּוֹנֶה יְרוּשָׁלַיִם ה'.

בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים. בְּרִי"ת א"ש. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אֲבָא, סוּד הַבְּרִית לְמָה שָׁמִים
עָרְלָה בְּכָלִי עֶפְרָ? אָמַר לוֹ, בְּנִי, יוֹם אֶחָד שָׁאַלְתִּי
אֶת אֱלֹהֵינוּ, שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ עַל עָרְלָה אוֹמְרִים תִּקְנֵנוּ
לוֹ כְּלִי בְּעֶפְרָ. אָמַר לִי, עָרְלָה וְדַאי הִיא בֵּית זִוְגוּ
שֶׁל נְחֹשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שְׁנָרָם מִיָּתָה לְאָדָם וּלְכָל
הַבְּרִיּוֹת, וּבְגָלְלוּ מִתְקַנִּים כְּלִי שֶׁל עֶפְרָ.

וְאוֹתוֹ הָעֶפֶר מְזוּז לְאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְנָחַשׁ עֶפֶר
 לְחֶמּוֹ, וּבָזָה הוּא נִפְרָד מֵהָאָדָם, וְעָלְיוֹ
 נֶאֱמַר (שמות ב) לֹא תִנְאָף, אֵל תִּתֵּן לוֹ מְקוֹם לְהִנּוֹת
 מִמֶּנּוּ, אֲלָא שְׁנוֹתֵן לוֹ מְזוּז בַּחוּץ. וּמִשּׁוּם זֶה חֵלֶק
 לֹא תִין אֵף, אֵל תִּתֵּן לוֹ (דף קלז ע"ב) מְקוֹם פְּרִיעָה
 הַנִּקְבָּה שֶׁל סְמָאל שׁוֹפֵד דְּמִים, עָלְיוֹ נֶאֱמַר לֹא
 תִרְצַח. לְכָלֵב צָרִיד לְתֵת דָּם. לְזֶה עֶפֶר וְלְזֶה דָם,
 לְקַיֵּם בָּהֶם (משלי כה) אִם רָעַב שֶׁנֶּאֱדָה הָאֲכִילָהוּ לְחֶם
 וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ מַיִם. וְהַכֹּל בַּחוּץ. וּבָזָה מִצִּיל
 אוֹתָם מִחַבּוּט הַקָּבֶר וּמִחֲרָבוֹ שֶׁל מְלֶאךְ הַמּוֹת. זֶהוּ
 לְרִשְׁעִים.

אֲכָל לְבִינּוֹנִים תָּדָם תִּזְהַ נְחָשׁ לוֹ דָם הַקָּרְבָּן,
 וְהָעֶפֶר תִּזְהַ נְחָשׁ לוֹ עֶפֶר הַמּוֹבַח. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (שמות ב) מוֹבַח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִי וְגו', וְנֶאֱמַר
 בָּהֶם לֹא תִבְנֶה אֶתְהֵן גְּזִית, בְּדִי שְׁלֹא תַעֲשֶׂה לָךְ
 פֶּסֶל. וְזֶה שֶׁל נְדָה אוֹ שְׁפָחָה אוֹ גְזִיָּה אוֹ זוֹנָה, כִּי
 חֲרָבָה הַנִּגְפָּת עָלֶיהָ וְתַחֲלִלָּיהָ. כְּלוּמַר, מְחַלֵּל שְׁפָת
 לְצַדִּיקִים, שְׂאִין בָּהֶם הַזִּהְמָה שֶׁל הַנְּחָשׁ, נַעֲשֶׂה
 בְּקִרְשָׁה וּבְכָרְכָה וַיַּחֲוֶד.

בְּמָקוֹם שֶׁל פְּרִיעָה שׁוֹרָה בָּהֶם י"ה, וּבְמָקוֹם
 עֲרָלָה שׁוֹרָה בָּהֶם ו"ה, וְסוּד הַדָּבָר - מ'י
 יַעֲלֶה לָנוּ הַשְּׂמִימָה, בְּסוֹפֵי תְבוֹת יְהוָה, כְּמוֹ מ'י
 יַעֲלֶה בְּהַר ה'. נִפְשׁוּ, אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ נִשְׁפַּע ה'
 בְּנִפְשׁוֹ. וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה'
 אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֵּם הַיּוֹם.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
 וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאֲתִיו וְגו'. בֹּא וּרְאֵה, כְּבוֹד
 הַמְּלֶכֶת הָעֲלִיּוֹן, בְּשֶׁפָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל
 הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, נָתַן לָהֶם כֹּחַ לְהַנְהִיג הָעוֹלָם, וּבְרָא
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד שֶׁל יו"ה, וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן
 בְּסוּד שֶׁל ה"א. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב כִּי בֵּית ה' צוּר
 עוֹלָמִים. וְהַנְּהַגַת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הִזָּה מְרֵאָה
 בְּהַנְּהַגְתּוֹ הַכֹּחַ שֶׁנֶּתַן לוֹ מִלְּמַעְלָה לְמַעְלָה.

אִם אָדָם מְהַנֶּה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקַרְפְּנוֹת
 שֶׁל תְּפִלָּה, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַנֶּה אוֹתוֹ
 מֵאֲכָלִים זוֹתֵרִים בְּעוֹלָם תְּחוּמָא, שֶׁהֵם מֵאֲכָלִים שֶׁל
 גּוֹף הַמּוֹזוֹן שֶׁלְּמַעְלָה, מֵאֲכָלִים לְנִשְׁמָה מְסוּדוֹת

הַתּוֹרָה. הָאָדָם שֶׁעוֹשֶׂה דִיָּרָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְלִשְׂכִינְתּוֹ וְלַחִילוֹתָיו בְּשִׁבְתוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֵת
 לְדַרְתָּם, לְשׁוֹן שֶׁל דִּיָּרָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִתְקִין לוֹ דִּיָּרָה בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלִכְּלֹ שְׂפָאִים עִמּוֹ.

שְׂכָמוֹ שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה נִחַת לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְלִשְׂכִינְתּוֹ בְּשִׁבְתּוֹ, כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹשֶׂה לְאָדָם עִם בֵּית זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. הוּא
 שׁוֹמֵר אֶת הַשְּׂכִינָה עִמּוֹ בְּשִׁבְתּוֹ שֶׁלֹּא תִתְחַלֵּל, כִּי
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם עִם בֵּית זוּגוֹ
 שֶׁלֹּא תִתְחַלֵּל.

אָדָם שֶׁלֹּא מִפְרִיד בֵּין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֵין
 שְׂכִינְתּוֹ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתוֹ
 אָדָם עִם בֵּית זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאֵין רְשׁוֹת לַנְּחָשׁ
 לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם. וּבְכָל מַצָּוָה וּמַצָּוָה שֶׁמוֹקִיר אָדָם
 אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ (בְּעוֹלָם תּוֹהַ בְּכֻלָּם מוֹקִיר
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם) עִם בֵּית זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְזוֹהוּ
 שֶׁנֶּאֱמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי מְכַבְּדֵי אֲבִיבֵד.

אָדָם שֶׁמְמַלִּיךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ וְאֶרְבָּעָה הַצְּדָדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְמַלִּיךְ אוֹתוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
וְאֶרְבָּעָה הַצְּדָדִים בְּעוֹלָם הַהוּא. וּמִשׁוֹם זֶה פְּרָשׁוּתָהּ,
כָּל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָיו עֲצֵמוֹ, וּכְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם הוּא אָדָם בְּדִיוֹקָן שֶׁל רַבּוֹנוֹ שֶׁל הַכֹּל. וְזֶהוּ
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וְהַמִּשְׁכָּלִים יִזְהָרוּ בְּזֶהר הַרְקִיעַ, הוּא הַזֶּהר
הַטָּמִיר וְגִנּוּזוֹ, וְזֶה הַכֶּתֶ"ר. זֶהר
בְּהִיר בִּשְׁתֵּקִים זוֹ תְּכַמֵּ"ת. זֶהר הַזוּרְק נִיצוּצוֹת
וּמִבְּהִיק בְּבָרֵק לְעֵינַיִם זוֹ בִּינֵ"ת. זֶהר לָבֵן כְּלָבָנָה
זוֹ גְּדִלֵ"ת. זֶהר זֶהר אָדָם בְּמֵאָדָּים זוֹ גְּבוּרֵ"ת. זֶהר
מִבְּהִיק הַכּוֹלֵל לָבֵן וְאָדָם זוֹ תְּפֹאֲרֵ"ת. זֶהר יָרֵק
כְּבוֹכָב זֶה נִצֵּ"ח. זֶהר כּוֹלֵל לָבֵן וְאָדָם זֶה הוֹ"ד.
זֶהר זֶהר לְבָל עֶבֶר כְּמִי שֶׁמִּכָּה בְּפִשִּׁישׁ וְזוּרֵק
שְׂבִיבִים לְבָל הַצְּדָדִים זֶה יִסוֹ"ד. וְכֵלָם מִשְׁפִּיעִים
לְמַלְכוּת, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

רֵאשִׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה (במדבר א), כְּתָר חֲכָמָה
 חֲכָמִים. בִּינָה נְבוֹנִים. חֶסֶד חֲסִידִים. גְּבוּרָה
 גְּבוּרִים. בַּעֲלֵי תוֹרָה תְּפֹאֶרֶת. נְבִיאִים נִצָּח. חוֹזִים
 הוֹד. צַדִּיקִים יְסוּד. מַלְכוּת מְלָכִים. וְעַל שְׁמָה
 נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
 וְאָמֵן.

[זֶה שִׁיר לְפָרְשֵׁת נח]

וַיִּבֶן נח מִזְבֵּחַ (בראשית ח). מַה זֶה וַיִּבֶן נח? אֵלֵּא נח
 אִישׁ צַדִּיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ, זוֹ הַשְּׂכִינָה. הַבְּנִין
 שָׁלוּ בֵּין, שֶׁהוּא הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי. וַיִּקַּח מִכָּל
 הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְמַעַלָּה וְעוֹף לְמַטָּה, מַהִי
 בְּהֵמָה לְמַעַלָּה? אֵלֵּא בְּהֵמָה זֶה הַשּׁוֹר הָעֲלִיּוֹן,
 שֶׁנִּקְרָא הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁלְמַעַלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מִקְרֹן
 מִפְּרִים. וּפְרִשׁוּהָ מִקְרֹן כְּתוּב, שֶׁקְרֹן אַחַת הִיְתָה
 לוֹ בְּמִצְחוֹ, וְזוֹהִי קְרֹן הַיּוֹבֵל, שֶׁמִּמֶּנּוּ קָרָן פְּנֵי
 מִשָּׁה.

הַשּׁוֹר הַזֶּה הוּא פָּר. פָּר הוּא דִין, עִם ו' נַעֲשֶׂה
 פוֹר, רַחֲמִים סְלִיחָה, וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא צוּם

בפּוֹר. מַה זֶה כ' בְּתוֹסֶפֶת פּוֹר? אֵלֶּא זֶה כְּתוּב
 מְלָכוֹת. בֹּא וּרְאֵה, אִינְ שְׂכִינָה שְׁלֵא נַעֲשִׂית כְּתוּב
 לְאוֹתָהּ שְׁלֵמָה מְנַה. וּמִשׁוּם זֶה הַשְּׂכִינָה
 הַעֲלִיזָה הִיא כְּתוּב מְלָכוֹת, וּמְלָכוֹת נִקְרְאת צוּם
 שְׁלֵה, הִיא הַמְלָכוֹת (בְּפּוֹר). וּמְלָכוֹת נִקְרְאת צוּם
 בְּפּוֹר. מִהַצַּד שֶׁל הָאֵם הַעֲלִיזָה הִיא צוּם, אֲבָל
 מִצַּדוֹ שֶׁל הָעַמּוּד הָאֲמָצְעִי נִקְרְאת אֲבָל.

לְחֵם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ, הֵהוּא שְׁנַאֲמַר בּוֹ ה' אִישׁ
 מְלַחֲמָה. וּמִי כָּאֵן ^(דף קלח ע"א) הָאִישׁ? אֵלֶּא זֶה מ'
 כְּתוּבָה מִבְּפָנִים שְׁבֵה אֲכָלוּ אֶת הַמֶּן מ' שְׁנָה. אֲבָל
 ם הִיא הָעוֹלָם הַבָּא, שְׂאִינ בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וְכָל
 הַסְּפִירוֹת נִקְרְאוּ צוּמוֹת כֹּה, וּמִשׁוּם זֶה הַקְּרָפְנוֹת
 שְׁמֵתֵעֶבְלִים, שְׁהֵם תְּפִלוֹת וּבְקָשׁוֹת, הִיא הַשְּׂכִינָה
 הַתְּחִתּוֹנָה. וְהֵהוּא שְׁנֵהֲנָה מְנַה, שְׁהוּא הָעַמּוּד
 הָאֲמָצְעִי, מִרִיחַ כָּל הַרִיחוֹת שֶׁל הַקְּרָפְנוֹת וּמִקְרִיב
 אוֹתָם לָאֵב וְלָאֵם. זֶהוּ שְׁכַת־טוֹב (בְּרֵאשִׁית ח) וַיִּרַח ה'
 אֶת רִיחַ הַנְּיַחַח. לֹא כְּתוּב אֵלֶּא אֶת רִיחַ הַנְּיַחַח,
 זֶה הִיא.

הַשׁוֹשְׁנָה, רֵיחַ הַטּוֹב לְאָב וְהָאִם. הַשׁוֹשְׁנָה הִיא
וַדַּאי עִם חֲמִשָּׁה עָלִים הִיא ה'. אֲבָל
הַרִיחַ שְׁלָה ו' שֶׁהוּא רֵיחַ, לֹא שׁוֹרָה כּוּ עַד
שְׁנֵפֶתֶת לְהַעֲלוֹת מִמֶּנָּה רֵיחַ טוֹב. כְּשִׁישְׂרָאֵל
פּוֹתְחִים בְּתִשׁוּבָה, הַשׁוֹשְׁנָה נִפְתַּח לְבַעְלָהּ,
שֶׁהוּא תְּרִיחַ שְׁלָה, וְאוֹתוֹ תְּרִיחַ עוֹלָה אֶל הָאָב
וְהָאִם שֶׁהֵם י"ה, וַיִּרַח ה' אֶת רֵיחַ.

(שם) וַיֹּאמֶר ה' אֶל לְבוֹ. וַיֹּאמֶר ה' - זֶה הָאָב, אֶל
לְבוֹ - זֶה הָאִם, שֶׁנֶּאֱמַר כָּה לֵב מִבֵּין. שְׁבִזְמַן
שִׁישְׂרָאֵל חוֹטְאִים לְאֲבִיהֶם שְׁבִשְׁמַיִם, נֶאֱמַר
וַיִּתְעַצֵּב אֶל לְבוֹ. וּבִזְמַן שְׁמֵחִים יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם
שְׁבִשְׁמַיִם בְּקַרְבָּנוֹת שֶׁל תִּפְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר
כה) צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְ לָהֶם אֶת קַרְבָּנִי
לְחִמֵי וָגו'.

מִיָּד - שְׁמֵן וְקַטְרֵת יִשְׁמַח לֵב. וְגוֹרָמִים כְּאוֹתוֹ
תְּרִיחַ לְהַרְיֵק שְׁמֵן וְנִבְיָעָה מְלַמְעָלָה
כְּשִׁבְיָתוֹ. וְהוּא שְׁכֶתוֹב (שיר א) לְרִיחַ שְׁמֵינִיךָ טוֹבִים
שְׁמֵן תִּזְרַק שְׁמֵךְ עַל בֶּן עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ. מַה זֶה

עֲלָמוֹת? שְׂמוֹנָה עֶשֶׂר עוֹלָמוֹת שְׁכָלוּלִים בְּשְׂמוֹנָה
 עֶשֶׂר עוֹלָמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם רָכַב אֱלֹהִים רַבּוֹתַיִם
 אֵלֶּפֶי שְׁנָאָן.

בִּינְתַיִם הֵינָה זָקֵן הַזְּדִמָּן אֵלָיו. פָּתַח וְאָמַר, מַה זֶה
 רָכַב? אָמַר לוֹ, ר' הִיא חֲכָמָה, רֵאשִׁית
 חֲכָמָה. ב' בִּינָה. כ' פֶּתֶר עֲלִיּוֹן. הֵם רָכַב לְאוֹתוֹ
 טָמִיר וְגִנּוּז שָׂרוּכַב עֲלֵיהֶם, וְאֵלּוֹ שָׁלַשׁ הַסְּפִירוֹת
 הֵן רוֹכְבוֹת עַל ח"י הָעוֹלָמִים, שֶׁהֵם תִּשְׁעַ נְקֻדּוֹת
 בְּפוֹלוֹת, וְהֵם אָדָם עֲלִיּוֹן טָמִיר וְגִנּוּז בְּטַעֲמִים
 וְאָדָם שְׁלֵמָה שֶׁהֵם תִּשְׁעַ נְקֻדּוֹת, הֵם שְׂמוֹנָה עֶשֶׂר
 עוֹלָמוֹת שֶׁשָּׂט בָּהֶם עֲלֵת הָעֲלוֹת, שֶׁהוּא הָאָדָם
 הַשְּׁלִישִׁי שְׁלֵא הַתְּנַלְהַ בַּתּוֹרָה וְשָׂט בָּהֶם, וְהֵם
 מְרַכְּבָה לוֹ. וְהַשְּׂמוֹנָה עֶשֶׂר הֵזָה אֵיפָה עוֹלָה?
 בּוֹיָר"ח. וּבְגָלוֹ נֶאֱמַר וַיֵּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחַח.
 וּבְשִׁישְׂרָאֵל מֵעֲלִים בְּרָכוֹת בַּתְּפִלוֹת אֵלָיו כְּרֵאוֹי,
 מִיָּד נִהְיָה מִשָּׁם. מַה פֶּתוּכָה? וַיֹּאמֶר ה' אֵל לְבוֹ.

תקונים

וְהַמְשֻׁבְּלִים יִשְׁבְּלוּ בְּזֹהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵּיקוֹ הַרְבִּים
בְּכּוֹכְבֵים לְעוֹלָם וָעֶד. פֶּתַח רַבִּי
שְׂמֵעוֹן וְאָמַר, בְּטָרָם אֶצְרָךְ בְּכַטָּן יִדְעֵתִיךָ. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב אֲשֶׁר קָדַשׁ יְדִיד מְכַטָּן. בְּטָרָם אֶצְרָךְ - זו
רוּחַ שֶׁל יְצִירָתָהּ. וּבְטָרָם תִּצַּא מִרְחֵם - זוּ נֶפֶשׁ שֶׁל
עֲשִׂיָהּ. נִבְיָא לְגוֹיִם נְתִיתִיךָ - זוּ הַנְּשָׂמָה.

שְׂקָדָם שְׂאָדָם יִבְא לְעוֹלָם, הוּא נוֹדַע לְרוּחוֹ
וּנְשָׂמָתוֹ וְגוֹפוֹ (וּנְפִשׁוֹ) שְׂמַת־חֲבָרִים לְמַעְלָה.
וּמִשׁוֹם זֶה וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם, זוּ הַנְּשָׂמָה שֶׁהִיא
אֵב לְרוּחַ וְלִנְפֶשׁ וְרֵם לְגוּף. וְעַל אֵלוֹ הַרוּחַ וְהַנְּפֶשׁ
וְהַגּוּף, עֲלִיהֶם נֹאמַר הֵן כָּל אֵלֹהִים יִפְעַל אֵל וְגו'.
הַנְּשָׂמָה זֶה גּוּף פְּלוֹנִי. לָךְ לָךְ מֵאֲרָצְךָ - זֶה שְׁנוֹי
מְקוֹם. וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ - זֶה שְׁנוֹי הַשֵּׁם. וּמִבֵּית אָבִיךָ -
זֶה שְׁנוֹי מַעֲשֵׂהָ.

שְׁנוֹי מְקוֹם זֶה גְּלָגוּל רֵאשׁוֹן, שְׂנַעֲקָר מִמְּקוֹמוֹ
וּנְנָטַע בְּגוּף אַחֵר. וּמִי גָרַם לוֹ אֵת זֶה?
מִשׁוֹם שְׂעָקָר אֵת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה מִמְּקוֹמָהּ, שֶׁהִיא

הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלַּח אִמְכֶם.
 וּמִמּוֹלַדְתְּךָ, כָּאֵן סוּד (בראשית מח) וּמִוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר
 הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לָךְ יְהוּי, וְבוֹ יִקְרְאוּ בְּנֵחֻלְתָּם. כִּי
 שְׂלָא יִכְרַת שֵׁם הַמֵּת, יִקְרָא עַל שֵׁם אָחִיו, וְזֶה
 שְׁנוֵי הַשֵּׁם. וּמִי גֵרָם אֵת זֶה? מִשּׁוֹם שֶׁעָקַר הָאֵילָן,
 שֶׁהוּא עֵץ הַנֶּזֶן מִמְּקוֹמוֹ. כִּי גִיעָקַר מִפְּנֵי, וְנִקְרָא
 עָקַר בְּלֹא בֵן, עַל שֵׁם שֶׁהוּא עָקַר ו' שְׂכּוֹלֵל שֶׁשָּׂה
 צְדָדִים מִמְּקוֹמוֹ.

וּמִבֵּית אָבִיךָ - זֶה שְׁנוֵי מַעֲשֵׂה, וּמִי גֵרָם לוֹ אֵת
 זֶה? מִשּׁוֹם שֶׁחָטָא בְּמַעֲשֵׂה, שֶׁהִיא הָאֵם
 הָעֲלִיּוֹנָה, מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁשֵּׁם גְּנוּזָה הַמִּחְשָׁבָה,
 שֶׁאֵין עֲשִׂיהָ בְּלֹא מִחְשָׁבָה. זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב כָּלֵם
 בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ. אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַאךָ - זֶה הַגּוֹף.
 כִּי שֶׁהוּא מְחַיֵּב בְּחֻטָּאִים, כִּי נִנְטַע בוֹ וְנִרְכָּב עַד
 שֶׁמִּחֲזִיר מֵה שֶׁעָקַר לְמְקוֹמוֹ.

קָם הָעַמּוּד אַחַר צְלוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, רַבִּי
 רַבִּי, סוּד זֶה, סוּד אַחַר עֲלִיּוֹן יֵשׁ בְּגִלְגּוּל
 לְמַעַלָּה בְּדַרְגּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר ה' אֵל

אֲבָרָם, זֶהוּ שְׁנֵאמַר בּוּ הֲלֵא אָב אֶחָד לְכַלְנֹו. וּמִי
אָמַר לוֹ? אֹתוֹ הָרַם שְׁעֲלִיּוֹ, שְׁהוּא רָם עַל כָּל
גְּבוּהִים. וּמָה אָמַר לוֹ? לָךְ לָךְ - שְׁנֵי גְרוּשִׁים, הֵם
' י' מִן 'א'. הָאֹת ו' מִשָּׁם גִּרַשׁ אֹתָהּ אֹתוֹ רָם
עַל כָּל רָמִים, שְׁהוּא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים. וּלְאֵן
שָׁלַח אֹתוֹ? אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַאכָּ, זֹו הַשְּׂכִינָה
הַתַּחְתּוֹנָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִם כָּךְ, מַה זֶה מֵאֲרִצָּךְ
וּמִמּוֹלְדֶתְךָ? אָמַר לוֹ, רַבִּי רַבִּי, שְׁלֹשֶׁת
אֱלֹפִים הֵם מִשְׁלֶשָׁה שְׁמוֹת שְׁהֵם אֱהִי"ה אֱהִי"ה
אֱהִי"ה שְׁנֵאמַר לְמֹשֶׁה עֲלֵיהֶם, שְׁהוּא תְדִיּוֹקָן שָׁל
אֹתוֹ ו' הָעֲלִיּוֹנָה.

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה. אֱהִיָּה
שְׁלַחֲנִי אֵלֵיכֶם. כָּאֵן גִּרְמֹז שְׁהַתְגַּרְשׁ
מִשְׁלֶשָׁה אֱלֹהִים, שְׁהֵם שְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת שְׁנֵאמַר בְּהֵם
מֵאֲרִצָּךְ וּמִמּוֹלְדֶתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ (בראשית יב). וְזוֹהִי
הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא כְּתוּר אִם כָּל חֵי. שְׁהָאֹת ו'
בְּמַעֲיָהּ הִיא 'א' כְּכַתְּר עֲלִיּוֹן, וְא' הַשְּׂנִית כְּבִנְיָה,

וּאֵלֶּיךָ הִיא שְׁלִישִׁית בְּאֲמִצֵּעַ שֶׁל הָאוֹת ו', וְסוּד
הַדָּבָר - יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְהִיא כְּתוּב מְלֻכּוֹת.
אֵל הָאָרֶץ - זוֹ שְׁכִינָה הַתְּחִתּוֹנָה שְׁפֻלּוּלִים בָּהּ
בְּלֶם. וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ - מִהֲצַד שֶׁל א'
הַעֲלִיּוֹנָה. וְאֶגְדֹּלְךָ שְׁמֶךָ - מִהֲצַד שֶׁל א' הַשְּׁנִיָּה.
וְהִנֵּה בְרָכָה - מִהֲצַד שֶׁל א' הַשְּׁלִישִׁית.

וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ וַיֵּרֶד אֲכָרִם מִצְרִימָה. וַדַּע כִּי הֵלֵב
הוּא דִיּוֹר הַנְּשָׂמָה, וְהִיא שְׁבִיעָה, שֶׁנֶּאֱמַר אָרֶץ
אֲשֶׁר ^(דף קלח ע"ב) לֹא בָמֶסְכָּנֶת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא
תִחַסֵּר כֹּל בָּהּ. וּכְשִׁיּוֹרְדֵת הַנְּשָׂמָה לְטַחוּל, שֶׁהוּא
רָעַב, מִשּׁוּם שֶׁכְּבֹד לֹא נוֹתֵן לוֹ מִתְּדָם אֱלֹהִים
הַשִּׁירִים תְּרַעִים שָׁלוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה (שם) כִּי כְּבֹד תְּרַעַב
בְּאָרֶץ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שִׁיּוֹרְדֵת שָׁם הַנְּשָׂמָה, פּוֹחֶדֶת מִשָּׁם,
שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי כֹּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מִצְרִימָה.
קִדְּם שֶׁנִּקְרְבָה שָׁם הַנְּשָׂמָה. וַיֹּאמֶר אֵל שָׂרָה אֲשֶׁתּוֹ
- זֶה חֲנוּפָה. וּמָה אוֹמֵר לָהּ? תִּנֵּה נָא יַדְעֵתִי כִּי אִשָּׁה
יָפֶת מִרְאֵה אֶתִּי. אֵת יָפֶה בּוֹכִיּוֹת, וּבְגִלְלֶיךָ אֲנִי

פוחד שִׁיְהָרְגוּ אוֹתִי בְּגִלְלוֹתַי, שְׂצוּפָה רָשָׁע לְצַדִּיק,
 וּמִשׁוֹם זֶה עָרוֹם רָעָה רָעָה וְנִסְתָּר. שְׂצַדִּיק שֶׁנִּמְצָא
 בֵּין הַרְשָׁעִים, נִתְפָּס בִּינֵיהֶם. וּמִשׁוֹם זֶה וְהָיָה כִּי
 יֵרְאוּ אֶתְךָ הַמַּצְרִים, וְזֶה סוּד כָּל הַבֶּן הַיְלֹוד.
 וּמִשׁוֹם זֶה וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֶתְךָ יְחִינוּ. אֵלֶּא אֲמַרִי נָא
 אַחֲתִי אָתָּה. וְהוּ שְׂכַתּוֹב אֵמַר לְחֻכְמָה אַחֲתִי אָתָּה.
 לְמַעַן יִיטַב לִי בְּעִבּוּרְךָ - בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְחִיְתָה נַפְשִׁי
 בְּגִלְלוֹתַי - לְעוֹלָם הַבָּא.

בֵּינֵתִים הֵנָּה הָעֲמוּד שֶׁל הָאֹר שֶׁנִּרְאָה בְּצִלוֹ שֶׁל
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר לוֹ, רַבִּי רַבִּי, כָּאֵן סוּד
 וְלֹא צָרִיךְ לְכַסּוֹת, מִשׁוֹם בְּעָלִי חוֹבוֹת מְרָאָה
 לְבִנְיָהֶם, בְּעָלִי עֵשֶׂר, שְׁלֹא יִהָרְגוּ אוֹתוֹ עַל מְמוֹנּוֹ.
 וּמַהוּ מְמוֹנּוֹ? בַּיִת וְהוּן נִחְלַת אָבוֹת וּמַה' אִשָּׁה
 מִשְׁכָּבֶלֶת. וְזוּ בַת עֵיז, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּסוֹת עֵינַיִם,
 שְׂצַדִּיק לְהִתְכַסּוֹת בֵּין הַרְשָׁעִים, מִשׁוֹם אוֹתוֹ הָאֹר
 שְׁמַאִיר בָּהּ, שְׁתוּא בְּעָלָהּ, שְׁתוּא סוּד, צָרִיךְ
 לְכַסּוֹתוֹ מִבִּינֵיהֶם שְׁלֹא נִתְפָּס עָלָיו.

מִשּׁוֹם שְׁחֻשָּׁה, שֶׁהוּא נָחַשׁ הַקְדָּמוֹנִי, מְקַנֵּא עַל
הָאֹר שֶׁהוּא אֹר הַגָּנוּז, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַתֵּרֵא
אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֶהוּ (שמות ב).

וְכִךְ מִי שְׂמַתְנַלָּה לוֹ אֹר שֶׁהוּא ר"ז בֵּין הַרְשָׁעִים,
צָרִיךְ לְכַסּוֹתוֹ עַד שְׂיִבְאוּ הַצְדִּיקִים לְהַאִיר
בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב אֹר זָרַע לְצַדִּיק. וְאִם לֹא
מְטַמֵּן אוֹתוֹ, מַה כָּתוּב? (בראשית יב) וַיְהִי כִּבּוֹא
אֲבָרָם מִצְרֵימָה, וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה וַתִּקַּח
הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲה.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, אוֹי לְבָנֵי הָעוֹלָם שֶׁהֵם
אֲטוּמִים בְּלֵב וּסְתוּמֵי עֵינַיִם, שֶׁהָרִי כַּמָּה
סוּדוֹת נִסְתָּרִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה וְלֹא מִשְׁנִיחִים בָּהֶם,
שֶׁאֵין רוֹצִים אֲלָא לֶאֱכֹל אֶת הַתֵּבֶן שֶׁל הַתּוֹרָה,
שֶׁהוּא הַפֶּשֶׁט, לְבוֹשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלֹא מוֹעֲמִים
מִן הַמַּח שְׂבָכָנִים.

בֵּיא וְרֵא, יֵשׁ נְשָׂמָה שֶׁהִיא גּוֹף לְנְשָׂמָה, וַיֵּשׁ
נְשָׂמָה לְנְשָׂמָה, וַיֵּשׁ נְשָׂמָה זְכָרִית שֶׁנִּקְרְאת
אֲבָרָם. וַיֵּשׁ נְשָׂמָה נְקֵבָה שֶׁנִּקְרְאת שָׂרִי. וְאִף עַל

גב שְׁנִקְרָאת זָכָר, הַנְּשָׂמָה הִזוּ אַבְרָם בְּלִי ה' הִיא
מַפְלָה לַנְּשָׂמָה שֶׁהִיא נִקְבָּה שְׂרֵי שְׁשָׁם י', אִז לְשָׂרָה
שְׁשָׁם ה'. וּמִשּׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁמַפֵּל
הָיָה אַבְרָם לְשָׂרָה בְּנִבּוּאָהָ, מִשּׁוֹם שֶׁהִיא זָכָתָה
לְשֵׁתֵי אוֹתִיּוֹת - י' בַּתְּחִלָּה, שְׂרֵי, וּלְבִסּוֹף שָׂרָה
בָּה'. בְּשִׁהְיֹתָה בְּיו"ד הִיְתָה יְחִידָה, וּבְשִׁזְכּוֹתָה בָּה'
נִקְרָאת אִם. וּבְשִׁהְיֹתָה יְחִידָה בְּיו"ד נֵאמַר עָלֶיהָ
שְׁמֵרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַי.

וּפְרָעָה, שֶׁהוּא דְמוּת שֶׁל נְחֹשׁ רָשָׁע, אַחַר
שֶׁשְׁכַּחְתָּהּ, כְּתוּב וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית
פְּרָעָה. וְזֶה רוּמּוֹ לְגִלּוֹת מִצָּרִים שֶׁנִּלְתָּה הַשְּׂכִינָה
בְּמִצְרַיִם. וְהַנְּחֹשׁ רָצָה לְקָרֵב אֵלֶיהָ, מַה כְּתוּב?
וְחֹדֶר הַקָּרֵב יוֹמֵת. וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרָעָה. וְזֶה רוּמּוֹ
לְמִכּוֹת שֶׁהִכָּה הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא אֶת פְּרָעָה וְאֶת
הַמִּצְרַיִם וְאֶת הַמִּמְנִים שְׁלָהֶם. וּמַה כְּתוּב? וְעַתָּה
הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֵךְ. כְּמוֹ שֶׁפְּרָעָה כְּמִצְרַיִם שְׁאָמַר
לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל שְׁלַח מֵעַל פָּנָי וַיֵּצְאוּ. וְזוֹהִי
הַתְּבַטָּחָה לְשְׂכִינָה וּלְיִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוֹנָה.

מִיָּד בְּשִׁירְצוֹ הָאֱמוּת עוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים שֶׁל הָעוֹלָם
 לְקָרֵב אֵלֶיהָ וְלִדְחֵק אוֹתָהּ, שְׂכַר הַכֹּלֵל
 הַדְּחֵק, כְּתוּב וַיִּנָּע ה' אֶת פְּרַעֲהַ. מִיָּד -
 וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. שְׁעַל הַשְּׂכִינָה נֹאמֵר
 אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, וְהַיּוֹד
 תִּקְרַב אֵלֶיהָ יוֹמָת.

וּכְמוֹ שֶׁפְּרַעֲהַ הִרְאֵשׁוֹן אָמַר הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֵךְ,
 כִּי אָמַר פְּרַעֲהַ קוֹמֹ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, וְכִי
 עֲתִידִים הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם לֹאמֹר לְיִשְׂרָאֵל קוֹמֹ
 צֵאוּ, צֵאוּ מִבִּינֵינוּ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מוֹצִיא
 אוֹתָם מִבִּינֵיהֶם עַד שֶׁלְּקַח אֶת בְּלִיּוֹ.

וּכְמוֹ שֶׁנֶּאמַר וַיֵּצֵאוּ עִלְיֵי פְרַעֲהַ אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ
 אֹתוֹ וְאֵת אֲשֶׁתוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ - כְּמוֹ
 כֵּן בְּנֵלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה. וְהוּא שֶׁכְּתוּב וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל
 אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לַה' וְגו'.

בִּינְתַיִם הִנֵּה אֵלֶיהָ הוֹדֵמֵן אֵלָיו, וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי,
 וְדַאי כְּמוֹ זֶה הוּא בְּנִשְׁמָה שֶׁהִיא מִצַּד
 הַשְּׂכִינָה. וַיֵּצֵר הָרַע רוּצָה לְקָרֵב אֵלֶיהָ, וְהַקְדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא מִכָּה אֹתוֹ בְּכַמָּה מִכּוֹת, כְּמוֹ שֶׁחֶכֶה
אֶת פְּרַעַה עַל דְּבַר שְׂרֵי אִשְׁתּוֹ אַבְרָם.

וּבְאֹתוֹ זְמַן יוֹרֵד סָמְא"ל וְכָל חֵילָיו לְנִשְׁמָה
תְּהִיָּא, וְשׁוֹמֵר אֹתָהּ עַד שְׁמֵתִקְרַבֶּת
לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן כְּמוֹ זֶה כָּל אָדָם שְׁרוּצָה
לְקַרֵב לְצַדִּיק לְהַזִּיק אֹתוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִכָּה
אֹתוֹ בְּכַמָּה מִכּוֹת לְהַזִּיקוֹ עַד שִׁיִּחְזֹר לְשַׁעֲבֹדוֹ.
וּמִשׁוֹם זֶה אָמְרָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל הָמָן הָרָשָׁע, (אסתר ו)
אִם מִזְדַּע הִיְהוּדִים מְרִדְכִי, לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נָפֹל
תִּפֹּל לְפָנָיו. אֲבָל הַנִּשְׁמָה שְׁאִינָה מֵצַד רוּחַ הַקְּדוֹשׁ,
יֵשׁ לָהּ לְהַשְׁמֵר, שְׂיֵשׁ רְשׁוֹת לְמַקְטִירָהּ עֲלֵיהָ, וְעָרוֹם
רְאָה רְעָה וְנִסְתָּר.

וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. מַה זֶה וַיַּעַל אַבְרָם
מִמִּצְרַיִם? אָמַר לוֹ אֱלֹהֵינוּ, וַדַּאי בְּזִמְנָה
שֶׁהַנִּשְׁמָה נִצְוָהּ מִהַמְּנַה הָרַע תְּהוּא, שֶׁהוּא אֵל
אַחַר מֶלֶךְ מִצְרַיִם, מֶלֶךְ שֶׁל אֹתָם הַצּוֹרְרִים
שְׂדוּחִיקִים אֶת הַנִּשְׁמוֹת, וְאֹתָם מִלְּאֲכֵי תַחְבֵּלָה

הַמְזִיקִים, כְּמוֹ שֶׁבָּאָרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, נִשְׁמָוֹת
הַרְשָׁעִים הֵם הֵם הַמְזִיקִים בְּעוֹלָם.

מַה כְּתוּב בְּבַעַל הַנְּשָׁמָה? וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם.
הִתְעַלָּה עֲלֵיהֶם בְּחֹזֶק רַב, הוּא וְנִשְׁמָתוֹ וְכָל
אֲשֶׁר לוֹ. וַאֲפֹלוּ לוֹט עִמּוֹ, שֶׁהוּא יָשָׁד ^(דף קלט ע"א) מִצַּד
הַיָּמִין, שְׁלֹא כָּל הַיָּשָׁדִים שָׂוִים. שְׂיֵשׁ יָשָׁדִים שֶׁהֵם
כְּמוֹ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים, שְׂיִוְדָעִים מַה שֶׁהֵיָה וּמַה
שֶׁעָתִיד לְהִיּוֹת, וְעַל הַיָּשָׁד הַזֶּה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵעֲשֶׂה לוֹ עֲזָרָה. אִם זָכָה - עֲזָרָה, וְאִם לֹא ^{(בְּנִגְדוֹ}
עֲזָרָה, שְׂזָכָה לְאוֹת י' שֶׁל בְּרִית מִלְּחָה, וְנִעֲשֶׂה שְׂדֵי. וְאִם לֹא) - הַיָּשָׁד הוּא
בְּנִגְדוֹ. וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב ^(בְּרֵאשִׁית יג) וְלֹא נִשְׂאָ אֶתֶם הָאָרֶץ
לְשֶׁבֶת יַחֲדוֹ.

וְעֲזָרָה, אִם זָכָה אָדָם - הוּא עֲזָרָה. מִתִּי? בְּלֵיל שֶׁכְּת
שְׂמֵלֹוִים שְׂנֵי מְלֹאכִים אֶת הָאָדָם, זֶה הַיָּצָר
הַטּוֹב וְזֶה הַיָּצָר הָרָע. אִם זָכָה - יָצָר הַטּוֹב מְבָרָךְ
אֶת בַּעַל הַבַּיִת וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, וְיָצָר
הָרָע עֲזָרָה לוֹ בַּעַל בְּרָחוֹ וְעֲזָנָה אָמֵן. וְאִם לֹא -
הוּא בְּנִגְדוֹ וּמְקַלֵּל אוֹתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. וּמִשּׁוֹם זֶה

נִקְרָא לוֹט, שְׂמֵכִיא קָלְלוֹת עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְעַל
 בֵּיתוֹ וּמִכְנִים קִטְטָה בְּבֵיתוֹ. זְהוּ שְׂפָתוֹב וַיְהִי רִיב
 בֵּין רַעֲי מִקְנָה אַבְרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנָה לוֹט.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, (ש) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֵל לוֹט אֵל נָא
 תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְגו' כִּי אֲנָשִׁים
 אֲחִים אֲנַחְנוּ. מִצַּד שְׂחֹוֹא הַגּוֹף. וְמָה אָמַר לוֹ?
 הֲלֹא כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ (ש). וּמִשׁוֹם זֶה אָמְרוּ בְּעַלְי
 הַמִּשְׁנָה, אִם רְאִיתָ שְׂיִצֵּר הָרַע מִתְנַפֵּר עֲלֶיךָ,
 הוֹלִיכֶהוּ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. אִם אֵבֶן הוּא נִמּוֹת, וְאִם
 בְּרוֹזַל - מִתְפּוֹצֵץ. אָמַר רַבִּי שְׂמֵעוֹן לְאַלְיָהוּ, אֶת
 זֶה נִם יְלָדִים יוֹדְעִים אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, רַבִּי רַבִּי, וְדַאי
 בְּךָ הוּא, אֲבָל סוֹד דְּבָרֵי הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת אֵינָם לְגַלּוּי
 בְּךָ, אֵלֹא בֵּינִי וּבֵינֶךָ.

פְּתַח וְאָמַר, (ש) וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ. מָה הָרָעַב
 בָּאן? אֵלֹא וְדַאי בְּשִׂמְסֵתִלְקַת הַנְּבִיעָה
 מֵאָרֶץ הַשְּׂכִינָה, מִיַּד פְּתוֹב וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ (ש).
 וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרֵימָה, יָרַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹר

בין הצדדים הרעים הללו, כרי שזרעו יהיה שמור
ביניהם.

אמר לו רבי שמעון, רבי רבי, וְהרי פתוב
בשכינה ארץ אשר לא במסכנת תאכל
בה לחם. אמר לו, וְהאי כך הוא! שבזמן שישקראל
שומרים אות הברית, היא מתמלאת כל טוב ולא
חסר ממנה (שפע. וכאשר לא שומרים הברית, מסתלק השפע ממנה),
ונאמר בה ותראה היבשה.

ובאותו זמן, אם לא יורד הקדוש ברוך הוא
לשמר אותה, יש רשות לצדדים
האחרים לקרב לשם. ואותו שגורם את זה, יש
רשות למקטרג להרג אותו. משום זה אמר לה
והיה כי יראו אתך המצרים וגו' (שם). ועל זה אמרי
נא אחתי את (שם), לא תודעי ביניהם.

ואם תאמר מה חטא אנכרם? אלא חטאו קדם
שכבא לעולם היתה פאות ה', כחסרונו שם
היתה. ומשום זה היתה נקרא אנכרם בלי ה', עד
שזכה לה ובה נשלם בכל איבריו. ומשום יו"ד

שְׁהִיְתָה בְּשָׂרִי, אָמַר אִמְרֵי נָא אַחֲתֵי אֶתְּ, לְהִגֵּן.
 לְמַעַן יִיטֵב לִי בְּעִבּוּרְךָ (שם), בַּת יְחִידָה, וְנֹאמַר כֹּה
 אֶבֶן מֵאִסּוֹ הַבּוֹנִים. יִיטֵב לִי - מֵצַד שֶׁל הַטּוֹב,
 וְחִיְתָה נִפְשִׁי - מֵצַד שֶׁל ח"י הָעוֹלָמִים, מִשּׁוּם
 שְׂשִׁיתֵי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ נִבְנָה בָּהֶם הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי
 וְצַדִּיק.

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה וְגו'. פָּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, יִשְׁנֵי
 תְּכָרוֹן קוֹמוֹ. וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, מִי שָׂרָה כָּאֵן?
 זוֹ הַשְּׂכִינָה, מִשּׁוּם שְׂלֵמֶטָה בְּצַדִּיק וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ. כִּי הִצְדִּיקַת הוּא נִבְרָאָה
 בְּדִיוֹקְנָה שֶׁל הַשְּׂכִינָה.

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה - זוֹ הַשְּׂכִינָה. וּמִי הוּא הַחַיִּים
 שְׂלָה? י"ה, וְזֶהוּ הַשְּׂכִינָה. שָׂכַן י"ה. וְזֶהוּ
 הַחַיִּים שֶׁל הַנְּשָׂמָה. זֶהוּ שְׂכַתוֹב כֹּל הַנְּשָׂמָה תְּהִלָּל
 י"ה. וְתַה' הוּא בְּא"ת ב"ש - צ'. עַם י' עוֹלָה לְק',
 וְהֵם מֵאָה בְּרָכוֹת שְׂתֵיב אָדָם לְהַרְיֵק בְּכָל יוֹם
 בַּשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ מֵאָה שָׁנָה. וְעֲלֵיהֶם צִוָּה תְּקַדּוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם מִה' אֱלֹהֵיךָ שֶׁאֵל מֵעַמְּךָ.
אֵל תִּקְרִי מ"ה אֱלֹא מֵא"ה.

וְעֲשָׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים - אֵלֹהֵי עֵשָׂר אֱמִירוֹת
וְעֲשָׂרָה דְבָרוֹת וְשִׁבְעָה הַיָּמִים
הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְשֵׁשֶׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֵׂה וְיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא וַיְכַלֵּוּ, הַכֹּלֵל שֶׁל כָּלֵם.
וּכְנֻגָדִם נִתְּנָה תוֹרָה בְּעֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת אוֹתִיּוֹת -
עֲשָׂרִים וְשֵׁשֶׁתִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְחֲמִשׁ שָׁהֵן מִנְצַפ"ד
שֶׁהַצּוֹפִים אָמְרוּ אוֹתָם.

וְאִם חֵם וְשָׁלוֹם עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, מִתְפַּזְרִים
לְאַרְבַּעַת הַצְּדָדִים, וְהַשְׂכִּינָה גְּלִתָּה עִמָּהֶם.
וְהוּ שְׂכָתוֹב וְתָמַת שָׁרָה. הַמִּיתָה שְׁלָה שֶׁהַסְּתֵלֵק
מִמֶּנָּה י"ה וְנִשְׁאָר כ"ם חֶסֶד. וּמִשּׁוֹם זֶה וַיֹּאמֶר כִּי
יָד עַל כ"ם י"ה.

בְּקִרְיַת אַרְבַּע - אֵלֹהֵי אַרְבַּעַת צְדָדִים שֶׁהַתְּפִזֵּר עִם
יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוֹם זֶה תִּקְנֵנוּ בַּתְּפִלָּה וּכְבֻצָנוּ
יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ. שֶׁהַגְּלוֹת הִיא מִיתָה
לְשִׂכְינָה וְלְכָל יִשְׂרָאֵל בְּנֵיהָ.

וְעוֹד, וְתָמַת שָׂרָה בְּקָרִית אַרְבַּע - אֵלֶּיךָ תָּחֹן וּבָהּ
 וְחֶשֶׁךְ וְתַהוֹם, שֶׁהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּאָרְץ,
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תָּחֹן וְגו' (בראשית א).
 מִשְׁכִּינָה וְצָדִיק שְׂאִין בּוֹ נְבִיעָה שֶׁל הַתּוֹרָה.
 מֵאַרְבַּע הַחִיּוֹת שָׁלוֹ, שֶׁהֵן אַרְבַּע הַחִיּוֹת שֶׁל הַכֶּסֶּא,
 גָּלוּ בְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת אֵלֶּיךָ, שָׁמָּה תָּחֹן - כּוֹן יָרֵךְ,
 הַקְּלִפָּה הַיְרֵקָה שֶׁל הָאֵגוֹז. בָּהּ - גִּזְוֹן לְבָן, קְלִפָּה
 שְׁנִייתָ. וְחֶשֶׁךְ - קְלִפָּה שְׁלִישִׁית שֶׁל הָאֵגוֹז, שֶׁהִיא
 אֵשׁ מִתְלַקַּחַת. תַּהוֹם - חֲלָל הָאֵגוֹז שֶׁשָּׁם הַמַּחַ,
 שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, כֶּסֶּא הַכְּבוֹד וְאַרְבַּע הַחִיּוֹת שָׁלוֹ.
 שְׂפָרְךָ נִחְלָק הַמַּח שֶׁל הָאֵגוֹז לְאַרְבָּעָה צְדָדִים
 שְׁעָלֵיהֶם עוֹמֵד הַמַּח.

וְאֵלֶּיךָ הֵם כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה אֲוִירֵי הַמַּח שֶׁל אָדָם, עוֹר
 וּבָשָׂר תְּלַבִּישָׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשְׂכְּבֵנִי.
 הֵן אַרְבַּע קְלִפּוֹת הָאֵגוֹז שֶׁהֵן בְּסוֹד הָעֶרְלָה,
 שְׁעָלֵיהֶן נֶאֱמַר וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ
 כְּתָנִיּוֹת עוֹר וַיְלַבֵּשֵׁם (שם ג). וַיַּפְרְשׁוּהוּ הָרֵאשׁוֹנִים,
 מַה זֶה עוֹר? זֶה עוֹר הַנְּחָשׁ.

וּבְזִמְנֵי שִׁישְׁרָאֵל בְּאוֹתָן הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵן אַרְבַּע
 נְלִיּוֹת, הֵם בְּפִרוּד בְּכִיכּוֹל, בְּאֵלוֹ לֹא הָיוּ
 גּוֹי אֶחָד, וְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹרָה
 עֲלֵיהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַדָּר
 בְּחוּץ לְאֶרֶץ הַדּוֹמָה כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֵלוֹת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, וַחֲרִי שְׁמַעְתִּי שְׂאוֹתֵיּוֹת
 הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ כִּדְ הֵן י' בְּפִרוּד מִן ה', ו' מִן
 ה', וְלֹא מִתְחַבְּרוֹת עַד שִׁישְׁרָאֵל יֵצְאוּ מִן הַנְּלוֹת.
 אָמַר לוֹ, בְּנִי, יֵשׁ אוֹתֵיּוֹת שֶׁהֵן לְבוֹשִׁים שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ שְׁנִבְרָאוּ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו. וְאֵלוֹ הֵם
 בְּפִרוּד. וּבְשִׁמְתֵי חֲבָרִים בְּמִנְיָן, ^(דף קלט ע"ב) שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה
 לְמַעְלָה וְשֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה לְמַטָּה, וְעוֹלָיִם לְעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ
 יְהוֹ"ה בְּחֻשְׁבוֹן אַח"ד אַח"ד, בְּכַתּוּב בַּיּוֹם הַהוּא
 יְהִיָּה ה' אַחָד וְשִׁמּוֹ אַחָד. אֲבָל אוֹתֵיּוֹת הַיַּחֲוֹד
 בְּדָרְךְ אֲצִילוֹת אֵין שֵׁם חֻשְׁבוֹן וְלֹא פִרוּד. וּמִשּׁוּם
 זֶה וְנִחַר יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו' וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
 רֵאשִׁים. בְּזִמְנֵי שֶׁתִּבְנֶא גְאֻלָּה, יִתְקַיֵּם וּנְפִצוֹת יְהוּדָה

יְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע בְּנֵי אֶרֶץ. (נאמר. היא חֲבֵרוֹן שְׁעָתִיד הַקָּדוֹשׁ

כְּרוֹךְ הוּא לְחַבְרָם בְּאֶחָד, וְזֶהוּ וְקִבְצָנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע בְּנֵי אֶרֶץ).

וַיְהִי־וַיְהִי חַיֵּי שָׁרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי
שָׁנִים. מֵאָה שָׁנָה, זוּ יו"ד שְׁעוֹלָה לְמֵאָה עִם
שְׁנֵי הַחַיִּין, כְּמוֹ זֶה ה"י עוֹלָה יו"ד. חֲמִשׁ פְּעָמִים
י' הֵם חֲמִשִּׁים. וְכֵן ה' הָאֲחֶרֶת חֲמִשִּׁים. תְּרֵי מֵאָה.
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה זוּ ו' שְׁעוֹלָה לְכ' שָׁל כְּתָר וְנִעֲשִׂית
כ"ו.

בֹּן נִשְׁלָמַת י' לְהִיּוֹת י' י' בְּחֻשְׁבוֹן, כְּמוֹ זֶה א' הִיא
יו"ד לְמַעְלָה, ו' בְּאֶמְצַע, דָּלָת לְמַטָּה.
וְלְפָעָמִים י' לְמַעְלָה, י' לְמַטָּה, ו' בְּאֶמְצַע, וְעוֹלָה
לְחֻשְׁבוֹן כ"ו. וְזוּ כ"ו מִן כּוּ"ו. וּמִשּׁוֹם שְׁכ' הִיא
כְּתָר, רַחֲמִים וְרִצּוֹן שְׁאִין שָׁם דִּין כָּלֵל, אָמְרוּ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה שְׁמַעְשָׂרִים וְלְמַטָּה לֹא מַעֲנִישִׁים בְּעוֹלָם
תָּוָה.

וְשִׁבְעֵי שָׁנִים זוּ ו'. כְּשִׁשׁוּרָה י' עַל רֵאשִׁו נִעֲשִׂית
ז'. וְאִם זָכָה בְּשִׁכְנִינָה שְׁהִיא ז' לְשִׁמְרֵי אֹתָהּ
בְּבִרְיָת, מִשּׁוֹם שְׁהַבְּרִית מִמֶּשׁ שׁוּרָה עָלָיו ז', שְׁהִיא

יום שְׁבִיעִי, וְנֹאמַר בּוֹ שֶׁבַע בַּיּוֹם הַלְלֵתִיךָ, וְאִם לֹא
- פְּתוּב בּוֹ וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע.

וְעַקֵּר הַכֹּל הוּא אֹת הַבְּרִית, שָׁבוּ זוֹכָה לְעוֹלָם
הַבָּא, שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא שְׁאִין בּוֹ לֹא
אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיָּה וְלֹא קִנְיָה וְלֹא תַחֲרוּת, אֶלָּא
צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֲטְרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם וְנֶהְנִים
מִזִּיו הַשְּׁכִינָה. וְתִמְצָא סֵמ"ךְ בַּיִסוּד שֶׁהוּא כ"ו.
חֵלֶק סֵמ"ךְ וְתִמְצָא בּוֹ כ"ו. וַיִּסוּד הוּא יוֹם
הַשְּׁבִיעִי, וְתִמְצָא בּוֹ כו"ו.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, וַחֲרִי כוּז"ו מְצֵאנֵנוּ, אֲבָל
ו' הַאֲחֵרוֹנָה לֹא מְצֵאנֵנוּ בְּאֹתֵינוּת! אָמַר לוֹ,
בְּנִי, כְּשֶׁאַתָּה מְחַשֵּׁב, מֵהֵאֵם הָעֲלִיזָה נִקְרָא ו',
וְכִשְׁאַתָּה מְחַשֵּׁב מִיָּמִין שֶׁהִיא גְדֻלָּה נִקְרָא ו'. אָמַר
לוֹ, זֶה יָפָה, כָּף נְחֹשֶׁבֶת בְּסְפִירוֹת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם,
חֲרִי עֶשֶׂר וְלֹא יוֹתֵר. כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים בְּסֵפֶר יְצִירָה,
עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִי מָה, עֶשֶׂר וְלֹא תִשַׁע, עֶשֶׂר וְלֹא
אַחַת עֶשְׂרֵה.

אמר לו, בני, כ' מראה י' ממעלה למטה וממטה
למעלה, והכל א' שהיא הסוד של יו"ד
והכל אחד. ומשום זה תמצא שהאות יו"ד היא
כ', פתח של האות י' שעולה בפתשפון כ', והכל
אחד. כי י"י אלהיך אש אוכלה הוא. כי הוא י'
והוא יהו"ה שעולה כ"ו, ועם ארבע אותיות עולה
ל' לפתשפון כ"י, וזה סוד יהו"ה.

ותמת שרה - זו הנשמה, שנאמר בה ויפח באפיו
נשמת חיים. ומה המיתה שלה? שירדה
מלמעלה ונכנסה לארבעה יסודות רעים, שהם
אש רוח מים עפר, והם שתוף של נפש תבהמה,
משום שהיא שם בלי תורה. שקדם שהנשמה
יורדת לגוף בארבעה היסודות הללו, נתנה
תורה בלה. ומיד כשנכנסת לגוף, מסתלקת
ממנו, וסוד הדבר - אני מלאה הלכתי וריקם
השיבני ה'.

אמרה הנשמה, אני מלאה הלכתי לעולם הזה,
ובעת ריקם החזירני ה' לגוף הזה. ועם

כָּל זֶה, אִם זָכָה אָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה - הִיא
 חֵבְרוֹן, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, שֶׁהִסְתַּלְּקָה מִהַנְּשָׁמָה -
 הַתְּחִבָּרָה לָהּ. שֶׁהַנְּשָׁמָה הִיא מִכִּסֵּא הַכְּבוֹד.
 וְהַתּוֹרָה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, תּוֹרַת ה'
 תְּמִימָה. עֵץ חַיִּים הִיא לַמְתוֹיָקִים בָּהּ. וְאִף עַל גֵּב
 שֶׁהוּא אָדָם בְּאֶרֶץ רָעָה, כְּנֻעֵנִי שְׁסוּבֵב אוֹתוֹ יֵצֵר
 חָרֵעַ, אִם יִתְחַזֵּק בְּאוֹתָהּ חֵבְרוֹן, הִיא מִתְחַפֶּרֶת לוֹ.

דָּבָר אַחֵר, הִיא חֵבְרוֹן - זוֹ הַשְּׂכִינָה. אִף עַל גֵּב
 שֶׁהִתְרַחֲקָה מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיא
 חֵבְרוֹן אֱלֹיוֹ. כְּמוֹ שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׂאוֹמְרִים (ישעיה כו) ה'
 אֶלְהִינוּ בְּעֵלוֹנֵנוּ אֲדָנִים זוֹלָתֶיךָ. וְעַם כָּל זֶה, לְבַד בְּךָ
 נִזְכִּיר שְׁמֶיךָ, אִף עַל פִּי שֶׁהִתְרַחֲקָה. זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב בְּרַח
 הוֹדִי (שיר השירים ח), וְעַם כָּל זֶה הֵלֵב שְׁלָנוּ וְחִפְּהָ שְׁלָנוּ
 לֹא נִפְרָד מִמֶּיךָ, כִּכְתוּב וּדְמָה לְךָ לְעַבְדִּי (שם). כָּעֵת
 אָנוּ מִיַּחְדִּים שְׁמֶיךָ בְּכָל יוֹם וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
 בְּלֵב וּבִפֶּה וּבִמְחִשְׁבָה.

וּמִשׁוֹם זֶה הִיא חֵבְרוֹן, מִשׁוֹם שֶׁשְׂכִינָה לֹא זָזָה
 מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִשְׂרָאֵל מִיַּחְדִּים

שָׁמוּ בְּכָל יוֹם וְסוּבָלִים בְּמַה מִכּוֹת עָלָיו, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרוֹחַ הָרֵאשׁוֹנִים.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיְהִי חַיִּי שָׁרָה מֵאָה שָׁנָה
- אֵלּוּ מֵאָה בְּרָכוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ מִחֲכָמָה,
וְעֲשָׂרִים שָׁנָה מֵצַד הַכֶּתֶר, וְשִׁבְעַת שָׁנִים מֵצַד הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה. וַתָּמַת שָׁרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע - זוֹ קִרְיַת
שְׁמַע. שָׁלֹא מִתָּה הַצְּדָקָת הַזֹּאת עַל יְדֵי הַנְּחֻשׁ, אֶלֶּא
שֶׁיִּצְאָה רוּחָהּ בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. הִיא
חֲבֵרוֹן, חֲבוּר שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה שְׁלֵה, הִיא הַשְּׂכִינָה,
שֶׁהִיא קִרְיַת אַרְבַּע, אַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ שֶׁהֵם י' יְהוָה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוָה. ה' אֶחָד.
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. (ע"ב"ט).

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תִּירַד מֵצָרֶימָה וְכוּ' (בראשית
ב'ו). פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיֵּרָא אֵלָיו ה' -
מֵצַד שֶׁל הָאֵם פְּקֻלְרִיָּה שֶׁמֵּאִירָה כֶּן הוּא ה' בְּכָל
סְפִירָה וְסְפִירָה בְּנִשְׁמָה בְּגוֹף אָדָם. וּמֵצַד הָעֲמוּד
הָאֲמֻצֵּי נֹאמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', הַתְּנַלְחָה בְּרַחֲמִים

לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהִתְנַלְּחָה לָהֶם בַּנְּאֻלָּה שֶׁל גְּלוּת
מִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ אֲנִי וְלֹא שְׂרָף.

בֵּינֵתַיִם הֵינָה הַזְּקֵן שֶׁל הַזְּקֵנִים הַזְּדִמְן אֵלָיו וְאָמַר,
הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מִצַּד הַנְּבוּאָה כָּל
הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת שָׁם, אֲבָל שֵׁם ה' הוּא בְּכָל
מָקוֹם וְדָאֵי. אֲבָל הַנְּבוּאָה, הַדְּרָגָה יְדוּעָה יֵשׁ לָהּ,
וְכִּי הִתְפַּלְּחָה כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, אֲבָל הַדְּרָגָה
יְדוּעָה יֵשׁ לָהּ. וְכִּי בְּכָל אוֹתָן מִצְּוֹת, בְּכָל מִצְּוָה
וּמִצְּוָה כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ. אֲבָל כָּל אַחַת
וְאַחַת יֵשׁ לָהּ דְּרָגָה יְדוּעָה. וְהַשְּׂכִינָה הִיא הַמִּצְּוָה
שֶׁל כָּל הַמִּצְּוֹת, וְכֵן נִכְלָלִים כָּל הַנְּבִיאִים

(דף קמ ע"א)

וְדָאֵי, נִצַּח וְהוֹד, וּבְהֵם נִכְלָלִים הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי
וְהַשְּׂכִינָה. הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי, מִשָּׁם נִקְרְאוֹת
הָאֲסִפְקָלְרִיָּה הַמְּאִירָה מִצַּד שְׁנֵי צְדָה שְׂפָה הוּא אוֹר
צַח, וּבַשְּׂבִילוֹ נֶאֱמַר וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשָׁךְ.

הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא מְלֻכּוֹת הַקְּדוּשָׁה מִצַּד הַהוֹד,
נִקְרְאוֹת אֲסִפְקָלְרִיָּה שְׂלֵא מְאִירָה, וְהֵם
בְּתוֹבִים מוֹהַ וּמְוָה, וּבְתוֹב כּוּ מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם, וְהֵם

יְמִין וּשְׂמָאל, חֶסֶד וּגְבוּרָה, שְׂפָתָם שְׁתֵּי יָדִים
 לְכַתֵּב. וְהֵם ה' ה', חֲמִשׁ הָאֲצָבָעוֹת שֶׁל יַד יְמִין,
 וְחֲמִשׁ הָאֲצָבָעוֹת שֶׁל יַד שְׂמָאל. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ ו' הוּא
 תּוֹרָה שְׂבֻכָתְךָ, עֲלֵיהֶם ה"ה ו', וְעַם י' שֶׁהוּא חֲכָמָה
 נְעֻשִׂית יְהוָה, וְהֵם נִצַּח וְחֹד, שְׁנֵי נְבִיאִים, שְׁנֵי
 כְּתוּבִים, שְׁנֵי לוֹחֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנוּ מִיְמִין
 וּמִשְׂמָאל.

הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי הוּא תּוֹרָה שְׂבֻכָתְךָ מִיְמִין.
 מַלְכוּת הַתּוֹרָה שְׂפָעֵל פֶּה מִשְׂמָאל.
 וְהוּא אִם־פִּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה מִיְמִין, וְהוּא אִם־פִּקְלָרְיָה
 שְׁלֵא מְאִירָה מִשְׂמָאל, וְהֵם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ זָכָר וּנְקֵבָה.
 מִצַּד הַצַּדִּיק מִתְחַבְּרִים הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי וְהַשְׂכִּינָה
 בֵּין בַּתּוֹרָה בֵּין בְּכַתוּבִים בֵּין בְּנְבִיאִים,
 וּמִשׁוּם זֶה כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ. וְחָרִי פְּרָשׁוּהָ
 שְׂאוּחֹז בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ, שְׂבֻכָל הַדְּרָגוֹת הֵם יְמִין
 וּשְׂמָאל, שְׂאִין יְחֹד וְקִרְבָּה לְקֹדוֹשׁ פְּרוּף הוּא אֵלֶּא
 בְּצַדִּיק, שֶׁהֵם כְּאִלֵּן שֶׁהַעֲנָפִים נִפְרָדִים לְיְמִין

וְלִשְׂמַאל וּמִתִּיחָדִים לְמַטָּה בְּשָׂרָשׁ שֶׁהִיא אֲגָדָה,
שֶׁהוּא הַצְּדִיק, עֵקֶר הַיְחִוּד.

וּכְמוֹ שֶׁהַצְּדִיק הוּא עֵקֶר הַיְחִוּד לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשִׁבְיָנָתוֹ לְמַטָּה, כִּךְ הוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
קִרְבָּה וַיְחִוּד וְעֵקֶר לְאָב וְלֵאִם.

וְכִךְ כְּמוֹ זֶה הַתְּפִלָּה מֵעֲמוּד וּתְפִלָּה מִיֵּשֶׁב נִבְלָלוּ
בְּצְדִיק חַי הָעוֹלָמִים הַכּוֹלֵל שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה
בְּרָכוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. וּתְפִלַּת שְׁחֵרִית וּתְפִלַּת מְנַחֵה
הֵן יְמִין וְשְׂמַאל, שָׁם הָאָב וְהָאִם, וְנִבְלָלִים בְּעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי שֶׁהוּא תְּפִלַּת עֲרֵבִית, שָׁבוּ (בראשית כח)
וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם.

הַדְּרָגָה שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, וְהוּא עֵקֶר הַתְּפִלָּין,
וְבוֹ צְרִיךְ לְקַשֵּׁר (לְסִדֵּר) אוֹתָם כְּמוֹ זֶה:
חֲכָמָה - קִדְשׁ לִי, וְזֶה י'. בִּינָה - וְהָיָה כִּי יִבְיָאָה,
וְזוּ ה'. שָׁמַע יִשְׂרָאֵל לְיְמִין - ו'. וְהָיָה אִם שָׁמַע
לְשְׂמַאל, וְזוּ ה', וּבְעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִבְלָלִים.

וּבְשֵׁנִבְלָלוֹת בּוֹ תִפְלִין שֶׁל רֹאשׁ וְשֶׁל יָד,
 נִקְרְאוֹת תִּפְלִין. וְבוֹ הֵם מְצוּה
 אַחַת, וְלֹא צָרִיךְ לְהִפְסִיק, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחַ, סָח בֵּין
 תִּפְלָה לְתִפְלָה - עֲבָרָה הִיא בִּידוֹ. וְנָהוּ עֶקֶר
 הַנִּמְרָא. וְאֵלוֹ שְׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ שְׁתֵּי מְצוּוֹת (בְּתַלְמוּד)
 שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, הוּא מִיָּמִין וְשִׂמְאֵל שְׁשָׁם הָעֲנָפִים
 נִפְרָדִים שְׁמַצֵּד הַיָּמִין וְהַשְּׂמֵאל. שְׁתֵּים דְּבַר אֱלֹהִים
 - צָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן שְׁתֵּי בְּרָכוֹת, אַחַת לְהַנִּיחַ
 תִּפְלִין עַל שֶׁל יָד, וְאַחַת עַל מְצוּוֹת תִּפְלִין שֶׁל
 רֹאשׁ. וְאִם סָח בֵּינֵתֵיב, מְבָרֵךְ עַל שֶׁל רֹאשׁ שְׁתֵּים.

אֲבָל מְצֵד שֶׁל הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר
 אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים, וְלֹא צָרִיךְ אֶלָּא בְּרָכָה
 אַחַת, כִּי אֶחָד קָרְאוּתֵינוּ. וְאִם סָח בֵּין תִּפְלָה שֶׁל יָד
 לְתִפְלָה שֶׁל רֹאשׁ, הוּא עוֹשֶׂה פְּרוּד בִּיחּוּד, וּמִשּׁוּם
 זֶה עֲבָרָה הִיא בִּידוֹ וְלֹא מְצוּוֹת. וְאִין עֲבָרָה אֶלָּא
 מְוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר רַגְלֵיהָ יִרְדוֹת מְוֹת, שְׁעֲלֵיהָ נֶאֱמַר כִּי
 הַמְּוֹת יִפְרִיד בֵּין א"ח לְד'. וּמִשּׁוּם זֶה עֲבָרָה הִיא
 בִּידוֹ, וְחוֹזְרִים עֲלֵיהָ מֵעוֹרְכֵי הַמְּלַחְמָה. וְשָׂאֵם יוֹצֵא
 מִשָּׁם בְּחֻטָּא זֶה, יְמוֹת.

וְזָהוּ אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים. זֶה הַצְּדִיק שֶׁהוּא יוֹם
 שִׁבְתָּ, זְכוֹר וְשָׁמֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד צְרִיכִים
 לַיְחָד אוֹתָם בּוֹ וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָם אֶחָד. וְהָרִי פִרְשׁוֹתָ,
 זְכוֹר לְזִכָּר וְשָׁמֹר לְנִקְבָּה. אֲבָל מֵצֵד שֶׁל יָמִין
 וְשִׁמְאֵל הֵם שְׁנֵיהֶם שְׁתֵּי מְצֻוֹת, וְכִמוֹ זֶה כָּל
 הַמְצֻוֹת.

וּמִשׁוֹם הַמַּחְלָקָת הַיָּא בֵּין הַחֲבָרִים בַּתְּפִלִּין,
 וְשָׂאָר הַמְצֻוֹת הוּא בִּימִין וְשִׁמְאֵל. אֲבָל
 בְּעֵמּוּד הָאֲמֻצְעִי אֵין שָׁם מַחְלָקָת, מִשׁוֹם שֶׁהוּא
 עֶקֶר הַנְּמָרָא שֶׁהִיא שְׁלֵמָה, וּמִשָּׁם נִקְרָא יַעֲקֹב אִישׁ
 תָּם, הוּא ו' שְׁכוּלֵל שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנָה. ה' הַנְּמָרָא
 שְׁלֵמָה הִיא תָם בְּשִׁלְשֵׁת הָאֲבוֹת יח"ו, וְבוֹ נִשְׁתַּלֵּם
 יְהוָה.

וּמִשׁוֹם זֶה, בְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּפְרָדִים הָעַנְפִּים לְיָמִין
 וְלִשְׁמְאֵל, אֲבָל לְמִשָּׁה נִקְרָאת אֲנִידָה
 אַחַת בְּעֵמּוּד הָאֲמֻצְעִי, וּמִשׁוֹם זֶה וַיֵּרָא אֱלֹהֵי ה'
 וַיֹּאמֶר אֵל תִּירָד מִצְרִימָה. זוֹ תִירָדָה תִרְעָה שֶׁנִּרְמָה
 רָעַב שֶׁל הַתּוֹרָה וְעַנְיֹת שֶׁל מְצֻוֹת הַתּוֹרָה, שְׁתֵּרֵי

פְּרִשׁוּתָּהּ, שָׁכַן בְּאֶרֶץ - זוּ שְׂכִינָתָהּ. וַתְּרִי פְּרִשׁוּתָּהּ
הֶרְאֵשׁוּנִים, כָּל הַדָּר בְּחוּץ לְאֶרֶץ דּוֹמָה כְּמִי שֶׁאֵין
לוֹ אֱלוֹתָהּ.

וּמִשּׁוּם שֶׁאֵבְרָם דִּרְגָתוֹ אֲרִיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ גּוֹר
אֲרִיָּה, וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא גּוֹר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת. תִּימִין שָׁם יִהְיוּ שְׁעוֹלָה
לְחֶשְׁבוֹן אֱהִי"ה, וְשָׁם ו' בְּשָׂבִיל ה' שֶׁל אֲבֻרָהּם
שֶׁהֵיא הָאֶרֶץ. וּבְצַד תִּימִין נִקְרָא בְּאֶרֶץ, שֶׁשָּׁם אָב,
ב"א בְּהַפּוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת אָב, וְזֶהוּ בְּאֶרֶץ"ן, כִּי אָב
הַמוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיף.

וְאֱהִיָּה עֶמֶף - זוּ יִהְיוּ בְּחֶשְׁבוֹן אֱהִי"ה, בְּשָׂבִיל ה'.
וְאֱהִיָּה עֶמֶף - ו' שֶׁהוּא בֶן י"ה מִן אֱהִיָּה
עֶמֶף. וְאֲבֻרָכְךָ - שֶׁהַבְּרָכוֹת הֵן מֵצִדוֹ שֶׁל הַכַּהֵן.
הַשְׂכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה נִקְרָאת בְּרָכָה מֵצַד תִּימִין,
וְקִדְשָׁהּ מֵצַד הַשְּׂמָאל, וְהָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִקְרָא
יְבֵרֶךְ. וְזֶהוּ שְׂפָתוֹב בְּךָ יְבֵרֶךְ יִשְׂרָאֵל.

וּמֵצַד הַשְּׂמָאל נִקְרָא קִדְשׁ, וְזֶהוּ שְׂפָתוֹב קִדְשׁ
יִשְׂרָאֵל לָהּ. וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ. וְקִדְשׁ מֵצַד

הַשְּׂמַאל. וּמִשׁוּם שֶׁהַבְּרָכָה הִיא מִצַּד הַיְמִין, אָמַר
וַאֲבִרְכְךָ כִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ. הַזֶּרַע הוּא מִצַּד הָעֲמוּד
הָאֲמִצְעִי לְמַעְלָה, וּמִצַּד הַצַּדִּיק לְמַטָּה, וְזָהוּ עַל כָּל
זֶרַע זֶרַע. זֶרַע לְמַעְלָה, זֶרַע לְמַטָּה. שְׁמִי שֶׁשׁוֹמֵר
הַבְּרִית עוֹלָה עַל כָּל הַקְּלָפוֹת הַלְלוּ שְׁהֵן עֲרָלָה
וּפְרִיעָה, שְׁשֵׁם סְמָאֵל וְנִחַשׁ, הַמְּמַנִּים שָׁל כָּל
אֲמוֹת הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם זֶה כִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתֵּן אֶת
כָּל הָאָרֶצֶת הַאֵל, שֶׁהֵם הַשְּׁלֵטוֹן שָׁל אֵל אַחֵר.

וְהַקְּמַתִּי אֶת הַשְּׁבָעָה, הַשְּׁבֹעָה הִיא הַשְּׁכִינָה,
וְהַקִּיּוֹם שְׁלָה הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי. אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבֹרְהֵם אָבִיךָ, שֶׁכּוּ הַנְּאֻלָּה. זָהוּ שְׁכַת־טוֹב
חַי ה' שְׁכַבְי עַד הַבֶּקֶר. עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבֹרְהֵם
בְּקִלִּי, עֵקֶב רְאִישֵׁי תִבּוֹת: ע' עֲנֹה, ק' קִדְשָׁה, ב'
בְּרָכָה. סִנְדֵּל לְעֲנֹה - יִרְאָה, וּמִשׁוּם זֶה עֵקֶב עֲנֹה
יִרְאָה ה'. עֲנֹה מִצַּד (דף קמ ע"ב) הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי.
וּמִשׁוּם שֶׁמִּשָּׁה הָיָה מִשָּׁם, נֶאֱמַר כּוּ וְהָאִישׁ מִשָּׁה
עָנָו מְאֹד. וְהָעֲנֹה מִיְמִין. וְהַשְּׁכִינָה יִרְאָה מִצַּד
הַשְּׂמַאל. וּמִשׁוּם שֶׁשְׁכִינָה הִיא עֵקֶב לְעֲמוּד

הַאֲמַצְעִי, נֹאמֵר בּוֹ רֵאשׁ וְדַבֵּר אֱמֶת. וְנֹאמֵר
בְּשִׁכְנִינָה עֲקֹב עֲנֹה יִרְאֵת ה'.

כְּזֶה הוּא. הוּא יְשׁוּפֵךְ רֵאשׁ וְאֶתָּה תִשׁוּפְנוּ עֲקֹב.
אַחַר כֵּן נֹאמֵר בְּיַעֲקֹב הוּא יְשׁוּפֵךְ רֵאשׁ. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם.
וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתִּי - זוֹ שְׁכִינָה, שֶׁהִיא מִשְׁמֵרֵת
תְּרוֹמָתִי. מִצּוֹתִי - מִצַּד הַיְמִין כְּלוּלִים בְּמֵאֲתָיִם
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. חֲקוֹתִי - מִצַּד הַשְּׂמָאל
שְׁמֵשׁ כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. חֲקִים וּמִשְׁפָּטִים הֵם
מִשְׁשׁ גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ, שְׁשׁ גְּזֵרַת כָּל הַדִּינִים. וְתוֹרָתִי
- מִצַּד הָעֲמוּד הַאֲמַצְעִי, וְהוּא סֵפֶר תוֹרָה. הַצַּדִּיק
הוּא סֵפֶר תוֹרָה, הָעֲמוּד הַאֲמַצְעִי.

וְאֵם תֵּאמֵר, צַדִּיקִים עוֹמְדִים וְעֹטְרוֹתֵיהֶם
בְּרֵאשֵׁיהֶם - אֵלּוֹ הַתְּנִינִים שֶׁל סֵפֶר תוֹרָה,
שֶׁהֵם בְּד"ק תי"ה שַׁעֲטָנ"ו ג"ץ. וְאָמְרוּ בַּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, אֵלּוֹ הַתְּנִינִים הֵם כְּלֵי זִינ, כְּאֵדָם שְׂאוּחֹז
כְּלֵי זִינ בְּיָדוֹ וּמִנִּיעַ אוֹתוֹ לְיְמִין וְלִשְׂמָאל וְלִקְדָּשָׁה.
וְכֵלֵי תוֹזֵן הֵם בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת ז"ן בְּדח"ק,

שְׁהִיא כְּמִין חֲטָטָרַת שֶׁל הָאוֹת וַיִּז וַיַּעֲשֶׂה זֶה, וְסִמְנָךְ - ז"ה ו"ד ז"ח ח"ק ח"י. ז' צְדִיק בְּכָל אוֹת וְאוֹת, וְהוּא עִם י' עֲטָרָה עַל רֵאשׁוֹ.

וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בְּנֶגֶר. בֵּא וּרְאֵה, צְרִיךְ שְׁלֵא יִהְיֶה דְבֵק בֵּין אוֹת לְאוֹת, וְלֹא יִהְיֶה חֶסֶד אוֹת מִן הַתְּבָה, וְלֹא מְשָׁנִים מִפְּתוּחוֹת לְסִתּוּמוֹת וּמִסִּתּוּמוֹת לְפְתוּחוֹת, וְאִם לֹא - סֵפֶר הַתּוֹרָה פָּסוּל. וְכָל הַתְּקוּן הַזֶּה לָמָּה? אֵלֶּא הָאוֹתִיּוֹת פְּתוּחוֹת מְצַד הַשְּׂכִינָה הַתְּחִיבָנָה, וְהַסִּתּוּמוֹת מְצַד הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, הָעוֹלָם הַנִּסְתָּר. וְאוֹתָם מ"ם, זוּ פְּתוּחָה וְזוּ סִתּוּמָה. מ' פְּתוּחָה - מְלֻכּוֹת. ם סִתּוּמָה - בִּינָה, מְצַד הַיְמִין וְהַשְּׂמֹאל, שְׁעֲנָפִים מִתְּפָרְדִים לֹא יִדְבֵק אוֹת בְּאוֹת. וּמְצַד הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׁהוּא שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, לֹא יוֹסִיף אוֹת וְלֹא יִחַסֵּר אוֹת, שֶׁכָּל הַמוֹסִיף גּוֹרֵעַ, וְאִם הִדְבִּיק - נֶגֶר, וּמִשׁוּם זֶה וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בְּנֶגֶר וְגו'.

בִּינָתִים הֵנָּה עֲלֵם הַזְּדִמָּן בִּינֵיהֶם וְאָמַר, לָמָּה אֵין נִקּוּד בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה? אָמַר לוֹ, בְּנִי, כָּל

נְקֻדָּה הִיא תְּנוּעָה שֶׁל אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ הַפְּרָקִים שֶׁהֵם
הַתְּנוּעוֹת שֶׁל אֵיבָרֵי הַגּוּף, וְכָל תְּנוּעָה הֵם מִצַּד
הַחֲכָמָה. וְכִדְרֵי לְהַכִּיר אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה, הוּא מִצַּד
הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, אֵינֶן כּוֹנְנוֹת. וְכָל הַנְּקֻדוֹת הֵן
בַּגּוּף, עֵינַיִם, פְּנִיִם, אָזְנוֹיִם. הַחֹטֵם שֶׁל כָּלָם עַל
הַפֶּה.

וּמִשּׁוֹם שֶׁהַתּוֹרָה שְׂכַכְתָּב נִתְּנָה מִצַּד הַיְמִינִי, שֶׁשָּׁם
כְּתִיבָה, פְּרָשׁוּהָ שֶׁתּוֹרָה שְׂכַכְתָּב, סֵפֶר
תּוֹרָה, שֶׁלֹּא לְקַרְא אוֹתוֹ עַל פֶּה, וְנֶאֱמַר שֶׁאֵינֶן לוֹ
נְקֻדוֹיִם. לַתּוֹרָה שֶׁכָּעַל פֶּה יֵשׁ טְעָמִים וְנְקֻדוֹת.

דָּבָר אַחֵר וַיִּרְא אֱלֹוֵי ה'. בֹּא וּרְאֵה, יֵשׁ נְבוּאָה
מְרֵאֲתָה, וַיֵּשׁ נְבוּאָה מִרִּיתָה, וַיֵּשׁ נְבוּאָה
מִשְׂמִיעָה, וַיֵּשׁ נְבוּאָה מִדְּבֹרָה, וְהֵם ד' מְרַכְּבוֹת
לַשֵּׁם יְהוָה. בְּרֵאֲתָה, בְּרֵאֲתָה שֶׁהִיא מְרֵאֲתָה, וְכַנְּגֵד
הַמְרַכְּבָה שֶׁלְמַעְלָה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה
אָדָם.

וְחֲרֵי הַקָּשׁוּ הֶרְאֵשׁוֹנִים, אַחֵר שֶׁכָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּרָא
בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאֲשִׁית הַזְּכִיר בְּרֵאֲתָה בְּלִשׁוֹן

יחיד, למה הזכיר בנעשה אדם בלשון רבים כִּדְּרֵי
 לַתֵּת פֶּתַח־חַוֹן פֶּה לַמִּינִים וְלַמּוֹמְרִים? אֵלֶּא כִּאֵן
 כַּתּוֹב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרֵכֵי ה' וְגו' וּפְשָׁעִים
 יִפְשְׁלוּ בָם. לְקַיֵּם בָּהֶם וּבְאֵבֶד רְשָׁעִים רָנָה. שְׁהֲרֵי
 הַתּוֹרָה סֶתְמָה שֶׁהוּא כָּרָא אֶת הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן
 הָרֵאשׁוֹן, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצִלְמוֹ. אֶת - לְרַבּוֹת שֶׁכָּרָא אוֹתוֹ כִּדְּיוֹקָן שֶׁל אָדָם
 עֲלִיּוֹן בַּמְּרַכְּבָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי
 אָדָם.

וַיִּבְרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת שְׁכַתּוֹב בְּצִלְמוֹ,
 בְּצִלְמֵם, שֶׁהֵם אָדָם שֶׁל כִּפְסָא הַכְּבוֹד מְרוֹם,
 וְאָדָם שֶׁל כִּפְסָא הַשְּׁנֵי שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מֵרֵאשׁוֹן, וְזֶהוּ
 מְרוֹם מֵרֵאשׁוֹן. וְזֶה שֶׁאֵמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה לְלַמֵּד
 לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זָכָר וּנְקֵבָה לְשִׁתְּףָהּ
 אוֹתוֹ בְּזוּוּגוֹ, שְׂאֵם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמָלוֹ
 בּוֹנֵיו בּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵמַר הַפְּסוּק בְּכָל דְּרֵכֶיךָ דַּעְהוּ
 וְהוּא יִישַׁר אֲרַחְתֶּיךָ. שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כִּי יִשְׂרָיִם דְּרֵכֵי
 ה'. שְׂוֵדָאֵי נֶאֱמַר בְּעֵלֶת הָעֲלוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שֶׁצִּיר
 בָּהֶם עֲלֵת עַל הַכֹּל, וְהֵם ' מֵאִישׁ זֶה' מֵאִשָּׁה. שְׁנֵי

עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם עֲלֵת עַל הַכֹּל הֵם ו' ה',
הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י"ה, וְזֶה יו"ד ה"א
וּא"ו ה"א.

וְאָמַר עֲלֵת עַל הַכֹּל, אֵף עַל גַּב שְׁנַאֲמַר שְׁבִאלוֹ
הָאוֹתִיּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכִסָּא לְאָדָם
לְשֶׁבֶת בֵּית, לְשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא, שְׁבָהֶם אִי"ה אִו"ה,
וּבָהֶם נִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם,
וְנֹאמַר בָּהֶם אָדָם אַתֶּם - שְׁתַּפּוּנֵי עַמְכֶם בְּאוֹתִיּוֹת
הִלְלוּ וְיִתְקַיְמוּ מַעֲשֵׂיהֶם, שְׁאֲנִי הוּא שְׁפָרְאֵתִי כָּל
הָעוֹלָמוֹת וְכֹל הַכִּסְאוֹת וְהַחַיּוֹת וְהַמַּלְאָכִים וְכֹל
הַצְּבָא הָעֲלִיּוֹנִים וּבְנֵי אָדָם בְּאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ.

וְאֵף עַל גַּב שְׁיֵשׁ בְּיִשְׂרָאֵל הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ בְּשִׁבְלֵי
הַתּוֹרָה שְׁנַתֵּן לָהֶם, לֹא יִמְצְאוּ בְּאוֹתִיּוֹת
הִלְלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בָהֶם שְׁלֹא יִשְׁתַּפּוּ אוֹתִי
עִמָּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר לָהֶם נַעֲשֵׂה אָדָם, בְּשִׁתּוּף
שְׁלִי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה עָשׂוּ פְעֻלָּה לְמַעַלָּה
וְלְמַטָּה פְּחוֹת מִמֶּנִּי.

וּמִשּׁוּם זֶה בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ. וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם
 שְׁלֵא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, אִין לָהֶם בּוֹ
 יְדִיעָה, וְהוֹלְכִים בְּצֵאן בְּלִי רוּעָה, וְנֹאמְר פְּהֶם כִּי
 כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים תְּרִיבָה
 אֱלֹהוֹת, וְכָל יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, הֵם
 עוֹבְדִים אוֹתוֹ אַחַד בּוֹ, וְכָכֵל הָאוֹתִיּוֹת (דף קמא ע"א)
 וְהַשְּׂמוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁלוֹ וְכָכֵל הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
 וְהַתְּחִתּוֹנִים שֶׁנִּבְרְאוּ בָהֶם.

וְכָכֵל הַבְּרִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנֹת וְהַתְּחִתּוֹנֹת וְלִמְעֻלָּה
 מִכָּלם אַחַד, וְלִמְטָה מִכָּלם, וּמִבְּפָנִים שֶׁל
 כָּלם, וּמִבְּחוּץ שֶׁל כָּלם הוּא אַחַד. מִבַּיִת וּמְחוּץ
 תְּצַפְּנוּ, וְכִךְ תּוֹכוֹ בְּבָרוּ. כִּךְ הוּא מִבְּפָנִים שֶׁל כָּל
 הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ מְחוּץ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא מִשְׁתַּנָּה,
 וְאִין שֵׁם וְחִבּוּר אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם ה' וְכָכֵל הַבְּנוּיִים
 שְׁלוֹ חוּץ מִמֶּנּוּ. שְׂאֵם לֹא שְׂהוּא חִבֵּר בְּקַרְפָּנָה י'
 בָּה' ו' בָּה', לֹא נִקְרְאוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּשֵׁם יְהוָה, וְהוּא
 מְחִבֵּר יְהוָה אֲדָנִי, וְהוּא מְחִבֵּר יְהוָה בְּאֱלֹהִים,
 שְׁעוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱתֵי"ה אֲדָנִי. וְהוּא לֹא נִקְרָא
 אַחַד פְּחוֹת מֵהֶם, שְׂהוּא אַחַד שְׂמְחִבֵּר שְׁנַיִם, שְׂהֵם

זָכַר וּנְקָבָה, וְעוֹשֶׂה אוֹתָם אַחַד. זֶהוּ שְׂכַתוֹב בְּאָדָם
 וְחָוָה כִּי אַחַד קָרְאוּתָיו. וְהוּא מְשַׁתֵּף בְּבִנְיָן בֶּן וְכַת
 שֵׁהֶם בָּנִים, לְשׁוֹן שֶׁל בְּנִין. וְזֶהוּ אִם ה' לֹא יִבְנֶה
 בַּיִת.

וְכָל עֲנִין וּמַעֲשֵׂה שְׂאִינוֹ מְשַׁתֵּף בּוֹ, מַה כָּתוּב בּוֹ?
 כִּי שָׁמַיִם כָּעָשָׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כִּבְגֵד תִּבְלָה.
 וּמִיָּד, יִשְׁמָחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, שֵׁהֶם הַבְּנִין
 וְהַשְּׁתֵּף שָׁלוֹ. שְׁכַל הַהֶבְלִים שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְעַתִּידִים לְהֵאָבֵד, וְכָל הַהֶבְלִים שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל בְּיַי' בְּיַחֲדוּוֹ. אוֹתָם שָׁמַיִם וָאָרֶץ הַבְּנִין שָׁלוֹ.
 וּמַה הוּא חַי וְקַיִם - כִּף מַעֲשֵׂהוּ חַי וְקַיִם. וּמַשׁוּם
 זֶה אָמַר חַי אֲנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַרְשָׁע
 כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִיָּה.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֵׂה אָדָם, כִּף אָמַר
 לְסַפִּירוֹת נַעֲשֵׂה אָדָם. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
 שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְמַחְשָׁבָה וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֵׂה, שֵׁהֶם
 חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוֹף. שְׁכַל סַפִּירָה נוֹתֶנֶת

בו חֶלְקוֹ, וּמַשׁוּם זֶה הוּא בְּדִיוֹקְנוֹ מְאִסָּף לְכָל
הַמַּחֲנֹת הַצְּבָאוֹת. וְרוּעָה תִּנְאַמֵּן בְּדִיוֹקְנוֹ.

וְאָמַר לַמַּלְאָכִים נַעֲשֵׂה אָדָם, וְזֶה מִטְטְרוֹ"ן, שְׂפָל
מִלְאָךְ וְחֵיהָ שָׁם בּוֹ חֶלְקוֹ. וְכֵן אָמַר לְצַבָּא
הַשָּׁמַיִם לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׂמֵשׁ בְּדִיוֹקְנוֹ, וְכָל כּוֹכַב
נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְעֵלֶת עַל הַכֹּל הַשְּׁתִּתָּף בּוֹ בְּכָל
מָקוֹם, בְּתַפְאֵר"ת בְּמִטְטְרוֹ"ן וּבַשְּׂמֵשׁ, וְאִין
לְהַאֲרִיךְ בְּזוֹהַר.

וְעוֹד נַעֲשֵׂה אָדָם, לְאִמֵּן שְׂזַרַע פְּמָה זְרַעוֹנִים בְּבַת
אַחַת, וְכָל אֶחָד יֵצֵא בְיוֹמוֹ. אַחַר כֵּן אָמַר
לְאַלֶּה שְׁהֵם פּוֹעֲלִים: אֲנִי רוּעָה שְׁתִּתְּתָפוּ בְּלָכֶם
לַעֲשׂוֹת כְּלִי, וְכָל אֶחָד מֵהֶם יִתֵּן בּוֹ חֶלֶק מִמָּה
שְׁנַתֵּתִי בָכֶם, וְאֲנִי אֶשְׁתַּתֵּף עִמָּכֶם בְּכִלֵי הַהוּא
חֶלֶק מִמֶּנִּי. אָמְרוּ לוֹ: מָה הַכְּלִי תְּזוּה כָּל כֵּן חָשׁוּב
לְפָנֶיךָ שְׁיִתְּיָה כָּלוּל מִחֶכְל? אָמַר לָהֶם: הַכְּלִי תְּזוּה
הוּא אָדָם שְׁיִתְּיָה בְּדִיוֹקְנֵי שָׁל הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן.

אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה תֵּאמַר לָנוּ שְׂפָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן
בּוֹ חֶלְקוֹ, וְתֵרִי אֶתָּה הוּא אֲדוֹן הַכֹּל, וְאַתָּה

בְּרֵאשִׁית הַכֹּל? טַל אֶתָּה מִכֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֶה שְׂאֵתָה
 רוּצָה, שְׁלֹא יִהְיֶה פְתִיחוֹן פֶּה לְאוֹתָם שְׁלֹא יוֹדְעִים
 בְּכֹה, שִׁיאָמְרוּ שְׂמַעֲשֵׂה שָׁל אָדָם אֶתָּה צָרִיד
 מִהַשְׁלִיחִים שְׁלֹךְ.

אָמַר לָהֶם: לְמַלְךְ שְׁנַתָּן מִתְּנָה לְעַבְדִּי וְנָתַן לְכֹל
 אֶחָד וְאֶחָד חֶלְקוֹ וִירְשָׁתוֹ מֵאוֹתָהּ מִתְּנָה,
 אַחַר כֵּךְ בָּא הָעֶבֶד הַנְּאֻמָּן אֵלָיו וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 מִתְּנָה. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הָעֶבֶד הַזֶּה עֶבֶד אוֹתִי בְּכֹל
 הָאֵיבָרִים שָׁלוֹ, כֵּךְ אֲנִי רוּצָה לַעֲשׂוֹת הַכֹּלִי שָׁלוֹ
 מִתְּנָה מִכֹּל הַצְּבָאוֹת שְׁלִי. מֶה עֲשָׂה? בְּנִם אֵת כֹּל
 הַמִּתְּנוֹת שָׁלוֹ וְאָמַר: אֲנִי רוּצָה מִכֶּם כֹּל אֶחָד
 וְאֶחָד יִתֵּן מִתְּנָה מִשָּׁלוֹ לְעֶבֶד הַזֶּה, וְאֲנִי אֲשַׁתְּפֶךָ
 עִמָּהֶם וְאִתֵּן כּוֹ מִתְּנָה מִשָּׁלִי.

מִתָּהֶם הִקְשׂוּ וְאָמְרוּ מָה אֲנוֹשׁ כִּי תוֹכְרֶנּוּ, וּמִתָּהֶם
 אָמְרוּ בְּרִצּוֹן שָׁלִים. אַף כֵּךְ קָדָם שְׁנַבְרָא
 הָעוֹלָם, וּבְנִסּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲשָׁבָה לְהַבְרָאוֹת, קָדָם
 שְׁנַבְרָאוֹ הַמְּלָאכִים וְכֹל הַבְּרִיּוֹת שָׁל הָעוֹלָם שָׁל
 מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וּבְחִבּוּבוֹת שְׁלָהֶם הִנִּיחַ אֵת

הַמַּעֲשֵׂה שְׁלָהֶם שְׁיִהְיוּ אַחֲרוֹנִים לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
וַאֲמַר עָלָיו נַעֲשֵׂה אָדָם.

וְלָמָּה? אֵלֶּא בְּשִׁבִיל הַחֲבִיבוֹת שֶׁל אֲנִיָּהֶם
שֶׁבְּשָׁמַיִם שֶׁנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הָיוּ
עֲתִידִים לְהִקְרָא בְּשֵׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, בְּנֶגַם אֶת הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתְּחִתּוֹנִים לְתֵת חֵלֶק מִכָּלָם. מִשּׁוֹם שֶׁאֵם יִחַטֵּא
הָאָדָם, כָּלָם נִמְצָאִים חֲסֵרִים כִּיֵּם מֵאוֹתוֹ הַחֵלֶק
שֶׁנִּתְּנוּ בּוֹ, וְכָלָם יִבְקָשׁוּ רַחֲמִים בְּשִׁבִילוֹ. וְהוּא נִתֵּן
כִּיֵּם מִשָּׁלוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁמְרוּיִם לוֹ עָשִׂה לְמַעַנְךָ אֵם
לֹא לְמַעַנְנוֹ, בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֵלֶק שֶׁלְּךָ שֶׁנִּתְּתָה
בְּיִשְׂרָאֵל. וְהוּ שֶׁכֶּתוּב כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ. וְהוּא מוֹחֵל
לָהֶם בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֵלֶק שֶׁלוֹ שֶׁל שְׁמוֹ שֶׁנִּתְּתָן כִּיֵּם.

שֶׁאֵם לֹא יִתְּנוּ יֵם מַעֲצָמָם חֵלֶק כּוֹ בְּרֵצוֹנָם, כָּלָם
הָיוּ טוֹעֲנִים עָלָיו, שֶׁאִתָּה נִטְלָתָה מַעַמְנוֹ עַל
כְּרִחְנוֹ חֵלְקֵנוֹ שֶׁהוּא בְּאָדָם מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא
הָיוּ מְרַחֲמִים עָלָיו. וְכִדְרֵי שֶׁלֹּא יִתְּיָה לָהֶם פְּתִחוֹן
כֵּה, מִשּׁוֹם זֶה לֹא רָצָה לְהַל חֵלֶק אֵלֶּא בְּרֵצוֹנָם.

כִּמוֹ זֶה שֶׁנֶּאֱמַר בְּרוּעָה הִנְיָאֲמָן, עָלִיתָ לַמָּרוֹם
 שְׁבִיתָ שְׁבִי לְקַחְתָּ מִתְּנוֹת בְּאָדָם. וּמִשׁוֹם
 שֶׁהַמַּוִּיָּקִים סָרְחוּ לוֹ וְלֹא רָצוּ לָתֵת בּוֹ חֶלֶק, וְאָמְרוּ
 מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו', לֹא בָרָא לָהֶם לְבוֹשִׁים,
 שָׂהֵם הַגּוֹפִים שָׂלָהֶם, וְהֵם שׁוֹנְאִים אוֹתָם. וְעַל כֵּן
 הַמְּמַנִּים שָׁעַל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אַמּוֹת שָׂהֵם לְפָנֶיהָ,
 כִּמוֹ כַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל מְחַיְבִים לְאַבְיָהֶם שֶׁבַשְּׁמַיִם,
 אוֹתָם אַמּוֹת הָעוֹלָם הֵם רְצוּעוֹת בְּיַד בּוֹרֵא
 הָעוֹלָם לְהַלְקוֹתָם בָּהֶם.

וּכְשֶׁחֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, זוֹרֵק אֶת הַרְצוּעוֹת מִיָּדוֹ,
 וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם מִמֶּשׁ. שֶׁהַכַּחַשׁ שֶׁל
 הַרְצוּעוֹת אֵינוֹ אֶלָּא בְּיַד שֶׁל מִי שֶׁנּוֹטֵל, שֶׁעֲלִיָּהֶם
 נֶאֱמַר כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ. וּמִשׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ
 בָּהֶם חֶלֶק מִבּוֹרֵא הָעוֹלָמוֹת שֶׁהוּא עֹלֵת עַל הַכּוֹל,
 וּמִעֲשֶׂר הַסְּפִירוֹת וּמִהַכְּסָאוֹת וּמִהַמְּלָאכִים
 וְהַכּוֹכָבִים וְהַמַּזְלוֹת, כְּשֶׁחֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, מִכָּל
 מָה שֶׁנִּשְׁטְלוּ מִבְּקָשִׁים עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, חוּץ מִשְׁדִּים
 וּמַוִּיָּקִים וּכְחוֹת הַטְּמֵאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל אֵל
 תִּטְמָאוּ בְּכָל אֵלֶּה, שְׂאִין לָהֶם חֶלֶק בָּהֶם.

וּמִשּׁוֹם זֶה אֲמוֹת הָעוֹלָם, שְׁנַשְׁמוֹתֵיהֶם מֵאוֹתָם
 בַּחוֹת הַטְּמֵאָה, אִין לְהַשְׁתַּתֵּף עִמָּם
 בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, וְלֹא בְּכָל מַעֲשֵׂיהֶם, שְׁעֲלֵיהֶם
 כָּתוּב אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', וּבְךָ בָּחַר ה'.
 וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם
 אֱלֹהָיו וְגו', שֶׁהוּא יְחִיד וּמְיֻחָד בְּכָל הַמַּחֲנוֹת
 שְׁכָלוֹלִים בָּהֶם. (דף קמא ע"ב)

וּמִשּׁוֹם שֵׁיִשְׂרָאֵל כְּלוּלִים מִעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
 וְעֲלֵת עַל הַכֹּל שָׁם אֶת שְׁמוֹ בָּהֶם, וְהֵם
 אֲהוּבִים יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, מִשּׁוֹם שֵׁיִשׁ לָהֶם
 חֶלֶק בְּסִפְרוֹת מֵה שְׁאִין בֵּין בְּמִלְאכִים, מִשּׁוֹם
 שֵׁיִשְׂרָאֵל הֵם גּוֹרְלוֹ וְנִחְלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהַכְּנִים אֲצֵל
 אֲבִיהֶם. שֶׁהַמְּלֹאכִים אֵינָם אֵל הַסִּפְרוֹת אֲלָא כְּמוֹ
 סוּסִים אֵל הָרוֹכְבִים עֲלֵיהֶם, אֲבָל יִשְׂרָאֵל בְּנִים שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּפְרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין
 יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים עַד שֵׁיִשְׁתַּעֲבְדוּ בְּשַׁבְּעִים וּשְׁתִּים
 אֲמוֹת. וּמִשּׁוֹם זֶה כָּלֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּסִנְחָרִיב
 אֶת שַׁבְּעִים וּשְׁתִּים הָאֲמוֹת, לְקַיֵּם בָּהֶם מִ'לְחַמָּה
 ל'ה' בְּעֶמְלֶק מִדוֹר דוֹר.

וּבְנֵי שָׁבָעִים וּשְׁנַיִם שָׁרִים הֵם הַשְּׁמוֹת שְׁבַעִים
 וּשְׁנַיִם שָׁל וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיֵּט, לְקַיֵּם בָּהֶם הִנֵּה
 ה' רַב עַל ע"ב ק"ל, לְפַל מֵהֶם נִקְמָה מֵעַמְלֵק
 שְׁפוּלָל בּוֹ שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אַמּוֹת. וּבְנֵי שָׁבָעִים
 וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת וַיְכַלּוּ הוּא שְׁעוּלָה שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם.

וְזֶה עָלָיו נֹאמַר שְׁזַרַע כָּל הַזְּרַעוֹנִים בְּבַת אַחַת
 יְחִידָה, וְהִיא הַכֶּלֶה, שְׁבַת הַמַּלְכָּה מִן הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִיא תַּפְאֲרַת וְהַמַּעֲשֵׂה שָׁלוֹ. וּמִשּׁוֹם
 שָׁפַל בְּרִיּוֹת בְּרֵאשִׁית נִכְלָלִים בָּהּ, לְכַדֵּךְ הַתְּחִילָה
 הַתּוֹרָה בְּבִי"ת מִבְּרֵאשִׁית, וְהִיא בַת זִוְגוֹ שָׁל
 תַּפְאֲרַת אָדָם, כָּל אֶחָד נָתַן בּוֹ חֵלְקוֹ.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אוֹתָהּ גְּדוּלָה וְשׁוֹלְטָת
 עֲלֵיהֶם, מִשּׁוֹם שְׁכָלָם נִבְרְאוּ בָאוֹת י',
 בַּת יְחִידָה הַכְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר אַמִּירוֹת, וְעֶשֶׂר אֱלֹהִים.
 ה' כְּלוּלָה מִחֲמֵשֶׁה אֲוֵרוֹת, הָאוֹר שָׁל הַיּוֹם
 הַרְאֵשׁוֹן. ו' שֵׁשֶׁה עֲמוּדֵי אֵמֶת. יוֹם הַשְּׁשִׁי ה',
 שְׁבַשְׁבִּיל שְׁפִיזוֹם הַשְּׁשִׁי ו', נִשְׁלָמָה ה' בְּבַת אַחַת.

בַּא וְרֵאָה, כְּשֵׁיֵשׁ לְסִפִּירוֹת לַעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה בְּשֵׁם
 יְדוּעַ, שְׁמֵשֵׁם פְּעֻלָּה, לֹא תִשְׁתַּלֵּם וְלֹא תִעָשֶׂה
 עַד שֶׁכָּל סִפִּירָה נוֹתֶנֶת שָׁם חֶלְקָהּ (כִּתּוּב). זֶה נוֹתֵן
 שָׁם הָאוֹתִיּוֹת שָׁהֵם כָּל הַתְּנֻנִּים הַשְּׁחוּרִים מִהַצַּד
 שֶׁל בֵּת יְחִידָה, וְהֵם הַנְּקֻדּוֹת הָאֲדָמוֹת מִצְדָּם שֶׁל
 שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, וְזֶה נוֹתֵן וְכוּ' עַד שֶׁנִּבְלָלוֹת בְּאוֹתוֹ
 הַשֵּׁם שֶׁל כָּל הַסִּפִּירוֹת. (עכ"מ).

עוֹד לְפָרָשַׁת וַיֵּרָא אֵלָיו

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵהוּ וַיֵּרָא אֵלָיו? אֵלֵּא כִּמוֹ
 שֶׁהָרְאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 דוֹר דוֹר וּפְרָנְסִיו, דוֹר דוֹר וּמְנַהֲיָיו, כִּדְ הָרְאָה
 לְאֲבָרָם וְאָמַר לוֹ: בְּדוֹר הַזֶּה יִהְיוּ צַדִּיקִים, וּבְדוֹר
 הַזֶּה בִּינוֹנִים, וּבְדוֹר הַזֶּה רָשָׁעִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הַמְּנוּרָה הַקָּדוֹשָׁה, הָרִי פְּרִשׁוּקָהּ
 הַכֹּל בִּידֵי שָׁמַיִם חוּץ מִירְאֵת שָׁמַיִם (שְׁנַאמַר
 (דברים י) וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל וְגו', כִּי אִם לְרְאָה), וּבְכַסּוּק אַחַר כְּתוּב
 (איוב ג) מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תִצָּא הָרַעוֹת וְהַטּוֹב. וְאִם קָדָם
 שָׁבְאוּ לְעוֹלָם נִגְזַר עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת צַדִּיקִים אוֹ

רשעים או בינוניים, לא היה עתיד להיות להם שָׁכָר וְעֵנֶשׁ, ולא היה לנביא לומר להם (מפי עליון לא תצא הרעות והטוב, ולא היה להם לבצלי) משניות לומר הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

אמר רבי שמעון, השאלה הזו עמקת, ונחלקו בה הקדמונים, ורבים בשלו בה, משום שלא הגיעו לעמק הסוד. על הנביא נאמר הפסוק הזה (ירמיה א) בַּטָּרֶם אֶצְרָךְ בַּבָּטָן יִדְעֶתִיךָ. וזה סוד הכל צפוי והרשות נתונה. הרי הדברים הללו סתומים, ולא מתנלים אלא כמה שפארו רבותינו, מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה.

מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה - למדנו מכאן, שקדם שבא לעולם הוא מתפלל בשבילו, ושם בו מחשבתו בשעת הזיווג, ומשום כך פתוב בטרם אצרך בבטן ידעתך וכו' ובטרם וגו'. אחד על שהתפלל בשבילו קדם שבא לעולם, משום ששם בו

מִחֲשַׁבְתּוֹ קִדְּם יִצְרָתוֹ בְּכַטָּן בְּשַׁעַת הַזְּוִיג, וּמִשּׁוֹם
זֶה בְּטָרָם אֶצְרָךְ בְּכַטָּן יִדְעֵתִיךְ וּבְטָרָם תִּצְאָ מִרְחָם
וּגּוֹ'. וּמִשּׁוֹם שֶׁהַקְּדִימָה אוֹתוֹ בְּתַפְלָה וּבְמִחֲשַׁבְתּוֹ
קִדְּם יִצְרָתוֹ וְקִדְּם שִׁצְאָ מִרְחָם אִמּוֹ, הוּא מְנַבֵּא
עֲתִידוֹת קִדְּם שִׁיבְאוּ לְעוֹלָם.

כָּל שֶׁבֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיֵּדַע כָּל הַדּוֹרוֹת קִדְּם
שִׁיבְאוּ לְעוֹלָם. שִׁקְדָם שִׁיבְאוּ כָּל בֶּן אָדָם
לְעוֹלָם, קִדְּם יִצְרָתוֹ מִלְּאָךְ הַמְּמַנָּה עַל הַטְּפָה
הַהֵיא, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר עֲלָיו אִם יִהְיֶה נָבִיא
אוֹ חָכֵם אוֹ בַּעַל מְקָרָא וּמִשְׁנָה אוֹ בַּעַל רוּחַ הַקְּדוֹשׁ
אוֹ בַּעַל בַּת קוֹל, שֶׁבַת הַקּוֹל מִתְּנַהֲגֵת בְּדַבּוּר שְׁלוֹ,
וַיֹּאמֶר הִלְכָה בְּפִלּוּגֵי, אוֹ אִם יִהְיֶה טִפֵּשׁ. אֲכַל
רָשָׁע וְצַדִּיק לֹא גּוֹזֵר. אִף עַל גַּב שִׁאֲבִיו עָשָׂה אוֹתוֹ
בְּמִחֲשַׁבְתּוֹ רָעָה, שֶׁעוֹשָׂה בּוֹ מַעֲשֵׂה שֶׁעוֹשָׂה אוֹתוֹ
עִם נְדָה אוֹ עִם עֲרִיּוֹת, אוֹ בְּגוֹיָה אוֹ בְּזוֹנָה אוֹ
בְּשַׁפְחָה.

אִף עַל גַּב שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן
רָשָׁע אוֹ מְמִיר קִדְּם יִצְרָתוֹ, לֹא צוּה הַקְּדוֹשׁ

ברוך הוא על אביו לעשותו בעריות או בנדות,
 שחרי צנה בו בתורה על העריות ועל הנדות, והו
 שפתוב ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב.

וזה הוא שנאמר מהנביא, מפי עליון לא תצא
 הרעות והטוב. מה זה הרעות והטוב? אלא
 כך הקדוש ברוך הוא לא גזר עליו שיהיה צדיק
 וטוב, אלא קדם יצירתו הוא ידע את מחשבת
 אביו, והקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה
 למעשה. זה הוא כל אחד בפרט.

ומשום זה הכל צפוי במחשבה, שהקדוש ברוך
 הוא יודע את מחשבתו הרעה, והרשות
 נתונה לאדם במעשה. ואדם חטא במחשבה
 ובמעשה, ונרם לעולם שנדבקו בעץ של טוב ורע,
 והוא תור בתשובה ודבק בעץ החיים.

ומשום שכל הדורות תלויים בו, והתורה שנתן
 לו, נתן למשה ולכל ישראל. וכל
 הדורות הראה לו הקדוש ברוך הוא דור דור
 ופרנסיו, דור דור ומנהיגיו.

וּמַנִּין לָנוּ שֶׁהַקְדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא נָתַן לּוֹ תּוֹרָה? זֶהוּ
 שִׁכְתוּב אִזְ רָאָה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם חֲקָרָה
 וַיֹּאמֶר לְאָדָם. אֲפֹלוֹ הַשְּׂדִים וְהַמְזִיקִים יֵצְאוּ מִמֶּנּוּ,
 וְזֶהוּ פֶקֶד עֵזֶן אָבוֹת עַל בָּנִים - אֵלּוֹ שִׁמְעֵשָׂה
 אָבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם. וְלֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים,
 וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת - אֵלּוֹ שִׁמְעֵשָׂה אָבוֹתָם
 לֹא בִידֵיהֶם.

וְלֹא עוֹד, אֵלּא חֲקָדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר
 שֶׁחֲרָאָה לְאָדָם, וְלֹא לְאִבְרָהָם, וְלֹא לְשׁוֹם
 נְבִיא, אֵלּא דוֹר דוֹר וְדוֹרָשָׁיו וְכוּ'. וְלֹא אָמַר
 שֶׁחֲרָאָה לוֹ צְדִיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ פִּינוּנִיִּים, וְלֹא
 שֶׁגִּזַּר עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת צְדִיקִים אוֹ פִּינוּנִיִּים אוֹ
 רְשָׁעִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, אַחַר שֶׁחֲרָאָה לוֹ דוֹר
 דוֹר וּפְרָנְסִיו, דוֹר דוֹר וּמִנְהִינְיוֹ, וַדַּאי תְּכִיר בָּהֶם
 אִם הֵם צְדִיקִים אוֹ (דף קמב ע"א) רְשָׁעִים אוֹ פִּינוּנִיִּים!
 אָמַר לוֹ, כִּךְ הוּא וַדַּאי, אֲבָל סוּד תְּדַבֵּר עִמָּךְ,
 תִּנְסָתָרֵת לְה' אֱלֹהֵינוּ.

בִּינְתִים אוֹתוֹ הוֹקֵן הָעֲלִיּוֹן הַזְדַּמֵּן אֵלֵיהֶם וְאָמַר
 לָהֶם, בְּמָה עִם קִתְּתֶם? סָחוּ לוֹ הַמַּעֲשֵׂה.
 אָמַר לָהֶם, וַדַּאי שְׁתוֹרָה נִבְרָאָה אֲלֵפִים שָׁנָה קִדְם
 שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְכֵן הִרְאָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן דוֹר
 דוֹר וְדוֹרָשָׁיו וְכוּ', וְכֵן הִרְאָה לְאַבְרָהָם אֵף כִּף מֵה
 שְׁפָתוֹב בּוֹ. וּמִשׁוּם זֶה וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתִי מִצֹּתִי
 חֲקוֹתִי וְתוֹרָתִי. וְכֵן נִמְלָךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִבְרָא
 אֶת הָעוֹלָם.

וְנִשְׁמֹת הַצְּדִיקִים אֲפֵלוּ כִּף נִמְלָךְ בְּהֵן הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְנִבְרָא הָעוֹלָם. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
 בְּרֵאשִׁית, וְאִין רֵאשִׁית אֵלָּא תוֹרָה, וְאִין רֵאשִׁית
 אֵלָּא נְשָׁמָה. וְהַתוֹרָה מְפַלָּה לְנִשְׁמָה, מִשׁוּם שְׁשִׁפְת
 שְׁקוּלָה בְּנִגְדַּךְ כָּל הַתוֹרָה בְּלָה, וּמַחֲלִילִים אוֹתָהּ
 בְּשִׁבִיל נְשָׁמַת אָדָם שְׁלֵא תֵצֵא מִמֶּנּוּ קִדְם זְמַנּוּ.

וְהַנְשָׁמָה הַזֶּה הִיא נְבוֹאִית בָּהּ נִבְרָא הָעוֹלָם,
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אוֹתוֹ בְּכָל
 דוֹר וְדוֹר לְהַגִּן עָלָיו וְלִסְבֹּל הָעַל שְׁלָהֶם מִשׁוּם
 שֶׁהִיא מֵעֵץ הַחַיִּים, שְׁלֵא תִלוּי מִמֶּנָּה זְכוּת וְחוּבָה

וְלֹא שָׁכַר וְעִנְשׁ, שֶׁהֵם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. וְכָל
 דְּוָר אֵינּוּ פְּחוֹת מִשְׁשִׁים רַבּוּא, שְׁלֹמֹנָה שָׁל אוֹתָהּ
 הַנְּשָׁמָה. וְהִרְאָה לְאָדָם, אִם הַדְּוָר יִהְיֶה זָכָאי, אָדָם
 יִקּוּם לְרֵשֶׁת נְשָׁמָה מִצָּד שֶׁל חֶסֶד, וְיִהְיוּ צַדִּיקִים
 מִצָּד שֶׁל חֶסֶד, וּמִשָּׁה לָּהֶם כָּל־פִּי חֶסֶד, וְהַדְּוָר תִּזְהַ
 יִהְיוּ בְּעַלְי חֵן וְחֶסֶד.

וְאִם לֹא מִתְנַהֲגִים בְּדַרְגָּתָם, שֶׁהוּא הַמְּמֻנָה עַל
 הַדְּוָר וּפְרָנְסִיו שִׁיִּהְיוּ חֲסִידִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מֵעֲבִיר מֵהֶם אֶת הַחֶסֶד, וּמִשְׁלִיט עֲלֵיהֶם
 הַגְּבוּרָה, מִדַּת הַדִּין, לְדוֹן אוֹתָם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם,
 וְלֹא כְּפִי הַדַּרְגָּה וְהַמּוֹלָד וְהַמּוֹל שֶׁלָּהֶם. וְסוּד
 הַדְּבָר תִּזְהַ רְמוּז לָנוּ בְּהַגְּדוֹת וּדְרָשׁוֹת, שְׁבִאֲרוּהָ,
 מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר - אֵלּוּ שְׁנֵי הַמְּשִׁיחִים
 שְׁעֵתִידִים לָבֵא בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ. אִם הַדְּוָר הוּא תֵּיב,
 מִתְקַיֵּם בָּהֶם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר.

וְעוֹד לְמִדְּנוּ בְּסוּד זֶה דְּבָר אַחֵר לְסִמּוּךְ לוֹ, בְּשֵׁנִים
 הוּא בְּשָׂר. וּבִאֲרָנוּ, בְּשֵׁנִים - זֶה מִשָּׁה,
 שְׁעֵתִיד תִּזְהַ לְתֵת תּוֹרָה בְּדוֹר הַמַּבּוּל, אֲלֵא שִׁהְיוּ

רשעים, והקדוש ברוך הוא גנו אותה לצדיקים.
 אף כף היתה מזופנת בת שבע לדוד מששת ימי
 בראשית, אלא שאכלה פנה, ולמדנו שחטאי
 האדם גורמים שלא יזכה לטובה שמזופנת עליו
 מששת ימי בראשית.

אף כה, דור טוב, מחלות רעות שעתידות להיות,
 יש את מי שמתרחק ממנו עד שמתקן
 מעשיו, ומחזיר לו אבדתו. ויש שמאבד אותו
 בחטאו ולא חוזר לו לעולם, וזוהי האבדה
 שהתיאשו הפעלים ממנה, וזה שזכה במציאה קנה
 אותה, אם הקדים בה את חברו. וזהו שהקדוש
 ברוך הוא מראה לכל העולם ששת אלפי שנים
 ואחד חרב, והראה שבכל האלף הראשון שלטונו
 החסד.

באלף השני שלטונו גבורה, שדדים בשתי דרגות
 - גבורים וחסידים, ובאלף השלישי
 שלטונו להיות דורו אנשי אמת. האלף הרביעי

שְׁלֹטוֹנוֹ נִצַּח, וְהָאֱלֹף הַחֲמִישִׁי שְׁלֹטוֹנוֹ הוּדָה, וְהָיוּ
עֲתִידִים לְהִיּוֹת דּוֹרוֹתֵם נְבִיאִים.

הָאֱלֹף הַשְּׁשִׁי צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם. וְאִם חָס וְשָׁלוֹם
בְּמָקוֹם שְׁדַרְגָּתָם מְחִיבָת אוֹתָם לְהִיּוֹת
צַדִּיקִים וְהֵם רְשָׁעִים, כְּאֵלוֹ הָעֶבְרִי עָמוּד הַצַּדִּיק
יְסוּד עוֹלָם מִן הָעוֹלָם, וּמְחִזִּירִים אֶת הָעוֹלָם לְתִהְיוּ
וּבְחֹ, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בְּמָקוֹם הַצַּדִּיק סְמָאֵל הַרְשָׁע.

אֵף כִּי אִם תְּדוֹרוֹת שֶׁל נִצַּח וְהוּדָה הֵם רְשָׁעִים
בְּמָקוֹם נְבִיאֵי הָאֱמֶת - שׁוֹלֵטִים נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר.
וְאִם הוּדָה שְׁאֵמֶת לֹא מְנַהֲיגִים בּוֹ כְּאֱמֶת -
מִסְתַּלְקֵת מֵהֶם הָאֱמֶת, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם הַשֶּׁקֶר. וְאִם
לְדוֹרוֹת הַגְּבוּרָה אֵין גְּבוּרָה עוֹמְדִים בַּפְּרִיץ -
מִסְתַּלְקֵת מֵהֶם הַגְּבוּרָה וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם זָר. וְאַחַד
יְרַדֵּף אֶלְפֵי וְשָׁנִים יָנִיסוּ רַבָּכָה. וְאִם הוּדָה שֶׁל
חֲסִידִים לֹא מְתַנְהֲגִים בַּחֲסִידוֹת, שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם גְּזֹלָן
שְׁגוֹזֵל אוֹתָם.

וְזֶהוּ שֶׁהָרְאָה לְאָדָם כָּל תְּדוֹרוֹת וְהַמְנַהֲיגִים
שֶׁלָּהֶם. אִם זָכָאִים תְּדוֹרוֹת לְלֶכֶת אַחֲרֵיהֶם,

הקדוש ברוך הוא מתנהג בהם באותה מדרגה
טובה. ואם לא - מתנהג אתם לפי מעשיהם,
במדרגה רעה. ומשום זה, (איכה ג) מפי עליון לא
תצא הרעות והטוב.

ובכל דור נוהג להם הטוב והרע לפי מדרגת
הדור. וסוד הדבר - (דברים ד) ראה נתתי
לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת
הרע. וזהו שכתוב בתורה כל הדורות שיהיו
עתידים להיות, אם זכו להתנהג.

והראה לו פרנסים מצד של יצר הטוב, ופרנסים
מצד של יצר הרע. אם זכו להתנהג של
פרנסים של יצר הטוב, משה אותם כלפי חסד או
גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם,
כפי השלטון של כל מדרגה. ואם מתנהגים
בפרנסים רעים מצד של הרע, הקדוש ברוך הוא
ידון אותם במדות רעות, בהפך של מדרגות
טובות. וזהו שמראה להם פרנסים רשעים

וְצַדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר. וְלֹא שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁגִּזַּר הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל הַדּוֹרוֹת לְהִיּוֹת צַדִּיקִים אִם רָשָׁעִים.

מִיָּד שִׁשְׁמַע הַמְּנוּרָה הַקָּדוֹשָׁה וְרַבֵּי יוֹסֵי דְבָרִים אֵלֶּה,
הִשְׁתַּטַּח לִפְנֵי אֹתוֹ הַזָּקֵן וְאָמְרוּ, בָּעֵת הַתְּנַלְלוֹ
דְּבָרִים עַל בְּרוּרָם. וְלֹא נִמְצְאָה קִשְׁיָה בְּעוֹלָם בְּשֵׁאלָה
זוֹ. מִיָּד עָף אֹתוֹ זָקֵן. אָמַר הַמְּנוּרָה הַקָּדוֹשָׁה, וַדַּאי
אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה אֹתוֹ זָקֵן, שֶׁאֵין כְּמוֹהוּ בְּכָל
הַבְּרִיּוֹת בְּחֻכְמָה, וְאֵין מִדְּרָגָה שֶׁל בֶּן אָדָם בְּעוֹלָם
בְּמִדְּרָגָתוֹ, [וְכִי אֵיךְ] שֶׁהוּא קוֹדֵם לְכָל הַבְּרִיּוֹת. כִּי
דְמוּתוֹ קוֹדֶמֶת לְכָל הַבְּרִיּוֹת. (עכ"מ)

כִּי גַם בֶּן כְּנַגְדָם לְמַטָּה, שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁכָטִים
עוֹמְדִים סְבִיב הַמִּשְׁכָּן בְּגוֹן הַזֶּה, כָּל אֶחָד
מֵהֶם בְּמָקוֹם הָרֵאשׁוֹן לוֹ. וְכַנְגֵּד הַדְּרָגָה הַזֹּאת עָשָׂה
שְׁלֵמָה לְמַטָּה יָם שְׁעוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עָשָׂר בְּקָר,
שְׁלֵשָׁה פּוֹנִים צְפוֹנָה, וְשְׁלֵשָׁה פּוֹנִים דָּרוֹם, וְשְׁלֵשָׁה
פּוֹנִים מְזֻרָה, וְשְׁלֵשָׁה פּוֹנִים מְעֻרְב. וְמָה הַטַּעַם
נִקְרָאת הַדְּרָגָה הַזֹּאת לְמַעְלָה יָם?

אֵלֶּא מִשּׁוּם שֶׁהַצְּדִיק הֵהוּא שְׂמִמְלֵא אֶת הַיָּם הַזֶּה
 נִקְרָא יוֹם. וְהוּ שְׂפָתוֹב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר
 יוֹם, וְכֵתוֹב אוֹר וְרַע לְצְדִיק וּלְיִשְׂרָי לֵב שְׂמַחָה.
 וְהוּא מֵאִיר בְּסוֹד שֶׁל וַא"ו שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
 וְאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּסוֹד שֶׁל כַּח הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׂבו
 מְמֵלֵא אֶת הַיָּם הַזֶּה שְׂנִקְרָא ה"א תַּתְּחִתּוֹנָה שֶׁל
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וְהוּ שְׂפָתוֹב כָּל הַנְּחָלִים הַלְּבִים אֶל
 הַיָּם. וְכֵל זֶה תַּדְרָגָה שֶׁל צְדִיק, מִשּׁוּם שְׂכָל
 תַּתְּפִנוּקִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ.

מַה זֶה הַנְּחָלִים? אֵלּוֹ תַּמִּשׁ הַדְּרָגוֹת שְׂעֵמוֹ,
 שְׂהוֹלְבִים לַיָּם לְמֵלֵא אוֹתוֹ. וְתַדְרָגָה הַזֶּה
 נִקְרָאת כַּת שְׂבַע. וְכַשְׂמֵאִיר הַצְּדִיק הַזֶּה לַדְּרָגָה
 הַזֶּה שְׂנִקְרָאת צְדָקָה, לַדְּרָגָה הַזֶּה שְׂנִקְרָאת שְׂבַעָה
 שְׂבוּעוֹת שְׂבַע פְּעָמִים, אִזּ גַּם הָעוֹלָם תַּתְּחִתּוֹן
 תַּדְרָגָה הַזֶּה שְׂנִקְרָאת הַלְּבָנָה שְׂשׁוֹלְטָת בְּלִילָה.
 שְׂנַת הַלְּבָנָה כַּמָּה גְדוֹלָה? שְׂלֵשׁ מֵאוֹת שְׂנָשִׁים
 וְחַמִּשָּׁה יָמִים, וְאַרְבָּעִים וְתַשְּׁעָה שְׂבוּעוֹת מִהֶם
 כְּנֶגֶד תַּדְרָגָה הַזֶּה שֶׁל הַיָּם שְׂלְמַעְלָה שְׂהִיא מְקַבְּלָת
 מִמֶּנּוּ.

נִשְׁאַרְוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר יָמִים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שָׁבָטִים
 הַמְּקִיפִים אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְשֹׁמֵר אֶת
 מִשְׁמֶרֶת הַמִּשְׁכָּן, וְהַכֹּל כִּדְרֵי לְהִרְאוֹת הַבַּיִת הָעֶלְיוֹן.
 וְעַל זֶה כָּתוּב כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי, זֶה הַדְּרֹת הַצְּדִיק
 שֶׁהוּא מֵאִיר בַּבַּיִת שֶׁל שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ. וְהוּא שֶׁכָּתוּב
 וְלִכְבוֹדֵי בְּרֵאתֵינוּ, זֶה יָם הַחֲכָמָה שֶׁנִּקְרָא כְּבוֹד.

יִצְרָתֵינוּ, זֶה סוּד שֶׁל הַיּוֹם לְמַטָּה שֶׁהוּא כְּנֶגֶד כֹּל
 שֶׁלְמַעְלָה. אֵף עֲשִׂיתֵנוּ, זֶה הַלְּבָנָה
 שֶׁלְמַטָּה. וְעַל זֶה כָּתוּב יוֹצֵר אֹר וּבּוֹרֵא חֹשֶׁךְ,
 הַדְּרֹגָה שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְּבָנָה. אִזּוּ כְּשֶׁמֶתְחַבְּרִים,
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, וְאִזּוּ שְׁלוֹם לָעוֹלָם. וְהוּא
 שֶׁכָּתוּב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. וְאִזּוּ הַיַּחֲוֹד
 לְמַעְלָה וְהַיַּחֲוֹד לְמַטָּה, שְׁלוֹם לְמַעְלָה וְשְׁלוֹם
 לְמַטָּה, שֶׁנֶּאֱמַר שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב.

(דף קמב

ע"ב)

מִשְׁנָה. בַּפֶּתַח, בְּרֵאשׁ רִצּוֹן הַמְּלָךְ, חֶקֶק תִּשְׁעָה
 חֲקוּקִים בְּגִלְגֻלָּיו הַטְּהוֹרִים, וְאֶחָד טָמִיר
 וְלֹא יְדוּעַ. חֶקֶק חֲקוּקִים וְהִכָּה לְתוֹךְ מְאוּר אֶחָד

ויֵצֵא אֶחָד מִמֶּנּוּ שֶׁל רְצוֹן אֶחָד טָמִיר בְּטְמִירוֹת,
 יְדוּעַ וְלֹא יְדוּעַ. כָּל הַהֶשְׁכֵּל בּוֹ חוֹזֵר לְאַחֹר. קָטָן
 הוּא, וּמִתּוֹךְ קִטְנוֹתוֹ הוּא טָמִיר בַּסֵּתֵר שֶׁל מַעְיֵו
 וְלֹא יְדוּעַ. כָּל הַחֲרָהוּרִים בּוֹ מְשַׁפְּשִׁים, שָׂבִים
 וְחוֹזְרִים וְאִין גְּדַבְּקִים. גִּסְתָּרִים בּוֹ שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם
 עֵינַיִם, וְהֵם עֵינַיִם שְׁלֵא פְתוּחוֹת. רְשׁוּמוֹת הֵן
 בְּרֵשֶׁם קָטָן, עוֹלָיִם בּוֹ חֲרָהוּרִים וּמַעֲשִׂים וְלֹא גֵלָה
 מַעֲמִיָּהֶם. כּוֹנֵם אוֹתָם בְּשַׁעַה שְׁנֹרְקוּ, וּבְשַׁעַה
 שֶׁהִתְכַּנְּסוּ זוֹרֵק אוֹתָם. מְצַטְטִירִים בּוֹ צִיּוּרִים
 גִּסְתָּרִים וְלֹא גְלוּיִים.

חוֹרֵק חֲקִיקוֹת וּמִכָּה וְיוֹצֵא ב' אֶחָד שְׁלֵמָטָה
 שְׁפוּבָב סָבִיב סָבִיב וּפּוֹרֵחַ בְּאֵוִיר. מִכָּה
 בְּמַגְדָּל, וּמִסְתַּוֵּבב הַהֵיכָל מִתּוֹךְ הָאֵוִיר הַפּוֹרֵחַ. בּוֹ
 שְׂמִים צִיּוּרִים הָאֲמָנִים בְּכָל כְּלֵי הַכֶּסֶף וְזָהָב
 וְנִחְשָׁת. הוֹלֵךְ וְנִסְתָּר וְלֹא נִשְׁמָע קוֹלוֹ הַחוֹצָה.
 מִבְּפָנִים בְּמַעְיֵו נִשְׁמָע קוֹל שְׁלֵא נוֹדַע.

וְאוֹתוֹ הַקּוֹל יוֹצֵא מִסוּף הָעוֹלָם וְעוֹד סוּף
 הָעוֹלָם, עוֹלָה וְיוֹרֵד, הוֹלֵךְ וְעוֹמֵד. הָעֵיז

אֵינָהּ שׁוֹלֵטֶת לְרֵאוֹת. בְּשָׁעָה שְׁמֵת־כֶּסֶף מִתְנַלָּה,
 וּבְשָׁעָה שְׁמֵת־נֶלֶךְ מִתְכַּסֶּה. בְּסִתְיַמַּת הָעֵינַיִם רוֹאִים
 אוֹתוֹ. בְּאֲטִימַת הָאֲזָנַיִם שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ. בְּפִתִּיחַת
 הָעֵינַיִם מְכַסִּים אוֹתוֹ, וְלֹא יָדוּעַ, עַד שְׁמוֹדֵמְנִים
 לְשִׁלְחָנוּ צְדִיקֵי אֶמֶת לֶאֱכֹל.

חֹזֶק תוֹדָה חֲקִיקָה שֶׁל צִיּוֹר, וַיּוֹצֵא ג' שְׁמֵת־כֶּסֶף
 הַחֲשֵׁן וְהַאֲפוֹד, מִזְרֹז בְּאֲבִיטָו. מִתְנַלָּה
 בַּיּוֹם וּמִתְכַּסֶּה בַּלַּיְלָה. יוֹצֵא פֶעַם אַחַת וּמִתְחַרֵּט
 וְנִגְנָו, עַד שְׁפָאָה ו' שְׂאוֹתוֹת בּוֹ, וּמִתְפַּיִם וְשֵׁב
 לְמִקוּמוֹ, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְהִתְנַלֵּוֹת אֶלָּא לְאוֹתָם
 חֲקוֹרָאִים לוֹ בַּלַּיְלָה. וּבִבְקָר מְנַלָּה רֶשֶׁם שֶׁל חוֹט
 קָטָן וְדַק שְׁמֵת־חֶבֶר עִמָּם בַּיּוֹם בְּתוֹךְ שִׁירָה וְחִדּוּה
 שְׁמוֹמְרִים לוֹ בַּלַּיְלָה, וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לְכֹל. מַעֲלָה
 תְּדַגֵּל לְיָמִין, וְנִרְשָׁם וּמְקַיֵּם הָעוֹלָם.

נִכְנָם לְתוֹךְ הַיְכָלוֹת הַפְּנִימִיִּים וַיּוֹצֵא, וּבִנְה
 עוֹלָמוֹת פְּרֵאשִׁית וּבִסוּף הוּא טָמוֹן
 בְּשֵׁשִׁים רְבּוּא עוֹלָמוֹת. בְּצַד הַדְּרוֹם מִתְחִיל וַיּוֹצֵא,
 וְאוֹתוֹ מְגִרְפָּה, וּמוֹצֵא מְזוֹן לְכֹל וּמֵאִיר לָהֶם.

חוקק חֲקִיקָה שֶׁל אֹר שֶׁל מַהֲר זָה, וּמוֹצִיא
 הַרְבִּיעִית בְּחֶשְׁבוֹן שֶׁל מְאֵתִים אֶלֶף עוֹלָמוֹת עַד הַר
 שֶׁל אֹר שְׁמַאִיר. מִמֶּנּוּ יוֹצְאִים עֲמֻקּוֹת לְגִלּוֹת.
 הָאֹר שְׁמַאִיר וְנִטְמָן וְנִחְשָׁף. הוּא דוֹחֵה, וְאַחַר
 מְקַרֵּב. הוּא מְכַה, וְאַחַר מְרַפֵּא. בְּיָדוֹ שְׂרָבִיט שֶׁל
 חַיִּים וּמּוֹת, טָמוּן בְּאַרְבַּע מֵאוֹת אַבְנִים עוֹרְבֵי
 קָרֵב, בְּעֵלֵי רַמְחוֹ וְחֶרֶב הַלּוֹחֶטֶת, שְׁמֵשׁ יוֹצְאִים
 וּמִתְפַּשְׁטִים בְּלֵי חֶשְׁבוֹן.

בְּשִׁחּוּק חֲקִיקָה בְּהִתּוֹף שֶׁל אֵשׁ בּוֹעֶרֶת, יוֹצֵא
 מִמֶּנּוּ אָדָם אֶחָד בְּשׁוֹשְׁנָה. שִׁעְרוֹתָיו
 תְּלוּוִיִּים בְּדָבָרִים שֶׁל תְּרֵי תַחֲשֹׁף. פֶּחַד וְאִימָה
 תִּקְיָפָה יִתְרָה הוֹסֶפֶת בּוֹ. יָדָיו דְּבִקּוֹת בְּשִׁלְהֶבֶת
 שֶׁל חֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. בַּיּוֹם שִׁיתְעוֹרֶר, בְּלָם עוֹבְרִים
 לְפָנָיו כְּבָנֵי מְרוֹן. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֵת־קָרֵב אֵלָיו וְנִצּוֹל
 מִמֶּנּוּ.

חוקק חֲקִיקוֹת שֶׁל הָרִים שֶׁל אֹר, וּמוֹצִיא ה'
 שְׁעוֹמֶדֶת בְּתוֹךְ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם. הַכֹּל
 עוֹמְדִים לְפָנָיו, וַיּוֹשֵׁב בֵּינֵיהֶם (דף קמג ע"א) בְּמִלְךָ בְּתוֹךְ

צָבָאוּ. שְׁנֵי שָׁרִים גְּדוֹלִים מְמַנִּים עוֹמְדִים כְּנִגְדּוֹ.
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. בְּשַׁעַת שְׁמֵת־נִלְתָה, הַכֹּל
 עוֹמְדִים בְּמְקוֹמָם, סוּגְר וּפּוֹתֵחַ. וּבְשִׁבְלֵי עוֹמְדִים
 שְׂשִׁים אֶלֶף רַבּוּא עַל הָרִים גְּדוֹלִים, וְכֹל מִפְּתֻחוֹת
 הַמְּלָךְ בּוֹ עוֹמְדִים.

הוּא עוֹשֶׂה כְּרִצּוֹנוֹ, וְאִין מִי שְׁיִמְחָה בְּיָדוֹ.
 הַנְּסֻתָרִים הָעֲלִיּוֹנִים רָמִים וּמְמִירִים עוֹמְדִים
 עָלָיו וְשִׁמְחִים בּוֹ, מְמַנּוּ פְּתוּחִים וּמְאִירִים חֲלוֹנוֹת
 שֶׁל אֹר. חוֹתָם נִסְתָּר שֶׁל הַמְּלָךְ בְּיָדוֹ, עוֹשֶׂה
 כְּרִצּוֹנוֹ בְּצָבָא הַשָּׁמַיִם וּדְרֵי הָאָרֶץ. בְּתוֹךְ אֲצִילֵי
 יָדָיו יְדוּרוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַבּוּא עוֹלָמוֹת. אָרְכוֹ
 מִסּוּפֵי הָעוֹלָם וְעַד סוּפֵי הָעוֹלָם. יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
 שֶׁל שְׁבִיבִים שֶׁל אֵשׁ. מְמַנּוּ נְאוּרִים עוֹלָמוֹת וּמְמַנּוּ
 נְזוּנִים. אֶחָד הוּא אֶחָד לְהִיּוֹת אֶחָד נִקְרָא, כְּרוּךְ
 הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

מְחוּרָק מְקִיָּקָה וּמְכָה בְּצִיּוֹר, וּמוֹצִיא ו' שְׁהוֹלָכֵת
 תְּמִיד. וְאוּחֵז רַחֲמִים, וְשׁוֹחֵק הָאוּרוֹת לְזוּן
 הָעוֹלָמִים בְּאוֹתָם הָאוּרוֹת שְׁשׁוֹחֵק. תְּמִשֶׁת סְמִמֵּי

קטרת הפשמים מתערבים עמם. הוא שוחק ומאיר
 ולא מתבשם בחוץ. מומן עצמו שלא יתבשם ולא
 יריחו בו ריח. קדם לשמוש בסוד של חמש מאות
 רזים של המלך.

עומד על מקומו, והמלך תמוך עליו. שורים בו
 כל אותם נאמנים של אמת. חבר אחד יש
 לו, נוטן רשות זה לזה מיום שחיו. לומדים כך
 חוקק ומכה בחקיקותיו ומוציא ז' אותו הנאמן
 האחר שאצל חברו. את כל אמנות חברו הוא
 עושה, עומד אצלו ברצון גדול.

זה על זה עומד, נוסע. נאמנים הם לעשות חסד
 לבית דוד. אברהם האוהב תמוך על זה. יצחק
 הקרבן השלם תמוך על זה. יעקב שלמות הכל
 עומד ותמוך עליהם. יחד הם, ומכסים בעששית
 שמקבלת שמש. חוקק חקיקות ומכה המאור
 ומוציא ח', וזו השמינית לחשבון, ומוציא אהוב
 אחד של הכל, תשוקת הכל.

צ'דיק של הכל, הנאמן של הכל, הדיוקן של השלם שהוא. הזהר שמתפשט לארבעה ז'הרים, הוא נעוץ בארץ וראשו מניע לקצה השמים. נופו יפה ופ'ריו רב, וכו' מזון לכל. תחתיו יושבת בצל אותה החיה שנתחמת לארבעה צ'דדים של העולם, בענפיו ידורו צפרי השמים, הולך ועף בחמש מאות עולמות ומוציא מאכל מכלם, והוא נוסע וגובה מהם. זה נותן לחם, וזה נותן מים, וזה נותן שמן, וזה נותן מן.

והוא גובה ומכנים לאוצר העניים, והוא טמיר. אין בו דיוקן להסתכל בחוץ. אורו מסוף העולם ועד סוף העולם, כל החיים שורים בו, והוא נותן למי שאין לו חיים כלל. נכנס לאותם חמש מאות עולמות, ונוטל מהם חמשים שנים ולא יותר.

והוא נותן. אחר כך נכנס לאב ולאם, וממה שנותנים לו הוא נותן ומשלים לשבעים. מתגלה ביום, ונתחם לשנים עשר תחומים. שבעים

תִּמְרִים וְשָׁנִים עֶשֶׂר מֵעִנּוֹת שְׁנוּכְעִים בּוֹ תְלוּיִים
הַצְדִּיקִים שֶׁנִּקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ. כֹּל מֵאֵכֶל וְכֹל
תְּבוּאָה שֶׁל הָעוֹלָם הוּא לֹקֵט וְהוּא נוֹתֵן. בְּרוּךְ
זְכוֹר לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

חֹקֵק בְּתַקְוָה תִּקְפֹּאֵן שֶׁל תְּקִיפּוֹת אַחַת וּמוֹצִיא
תִּשְׁעָ, וְהוּא עֶצֶם תִּשְׁעֵי שְׁעוֹלָה בַּיּוֹם
וַיּוֹרֵד בְּלֵילָהּ, מְמוֹן בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה
דְּיוֹקְנָאוֹת נִסְתָּרִים. הוֹלֵךְ וְעוֹלָה יוֹרֵד וְעוֹמֵד,
מְמוֹנִים בֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת הַמְּלָךְ.

חֶקֶק בְּטַבְעַת הַשְּׂרָבִיט שֶׁל הַחוֹתֶמֶת. שְׁלִיחַ
שֶׁשׁוֹמֵר בְּדַרְךְ, דָּן דִּינִים וּמֵיטִיב עַל עֵינֵי
שֶׁל סְפָרִים פְּתוּחִים. טוֹב וְרַע עוֹמֵד בְּנִגְדּוֹ. מַצְדּוֹ
חַיִּים וּמַצְדּוֹ מוֹת. מַצְדּוֹ מְתִיקוֹת וּמַצְדּוֹ מְרִירוֹת.
נֶחֱשׂ אַחַד עוֹמֵד בְּנִגְדּוֹ, רֹאשׁוֹ תַּחַת לְרַגְלָיו. בְּשַׁעַה
שֶׁמוֹצִיא רֹאשׁוֹ, מִכָּה בּוֹנֵכוֹ. מִי שֶׁפּוֹגֵשׁ בְּקִשְׁקִשׁוֹ,
שֶׁם מוֹרִיד אוֹתוֹ עַד נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. עוֹמֵד רַגְלוֹ
עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ. בְּשִׁמְסִתְלָק, בּוֹקֵעַ תְּהִם
בְּאֵייר שְׁמַנִּיעַ וְלֹא מְנִיעַ. עוֹמֵד בְּלֵילָהּ.

מַחֲלֵק נְבָסִים לְעֹשִׂירִים. נוֹתֵן מִזֶּזֶן לְבֵיתוֹ.
 מִתְחַבֵּר וְנִטְמָן בְּמֵאֵתִים אַרְבָּעִים
 וְשִׁמוֹנָה פָּנִים, מִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּיֵי הַמֶּלֶךְ. רַבּוֹן כָּל
 הָאָרֶץ גָּנוּ בְּתוֹכוֹ אֹר שְׂמַאִיר וְרִץ בְּאֶרֶץ לְתוֹרָה,
 נִלְחָם בְּקָרֵב עִם שׁוֹנְאִים וְנוֹטֵל נְקָמוֹת. מְזִידוֹ עֲצָמוֹ
 בְּגִבֵּר חֹזֵק, חָרֵב שְׁנוֹנָה בְּיָדוֹ. הָרַמַּח שָׁלוֹ שְׂבִיבֵי
 אֵשׁ. הַחֲצִיִּים שְׂזוּרֵק לֹוֹהֲטִים בְּתַקְוָה שֶׁל אֵשׁ
 אוֹכֵלֶת.

הַמֵּאֹר שֶׁל הַיָּד שֶׁשׁוֹרָה עַל רֵאשׁוֹם שֶׁל צְדִיקוֹ
 אֶמֶת. הַסֵּתֵר שֶׁל אוֹתָם הַהִיכָלוֹת שֶׁלוֹ
 אֵין לוֹ חֲשָׁבוֹן. הַתְּחוּמִּים שֶׁלוֹ עַד שְׁפַת יָם גִּינוֹסָר
 (בְּגִיטָה) הַתְּתִיחַם לְאַרְבָּעָה צְדָדִים. אַרְבָּעָה מְלָכִים
 מְצַטְטִירִים מִתּוֹכוֹ, בָּהֶם הוּא שׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם. שְׁנֵי
 עֲלָמִים קְבוּעִים תְּחִתּוֹ. טָם בָּהֶם בְּשָׁנִים עֶשְׂרִים
 (בְּשִׁמוֹנָה עֶשְׂרִים) עוֹלָמוֹת וְנִגְנְנוּ שָׁם. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם
 וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד.

תָּם וְנִשְׁלָם הַשְּׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם.

מיותר

וְאִזּוּ נִפְרַע מֵהֶם עַל יְדֵי מַנְיַן אוֹתָן הַשָּׁנִים שְׁחָסְרוּ
מִסּוּד שֶׁל שִׁבְעַ עַל חַטָּאתֵיכֶם. בֹּא וּרְאֵה,
כִּשְׁתִּמְנָה כ"ב שָׁנִים ז' פְּעָמִים, לְכֹל אוֹתָם מֵאוֹתָם
תַּעֲשֶׂרָה שְׁמֹכְרוּ אוֹתוֹ, תִּמְצָא אֶלֶף תַּק"מ,

איצרות הוזהר כרדו	איצרות הוזהר כרדט	איצרות הוזהר כרדח	איצרות הוזהר כרדו	איצרות הוזהר כרדו	איצרות הוזהר כרדו	איצרות הוזהר כרדד	איצרות הוזהר כרדו	איצרות הוזהר כרדב	איצרות הוזהר כרדא
כה הזוהר חלק א' 1-34 עלוני אור הזוהר מתחדש אלו תש"ע עד תשרי תשע"א	תיקוני הוזהר דף היומי חלק ב' המחולק ל-354 ימות השנה עם התיקונים החדש	תיקוני הוזהר דף היומי חלק א' המחולק ל-354 ימות השנה עם התיקונים	תיקוני הוזהר עמוד היומי המחולק ל-354 ימות השנה עם התיקונים	אדרא רבא וזוטא חלק ב' עם חספות חדשות שלא נראה הזה עם התיקונים	אדרא רבא וזוטא חלק א' ונספתו עליו ו' ספרים המלות ובקשות נאילת הרשב"י שירת המרה חזרה תחלות חזרה תשובת הרשב"י עלון אור חזרה 27-28 חספות חזרה תחלות דוד חזרה שרית 280 ספרי חזרה	זהרי הוזהר ח' ספרים הכל על כל רגע נסמית הרשב"י חיים של ימי חספות הרשב"י הרשב"י חזרה ודר סני הקדמת כח חזרה ליקוני חזרה תחלות דוד חזרה שרית 280 ביארות	אורות הוזהר י"ב ספרים תפלות חזרה הרמ"ל וחזרה נאילת הרשב"י בחספות הרשב"י נספלות חזרה אור הרשב"י חזרה והמקד רב וזוטא דרשב"י גיטריאות חזרה שיר התקנים שיר המרה בי יחא"י אל הקדש	מאורות הוזהר ט"ו ספרים מאורות חזרה התגלות חזרה אגרות חזרה הרמ"ל וחזרה עת לעשות ליל המשיח וחזרה הרמ"ל וחזרה חספות חזרה קבלתי ושיעתי אלה מקרא קדש הפנת חזרה בעדיקי הרבים חזרה נח שיעות חזרה אל הקדש	אור המחולק ל-354 ימות השנה גדולי ישראל והזוהר ערבה שיל שעה
מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי	מספר העלמי

ללא תשבת מפי זרעו

תקליטור
אוצרות הזוהר

ובו: **12,000**
 ספרים, דרשות לשמועה,
 קבצים ותמונות
 ועוד...

המאגר הגדול בעולם
בעניני הזוהר הקדו!

הרשב"י יקובע
 כספר הזוהר
 יצאו בני ישראל מהגלות

המשבילים וזוהר
הרקיע
 ומגדריקי הרבים
 כנוכחים לעולם ועד

(הדפוס)

3 דרכים לתרומה:

1. באמצעות כל סוגי כרטיסי
 האשראי בכתובות 052-43335-054-054
 כהתקדמה לבנק מאז: 054-43335-054
 מספר חשבון 054-43335-054
 קוד מודם 054-43335-054

2. כשליחת המזומן לפקודת "אור
 עזר ותחתון" (למנוח בלד) רחוב
 בנר 24/6 רמת בית שמש.

מפעל הזוהר העולמי
 ש"ע עמותת "אור עזר ותחתון"
 רחוב בנר 24/6 רמת בית שמש
 טלפון 054-43335-054
 מוטקס 02-955-1388

בני ישראל תשכח מפי זרעו

לא לשיכח ולהפיץ להרבות תורה ויראת שמים בגולה

תקליטור אוצרות הזוהר וכו' **12.000**
ספרים, דרשות לשמיעה,
קבצים ותמונות ועוד...

בזכות החבור שלך,
ספר הזוהר הקדוש,
יצאו בני ישראל
מון הגלות
ברחמים

"בהאי חבורא דילך
דאיהו ספר הזוהר
יפקון ביה מון גלותא
ברחמי"

שיעור הגדול בעולם
תענייני הזוהר

"קול הזוהר"
שיעורים
בזוהר היומי
בסלפון
0722-990044

חפצי
הזוהר
העולמי

נחל לכיש 24/8
בית שמש
054-843-6784

קול הרשב"י
שיעור בזוהר היומי
0722-990055

בני ישראל תשכח מפי זרעו
קול הרשב"י
0722-990055

ניתן לשמוע שיעורים של הזוהר הקדוש
בלשון הקודש בלשון קלה ונעימה.

גדולי ישראל
והזהר

בואו וטלו חלק בהפצת הזוהר הקדוש

רוצים ארוקרי אידיד? ארצניק אמנה אבר מצובה? אחמנה?
אמח ביום הפאלדה? וכדומה..

סט זוהר היומי 6 חלקים
בכריכה קשה

לא תשכח מפי זרעו

ספרי הזוהר בכל בית! 12.000
 ספרים, דרשות לשמועה,
 קבצים ותמונות ועוד...

בזכות החבור שלה,
 ספר הזוהר הקדוש
 יצאו בני ישראל
 מן הגלות
 ברחמים

"בהאי חבורא דיק
 דאיהו ספרי הזוהר
 יפקון ביה מן גלותא
 ברחמי"

מאגר
 ספרי הזוהר
 הקדוש
 הגדול
 בעולם!

"הוצרות הזוהר"
 תקליטור
 גרסה 1

מסע
 הזוהר
 העולמי

נחל לכיש 24/8 - בית שמש
 054-843-6784
 "קול הזוהר"
 שיעורים באוהר היומי בטלפון
 0722-990044

קול הרשב"י
 שיעור בזוהר היומי
0722-990055

קול
 הרשב"י
 0722-990055

ניתן לשמוע שיעורים של הזוהר הקדוש
 בלשון הקודש בלשון קלה ונעימה.

